

Nota van Antwoord

OMGEVINGSVISIE MAASTRICHT 2040:
STAD VAN DICHTBIJ
JANUARI 2026

Gemeente Maastricht

NOTA VAN ANTWOORD

Op de ingediende zienswijzen op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 Gemeente Maastricht

Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 24 juni 2025 het ontwerp van de Omgevingsvisie voor Maastricht opgesteld. Het ontwerp heeft ter inzage gelegen van 7 juli tot en met 29 augustus 2025.

Tijdens deze periode kon iedereen een zienswijze indienen. Deze nota bevat de beantwoording van de ingediende zienswijzen, gegroepeerd op hoofdthema's. Daarbij wordt aangegeven of en op welke wijze de zienswijzen aanleiding hebben gegeven tot aanpassing van het ontwerp.

In deze Nota van Antwoord wordt per zienswijze een samenvatting gegeven van de ingediende zienswijze. Voor de volledige tekst van de zienswijzen verwijzen we naar de originele documenten zoals naar verwezen in het overzicht hieronder, per zienswijze. Bij de beantwoording is steeds uitgegaan van de volledige zienswijze, die van belang blijft voor een volledig begrip van de ingebrachte standpunten door indieners.

De reactie per zienswijze is opgebouwd als volgt:

- Link naar originele zienswijze
- Samenvatting zienswijze door gemeente Maastricht
- Reactie op zienswijze door Gemeente Maastricht

Voorafgaand aan de Ontwerp Omgevingsvisie is participatie georganiseerd via het burgerberaad, het stadsgesprek, de stadsdeelgesprekken en een digitale verdieping. Tijdens de zienswijzeperiode zijn in totaal 43 zienswijzen ontvangen van bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden.

Zienswijze 1: Initiatiefgroep Gezond Wonen in Maastricht

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van de zienswijze

Indiener spreekt waardering uit voor de ambitie en kwaliteit van de Omgevingsvisie Maastricht 2040. Tegelijkertijd geeft indiener aan dat het document tekortschiet op het punt van gezondheidsbescherming: er worden geen concrete maatregelen voorgesteld om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen nabij woningen, scholen en andere kwetsbare locaties te beperken of reguleren.

De indiener wijst erop dat dit gebruik bewezen gezondheidsrisico's met zich meebrengt en dat de gemeente haar zorgplicht verzaakt, zoals vastgelegd in Europese richtlijn 2009/128/EG. De indiener benadrukt dat inwoners onvoldoende geïnformeerd worden over bespuitingen en daardoor de adviezen van de GGD niet kunnen opvolgen.

De indiener verwijst naar een recente rechterlijke uitspraak (Sevenumzaak, 2025), waarin het gebruik van middelen met neurotoxische risico's nabij woningen als onrechtmatig werd beoordeeld. De gemeente heeft volgens de indiener de bevoegdheid én verantwoordelijkheid om via de Omgevingswet voorzorgsmaatregelen te treffen.

De indiener verzoekt daarom om een spuitvrije zone van 500 meter rondom wonen, scholen en andere kwetsbare locaties, waarbij middelen alleen mogen worden toegepast als wetenschappelijk is aangetoond dat er geen blootstelling plaatsvindt. Tot die tijd dient het voorzorgsprincipe leidend te zijn. Indiener verwijst vervolgens naar vier grondslagen waarop de gemeente het gebruik van bestrijdingsmiddelen moet reguleren.

Tot slot geeft indiener aan dat bescherming van de volksgezondheid nu noodzakelijk is, en niet pas in 2040.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

In de Omgevingsvisie is het thema gezondheid geagendeerd. In de omgevingsvisie, waarvan het ontwerp ter visie heeft gelegen, wordt voorgesteld om met een zogenaamde "groene stadszoom" te werken waardoor een bufferzone ontstaat tussen het landelijk gebied met agrarisch gebruik en het stedelijk gebied. In de omgevingsvisie staat: "Samen met partners als de Provincie en het Waterschap willen we inzetten op het creëren van bufferzones rond de Natura 2000-gebieden waar niet bemest wordt en geen chemische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, maar waar plaats gemaakt wordt voor nieuwe natuur, recreatieve zones en agrarisch natuurbeheer."

Concrete uitwerking van deze groene stadszoom vindt plaats in het omgevingsprogramma 'Buitengebied en groenblauwe dooradering', na vaststelling van de visie. In de visie zelf zijn richtinggevende principes opgenomen, waaronder een bufferzone van 50–250 meter.

Ten aanzien van het beschermen van drinkwaterbronnen tegen verontreiniging door het gebruik van bestrijdingsmiddelen ligt de verantwoordelijkheid bij de Provincie. Dit is laatste is benoemd in de definitieve versie van de Omgevingsvisie. Ook is aangevuld dat aanpak niet enkel tot doel heeft het beschermen van natuur, maar ook voor de gezondheid van mens.

Op 12 november jl. vond er een kennissessie plaats over het reguleren van gewasbeschermingsmiddelen. Deze sessie vond plaats bij de gemeente, samen met bewoners, raadsleden en experts. Tijdens de kennissessie is (onder andere) ingegaan op de mogelijke rol van de gemeente voor regulering van gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens de sessie werd de complexiteit van het vraagstuk duidelijk, en werd

benadrukt dat dit vraagt om een zorgvuldige en nadere uitwerking. Zoals ook in de omgevingsvisie voorgesteld, vindt nadere analyse, verkenning en uitwerking van dit onderwerp plaats in het omgevingsprogramma 'Buitengebied en groenblauwe dooradering'.

Zienswijze 2: Indiener 5.1.2e

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Als aanvulling op de Ontwerp Omgevingsvisie geeft indiener mee dat de Maastrichtse bibliotheken zijn uitgegroeid tot belangrijke, toegankelijke ontmoetingsplekken in de stad. Ze bieden veel meer dan boeken en krijgen hiervoor extra steun van het Rijk. Het opnemen van de bibliotheek als culturele ontmoetingsplek in de omgevingsvisie past bij de nieuwe zorgplicht van de gemeente vanaf 2026.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De gemeente sluit zich aan bij het door de indiener geschetste belang van de bibliotheek als ontmoetingsplek. Naar aanleiding van de zienswijze zijn de bibliotheken expliciet opgenomen als (culturele) ontmoetingsplekken.

Zienswijze 3: Indiener 5.1.2e

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener geeft aan zich in grote lijnen te kunnen vinden in de omgevingsvisie, maar vindt dat de ambities niet ver genoeg gaan. Er wordt gepleit voor meer dynamiek en onbegrensde ambitie in de stedelijke ontwikkeling. Specifiek wordt genoemd:

- *Snelle uitvoering van plannen.*
- *Herontwikkeling van gebieden zoals de omgeving van het MUMC+ en de Sibemaweg.*
- *Meer variatie in woonmilieus en flexibiliteit in bouwhoogtes (geen strikte beperkingen, indien hogere bebouwing goed inpasbaar is).*
- *Vergelijking met andere steden (zoals Nijmegen) waar de ontwikkeling verder gevorderd is.*

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente ondersteunt de oproep tot ambities in de stedelijke ontwikkeling. De gemeente kiest bewust voor een verdichtingsopgave, waarbij er wordt ingezet op een evenwichtige mix van dynamische en rustige gebieden. Binnen deze verdichting is er nadrukkelijk ruimte voor hoogbouw op geschikte locaties, evenals functiemenging om levendige (hoog-)stedelijke milieus te creëren. Hiermee willen we de kwaliteit van de leefomgeving versterken en inspelen op de behoefte aan variatie in woon- en werkmilieus.

De uitvoering vraagt om zorgvuldige afwegingen en soms ook fasering, niet alles kan tegelijk. Zo zijn financiële middelen, ambtelijke capaciteit en ook de vraag naar woningen niet oneindig. Met onder meer een aantal doelgerichte omgevingsprogramma's wordt voorzien in een stevige aanpak bij de uitvoering van de ambities in de omgevingsvisie.

Zienswijze 4: Voetgangersbeweging Nederland

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener waardeert de inzet de omgevingsvisie, maar vindt dat de positie van de voetganger explicieter en ambitieuzer moet worden verankerd. Er worden zes hoofdpunten genoemd:

Voetganger centraal in ontwerp

De indiener pleit voor toepassing van het STOP-principe, waarbij lopen de voorkeursmodaliteit wordt. Bij ruimtelijke ingrepen moet “lopen als norm” gelden, met veilige en duidelijke looproutes die fysiek gescheiden zijn van ander verkeer.

Toegankelijkheid en inclusiviteit

Er wordt gevraagd om duidelijke eisen voor obstakelvrije trottoirs volgens CROW-normen, handhaving via de APV en het creëren van zitgelegenheden. Dit moet de openbare ruimte toegankelijk maken voor mensen met beperkte mobiliteit, ouderen en kinderen.

Kwaliteit van de openbare ruimte en sociale veiligheid

De zienswijze benadrukt het belang van voetgangersvriendelijke ruimtes met groen, schaduw en verblijfskwaliteit. Sociale veiligheid moet worden gewaarborgd door goed zicht op routes, voldoende verlichting en het vermijden van donkere hoeken.

Verbeteren van wijkverbindingen en gebruik OV

De indiener vraagt om een samenhangend netwerk van veilige looproutes tussen wijken, inclusief het overbruggen van barrières zoals Maas, spoor en drukke wegen. Ook moeten er goede verbindingen naar OV-haltes komen, met veilige en goed verlichte oversteekplaatsen.

Klimaatadaptatie gericht op voetgangerscomfort

Er wordt gepleit voor schaduwrijke en beschutte routes, drinkwaterpunten, overdekte doorgangen en waterdoorlatende bestrating om comfort en veiligheid te vergroten.

Monitoring en uitvoering

Tot slot wordt gevraagd om een voetgangersmonitor met indicatoren voor kwaliteit, comfort en veiligheid, inclusief mogelijkheden voor feedback en participatie van voetgangers bij ontwerp en evaluatie.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente onderschrijft het belang van een voetgangersvriendelijke stad. Het STOP-principe is ons uitgangspunt bij het ontwerp van de openbare ruimte, met mogelijkheden voor maatwerk waar nodig. Voor de inrichting van de openbare ruimte passen wij de CROW-richtlijnen toe. Het toevoegen van openbare zitplaatsen is een voornemen in de nieuwe omgevingsvisie, met extra aandacht voor toegankelijkheid voor mensen met een beperking bij elke ruimtelijke ingreep. De gemeente gaat in 2026 ook het straatmeubilair inventariseren en komt met een voorstel voor ‘betere spreiding’ van straatmeubilair in Maastricht.

Aan betere sociale veiligheid wordt gewerkt via ontwerpprincipes en de werkmethodek Straat van de Toekomst, waarin veiligheid één van de elf dimensies is. Deze principes passen we breder toe bij stedelijke inrichtingen en ontwikkelingen, met aandacht voor zichtlijnen, verlichting en verblijfskwaliteit. Dit punt is naar aanleiding van de zienswijze explicieter benoemd in de nieuwe versie van de omgevingsvisie.

Monitoring van de ambities in de omgevingsvisie is voorzien en drie jaar na vaststelling volgt een evaluatie. Daarnaast zal na vaststelling van de visie gewerkt worden aan een uitvoeringsgericht omgevingsprogramma Bereikbaarheid waarin ook het thema toegankelijkheid zal worden belegd.

Zienswijze 5: Fietzersbond afdeling Maastricht en Heuvelland

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener constateert dat het fietsbeleid in Maastricht al jaren achterblijft bij de ambities. Ondanks een duidelijke Omgevingsvisie en het vastgestelde STOP-principe (waarbij lopen en fietsen voorrang krijgen), blijft de uitvoering traag en versnipperd. Er zijn nog steeds te weinig fietsparkeerplekken, vooral in het centrum en bij station Randwyck, en het overleg over schoolroutes en veilige fietsroutes ligt stil.

De indiener benadrukt dat het beleid concreter en meetbaarder moet worden gemaakt. Zo pleiten zij voor het invoeren van 30 km/u als standaard in de stad, meer en betere fietsroutes, en voldoende bewaakte fietsparkeerplaatsen. Ook moet er structureel budget komen voor fietsbeleid en een vaste fietsambtenaar die de voortgang bewaakt.

Daarnaast wijst de indiener op bredere uitdagingen, zoals de groeiende druk van toerisme op de binnenstad, het belang van verkeersveiligheid (vooral voor ouderen en kinderen), en de noodzaak om de klimaatdoelen te halen. De huidige plannen missen vaak kwantitatieve doelen en duidelijke tijdslijnen, waardoor de uitvoering vrijblijvend blijft.

Tot slot roept de indiener de gemeenteraad op om niet alleen ambities te formuleren, maar vooral te zorgen voor een daadkrachtige en goed gemonitorde uitvoering. Alleen zo kan Maastricht uitgroeien tot een echt fietsvriendelijke, veilige en duurzame stad.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

Indiener geeft aan het merendeel van de gemeentelijke ambities op het gebied van fietsbeleid te ondersteunen. De gemeente wijst erop dat de verkeersruimte niet over één nacht is aangepast. Dit gebeurt door middel van projecten geïnitieerd door de afdeling Mobiliteit of wanneer kan worden meegelift op projecten die opgestart worden vanuit bijvoorbeeld groot onderhoud, woningbouw of de energietransitie. Op die manier worden de beschikbare middelen zo effectief en kostenefficiënt mogelijk ingezet.

Kort na vaststellen van de vigerende omgevingsvisie zijn het actieplan Fietsen en actieplan Fietsparkeren vastgesteld met ieder een concrete agenda met fietsprojecten. Deze plannen bevatten meetbare beleidsdoelen en een concrete uitvoeringsagenda. Zodra de uitvoeringstermijn van de actieplannen ten einde loopt, zullen beide actieplannen worden geëvalueerd.

De nieuwe omgevingsvisie vormt aanleiding voor een uitvoeringsgericht omgevingsprogramma Bereikbaarheid, waarin ook de investeringen in infrastructuur ter bevordering van de mobiliteitstransitie en verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door investeringen in fiets- en loopinfrastructuur, opgenomen worden. Hiermee krijgen het actieplan Fietsen en het actieplan Fietsparkeren een vervolg dat zal bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen zoals in de omgevingsvisie beschreven.

Zienswijze 6: Stichting Samen Onbeperkt

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

De indiener constateert dat zij niet betrokken is geweest bij het opstellen van de ontwerp-omgevingsvisie 2025. In de zienswijze wordt nadrukkelijk gewezen op het ontbreken van essentiële inclusieve beleidsdocumenten. Het VN-verdrag Handicap wordt pas op pagina 70 genoemd, terwijl de Lokale Inclusie Agenda geheel ontbreekt. Dit is opmerkelijk, aangezien gemeenten wettelijk verplicht zijn een inclusieagenda op te stellen en toekomstige wetgeving in overeenstemming moet zijn met het VN-verdrag, zoals recent bevestigd door de VN-commissie in Genève (augustus 2024).

De indiener stelt dat inclusie en toegankelijkheid integraal onderdeel moeten uitmaken van gemeentelijk beleid en derhalve ook van de omgevingsvisie. Het ontbreken van deze elementen in de inleiding van het document is niet in lijn met de wettelijke en internationale verplichtingen.

Cultuur

Hoewel de visie stelt dat cultuur breder toegankelijk moet worden, signaleert de indiener dat het aantal rolstoelplaatsen in Theater aan het Vrijthof wordt verminderd van zes naar vier. Dit staat haaks op het streven naar inclusiviteit. Daarnaast wordt in het cultuurbeleid onvoldoende aandacht besteed aan jongeren met een beperking.

Mobiliteit

De visie richt zich primair op lopen en fietsen als vervoersmiddelen binnen de compacte stad. Andere vormen van mobiliteit, zoals elektrische rolstoelen en scootmobielen, worden niet benoemd. Dit is problematisch, gezien het aantal inwoners dat hiervan afhankelijk is. Het voorgestelde systeem van vooraf reserveren van parkeerplaatsen kan bovendien extra drempels opwerpen voor mensen met een beperking en ouderen, hetgeen strijdig is met het VN-verdrag Handicap.

Wonen

De ambitie om hoger te bouwen en bestaande gebouwen te “optoppen” roept vragen op over de veiligheid, met name in noodsituaties waarin liften niet gebruikt mogen worden. De stichting vraagt zich af of vluchtwegen voldoende gewaarborgd zijn. Daarnaast is het woonbeleid te eenzijdig gericht op ouderen, terwijl jongeren met een beperking vaak noodgedwongen langer thuis wonen door een tekort aan geschikte woonruimte.

Openbaar vervoer

Toegankelijk openbaar vervoer is van groot belang voor de doelgroep van de stichting, ook binnen de Euregio. De stichting adviseert om ervaringsdeskundigen actief te betrekken bij het verbeteren van het openbaar vervoer en hier niet mee te wachten tot 2030 of 2040, maar op korte termijn concrete stappen te zetten.

Taalgebruik

De indiener wijst op het inconsistente en verouderde taalgebruik in de visie. Termen als “invaliden” en “gehandicapten” worden door elkaar gebruikt met “personen met een functiebeperking”, “mensen met een zorgvraag” en “extra kwetsbare groep”. Dit leidt tot verwarring en belemmert de leesbaarheid. De voorkeur gaat uit naar de termen “mensen met een beperking” en “mensen met een zorgvraag”, die breder geaccepteerd zijn en beter aansluiten bij het hedendaagse inclusiebeleid.

Slotopmerking

Stichting Samen Onbeperkt verzoekt de gemeente Maastricht om inclusie en toegankelijkheid als volwaardig en integraal onderdeel van de omgevingsvisie te behandelen. De stichting is bereid om mee te denken over oplossingsrichtingen en benadrukt het belang van samenwerking met ervaringsdeskundigen.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener heeft geleid tot enkele aanpassingen van de omgevingsvisie:

- De Lokale Inclusie Agenda is expliciet als beleidsdocument toegevoegd aan de omgevingsvisie. Dit document is een verplichting voortkomend uit het reeds in de omgevingsvisie opgenomen VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en vormt daarmee een integraal onderdeel van het gemeentelijk inclusiebeleid.

- Toegankelijkheid is verankerd in de omgevingsvisie als structureel uitgangspunt bij de inrichting van de fysieke leefomgeving. Zoals opgenomen in hoofdstuk 5.3 Ontmoeten:

“Daarbij is het onze verantwoordelijkheid – mede op basis van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap – om de openbare ruimte en (openbare) gebouwen toegankelijk te maken én te houden. Toegankelijkheid is daarmee geen voorziening, maar een recht.”

Bij ruimtelijke ingrepen wordt getoetst op fysieke en digitale toegankelijkheid, waarbij vervoersmiddelen zoals elektrische rolstoelen en scootmobielen vanzelfsprekend worden beschouwd als volwaardige modaliteiten binnen het mobiliteitsbeleid (onder andere conform het VN-verdrag).

Ten aanzien van taalgebruik is in de omgevingsvisie zoveel mogelijk aangesloten bij actuele maatschappelijke en beleidsmatige terminologie. De termen “invaliden” en “gehandicapten” zijn niet gebruikt, met uitzondering van één vermelding van “mindervaliden”. Deze passage is daarom in de definitieve versie van de omgevingsvisie aangepast. Binnen specifieke beleidsdomeinen, zoals omgevingsveiligheid, worden vastgestelde classificaties gehanteerd. Termen als “hooggevoelige groep” en “extra kwetsbare groep” zijn in dat kader opgenomen.

Wat betreft hoogbouw en het optoppen van bestaande gebouwen geldt dat alle ingrepen zullen worden getoetst op constructieve veiligheid en technische bouwkwaliteit conform het Besluit bouwwerken leefomgeving. De toetsing wordt uitgevoerd door gecertificeerde kwaliteitsborgers. Veiligheid bij calamiteiten, waaronder de beschikbaarheid van vluchtwegen, is een verplicht onderdeel van deze toetsing.

Bij herinrichting van de openbare ruimte wordt ook het thema toegankelijkheid meegenomen in ontwerp en uitvoering. In de omgevingsvisie is opgenomen dat bij maatregelen zoals het autoluw(er) maken van gebieden en het aanpassen van parkeervoorzieningen, de bereikbaarheid voor doelgroepen die minder goed ter been zijn wordt geborgd. Tot slot blijft de gemeente graag gebruik maken van de expertise en ervaringen van de indiener ten aanzien van de concretisering van (mobiliteits-)beleid, en ontwerp en uitvoering van de buitenruimte.

Zienswijze 7: Buurtraad Oud-Caberg

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Volgens de indiener is de suggestie dat het Lanakerveld de enige geschikte locatie is voor zeven windturbines van 250 meter hoog bij realisatie van de Einstein Telescoop feitelijk onjuist. Het gebied biedt hiervoor geen ruimtelijke mogelijkheden.

Oud-Caberg heeft volgens indiener reeds substantieel bijgedragen aan de energietransitie, met twee zonneweides en nabijgelegen Belgische turbines. Verdere belasting van de leefomgeving is maatschappelijk

onwenselijk.

De voorgestelde turbines zijn ingrijpender dan eerdere plannen die in 2012 door de gemeenteraad zijn verworpen na intensief verzet. Herhaling van dergelijke trajecten zonder voorafgaand overleg is bestuurlijk onverantwoord.

Daarnaast kan de tekst in het ontwerpplan Belgische plannen voor turbines in het Lanakerveld onbedoeld stimuleren. Gezien de impact wordt dringend verzocht om overleg met de buurtraad Oud-Caberg als vertegenwoordiger van de bewoners.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

In de omgevingsvisie is opgenomen dat windturbines in Maastricht voorlopig zijn uitgesloten, met name vanwege ruimtelijke beperkingen bij het in acht houden van voldoende afstand tot woningen en de mogelijke komst van de Einstein Telescoop. Technisch gezien zou alleen het Lanakerveld geschikt kunnen zijn, maar eerder is, zoals de indiener ook aangeeft, door de gemeenteraad besloten dat windturbines daar niet gewenst zijn.

Indien het in de toekomst noodzakelijk blijkt om aanvullende maatregelen te treffen om energiedoelen te realiseren en de Einstein Telescoop niet naar de regio komt, kan windenergie opnieuw worden overwogen. Maar zal dit altijd met betrokkenheid van bewoners en andere relevante stakeholders gebeuren.

Zienswijze 8: Indiener 5.1.2e

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener onderschrijft de algemene lijn van de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040, maar doet een reeks concrete voorstellen en aandachtspunten, voornamelijk gericht op het deelgebied Maastricht-Oost (Heer). De belangrijkste thema's zijn:

- **Leefbaarheid en sociale cohesie:** Pleidooi voor behoud en versterking van voorzieningen, ontmoetingsplekken, sportinfrastructuur en ondersteuning van verenigingen.
- **Woningbouw en doorstroming:** Aandacht voor starters, ouderen en alleenstaanden; pleidooi voor differentiatie en verduurzaming van de woningvoorraad.
- **Klimaatadaptatie en waterbeheer:** Meerdere voorstellen voor hemelwateropvang, vergroening, en samenwerking met buurgemeenten.
- **Mobiliteit en bereikbaarheid:** Verbetering van trein- en busverbindingen, uitbreiding van fietsenstallingen, en invoering van 30-km zones.
- **Ruimtelijke kwaliteit:** Behoud van groene longen, beperking van verstening, en esthetische verbeteringen aan openbare ruimte en bebouwing.

Indiener benadrukt het belang van participatie, transparantie en structureel overleg tussen gemeente en bewoners.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De zienswijze bevat een breed pleidooi met voorstellen en aandachtspunten die in sterke mate aansluiten bij de ambities zoals verwoord in de Ontwerp Omgevingsvisie. De indiener benoemt onder meer thema's als vergroening, verbetering van trein- en busverbindingen, behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit, aandacht voor zowel starters als ouderen, differentiatie in woningbouw en het versterken van voorzieningen. Ook de harde grens aan de molenweg is onderdeel van de ambitie.

Deze onderwerpen zijn herkenbaar en sluiten aan bij de uitgangspunten van het voorgenomen beleid. De zienswijze bevestigt daarmee de gekozen koers en onderstreept het belang van een integrale benadering van ruimtelijke, sociale en mobiliteitsopgaven.

Hoewel de zienswijze geen concrete wijzigingsvoorstellen bevat ten aanzien van het ontwerp, wordt de inhoud gewaardeerd en daar waar het opmerkingen op concrete gebiedsontwikkelingen of beleidsontwikkelingen betreft verder betrokken bij de verdere uitwerking van de visie en de bijbehorende uitvoeringsagenda.

Zienswijze 9: Buurtnetwerk Limmel

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener heeft een eigen samenvatting gemaakt met een opsomming van concrete wijzigingsvoorstellen:

1. Het tweede deel van het Trega- en het Zinkwitterrein aan te passen van stedelijk naar stadsrandwoonmilieu.
2. De kerk van Limmel en het naastgelegen gemeenschapshuis aanduiden als ontwikkelplek.
3. De onduidelijkheden m.b.t. de entreefunctie van Limmel aan de Maas en het gebied ten westen van de Borgharenweg en de Maas binnen 3-5 jaar op te heffen, al dan niet in samenhang met een voorbereidingsbesluit en/of een actieve grondpolitiek.
4. Het gebied van Overmaze aan te duiden als transitiegebied met de opdracht om binnen twee jaar een gebiedsvisie voor het gebied op te stellen die aansluit op de omgeving.
5. P&R- Noord uit te breiden op de bestaande plek d.m.v. een gebouwde voorziening i.p.v. kostbaar groen op te offeren.
6. In de omgevingsvisie opnemen dat gemeente en corporaties zeer terughoudend dienen te zijn met het huisvesten van kwetsbare doelgroepen als ex-verslaafden, ex-delinquenten, opvang voor daklozen etc, plaatsing asociale personen in de 7 kwetsbare buurten benoemd in het Veerkracht-rapport.
7. Een wandel-fietspad aan te leggen tussen de Keersluis Limmel langs de Kanjel als aansluiting op de wandel-fietspaden achter Hoeve Rome richting Campus Hotelschool.
8. In het gebied achter Hoeve Rome een beweegtuin aan te leggen.
9. De Balijeweg in de omgevingsvisie aan te duiden als een weg met te veel verkeersintensiteit.
10. Een klimaatscenario te onderzoeken zoals Buurtbalans voorstelt.
11. In overleg met het Buurtnetwerk te treden om de vergroening van de buurt vorm te geven, daarbij rekening houdend met de wens van de buurt om de overgangen naar Beatrixhaven en de Mosa met bomen te camoufleren.
12. De Kinderboerderij aan te duiden als één van de ontmoetingsplekken in de buurt.
13. Op kaart aan te geven dat Limmel- Nazareth een gezondheidscentrum wensen in hun voorzieningenaanbod.
14. Maatregelen te treffen waardoor ook Limmel en andere buurten die gelegen zijn nabij de Maaskruisende bruggen een luchtkwaliteit mogen inademen die voldoet aan de WHO-normen.
15. Nadere handen en voeten te geven aan de omgevingsvisie door wijkateliers in de richten.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De indiener doet 15 concrete voorstellen voor verwerking in de omgevingsvisie. Een deel van de voorstellen is verwerkt in de omgevingsvisie, en een aantal ook niet. Hieronder volgt een toelichting per voorstel van de indiener:

- 1. De gemeente ziet het tweede deel van het Trega- en het Zinkwitterrein niet als stadsrandwoonmilieu. Gezien de centrale ligging is een stedelijk milieu beter passend, met name omdat er ook ruimte is voorzien voor werken en kleinschalige functiemenging, bijvoorbeeld aan de Borgharenweg. Dit betekent niet dat er geen ruimte is voor luwe, groene plekken; bij de verdere ontwikkeling van Trega-Zinkwit wordt nadrukkelijk rekening gehouden met landschappelijke inpassing. Er wordt gekeken naar een passende dichtheid, waarbij reeds bewust is ingezet op een lagere dichtheid dan in andere stedelijke gebieden.*
- 2. In de omgevingsvisie is opgenomen dat gebedshuizen met een afnemend of aflopend religieus gebruik, ingezet kunnen worden voor maatschappelijke nevenfuncties of herbestemming. De visie gaat niet in op individuele initiatieven, maar biedt ruimte voor externe partijen om dergelijke ontwikkelingen op te pakken. De gemeentelijke Kerkenvisie biedt hiervoor aanvullende kaders.*
- 3. De omgevingsvisie beschrijft en verbeeldt als ambitie een groene recreatieve Maasoever bij de entree van Trega Zinkwit. De ontwikkeling van dit gebied wordt door de gemeente opgepakt.*
- 4. Het gebied rondom Overmaze is in de visie aangeduid als productieve buurt. Dit betekent dat, indien zich een passende initiatief voordoet, een invulling met productieve functies mogelijk is. Er is op dit moment geen aparte gebiedsvisie voorzien.*
- 5. De gemeenteraad besloot eerder om P+R Maastricht Noord uit te breiden. Hiervoor zijn de mogelijkheden onderzocht en uiteindelijk is gekozen voor uitbreiding ten zuiden van het huidige terrein. Deze locatie is overigens tijdens besluitvorming over de aanleg van fase 1 in 2011 reeds als mogelijke uitbreidingslocatie aangewezen. Bouwen bovenop het huidige P+R-terrein is maar voor een beperkt deel mogelijk vanwege de aanwezigheid van kabels en leidingen boven en onder de grond. Bovendien is zo'n gebouwde voorziening vele malen duurder. Deze argumenten hebben er toe geleid dat is besloten om de P+R-voorzieningen aan de zuidzijde uit te breiden, uiteraard met behoud van de groene fiets en wandelroute in het verlengde van de Beukenlaan.*
- 6. De gemeente hecht aan gemengde buurten met een goede balans en differentiatie van type woningen en daarmee ook bewoners. In de omgevingsvisie is daarom beschreven hoe wordt gewerkt aan een meer solidaire mix van woningen per buurt. Hierbij is opgenomen dat er niet alleen wordt gekeken naar corporatiewoningen, maar ook aandacht is voor kwetsbare doelgroepen. Daarbij wordt ingezet op een betere spreiding van woningtypen, woonvormen en doelgroepen, te realiseren door conform het voorstel van de indiener zeer terughoudend te zijn met toevoegen van doelgroepen aan nu al kwetsbare buurten, en dit als hier aanleiding toe is, juist in goed scorende buurten wel te doen.*
- 7. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal in het uitvoeringsgerichte omgevingsprogramma Bereikbaarheid onder meer een uitvoeringsagenda voor lopen en fietsen worden opgenomen. We vinden het idee voor een wandel- en fietspad tussen de Keersluis Limmel langs de Kanjel als aansluiting op de wandel-fietspaden achter Hoeve Rome richting Campus Hotelschool interessant en we zullen daarom deze optie meenemen ter afweging. Vanwege schaarste aan middelen kan nog geen concrete toezegging gedaan worden.*
- 8. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal in het Omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie' uitgewerkt worden met welke maatregelen we precies willen investeren in de stad.*

Aan de hand van een uitgewerkte groennorm zal bekeken worden welke groen-initiatieven worden geprogrammeerd. Of het voorstel voor een beweegtuin opgenomen kan worden is onder meer afhankelijk van beschikbare middelen, daarom kan nog geen toezegging gedaan worden.

- 9. In de nieuwe Omgevingsvisie is ervoor gekozen om geen kaarten op te nemen met betrekking tot verkeersintensiteiten. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal in het omgevingsprogramma Bereikbaarheid onder meer een uitvoeringsagenda voor verbetering van de verkeersveiligheid en het stimuleren van lopen en fietsen worden opgenomen. De wens van de indiener om de verkeerssituatie bij de Balijeweg te verbeteren is bij het team Mobiliteit bekend. Of en op welk termijn de Balijeweg kan worden aangepast is onder meer afhankelijk van beschikbare middelen. Daarom kan nog geen toezegging gedaan worden.*
- 10. De gemeente kiest ervoor geen nieuw klimaatscenario uitwerken, aangezien alle voor Maastricht relevante aspecten bij klimaatverandering al in de uitgevoerde omgevingseffectrapportage geïnventariseerd en getoetst zijn, zoals:*
 - Temperatuurstijging: warmer weer, meer hittegolven.*
 - Neerslagverandering: intensere buien, langere droge periodes.*
 - Waterveiligheid Maas en in mindere mate de Jeker.**Op basis van de uitgevoerde omgevingseffectrapportage zijn kortom de gevolgen van klimaatverandering meegewogen en verwerkt in de omgevingsvisie.*
- 11. Na vaststelling van de Omgevingsvisie wordt gewerkt aan verdere uitwerking hiervan, onder meer in de vorm van een omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'. Dit programma zal zich richten op het vergroenen van de stad. Met dit programma wil de gemeente de realisatie van het groen versnellen met als doel bewegen en ontmoeten in de buitenruimte te stimuleren, hittestress tegen te gaan en de klimaatadaptatie van de stad (inclusief het groen zelf) te realiseren. Ook voor de buurt Limmel zijn er op grond van analyses van huidig aanwezig groen, ambities ten aanzien van vergroening, waarbij de wens van de indiener – weliswaar afhankelijk van de prioriteiten stadsbreed – onderzocht zullen worden. Bij de uitvoering van dit omgevingsprogramma zal uiteraard ook participatie plaatsvinden.*
- 12. De kinderboerderij in Limmel is naar aanleiding van de zienswijze toegevoegd als voorbeeld van een waardevolle ontmoetingsplek.*
- 13. In de kloppende harten en woonzorgzones is nadrukkelijk ruimte voor gezondheidsinstellingen, zoals een gezondheidscentrum. Mocht een initiatiefnemer een gezondheidscentrum in of nabij het kloppend hart van Limmel-Nazareth willen starten, zullen wij dit in principe faciliteren, mits zorgvuldige inpassing mogelijk is.*
- 14. De luchtkwaliteit in Maastricht voldoet aan de wettelijke normen. De strengere WHO-advieswaarden worden niet overal gehaald. De viaductweg nabij Limmel is hierbij een aandachtspunt. Het wagenpark in Nederland wordt als gevolg van EU-wetgeving ieder jaar schoner. Gemeente Maastricht zet daarbovenop in op verdergaande maatregelen, zoals de invoering van een zero-emissiezone, de realisatie van laadpalen in de openbare ruimte en het stimuleren van lopen en fietsen.*
- 15. Tot slot benadrukt de gemeente dat met het vaststellen van de omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophoudt. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties blijft de gemeente werken aan een leefbare stad, conform de participatieleidraad, met mogelijkheden voor maatwerk per buurt en per opgave. In het omgevingsprogramma 'Zorgvuldige verdichting' zal ook geëxperimenteerd worden met werkvormen zoals een (digitaal) wijk- of buurtatelier.*

Zienswijze 10: Cumula Nederland

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener heeft namens haar leden in de gemeente Maastricht een zienswijze ingediend op het ontwerp van de Omgevingsvisie Maastricht 2040. De indiener vertegenwoordigt bedrijven die actief zijn in de groen-, grond- en infrasector en hoofdzakelijk gevestigd zijn in het buitengebied. Deze bedrijven verrichten werkzaamheden zoals agrarisch loonwerk, grondverzet, mestverwerking, compostering, groenbeheer en cultuurtechniek. Daarmee leveren ze een substantiële bijdrage aan de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving.

De zienswijze benadrukt dat de cumela-bedrijven een relevante rol speelt bij het realiseren van diverse maatschappelijke opgaven, waaronder verbetering van bodem-, water- en luchtkwaliteit, ecologisch beheer, duurzame landbouw, circulaire economie, energietransitie, verkeersveiligheid en landschapsontwikkeling. Om deze bijdrage te kunnen blijven leveren, zijn goed opgeleid personeel, een innovatief machinepark en functionele bedrijfslocaties in het buitengebied essentieel. De sector investeert in technologische vernieuwing, duurzame energieopwekking en circulaire toepassingen van reststromen.

Cumela Nederland verzoekt de gemeente Maastricht om het bestaansrecht van cumela-bedrijven in het buitengebied expliciet te erkennen en te verankeren in de omgevingsvisie. Daarnaast wordt gevraagd om beleidsruimte voor uitbreiding en nieuwvestiging van bedrijfslocaties, voldoende buitenopslagmogelijkheden, en passende ontsluitingsinfrastructuur voor zwaar materieel. Ook wordt verzocht om faciliteiten voor energieopwekking en -opslag op bedrijfslocaties mogelijk te maken.

De indiener onderschrijft de hoofdlijnen van de Ontwerp Omgevingsvisie, maar vraagt om specifieke aandacht voor de positie van de cumelasector. Verzocht wordt om de zienswijze gegrond te verklaren en de Ontwerp Omgevingsvisie op relevante onderdelen te wijzigen, conform het uitgangspunt van de Omgevingswet: "Ja, mits...". Cumula Nederland is bereid om actief te participeren in de verdere uitwerking van de visie en bijbehorende instrumenten.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

Wij erkennen het belang van ondernemers die met materieel en specialisten in de groen-, grond- en infrasector bijdragen aan het beheer van zowel de stad als het buitengebied. Deze bedrijven vervullen een relevante rol in de uitvoering van maatschappelijke opgaven, waaronder de transitie naar duurzamere landbouw met een lagere impact op gezondheid en natuur, alsmede klimaatadaptatie in stedelijke gebieden. Gemeente Maastricht heeft als wegbeheerder een Kwaliteitsnet Landbouwverkeer gedefinieerd, waarover grotere landbouwvoertuigen de stad kunnen doorkruisen.

De Omgevingsvisie geeft duidelijke richting aan de ontwikkeling van het buitengebied. Daarbij is gekozen voor een benadering waarin het landschap zoveel mogelijk vrij wordt gehouden van nieuwe bebouwing. Binnen het beperkte buitengebied van Maastricht wordt ruimte geboden aan natuurversterking, waterbuffering en -infiltratie, recreatie en duurzame landbouw gericht op regionale voedselproductie met een lagere milieubelasting. De rol van ondernemers in de groen-, grond- en infrasector is hierin evident. Bestaande bedrijfslocaties staan niet ter discussie; deze kunnen zich verder ontwikkelen en inspelen op de beschreven transitie. Uitbreiding en nieuwvestiging van dergelijke bedrijven in het kleinschalige en waardevolle buitengebied, dat deel uitmaakt van het Nationaal Landschap, ligt op basis van de visie niet

voor de hand. Wel wordt hergebruik van vrijkomend agrarisch vastgoed als passend beschouwd, mits dit aansluit bij het beoogde grondgebruik.

In de visie is naar aanleiding van de zienswijze explicieter opgenomen dat vrijkomende agrarische bebouwing bij voorkeur behouden blijft voor agrarische of andere bedrijvigheid die bijvoorbeeld aansluit bij het karakter van het gebied, zoals loonbedrijven die actief zijn in de landbouw en het natuurbeheer.

Ten aanzien van circulaire economie onderkennen wij het belang van opslagmogelijkheden. Tegelijkertijd kiezen wij er als gemeente voor om het schaarse en waardevolle landschap primair in te zetten voor natuurontwikkeling, waterbeheer, recreatie en duurzame landbouw. Bij concrete initiatieven zal een integrale afweging plaatsvinden op basis van de in de visie opgenomen belangen. Enkel oplossingen die bijdragen aan meervoudig ruimtegebruik zijn daarbij passend. Denk aan landschappelijk ingepaste opslag die tevens bijdraagt aan gebiedsopgaven zoals natuurversterking, sponswerking, natuurinclusieve landbouw en recreatieve verbindingen. Ook grondruil en hergebruik van bestaand agrarisch vastgoed kunnen onderdeel zijn van een integrale benadering. Het opnemen van generieke ruimte voor buitenopslag in de visie achten wij daarom niet wenselijk.

Wat betreft energieopwekking wordt in de visie aangegeven dat bedrijven gestimuleerd worden om te verduurzamen door energie te besparen, lokaal op te wekken, te verbruiken, op te slaan en samen te werken. Specifieke aandacht is er voor zonne-energie op grote daken via gebiedsgerichte aanpakken en maatwerk. De zoekopgave voor energieopwekking dient ingevuld te worden via meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld op daken en boven parkeerterreinen. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de omgeving van de bedrijven en de gebiedsopgaven die in het gebied spelen, zoals bijvoorbeeld natuurversterking, waterbeheer, landschapsontwikkeling en recreatief medegebruik.

Zienswijze 11: Buurtnetwerk Wyckerpoort

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Het Buurtnetwerk Wyckerpoort heeft een zienswijze ingediend op de ontwerp-Omgevingsvisie 2040 van de gemeente Maastricht. De reactie is opgesteld namens het buurtnetwerk en niet namens alle bewoners van de wijk. Er wordt kritiek geuit op het moment van publicatie en de korte reactietermijn, die volgens de indiener een breed gesprek met bewoners onmogelijk maakte. Desondanks is de zienswijze gebaseerd op lokale kennis en gegevens uit onder andere de Veiligheidsmonitor 2023.

Het buurtnetwerk onderschrijft de ambitie van een gezonde, duurzame en leefbare stad, maar constateert dat deze waarden in Wyckerpoort onder druk staan. De geplande woningbouwprojecten rond de Groene Loper en de spoorzone leiden volgens hen tot toenemende verkeersdruk, verlies van groen en verergering van hittestress. Er is zorg over ontwikkelingen zoals de bebouwing van het voormalig KPN-terrein, waarbij bewoners niet zijn betrokken. Ook wordt gewezen op het verdwijnen van voorzieningen in de wijk, waardoor bewoners – met name ouderen – afhankelijk zijn van voorzieningen buiten de wijk, die niet altijd goed bereikbaar zijn.

Er is een gebrek aan laagdrempelige ontmoetingsplekken en culturele voorzieningen. De behoefte bestaat aan toegankelijke ruimtes waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten, activiteiten kunnen bijwonen en ondersteuning kunnen vinden. Daarnaast wordt gewezen op toenemende geluidsoverlast en luchtverontreiniging door verkeer, waaronder benzinescooters, auto's, vrachtverkeer en vliegverkeer van en naar Maastricht Aachen Airport. Het netwerk pleit voor een visie op autoluw beleid, elektrisch openbaar vervoer en deelmobiliteit.

De bereikbaarheid van met name de noordzijde van Wyckerpoort wordt als problematisch ervaren. Het spoor vormt een fysieke barrière en de afschaffing van buslijn 3 naar het centrum heeft de bereikbaarheid verder verslechterd. De huidige plannen rond de spoortunnel lossen deze knelpunten volgens de indiener onvoldoende op, met uitzondering van het voorstel om het treinverkeer ondergronds te brengen.

Wat betreft de openbare ruimte wordt melding gemaakt van verloedering door graffiti, afval bij milieuperrons en langdurig braakliggende bouwterreinen. Het gevoel van veiligheid is afgenomen; uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat een aanzienlijk deel van de bewoners te maken heeft gehad met geweld, inbraak, diefstal of vernieling. Er is behoefte aan meer zichtbare handhaving en politieaanwezigheid.

Tot slot wordt ingegaan op het thema participatie. Hoewel het woord 'participatie' frequent voorkomt in de visie, ontbreekt volgens het buurtnetwerk een duidelijke definitie en uitwerking van burgerparticipatie. De huidige praktijk wordt als onvoldoende ervaren: bewoners worden vooral in een reactieve rol geplaatst, terwijl participatie volgens het netwerk zou moeten draaien om gezamenlijke agendasetting en transparantie in belangenafweging. Zonder een eerlijke en structurele vorm van burgerparticipatie dreigt de stad volgens hen aan kwaliteit in te boeten.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener bevat relevante aandachtspunten voor de buurt Wyckerpoort. We lopen deze aandachtspunten een voor een langs.

In de omgevingsvisie zijn woningbouwambities opgenomen voor Wyckerpoort. Enerzijds gaat dit om reeds concrete projecten zoals Mosa Porselein, het voormalig KPN-terrein en de voormalige sportvelden. Anderzijds zijn er nader uit te werken plannen voor bijvoorbeeld een ontwikkeling ter hoogte van de sporen parallel aan de Meerssenerweg. De gemeente is er zich van bewust dat dit in totaal om een aanzienlijke hoeveelheid projecten gaat. Toch denken we dat we juist met deze ontwikkelingen de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Wyckerpoort kunnen vergroten.

Ten eerste wordt een gemengd milieu beoogd met naast woningen, ook werkgelegenheid en voorzieningen in de buurt. Zo'n gemengd milieu is aantrekkelijk om in te wonen. Het bevordert de levendigheid en de sociale veiligheid. Dit in combinatie met dat Wyckerpoort centraal in de stad ligt met veel werkgelegenheid en voorzieningen op loop- en fietsafstand. Bovendien ligt Wyckerpoort naast station Maastricht. Deze kenmerken geven Wyckerpoort een goede uitgangspositie.

De nieuwe woningen zijn gericht op doorstroming, bijvoorbeeld voor senioren die binnen de buurt kunnen doorstromen vanuit een gezinswoning naar een zorggeschikt en duurzaam appartement. Ook komen er betaalbare appartementen voor starters en kleine huishoudens. We denken ook dat nieuwe werkgelegenheid, zo dicht bij het treinstation, in Wyckerpoort kan landen. De Rechtbank wil niet voor niets zich in het hart van Wyckerpoort vestigen.

Met deze projecten en ontwikkelingen wordt het ook mogelijk om te investeren in de openbare ruimte. De overheid, maar ook ontwikkelende partijen, zullen investeren in aantrekkelijke openbare ruimte. Op basis van de omgevingsvisie worden eisen gesteld ten aanzien van de hoeveelheid groen. Op projectniveau en op buurtniveau dient te worden voldoen aan een concrete groennorm, zodat bestaand groen behouden blijft en nieuw groen wordt aangelegd. Op basis van een analyse van het groen in Wyckerpoort wordt in de omgevingsvisie concludeert dat er een flinke opgave is. De gemeente gaat hiermee aan de slag met het programma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'.

In de omgevingsvisie zijn verbeeldingen opgenomen van het vergroenen van Wyckerpoort, als onderdeel

van de spoorzone. Het gaat om het creëren van koele routes en werken aan groen-blauwe dooradering en het combineren van buurtparkjes en groenplekken. Hiermee wordt de wateropvang bij hoosbuien vergroot, wordt hittestress tegengegaan, de buitenruimte wordt beweegvriendelijker. Zitgelegenheden bieden de mogelijkheid om spontaan een praatje te maken.

De visie zet in op een fijnmazig netwerk van formele en informele ontmoetingsplekken, met aandacht voor toegankelijkheid, spreiding en differentiatie. Met aantrekkelijke loop- en fietsverbindingen naar het dichtstbijzijnde kloppende hart aan het Voltaplein en andere voorzieningen niet buiten de buurt kan Wyckerpoort meer profiteren. Wyckerpoort heeft geen kloppend hart in de buurt zelf, daar is op dit moment te weinig draagkracht voor, net zoals voor sommige andere buurtvoorzieningen. Door toevoeging van woningen en werkgelegenheid zijn er in de toekomst wellicht wel weer mee voorzieningen in de buurt, vergelijkbaar met het kindcentrum en de horeca aan de Groene Loper.

We denken dat de hiervoor beschreven ontwikkelingen in Wyckerpoort ook kunnen bijdragen aan de sociale cohesie en daarmee sociale controle, waardoor ook verloedering die door de indiener wordt geobserveerd een halt kan worden toegevoerd. Er ligt nadrukkelijk ook een opgave om bouwterreinen niet jarenlang braak te laten liggen, zoals helaas het bijvoorbeeld met het KPN-terrein is gebeurd. Een tijdelijke invulling zoals de stadstuin is in dit soort gevallen een goede oplossing.

De indiener vraagt terecht aandacht voor de extra verkeersdruk die de nieuwe woningen en werkgelegenheid zonder aanvullende maatregelen met zich meebrengen. Bij deze ontwikkelingen wordt stevig ingezet op actieve mobiliteit, zoals lopen en fietsen. Werken, wonen en voorzieningen in Wyckerpoort zijn goed bereikbaar te voet, per fiets en met openbaar vervoer, waarbij het gebruik van de auto verder wordt ontmoedigd door (zeer) lage parkeernormen en goed aanbod van deelmobiliteit. Ook wordt gedacht aan centrale parkeervoorzieningen, bijvoorbeeld aan de Meerssenerweg, zodat minder autoverkeer daadwerkelijk door de buurt in rijdt.

De indiener verwijst naar het belang van lijn 3. Op verzoek rijdt Arriva inmiddels weer met lijn 3 rechtstreeks van Wyckerpoort naar de binnenstad.

Realisatie van deze visie, dient te worden uitgewerkt in concrete maatregelen. Onder meer met diverse uitvoeringsgerichte omgevingsprogramma's wordt door de gemeente werk gemaakt van deze uitvoering. Wanneer concrete maatregelen in Wyckerpoort uitgevoerd worden is onder meer afhankelijk van beschikbare middelen (tijd en geld). Daarom worden in deze reactie nog geen concrete toezegging gedaan over investeringen en termijnen.

Tot slot benadrukt de gemeente dat met het vaststellen van de Omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophoudt. Gelet op de ontwikkelingen in Wyckerpoort is er in ruime mate aanleiding om met inwoners, ondernemers en organisaties samen te werken. De gemeente blijft werken aan een leefbare stad, conform de participatieleidraad, met mogelijkheden voor maatwerk per buurt en per opgave.

Zienswijze 12: Ondernemend Wyck

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener onderschrijft de positionering van Wyck als hoogwaardige stadsentree ("Centrum Wyck") en benadrukt het belang van bereikbaarheid, met name per auto, voor het behoud van het diverse winkelaanbod en de levendigheid van de wijk. Behoud van autoparkeervoorzieningen wordt als essentieel beschouwd voor bezoekers, ondernemers en bewoners.

De indiener vraagt om structurele betrokkenheid van Plein 1992 en Avenue Céramique bij het centrumgebied en pleit voor overleg bij het (ver)plaatsen van fietsrekken. Het plan “Boven het Spoor” wordt positief ontvangen vanwege de kansen voor ontsluiting, woningbouw en Park & Walk-oplossingen. De herinrichting van straten gericht op langzaam verkeer en verblijfskwaliteit wordt gesteund, inclusief snelheidsverlaging naar 30 km/u en extra verkeersremmende maatregelen in de Hoogbrugstraat.

De zienswijze benoemt vijf actielijnen:

- *Identiteit & profilering – Versterking van Wyck als stijlvolle stadswijk via evenementen en toerisme passend bij het wijkkarakter.*
- *Publieke ruimte & inrichting – Input vanuit ondernemers bij routing, bevoorrading, vergroening en inrichting van de buitenruimte.*
- *Lokaal ondernemerschap – Bescherming van vestigingsruimte voor zelfstandige ondernemers en behoud van de functiemix.*
- *Duurzame mobiliteit & logistiek – Meedenken over alternatieve bevoorrading en koppeling met fietsenstallingen.*
- *Pilot ‘Autoluw Wyck’ – Voorstel om deze pilot formeel te betrekken als uitvoeringsinstrument binnen gemeentelijke gebiedsprogramma’s.*

Het doel van de indiener is een veilige, leefbare en uitnodigende omgeving voor bewoners, bezoekers en ondernemers, met behoud van het karakter en de economische vitaliteit van Wyck.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente stelt vast dat op meerdere onderdelen van de zienswijze sprake is van inhoudelijke overeenstemming met de omgevingsvisie. Dit betreft onder andere de ontwikkeling van de spoorzone met ruimte voor functiemenging, de herinrichting van de Stationsstraat en Wilhelminasingel gericht op langzaam verkeer en verblijfskwaliteit, de pilot ‘Autoluw Wyck’, en de transitie naar een maximumsnelheid van 30 km/u. Ook het geformuleerde doel voor Wyck als veilige, leefbare en uitnodigende omgeving voor diverse gebruikersgroepen wordt gedeeld.

De vijf actielijnen die door de indiener zijn benoemd sluiten in grote lijnen aan bij de ambities van de Ontwerp Omgevingsvisie. Tegelijkertijd wordt onderkend dat in de uitvoering en nadere invulling van deze ambities verschillen van inzicht kunnen ontstaan. De gemeente heeft hierin een bredere afwegingsverantwoordelijkheid en dient meerdere belangen.

Een verschil in inzicht speelt ten aanzien van de ambitie om toe te werken naar een autoluwer centrum. Daartoe wordt in de omgevingsvisie expliciet aangegeven dat ook gekozen wordt voor het afbouwen van straatparkeren. Dit is cruciaal om daadwerkelijk een autoluwer gebied te creëren. Bij het afbouwen van straatparkeren moeten uiteraard wel afdoende alternatieven beschikbaar zijn. Dit betreft onder meer P+R-voorzieningen voor stadsbezoekers en forenzen, P+W-voorzieningen voor werknemers en bewoners, laad- en losplekken voor logistiek, en parkeervoorzieningen voor mensen die minder goed ter been zijn of ambulante zorg verlenen.

De pilot ‘Autoluw Wyck’ wordt momenteel met de werkgroep voorbereid en sluit aan bij adviezen van het

Burgerberaad en signalen uit andere wijken. In dit kader wordt, conform de omgevingsvisie, richting uitwerking onderzocht welke stappen richting een autoluwer centrum gewenst en haalbaar zijn, met het doel deze zorgvuldig te implementeren.

Zienswijze 13: Buurtnetwerk Ceramique

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener waardeert het initiatief om bewoners via Buurtbalans te betrekken bij de ontwerp-Omgevingsvisie Maastricht 2040 en onderstreept het belang van vroegtijdige participatie. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat de omvang en complexiteit van het document voor veel bewoners een drempel vormt om inhoudelijk te reageren. De gemeente waardeert de betrokkenheid van bewoners bij de ontwikkeling van hun leefomgeving.

Céramique wordt in de Ontwerp Omgevingsvisie aangeduid als stedelijk gebied en samengevoegd met Wyck. De indiener stelt dat dit niet recht doet aan het specifieke karakter van Céramique, dat zich kenmerkt als rustige woonwijk met een overwegend oudere en internationale bewonersgroep. De wijk kent beperkte levendigheid en sociale cohesie, mede door de architectuur en het ontbreken van een centrale ontmoetingsplek.

Op het gebied van verkeer en mobiliteit vraagt de indiener aandacht voor verkeersveiligheid, met name op en rond de Avenue Céramique. Er wordt gepleit voor verlaging van de maximumsnelheid naar 30 km/u, herinrichting van oversteekplaatsen en fietspaden, betere verlichting, fysieke scheiding van verkeersstromen en opheffing van de busbaan ten gunste van vergroening. Ook wordt aangedrongen op handhaving van verkeersregels en verbetering van de voetgangersinfrastructuur, met nadruk op toegankelijkheid en sociale veiligheid.

Vergroening en klimaatadaptatie vormen een belangrijk thema in de zienswijze. De wijk wordt gekenmerkt door hittestress en stenige buitenruimte. De indiener pleit voor structurele vergroening van Plein 1992, Avenue Céramique en zijstraten, vervanging van niet-inheemse boomsoorten, vergroening van platte daken en integratie van groen bij nieuwe bouwprojecten. Ook wordt gewezen op de potentie van groene waterbergingen en het verbeteren van de waterafvoer op specifieke locaties.

Ten aanzien van wonen wordt aangegeven dat de wijk grotendeels is volgebouwd, met uitzondering van een terrein aan de Heugemerweg. Hier ziet de indiener kansen voor woningbouw en verbinding met Heugemerveld. Leegstaande kantoren kunnen worden omgezet in woonruimte. Er is behoefte aan speelvoorzieningen en sportfaciliteiten, met name in het Charles Eyckpark.

De leefbaarheid wordt over het algemeen als goed beoordeeld. Wel is er behoefte aan meer ontmoetingsmogelijkheden en een vaste buurtvoorziening. De sociale cohesie is beperkt, vooral onder jongere bewoners. Het Buurtnetwerk organiseert activiteiten, maar beschikt niet over een eigen locatie.

De indiener uit kritiek op het gemeentelijke participatiebeleid en vraagt om meer proactieve en inhoudelijke betrokkenheid van bewoners bij beleidsontwikkeling en ruimtelijke plannen. Er wordt gewezen op het aanwezige kennisniveau in de wijk dat beter benut kan worden.

Tot slot wordt onvrede geuit over het parkeerbeleid in Céramique, dat afwijkt van omliggende wijken. De indiener pleit voor een dagkaartregeling voor bezoekers van bewoners, mede gezien de beschikbare parkeerruimte.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

Op meerdere onderdelen van de zienswijze is sprake van overeenstemming met de omgevingsvisie. De door de indiener voorgestelde vergroening van de stad, waaronder het vergroenen van straten, pleinen en buurtparken en het toepassen van groene daken, sluit aan bij de groennorm zoals opgenomen in de visie. Daarbij wordt gestreefd naar het realiseren van koele, groene ontmoetingsplekken. Invasieve boomsoorten worden niet meer aangeplant. Er is op dit moment geen beleid of beleidsvoornemen om bestaande invasieve of allergene soorten actief te vervangen.

Het 'Rondje Maas' is opgenomen in de visie. Er wordt toegewerkt naar aantrekkelijke wandelroutes langs en over de Maas, met ruimte voor ontmoeting en recreatie. De suggestie om aandacht te besteden aan goede stijpunten naar de bruggen wordt meegenomen als ontwerp-opgave bij eventuele toekomstige ontwikkelingen daaromtrent.

Ceramique en Wyck worden erkend als verschillende buurten met een eigen karakter. Vanwege de mate van stedelijkheid en functiemenging vallen beide onder hetzelfde gebiedsprofiel. Ceramique kent een bestaande functionele mix. Voldoende ruimte voor werken en ondernemen is een centraal thema in de Ontwerp Omgevingsvisie. Die ruimte willen we bieden in de hele stad. Bij een verzoek voor het transformeren van kantoren naar wonen wordt bijvoorbeeld gekeken naar de ligging, de kantorenleegstand in de stad en courantheid van het kantoor. Op Ceramique is er al een goede mix van functies. Deze bestaande kantoren liggen in een aantrekkelijke en goed bereikbare gemengde stedelijke omgeving vlakbij het Centraal Station en zijn van grote waarde voor Maastricht. De kantoren op Ceramique zijn dan ook onderdeel van de kantorenhoofdstructuur en omvorming naar wonen is dan ook niet aannemelijk

De visie faciliteert ontmoeting via maatschappelijke functies en inrichting van de openbare ruimte. Er wordt gestuurd op een fijnmazig netwerk van ontmoetingsplekken met aandacht voor bereikbaarheid, leefbaarheid, diversiteit en inclusiviteit. Buiten de hoofdwinkelstructuur kunnen ongebruikte detailhandellocaties worden afgeschaald ten gunste van kleinschalige voorzieningen zoals sport, co-working (kantoor) en sociale ontmoetingsplekken. Er wordt terughoudend omgegaan met het omzetten van maatschappelijke functies naar andere functies.

De omgevingsvisie stelt voor om stadsbreed – met uitzondering van grotere ontsluitingswegen en stroomwegen – toe te werken naar een maximale snelheid van 30 km per uur. Per weg wordt beoordeeld wat de mogelijkheden zijn. Omdat dit in de meeste gevallen ingrepen vraagt aan de weginrichting, moet stadsbreed worden afgewogen waar deze aanpassingen als eerste kunnen worden doorgevoerd.

Ten aanzien van waterveiligheid en klimaatadaptatie geeft de visie invulling aan de bescherming van vitale delen en functies van de stad. Er wordt samengewerkt met andere overheden aan hoogwaterveiligheid door de Maas waar mogelijk meer ruimte te geven en waar nodig waterkeringen te verhogen. Daarnaast wordt ingezet op het versterken van de sponswerking van de stad, zodat water langer wordt vastgehouden en overlast en droogte worden beperkt. Dit komt tot uitvoering in het omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'.

De voorstellen met betrekking tot voetgangers sluiten aan bij de visie en worden meegenomen als input voor de verdere beleidsuitwerking rondom mobiliteit, specifiek het omgevingsprogramma Bereikbaarheid.

Binnen het kader van de actualisatie van de omgevingsvisie hebben diverse participatiemomenten plaatsgevonden, zowel op buurtniveau als stadsbreed, inclusief digitale participatie en deze zienswijzeprocedure. Enkele concrete voorstellen in de zienswijze die niet passen bij het abstractieniveau

van de visie, maar mogelijk relevant zijn voor beleidsuitwerking en gebiedsgerichte projecten, worden doorgeleid naar de betreffende gebiedsregisseurs en beleidsadviseurs.

Zienswijze 14: Buurtnetwerk Heugemerveld

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Het Buurtnetwerk Heugemerveld heeft een zienswijze ingediend op de ontwerp-Omgevingsvisie Maastricht 2040. De indieners waarderen de inzet van de gemeente op een toekomstbestendige stad, maar vragen nadrukkelijk aandacht voor het behoud van het specifieke karakter van Heugemerveld. De zienswijze is gebaseerd op de gebiedsvisie Heugemerveld (2022) en de ervaringen van bewoners.

Een belangrijk punt van zorg is het ontbreken van borging van de kleinschaligheid, sociale samenhang en publieke ruimte in de Ontwerp Omgevingsvisie. Verdichting en multifunctionaliteit worden weliswaar genoemd, maar zonder uitsluitingen voor kwetsbare woonwijken zoals Heugemerveld. Het buurtnetwerk pleit ervoor om de kleinschalige opzet en rust van de wijk expliciet te verankeren in de visie, en geen verdere verdichting toe te staan zonder breed draagvlak en waarborgen voor vergroening en behoud van openbare ruimte.

Daarnaast heerst er onzekerheid over de toekomstige invulling van het Kardinaal van Rossumplein, het Lidl-terrein en de Don Boscokerk. Deze locaties vormen het sociale hart van de wijk. Commerciële herontwikkeling of intensieve bebouwing bedreigen de laagdrempelige ontmoetingsfunctie en het open karakter van de wijk. Het netwerk vraagt om behoud van het plein als publieke ontmoetingsruimte, behoud of herstel van sociale functies bij herontwikkeling, en zeggenschap van bewoners bij functiewijzigingen.

Vergroening en hittestress vormen een urgent thema. Heugemerveld is volgens onderzoek de heetste wijk van Limburg. De omgevingsvisie blijft hierin te algemeen, terwijl de klimaatadaptatiestrategie van de gemeente al aangeeft dat de wijk in het rood zit. Het buurtnetwerk vraagt om concrete maatregelen: aanwijzing van Heugemerveld als prioritaire wijk voor vergroening (volgens het 3-30-300 principe), een actieplan hittestress met bewonersparticipatie, en beperking van woningbouw tot drie locaties, mits vergroening leidend is. Ook wordt aangedrongen op het hanteren van de WHO-normen voor luchtkwaliteit bij de ontwikkeling van het Kennedytracé.

Wat betreft bedrijvigheid pleit het netwerk voor beperking tot wijkversterkende functies zoals een supermarkt, ambachtelijke bedrijven en daghoreca. Grootschalige commerciële of logistieke functies worden als onwenselijk beschouwd. Logistieke voorzieningen dienen zorgvuldig te worden ingepast in de wijk.

De groei van de Brightlands Maastricht Health Campus richting Randwyck roept zorgen op over verkeersdruk, prijsopdrijving van vastgoed en functievermenging. Het netwerk vraagt om een duidelijke afbakening van het campusterrein en bescherming van woonstraten tegen deze effecten. Tegelijkertijd wordt gepleit voor een groene verbinding via Heugemerveld naar de Maas, als onderdeel van de Groene Loper.

De toename van studentenhuisvesting en kamerverhuur leidt tot verlies van gezinswoningen, overlast en verminderde sociale cohesie. Het netwerk vraagt om aanwijzing van Heugemerveld als beschermd woongebied en beperking van kamerverhuur en short-stay. Voor het Il Fiore-veldje, dat al 25 jaar braak ligt, wordt betrokkenheid bij de planvorming geëist. Verdichting is bespreekbaar, mits ouderen uit de wijk voorrang krijgen bij toewijzing van gelijkvloerse woningen, zodat doorstroming en leefbaarheid worden

bevorderd.

Tot slot wordt gewezen op het belang van wijkgerichte participatie en sociale cohesie. De visie spreekt over participatie, maar borgt deze niet op wijkniveau. Heugemerveld vraagt om structurele, representatieve bewonersinbreng bij gebiedsontwikkelingen. Daarnaast is er behoefte aan ontmoetingsplekken en ondersteuning van culturele activiteiten om de sociale samenhang te versterken.

In de slotopmerking doet het buurtnetwerk een oproep om Heugemerveld niet onder te brengen in generiek beleid voor verdichting, functiemenging of marktontwikkelingen. De wijk vraagt om maatwerk, waarbij rust, betaalbaarheid, sociale samenhang en publieke ruimte centraal staan.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener bevat relevante aandachtspunten die aansluiten bij de ambities en uitgangspunten van de Omgevingsvisie Maastricht 2040.

We onderkennen de relatief kleinschalige opzet en rust van Heugemerveld als een te koesteren kwaliteit. Deze staat wat ons betreft niet ter discussie. We zien daarnaast mogelijkheden om met gerichte ontwikkelingen en investeringen de leefbaarheid van de buurt te verbeteren.

Een belangrijke opgave is het vergroenen van de buurt. De indiener merkt op dat sprake is van hittestress. Op basis van de omgevingsvisie worden eisen gesteld ten aanzien van de hoeveelheid groen. Op projectniveau en op buurtniveau dient te worden voldoen aan een concrete groennorm, zodat bestaand groen behouden blijft en nieuw groen wordt aangelegd. De analyse in de omgevingsvisie herbevestigt dat in Heugemerveld op dit vlak een flinke opgave ligt. De gemeente gaat hiermee aan de slag met het omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'.

We zien de investeringen in het groen ook als een kans om koele routes te creëren door te werken aan groen-blauwe dooradering en het combineren van buurtparkjes en groenplekken. Hiermee wordt de wateropvang bij hoosbuien vergroot, wordt hittestress tegengegaan, de buitenruimte wordt beweegvriendelijker. Zitgelegenheden bieden de mogelijkheid om spontaan een praatje te maken. De omgevingsvisie zet in op een fijnmazig netwerk van formele en informele ontmoetingsplekken, met aandacht voor toegankelijkheid, spreiding en differentiatie.

De indiener merkt terecht op dat het Kardinaal van Rossumplein het sociale hart van de buurt vormt. We constateren ook dat in Heugemerveld te weinig draagkracht is voor een volwaardig kloppend hart, zoals de De Leim en De Beente. In samenwerking tussen bewoners, commerciële partijen en de gemeente zullen verstandige keuzes gemaakt moeten worden om de levensvatbaarheid van de bestaande en nieuwe voorzieningen aan het Kardinaal van Rossumplein te vergroten en zo veilig te stellen voor de buurt. Idealiter zijn dat laagdrempelige ontmoetingsfunctie(s), aantrekkelijk openbaar groen, zorg en winkels.

De indiener vraagt om verdere verdichting te toetsen op draagvlak. De indiener benoemt een aantal (woning)bouw ontwikkelingen in de buurt. We zullen voor deze en andere ontwikkelingen altijd goed nagaan wat het draagkracht is van de buurt. In het omgevingsprogramma 'Zorgvuldige verdichting' wordt de belangenafweging die hierbij past, nader uitgewerkt. Zoals gezegd komen er op project- en buurtniveau groennormen, waardoor deze ontwikkelingen dus in positieve zin zullen bijdragen aan de vergroening van de buurt. Ook zal met deze projecten het mogelijk worden om te investeringen in de kwaliteit van de openbare ruimte.

De luchtkwaliteit in Maastricht is de afgelopen decennia sterk verbeterd en voldoet aan de wettelijke normen. De strengere WHO-advieswaarden worden op dit moment niet overal gehaald. Het wagenpark in

Nederland wordt als gevolg van EU-wetgeving ieder jaar schoner. Gemeente Maastricht zet daarbovenop in op verdergaande maatregelen, zoals de invoering van een zero-emissiezone, de realisatie van laadpalen in de openbare ruimte en het stimuleren van lopen en fietsen.

De gemeente deelt de opvatting van de indiener dat grootschalige bedrijvigheid niet past in Heugemerveld. Aan de randen van de buurt, zoals aan de Reinier Nafzgerstraat, is sprake van buurtoverstijgende werkgelegenheid. En ook de supermarkt nabij het Kardinaal van Rossumplein (nu en in de toekomst) heeft een verkeersaantrekkende werking en kent logistieke stromen die goed ingepast dienen te worden.

Ten aanzien van de ontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus wordt in de visie ingezet op het versterken van de campus als kennis- en zorgcluster, waarbij er ook campus-gerelateerd wonen mogelijk is, ter ondersteuning van de gewenste dynamiek en leefbaarheid op de campus. Dit moet gepaard gaan met behoud van de woonkwaliteit en leefbaarheid in omliggende buurten. We denken dat met betere loop- en fietsverbindingen van en naar de campus de omliggende buurten beter kunnen profiteren van voorzieningen op de campus. De suggestie om de Groene Loper via Heugemerveld te verbinden met de Maas en het Bonnefantenmuseum past bij deze ambitie en wordt als waardevolle aanvulling meegenomen in de verdere uitwerking van het mobiliteitsraamwerk en de groene stedelijke lijnen. De buurt zal bij de uitwerking van de fietsroutes langs het Kennedytracé en de fietsstraat Bloemenweg worden betrokken.

In de visie wordt ingezet op het behoud van diverse woonmilieus en het bevorderen van doorstroming, onder andere via toevoeging levensloopbestendige woningen. De wens om Heugemerveld aan te wijzen als beschermd woongebied is niet overgenomen. We zien juist – zoals ook al hiervoor vermeld – mogelijkheden om met gerichte ontwikkelingen en investeringen de leefbaarheid van de buurt te verbeteren.

De zorgen over studentenhuysvesting en kamerverhuur zijn bekend. Woningomzetting en/of het herbestemmen naar wooneenheden voor kamergewijze verhuur is in Heugemerveld alleen mogelijk indien het maximumpercentage aan kamerverhuur per straat niet overschreden wordt. In Heugemerveld is dit percentage 20%. Bij initiatieven voor nieuwbouw of transformatie in de buurt, streeft de gemeente naar plannen die aansluiten bij het profiel van de buurt, met bijvoorbeeld aandacht voor doorstroming, vergroenen en voorzieningen.

Tot slot benadrukt de gemeente dat met het vaststellen van de Omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophoudt. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties blijft de gemeente werken aan een leefbare stad, conform de participatieleidraad, met mogelijkheden voor maatwerk per buurt en per opgave. Het belang van ontmoeting en cultuur wordt onderstreept, daarom dat bijvoorbeeld cultuur ten opzichte van het ontwerp nadrukkelijker is meegenomen, en de gemeente zet in op het faciliteren van kleinschalige cultuurevenementen en het versterken van sociale infrastructuur in buurten zoals Heugemerveld.

Zienswijze 15: Enexis

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

(Eigen) samenvatting van de opmerkingen van Enexis:

Samenvatting (van de Omgevingsvisie): Benoem de energietransitie en de (investeringen in de) energie-infrastructuur als thema, om vertragingen te voorkomen en vereiste afwegingen met andere belangen aan te geven.

Hoofdstuk 2 Waar staan we en wat komt op ons af? Keuzes hebben niet alleen te maken met aardgasvrij maken, energieopwekking etc. Nog een aantal jaren moet ook fors geïnvesteerd worden in verzwaring van het elektriciteitsnet (nieuwe stations en huisjes en zwaardere kabels).

Hoofdstuk 3 Visie en Strategie: Onder kopje 'Het energiesysteem van de toekomst' handhaven van de teksten, met toevoeging dat ten behoeve van de voortgang en het voorkomen van netcongestie de procedure en voortgang van vergunningaanvragen in overleg bevorderd moet worden.

Hoofdstuk 4 Maastricht maakt vijf bewegingen: Voor de vitale wijken, het werken in de stad als het centrumgebied, toevoegen voor nieuwe initiatieven van de voorwaarde van een netaansluiting met voldoende ruimte voor tijdige investeringen in de netwerkcapaciteit.

Hoofdstuk 5 Ruimtelijke vertaling per thema: voor Wonen, Economie én Energie handhaven van teksten, met voorstellen voor toevoegingen over de vereiste investeringen in de verzwaring van de netten om de netcongestie tegen te gaan en ruimte (qua locatie en qua tijdigheid met processen).

Hoofdstuk 8 Rollen, uitvoering en monitoring: handhaven van teksten in par 8.7.2 over de kritische succesfactoren: 'Aanpak netcongestie elektriciteitsnetwerk'.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De transitie naar het energiesysteem van de toekomst vormt een essentiële randvoorwaarde voor het realiseren van de ambities in de Omgevingsvisie. Op verzoek van de indiener zijn meerdere specifieke tekstpassages gehandhaafd. Naar aanleiding van de zienswijze hebben we daarnaast de volgende aanpassingen gedaan:

In hoofdstuk 2 'Waar staan we en wat komt op ons af?' is een zin aangepast tot: "Denk aan ruimtelijke ingrepen voor het aardgasvrij maken van woningen en gebouwen, ruimte voor circulaire bedrijvigheid en energieopwekking en het verzwaren van het elektriciteitsnet en opslag mogelijkheden."

In hoofdstuk 3 'Visie en Strategie' onder kopje 'Het energiesysteem van de toekomst' en subkopje 'Hoe werken we aan deze strategie?' is de eerste zin aangepast tot: "Door actief samen te werken met netbeheerders op basis van een planmatige gebiedsaanpak en na te gaan waar we in overleg de procedure en voortgang van vergunningaanvragen kunnen versnellen."

Hoofdstuk 5 Ruimtelijke vertaling per thema, 5.7 Energie onder subkopje Netverzwaring en elektrificatie is de zin toegevoegd: "Voor deze voorzieningen dient tijdig ruimte vrijgespeeld te worden, zodat de energietransitie niet wordt vertraagd."

Zienswijze 16: Werkgroep nieuwbouw Vroendaal

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener van deze zienswijze, de Werkgroep Nieuwbouw Vroendaal, heeft gereageerd op het ontwerp van de Omgevingsvisie Maastricht 2040. In de reactie wordt waardering uitgesproken voor de ambitie van de gemeente om te werken aan een gezonde, groene en toekomstbestendige stad. Tegelijkertijd uit de indiener zorgen over de voorgenomen ontwikkelrichting in de stadsrandzone Vroendaal, in het bijzonder met betrekking tot het plan voor woningbouw op de locatie van de voormalige autosloperij.

Volgens de indiener sluit het plan niet aan bij het bestaande karakter van Vroendaal als rustige, groene stadsrand met overwegend laagbouw. Verdichting staat volgens de indiener haaks op goede ruimtelijke ordening. Er is bovendien geen draagvlak onder bewoners, wat blijkt uit 421 handtekeningen afkomstig van ruim 270 huishoudens. De indiener doet daarom een reeks concrete voorstellen om de Omgevingsvisie aan te passen en beter af te stemmen op de lokale situatie.

De zienswijze bevat onder andere het verzoek om het profiel van Vroendaal als stadsrandzone expliciet vast te leggen, met duidelijke grenzen aan bouwhoogte, massa en functiemenging. Hoogbouw wordt ongewenst geacht en nieuwe projecten dienen stedenbouwkundig te passen bij de overgang van stad naar platteland.

Daarnaast wordt de woningbouwambitie van 8.000 tot 12.000 extra woningen ter discussie gesteld. De indiener wijst op de beperkte bevolkingsgroei en de risico's van overlast, sociale fragmentatie en verdringing van gezinnen. Er wordt gepleit voor kwalitatieve woningbouw, gericht op doorstroming, seniorenwoningen en transformatie van bestaande gebouwen. Minimaal 50% van nieuwe woonlocaties in stadsrandzones zou als openbaar groen ingericht moeten worden.

Wat betreft woningtypologie stelt de indiener dat in stadsrandzones 70% van de nieuwe woningen grondgebonden en geschikt voor gezinnen of senioren moet zijn, met een verbod op hoogbouw. Verdichting zou uitsluitend mogen plaatsvinden bij OV-knooppunten; Vroendaal voldoet niet aan deze definitie en moet gevrijwaard blijven van stedelijke verdichting.

De indiener vraagt verder om versterking van de groene stadszoom en biodiversiteit, met een bufferzone waarin geen woningbouw plaatsvindt en waarin natuur-inclusieve functies worden toegestaan. Nieuwe projecten moeten bijdragen aan natuurherstel en klimaatadaptatie, waarbij harde eisen worden gesteld aan onder andere klimaatadaptatie-scans, biobased bouwen, hergebruik van materialen en energiegemeenschappen.

Ook mobiliteit en parkeren komen aan bod. De indiener pleit voor verplichte verkeersimpactstudies en een parkeernorm van 1,5 plek per woning in stadsrandzones, om parkeerdruk en overlast te voorkomen. Leefbaarheid en gezondheid moeten als toetsingscriteria worden opgenomen bij de beoordeling van nieuwe projecten.

Ten aanzien van participatie stelt de indiener dat bewoners een zwaarwegend adviesrecht moeten krijgen, met een motiveringsplicht bij afwijking. De verantwoordelijkheid voor participatie mag niet uitsluitend bij projectontwikkelaars liggen. Tot slot wordt verzocht om nulmetingen, monitoring en transparantie tijdens de uitvoering van de visie, met actieve betrokkenheid van bewoners.

De indiener neemt de zienswijze van Buurtbalans integraal over, voor zover deze niet afwijkt van de eigen zienswijze. Er wordt verzocht om opname van de voorgestelde aanpassingen in de definitieve Omgevingsvisie en om een inhoudelijke reactie en uitnodiging voor overleg.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

Het uitgangspunt dat verdichting per definitie niet zou voldoen aan goede ruimtelijke ordening, delen wij niet. Juist vanuit het principe van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL, voorheen "goede ruimtelijke ordening") kiest de gemeente Maastricht bewust voor verdichting binnen het bestaand stedelijk gebied. Door woningen zoveel mogelijk toe te voegen in bestaande gebouwen en/of binnen de contouren van het stedelijk gebied, wordt voorkomen dat nieuwe gronden worden verhard. Dit principe van

“inbreiding boven uitbreiding” draagt bij aan het behoud van openbare ruimte, groen en natuur, en helpt het aantal verkeersbewegingen zoveel mogelijk te beperken. Bovendien ondersteunt deze aanpak het behoud van buurtvoorzieningen, zoals scholen, winkels en zorginstellingen. Deze positieve effecten treden op wanneer verdichting zorgvuldig wordt uitgevoerd en goed wordt ingepast in de bestaande omgeving.

In dat kader onderschrijven wij de suggesties van de indiener met betrekking tot functiemenging die past bij het woonkarakter van de buurt, het afstemmen van het aantal nieuwe woningen op de overgang tussen stad en platteland, en het bepalen van de maximale bouwhoogte in relatie tot de bestaande omgeving en het karakter van de wijk. Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat de wijk Vroendaal enkele hoogteaccenten kent (bijv. aan de Savelsbosch).

Voorts vinden wij een omgevingsvisie niet het juiste kader om tot in detail de bouwhoogte van nieuwe bebouwing vast te leggen; daarvoor zijn andere ruimtelijke procedures meer geëigend, zoals het Omgevingsplan.

Wat betreft de minimale oppervlakte van woningen blijven de normen die zijn gekoppeld aan locatie en betaalbaarheid vanuit het vastgestelde woonbeleid het uitgangspunt. Voor Vroendaal betekent dit minimaal 18m² voor zeer betaalbare appartementen (huurprijs tot € 477,20 in 2025), minimaal 45m² voor appartementen tot en met sociale huurprijsgrenzen en minimaal 55m² voor appartementen met huurprijzen boven de sociale huurgrens. We doen dit om een goede prijs/kwaliteit verhouding te borgen en trachten te voorkomen dat aanvullende eisen zorgen voor een stagnatie van de nieuwbouw (en daarmee een stagnatie van de aanpak van het woningtekort).

De argumentatie en onderbouwing voor het woningbouwprogramma (8.000 tot 12.000 extra woningen) zijn reeds opgenomen in het ontwerpdocument en worden hier niet herhaald. Wel willen wij aanvullend benadrukken dat de gemeente werkt met adaptief programmeren. Dit houdt in dat het woningbouwprogramma voortdurend wordt afgestemd op actuele ontwikkelingen, zoals de huishoudenssamenstelling, werkgelegenheid, studentenpopulatie, leegstand en het daadwerkelijke bouwtempo. Daarnaast worden periodiek woningbehoefteonderzoeken uitgevoerd en wordt gebruikgemaakt van de stadsmonitor, waarin onder andere de tevredenheid over leefkwaliteit en voorzieningen wordt gemeten.

Ten aanzien van de opmerking over verdichting bij OV-knooppunten willen wij verduidelijken dat verdichting niet uitsluitend op deze locaties wordt nagestreefd. De gemeente zet in op verdichting binnen het bestaand stedelijk gebied. In het hoofdstuk Wonen en bijbehorende kaart (figuur 9, pagina 52) is aangegeven waar deze verdichtingsopgave primair wordt voorzien. Om eventuele verwarring te voorkomen, zal de zin op pagina 121 in het hoofdstuk Mobiliteit worden aangepast. De nieuwe formulering luidt:

“Verdichten bij voorkeur rond OV-knooppunten, mobiliteitshubs (werken, wonen en recreatie) en goed bereikbare locaties zodat het autogebruik en -bezit afnemen en de business case voor bestaand en nieuw openbaar vervoer toeneemt. Dit in samenhang met het aanpakken van de spoorbarrière.”

Verder merken wij op dat het voorstel om de rand van Vroendaal aan te wijzen als groene bufferzone reeds is opgenomen in de Ontwerp Omgevingsvisie. In figuur 31 op pagina 103 is de groene stadszoom ingetekend. In de legenda wordt toegelicht dat binnen deze zone ruimte is voor waterbuffering, stadslandbouw, ontmoeting, recreatie en sport & spel. Nieuwe woningbouw is hier niet toegestaan.

T.a.v. het aangedragen punt van een 0-meting, monitoring resultaten en betrokkenheid bewoners beschrijft de omgevingsvisie exact dat. Juist door een 0-meting uitgevoerd te hebben, een beschrijving van de monitoring te duiden en te werken met een omgevingsprogramma ‘Zorgvuldige verdichting’ inclusief participatie-methodieken beschrijven we deze inzet.

Zienswijze 17: Stichting aangenaam Wolder-Campagne

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, Stichting Aangenaam Wolder-Campagne, heeft gereageerd op het ontwerp van de Omgevingsvisie Maastricht 2040. De zienswijze is opgesteld namens een samenwerkingsverband van buurtorganisaties en zorginstellingen in de wijken Wolder, Campagne en Biesland, en is mede gebaseerd op ervaringen uit het bezwaar tegen de wijziging van buslijn 3.

In de reactie wordt aandacht gevraagd voor het ontbreken van directe openbaarvervoerverbindingen tussen deze buitenwijken en het stadscentrum. De indiener wijst erop dat deze wijken een sterk vergrijsde bevolkingsopbouw kennen en dat er weinig voorzieningen op loopafstand zijn. Het ontbreken van goede OV-verbindingen wordt als strijdig ervaren met de ambitie van Maastricht om een inclusieve, solidaire en toegankelijke stad te zijn.

Daarnaast benadrukt de indiener het belang van gedeeld eigenaarschap tussen gemeente en buurten. Een duurzame dialoog tussen bewoners, maatschappelijke partners en de gemeente wordt als essentieel beschouwd voor het nemen van toekomstbestendige besluiten. Daarbij hoort volgens de indiener een actueel en goed onderbouwd beeld van wat er speelt in de wijken, en een transparante communicatie over de gevolgen van beleidskeuzes.

Om de samenwerking te versterken, stelt de indiener voor om de wijken Wolder, Campagne en Biesland aan te wijzen als pilotgebied. Juist vanwege hun ligging buiten het centrum zouden deze wijken geschikt zijn om te onderzoeken hoe de relatie tussen gemeente en samenleving verder kan worden verbeterd.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De zienswijze van de indiener richt zich op twee hoofdpunten: de bereikbaarheid van buitenwijken via openbaar vervoer en de wens tot structurele samenwerking tussen gemeente en bewoners op wijkniveau.

Ten aanzien van het openbaar vervoer is het allereerst goed om te benadrukken dat de provincie verantwoordelijk is voor het regionale openbaar vervoer, en hiertoe met een langdurige concessie Arriva opdracht geeft om dit openbaar vervoer uit te voeren.

Ten tweede heeft Maastricht een kwalitatief goed stedelijk busnet in vergelijking tot andere middelgrote steden. De gemiddelde afstand tot een bushalte is relatief kort en de bussen rijden frequent. Bovendien zijn de belangrijkste bestemmingen (binnenstad, treinstation en ziekenhuis) vaak zonder of met slechts 1 overstap bereikbaar.

Voor buslijn 3 geldt dat Arriva inmiddels weer met lijn 3 Wolder rechtstreeks verbindt met de binnenstad. Dit blijft waarschijnlijk ook zo tot ten minste einde concessie (2032).

Met betrekking tot samenwerking en participatie sluit de zienswijze aan bij de uitgangspunten van de omgevingsvisie. Het vaststellen van de omgevingsvisie is het startsein voor het verder uitwerken en uitvoering in beleid, omgevingsprogramma's en projecten. Participatie, afstemming met de buurt en belanghebbenden, vormt hier een vast onderdeel in, conform ons gemeentelijk participatiebeleid. Buurtateliers kunnen hier een werkvorm in zijn.

De wens om voorafgaand aan besluitvorming een actueel beeld te hebben van behoeften en ideeën in de wijk wordt onderschreven, en daarvoor zijn onder meer de stadsdeelgesprekken gevoerd in het kader van de omgevingsvisie. Voor de omgevingsvisie hebben we verder gewerkt via de zogenaamde omgevingseffectrapportage, om daarmee op transparante wijze en vooraf inzichtelijk maken van ruimtelijke en maatschappelijke potentiële richtingen die keuzes met zich meebrengen. Ook zal dit de basis zijn voor monitoring.

Zienswijze 18: Rechtstraat Samen

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, Rechtstraat Samen, heeft een visiekader opgesteld voor de toekomstige ontwikkeling van de Rechtstraat in Maastricht. De zienswijze is opgebouwd langs vijf actielijnen en richt zich op het versterken van de identiteit, leefbaarheid en economische vitaliteit van de straat, in nauwe samenwerking tussen bewoners en ondernemers.

De Rechtstraat wordt gepositioneerd als het authentieke hart van Wyck, met een kleinschalig en ambachtelijk karakter dat complementair is aan de drukker westzijde van het centrum. De straat moet zich ontwikkelen van aanloopgebied tot volwaardig centrumanker, met aandacht voor storytelling, gezamenlijke evenementen en kunst.

Op het gebied van openbare ruimte pleit de indiener voor een functionele en gastvrije inrichting, met vergroening, verlichting en zitplekken. Er wordt gestreefd naar een goede balans tussen terrassen, bevoorrading en fietsvoorzieningen. Rechtstraat-zuid wordt voorgesteld als schakel in een bredere centrumlus die station, Plein 1992, Avenue Céramique en de binnenstad verbindt.

De zienswijze benadrukt het belang van lokaal ondernemerschap en een gezonde functiemix. De straat moet ruimte blijven bieden aan zelfstandige ondernemers en ambachten, met bescherming van betaalbare vestigingsruimte en een evenwichtige verhouding tussen wonen, horeca en retail.

Wat betreft mobiliteit en logistiek wordt gepleit voor behoud van nabijgelegen parkeervoorzieningen, slimme bevoorrading via hubs en een betere spreiding van bezoekersdruk door de centrumlus. Bereikbaarheid wordt gezien als essentieel voor de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de straat.

Tot slot wordt de Rechtstraat voorgesteld als testlocatie voor autoluwe maatregelen. Kleinschalige pilots moeten inzicht geven in draagvlak en effecten, waarbij het openstellen van de Antoniusstraat als voorwaarde wordt genoemd om sluiptverkeer via Rechtstraat-noord te beperken.

De indiener concludeert dat de Rechtstraat zich ontwikkelt tot bestemmingsstraat en een verbindende rol speelt in de nieuwe centrumlus. Daarmee blijft het een levendig, authentiek en gastvrij hart van Wyck, gedragen door bewoners en ondernemers.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente Maastricht constateert dat de zienswijze van de indiener op meerdere onderdelen de

omgevingsvisie ondersteund. Dit betreft onder meer de erkenning van de Rechtstraat als een karakteristieke en levendige straat binnen het Maastrichtse centrum, waar het prettig wonen en werken is. Tevens wordt de inzet op vergroening en duurzame mobiliteit positief gewaardeerd, evenals het behoud van kleinschalig ondernemerschap en een gebalanceerde functiemix van wonen, horeca en detailhandel. Ook de pilot voor een autoluw Wyck en de bredere ambitie om toe te werken naar een autoluwer centrum worden ondersteund.

De gemeente onderkent dat bij de nadere uitwerking en implementatie van deze ambities verschillen van inzicht kunnen ontstaan over de wijze waarop deze concreet vorm krijgen. Daarbij dient de gemeente meerdere belangen zorgvuldig af te wegen. De bereidheid van Rechtstraat Samen om actief mee te denken over de uitvoering van de visie wordt dan ook gewaardeerd.

Het idee voor een aangename looproute in de vorm van een centrumlus: van station via Rechtstraat naar Plein 1992, Avenue Céramique en via de loopbrug naar Stadspark en Onze Lieve Vrouweplein is aantrekkelijk, verdient nadere aandacht en kan wellicht vorm krijgen in het omgevingsprogramma 'Hart van de Stad'. Vanwege schaarste aan middelen kan nog geen concrete toezegging gedaan worden.

In de huidige bewegwijzering en met bezoekersparkeergelegenheden als Plein 1992 en Bonnefanten vormt de Avenue Céramique via het Kennedybrugtracé een logische stadsentree. We delen de visie dat het gebruik van deze stadsentree de bezoekersdruk beter verspreid tussen oost en west.

Een specifiek aandachtspunt betreft de ambitie om toe te werken naar een autoluwer centrum. De pilot in Wyck vormt een eerste stap in dit proces. In dit kader is in de Ontwerp Omgevingsvisie opgenomen dat bij het afbouwen van straatparkeren voldoende alternatieven beschikbaar moeten zijn, waaronder P+R-voorzieningen voor stadsbezoekers en forenzen, en P+W-voorzieningen voor ondernemers en bewoners van het centrum. Tevens wordt rekening gehouden met laad- en losvoorzieningen voor logistieke functies en met parkeermogelijkheden voor personen die minder goed ter been zijn of ambulante zorg verlenen. We zien geen duidelijke relatie tussen de hoeveelheid verkeer in het noordelijk deel van de Rechtstraat en de afsluiting van de Sint Antoniuslaan.

Zienswijze 19: Dubbel Buurtontwikkelaars

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, Dubbel Buurtontwikkelaars, heeft gereageerd op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040, met specifieke aandacht voor de gebiedsontwikkeling van Annadal. In de zienswijze wordt waardering uitgesproken voor de visie, die op meerdere punten aansluit bij de eerder opgestelde Gebiedsvisie Annadal. De belangrijkste raakvlakken liggen op het gebied van woningbouw voor specifieke doelgroepen, verdichting binnen bestaand stedelijk gebied, functiemenging, vergroening en duurzame mobiliteit.

De indiener benadrukt dat Annadal zich richt op het huisvesten van alumni, starters, studenten en senioren, en daarmee bijdraagt aan het vasthouden van talent in de stad. Verdichting binnen het bestaande stedelijke gebied wordt gezien als passend voor Annadal, dat op termijn een belangrijke rol kan spelen binnen het bredere stedelijke netwerk, met name als onderdeel van het zogenoemde 'Hart van West'.

Daarnaast wordt gepleit voor een multifunctionele invulling van het gebied, met ruimte voor wonen, werken, zorg en ondernemerschap. Op het vlak van openbare ruimte en vergroening wordt verwezen naar de aanleg van een buurtpark en de versterking van de groene parkzone (het zogeheten Kitasotopad). Ook wordt ingezet op langzaam verkeer en het autoluw maken van de wijk, om barrières te doorbreken en de mobiliteitstransitie te ondersteunen.

Naast deze inhoudelijke ondersteuning formuleert de indiener vijf concrete verzoeken:

Definitie 'Hart van West': Verzoek om Annadal en Brusselsepoort gezamenlijk en eenduidig als 'Hart van West' te definiëren in de begrippenlijst, met elk een eigen profiel.

Woningtypologieën: Aanpassing van de typering van Annadal in de Omgevingsvisie, zodat deze overeenkomt met de Gebiedsvisie: gestapelde appartementen voor diverse doelgroepen in plaats van grondgebonden gezinswoningen.

Mobiliteit: Suggestie om de omgeving van Annadal mee te nemen in de verkenning naar een nieuwe P+R-locatie in Maastricht-West.

Doelgroepenbenadering: Verzoek om studenten expliciet te benoemen als doelgroep in het woonprogramma van Annadal, evenals ondernemers in zorg, welzijn en horeca in de invulling van de plinten.

Afstemming met ander beleid: Aanbeveling om de gebiedsprofielen uit de Omgevingsvisie ook te hanteren in andere beleidsdocumenten, zoals het Woon- en Parkeerbeleid, om consistentie en uitvoerbaarheid te bevorderen.

Tot slot spreekt de indiener waardering uit voor het open proces en biedt aan om de zienswijze nader toe te lichten in een gesprek. Er wordt uitgekeken naar de definitieve versie van de Omgevingsvisie.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente Maastricht heeft kennisgenomen van de zienswijze waarin op meerdere onderdelen steun wordt uitgesproken voor de ontwerp-Omgevingsvisie 2040. Positief wordt gereageerd op de beleidsmatige uitgangspunten zoals het binden van talent aan de stad, het realiseren van verdichting binnen het bestaand stedelijk gebied, het bevorderen van functiemenging en de ontwikkeling van multifunctionele stedelijke gebieden, het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte en vergroening, en het stimuleren van langzaam verkeer en het opheffen van ruimtelijke barrières.

In de zienswijze wordt terecht gewezen op het onderscheid tussen het dynamisch stedelijk gebied rond de Brusselse Poort en het meer woongerichte karakter van Annadal. De gemeente onderschrijft de opvatting dat het niet wenselijk is om Annadal te positioneren als een stedelijk centrum met aantrekkingskracht voor Maastricht-West, de hele stad en/of daarbuiten. De zin op pagina 50 uit de Ontwerp Omgevingsvisie, waarin Annadal en Trega-Zinkwit beide genoemd worden, wordt aangepast, om eventuele verwarring hierover weg te nemen. Bij de ontwikkeling van Annadal wordt ingezet op een woon- en werkgebied met een gericht profiel, met name voor specifieke doelgroepen zoals starters. Het profiel stedelijk gebied biedt voldoende ruimte voor verdichting en een passende mix van wonen, werken en voorzieningen. Kleinschalig werken met onder meer stadsverzorgende en productieve bedrijven in plinten, atelierwoningen, bedrijfsverzamelgebouwen en maatschappelijke voorzieningen kunnen hier fijnmazig ingepast worden.

Ten aanzien van de locatie voor P+R West is inmiddels onderzoek verricht. De locatie aan de rotonde bij de Via Regia, zoals opgenomen in de Ontwerp Omgevingsvisie, is als meest geschikt naar voren gekomen.

Met betrekking tot het woonaanbod in het Annadal gebied wordt voorgesteld om studenten expliciet te benoemen als één van de relevante doelgroepen. Hoewel niet in alle gebieden afzonderlijke doelgroepen

worden benoemd, acht de gemeente het passend om studenten in dit geval specifiek te vermelden. Een mogelijke tekstuele aanpassing luidt: “Met aantrekkelijke woon- en werkconcepten voor jong en oud in een monumentale en parkachtige omgeving is Annadal een place to be voor onder meer studenten, starters en senioren.”

Tot slot wordt in de zienswijze verzocht om de gehanteerde gebiedsprofielen uit de Ontwerp Omgevingsvisie ook in opvolgende beleidsdocumenten te hanteren. De gemeente acht dit een logische werkwijze en streeft naar consistentie in gebiedsindelingen. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat in specifieke beleidscontexten afwijkende indelingen niet uitgesloten kunnen worden.

Zienswijze 20: Onafhankelijke Adviesraad Maastricht

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht, heeft op 27 augustus 2025 een zienswijze ingediend op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. De adviesraad waardeert de degelijkheid van het document, maar ziet op meerdere onderdelen ruimte voor verbetering, met name op het gebied van participatie, inclusie en toegankelijkheid.

Volgens de adviesraad is participatie in de visie onvoldoende uitgewerkt. De verwijzing naar het Burgerberaad wordt als een begin gezien, maar participatie moet structureel en doorlopend plaatsvinden, ook bij vervolginstrumenten zoals het omgevingsplan, de omgevingsverordening en het projectbesluit. De raad pleit voor een actieve en transparante participatiecultuur, waarbij inwoners – inclusief mensen met een andere culturele achtergrond – vroegtijdig worden betrokken. Dit draagt bij aan vertrouwen en betrokkenheid bij gemeentelijk beleid.

Daarnaast wordt gewezen op het VN-Verdrag Handicap, dat pas laat in de visie wordt genoemd. Aangezien dit verdrag sinds 2016 juridisch bindend is, zou het – net als andere beleidsdocumenten – vanaf de inleiding integraal onderdeel moeten zijn van de visie. De adviesraad adviseert om in de omgevingsverordening bepalingen op te nemen die initiatiefnemers, zoals projectontwikkelaars, verplichten om aan te tonen hoe zij de omgeving hebben betrokken bij hun plannen, en waarom zij eventueel zijn afgeweken van de inbreng van inwoners.

Ook op het gebied van toegankelijkheid en beweegvriendelijkheid van de openbare ruimte ziet de adviesraad tekortkomingen. Maastricht blijft hierin achter bij andere gemeenten, en de visie biedt onvoldoende concrete uitwerking om dit te verbeteren. Grensoverschrijdend vervoer voor mensen met een beperking is eveneens problematisch en vraagt om versnelde actie, in lijn met het VN-Verdrag.

Wat betreft vergroening mist de adviesraad een duidelijke benoeming van de zeven Natura2000-gebieden en een zichtbare uitwerking van de vergroeningsopgave binnen de stad. De huidige kaartweergave is te beperkt. Er wordt gevraagd om deze gebieden vanaf 2026 beter zichtbaar te maken in gemeentelijke kaarten zoals de klimaatatlas of kaartviewer.

Tot slot vraagt de adviesraad aandacht voor de leesbaarheid en toegankelijkheid van de Omgevingsvisie zelf. Het document moet begrijpelijk zijn voor alle inwoners en beschikbaar worden gesteld in ten minste de Engelse taal, zodat ook inwoners die het Nederlands nog niet machtig zijn kunnen deelnemen aan het beleidsproces.

De adviesraad spreekt waardering uit voor het participatieve proces en biedt aan om de zienswijze nader

toe te lichten in een gesprek.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente wil benadrukken dat met het vaststellen van de Omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophoudt. Participatie over de leefomgeving krijgt vervolg bij de totstandkoming van Omgevingsprogramma's, het Omgevingsplan en bij Omgevingsvergunningen. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties blijft de gemeente werken aan een leefbare stad, conform de participatieleidraad, met mogelijkheden voor maatwerk per buurt en per opgave.

De omgevingsvisie bevat 7 ruimtelijke ambities. Ambitie 1 betreft een solidaire stad waarin iedereen meedoet, met een gezonde leefomgeving met veerkrachtige bewoners en gemeenschappen. Hiermee benadrukken we dat voor iedere inwoner, ook de inwoner met een beperking, aandacht moet zijn in de openbare ruimte. De gemeente kiest ervoor om niet een separaat hoofdstuk over het VN-verdrag Handicap toe te voegen aan de omgevingsvisie. Het VN-verdrag Handicap is zeer relevant en verdient uiteraard opvolging in het ruimtelijk beleid. Mede op basis van uw advies is de wijze waarop we opvolging willen geven verduidelijkt in de omgevingsvisie:

In hoofdstuk '5.3 Ontmoeten' is onder het kopje 'Ruimtelijke keuzes voor ontmoeten' toegevoegd:

We hebben daarbij ook de verantwoordelijkheid – mede op basis van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap – om de openbare ruimte en (openbare) gebouwen toegankelijk te maken én te houden. Toegankelijkheid is daarmee geen voorziening, maar een recht.

Onze ambitie bestaat uit:

- Toegankelijke openbare ruimte: stoepen, paden, pleinen en parken, maar ook voor voetgangers toegankelijke bruggen en tunnels worden drempelvrij en goed begaanbaar ingericht.
- Toegankelijke gebouwen: Nieuwe gebouwen en verbouwingen moeten voldoen aan toegankelijkheidseisen (bijvoorbeeld met drempelvrije entrees).
- Toegankelijk openbaar vervoer en mobiliteit: openbaarvervoerhaltes, routes en overstappunten worden toegankelijk gemaakt voor iedereen (bijvoorbeeld met geleidelijnen).
- Toegankelijke informatie en bewegwijzering: borden, route-informatie en digitale tools worden duidelijk en voor iedereen bruikbaar (bijvoorbeeld met duidelijke en contrastrijke bewegwijzering).
- Toegankelijke voorzieningen: speelplekken, sportlocaties en publieke gebouwen worden zo ingericht dat iedereen kan meedoen.

In hoofdstuk '5.3 Ontmoeten' is onder het kopje 'Uitvoering Ontmoeten: hoe gaan we dit doen?' toegevoegd:

- Het VN-verdrag Handicap krijgt opvolging bij de inrichting van de openbare ruimte op de volgende manieren:
 - Inclusief omgevingsplan: Toegankelijkheid wordt als uitgangspunt opgenomen in het gemeentelijk omgevingsplan.
 - Inclusieve beleidsdocumenten: Toegankelijkheid wordt als uitgangspunt opgenomen in beleidsdocumenten zoals de Inclusie Agenda, Omgevingsprogramma Bereikbaarheid.
 - Participatie: Mensen met een beperking worden betrokken bij het ontwerpen van de leefomgeving. Bijvoorbeeld door de Stichting Samen Onbeperkt te betrekken bij het ontwerpproces.

- *Inclusief gebruik van de openbare ruimte: Ook in de gebruiksfase dient er aandacht te blijven voor de toegankelijkheid. Dit doen we in nauwe samenwerking met ervaringsdeskundigen en belangenorganisaties. Als bijvoorbeeld een verbrede stoep met verlaagde banden wordt vol gezet met een terras of fietsen is deze nog steeds niet toegankelijk. Dit vraagt om bewustwording en uiteindelijk ook handhaving.*

Zo bouwen we stap voor stap aan een stad waar iedereen zich vrij kan bewegen.

Naar aanleiding van uw advies zullen we onderzoeken hoe we in het Omgevingsplan (de gemeente heeft geen Omgevingsverordening) bepalingen kunnen opnemen die initiatiefnemers die een omgevingsvergunning aanvragen ertoe bewegen of zelfs verplichten toegankelijkheid in brede zin te borgen. Dit gaat om fysieke maatregelen in een ontwikkeling, maar bijvoorbeeld ook het raadplegen van bewoners, ervaringsdeskundigen en belangenorganisaties tijdens het aanvraag- en ontwerpproces.

Op de themakaart Groen en de Totaalkaart is een categorie Natuurrijk gebied gedefinieerd op de kaart aangegeven. Dit profiel omvat diverse beschermde natuurgebieden op lokaal (Gemeentelijk Natuur Netwerk), provinciaal (Natuurnetwerk Limburg) en nationaal niveau (Natura 2000). Dit zijn gebieden met hoge natuurwaarden, bedoeld voor het behoud van leefgebied voor dieren en planten en daarmee de biodiversiteit.

De omvang van de vergroeningsopgave per buurt is weergegeven op de themakaart Groen. Een ruimtelijke vertaling van deze vergroening is op dezelfde kaart ook weergegeven met de categorieën: Stedelijk groen, Groene stadszoom en Groenblauwe dooradering. Dit verdient nadere uitwerking, hetgeen zal gebeuren in het Omgevingsprogramma ‘Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie’. De definitieve omgevingsvisie zal in een digitale omgeving in te zien zijn vergelijkbaar met een kaartviewer.

De Omgevingsvisie vormt een lijvig document. Daarom is voor de eindversie van de omgevingsvisie nog een grondige redactieslag uitgevoerd, gericht op het verbeteren van de leesbaarheid en begrijpelijkheid. Daarbij is het overigens niet het doel geweest om de visie compacter te maken. De omgevingsvisie dient immers een zorgvuldige en complete weergave van Maastricht in 2040 in beeld en woord te zijn. Voor de lezer die in een kort tijdsbestek een eerste maar afgewogen indruk wil krijgen, is een compacte samenvatting gemaakt. Ook wordt een publieksvriendelijk folder opgesteld. Of ook een Engelstalige folder wordt gemaakt, wordt mede naar aanleiding van de zienswijze overwogen.

Zienswijze 21: Gemeente Meerssen

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De gemeente Meerssen heeft een zienswijze ingediend op het ontwerp van de Omgevingsvisie Maastricht 2040. In de zienswijze wordt waardering uitgesproken voor de volledigheid en gedetailleerdheid van het document.

De reactie richt zich specifiek op de themakaart Energie, waarin op pagina 110 ruimte is gereserveerd voor een mogelijk toekomstig tracé van het regionale Warmtenet Zuid-Limburg (WZL). Volgens de gemeente Meerssen is het tracé op dit moment nog niet vastgesteld of afgestemd met alle betrokken partijen, waaronder Meerssen zelf. In de Ontwerp Omgevingsvisie is het tracé echter al doorgetrokken tot in de kern Rothem, op het grondgebied van Meerssen.

De gemeente wijst erop dat de besluitvorming over een dergelijk tracé binnen haar eigen grondgebied uitsluitend aan Meerssen toekomt. Het opnemen van deze reservering in de Omgevingsvisie van Maastricht wordt daarom als voorbarig beschouwd.

Om die reden verzoekt de gemeente Meerssen om de tracéreservering niet door te tekenen tot in haar grondgebied.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De reservering van een mogelijk toekomstig tracé voor het regionale Warmtenet Zuid-Limburg (WZL) is bedoeld om het belang van regionale samenwerking en afstemming te onderstrepen. De kaartweergave is nadrukkelijk niet bedoeld als ruimtelijke vastlegging op het grondgebied van de gemeente Meerssen, waarvoor de gemeente Maastricht niet bevoegd is. Wel wordt hiermee aangegeven dat een functionerend regionaal WZL vraagt om tracés die gemeentegrenzen overstijgen.

Een duurzaam energiesysteem voor Zuid-Limburg, inclusief Meerssen en Maastricht, vereist gezamenlijke afstemming en besluitvorming. De beoogde route en afspraken hierover dienen in goed overleg met betrokken stakeholders en primair met het bevoegd gezag tot stand te komen. De kaart is bedoeld als uitnodiging tot samenwerking en als visuele ondersteuning van het gezamenlijke belang.

Om dit beter tot uiting te laten komen en verwarring te voorkomen, wordt de kaart op pagina 110 grafisch aangepast en voorzien van een toelichting in de legenda. Hiermee wordt recht gedaan aan de zienswijze van de gemeente Meerssen. De lopende gesprekken worden voortgezet met het doel om gezamenlijk te komen tot gedragen afspraken over ruimtereserveringen en realisatie van het regionale WZL.

Zienswijze 22: Hartmann Maastricht B.V.

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Namens Maatschap Hartmann-Marx en Hartmann B.V. is een zienswijze ingediend op het ontwerp van de Omgevingsvisie Maastricht 2040. De indieners sluiten zich nadrukkelijk aan bij de zienswijzen van Cumela Nederland en de LLTB, en brengen daarnaast specifieke zorgen naar voren met betrekking tot hun bedrijfsvoering en gronden.

De zienswijze richt zich op de beleidsaanduidingen die in de Ontwerp Omgevingsvisie zijn opgenomen voor hun percelen, gelegen tussen de wijk Vroendaal en het Natura 2000-gebied Savelsbosch. Deze gronden vallen onder aanduidingen zoals de groene stadszoom, groenblauwe dooradering en beoogd natuurrijk gebied. De mogelijke consequenties van deze aanduidingen zijn aanzienlijk en onvoldoende duidelijk, hetgeen leidt tot onzekerheid over de toekomst van hun bedrijfsvoering.

De indieners benadrukken dat hun vorm van moderne, gangbare landbouw zowel economisch als ecologisch duurzaam is, en reeds onder strikte Europese en nationale regelgeving valt. Hun bedrijfsvoering voldoet ruimschoots aan de geldende normen, waaronder emissiearme bemesting en geïntegreerde gewasbescherming. Daarnaast nemen zij vrijwillig ecologische maatregelen, zoals akkerrandenbeheer en deelname aan het korenwolfprogramma, waarmee zij de hoogste ecopremiescores binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid behalen.

Zij uiten ernstige zorgen over eventuele aanvullende gemeentelijke beperkingen op het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, die hun bedrijfsvoering zouden kunnen schaden of zelfs onmogelijk maken. Zulke maatregelen achten zij onacceptabel zonder voorafgaande compensatie en

overleg.

De bedrijven bieden werk aan meer dan tien vaste medewerkers en seizoenskrachten, en de onzekerheid over toekomstige gebruiksbeperkingen belemmert investeringen in duurzame technieken. Dit bedreigt de continuïteit van het familiebedrijf en leidt tot waardedaling van de gronden bij functieverandering of beperking van landbouwkundige activiteiten.

Hoewel de indieners de duurzaamheidsambities van de gemeente delen en reeds duurzame energie opwekken, betreuren zij het dat kansen voor lokale energieopslag en buurtbatterijen onvoldoende worden benut. Tegelijkertijd is een nieuw hoogspanningstracé voorzien over hun gronden, zonder voorafgaand overleg of duidelijkheid over gezondheidsrisico's en planschade.

Tot slot wordt opgemerkt dat de Ontwerp Omgevingsvisie op meerdere punten te vaag is om de daadwerkelijke gevolgen voor hun bedrijven te kunnen beoordelen. Zonder concrete onderbouwing en effectstudies is het niet mogelijk om de proportionaliteit van de voorgestelde maatregelen te beoordelen. Zij verzoeken de gemeente dan ook om beleidskeuzes te baseren op feiten, transparant te communiceren en hen actief te betrekken bij de verdere uitwerking van de visie.

In dit kader verzoeken zij het college om in de definitieve Omgevingsvisie Maastricht 2040 de volgende punten op te nemen:

- *Behoud van gangbare landbouw op hun bestaande gronden, zonder aanvullende gemeentelijke restricties;*
- *Volwaardige compensatie bij eventuele beperkingen of functieveranderingen;*
- *Actieve betrokkenheid van grondeigenaren bij verdere planvorming;*
- *Ondersteuning van duurzame energie-initiatieven op hun bedrijven als alternatief voor nieuwe grootschalige infrastructuur.*

De indieners geven aan open te staan voor een constructieve dialoog over de toekomst van het buitengebied.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

In de omgevingsvisie zijn richtinggevende principes opgenomen, waaronder het hanteren van een bufferzone van 50 tot 250 meter rondom kwetsbare natuurgebieden. Deze principes geven richting aan toekomstige beleidskeuzes, waarbij nadere duiding en invulling plaatsvinden in een uitvoeringsgericht Omgevingsprogramma 'Buitengebied en groenblauwe dooradering'. Bij het opstellen van dit omgevingsprogramma zal een dialoog met belanghebbenden gevoerd worden om zo tot een zorgvuldige afweging van belangen te komen en enerzijds effectieve en anderzijds proportionele maatregelen te definiëren. We stellen het op prijs dat de indiener hier constructief aan wil deelnemen.

Op 12 november jl. vond er een kennissessie plaats over het reguleren van gewasbeschermingsmiddelen. Deze sessie vond plaats bij de gemeente, samen met bewoners, raadsleden en experts. Tijdens de kennissessie is (onder andere) ingegaan op de mogelijke rol van de gemeente voor regulering van gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens de sessie werd de complexiteit van het vraagstuk duidelijk, en werd benadrukt dat dit vraagt om een zorgvuldige en nadere uitwerking. Zoals ook in de omgevingsvisie voorgesteld, vindt nadere analyse, verkenning en uitwerking van dit onderwerp plaats in het omgevingsprogramma 'Buitengebied en groenblauwe dooradering'.

De gemeente ondersteunt initiatieven voor verduurzaming en lokale energieproductie en -opslag. Bedrijven worden gestimuleerd om energie te besparen, lokaal op te wekken en te verbruiken, op te slaan en samen te werken. Ook zonne-energie op grote daken via gebiedsgerichte aanpakken en maatwerk maakt hier deel van uit. Naast lokale energieopwekking en -opslag blijft het noodzakelijk om het hoogspanningsnet uit te breiden. Deze uitbreiding is essentieel voor de energietransitie in Maastricht. In de Omgevingsvisie is een tracé opgenomen, aangeduid als zoekgebied, gebaseerd op informatie van de netbeheerder. De netbeheerder start het tracéproces en betreft daarbij alle belanghebbenden. Dit dient uiteraard zorgvuldig te gebeuren. Vanwege de beperkte ruimte en vele ruimteclaims wordt in de visie gestuurd op dubbel ruimtegebruik. Het voordeel van het ingetekende tracé is dat combinaties mogelijk zijn met landbouw, natuur en waterbuffering. Zodanig dat de inpassing minimale impact heeft op de bedrijfsvoering van de bedrijven in het buitengebied. Overigens is op basis van recente informatie het zoekgebied richting de Molenweg verschoven.

Zienswijze 23: Zuidelijk Maasdal

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De projectorganisatie Zuidelijk Maasdal reageert op de ontwerp-Omgevingsvisie Maastricht 2040 met het verzoek om meer aandacht voor het projectgebied binnen de visie. Het project betreft een MIRT-verkenning van Eijsden tot Voulwames, gericht op vier integrale opgaven: hoogwaterveiligheid, vlot en veilig transport over water, natuurversterking en ruimtelijke ontwikkeling. De gebiedsvisie voor het Zuidelijk Maasdal wordt voorbereid en is gepland voor vaststelling in de eerste helft van 2026.

De organisatie doet suggesties om de ruimtelijke positie en kwaliteit van het Maasgebied in Maastricht te versterken, zoals:

- Benoeming van de Maas en haar oevers als levensader, identiteitsdrager, waterweg en stedelijke ontmoetingsplek (hoofdstuk 3 en 4);*
- Aanduiding van de Maas en oevers als onderdeel van de groene stad (hoofdstuk 4.1);*
- Verwijzing naar recreatieve verbindingen met de Maas bij de Health Campus (hoofdstuk 4.5).*

De projectorganisatie geeft aan hierover graag in gesprek te gaan met de gemeente Maastricht.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente dankt de indiener voor zijn inhoudelijke reactie. De gemeente erkent het belang van de Maas als levensader, identiteitsdrager, waterweg en stedelijke ontmoetingsplek. De zienswijze van de indiener heeft de gemeente ertoe bewogen de visie op dit punt als volgt aan te scherpen:

In de vierde van zeven ambities wordt ook 'aan de Maas' gemarkeerd: Een aantrekkelijke historische stad aan de Maas omringt door een groen (heuvel)landschap.

In paragraaf 4.1 Groene Stad is de volgende passage toegevoegd:

De stad wordt de komende jaren op verschillende manieren vergroend. Per buurt werken we aan voldoende

bomen, groenoppervlak en schaduw. Maar ook aan een koel buurtparkje in de buurt en zicht op groen vanuit de woning. De oevers van de Maas worden vergroend en ingericht met verblijfsplekken en recreatieve wandel- en fietsroutes. De Maas en haar oevers is niet alleen een waterweg en identiteitsdrager, maar krijgt ook betekenis als stedelijke ontmoetingsplek en groen-blauwe levensader die de stad verbindt met het landschap.

Bij paragraaf 4.4 Een veelzijdig centrum is de volgende zin aangevuld tot:

De Maasoevers worden beter betrokken bij het dagelijkse stadsleven door het realiseren van meer verblijfsplekken en wandelroutes met bomen en schaduw langs de Maas. Hierdoor is het ook op warme zomerdagen goed toeven in het centrum.

Bij paragraaf 4.5 Een volwassen campus is de volgende zin aangevuld tot:

We investeren in betere (fysieke) verbindingen van de campus met de Maas, de omliggende buurten en de stad. Ook wordt de verbinding en samenwerking met de (maak)industrie, de creatieve sector en de opleidingen versterkt.

Zienswijze 24: Maastricht University

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, Maastricht University (UM), heeft een zienswijze ingediend op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. UM onderschrijft de ambitie van de gemeente om Maastricht te ontwikkelen tot een gezonde, inclusieve en duurzame stad, en waardeert de uitnodiging om als belangrijke regionale stakeholder input te leveren.

In de zienswijze benadrukt UM het belang van de verdere ontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC), in het bijzonder in relatie tot de Einstein Telescoop. Deze ontwikkeling biedt volgens UM grote kansen voor kennisontwikkeling, werkgelegenheid en het versterken van de regionale kenniseconomie. UM pleit voor expliciete prioritering van deze samenwerking in het beleid, met aandacht voor zowel theoretisch als praktisch opgeleiden.

Daarnaast vraagt de UM aandacht voor de verduurzaming van haar monumentale panden in de binnenstad. Het huidige vergunningenproces en de strikte regels rondom monumentenbeheer vormen volgens UM een belemmering voor het realiseren van duurzame renovaties. Er wordt opgeroepen tot een ruimere interpretatie van het monumentenbeleid, in lijn met de motie Versoepeling Monumentenbeleid van 24 juni 2025.

UM onderstreept ook haar maatschappelijke rol in de stad. Veel studenten en medewerkers wonen in Maastricht en zijn actief betrokken bij initiatieven die bijdragen aan sociale cohesie, vergroening en het verkleinen van ongelijkheid. UM ziet het 50-jarig bestaan in 2026 als een kans om de verbinding tussen de universiteit en de stad verder te versterken.

Wat betreft mobiliteit ondersteunt UM het streven naar een verkeersluwe binnenstad, maar benadrukt het belang van bereikbaarheid van universitaire locaties en het behoud van parkeervoorzieningen. Investerings in fietsroutes, openbaar vervoer en slimme mobiliteitsoplossingen worden als essentieel beschouwd.

Tot slot vraagt UM aandacht voor waterbeheer en klimaatadaptatie, met name in Randwyck, waar kwetsbare onderzoeks- en medische infrastructuur zich bevindt. Een integrale en regionale aanpak is volgens UM noodzakelijk om de waterhuishouding toekomstbestendig in te richten.

In de conclusie spreekt UM haar steun uit voor de hoofdlijnen van de visie en roept op tot nauwe samenwerking, met name rond kennisinfrastructuur en verduurzaming. UM wil actief bijdragen aan het thema gezonde stad en waardeert de internationale oriëntatie van Maastricht, die zij actief blijft ondersteunen.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente stelt het op prijs dat de indiener de hoofdlijnen van de visie onderschrijft en grote meerwaarde in nauwe samenwerking ziet, met name rond de versterking van de regionale kennisinfrastructuur en het versnellen van verduurzaming.

De gemeente is eveneens zeer positief over de wijze waarop de indiener belang hecht aan de samenwerking met gemeente, MUMC+ en Provincie Limburg rond de Einstein Telescoop en de verdere ontwikkeling van de BMHC. De gemeente geeft net als de indiener deze ontwikkelingen prioriteit, voor de ontwikkeling hiervan in de programmabegroting tot 2029 extra middelen gereserveerd, evenals middelen voor een investering voor afrit 55.

De indiener vraagt om juiste invulling en uitwerking van de motie Versoepeling Monumentenbeleid d.d. 24 juni 2025 van het CDA. De uitwerking van deze motie vindt op dit moment plaats. In de Omgevingsvisie hanteren we het uitgangspunt “Herbestemming gaat voor nieuwbouw” door leegstand te voorkomen op waardevolle locaties, ontwerpkracht te stimuleren, en een visie te ontwikkelen op religieus erfgoed. Duurzaamheidsopgaven krijgen prioriteit door verduurzaming in balans met erfgoedwaarden te stimuleren, erfgoed te benutten bij klimaatadaptatie, en in te zetten op kennisdeling en innovatie. Ook stellen we in de omgevingsvisie dat duurzaamheidsopgaven prioriteit krijgen door het verduurzamen van monumenten wordt gestimuleerd in balans met de cultuurhistorische waarden, de rol van erfgoed te benutten bij klimaatadaptatie door te leren van het verleden en door in te zetten op kennisdeling en innovaties omtrent duurzaamheid en monumenten. De verwachting is dat de gemeenteraad zich op korte termijn via een peilingvoorstel uitspreken over de mate van versoepeling van dit beleid. Op basis van dit debat zal het beleid verder worden uitgewerkt.

De indiener ondersteunt de ambitie om Maastricht te ontwikkelen tot een gezonde, inclusieve en duurzame stad met kleinere verschillen tussen buurten en mensen. De gemeente is verheugd over het feit dat de indiener bereid is om met initiatieven bij te dragen aan het verminderen van sociale ongelijkheid, vergroening en samenhang in de stad. De gemeente staat open voor onderwijs- en onderzoeksactiviteiten die bijdragen aan versterkte sociale cohesie en inclusie. Dit geldt ook voor de kans die het 50-jarig bestaan in 2026 biedt om meer verbindingen tussen de UM-gemeenschap en Maastrichtse samenleving tot stand te brengen.

De gemeente is verheugd dat de indiener graag met de gemeente in gesprek blijft over het mobiliteitsbeleid. De gemeente wijst erop dat effectief parkeerbeleid in Maastricht veruit de belangrijkste randvoorwaarde vormt voor een succesvolle transitie naar duurzame mobiliteit en een leefbaar, en dus autoluwer, centrum. Goede fietsroutes en aantrekkelijk openbaar vervoer zijn voor een deel van de automobilisten een alternatief, maar als tegelijkertijd de bestaande parkeervoorzieningen op eigen terreinen en op straat in het centrum in tact blijven, zal echte verandering niet op gang komen. De gemeente wijst erop dat de indiener als grote werkgever in het centrum met een aanzienlijk aantal parkeerplekken een significante bijdrage kan

leveren in deze transitie en gaat graag, met begrip voor het huidige standpunt van de indiener, over dit onderwerp in gesprek.

Zienswijze 25: Maastricht UMC+

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, Maastricht UMC+, heeft op 28 augustus 2025 een zienswijze ingediend op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. Vanuit haar rol als academisch ziekenhuis, werkgever, zorgverlener en opleider, voelt Maastricht UMC+ zich nauw verbonden met de stad en haar inwoners. De organisatie onderschrijft het toekomstbeeld van een gezonde, duurzame en leefbare stad en benadrukt dat gezondheid een breed en integraal beleidsvraagstuk is.

Maastricht UMC+ pleit voor het principe van “Health in All Policies”, waarbij gezondheid onderdeel uitmaakt van alle beleidsterreinen. De organisatie beschikt over uitgebreide kennis op het gebied van preventie, vitaliteit en gezondheidsverschillen, en werkt al jaren samen met de gemeente in initiatieven zoals Your Coach Next Door en het Beweeghuis. Ook via academische werkplaatsen worden maatschappelijke vraagstukken gekoppeld aan wetenschappelijke inzichten. Maastricht UMC+ spreekt haar bereidheid uit om actief bij te dragen aan het realiseren van een gezonde stad.

Als onderdeel van de Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC) ziet Maastricht UMC+ grote kansen voor werkgelegenheid en kennisontwikkeling. De organisatie is verheugd dat de campus wordt benoemd als één van de vijf ruimtelijke bewegingen in de visie. Daarbij wordt de ambitie voor een autoluwe campus ondersteund, met de kanttekening dat goede bereikbaarheid voor patiënten, bezoekers en medewerkers essentieel blijft.

Op het gebied van arbeidsmarkt vraagt Maastricht UMC+ aandacht voor het behoud van werknemers, grensarbeid (13% van de medewerkers woont over de grens) en de beschikbaarheid van betaalbare woningen voor starters, naast die van studenten en doelgroepen gekoppeld aan de campus. De organisatie onderstreept het belang van initiatieven zoals de Employer Board Maastricht Region.

Wat betreft klimaatverandering wijst Maastricht UMC+ op de directe impact op de gezondheid. Op 29 augustus 2025 lanceert de organisatie het instituut Climate HEALTH, waarin onderzoek naar de gezondheidsgevolgen van klimaatverandering wordt gebundeld. Dit instituut wil bijdragen aan oplossingen voor kwetsbare groepen en duurzame zorg, en zoekt actief aansluiting bij de ruimtelijke thema's in de Omgevingsvisie.

Tot slot worden twee specifieke thema's benoemd: hoogwaterveiligheid en het mogelijke waterstofnet. Voor MUMC+ is hoogwaterveiligheid cruciaal, gezien de onmogelijkheid van volledige ontruiming. Er is reeds contact geweest met het college over tijdelijke maatregelen. Daarnaast ziet MUMC+ kansen in een waterstofnet, met name voor verduurzaming van het ziekenhuis.

In de afsluiting spreekt Maastricht UMC+ haar steun uit voor de visie en roept op tot voortzetting en versterking van de samenwerking met de gemeente Maastricht, ook met het oog op domein-overstijgende gezondheidsvraagstukken.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de

ontwikkeling van Maastricht.

De zienswijze bevestigt een gedeelde ambitie voor een gezonde, duurzame en leefbare stad en onderstreept het belang van domein-overstijgende samenwerking op het gebied van gezondheid, kennisontwikkeling en ruimtelijke inrichting.

De gemeente herkent en onderschrijft de volgende elementen uit de zienswijze:

- *Het toekomstbeeld van een gezonde, duurzame en leefbare stad.*
- *De brede benadering van gezondheid, conform het WHO-concept.*
- *De positionering van de Brightlands Maastricht Health Campus als één van de vijf ruimtelijke bewegingen van Maastricht naar 2040 toe.*
- *De ambitie voor een autoluwe campuskern.*
- *De constatering dat het binden en behouden van werknemers een actuele en urgente opgave is.*

Gezondheid is in de Omgevingsvisie integraal benaderd via het rad van de leefomgeving. Dit instrument maakt het mogelijk om zowel directe aspecten van een gezonde leefomgeving (people) als indirecte, voorwaardelijke aspecten (planet en profit) mee te nemen in de beoordeling en beleidsvorming. Het rad leidt tot concrete maatregelen in uiteenlopende beleidsvelden, waaronder mobiliteit, vergroening, hoogwaterveiligheid en brede stedelijke ruimtelijke inrichting. Tevens zal het rad worden ingezet als monitoringsinstrument om na drie jaar te toetsen of de beoogde effecten zijn gerealiseerd en of bijstelling van beleid nodig is.

Ten aanzien van de campusontwikkeling wordt bevestigd dat de ambitie voor een autoluwe kern wordt gecombineerd met het waarborgen van multimodale bereikbaarheid. De bereikbaarheid van het ziekenhuis voor patiënten, bezoekers en medewerkers is van belang en wordt als zodanig meegenomen in de verdere uitwerking.

De oproep om naast studentenhuisvesting ook aandacht te hebben voor betaalbare woningen voor medewerkers in de beginfase van hun loopbaan bij UM en MUMC+ wordt overgenomen. Dit aspect is aangescherpt in de definitieve versie van de Omgevingsvisie.

De gemeente ziet het als een meerwaarde om de academische expertise van de universiteit en de praktijkkennis van het ziekenhuis te koppelen aan de planvorming, uitvoering en monitoring van de transitie naar een klimaatadaptieve en gezonde leefomgeving. Ook in de monitoring van de omgevingsvisie kan dit een rol gaan spelen.

Tot slot wordt het belang van een waterstofaansluiting voor de verduurzaming van het ziekenhuis erkend. In de definitieve versie van de Omgevingsvisie zal het ziekenhuis worden aangeduid als potentiële waterstofvraaglocatie. Tevens zal een zoekgebied voor een waterstoftracé via de hoofdgasleiding vanuit de zuidelijke aansluiting worden opgenomen op de themakaart energie. We zijn en blijven graag in gesprek met het MUMC+ over de ontwikkelingen van een aardgasvrije toekomst, onder meer in context ontwikkeling BMHC en gebiedsaanpak Randwyck.

De zienswijze van Maastricht UMC+ biedt waardevolle inhoudelijke aanvullingen en bevestigt de gedeelde ambitie voor een gezonde en toekomstbestendige stad. De aangedragen punten worden verder betrokken bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.

Zienswijze 26: 5.1.2e

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Herstel bouwbestemming op perceel Veldstraat 4-6 (A8667)

Het perceel A8667 had in het verleden een bouwbestemming voor een twee-onder-een-kapwoning. Deze was opgenomen in het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal. In het bestemmingsplan Heer-Scharn is deze bouwbestemming in onze ogen onterecht vervallen. Vermoedelijk door een administratieve fout, gegeven het ontbreken van plausibele redenen voor het vervallen van de bouwtitel. Wij verzoeken met steekhoudende onderbouwingen de bouwtitel te herstellen in de Omgevingsvisie 2040.

Verkeerde inkleuring van kaarten

Op een groot aantal kaarten in de ontwerp Omgevingsvisie is het gebied aan de even zijde van de Veldstraat ingekleurd als openbaar groengebied. Het gebied aan de even zijde tussen de straten Sint Servatiusweg en Rijksweg bestaat uit particuliere percelen die niet openbaar toegankelijk zijn. In de zienswijze zijn afbeelden opgenomen waarmee dit aangeduid is. Wij verzoeken correcties in de kaartinkleuringen door te voeren.

Gelijke behandeling / precedentwerking

Er zijn in de directe omgeving van ons perceel vergelijkbare percelen die wél van een woonbestemming zijn voorzien in afwijking tot en na vaststelling van het bestemmingsplan Heer-Scharn en als zodanig nu deel uitmaken van de Omgevingsvisie 2040. In aansluiting op de gegeven onderbouwingen voor herstel van de bouwtitel op ons perceel, beroepen wij ons op het zorgvuldigheidsbeginsel (art. 3:2 Awb) en het gelijkheidsbeginsel (art. 1 Grondwet / art. 4:84 Awb) en vragen om gelijke behandeling. Zie de bijlage met voorbeelden van afwijkend beleid gepubliceerd in De Limburger.

Wij verzoeken u om:

- a) De bouwmogelijkheid voor een twee-onder-een-kapwoning op het perceel A8667 opnieuw vast te leggen in de Omgevingsvisie 2040.*
- b) De foutieve kaarteninkleuringen van het perceel Veldstraat 4-6 en de omliggende particuliere percelen aan de even zijde van de Veldstraat te corrigeren in deel 1 en 2.*
- c) De motivering en achtergrond in de bijgevoegde zienswijze in behandeling te nemen.*
- d) Ons uit te nodigen voor een eventuele hoorzitting.*

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

In het verleden is met een bestemmingsplanwijziging de bouwtitel gehaald van het perceel dat wordt benoemd door de indiener, hiervoor is destijds ook planschade uitbetaald. Er is op dit moment geen aanleiding om deze situatie te veranderen. Het is niet de bedoeling om het perceel openbaar te maken, om verwarring te voorkomen zullen we dit naar aanleiding van de zienswijze verhelderen

Zienswijze 27: Stichting Buurtbalans

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener geeft aan namens 30 aangesloten buurten een reactie in te dienen op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. De stichting spreekt waardering uit voor het opstellen van de Omgevingseffectrapportage (OER) als toetsingsinstrument, maar stelt dat deze onvoldoende sturend is ingezet bij het opstellen van de Ontwerp Omgevingsvisie. De documenten zijn volgens de indiener

omvangrijk en moeilijk toegankelijk, wat de transparantie en besluitvorming belemmert.

Op basis van de nulmeting (Foto van de Leefomgeving) concludeert de indiener dat Maastricht op veel aspecten slecht scoort, waaronder hittestress, luchtkwaliteit, geluidsoverlast, sociaal-economische status, sociale segregatie en stedelijk groen. De Ontwerp Omgevingsvisie draagt volgens de indiener onvoldoende bij aan verbetering van deze leefomgeving. Het doel van een gezonde stad wordt niet als leidend principe gehanteerd en scherpe keuzes blijven uit. De indiener waarschuwt voor gevaar voor strijdigheid met de Omgevingswet door het ontbreken van een aantoonbaar evenwichtige toedeling van functies.

Een belangrijk aandachtspunt is de klimaatadaptatie, met name de aanpak van hittestress. De indiener stelt dat de beoordeling van hittestress in de Ontwerp Omgevingsvisie te gematigd is en pleit voor een nieuwe hittestresskaart op basis van actuele metingen. Daarnaast wordt aangedrongen op het opstellen van een klimaatscenario, zoals indiener stelt dit is aanbevolen door de commissie MER, om de toekomstbestendigheid van beleidskeuzes te toetsen.

De vergroening van de stad wordt als positief beoordeeld, maar de indiener pleit voor hogere groennormen, met name in de binnenstad, en voor structurele financiering van vergroening. Er wordt gevraagd om een concreet bomenplan en gewaarschuwd dat vergroening niet als compensatie mag dienen voor de negatieve effecten van verdichting.

Ten aanzien van woningbouw stelt de indiener dat het voorgestelde programma van 8.000 tot 12.000 woningen onvoldoende is onderbouwd en leidt tot ruimtedruk en extra hittestress, vooral in hotspotgebieden zoals de Spoorzone. De indiener pleit voor een reductie tot 6.000–8.000 woningen, met nadruk op doorstroming, levensloopbestendige woningen en regionale spreiding. Ook wordt gewezen op het risico van sociale segregatie en het belang van een evenwichtige verdeling van woningtypen.

Overtoerisme en het overaanbod van evenementen in de binnenstad worden als onderbelicht beschouwd in de omgevingsvisie. De indiener vraagt om een plan van aanpak, beperking van dagtoerisme, terughoudendheid bij uitbreiding van horeca en hotels, en heroverweging van grootschalige evenementen zoals Magisch Maastricht en de Rieu-concerten. De leefbaarheid en toegankelijkheid van de binnenstad voor bewoners komt volgens de indiener in het geding.

De indiener pleit voor wijkgerichte participatie via wijkateliers en vraagt om vroegtijdige betrokkenheid bij de verwerking van zienswijzen. Tot slot wordt aangedrongen op fundamentele heroverweging van de Ontwerp Omgevingsvisie, waarbij de uitkomsten van de OER leidend moeten zijn en het doel van een gezonde stad centraal moet staan. Pas na het opstellen van een klimaatscenario en het maken van duidelijke keuzes kan volgens indiener een volwaardig voorstel aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener bevat een aantal concrete verzoeken, deze worden hieronder een voor een voorzien van een reactie.

De gemeente heeft begrip voor het eerste verzoek van de indiener waarin wordt gepleit om de eindversie van de Omgevingsvisie, de Omgevingseffectrapportage (OER) en het raadsvoorstel aanzienlijk compacter en leesbaarder te maken. De Omgevingsvisie omvat 223 pagina's, waarmee het een lijvig document is. Daarom is voor de eindversie van de omgevingsvisie nog een grondige redactieslag uitgevoerd, gericht op het verbeteren van de leesbaarheid en toegankelijkheid. Daarbij is het overigens niet het doel geweest om de visie compacter te maken. De omgevingsvisie dient immers een zorgvuldige en complete weergave van Maastricht in 2040 in beeld en woord te zijn. Voor de lezer die kort tijdsbestek een eerste maar afgewogen

indruk wil krijgen, is een compacte en toegankelijke samenvatting van enkele pagina's gemaakt. Ook wordt een publieksvriendelijke folder opgesteld. De Omgevingseffectrapportage is in beginsel een technisch rapport voor deskundigen. De Omgevingseffectrapportage omvat 698 pagina's in totaal. Het hoofdrapport is echter met 80 pagina's vrij compact te noemen. Het merendeel van de overige pagina's betreft bijlagen met verantwoording van achtereenvolgende processtappen die het mogelijk maken het totale proces dat is doorlopen bij het maken van Omgevingseffectrapportage herleidbaar is.

De gemeente deelt niet de observatie van de indiener, die aanleiding vormt voor het tweede verzoek. De indiener verzoekt om het bewerkstelligen van de wisselwerking tussen de omgevingsvisie en de OER conform het onderzoeksvoorstel (Notitie Reikwijdte en Detailniveau) en het sturend inzetten van de resultaten uit de Omgevingseffectrapportage. Er is geen discrepantie tussen het eindresultaat in de voorliggende Omgevingseffectrapportage (OER) en de beoogde onderzoeksopzet zoals vooraf gerapporteerd Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Zo is de in hoofdstuk van 4 van de NRD beschreven interactie tussen de omgevingsvisie en OER uitgevoerd. De afgelopen twee jaar zijn de in figuur 1 van de NRD gevisualiseerde stappen gezet en heeft de met pijlen weergegeven interactie tussen de omgevingsvisie en OER plaatsgevonden. Ook het beoordelingskader met thema's en aspecten zoals weergegeven op pagina 12 van de NRD is gebruikt bij het opstellen van het rad van de leefomgeving. Tot slot zijn ook de beschreven vervolgstappen in de NRD uitgevoerd en zijn voornemens ten aanzien van participatie opgevolgd. Het onderzoeksvoorstel is volgens ons daarmee nauw gezet gevolgd.

De indiener stelt ook dat de gemeente steeds de gewenste doelen, het beleid, voorop heeft gesteld en de uitkomsten van de OER als volgend in plaats van mede sturend heeft behandeld. Deze observatie delen we niet. Bij het totstandkomingsproces van de Omgevingsvisie zijn de doelen en ambities vooropgesteld, dat is in onze ogen logisch. Daarop zijn beleidsvoornemens geformuleerd en die zijn vervolgens in drie ronden getoetst op effecten in de OER. De beleidsvoornemens zijn vervolgens op basis van de te verwachten effecten waar gewenst aangepast en aangescherpt. Daarmee heeft de OER in meerdere rondes sterke invloed gehad op de beleidsontwikkeling en uiteindelijke beleidsvoornemens in de voorliggende visie. De OER heeft daarmee 'zijn werk gedaan'.

Het derde verzoek van de indiener is om 'de gezonde stad' als het dominante thema in de Omgevingsvisie te gebruiken en bovendien ervoor te zorgen dat het voorgenomen beleid in de omgevingsvisie een sterke verschuiving laat zien, met veel meer uitslagen in het groene gedeelte van het rad van de leefomgeving. De gemeente is van mening dat dit is gebeurd. In de omgevingsvisie is – zoals u kunt lezen in hoofdstuk 3 – de groei van de brede welvaart van alle Maastrichtenaren centraal gesteld. Die brede welvaart is gedefinieerd op grond van zeven ruimtelijke ambities, waaronder ook het thema gezonde stad. We houden daarmee conform onze Stadsvisie het thema 'gezonde stad' scherp in het vizier. We vinden naast het thema 'gezonde stad' ook de andere zes geformuleerde ruimtelijke ambities van groot belang zijn. Brede welvaart is vervolgens meetbaar gemaakt op grond van de aspecten en indicatoren in het rad van de leefomgeving. De hoofddeling van de aspecten betreft; People (Veilige, gezonde en fysieke leefomgeving), Planet (Goede omgevingskwaliteit) en Profit (Economische omgeving). Een effecttoets op beleidsvoornemens langs al deze aspecten draagt in onze ogen sterk bij aan een gezonde stad als ambitie.

De indiener pleit daarnaast voor beleid met veel meer positieve effecten (oftewel uitslagen in het groen). Uiteraard ziet de gemeente ook liefst louter positieve effecten waarmee het rad groen kleurt, tegelijkertijd zijn er redenen waarom dit niet gemakkelijk is en maakt het college daarnaast bewust enkele keuzes die een groene score op specifieke aspecten in de weg blijken te staan. We lichten dit hierna toe.

Zoals hiervoor aangegeven is het rad van de leefomgeving opgebouwd op basis van het beoordelingskader met thema's en aspecten. Er zijn 13 thema's gedefinieerd en gekoppeld aan in totaal 32 beoordelingsaspecten. Voor één van deze aspecten (trillinghinder) is het niet gelukt om effecten te meten en twee andere aspecten zijn kwalitatief beoordeeld. Voor de 29 overige aspecten zijn de effecten gemeten.

De Foto van de Leefomgeving geeft aan dat in de huidige situatie 8 knelpunten en 14 aandachtspunten bestaan. Bij ongewijzigd beleid zijn er in de toekomst 6 knelpunten en 17 aandachtspunten. Op grond van de beleidsvoornemens in het voorontwerp verbetert de toekomstige situatie en resteren 5 knelpunten en 9 aandachtsgebieden. Er wordt met andere woorden op grond van de beleidsvoornemens in het voorontwerp vooruitgang verwacht, maar tegelijkertijd is de verwachting dat nog steeds meerdere knelpunten en aandachtspunten overblijven.

In hoofdstuk 9 van de omgevingsvisie is per knelpunten en aandachtspunt aangegeven of en hoe is bijgestuurd op basis van de laatste beoordeling richting het ontwerp. Op sommige punten heeft bijsturing plaatsgevonden. Zo zijn er aandachtsgebieden gedefinieerd voor 'geluidoverlast' en 'externe veiligheid', is uitvoerend beleid beschreven voor 'broeikasgassen' en de 'warmtetransitie' of zijn de beleidsvoornemens aangescherpt bij 'beschermde natuurgebieden' en 'hittestress'. Op die manier heeft de OER andermaal invloed gehad op de beleidsvoornemens. En voor de duidelijkheid: Er is dus niet opnieuw een rad opgesteld op basis van het ontwerp en het is dus zeer waarschijnlijk dat de verwachte toekomstsituatie verder is verbeterd en dat mogelijk zelfs het aantal knel- en aandachtspunten verder is afgenomen.

Als we focussen op de vijf resterende knelpunten op basis van het beleid in het voorontwerp dan kan geconstateerd worden dat:

- Geluidhinder; Op het vlak van geluidhinder is beleid geformuleerd dat de situatie verbetert. Het beleid voorkomt overlast van nieuwe bedrijven en andere activiteiten (zoals evenementen) en vermindert het wegverkeerslawaai deels door verlaging van de rijsnelheid naar 30 km/uur. Aan de andere kant ontstaat door verdichting rond knooppunten en de stationsomgeving risico's voor de blootstelling van meer mensen aan geluidhinder door weg- en spoorweglawaai en nabij industrieterrein Beatrixhaven door industrielawaai. Er is bewust gekozen om vast te houden aan de compacte stad en verdichting in de spoorzone nabij infrastructuur. Onder meer omdat juist hierdoor duurzame verstedelijking mogelijk is met bijvoorbeeld minder autogebruik per inwoner en dus ook minder wegverkeer. Tegelijk heeft verdichting als consequentie dat in potentie het aantal geluidgehinderden toeneemt. Daarom is verdichting in aandachtsgebieden alleen mogelijk als wordt voldaan aan grenswaarden voor geluidbelasting en sprake is van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat. Een dergelijke beoordeling en afweging wordt locatie specifiek gemaakt, waarbij cumulatie van bronnen (weg, spoor, industrie) wordt meegenomen. Deze aanpak wordt gecombineerd met bouwkundige oplossingen zoals geluidwerende gevels en stedenbouwkundige ingrepen als slimme oriëntatie van gebouwen en afstand tot de bron. Waar mogelijk worden geluidsbronnen aan de bron aangepakt. Voor nieuwe ontwikkelingen wordt binnen de planvorming vroegtijdig getoetst op akoestische kwaliteit.*
- Sociaal-economische status; Bij de beoordeling van de sociaal-economische status wordt het percentage werkenden, oftewel de arbeidsparticipatie gehanteerd als indicator. Het is echter belangrijk te vermelden dat sociaal-economische status meer omvat. Denk aan onder meer het onderwijsaanbod, het tegengaan van de tweedeling, woningaanbod, toegang tot voorzieningen en ontmoetingsplekken, actieve en sociale leefomgeving en de openbare ruimte en veiligheid. Wanneer een brede definitie wordt gehanteerd resulteren de diverse beleidsuitspraken naar verwachting tot verbetering van de sociaal-economische status. Zo wordt gestuurd op een betere mix van type woningen in buurten, wordt geïnvesteerd in voorzieningen als onderwijs en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte en wordt gewerkt aan een beter vestigingsklimaat voor talent en bedrijven. Daarnaast wordt – zoals ook wordt aanbevolen in de effectrapportage – het knelpunt met sociaal beleid aangepakt worden. Zie onder meer de sociale visie. Zo denken we de stapeling van kwetsbaarheden (ook in lijn met SESWOA) en daarmee veerkracht onder druk, inclusief vertrouwen in de overheid, te verminderen en verkleinen we de verschillen. Achteraf bezien is de gehanteerde indicator daarom voor verbetering vatbaar. Naar de toekomst toe willen we het aantal indicatoren*

voor dit aspect verder uitwerken om zo de beoordeling en monitor te verbeteren. Ook zullen we Maastricht vooral moeten vergelijken met andere studentensteden omdat de relatief grote studentenpopulatie waarschijnlijk ook bijdraagt aan een vertekend beeld.

- *Broeikasgassen; Broeikasgassen vormen in de huidige situatie een knelpunt dat met beleidsuitspraken in omgevingsvisie blijft bestaan omdat sprake is van zowel verbeteringen als verslechtingen. Het wegverkeer (openbaar vervoer, goederenvervoer en personenauto's) wordt in stappen geëlektrificeerd. De verwarming van de gebouwde omgeving gaat fasegewijs van het gas af. De emissies uit de industrie worden door elektrificatie of aansluiting op groen gas en/of waterstof teruggedrongen. Daartegenover staat dat de emissies uit de woonomgeving mogelijk toenemen door bijvoorbeeld houtstook en extra vervoersbewegingen. Ook de toename van vervoersbewegingen door uitbreiding van bedrijvigheid zal niet volledig emissieloos zijn. Hoewel door uitbreiding van het aantal woningen en bedrijvigheid de uitstoot van broeikasgassen toe zal nemen, zal de toename per persoon en per baan relatief geringer zijn wanneer deze uitbreiding elders wordt gerealiseerd, doordat we kiezen voor duurzame verstedelijking met bijvoorbeeld minder autogebruik en kleinere en dus energie efficiëntere woningen. Daarnaast dragen veel maatregelen in het uitvoeringsprogramma 'spoorboekje verbeteren luchtkwaliteit en bereikbaarheid' naast schone lucht ook bij aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en bijvoorbeeld meer bewustwording van nadelige effecten van houtstook. Tot slot is het belangrijk om te beseffen dat wij als gemeente niet direct 'aan de knoppen zitten' om de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Het stimuleren van bijvoorbeeld de verduurzaming van de industrie gebeurt door de EU (emissiehandelsstelsel) en Rijksoverheid (maatwerkafspraken).*
- *Grondstoffen en circulariteit; De huidige situatie rondom grondstoffen en circulariteit is beoordeeld als een knelpunt, dat in de toekomst met ongewijzigd beleid iets verbetert. In het voorontwerp zijn geen beleidsuitspraken opgenomen over specifiek beleid dat invloed heeft op de hoeveelheid afval per inwoner of het scheidingspercentage van huishoudelijk afval. Hierdoor blijft het knelpunt onopgelost. Hoewel afvalbeheer een belangrijk aspect is in deze context, dient breder gekeken te worden naar circulariteit. Zo is het voor de transitie van een lineaire naar een circulaire economie essentieel om voldoende ruimte voor inzameling en verwerking te creëren op (multimodale) bereikbare bedrijventerreinen met een hoge milieucategorie. De beleidsuitspraken specifiek hierover in de omgevingsvisie (ook al voorontwerp) zullen bijdragen aan een duurzamere en efficiëntere omgang met grondstoffen en de rol die Maastricht daarin kan nemen verbeteren. Achteraf gezien is de gehanteerde indicator voor verbetering vatbaar. Naar de toekomst toe willen we het aantal indicatoren voor dit aspect verder uitwerken om zo de beoordeling en monitor te verbeteren.*
- *Duurzame energieopwekking; In de huidige situatie en ook in de toekomst bij ongewijzigd beleid vormt duurzaam opgewekte energie een knelpunt. Op basis de beleidsuitspraken in het voorontwerp blijft het onzeker of doelen worden gehaald en is het knelpunt onopgelost. Met nieuw beleid wordt bovenop reeds bestaand beleid in het voorontwerp de opwekking van duurzame warmte, afkomstig uit restwarmte van de industrie, RWZI's en de Maas gestimuleerd. Tegelijkertijd neemt echter de vraag naar (elektrische) energie sterk toe, mede door bevolkingsgroei, bedrijvigheid en de elektrificatie van industrie en vervoer waardoor naast een verbetering ook een verslechtering ten opzichte van bestaand beleid wordt verwacht. Aan de productiekant van energie (opwekking) werkt gemeente Maastricht op twee wijze manieren aan concrete doelen. Ten eerste wordt met de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0) gewerkt aan de realisatie van 0,248 TWh zonne-energie in Maastricht in 2030. Ten tweede beschrijft de Transitievisie Warmte en Energie (TVWE) de stappen voor komende jaren richting het bestaande doel om in 2050 aardgasvrij te zijn. De uitvoering wordt kracht bijgezet met het Uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026 en het monitoren de voortgang via de Voortgangsmonitor Energie- en Warmtetransitie. Naar alle waarschijnlijkheid wordt de doelstelling van de RES 1.0 niet in 2030 gehaald. Dit heeft te*

maken met bewuste keuzes. Zo heeft Maastricht heeft te weinig ruimte om naast Lanakerveld en Belvédèreberg meer zonneweides te realiseren. Zo En is eerder besloten dat windmolens op Lanakerveld niet gewenst zijn. Ook is het elders plannen van windmolens door ruimtelijke restricties – in ieder geval tot er duidelijkheid is over de komst van de Einstein Telescoop - niet mogelijk. Andere vormen van opwek worden niet uitgesloten, maar bieden vooralsnog onvoldoende perspectief om nog voor 2030 een versnelling in te brengen.

Bij het vierde verzoek spreekt de indiener zich positief uit over de omvangrijke vergroening die in de ontwerp Omgevingsvisie is opgenomen. De indiener heeft tegelijkertijd zorgen over de kosten die met deze vergroening gemoeid gaan en het risico dat de vergroening slechts een beleidsvoornemen blijft. De gemeente is het eens met de indiener dat het vergroenen van de stad een impuls dient te krijgen om zo resultaat te boeken. Er zijn in hoofdstuk 8 van de omgevingsvisie zogenaamde Omgevingsprogramma's gedefinieerd, waarbij er twee zijn gericht op vergroenen, te weten:

- 'Buitengebied en groenblauwe dooradering'*
- 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'*

In beide programma's wordt de vergroening gekoppeld aan meerdere opgaven zoals klimaatadaptatie, hittestress, kwaliteit openbare ruimte, biodiversiteit, gezond bewegen, stikstof, waterbeheer, recreatie, het versterken van ecologische verbindingen. De programma's kunnen uitgevoerd worden zodra de gemeenteraad instemt met een concreet voorstel over de scope en benodigde middelen.

Het vijfde verzoek van de indiener gaat over de hittestresskaart uit 2015. Het verzoek is om een nieuwe kaart op te stellen en bij bouwinitiatieven standaard een hittestressmeting te eisen. De gemeente gaat niet mee met dit verzoek. Wij delen niet uw stelling dat door verdichting in de stad de hittestress per definitie toeneemt. Dit hangt immers sterk af van de beginsituatie, maar ook de wijze waarop de verdichting wordt ingevuld. Zo kan een transformatie van een versteend gebied als de spoorzone door toevoegen van groen per saldo leiden tot een groener stadsdeel. Verder staat in de omgevingsvisie dat we op basis van een groennorm bij bouwinitiatieven zorgdragen voor voldoende groen. Deze groennorm krijgt z'n definitieve vorm in het omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie' en zal gebaseerd worden op de meest recente gegevens. Dit in combinatie met behoud, danwel toevoegen van groen op basis van de groennorm per bouwinitiatief en de stadsbrede vergroening geeft ons adequate middelen om (toekomstige) hittestress aan te pakken. Mede naar aanleiding van deze zienswijze zal in het omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie' ook de monitoring van hittestress op worden genomen, zodat beter gestuurd kan worden bij eigen ontwikkelingen en initiatieven van derden.

Het zesde verzoek van de indiener behelst nader onderzoek naar (het tegen gaan van) hitte-eilandeffecten in Maastricht, zowel in de bestaande als toekomstige situatie. De gemeente deelt niet de stelling dat het hitte-eilandeffect nauwelijks aandacht heeft gekregen in de omgevingsvisie. Hitte is een van de 32 aspecten waarop de beleidsvoornemens expliciet zijn beoordeeld in de OER, zoals te zien is in het rad van de leefomgeving. Het zogenaamde hitte-eilandeffect is specifiek onderdeel van het aspect hitte. De gemeente wijst daarnaast op het misverstand ten aanzien van woningbouwverdichting op binnenterreinen. Volgens de beleidsvoornemens in de omgevingsvisie stimuleren we nadrukkelijk het vergroenen van bestaande binnenterreinen en beperken we juist verdichting op binnenterreinen. Zo worden initiatieven voor verdichting van binnenterreinen enkel toegestaan als wordt voldaan aan een reeks voorwaarden, waaronder de groennorm. Met de beleidsvoornemens uit de nieuwe omgevingsvisie zouden recent opgeleverde plannen zoals het Sphinxkwartier er anders uitgezien hebben. Klimaatverandering heeft het bestaande beleid ingehaald. Het is duidelijk geworden dat bij de beoordeling en het maken van plannen meer aandacht nodig is voor 'groen in de directe nabijheid van de woning' en 'koele plekken en routes'. De vigerende omgevingsvisie geeft onvoldoende handvaten om hierop te kunnen sturen. Daarom introduceert de nieuwe omgevingsvisie de groennorm. De indiener spreekt zich verder negatief uit over het vastgestelde klimaatadaptatiebeleid 2023-2027. De gemeente deelt deze mening niet. Het beleid heeft weldegelijk effect, maar uiteraard wel met een reikwijdte op basis van de besteding van € 750.000,- per jaar.

De gemeente is het – mede gelet op voorgaande weerleggingen – niet met uw stelling eens dat nieuw onderzoek nodig is. De voorliggende omgevingsvisie en bijbehorende OER adresseren het thema hitte in ruim voldoende mate, waarbij de opgave wordt onderkend. Verder onderzoek leidt niet tot wezenlijk nieuwe inzichten. Het college kiest voor afronding van de omgevingsvisie en wil doorpakken en uitvoeren op basis van de twee hiervoor genoemde omgevingsprogramma's. Langer wachten met vaststellen van de nieuwe omgevingsvisie betekent namelijk dat we blijven werken met een verouderde omgevingsvisie die onvoldoende aandacht heeft voor groen en koelte, en het betekent ook dat beleidsuitwerking en omgevingsprogramma's die moeten zorgen voor de realisatie van het beleid op zich laten wachten. Tot slot zorgt goede monitoring van deze aspecten ervoor dat tijdig kan worden bijgestuurd indien noodzakelijk.

Als zevende punt verzoekt de indiener om toerisme als een belangrijke functie een duidelijke plaats te geven in de Omgevingsvisie. Verzocht wordt om gedegen onderzoek naar de draagkracht van Maastricht op het gebied toerisme en evenementen. De gemeente constateert dat in lijn met de zorgen van de indiener ook tijdens de participatie vragen zijn gesteld over de omvang van het toerisme en horeca-aanbod in Maastricht. Bij het stadsdeelbezoek Centrum, maar ook in aanvullende reacties van buurtnetwerken en bewonersverenigingen uit dit stadsdeel is aangegeven dat op drukke momenten het toerisme en de horeca ten koste gaan van het woongenot van bewoners. Daarom zijn de voor- en nadelen van de aantrekkingskracht van Maastricht onder meer op toeristen op meerdere plekken in de omgevingsvisie expliciet benoemd en is een aantal gerichte keuzes gemaakt om de nadelen van toerisme te beperken. Zo komen de voor- en nadelen naar voren in de ambities (zie hoofdstuk 3.1), de vierde beweging (zie hoofdstuk 4.4) en het hoofdstuk over ontmoeten (zie hoofdstuk 5.3). Ook in de OER zijn de voor- en nadelen van toerisme onderdeel van verschillende aspecten, zoals expliciet in het aspecten 'ruimtelijke kwaliteit' en 'vrijtijdseconomie, cultureel aanbod en detailhandel' en impliciet in bij aspecten als 'duurzame en slimme mobiliteit', 'geluidhinder', 'luchtkwaliteit', 'beschermde natuurgebieden' en 'hitte'.

Maastricht heeft overigens in haar huidige beleid een aantal gerichte keuzes gemaakt om de nadelen van toerisme te beperken, zie bijvoorbeeld:

- *Vigerend evenementenbeleid: Het evenementenbeleid is recentelijk vernieuwd en daarbij is goed gekeken naar het draagvlak bij bewoners en ondernemers. Juist om overaanbod te voorkomen en overlast te beperken is een grens gesteld aan het aantal evenementlocaties, het aantal evenementen per jaar en de geluidproductie van evenementen. Ook wordt nadrukkelijk gekeken naar de kwaliteit van het aanbod, bijvoorbeeld of er voldoende diversiteit aan evenementen is.*
- *Vigerend economisch beleid: Stimulering van de toeristische sector gebeurt zeer specifiek op overnachtingen in Maastricht in de luwe periodes en het verlengen van het verblijf in Maastricht.*
- *Vigerend woonbeleid: Toeristische verhuur wordt via de Huisvestingsverordening 2022 gereguleerd door bijvoorbeeld het aantal nachten per kalenderjaar te beperken.*
- *Vigerend hotelbeleid: Het hotelbeleid is gericht op vernieuwing van de hotelmarkt. Initiatieven worden bijvoorbeeld getoetst op geschiktheid van de locatie en berekende marktruimte.*

Daarnaast zijn in de omgevingsvisie de volgende aanvullende ruimtelijke keuzes gemaakt:

- *We versterken de aantrekkingskracht van het centrum. Niet door meer mensen aan te trekken, maar door in te zetten op diversiteit, kwaliteit en vernieuwing.*
- *We koesteren de verscheidenheid aan sferen. Naast drukke(re) plekken zijn er ook bewust rustige plekken in het centrum, zodat er ook altijd ruimte is voor een rustige wandeling of een praatje maken op een bankje.*
- *De Maasoevers worden beter betrokken bij het dagelijkse stadsleven door het realiseren van meer wandel- en fietsmogelijkheden.*

- *In stappen wordt het aantal parkeerplekken op afstand uitgebreid (P+R-terreinen). Waarna ook stapsgewijs het autoluwe gebied in het centrum wordt uitgebreid.*
- *Lopen en fietsen worden met aantrekkelijke inrichting en uitbreiding van stallingsmogelijkheden gestimuleerd.*
- *Door functiemenging in het centrum zal zowel het aantal inwoners als het aantal banen in het centrum toenemen. De bestaande panden worden efficiënter gebruikt of krijgen een nieuw leven. Het zorgt ervoor dat ook op doordeweekse dagen winkels en horeca voldoende aanloop hebben.*
- *De dynamiek in het centrum wordt ruimtelijk beter gespreid door een deel van de bezoekers – waaronder Maastrichtenaars – te verleiden naar het Sphinxkwartier, het Radium en de stadswaai, de Maasoever en via het stationsgebied naar Centrum Oost aan de Groene Loper.*
- *Daarnaast blijven we inzetten op activering van de drie andere specifieke (Eu)regionale ontmoetingsgebieden buiten het centrum: de Health Campus, Retailpark Belvédère en het Geusseltpark.*

De indiener schetst het beeld dat door spreiding van drukte het in alle omliggende buurten drukker wordt. De spreiding is echter gericht op de hierboven genoemde specifieke plekken. Bovendien hebben die plekken een eigen karakter en zijn dus niet een een-op-een vergroting en nadrukkelijk afwijkend van 'bestaand' centrum. Met die extra plekken krijgen de huidige centrumbezoekers meer keuze, wat zorgt voor enige ontspanning op de drukste plekken in de binnenstad en tevens behoud van relatieve rust op de luwere plekken.

De indiener benoemt dat eigen inwoners minder welkom zijn. Dat is uiteraard feitelijk niet zo, maar we zien wel dat het belangrijk is om een fijnmazig netwerk aan ontmoetingsplekken te hebben met goede bereikbaarheid, kwaliteit, leefbaarheid, diversiteit en inclusiviteit. Ook in het centrum is nadrukkelijk behoefte aan (luwe) ontmoetingsplekken zonder commercieel oogmerk. Deze worden daarom gekoesterd en verbeterd, zodat het centrum aantrekkelijk blijft voor alle inwoners van Maastricht.

Het achtste verzoek van de indiener behelst het verlagen van het bouwprogramma van 8.000-12.000 tot 6.000-8.000 nieuwbouwwoningen. De indiener onderbouwt dit verzoek met een aantal veronderstellingen, die lang niet altijd aansluiten op de beleidsvoornemens zoals opgenomen in de omgevingsvisie, daarom lopen we een aantal van deze veronderstellingen langs.

Ten eerste stelt de indiener dat de Maastrichtse bevolking niet groeit en zelfs zou kunnen krimpen en dat de vraag naar woningen daarom te gering is voor de bouw van 8.000-12.000 woningen. We zijn in de omgevingsvisie niet uitgegaan van een beleidsarm bevolkingsprognose, maar hebben beredeneerd en onderbouwd dat we ten behoeve van een gezonde bevolkingsopbouw met voldoende personen met arbeidsgeschikte leeftijd ongeveer 10 tot 15 duizend extra mensen in de leeftijdscategorie van 25-45-jarigen willen aantrekken. Dat is voor de duidelijkheid niet per definitie een netto groei van 10 tot 15 duizend inwoners, omdat in dezelfde periode ook mensen komen te overlijden. We zetten in op het vasthouden van meer afgestudeerden en schoolverlaters en het aantrekken van talent waaronder ook praktisch geschoolden, internationale studenten en expats. We proberen dit te bewerkstelligen door een goed vestigingsklimaat te creëren, bestaande uit een gezonde leefomgeving, en aantrekkelijke woningen, voorzieningen en carrièrekansen. Het gaat dus nadrukkelijk niet alleen om woningen.

Ten tweede geeft de indiener aan dat de beoogde groei niet zeker is. Dat is uiteraard juist, daarom is de woningbouwprogrammering van Maastricht al jaren adaptief. Er worden alleen huizen gebouwd als hier vraag naar is. Met adaptief programmeren verkleinen we de kans op over- en onderaanbod. Dit gebeurt op basis van monitoring van de huishoudensontwikkeling, de ontwikkeling van de werkgelegenheid, de ontwikkeling van het aantal studenten, het percentage leegstand en het bouwtempo in praktijk.

Ten derde spreekt de indiener over nieuwbouwwoningen, terwijl in de omgevingsvisie consequent wordt

gesproken over woningen. We voorzien dat een aanzienlijk deel van het aantal woningen zal worden gerealiseerd door splitsing en transformatie, een proces dat de afgelopen jaren in Maastricht heeft bijgedragen aan de beschikbaarheid van woningen. Hiermee wordt de bestaande woningvoorraad aangepast aan nieuwe woningbehoefte. Dit onderscheid is verduidelijkt in hoofdstuk 5.1 Wonen.

Ten vierde stelt de indiener dat te hoge aantallen woningen toevoegen aan het centrum en de buitenwijken onwenselijk is. Wij zijn het hiermee niet eens. We denken niet dat het gaat om te hoge aantallen woningen en zien juist dat het toevoegen van woningen – mits een integrale aanpak volgens hoofdstuk 5.9 wordt gehanteerd – veel leefkwaliteit kan toevoegen. Ook wijzen analyses per stadsdeel uit dat hiervoor voldoende plek is. Goede voorbeelden zijn de transformaties die plaatsvinden in Trega-Zinkwit, het Sphinxkwartier en in de verdere toekomst rondom het emplacement. Denk ook aan de verdere afronding van de Groene Loper en het toevoegen van woningen op campus na omzetting van maaiveld parkeren in gestapelde voorzieningen. Hetzelfde geldt voor de kloppende harten in de stadsrand.

Ten vijfde geeft de indiener aan dat het de voorkeur heeft voor woningbouw in de regio, met als concreet voorbeeld gemeente Eijsden-Margraten. Uiteraard is de woningmarkt groter dan Maastricht en wonen er op dit moment duizenden mensen in de regio die in Maastricht werken. Wij denken echter dat het in belang van Maastricht is om woningen te bouwen in Maastricht om meerdere redenen. We denken zo, zoals hiervoor is aangegeven, de leefkwaliteit te verbeteren, maar ook gemengde buurten met een solidaire mix aan bewoners na te streven en de toekomstbestendigheid van bestaande voorzieningen zorg en onderwijs, maar ook het verenigingsleven te verbeteren. Ook kunnen we in Maastricht een (hoog) stedelijk woonmilieu aanbieden dat elders niet voorhanden is en daarmee het woonaanbod in de regio verbreden en aantrekkelijker maken. Hiermee vergroten we de aantrekkingskracht van Maastricht en de regio. Tot slot resulteert een grote spreiding van woningen in veel meer automobilität wat een negatief effect heeft op de leefkwaliteit in Maastricht door bijvoorbeeld geluidhinder, verminderde luchtkwaliteit en parkeerdruk.

Uiteraard wordt het aanbod van woonmilieus op regionale schaal afgestemd zodat de regio in 2040 over een zo passend mogelijk aanbod van woonmilieus beschikt. Onderdeel hiervan is regionale spreiding van bijzondere doelgroepen en studenten. De woningbouwopgave voor Maastricht vindt daarmee grotendeels, maar niet noodzakelijkerwijs binnen de eigen gemeente plaats.

Tot slot schetst de indiener een eenzijdig beeld waarbij de nieuw te bouwen woningen vooral gestapeld, klein en gericht zijn op nieuwkomers. Met de nieuw te bouwen woningen wordt nadrukkelijk ook gepoogd de doorstroming op de woningmarkt te vergroten. Zo worden aantrekkelijke zorggeschikte woningen nabij voorzieningen gebouwd geschikt voor senioren die graag doorstromen, zodat de eengezinswoningen vrijkomen voor jonge gezinnen. Ook bouwen we – zij het in beperkte mate - ruimere woningen geschikt voor gezinnen, die in een autoluw (hoog) stedelijk milieu willen wonen.

Het negende verzoek houdt in dat de indiener vindt dat de segregatie in Maastricht feller moet worden bestreden. De gemeente deelt de zorgen van de indiener over de sterke segregatie in Maastricht. We benoemen deze maatschappelijke ontwikkeling niet voor niets als een van de belangrijkste uitdagingen, ook voor het ruimtelijk beleid (zie hoofdstuk 2). De indiener noemt als maatregel het in balans brengen van koop-midden huur en sociale huur per wijk. Wij delen deze opvatting. In de omgevingsvisie is aangegeven dat op geschikte plekken in de buurt woningen worden toegevoegd die bijdragen aan een 'solidaire mix' van inwoners en een gemengde buurt (zie hst 4.2 en hst 5.1).

Het tiende verzoek van de indiener betreft het inrichten van wijkateliers. De gemeente staat positief tegenover de inzet van wijk- en buurtateliers als een van de mogelijkheden om de participatie bij stedelijke ontwikkeling te verbeteren. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties blijft de gemeente werken aan een leefbare stad, conform de participatieleidraad, met mogelijkheden voor maatwerk per buurt en per opgave. In het omgevingsprogramma 'Zorgvuldige verdichting' zal ook geëxperimenteerd worden met

werkvormen zoals een (digitaal) wijk- of buurtatelier.

Het elfde verzoek van de indiener betreft het opstellen van een klimaatscenario. De gemeente constateert dat een klimaatscenario doorgaans in een Omgevingseffectrapportage (OER) wordt opgenomen om inzichtelijk te maken welke kansen en risico's er zijn en hoe deze het beste kunnen worden meegewogen bij ruimtelijke of beleidsbeslissingen bij klimaatverandering (volgens bijvoorbeeld een KNMI-scenario). De voor Maastricht belangrijkste aspecten bij klimaatverandering zijn:

- Temperatuurstijging: warmer weer, meer hittegolven.
- Neerslagverandering: intensere buien, langere droge periodes.
- Waterveiligheid Maas en in mindere mate de Jeker.

Dit werkt vervolgens door in onder meer wateroverlast, droogte, lage grondwaterstand. Maar ook in kwetsbaarheid van natuur & biodiversiteit, hittestress en verminderde luchtkwaliteit.

Hoewel we niet een klimaatscenario hebben toegepast in de OER, zijn alle hierboven genoemde aspecten en gevolgen van klimaatverandering wel expliciet beschreven en beoordeeld in de twee verstedelijkingsalternatieven en het voorkeursalternatief. We hebben daarmee de volledige scope van een klimaatscenario opgenomen in de door ons toegepaste alternatieven. De opgestelde OER geeft dan ook inzicht per aspect, inclusief de bij klimaatverandering relevante aspecten, hoeveel aandachtspunten en knelpunten resteren.

De OER is vervolgens ook gebruikt om de beleidsvoornemens in het ontwerp verder aan te scherpen. Dit resulteert in een vermindering van het aantal aandachts- en knelpunten en voor bijna alle aspecten een verbetering ten opzichte van de huidige situatie (zie ook het antwoord bij verzoek 3). Het is dus zeker niet zoals u in uw zienswijze stelt dat sprake van enkel negatieve ontwikkelingen op de aspecten relevant bij klimaatverandering. Op basis van het voorgaande zien we weinig tot geen meerwaarde in het alsnog doorrekenen van een klimaatscenario. Het college kiest voor afronding van de omgevingsvisie en wil doorpakken op het gebied van klimaatadaptie en uitvoeren op basis van de omgevingsprogramma's.

Zienswijze 28: Bewonersplatform Belvédère

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, Bewonersplatform Belvédère een zienswijze ingediend op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. De indiener spreekt waardering uit voor de ambitie van de visie, maar benadrukt het belang van realisme en een praktische benadering bij de verdere uitwerking. De zienswijze is gebaseerd op consultatie van bewoners binnen het werkgebied van het platform.

Op het thema wonen en groen vraagt de indiener om voldoende groene ruimte tussen en op bebouwing bij nieuwe woningbouwprojecten. Specifieke aandacht wordt gevraagd voor vergroening in Sphinx-Zuid, Lindenkruis en De Cassij, waar de huidige inrichting leidt tot hittestress en beperkte leefbaarheid.

Ten aanzien van water en klimaatadaptatie wordt gewezen op wateroverlast bij hevige regenval door overbelaste putten. De indiener vraagt om een concreet plan voor structurele oplossingen. Daarnaast wordt het hitte-eilandeffect als zorgpunt benoemd, met het verzoek om meer groen en water in de wijk ter bevordering van gezondheid en de leefbaarheid in het gebied.

Op het gebied van mobiliteit en verkeer ondersteunt de indiener het streven naar een autoluw centrum, maar vraagt om duidelijke differentiatie tussen parkeerplekken voor bewoners en bezoekers. Er wordt gewaarschuwd voor verkeersdruk aan de randen van het centrum, met name rondom het Sphinxkwartier en de Frontensingel. Voor de Frontensingel wordt herinrichting voorgesteld als 30 km-zone met aparte

busbaan, veilige oversteekplaatsen en strikte handhaving. De tijdelijke parkeergarage aan de Frontensingel wordt als bron van overlast benoemd.

Met betrekking tot milieu en afval wordt het milieuperron bij de parkeergarage als onaantrekkelijk en overlastgevend ervaren. De indiener vraagt om meer ondergrondse grofvuilcontainers op voldoende afstand van woningen.

Op het vlak van sociale cohesie en ontmoeting pleit de indiener voor centrale ontmoetingsplekken in elke wijk, medegefinancierd door de gemeente. De maatschappelijke plint in Sphinx-Noord biedt hiervoor kansen, maar vraagt om concrete uitwerking in de visie.

Wat betreft betrokkenheid bij beleid benadrukt de indiener dat inspraak meer moet zijn dan een formaliteit. Er wordt gepleit voor het benutten van lokale kennis en ervaring via buurtnetwerken en bewonersplatforms. Het voorstel voor een "Huis van Actief Burgerschap" wordt gepresenteerd als centrale plek voor samenwerking en participatie.

Op het gebied van voorzieningen en economie wordt gewezen op de behoefte aan kleinschalige detailhandel en het tijdelijk inzetten van leegstaande panden voor jonge ondernemers of culturele initiatieven.

Voor de toekomst van het Bassin en omgeving ziet de indiener kansen voor een levendig gebied zonder brug, met een verbinding via het M-gebouw naar de Maas, ter versterking van cultuur en economie.

Ten aanzien van gezondheid en energievoorziening wordt gewezen op de negatieve effecten van geluid- en emissiebelasting door doorgaand verkeer. Zonne-energiesystemen dienen kritisch te worden beoordeeld op haalbaarheid, milieubelasting en uitvoerbaarheid. Zonneweides worden als onrealistisch beschouwd binnen Maastricht.

Tot slot wordt in een aanvullende reactie gewezen op de toepassing van de 3-30-300 groennorm in Sphinx-Noord, met voorstellen voor minimale groennormen en vergroening van de Frontensingel na demontage van de tijdelijke parkeergarage. De indiener hoopt dat de aangedragen punten bijdragen aan het gemeentelijk beleid en rekt op een open dialoog en daadwerkelijke opvolging ten behoeve van een gezonde, veilige en levendige leefomgeving.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener bevat een aantal concrete verzoeken.

De indiener geeft aan dat vergroening belangrijk is in de woonomgeving. In de nieuwe omgevingsvisie is een groennorm opgenomen. Een groennorm hanteren op projectniveau helpt de gemeente bij het daadwerkelijk realiseren van vergroening bij (nieuwe) ontwikkelingen. Een groennorm op buurtniveau helpt de gemeente prioriteren bij het vergroenen van de openbare ruimte. Deze groennorm krijgt z'n definitieve vorm in het omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie' en zal gebaseerd worden op de meest recente gegevens. Dit in combinatie met behoud, danwel toevoegen van groen op basis van de groennorm per bouwinitiatief en de stadsbrede vergroening geeft de gemeente adequate middelen om (toekomstige) hittestress aan te pakken. Mede naar aanleiding van deze zienswijze stellen we voor om in het omgevingsprogramma stedelijke vergroening ook de monitoring van hittestress op te nemen, zodat beter gestuurd kan worden bij eigen ontwikkelingen en initiatieven van derden.

Indiener verzoekt ook het tegen gaan van hitte-eilandeffecten in Maastricht, zowel in de bestaande als toekomstige situatie. Met de beleidsvoornemens uit de nieuwe omgevingsvisie zouden recent opgeleverde

plannen zoals het Sphinxkwartier er anders uitgezien hebben. Klimaatverandering heeft het bestaande beleid ingehaald. Het is duidelijk geworden dat bij de beoordeling en het maken van plannen meer aandacht nodig is voor 'groen in de directe nabijheid van de woning' en 'koele plekken en routes'. Met het uitvoeringsgerichte omgevingsprogramma 'Stedelijk vergroenen en klimaatadaptatie' wordt hier invulling aangegeven.

Wat betreft mobiliteit en bereikbaarheid wordt in de visie ingezet op een autoluwer centrum, betere verbindingen voor langzaam verkeer en het stimuleren van duurzame mobiliteit. De Ontwerp Omgevingsvisie stelt voor om stadsbreed – met uitzondering van grotere ontsluitingswegen en stroomwegen – toe te werken naar een maximale snelheid van 30 km per uur, dus ook voor specifiek de Frontensingel. Dit zal stap voor stap gaan omdat steeds wordt afgewogen of hiervoor aanpassingen aan het profiel nodig zijn om de maximum snelheid op een geloofwaardige manier naar beneden te brengen. Hiervoor worden stadsbreed prioriteiten gesteld omdat sprake is van beperkte middelen (capaciteit en financiën). Op dit moment kan daarom nog een toezegging gedaan worden over het termijn waarop de maximale snelheid kan worden aangepast.

Iedere wijk verdient een openbare ruimte waar men elkaar goed en veilig kan ontmoeten. Een eigen centrale ontmoetingsplek, zoals een gemeenschapshuis of huis van de wijk is echter niet te realiseren in elke wijk, daar zijn simpelweg te weinig middelen en gebruikers voor. Vandaar dat we met de Ontwerp Omgevingsvisie inzetten op een fijnmazig netwerk aan ontmoetingsplekken. Waaronder de wat grotere 'kloppende harten' waarbij meerdere (buurt)voorzieningen geclusterd bij elkaar komen. Voor zorgvoorzieningen hanteren we dezelfde lijn: door in te zetten op clustering en een bepaald aantal 'woonzorgzones' vergroten we de levensvatbaarheid van elk van deze plekken. In het sociaalbeleid, waaronder het "Plan Sociale Ontmoetingsplekken" wordt dit verder vormgegeven.

Met de inzet van de 'kloppende harten', waar functies elkaar versterken, wordt getracht dit soort buurtvoorzieningen, waaronder ook de kleine detailhandel, succesvol en levensvatbaar te faciliteren. Echter, wij zijn als gemeente uiteraard afhankelijk van initiatiefnemers die dergelijke ondernemingen willen starten, en kunnen als gemeente niet sturen op het type van de detailhandel.

In de omgevingsvisie zetten we inderdaad in op (tijdelijke) herbestemming, in het geval er leegstaande panden zijn. De manier waarop leegstaande panden tijdelijk ingevuld kunnen worden is bijvoorbeeld afhankelijk van de locatie en of de eigenaar hieraan wil meewerken. Waar mogelijk willen wij dit stimuleren, al zijn we ook hier afhankelijk van initiatiefnemers die zulke plannen tijdelijk willen uitvoeren.

In het hoofdstuk Leefkwaliteit stelt gemeente ambities voor het verminderen van geluid- en emissiebelasting. Daarnaast zijn in het spoorboekje verbeteren luchtkwaliteit en bereikbaarheid maatregelen opgenomen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Deze maatregelen hebben ook tot gevolg dat de geluidbelasting in de stad zal afnemen. Echter blijven er doorgaande wegen waar de geluidbelasting hoger zal blijven. Langs deze wegen streven we naar een vermindering van het aantal geluidgehinderden in Maastricht. In het actieplan geluid dat vorig jaar is vastgesteld zijn deze acties opgenomen. Hierbij kijken we niet alleen naar de geluidbelasting op de gevel, maar ook naar de oriëntatie van de woning en de mogelijkheden om rustig buiten te kunnen verblijven. Voor luchtkwaliteit streven we ernaar om onder de plandrempels te blijven die zijn gebaseerd op de gezondheidkundige advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de wettelijke waarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Hiervoor zijn echter ook landelijke en Europese inspanningen nodig om het verkeer schoner te maken.

Bij de transitie naar duurzame energie wordt bij de keuze van de manier van energieopwekking (en – transport en –opslag) rekening gehouden met de milieubelasting en haalbaarheid. Vandaar dat de energieambities in de wijk uitvoeringsplannen per wijk en buurt verder worden uitgewerkt. Het is in deze plannen dat de precieze vorm en invulling voor de energievoorziening wordt bepaald en uitgevoerd. Het

plaatsen van zonnepanelen op de grond heeft hierin in ieder geval nadrukkelijk niet de voorkeur, zoals te lezen in de Ontwerp Omgevingsvisie zet de gemeente in eerste instantie in op zonnepanelen op bestaande en nieuwe bebouwing. Overigens is circulariteit een vraagstuk voor alle grondstoffen, producten en bouwmaterialen, niet alleen voor zonnepanelen.

De zienswijze bevat een aantal wensen ten aanzien van het Frontenpark en de toekomst van het Bassin en Omgeving. Op deze punten doet de omgevingsvisie geen uitspraak en wordt verwezen naar de trajecten die hiervoor lopen of opgestart worden, waarbij de indiener zal betrokken worden. Ook de verzoeken met betrekking tot handhaving en beheer, zoals de ongewenste situatie bij het milieuperron, te melden bij de gemeente.

Zienswijze 29: Vlaamse Overheid Departement Mobiliteit & Openbare werken

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, het Departement Mobiliteit & Openbare Werken van de Vlaamse Overheid, heeft gereageerd op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. In de reactie wordt waardering uitgesproken voor het feit dat eerdere opmerkingen, met name over de afstemming met het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) van de Vlaamse Vervoerregio Limburg, zijn meegenomen.

De zienswijze richt zich specifiek op de ontsluitingsinfrastructuur voor gemotoriseerd verkeer en de niet-selectie van de verbinding door Smeermaas in het dragend wegennet. In het Vlaamse RMP is bewust gekozen om deze verbinding als lokale weg te categoriseren. De gemeente Lanaken zal deze verder indelen als lokale ontsluitingsweg. De keuze is ingegeven door het belang van leefbaarheid in Smeermaas en het voorkomen van een sluiproute tussen de A2 en de E314 in Maasmechelen. Ook wordt verwezen naar de visie voor de Albertknoop, waarin een lage tunnel voor autoverkeer wordt voorzien, waardoor doorgaand vrachtverkeer uitgesloten is.

De indiener bevestigt hiermee dat de verbinding via Smeermaas geen onderdeel is van het dragend wegennet en benadrukt dat deze keuze gericht is op het beschermen van de leefbaarheid in de betrokken kernen. Tot slot wordt aangegeven dat men graag op de hoogte blijft van het verdere verloop van de omgevingsvisie en openstaat voor verdere toelichting.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze heeft vooral betrekking op de verkeerssituatie in Smeermaas. De indiener doet op dit moment in samenspraak met gemeente Lanaken en gemeente Maastricht onderzoek naar een mogelijke rondweg om Smeermaas. Besproken is dat aan Maastrichtse zijde de haalbaarheid geen uitgemaakte zaak is. De gemeenteraad zal betrokken moeten worden en overtuigd moeten worden van de voordelen. En 'go/no go' zal dan ook sterk afhangen van een nadere uitwerking van de financiële gevolgen en uitkomsten van het onderzoek naar zowel de na- als voordelen op Maastrichts grondgebied, te denken aan o.a. de ontlasting van de Bosscherweg (kleine grens) en het beperken en beter verdelen van vrachtverkeer op de grensovergangen tussen Maastricht, Lanaken en Riemst. Het is gewenst dit te onderzoeken, de uitkomsten daarvan af te wachten en te bespreken alvorens uitspraken gedaan worden over een vervolg.

Zienswijze 30: Stichting Stadspark Maastricht Veilig en Leefbaar

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener, Stichting Stadspark Maastricht Veilig en Leefbaar, heeft een uitgebreide zienswijze ingediend op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. De zienswijze bevat een reeks concrete aanbevelingen gericht op het verbeteren van verkeersveiligheid, het terugdringen van geluidsoverlast en luchtvervuiling, het versterken van de leefbaarheid voor gezinnen in de binnenstad, en het beschermen en herstellen van het Stadspark als ecologisch en cultureel waardevol gebied.

Op het gebied van verkeersveiligheid pleit de indiener voor een structurele verlaging van de maximumsnelheid naar 30 km/u in de binnenstad, op singels, bij oversteekplaatsen en fietsstroken. Er wordt aangedrongen op het opstellen van een risicogestuurde investeringsstrategie, het uitvoeren van verkeersaudits na ernstige ongevallen en het gebruik van gratis beschikbare flitspalen. De stichting verwijst naar het Sweco-rapport dat stelt dat een investering van €16,9 miljoen in fietsveiligheid €62,6 miljoen aan maatschappelijke baten oplevert.

Wat betreft geluid en luchtkwaliteit wordt gewezen op de structurele onderprestatie van Maastricht in het EU Actielawaai-rapport. De indiener vraagt om toepassing van WHO-normen, het aanwijzen van stille gebieden (waaronder het Stadspark), het beperken van geluidsoverlast door evenementen en het uitvoeren van geluidsmetingen op 50 locaties. Brommers en scooters worden als disproportionele vervuilers aangemerkt; een verbod en opkoopregeling worden voorgesteld. Ook wordt gepleit voor snelheidsverlaging op de A2 en het beperken van mechanische muziek in het broedseizoen.

Ten aanzien van de leefbaarheid voor gezinnen in de binnenstad signaleert de stichting dat gezinnen worden verdrongen door verkamering, parkeerdruk, geluidsoverlast en eenzijdige toeristische ontwikkeling. Er wordt gepleit voor het herstel van het recht op twee parkeervergunningen per gezin, differentiatie in parkeertarieven tussen bewoners en bezoekers, beperking van het aantal evenementen en terrassen, en stimulering van voorzieningen in buitenwijken. De groei van internationale studentenhuisvesting wordt als problematisch beschouwd in relatie tot de leefbaarheid.

Een belangrijk deel van de zienswijze is gewijd aan het Stadspark, dat volgens de indiener opnieuw moet worden erkend als natuurgebied en arboretum. Er wordt gepleit voor herstel van de ecologische en monumentale waarde, verwijdering van asfalt, bescherming van boomkronen en bodemstructuur, en versterking van biodiversiteit. De stichting vraagt om het verbinden van vijvers en parken, het beperken van evenementen, het instellen van rustperiodes tussen evenementen, en het weren van gemotoriseerd verkeer en fietsen uit het park. Ook wordt aandacht gevraagd voor dierenwelzijn, met verwijzing naar relevante wet- en regelgeving zoals het Besluit Activiteiten Leefomgeving en het Verdrag van Bern.

Tot slot worden aanvullende maatregelen voorgesteld, waaronder het instellen van rook- en drugsverboden in het park, het verbeteren van afvalbeheer, het beperken van nachtelijke aanwezigheid in het park, en het versterken van flora en fauna. De indiener roept op tot het verankeren van gezondheidsverbetering als zelfstandig beleidsdoel en benadrukt dat veel van de voorgestelde maatregelen relatief eenvoudig en kostenefficiënt zijn te realiseren. De zienswijze sluit af met een pleidooi voor een fundamentele herwaardering van het Stadspark en een visie waarin veiligheid, rust, natuur en leefbaarheid centraal staan.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De indiener heeft een uitgebreide zienswijze ingediend, ingedeeld in vier hoofdpunten: 1) verkeersveiligheid, 2) geluidhinder, 3) de bevolkingssamenstelling van het centrum en 4) het Stadspark. Hierna worden deze hoofdpunten langsgelopen.

Verkeersveiligheid

De indiener wijst op het feit dat de trends op gebied van verkeerslachtoffers en verkeersdoden in Nederland het afgelopen decennium niet goed zijn. De indiener wijst er op dat het verbeteren van verkeersveiligheid naar verhouding veel maatschappelijke baten oplevert ten opzichte van de investeringskosten. De indiener pleit daarom voor het invoeren van 30 km/uur en veiligere fietsvoorzieningen, met een aantal concrete maatregelen.

De gemeente is het eens met de indiener dat op dit thema winst te behalen is en dit ook aandacht verdient. In de Omgevingsvisie is daarom het volgende doel geformuleerd: “het vergroten van de verkeersveiligheid zodat het aantal verkeerslachtoffers daalt en op termijn richting nul gaat.” Geïnspireerd door bijvoorbeeld Helsinki staat ook in de Omgevingsvisie dat: “Om de verkeersveiligheid te verhogen, de openbare ruimte inclusiever te maken en de geluidhinder door verkeer te verminderen, werken we in de hele stad toe naar een maximumsnelheid van 30 km per uur. Dit is met uitzondering van de grotere ontsluitings- en stroomwegen.” We trekken hier zo’n 15 jaar voor uit, omdat het invoeren van 30 km per uur in veel gevallen helaas aanpassingen vraagt aan de weginrichting om zo het gewenste rijgedrag daadwerkelijk af te dwingen. In deze afweging wordt de Maasboulevard ook meegenomen.

Na vaststelling van de omgevingsvisie zal gewerkt worden aan een uitvoeringsgericht omgevingsprogramma ‘Bereikbaarheid’. Met het omgevingsprogramma ‘Bereikbaarheid’ wordt geïnvesteerd in aanpassingen in de infrastructuur ter bevordering van de mobiliteitstransitie en verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door investeringen in fiets- en loopinfrastructuur en deelmobiliteit. De indiener wijst er terecht op dat investeren in verkeersveiligheid geld kost. Het effect van het omgevingsprogramma ‘Bereikbaarheid’ hangt onder meer af van de uiteindelijk beschikbare middelen die worden toegekend.

Daarnaast hangt dit thema samen met het omgevingsprogramma ‘Hart van de Stad’. Vanwege behoefte aan het toevoegen van woningen, groen, ontmoeting en inclusieve en veilige openbare ruimte wordt het ruimtegebruik van de auto beperkt door uitbreiding van het autoluwgebied en parkeren op afstand. Een programma dat aandacht schenkt aan alle modaliteiten. Voorbeelden die gegeven worden door de indiener zoals het Kennedytracé en mobiele flitspalen van de Rijksoverheid staan ook op het netvlies van de afdeling Mobiliteit. Onderzocht wordt of hier binnen afzienbare tijd resultaten op geboekt kunnen worden.

Geluidhinder

De indiener wijst erop dat Maastricht conform Europese regelgeving het ‘Actieplan omgevingslawaai 2024-2029’ heeft vastgesteld, maar pleit voor meer ambitie op dit thema. Het college is het eens met de indiener dat op dit thema winst te behalen is en daarom zijn in de visie kaders opgenomen voor het terugdringen van geluidhinder. In de Omgevingseffectrapportage vormt geluidhinder een knelpunt. In de Omgevingsvisie is daarom het volgende doel geformuleerd: “We streven naar een vermindering van het aantal mensen in Maastricht die hinder ondervinden van geluid. Ons streven is om onder de normen te blijven die voortkomen uit de gezondheidkundige advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de wettelijke waarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).”

Conform het ‘Actieplan omgevingslawaai 2024-2029’ wordt de geluidhinder aangepakt met de volgende type maatregelen:

- *Langs drukke wegen in Maastricht zal er vaker stil asfalt of snelheidsmaatregelen zijn, afhankelijk van de haalbaarheid.*
- *Bij (oude) woningen die veel verkeerslawaai ondervinden, kunnen gevelisolatie of andere maatregelen nodig zijn om binnen een aanvaardbare geluids-waarde te komen.*
- *Bij nieuwbouw of ruimtelijke ontwikkeling wordt geluid vroegtijdig meegenomen in ruimtelijke ordening en ontwerp (oriëntatie, gevel, gevelwering) om problemen vooraf te beperken. Denk bijvoorbeeld aan het zo min mogelijk huisvesten van kwetsbare doelgroepen bij drukke*

verkeersinfrastructuur en het maken van geluidsbarrières met groen of functies die niet geluidsgevoelig zijn.

Zoals hiervoor is vermeld wordt toegewerkt naar een maximumsnelheid van 30 km per uur. Dit is met uitzondering van de grotere ontsluitings- en stroomwegen. De lagere snelheid moet uiterlijk in 2040 overal zijn ingevoerd.

De indiener verzoekt om geluidmetingen te verrichten. De gemeente geeft aan dat het niet gebruikelijk is om geluidhinder te berekenen. Berekenen maakt het mogelijk om te voorspellen wat de geluidsbelasting zal zijn in de toekomst. Voor berekeningen worden gestandaardiseerde rekenmodellen gebruikt, waardoor elke gemeente op dezelfde manier tot vergelijkbare resultaten komt. Terwijl metingen sterk afhangen af van omstandigheden: windrichting, luchtvochtigheid, reflecties en achtergrondgeluid (bijv. een scooter die net voorbij rijdt).

De indiener verzoekt om het Stadspark aan te wijzen als stil gebied. In reactie hierop geeft de gemeente aan dat het hier niet toe verplicht is, bovendien achten we het – los van de wenselijkheid – niet haalbaar om het Stadspark voor geluid in voldoende mate te beschermen, tegen bijvoorbeeld het aanwezige verkeerslawaai.

De indiener verzoekt verder om de geluidadvieswaarden van de WHO voor evenementen over te nemen. Dat continue een gediplomeerd iemand het evenementen geluid controleert op de normen en dat in het eerstvolgende 'Actieplan omgevingslawaai' geluid van evenementen wordt meegenomen. Het aantal evenementen en dagen met evenementen in het centrum dient te worden beperkt.

In reactie hierop geeft de gemeente aan dat het de geluidbelasting van evenementen heeft gereguleerd via het evenementenbeleid. Het evenementenbeleid is recentelijk vernieuwd en daarbij is goed gekeken naar het draagvlak bij bewoners en ondernemers. Juist om overaanbod te voorkomen en overlast te beperken is een grens gesteld aan het aantal evenementlocaties, het aantal evenementen per jaar en de geluidproductie van evenementen. Ook wordt nadrukkelijk gekeken naar de kwaliteit van het aanbod, bijvoorbeeld of er voldoende diversiteit aan evenementen is.

Deze geluidsnormen voor evenementen zijn in samenwerking met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg opgesteld. Deze geluidsnormen komen overeen met het advies van de WHO. In het evenementenbeleid zijn deze verder gespecificeerd door een maximale geluidsnorm op te nemen van 80Db(A) bij de eerste geluidsgevoelige gevel (waar de overlast kan worden ervaren) die buiten de evenementenlocatie ligt om zo het woon- en leefklimaat te kunnen beschermen. Daarnaast is het een vereiste (opgenomen in het evenementenbeleid en de verschillende locatieprofielen die zijn opgesteld) dat vanuit de organisatie naar de directe omgeving wordt gecommuniceerd over het evenement. Hierbij wordt vermeld wanneer het evenement plaatsvindt inclusief op- en afbouwmomenten dat duidelijk is wanneer overlast kan worden ervaren. Daarnaast zijn de verleende evenementenvergunningen openbaar. De evenementenorganisator is verantwoordelijk voor het monitoren van de geluidsemissies om zo binnen de vergunde normen te blijven. Bij meldingen zullen door de gemeente ter plaatste metingen worden uitgevoerd. Daarnaast wordt voor een aantal evenementen op diverse locaties pro-actief metingen door de gemeente Maastricht uitgevoerd.

De indiener verzoekt zo snel mogelijk brandstof brommers te weren uit het centrum en een opkoopregeling in te voeren. In reactie hierop geeft de gemeente aan hier het Rijksbeleid te volgen. Dit beleid zorgt voor eenduidige zero-emissiezones in Nederlandse steden ten aanzien van logistieke stromen. Verder is in het Klimaatakkoord afgesproken dat alle nieuwverkopen van snorfietsen (max. 25 km/uur) per 2025 emissieloos moeten zijn. Voor bromfietsen (max. 45 km/uur) geldt als streefdatum dat nieuwverkoop uiterlijk per 2030 emissieloos moet zijn. Het Rijk overweegt daarnaast ook aan stimuleringsmaatregelen om de overstap naar elektrisch of emissievrij rijden aantrekkelijker te maken voor mensen met een lager inkomen.

De indiener verzoekt om de maximumsnelheid op de A2 te verlagen naar 80 km/uur. De gemeente geeft aan

dat Rijkswaterstaat wegbeheerder is en hiertoe zou kunnen besluiten.

Bevolkingssamenstelling van het centrum

De indiener pleit voor het aantrekkelijker maken van de binnenstad voor het vestigen van gezinnen. De indiener benoemt dat hiervoor de verkamering van woningen moet worden gestopt. Daarnaast dient de groei van het aandeel internationale studenten te worden beperkt. Ook dient er voor te worden gezorgd dat parkeren voor bezoekers wordt ontmoedigd ten opzichte van vergunninghouders. Gezinnen zouden in het centrum weer recht moeten krijgen op twee parkeervergunningen, met daarnaast een uniform laag vergunning tarief voor alle Maastrichtenaren.

In reactie hierop geeft de gemeente aan dat in de omgevingsvisie een strategie is opgenomen om inwoners in de leeftijdsgroep 25 tot 45 jaar aan te trekken en te binden. Dat willen we doen met het bieden van interessante banen en een aantrekkelijke woonomgeving. Door het realiseren van nieuwe woningen gericht op senioren, die binnen de buurt willen doorstromen naar een zorggeschikt en duurzaam appartement, komen er gezinswoning vrij voor deze middengroep. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal een volkshuisvestingsprogramma worden opgesteld, waarmee Maastricht voorziet in goede, betaalbare en passende huisvesting voor de bevolking.

Feit blijft dat stadsbreed de vraag naar kleiner en betaalbare woningen door het kleiner worden van het gemiddelde huishoudens groter is. Daarom is er in het gemeentelijk beleid en via het omgevingsplan (bestemmingsplan) vaak ruimte om in het centrum bestaand vastgoed te transformeren. Woningomzetting en/of het herbestemmen naar wooneenheden voor kamergewijze verhuur is in grote delen van het centrum alleen mogelijk indien het maximumpercentage van 20% aan kamerverhuur per straat niet overschreden wordt. Bij initiatieven voor nieuwbouw of transformatie in de buurt, streeft de gemeente naar plannen die aansluiten bij het profiel van de buurt, met bijvoorbeeld aandacht voor doorstroming, vergroenen en voorzieningen.

We zien de universiteit als een zeer waardevolle onderwijs- en onderzoeksinstelling voor een middelgrote stad als Maastricht. Juist als aantrekkingskracht op jonge mensen en kwaliteit om de leeftijdsgroep 25 tot 45 jaar te binden met carrièremogelijkheden. Het aandeel internationale studenten is inderdaad hoog, maar dat is ook het directe gevolg van het grote aantal studenten dat feitelijk uit de regio en tegelijkertijd het buitenland. We denken niet dat het centrum van Maastricht aantrekkelijker wordt door afname van het aantal (internationale) studenten. We zijn juist zeer positief over het feit dat de universiteit beeldbepalende gebouwen en monumenten in het centrum, die anders mogelijk leeg zouden staan, op een hedendaagse manier gebruikt en nieuw leven geeft.

Met betrekking tot het gemeentelijk parkeerbeleid kan worden aangegeven dat het straatparkeren op steeds meer plekken uitsluitend voor vergunninghouders is. Met lagere uurtarieven in parkeergarages en op terreinen ten opzichte van straatparkeren worden bezoekers verleid gebruik te maken van deze voorzieningen. Een progressief uurtarief maakt langer parkeren op straat nog ongunstiger.

Verder zijn we van mening dat de woonaantrekkelijkheid van het centrum niet afhangt van parkeermogelijkheden. De woningmarkt in de stad en regio biedt al genoeg eengezinswoningen met ruime parkeermogelijkheden. Het centrum van Maastricht moet het dus vooral hebben van personen en huishoudens (waaronder gezinnen) die juist de stedelijkheid opzoeken met alle voorzieningen op loop- en fietsafstand. Ook is de beschikbare ruimte voor autoparkeren in het centrum veel geringer dan elders in de stad, wat een prijsverschil voor een vergunning en het maximum aantal vergunning per huishouden rechtvaardigt. In de praktijk is het gemiddelde autobezit in het centrum dan ook veel lager dan in bijvoorbeeld de stadsrand van Maastricht.

De indiener pleit voor minder toeristen, verkeer, terrassen en lawaai omdat gezinnen een gezonde, veilige

en leefbare omgeving willen. Gezinnen moeten zich weer welkom voelen in het centrum. Trottoirs moeten minimaal 2,4 meter vrije doorgang bieden, indien nodig moeten terrasvergunningen worden aangepast, geen extra terras meer vergund worden en dat de terrasruimte weer wordt teruggebracht naar het niveau van vóór de coronaperiode.

In reactie hierop geeft de gemeente aan het begin 2025 het terrasbeleid heeft geactualiseerd. Dit beleid bevat gedetailleerde regels ten aanzien van terrassen en terrasvergunningen. Verder heeft Maastricht in haar huidige beleid een aantal gerichte keuzes gemaakt om de nadelen van toerisme te beperken (evenementenbeleid, toeristische verhuur, hotelbeleid). Daarnaast zijn in de omgevingsvisie de volgende aanvullende ruimtelijke keuzes gemaakt:

- We versterken de aantrekkingskracht van het centrum. Niet door meer mensen aan te trekken, maar door in te zetten op diversiteit, kwaliteit en vernieuwing.
- We koesteren de verscheidenheid aan sferen. Naast drukke(re) plekken zijn er ook bewust rustige plekken in het centrum, zodat er ook altijd ruimte is voor een rustige wandeling of een praatje maken op een bankje.
- De Maasoevers worden beter betrokken bij het dagelijkse stadsleven door het realiseren van meer (luwe) wandel- en fietsmogelijkheden.
- In stappen wordt het aantal parkeerplekken op afstand uitgebreid (P+R-terreinen). Waarna ook stapsgewijs het autoluwe gebied in het centrum wordt uitgebreid.
- Lopen en fietsen worden met aantrekkelijke inrichting en uitbreiding van stallingsmogelijkheden gestimuleerd.
- Door functiemenging in het centrum zal zowel het aantal inwoners als het aantal banen in het centrum toenemen. De bestaande panden worden efficiënter gebruikt of krijgen een nieuw leven. Het zorgt ervoor dat ook op doordeweekse dagen winkels en horeca voldoende aanloop hebben.
- De dynamiek in het centrum wordt ruimtelijk beter gespreid door een deel van de bezoekers – waaronder Maastrichtenaars – te verleiden naar het Sphinxkwartier, het Radium en de stadsweide, de Maasoevers en via het stationsgebied naar Centrum Oost aan de Groene Loper.
- Daarnaast blijven we inzetten op activering van de drie andere specifieke (Eu)regionale ontmoetingsgebieden buiten het centrum: de Health Campus, Retailpark Belvédère en het Geusseltpark.

De spreiding van toerisme is gericht op de hierboven genoemde specifieke plekken. Bovendien hebben die plekken een eigen karakter en zijn dus niet een een-op-een vergroting en nadrukkelijk afwijkend van 'bestaand' centrum. Met die extra plekken krijgen de huidige centrumbezoekers meer keuze, wat zorgt voor enige ontspanning op de drukste plekken in de binnenstad en tevens behoud van relatieve rust op de luwere plekken.

De indiener wil de druk op het centrum verminderen door in de stadsrand meer mogelijkheden te creëren en terrassen te stimuleren. In reactie hierop geeft de gemeente aan dat de omgevingsvisie op beperkte schaal ruimte biedt, veelal geclusterd met andere voorzieningen in een kloppend hart, aan horeca (met indien mogelijk een terras) buiten het centrum. Hiervoor is bewust gekozen omdat enerzijds de levensvatbaarheid voor horeca met terrassen in de stadsrand beperkt is en dus enige concentratie noodzakelijk is. Verder spreiding van horeca (en terrassen) en typische autolocaties als tuincentra, leidt tot verschraving van de voorzieningen in de kloppende harten en ongewenste automobiliteit.

Op de verzoeken ten aanzien van alcohol- en drugsgebruik is hier niet gereageerd omdat deze onderwerpen niet tot het beleid in een omgevingsvisie behoren.

Het Stadspark

De indiener pleit in allerlei opzichte voor bescherming van het groen en de natuur in het stadspark. De indiener geeft aan dat het Stadspark een verbindingstrook vormt tussen de Sint Pieterberg, het Jekerdal en de Maas en daarmee als een belangrijke koele verbindingader in de stad. De indiener wijst er ook op dat het Stadspark daarmee van grote educatieve, historische en ecologische waarde is. De indiener stelt voor om het Stadspark de status “groen en natuur” te geven, officieel aan ten wijzen als Arboretum, de delen van het park meer met elkaar te verbinden en de parkeersituatie bij de Poort Waarachtig en verkeerssituatie bij de Vijfkoppen Begijnenstraat te wijzigen.

De gemeente is het eens met de indiener dat het groen en de bescherming van de natuurwaarden in het Stadspark aandacht verdienen. Ook de functie van het Stadspark als groene en koele verbinding wordt volledig onderkend. Het Stadspark is tegelijkertijd ook een ontmoetingsplek voor de bewoners en bezoekers van de stad. Dat willen we zo houden en des te meer is het van belang om de druk op de natuur die dit ontmoeten met zich meebrengt goed in ogenschouw te nemen. De diverse suggesties van de indiener ten aanzien van het onderhoud van de bomen in het Stadspark zijn meegegeven aan de collega's van stadsbeheer.

Na vaststelling van de omgevingsvisie zullen we met twee uitvoeringsgerichte Omgevingsprogramma's aan de slag gaan, waarvan het Stadspark naar verwachting ook onderdeel zal worden, te weten:

- *'Buitengebied en groenblauwe dooradering'*
- *'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'*

In beide programma's wordt de vergroening gekoppeld aan meerdere opgaven zoals klimaatadaptatie, hittestress, kwaliteit openbare ruimte, biodiversiteit, gezond bewegen, stikstof, waterbeheer, recreatie, het versterken van ecologische verbindingen. De programma's kunnen uitgevoerd worden zodra de gemeenteraad instemt met een concreet voorstel over de scope en benodigde middelen. In lijn met de zienswijze van de indiener zal er in deze omgevingsprogramma's aandacht zijn voor de kwaliteit van de flora en fauna (waaronder ook wilde dieren) en zullen waar nodig keuzes worden gemaakt ten aanzien van het gebruik en het beheer van het groen. Een aantal concrete suggesties in de zienswijze, zoals het verbinden van waterpartijen, realiseren van poelen en het vergroenen, zullen in deze programma's overwogen worden.

De indiener doet een groot aantal aanbevelingen en verzoeken voor (strengere) handhaving op verboden voor onder meer lachgas, lawaai, drugs en afval dumpen, maar ook handhaving van verkeersregels en invoeren van openingstijden. Deze suggesties zijn meegegeven aan de collega's van Team Toezicht en Handhaven Openbare Ruimte, zonder hierover een concrete toezegging te doen.

Zienswijze 31: Buurtnetwerk Sint Pieterbuurt

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Het Buurtnetwerk St. Pieterbuurt heeft gereageerd op de ontwerp-Omgevingsvisie Maastricht 2040, maar geeft aan op dit moment geen inhoudelijke reactie te kunnen geven. De reden hiervoor is dat het ontwerp volgens hen op meerdere punten inconsistent en onvoldoende concreet is, waardoor de impact op de buurt en de stad niet goed te beoordelen is. Daarnaast wordt de rol van bewoners en buurtnetwerken als onduidelijk ervaren, ondanks de oproep tot participatie in de samenvatting van de visie. Ook de reactietermijn, die midden in de vakantieperiode viel, wordt als te kort en onpraktisch beoordeeld. Vanwege deze tekortkomingen ziet het buurtnetwerk zich genoodzaakt te wachten op meer uitgewerkte en samenhangende voorstellen, waarin de positie van bewoners en buurtnetwerken duidelijk is vastgelegd en waarover op een realistische manier overleg kan plaatsvinden.

In een vooruitblik geeft het netwerk aan zich te willen richten op thema's die de leefbaarheid in de wijk

direct raken, zoals de herbestemming van de kerk St. Pieter-beneden tot buurtvoorziening en de ontwikkeling van het voormalige ENCI-terrein, inclusief de bijbehorende infrastructuur en mobiliteit. Het netwerk spreekt de wens uit om hierbij actief betrokken te worden en benadrukt het belang van goede participatie en communicatie in het verdere proces.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De gemeente herkent zich niet in de opmerking dat de ontwerp-Omgevingsvisie inconsistent en weinig concreet zou zijn. De visie, strategie en ruimteclaims per thema zijn integraal opgesteld, getoetst en op kaarten vertaald. Door per thema een aparte paragraaf op te nemen over de uitvoering (de kopjes “hoe gaan we dit doen”) is wel degelijk beschreven hoe de uitvoering eruit gaat zien. Dit uiteraard wel op het abstractieniveau van een omgevingsvisie: een strategische lange termijn visie die de kaders meegeeft voor verdere uitwerking en uitvoering in beleid, omgevingsprogramma's en projecten (zie daarvoor onder andere hoofdstuk 8 uit de omgevingsvisie.) Door de opbouw in hoofdstukken waarin bijvoorbeeld de bewegingen en het ‘hoe’ per thema worden toegelicht, is de omgevingsvisie juist als concreet te beschouwen.

Wat betreft de reactietermijn: deze was ruim 8 weken en daarmee twee weken langer dan wettelijk voorgeschreven om iedereen voldoende de gelegenheid te geven te reageren. De gemeente benadrukt daarnaast graag dat met het vaststellen van de Omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophoudt. Het vaststellen van de omgevingsvisie is het startsein voor uitwerking en uitvoering in beleid, projecten en omgevingsprogramma's. Ook dit zal, volgens ons gemeentelijk participatiebeleid, in samenwerking met de buurten en belanghebbenden gebeuren.

Zienswijze 32: IVN Maastricht

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

IVN Maastricht heeft een zienswijze ingediend op de ontwerp-Omgevingsvisie Maastricht 2040, waarin zij stadsnatuur benaderen als een intrinsieke waarde en essentieel onderdeel van een leefbare, klimaatbestendige en gezonde stad. De zienswijze is gebaseerd op de Stadsnatuurvisie Maastricht (2018) en het systeem van Basiskwaliteit Natuur (BKN), zoals opgenomen in de landelijke Handreiking Groen in en om de Stad (2024).

IVN pleit voor de inrichting van een Maastrichts Natuur Netwerk (MNN), een groenblauw netwerk dat ecologisch, cultureel en recreatief functioneert en formeel wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Daarbij wordt voorgesteld om de term ‘stadsnatuur’ te hanteren in plaats van ‘groen’, en om het BKN-systeem te gebruiken met nulmeting en permanente monitoring.

Verder vraagt IVN om integratie van stadsnatuur in alle ruimtelijke plannen, van visie tot bouwplan, en om een toekomstbestendige inrichting van de stadszoom en het buitengebied. Zij pleiten voor een permanent uitnodigend beleid onder regie van een stadsecoloog, met actieve betrokkenheid van burgers, organisaties en een ondersteunend natuurloket.

IVN Maastricht spreekt de wens uit om betrokken te blijven bij de verdere uitwerking van de visie en de bijbehorende omgevingsprogramma's.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. Ingaand op de meegegeven adviezen:

Op de themakaart Groen is het Maastrichts netwerk aan natuur opgenomen, inclusief een onderverdeling in de verschillende typen groen en bijbehorende functies (bijvoorbeeld meer recreatief of meer ecologisch). Deze wordt – als onderdeel van de omgevingsvisie – aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming.

De termen stadsnatuur en Basiskwaliteit Natuur zijn in de Ontwerp Omgevingsvisie gebruikt, maar per abuis zijn hier geen definities voor opgenomen. Dit hebben we in de omgevingsvisie hersteld, waarbij we de definities hanteren zoals opgenomen in de 'Handreiking Groen in en om de stad' van de Rijksoverheid, en gebruik hebben gemaakt van de suggestie van IVN voor een definitie voor 'stadsnatuur'.

- *Stadsnatuur: "Stadsnatuur omvat levende ecosystemen binnen stad- en buitengebied die voldoen aan de basiscondities voor ecologisch functioneren. Dit betekent dat omgevingscondities, inrichting en beheer gezamenlijk minimaal zorgen voor een staat waarin natuurlijke processen en biodiversiteit behouden blijven."*
- *Basiskwaliteit natuur: "Conditie (abiotisch, inrichting en beheer) die zorgen dat algemene, kenmerkende soorten van een (stads-)landschapstype weer algemeen worden en/of blijven. BKN werkt alleen wanneer het complete ecosysteem (dus niet alleen soorten) in ogenschouw wordt genomen – vanuit een gebiedsanalyse zijn kansen en bedreigingen én de bijbehorende maatregelen om BKN te bereiken helder."*
- *Groen: "Natuurlijke elementen of plekken die op verschillende schaalniveaus voorkomen, variërend van straatniveau, zoals bomen en groenstroken, tot stedelijk en regionaal niveau, bijvoorbeeld parken en natuurgebieden."*

In lijn met suggesties vormt het volledige buitengebied onderdeel van het uitvoeringsgerichte Omgevingsprogramma 'Buitengebied en Groenblauwe dooradering' en wordt stadsnatuur, en het belang hiervan, onderdeel van het omgevingsprogramma 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'.

In lijn met de suggestie van de indiener zal met het vaststellen van de Omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophouden. Participatie en betrokkenheid van belanghebbenden vormt een belangrijk onderdeel bij de uitwerking van de omgevingsprogramma's, beleidsuitwerkingen en projecten. Voor ideeën en initiatieven op het gebied van natuurontwikkeling fungeert het IVN Maastricht als belangrijke partner.

Zienswijze 33: Centrum Management Maastricht

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Centrummanagement Maastricht (CMM), mede namens diverse ondernemersverenigingen en belangenorganisaties, heeft een uitgebreide zienswijze ingediend op de ontwerp-Omgevingsvisie Maastricht 2040. CMM spreekt waardering uit voor de brede ambities van de visie, maar vraagt nadrukkelijk om nadere uitwerking op een aantal punten die van belang zijn voor ondernemers, bewoners en bezoekers van het centrum.

Ten aanzien van het autoluw beleid wordt opgeroepen tot een heldere definitie van het begrip 'autoluw', inclusief concrete afbakening van zones en verkeersstromen. De pilot Autoluw Centrum-Wyck dient verankerd te worden als uitvoeringsinstrument, met monitoring en evaluatie. CMM benadrukt dat bereikbaarheid en parkeren cruciaal zijn voor een vitaal centrum. Er wordt gepleit voor het verbeteren van P+R en P+W-voorzieningen, doelgroepgericht mobiliteitsbeleid en het positioneren van Wyck als hoogwaardige stadsentree.

Op het gebied van vergroening en klimaatadaptatie vraagt CMM om meer aandacht voor de publieke ruimte, met name winkelstraten en pleinen. Specifieke locaties worden genoemd als kansrijke gebieden voor vergroening, gekoppeld aan een hittestress-aanpak. Ook wordt verzocht om een duidelijke strategie voor het beter verbinden van de Maas met het centrum, gericht op beleving, recreatie en verblijfskwaliteit.

Verkeersveiligheid in Centrum-Wyck is een aandachtspunt, waarbij concrete maatregelen worden gevraagd voor straten als de Hoogbrugstraat, Pieterstraat, Avenue Céramique en de Wyckerbrugstraat. Daarnaast pleit CMM voor expliciet beleid ter ondersteuning van kleinschalig ondernemerschap, ambachtelijke functies en het aantrekken van kwaliteitsmerken. Het centrum moet zich ontwikkelen tot een multifunctioneel gebied dat economische vitaliteit, cultuur, recreatie, horeca en wonen combineert.

Plein 1992 en Avenue Céramique dienen nadrukkelijk benoemd te worden als volwaardig onderdeel van het centrum. Op het vlak van verduurzaming vraagt CMM om praktische ondersteuning voor ondernemers en pandeigenaren, inclusief financiële instrumenten en een voorbeeldrol van de gemeente zelf. Ook wordt gepleit voor een klantgerichte en efficiënte vergunningverlening, een integrale gebiedsaanpak en stimulering van meerdaags toerisme.

Handhaving wordt als essentieel beschouwd voor het realiseren van de ambities uit de visie. CMM vraagt om voldoende capaciteit en prioritering op verkeersveiligheid, leefbaarheid en milieutransitie. Wonen in de binnenstad wordt gezien als kansrijk voor het versterken van leefbaarheid en vitaliteit. Er wordt gepleit voor transformatie van verdiepingen boven winkels, gerichte inbreidingen en behoud van een goede functiemix.

Tot slot vraagt CMM aandacht voor de fietsproblematiek, waaronder stallingscapaciteit, foutparkeren en veiligheid, en voor een schoon en gastvrij centrum. Een structureel programma voor onderhoud en schoonmaak wordt aanbevolen, gekoppeld aan het imago en de aantrekkelijkheid van de stad.

CMM ondersteunt de richting van de Omgevingsvisie, maar verzoekt de gemeente om bovengenoemde punten expliciet te verwerken in de definitieve versie, zodat het centrum zich kan ontwikkelen tot een toegankelijke, veilige, duurzame en levendige stadsomgeving.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. In de zienswijze doet de indiener een aantal concrete aanbevelingen, deze worden hierna langsgelopen.

Autoluw

De indiener verzoekt om de term “autoluw” precies te definiëren. Welke straten of zones vallen onder de definitie van autoluw? Veranker de Pilot Autoluw Centrum-Wyck ook als uitvoeringsinstrument in het omgevingsprogramma, inclusief monitoring en evaluatie. In reactie hierop geeft de gemeente aan dat de terminologie autoluw is gedefinieerd in de woordenlijst. Met betrekking tot welk gebied precies autoluw gaat gelden is geen sluitende uitspraak gedaan. De beweging naar autoluw is een transitie die de gemeente samen met ondernemers, bewoners en andere belanghebbenden wil realiseren. Met de kaders in de omgevingsvisie poneert de gemeente haar ambitie, haar beoogde rol en gewenste ontwikkelrichting ten aanzien van deze transitie.

In de omgevingsvisie staat hierover: “De auto blijft welkom, maar we zetten stapsgewijs in op een autoluw centrum – met aantrekkelijke alternatieven voor de auto.” en “In de openbare ruimte geven we de hoogste prioriteit aan de voetganger en fietser. In de praktijk betekent dit met name iets voor de rol en positie van de auto. We willen in stappen het aantal parkeerplekken op afstand van het centrum uitbreiden. Waarna ook stapsgewijs het autoluwe gebied in het centrum wordt uitgebreid. Op plekken waar behoefte is

aan ruimte voor bijvoorbeeld groen, ontmoeten of fietsparkeren worden autoparkeerplekken op straat en binnenterreinen verwijderd. Voor steeds meer bezoekers en forenzen wordt het zo vanzelfsprekender om te parkeren op afstand.”

Ook staat in de visie: “We werken toe naar een autoluwer centrum. Op dit moment wordt een pilot voorbereid voor het autoluw maken van een deel van Wyck. We willen – conform het advies van het Burgerberaad, maar ook een actuele oproep uit het Jekerkwartier – in meer delen van het centrum samen met bewoners en ondernemer onderzoeken welke stappen richting een autoluwer centrum gewenst en haalbaar zijn en deze vervolgens uitvoeren.”

Na vaststelling van de omgevingsvisie zal een uitvoeringsgericht omgevingsprogramma Bereikbaarheid worden opgesteld, waarin ook de investeringen in infrastructuur ter bevordering van de mobiliteitstransitie en verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door investeringen in fiets- en loopinfrastructuur, opgenomen worden.

Parkeren op afstand, autobereikbaarheid en profilering Wyck en Ceramique

De gemeente blijft werken aan het uitbreiden van de P+R-voorzieningen. In de omgevingsvisie staat hierover: “Bij het afbouwen van parkeren op straat moeten er afdoende alternatieven zijn, zoals nieuwe P+R-voorzieningen voor stadsbezoekers en forenzen en P+W-voorzieningen voor werknemers en bewoners van het centrum.” Op dit moment wordt de uitbreiding van P+R Maastricht Noord voorbereid. Verder hebben we de ambitie om aan het verkeersplein Via Regia een P+R-voorziening te realiseren met tenminste 250 parkeerplekken. Er loopt ook onderzoek naar een P+R-voorziening in zuid. In de uitvoering blijft het belangrijk te letten op aantrekkelijkheid van deze P+R-voorzieningen, zodat ze de automobilist daadwerkelijk verleiden. De standaard die is gezet bij P+R Maastricht Noord op vlak van comfort, duidelijkheid, frequentie en betaalbaarheid, blijft daarom uitgangspunt.

In de huidige bewegwijzering, het parkeerrouteinformatiesysteem (PRIS) en met de aanwezige bezoekersparkeergelegenheden als De Griend, Plein 1992 en Bonnefanten vormen de Franciscus Romanusweg en de Avenue Céramique logische stadsentrees voor het centrum aan de oostzijde van de Maas. Het oostelijk deel van het centrum is hierop goed aangegeven. We delen de visie dat het gebruik van deze stadsentree de bezoekersdruk nog beter verspreid zou kunnen worden tussen oost en west. De gemeente denkt graag mee met de indiener over het over de positionering van deze parkeervoorzieningen, bijvoorbeeld in relatie tot het optimaliseren van het draaiboek topdruktedagen en de stedelijke ontwikkelingen in de Spoorzone. Hierbij kan ook gezamenlijk verkend worden of het wenselijk is en zo ja op welke manier Plein 1992 en Avenue Céramique beter aangesloten kunnen worden op het centrum en Wyck.

Zoals hiervoor aangegeven zal na vaststelling van de omgevingsvisie met een uitvoeringsgericht omgevingsprogramma Bereikbaarheid invulling gegeven worden aan het stimuleren van lopen, fietsen en deelmobiliteit.

Vergroening en klimaatadaptatie

De gemeente deelt de oproep van de indiener tot vergroening van de publieke ruimte. Dit geldt stadsbreed, maar zeker ook voor het centrum als belangrijke ontmoetingsplek. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal met het uitvoeringsgerichte Omgevingsprogramma ‘Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie’ invulling gegeven worden aan het vergroenen van de stad. De omvang van de vergroeningsopgave per buurt is weergegeven in de visie op de themakaart Groen. Voor de buurten in het centrum is die opgave groot. Daarnaast zal ook gewerkt worden aan een Omgevingsprogramma ‘Buitengebied en groenblauwe dooradering’ waarin in de stad groene plekken aan elkaar worden verbonden. In beide programma’s wordt de vergroening gekoppeld aan meerdere opgaven zoals klimaatadaptatie, hittestress, kwaliteit openbare ruimte, biodiversiteit, gezond bewegen, stikstof, waterbeheer, recreatie, het versterken van ecologische verbindingen. De programma’s kunnen uitgevoerd worden zodra de gemeenteraad instemt met een concreet voorstel over de scope en benodigde middelen.

Benut de Maas

De gemeente deelt de ambitie om de Maas sterker te verbinden met de stad, en specifiek het centrum. Een van de ambities van de visie betreft dan ook: "Een aantrekkelijke historische stad aan de Maas omringt door een groen (heuvel)landschap." Verderop in de Omgevingsvisie staat hierover: "De Maasoevers worden beter betrokken bij het dagelijkse stadsleven door het realiseren van meer verblijfsplekken en wandelroutes met bomen en schaduw langs de Maas. Hierdoor is het ook op warme zomerdagen goed toeven in het centrum.", "Ook wordt de dynamiek in het centrum ruimtelijk beter gespreid door een deel van de bezoekers – waaronder Maastrichtenaars – te verleiden naar het Sphinxkwartier, het Radium en de stadsweide, de Maasoevers en via het stationsgebied naar Centrum Oost aan de Groene Loper te gaan." En "We werken toe naar aantrekkelijke wandelroutes langs en over de Maas, waardoor de Maasoevers zich kunnen ontwikkelen tot een plek voor ontmoeting en recreatie." De uitvoering van deze ambities is gekoppeld aan stedelijke ontwikkelingen zoals Trega Zinkwit, de Spoorzone en het project Zuidelijk Maasdal.

Verkeersveiligheid Centrum-Wyck

De verkeersveiligheid in het Centrum heeft in veel gevallen te maken met gedrag van deelnemers. Op plekken waar de voetganger prioriteit krijgt, zullen andere verkeersdeelnemers zich moeten aanpassen door bijvoorbeeld met gepaste snelheid te passeren. Het is lastig om dit gewenste gedrag met de inrichting van de openbare ruimte af te dwingen, maar hier kan wel toe worden bijgedragen. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal in het 'Omgevingsprogramma Bereikbaarheid' onder meer een uitvoeringsagenda voor verbetering van de verkeersveiligheid en het stimuleren van lopen en fietsen worden opgenomen. Over specifieke maatregelen kan nog geen toezegging gedaan worden.

Funciemix en ondernemerschap

De gemeente omarmt de aanbeveling kleinschalig ondernemerschap, ambachtelijke functies en kwaliteitsmerken in het centrum te behouden en aan te trekken. Het is essentieel voor een bloeiende stad om voldoende ruimte voor werken en ondernemen te bieden. Die ruimte willen we bieden in de hele stad, waarbij we specifieke verschijningsvormen van bedrijvigheid koppelen aan specifieke delen van de stad. In de omgevingsvisie staat specifiek over het centrum: "Het centrum wordt economisch verder getransformeerd tot een 'place to become', een aantrekkelijke plek om te winkelen, vertoeven, beleven, ontmoeten en ontplooiën. De gebouwde omgeving bevat een gebalanceerde mix aan functies (detailhandel, horeca, recreatie, cultuur, wonen en werken)."

Na vaststelling van de omgevingsvisie zal in het 'Omgevingsprogramma Ruimte voor werken' uitvoering gegeven worden aan deze ambitie. Via dit omgevingsprogramma wordt een impuls gegeven om Maastricht als werkstad robuuster en toekomstbestendiger te maken. Daarnaast wordt gewerkt aan een 'Omgevingsprogramma Hart van de stad'. Dit programma richt zich op de versterking van het centrumgebied van Maastricht. In deze omgevingsvisie wordt het dynamisch centrum van Maastricht vergroot. Daarmee kan de stedelijke dynamiek in de binnenstad over een groter gebied gespreid worden. Doel van dit programma is het bevorderen van een multifunctioneel en toekomstbestendig centrumgebied, waarin een evenwichtige mix van functies – o.a. horeca, detailhandel, cultuur, kantoren, wonen, maken – centraal staat.

Verduurzaming ondernemers, pandeigenaren & rol gemeente

De gemeente werkt gebiedsgericht aan het verduurzamen van de gebouwde omgeving. We delen met de indiener het beeld dat de verduurzamingsopgave van historische panden aandacht verdient. Hierover staat in de omgevingsvisie: "We beperken de energievraag door isolatie van de gebouwde omgeving. Daarvoor zetten we in op een gebiedsgerichte aanpak met aandacht voor de betaalbaarheid van energie voor inwoners met een lage financiële draagkracht. Ook volgen we een gecoördineerde aanpak van de verduurzaming van historische panden in het centrum." De gemeente gaat graag met de indiener in gesprek hoe deze gecoördineerde aanpak het beste kan bijdragen aan de verduurzaming van panden en de

bedrijfsvoering van ondernemers.

Ondersteuning ondernemers & pandeigenaren & rol gemeente

De gemeente blijft investeren in de relatie met ondernemers, pandeigenaren en bewoners. Specifiek rondom ondernemerschap, van het MKB en ook van pandeigenaren gebeurt dit bijvoorbeeld door de collega's van Team Ondernemen en Team Vergunnen. Veel van de zaken die de indiener benoemt, zoals bijvoorbeeld toeristenbelasting, vallen buiten de reikwijdte van de omgevingsvisie, maar daar waar het de openbare ruimte of bijvoorbeeld het verduurzamen van de bebouwde omgeving betreft zal de gemeente de samenwerking opzoeken. Zo staat in de omgevingsvisie: "Daarvoor zetten we in op een gebiedsgerichte aanpak met aandacht voor de betaalbaarheid van energie voor inwoners met een lage financiële draagkracht. Ook volgen we een gecoördineerde aanpak van de verduurzaming van historische panden in het centrum."

Na vaststelling van de omgevingsvisie zal met het uitvoeringsgerichte omgevingsprogramma 'Hart van de Stad' gewerkt worden aan de versterking van het centrumgebied van Maastricht. Doel van dit programma is het bevorderen van een multifunctioneel en toekomstbestendig centrumgebied, waarin een evenwichtige mix van functies – o.a. horeca, detailhandel, cultuur, kantoren, wonen, maken – centraal staat.

Handhaving – van ambitie naar uitvoering

Specifiek handhaving of het strenger handhaven zijn beleidsthema's die buiten de reikwijdte van de omgevingsvisie vallen. Uiteraard is het wel zo dat het beleid dat is opgenomen in de omgevingsvisie op een realistische manier uitgevoerd moeten kunnen worden en daar hoort handhaafbaarheid bij. Zo passen we bij het instellen van een nieuwe maximum snelheid van 30 km/uur de weginrichting aan als dit nodig is om het gewenste rijgedrag te bewerkstelligen. Op die manier wordt geen claim gedaan op handhaving. Ondanks deze insteek zal voor het slagen van veel ambities in de visie goede handhaving randvoorwaardelijk blijven en heeft dit consequenties voor de gewenste capaciteit op het gebied van toezicht en handhaving.

Wonen in de binnenstad – versterken van leefbaarheid en vitaliteit

In de visie is voor het centrum, en daarmee ook impliciet voor de binnenstad, een woningbouwambitie opgenomen. Zie hiervoor de themakaart wonen in hoofdstuk 5.1. Ook wordt wonen boven winkels benoemd als een gewenste ontwikkeling, zodat (leegstaande) ruimte boven winkels, waar mogelijk, beter wordt benut. Het is nadrukkelijk de bedoeling om ook in de binnenstad een gebalanceerde mix aan functies (detailhandel, horeca, recreatie, cultuur, wonen en werken) te creëren.

Fietsproblematiek – van ambitie naar praktijk

De door de indiener aangehaalde onderwerpen zijn bekend en krijgen de gewenste aandacht. De gemeente is het eens met de indiener dat het fietsparkeercapaciteit in het winkelgebied verder moet worden uitgebreid. Hiertoe loopt een concreet traject dit binnen afzienbare tijd moet leiden tot resultaat. De gemeente zet zich bovendien in om voldoende capaciteit in te zetten voor het handhaven en wegslepen van foutgeparkeerde fietsen.

De komende tijd wordt gewerkt aan de verdere invulling en uitvoering van de fietszone in het centrum. We richten straten opnieuw in op een fietsvriendelijke manier, met meer ruimte op de stoep voor voetgangers. We maken duidelijke fietsroutes en zorgen voor een inrichting die past bij het historische karakter van het centrum. We maken goed duidelijk waar de fietszone begint, zodat iedereen ziet dat we ander gedrag van ze verwachten. Snelle fietsers, zoals sportieve fietsers en e-bikes, stimuleren we om routes om het centrum heen te gebruiken. Fietsen in het centrum betekent: rekening houden met winkelend publiek, overstekende voetgangers en een levendige omgeving.

Schoon en gastvrij centrum – basisvoorwaarden voor aantrekkelijkheid

De praktische naleving van schoon, heel & veilig valt buiten de reikwijdte van de omgevingsvisie. Uiteraard is het wel zo dat dit thema een belangrijke randvoorwaarde voor veel van de ambities in de stad en het centrum in het bijzonder. Dit signaal is aanleiding om schoon, heel & veilig concreet te benoemen in de visie in hoofdstuk 5.9 Leefkwaliteit.

Zienswijze 34: Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB)

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) heeft een uitgebreide zienswijze ingediend op de ontwerp-Omgevingsvisie Maastricht 2040. De LLTB benadrukt het belang van een toekomstgerichte benadering van landbouw, waarbij maatwerk, economische haalbaarheid en samenwerking centraal staan. De zienswijze is mede gebaseerd op de “Agrarische Blijversaanpak Limburg”, een initiatief dat boeren ondersteunt bij duurzame ontwikkeling in balans met landschap, natuur en samenleving.

De LLTB vraagt aandacht voor de rol van landbouw in het landschap en waarschuwt tegen generieke maatregelen zoals bufferzones, die volgens hen ecologisch weinig effectief zijn en economisch schadelijk kunnen uitpakken. In plaats daarvan pleiten zij voor doelgerichte en gebiedsspecifieke aanpakken, waarbij agrariërs actief betrokken worden en emissiebeperkende technieken worden toegepast.

Ten aanzien van circulaire landbouw vraagt de LLTB om een duidelijke definitie en benadrukt dat kringlooplandbouw draait om gesloten systemen, hernieuwbare energie en behoud van grondstoffen. Ook bij de inrichting van groene stadszooms en buitengebieden pleit de LLTB voor behoud van landbouwgrond en inzet op emissiereductie bij de bron, in plaats van functieverlies door recreatieve of stedelijke invulling.

De LLTB uit zorgen over de haalbaarheid van lokale voedselproductie en afzet, en stelt dat de huidige marktstructuur vooral internationaal georiënteerd is. Kleinschalige initiatieven zijn waardevol, maar bieden volgens hen geen structureel verdienmodel. Ook het streven naar emissievrije landbouw wordt als ambitieus en momenteel niet realistisch beoordeeld, gezien de technische en economische beperkingen.

Wat betreft energie en leefkwaliteit ondersteunt de LLTB het principe van zuinig ruimtegebruik, en verwijst naar de zonneladder als leidraad voor het voorkomen van zonneweides op landbouwgrond. Natuurinclusieve landbouw wordt door de LLTB gedefinieerd als een economisch systeem dat ecologische functies integreert, maar moet volgens hen altijd passen bij de ondernemer en mag niet worden opgelegd.

De LLTB benadrukt dat het verminderen van kunstmest en bestrijdingsmiddelen niet automatisch leidt tot betere natuur- en waterkwaliteit. Ze pleiten voor bronanalyses en monitoring, en wijzen erop dat veel emissies afkomstig zijn van andere bronnen dan landbouw, zoals rioolwaterzuiveringsinstallaties en industrie.

Tot slot stelt de LLTB dat verduurzaming alleen kansrijk is als er een economisch verdienmodel aan ten grondslag ligt. Zonder rendabele perspectieven is duurzame landbouw niet haalbaar. De LLTB vraagt de gemeente Maastricht om deze zienswijze mee te nemen in de definitieve versie van de Omgevingsvisie.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

In de Ontwerp Omgevingsvisie zijn richtinggevende principes opgenomen, waaronder het hanteren van een

bufferzone van 50–250 meter. Deze bufferzone draagt bij aan de bescherming van natuur en gezondheid, en speelt ook een belangrijke rol in de groene stadszoom. Deze zone is van belang voor de veiligheid, gezondheid en leefbaarheid van de bewoners in de stad, evenals voor het verbeteren van de kwaliteit van de omliggende natuurgebieden. Met deze Omgevingsvisie wordt gekozen voor een stapsgewijze ontwikkeling van de groene stadszoom, gericht op doelen zoals waterbuffering, stadslandbouw, ontmoeting en recreatie in het landschap. Landbouw blijft nadrukkelijk onderdeel van dit gebied, maar krijgt meer vorm als natuurinclusieve, kleinschalige en op stedelijke voedselproductie gerichte activiteit. In het kader van het omgevingsprogramma buitengebied is het interessant om de mogelijkheid van een convenant tussen burgers, landbouw en overheid te onderzoeken en werken we toe naar een uitvoering van hetgeen in omgevingsvisie is opgenomen.

Ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij drinkwaterbronnen ligt de verantwoordelijkheid bij de Provincie. Deze rolverdeling is verduidelijkt in de definitieve versie van de Omgevingsvisie. Daarnaast wordt in de visie benadrukt dat de aanpak van gewasbeschermingsmiddelen niet alleen gericht is op natuurbescherming, maar ook expliciet op het bevorderen van de volksgezondheid.

Op 12 november jl. vond er een kennissessie plaats over het reguleren van gewasbeschermingsmiddelen. Deze sessie vond plaats bij de gemeente, samen met bewoners, raadsleden en experts. Tijdens de kennissessie is (onder andere) ingegaan op de mogelijke rol van de gemeente voor regulering van gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens de sessie werd de complexiteit van het vraagstuk duidelijk, en werd benadrukt dat dit vraagt om een zorgvuldige en nadere uitwerking. Zoals ook in de omgevingsvisie voorgesteld, vindt nadere analyse, verkenning en uitwerking van dit onderwerp plaats in het omgevingsprogramma 'Buitengebied en groenblauwe dooradering'.

Zienswijze 35: Buurtnetwerk Biesland

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Buurtnetwerk Biesland vraagt in haar zienswijze om meer aandacht voor doorstroming en vergrijzing in de woningbouw, in plaats van eenzijdige focus op studentenhuisvesting. Er wordt gepleit voor behoud van internationale studenten, het tegengaan van segregatie en hittestress, en een serieuze aanpak van klimaatadaptatie. Burgerparticipatie moet versterkt worden, met meer gebruik van lokale kennis en een betere regionale positionering van Maastricht.

De wijk Biesland heeft een dorpse sfeer en een mix van bewoners, waaronder veel expats. Er is behoefte aan een kloppend hart, waarvoor leegstand benut kan worden. De heroprichting van het buurtnetwerk is gestart, met als doel meer betrokkenheid en communicatie tussen bewoners en gemeente.

Op het gebied van wonen is er vraag naar betaalbare nultredenwoningen, hofjeswoningen en appartementen. De buurt is tegen woningbouw op sportvelden. Klimaatadaptief groen, buurttuinen en wateropvang zijn belangrijke thema's, evenals veilige mobiliteit en betere fietsvoorzieningen. De leefbaarheid wordt gewaardeerd, maar er is behoefte aan meer speelplekken en vergroening van het Theresiaplein.

De wijk kent diverse ontmoetingsplekken en culturele initiatieven, maar deze zijn vaak onbekend. Het buurtnetwerk wil dit verbeteren. Er is behoefte aan een gezellig centrum en betere invulling van leegstaande panden. Zwembad Jekerdal is populair, maar kent lange wachtlijsten; alternatieven zoals zwembadrijvers worden voorgesteld.

Tot slot wordt het buurtwarmteproject als voorbeeld genoemd voor de energietransitie. De indiener pleit voor een klimaatscenario als basis voor de Omgevingsvisie en voor wijkateliers waarin stads- en buurtagenda's worden verbonden. De visie moet volgens Buurtnetwerk Biesland meer zijn dan een verzameling ambities: er zijn scherpe keuzes en uitvoeringskracht nodig om Maastricht gezond en leefbaar te houden richting 2040.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener bevat relevante aandachtspunten voor de stad en de buurt Biesland.

Wat betreft de prioriteiten stadsbreed zien we veel overeenkomsten tussen de zienswijze en visie. De gemeente kan bevestigen dat de nieuwe woningen die geprogrammeerd worden gericht zijn op doorstroming, bijvoorbeeld voor senioren die binnen de buurt kunnen doorstromen vanuit een gezinswoning naar een zorggeschikt en duurzaam appartement. Ook komen er betaalbare appartementen voor starters en kleine huishoudens en studentenwoningen. We denken dat daarmee het beste wordt voldaan aan de woningbehoefte, zodat meer studenten na hun studie blijven. De omgevingsvisie benoemt expliciet de positie van Maastricht als netwerkstad verbonden met Nederland en Europa. Ook worden vanwege schaarste zoveel mogelijk logistieke centra tegengehouden. Verder zijn er in de visie concrete maatregelen tegen segregatie, voor klimaatadaptatie en tegen hittestress opgenomen.

De kenschets van Biesland in de zienswijze komt goed overeen met de beschrijving van het gebiedsprofiel stadsrand en stadsdeel Zuid-West waartoe Biesland behoort. Het Kloppend hart van Biesland biedt een mooi pallet aan buurtverzorgende winkels in Carré en aanvullende redenen voor ontmoeting rondom het Sint Theresiaplein in de voormalige HBO-school (kunstenaarsateliers) en de Theresiakerk (PhilZuid). De indiener benoemt diverse ontmoetingsplekken in de buurt. We zijn verheugd te lezen dat de buurt is verjongd door studentenhuisvesting en er sprake is van weinig overlast. Het voorzieningenniveau, vergroening, ontmoetingsruimte en leefbaarheid vragen blijven aandacht.

De indiener en gemeente lijken op een lijn te zitten wat betreft realisatie van zorggeschikte woningen in de buurt. De visie benoemt een woonzorgzone nabij het kloppend hart. De zienswijze bevat een aantal interessante ideeën zoals het optoppen, herbestemmen en realiseren van hofjeswoningen en appartementen. Tegelijkertijd benoemt de indiener concrete plekken in de buurt om te vergroenen, zoals een buurttuin met speelvoorzieningen op Theresiaplein en de sportvelden van het voormalige Bonnefantencollege en een verbinding met de Blauwe Loper. En heeft de indiener ideeën om wateroverlast in de buurt aan te pakken bij o.a. het Musketiersplein en het buurtwarmteproject Biesland. Dit alles zijn goede aanknopingspunten voor toekomstige maatregelen en verbeteringen in de buurt, bijvoorbeeld in het kader van het uitvoeringsgerichte omgevingsplan 'Stedelijk Groen en klimaatadaptatie'.

De wens om de Tongerseweg en Bieslanderweg naar 30 km/u te brengen zal nader onderzocht moeten worden. Het stadsbrede uitgangspunt in de omgevingsvisie is dat – met uitzondering van grotere ontsluitingswegen en stroomwegen – wordt toegewerkt naar een maximale snelheid van 30 km per uur. Dit zal stap voor stap gebeuren omdat steeds moete worden afgewogen of en zo ja welke aanpassingen aan het wegprofiel nodig zijn om de maximum snelheid op een geloofwaardige manier naar beneden te brengen. Naast het feit dat sprake is van beperkte middelen (capaciteit en financiën) en dus nog geen toezegging gedaan kan worden, is de Tongerseweg een ontsluitingsweg waarvoor in principe 50 km/u blijft gelden. Met dien verstande dat in Wolder op een gedeelte van de Tongerseweg toch 30 km per uur geldt.

Op verzoek rijdt Arriva inmiddels weer met lijn 3 rechtstreeks van Wolder naar de binnenstad. Dit blijft

waarschijnlijk ook zo tot ten minste einde concessie (2032).

In het uitvoeringsgericht omgevingsprogramma 'Bereikbaarheid' zal bepaalt worden welke ingrepen prioriteit krijgen op het vlak van verkeersveiligheid en het stimuleren van fietsen. Er kan op dit moment vanwege beperkte middelen (capaciteit en financiën) nog geen toezegging gedaan kan worden over de concrete voorbeelden die de indiener benoemd.

Ten aanzien van het voorgestelde klimaatscenario als basis voor de omgevingseffectrapportage (OER) wordt opgemerkt dat aanvullend onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht. De voorliggende Omgevingsvisie en de bijbehorende OER behandelen het thema klimaat, waaronder hittestress, in voldoende mate. De opgave wordt erkend en vormt onderdeel van de integrale benadering binnen de visie. Het college kiest voor afronding van de Omgevingsvisie en verdere uitwerking van klimaatgerelateerde thema's binnen de omgevingsprogramma's. Daarbij wordt relevante expertise ingezet om deze opgaven adequaat te adresseren bij toekomstige ontwikkelingen.

Tot slot benadrukt de gemeente dat met het vaststellen van de Omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophoudt. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties blijft de gemeente werken aan een leefbare stad, conform de participatieleidraad, met mogelijkheden voor maatwerk per buurt en per opgave. In het omgevingsprogramma 'Zorgvuldige verdichting' zal ook geëxperimenteerd worden met werkvormen zoals een (digitaal) wijk- of buurtatelier. Burgerparticipatie wordt, ook bij de herontwikkeling ENCI, uiteraard serieus genomen. De heroprlichting van het Buurtnetwerk Biesland zal daar een positieve bijdrage aan leveren en betrokkenheid tussen bewoners onderling en met Gemeente vergroten.

Zienswijze 36: Buurtplatform Heer

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Buurtplatform Heer onderschrijft de gebiedsprofilering van Heer als stadsrand en dorp. Positieve aspecten van de wijk zijn de goede bereikbaarheid, het openbaar vervoer, de nabijheid van het Heuvelland, de aanwezigheid van voorzieningen zoals winkelcentrum De Leim, diverse groene plekken en het ontmoetingscentrum Aen de Wan. Er is waardering voor recente ontwikkelingen zoals nieuwbouw aan de 7 Januaristraat en het zorgproject Laan in den Drink.

Zorgen worden geuit over wateroverlast, verkeersdruk, stenige openbare ruimte en de impact van ontwikkelingen in Randwyck op Heer. Het platform pleit voor een stedenbouwkundige benadering die het woonkarakter van de wijk respecteert, met behoud van de Molenweg als grens van bebouwing. Er is behoefte aan meer differentiatie in woningbouw, met nadruk op seniorenwoningen en doorstroming, en terughoudendheid ten aanzien van studentenhuisvesting. Specifieke locaties voor woningbouw worden genoemd, evenals suggesties voor herontwikkeling van leegstaande terreinen zoals de voormalige Freedomatic-locatie en delen van de Philipsgebouwen.

Op het gebied van groen en klimaatadaptatie wordt gepleit voor intensiever onderhoud, vergroening van straten en pleinen, gevelgroen, en het benutten van watergevoelige gebieden als groene zones. Wateroverlast wordt als structureel probleem benoemd, waarvoor proactief beleid en samenwerking met omliggende gemeenten wordt voorgesteld.

Mobiliteit en verkeersveiligheid zijn aandachtspunten, met voorstellen voor 30 km/u zones, verbetering van trottoirs en fietspaden, en parkeerregulering. De leefbaarheid wordt gewaardeerd met een 6,5, waarbij verkeersveiligheid en speelvoorzieningen als ondermaats worden ervaren. Er is behoefte aan meer

ontmoetingsplekken, met name voor jongeren en ouderen, en investeringen in bestaande wijkcentra zoals Aen de Wan en het Molukse ontmoetingscentrum.

Participatie wordt als onvoldoende ervaren. Het platform stelt dat de gemeente de regie moet nemen en participatie niet mag overlaten aan projectontwikkelaars. Voorzieningen in de wijk zijn over het algemeen goed, maar er ontbreekt aanbod voor jongeren tussen 12 en 18 jaar. Leegstand wordt gesignaleerd op meerdere locaties, waarvoor culturele of sociale invulling wordt voorgesteld.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener bevat relevante aandachtspunten voor Heer.

In de zienswijze worden meerdere elementen uit de omgevingsvisie herkend en positief beoordeeld. Indiener onderschrijft de adequate toewijzing van het gebiedsprofiel en geeft aan tevreden te zijn over de bereikbaarheid van de wijk, het openbaar vervoer en de toegangswegen. Ook de gemoedelijkheid en het aanwezige groen worden gewaardeerd. De ambitie van indiener is om de wijk verder te vergroenen sluit aan bij de uitgangspunten van de Omgevingsvisie. Daarnaast ondersteunt de indiener het standpunt dat de Molenweg de grens van bebouwing moet blijven.

De indiener spreekt zich uit voor de realisatie van meer seniorenwoningen. De gemeente kan bevestigen dat een groot deel van de nieuwe woningen die geprogrammeerd zijn in de visie, worden gericht zijn op doorstroming, bijvoorbeeld voor senioren die binnen de buurt kunnen doorstromen vanuit een gezinswoning naar een zorggeschikt en duurzaam appartement.

De indiener wijst op de prominente positie van de Brightlands Maastricht Health Campus in de visie en geeft aan dat de effecten nu al merkbaar zijn bij de Demertdwardsstraat. De indiener pleit daarom voor een stedenbouwkundige visie op dit gebied, die past bij het woonkarakter van de wijk. De indiener vraagt aandacht voor het bewaken van de schaal, sfeer en herbergzaamheid van het gebied.

De indiener vraagt om te overwegen om de nieuwe sporthal aan de Demertdwardsstraat aan de zijde van het spoor te bouwen, zodat deze kan dienen als 'geluidswal'. Extra aandacht wordt gevraagd voor verkeersveiligheid, parkeren (bij de hal, maar ook in de wijk) en een opvangbassin voor overtollig hemelwateroverlast. Over dit gebied wordt ook aangegeven dat het gebied rond de voormalige Mercedesgarage/Praxis/benzinestation zou moeten worden ontwikkeld en dat de oprit naar station Randwyck op dit moment de wijk in tweeën splitst. De gemeente is voornemens om voor dit gebied een gebiedsprogramma op te stellen om de ontwikkeling van het gebied goede kaders mee te geven. De gemeente zegt hiervoor genoemde vraagstukken mee te nemen en zegt verder toe de bewoners bij de totstandkoming van het gebiedsprogramma te zullen betrekken.

De indiener mist in de visie ambities om als stad zelf een bijdrage te leveren aan het tegengaan van klimaatverandering, zoals het promoten van gevelgroen. Ook benoemd de indiener diverse mogelijkheden voor vergroenen in de buurt, zoals het vergroenen van de Akersteenweg, de Dorpsstraat, het Dorpsplein, het Kerkplein en de achterzijde flats Einsteinstraat.

De indiener constateert dat Heer een verzamelpunt voor regenwater uit het heuvelland is. Door klimaatverandering zal dit probleem gegarandeerd toenemen. De indiener vraagt daarom proactief gemeentelijk beleid op wateropvang, in samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten voor initiatieven voor opvang hoger in het gebied, wateropname in de wijk door slimme bestrating en vergroening en flink vergroten afvoercapaciteit, bijvoorbeeld vergroten riolering Oeslingerbaan en zorg dragen voor scheiding van riolering en hemelwaterafvoer met name waar wateroverlast dreigt.

De gemeente zal op basis van de omgevingsvisie zowel met vergroenen als de wateropgave aan de slag

gaan. Bovenstaande suggesties vormen goede aanknopingspunten voor toekomstige maatregelen en verbeteringen in de buurt, bijvoorbeeld in het kader van het uitvoeringsgerichte omgevingsplan 'Stedelijk Groen en klimaatadaptatie'.

De indiener benoemt het belang van ontmoetingsplekken voor jongeren, vraagt zich af of de nieuwe sporthal in de Demertdwaarsstraat ook mogelijkheden biedt voor kleine verenigingen. Ook biedt het Raadhuisplein kansen voor ontmoeting en zou het grasveld ten zuiden van het kerkhof een ontmoetingsplek voor sport, ontspanning en groen moeten worden. Ook geeft de indiener aan dat sportvoorzieningen onvoldoende zijn meegenomen. In de Omgevingsvisie wordt het belang van ontmoeten en sporten onderkend. De gemeente wil dit stimuleren. Jongeren worden expliciet meegenomen als doelgroep bij de uitwerking van de ambitie rondom moderne ontmoetingsplekken. Initiatieven van derden die hieraan bijdragen worden, waar mogelijk, ondersteund.

Met betrekking tot participatie wordt aangegeven dat de gemeente bij ontwikkelingen de regie niet moet overlaten aan ontwikkelaars, maar zelf moet gaan voeren. Dit punt wordt meegenomen in de verdere uitwerking en actualisatie van het participatiebeleid. In het omgevingsprogramma 'Zorgvuldige verdichting' zal ook geëxperimenteerd worden met werkvormen zoals een (digitaal) wijk- of buurtatelier.

Zienswijze 37: 5.1.2e (dhr.)

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Buitenlandse studenten en toeristen zijn de belangrijkste doelen in het gemeentelijk beleid.

Zie het aantal geplande en recent gerealiseerde hotel uitbreidingen en het aantal additionele geplande studenten kamers. Geld is echter geen doel maar een middel tot een betere leefbaarheid voor iedere burger.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De gemeente deelt niet de constatering dat buitenlandse studenten en toeristen de belangrijkste doelen zijn in het gemeentelijk beleid. Het doel van de stedelijke ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte is juist om bij te dragen aan de groei van brede welvaart voor iedere Maastrichtenaar. We streven voor iedereen naar een gezonde leefomgeving, een fijne woning, een veilige woonomgeving en een goede en passende baan, zonder dat dit ten koste gaat van andere mensen of toekomstige generaties (zie hoofdstuk 3).

Zienswijze 38: Woonpunt

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Woonpunt onderschrijft de integraliteit en leesbaarheid van de ontwerp-Omgevingsvisie en herkent diverse ontwikkelingen waarin zij reeds actief is. Voorbeelden zijn het "Friends-concept" als strategie voor verdichting, het stimuleren van doorstroming in Parkwijk Pottenberg, het benutten van bouw mogelijkheden in de hoogte, en de samenwerking met de gemeente voor uitbreiding van woonwagencentra's. Deze aansluiting bevestigt voor Woonpunt dat woningcorporaties vanzelfsprekende partners zijn in de uitvoering van de visie.

Tegelijkertijd vraagt Woonpunt om drie belangrijke aanvullingen. Ten eerste wordt voorgesteld om Lanakerveld expliciet op te nemen als potentiële woningbouwlocatie, gezien de strategische ligging en de mogelijkheid om hier een mix van betaalbare huur- en koopwoningen te realiseren. Ten tweede pleit Woonpunt voor een bredere benadering van woonproducten, met aandacht voor flexibiliteit en innovatieve woonvormen, zoals gedeelde voorzieningen, levensloopbestendige woningen en modulaire oplossingen, om beter in te spelen op veranderende woonbehoeften. Ten derde wordt gevraagd om een ondersteuningsparagraaf voor de verduurzamingsopgave van corporaties, waarin de rol van corporaties wordt erkend en ruimte ontstaat voor afspraken over samenwerking, prioritering en ondersteuning.

Tot slot plaatst Woonpunt een kanttekening bij de expliciete groei doelstelling in de visie. De corporatie wijst op de onzekerheden rondom demografische en economische ontwikkelingen en pleit voor flexibiliteit en bijsturing in de verdere uitwerking, zodat Maastricht zich realistisch en veerkrachtig kan ontwikkelen.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. In de zienswijze worden de integraliteit en leesbaarheid van de ontwerp-Omgevingsvisie benoemd en positief beoordeeld. Verder worden initiatieven van de indiener herkend in de visie, iets wat de indiener het vertrouwen geeft dat corporaties een vanzelfsprekende partner zijn in de uitvoering van de voorliggende visie.

De indiener doet daarnaast drie verzoeken:

1. Het opnemen van Lanakerveld als potentiële woningbouwlocatie

De gemeente kiest ervoor om Lanakerveld (meer specifiek Nieuw Caberg) niet als potentiële woningbouwlocatie op te nemen. De belangrijkste reden hiervoor is in de visie verwoord. De visie gaat uit van een compacte stad. Analyse wijst uit dat de tot 2040 geprogrammeerde 8.000 tot 12.000 woningen in de stad ingepast kunnen worden. Door deze woningen te realiseren in de bestaande voorraad (splitsen, omvormen, optoppen, etc.) en nieuwbouw voor te plannen rond de kloppende harten, in herstructuringswijken en in de spoorzone zijn we bovendien beter in staat de levensvatbaarheid van voorzieningen positief te beïnvloeden, lopen en fietsen te stimuleren en delen van de stad (spoorzone) te transformeren naar aantrekkelijke gemengde woonwerkmilieus die qua stedelijkheid onderscheidend zijn in heel Limburg. We denken dat deze keuze zeker ook positieve kanten heeft voor de ambities van de indiener.

2. Een ruimere benadering van woonproducten

De gemeente onderkent dat de genoemde woonproducten kunnen bijdragen aan de doorstroming en diversiteit van de Maastrichtse bevolking, hetgeen in de visie wordt nagestreefd. In de omgevingsvisie worden in de uitvoeringsparagraaf bij het thema wonen (hoofdstuk 5.1) aanverwante woonproducten zoals zorggeschikte woningen en flex-woningen, gebruikt. Ook wil de gemeente meer flexibiliteit in het woningaanbod creëren. Kortom de gemeente benoemt de door de indiener ingebrachte woonproducten niet allemaal expliciet, maar sluit deze ook niet uit.

3. Een expliciete ondersteuningsparagraaf voor de verduurzamingsopgave van corporaties.

Naar aanleiding van de zienswijze is in de uitvoeringsparagraaf bij het thema wonen (hoofdstuk 5.1) de volgende alinea toegevoegd: “We maken heldere afspraken over de prioritering van wijkaanpak, het benutten van beschikbare subsidies en het koppelen van verduurzaming aan leefbaarheids- en onderhoudsopgaven. De gemeente faciliteert waar mogelijk door het bieden van tijdige informatie, goed afgestemde vergunningverlening, ondersteuning bij participatie en het gezamenlijk aanvragen en benutten van middelen van Rijksoverheid en provincies. Zo ontstaat een stabiele, voorspelbare en gezamenlijke aanpak waarmee corporaties en gemeente de verduurzaming van de woningvoorraad versneld en doelgericht kunnen realiseren.”

De indiener pleit tot slot voor flexibiliteit en mogelijkheid voor bijsturing bij de woningbouw. De gemeente onderkent dat de beoogde groei afhankelijk is van tal van externe factoren, zoals demografische ontwikkelingen, economische dynamiek en bovenregionale keuzes. Deze onzekerheid is expliciet benoemt in hoofdstuk 8.7 Robuustheid van onze keuzes. Door de omgevingsvisie adaptief in te steken, is er flexibiliteit ingesteld en is bijsturing mogelijk indien ontwikkelingen anders gaan dan voorzien. Ook is al vrij snel, namelijk 3 jaar na vaststelling omgevingsvisie, een monitoring ingesteld. Niet omdat na 3 jaar alle doelen al gerealiseerd zullen zijn, maar wel om vinger aan de pols te houden of de ambities gerealiseerd worden of dat er moet worden geïntensiveerd in beleid en programma's, of de focus op andere onderdelen moet komen te liggen.

Zienswijze 39: Arriva

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener verwijst naar de eerder gepresenteerde "Visie op Maastricht", waarin wordt gestreefd naar een aantrekkelijk, betrouwbaar en gezond openbaar vervoernetwerk, met een passende bereikbaarheid van het centrum en de binnenstad. In de zienswijze worden drie hoofdpunten benoemd die men graag terugziet in de mobiliteits- en omgevingsvisie van de gemeente.

Ten eerste wordt het belang van goede centrumroutes benadrukt. De route door de binnenstad (Vrijthof/Markt) moet bereikbaar blijven, de geplande verlegging via het Bassin dient betrouwbaar te worden uitgevoerd, en een eventuele extra verlegging naar de verlengde Maasboulevard heeft negatieve gevolgen voor de kwaliteit en kosten van het OV.

Ten tweede wordt de stationsomgeving aangeduid als cruciaal OV-schakelpunt. Er moet voldoende capaciteit zijn op het busstation, drie toegangsroutes tot het station moeten behouden blijven, en de ontwikkelingen rondom stad en spoor dienen nauwlettend gevolgd te worden.

Ten derde wordt het OV als onmisbaar voor Maastricht beschouwd. Het is essentieel voor de bereikbaarheid van de stad, onder andere via P+R-locaties. De betrouwbaarheid van het OV moet minimaal op het huidige niveau blijven en waar mogelijk worden verbeterd, met extra aandacht voor betrouwbare dienstverlening op drukke dagen.

De indiener geeft aan graag in gesprek te blijven met de gemeente over actuele mobiliteitsontwikkelingen.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht.

De gemeente deelt de visie van de indiener dat goede centrumroutes voor het openbaar vervoer essentieel zijn voor de stad. Het stedelijk busnet wordt intensief gebruikt door reizigers binnen, van en naar de stad. Voor deze reizigers zijn goede centrumhaltes dicht bij populaire bestemmingen, maar ook goede doorstroming op de busroutes via het centrum van belang, zodat de reistijd tussen bijvoorbeeld Maastricht-West en treinstation Maastricht of de Health Campus kort en betrouwbaar is. Precies daar zit een spanningsveld. Een halte op het Vrijthof of op de Markt heeft evidente voordelen voor reizigers die in de binnenstad willen zijn, tegelijkertijd ondervinden reizigers die bijvoorbeeld op het treinstation willen overstappen op een andere bus of trein veel hinder van vertraging op de drukke routes door de binnenstad en gewijzigde busroutes tijdens een substantieel aantal weken met evenementen. Ook geven we in het centrum graag meer prioriteit aan lopen en fietsen. Daarom voorzien we in de omgevingsvisie een beweging

van de bussen om het centrum heen. Concreet zien we – logischerwijze bij ingang van een volgende concessie – de busroute via de Bassinbrug omgelegd worden naar de nog te realiseren verlengde Maasboulevard. Daarvoor dient een zorgvuldige afweging gemaakt te worden tussen de belangen van verschillende reizigers (reistijd, toegankelijkheid en betrouwbaarheid), de busvervoerder (effecten op exploitatie), maar ook de effecten op verkeersveiligheid en ruimte voor lopen, fietsen en ontmoeten.

Eveneens delen we de visie dat het busstation Maastricht een belangrijk onderdeel is van de openbaarvervoerknoop station Maastricht. De spoorzone, waaronder ook de stationsomgeving, is een gebied waar de komende jaren diverse ontwikkelingen zullen plaatsvinden. Deze ontwikkelingen leiden er mogelijk toe dat het aantal openbaarvervoerreizigers toeneemt. Bij de afweging van deze ontwikkelingen zal daarom ook het belang van een toekomstvaste en robuuste exploitatie van het openbaar vervoer (zowel trein als bus) mee worden genomen.

Tot slot delen we de visie dat openbaar vervoer belangrijk is voor het functioneren van Maastricht. We zien net als de indiener optimalisatie- en uitbreidingsmogelijkheden voor het openbaar vervoer. Zo werken we concreet aan:

- Het realiseren van nieuwe P+R-voorzieningen voor stadsbezoekers en forenzen. We zien, net zoals in de visie op het toekomstig netwerk van 2032 van de indiener, een belangrijke rol voor het openbaar vervoer weggelegd bij het natransport tussen P+R-terreinen en centrum. We blijven daarom graag met de indiener in gesprek over de optimalisatie van de lijnvoering.
- Het verdichten rond OV-knooppunten en mobiliteitshubs met woningen, werkgelegenheid en voorzieningen zodat de business case voor bestaand en nieuw openbaar vervoer verbetert.
- Een robuust openbaarvervoernetwerk. We streven er naar om de betrouwbaarheid van het openbaar vervoer te borgen en daar waar mogelijk te verbeteren, zowel in het algemeen als op topdagen. Wat betreft topdagen zijn busstroken voorzien in het ontwerp van de verlengde Maasboulevard en krijgen lijnbussen prioriteit bij de VRI's indien sprake is van vertraging.

Zienswijze 40: Buurtnetwerk Binnenstad Maastricht

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

Het Buurtnetwerk Binnenstad Maastricht reageert op de ontwerp-Omgevingsvisie 2040 met een pleidooi voor een evenwichtige benadering van toerisme, leefbaarheid en stedelijke ontwikkeling. De binnenstad wordt terecht aangeduid als een dynamisch gebied, maar de zienswijze wijst op toenemende druk door toerisme en evenementen, met gevolgen voor infrastructuur, milieu en het dagelijks leven van bewoners. Er wordt gepleit voor een beleidsmatige aanpak van toerisme, gebaseerd op onafhankelijk onderzoek naar het draagvlak van de binnenstad.

De binnenstad kent een mix van bewoners, ondernemers en studenten. Hoewel 82% van de bewoners hun woonomgeving als prettig ervaart, zorgen nachtelijke evenementen voor overlast. Het netwerk vraagt om meer handhaving, cameratoezicht en politie-inzet. De stadsdeelvisie wordt gewaardeerd vanwege de inzet op vergroening en verkeersluwte, maar het effect van de Zero Emissie Zone wordt beperkt door het aantal ontheffingen. Efficiëntere bevoorrading en afvalinzameling zijn noodzakelijk, evenals maatregelen tegen hittestress, zoals parasolbomen, groene daken, waterpartijen en lichtere bestrating.

Op het gebied van wonen wordt gewezen op de dominantie van kleine woningen in de binnenstad, terwijl de vraag naar grotere woningen toeneemt. Het netwerk pleit voor een evenwichtige verdeling van woninggroottes en stelt voor om bij nieuwbouw minimaal 30% van de woningen in het segment 50–125 m²

te realiseren. Parkeerbeleid moet bewoners en ondernemers prioriteren, met alternatieven voor bezoekersparkeren buiten het centrum. De Vrijthofgarage zou beschikbaar moeten komen voor bewoners en fietsparkeren.

Vergroening is een belangrijk thema, ondanks de beperkte ruimte in de binnenstad. Kleinschalige initiatieven zoals geveltuinen en plantenbakken tonen dat vergroening mogelijk is. Voor de Maasoevers wordt verwezen naar eerdere schetsen van 5.1.2e als uitgangspunt voor een nieuw park. Wateroverlast is beperkt, maar het netwerk stelt voor om waterbassins aan te leggen op strategische locaties, met hergebruik van regenwater voor groenvoorziening.

Mobiliteit vraagt om verbetering van de OV-bereikbaarheid, vooral na wijzigingen in busroutes. De omleiding van lijn 3 en het wegvallen van haltes in het centrum hebben de toegankelijkheid verminderd. Er wordt gewerkt aan oplossingen, waaronder kleinere elektrische bussen en nieuwe haltes op De Markt en Het Vrijthof.

De leefbaarheid staat onder druk door evenementen, met name op Het Vrijthof. Het netwerk stelt voor om het aantal concertweekenden te beperken en alternatieve locaties voor evenementen te onderzoeken. Cohesie wordt versterkt via initiatieven zoals de huiskamer in de Sterzaal en buurtbijeenkomsten, maar het vinden van vrijwilligers blijft een uitdaging.

Participatie wordt als onvoldoende ervaren, met name door korte inspraaktermijnen. Het voorzieningenniveau is over het algemeen goed, maar ontbrekende functies zoals bakkers en slaggers worden genoemd. Leegstand wordt aangepakt, maar structurele maatregelen zijn nodig, vooral bij locaties zoals Mosae Forum en de Bonbonnière.

Prioriteiten voor de binnenstad zijn:

- *Leefbaarheid – Verminderen van overlast, verhogen van veiligheid en heroverwegen van evenementenlocaties.*
- *Vergroening – Aanpakken van hittestress en ontwikkelen van een klimaatscenario als basis voor de visie.*
- *Mobiliteit – Verbeteren van OV-bereikbaarheid en herinrichten van parkeervoorzieningen ten gunste van bewoners en fietsers.*

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De zienswijze van de indiener bevat relevante aandachtspunten voor de Binnenstad.

De indiener deelt een aantal observaties met betrekking tot de Binnenstad, zo blijkt uit onderzoek dat circa 82% van de binnenstadbewoners hun woonomgeving als prettig ervaart. De indiener herkent zich in het gebiedsprofiel dat in de omgevingsvisie aan de binnenstad is toegedicht: 'dynamisch gebied'.

De indiener pleit voor het toevoegen van grotere woningen die aansluiten bij de behoefte van jonge gezinnen. Om een gezonde woon mix te waarborgen, is het belangrijk dat de gemeente actief stuurt op variatie in woninggrootte. In reactie hierop stelt de gemeente dat zij een goede mix nastreven door de doorstroming op de woningmarkt te vergroten door nieuwe woningen te realiseren die zijn gericht op senioren die binnen de buurt willen doorstromen vanuit een gezinswoning naar een zorggeschikt en duurzaam appartement. Met de visie wordt ingezet op het aantrekken en binden van inwoners in de

leeftijdsgroep 25- tot 45 jaar. Door het realiseren van nieuwe woningen gericht op senioren, die binnen de buurt willen doorstromen naar een zorggeschikt en duurzaam appartement, komen er gezinswoning vrij voor deze middengroep.

Feit blijft dat stadsbreed de vraag naar kleiner en betaalbare woningen door het kleiner worden van het gemiddelde huishoudens groter is. Daarom is er in het gemeentelijk beleid en via het omgevingsplan (bestemmingsplan) vaak ruimte om in het centrum en specifiek de binnenstad, bestaand vastgoed te transformeren. Woningomzetting en/of het herbestemmen naar wooneenheden voor kamergewijze verhuur is in grote delen van het centrum alleen mogelijk indien het maximumpercentage van 20% aan kamerverhuur per straat niet overschreden wordt, voor de binnenstad geldt bewust geen maximum.

Een prioritaire thema van de indiener betreft vergroenen. De indiener geeft aan dat de gemeente meer moet doen om hittestress in het versteende centrum te voorkomen. Binnenterreinen moeten niet bebouwd worden, ter voorkoming van verstening en daardoor warmteontwikkeling. Ook op andere plekken, bijvoorbeeld langs de Maasoevers, is vergroening met bomen wenselijk en mogelijk. Daarnaast zijn andere maatregelen nodig, denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van groene daken, het creëren van waterpartijen, het toepassen van lichtere bestrating die minder warmte vasthoudt, en het plaatsen van schaduwdoeken boven pleinen.

Ook noemt de indiener een nieuw park aan de Maas, gericht op vergroening van onder andere de Wilhelminakade. Tegen wateroverlast zou de gemeente kunnen onderzoeken of er op specifieke locaties, zoals De Markt, Boschstraat of Graanmarkt, ruimte is voor waterbassins. Zulke bassins verminderen niet alleen wateroverlast bij extreme buien, maar dragen ook bij aan duurzaam watergebruik voor groenvoorziening.

In reactie op het voorgaande meldt de gemeente dat op basis van de omgevingsvisie zowel met vergroenen, hittestress als de wateropgave aan de slag wordt gegaan. Bovenstaande suggesties vormen aanknopingspunten voor toekomstige maatregelen en verbeteringen in de buurt, bijvoorbeeld in het kader van het uitvoeringsgerichte omgevingsplan 'Stedelijk Groen en klimaatadaptatie'. Vanwege schaarste aan middelen kan nog geen toezegging gedaan worden. Ook heeft de ontwikkeling van de Maasoevers volop aandacht in met name project Zuidelijk Maasdal.

Ten aanzien van het voorgestelde klimaatscenario als basis voor de omgevingseffectrapportage (OER) wordt opgemerkt dat aanvullend onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht. De voorliggende Omgevingsvisie en de bijbehorende OER behandelen het thema klimaat, waaronder hittestress, in voldoende mate. De opgave wordt erkend en vormt onderdeel van de integrale benadering binnen de visie. Het college kiest voor afronding van de Omgevingsvisie en verdere uitwerking van klimaatgerelateerde thema's binnen de omgevingsprogramma's. Daarbij wordt relevante expertise ingezet om deze opgaven adequaat te adresseren bij toekomstige ontwikkelingen.

Een prioritaire thema van de indiener betreft bereikbaarheid. De indiener verwijst naar het belang van lijn 3. Op verzoek rijdt Arriva inmiddels weer met lijn 3 via de binnenstad. Ook parkeren blijft volgens de indiener een hardnekkig knelpunt in de binnenstad. De voorstellen die indiener doet ten aanzien van onder meer parkeren op afstand zijn in lijn met de omgevingsvisie en krijgen uitvoering. Ook stelt de indiener voor om de Vrijthofgarage als stallingsgarage voor bewoners en ondernemers en een grotere fietsparkeerlocatie in te zetten. Dit sluit ook aan op het voornemen van de gemeente in de visie. Verder wijst de gemeente er op dat er naast bezoekers verkeer, nog heel veel ander verkeer de Binnenstad in en uit rijdt, denk aan logistiek, pakketdiensten, dienstverlening, bewoners, forenzen, ondernemers en zorgverlening. Een autoluwe binnenstad is niet mogelijk zonder vermindering van ook deze verkeersstromen.

Een ander prioritaire thema van de indiener betreft leefbaarheid. De zorgen over toeristische druk,

evenementen en leefbaarheid worden serieus genomen; we sturen op kwaliteit, spreiding naar aangewezen plekken in de omgevingsvisie en bescherming van luwere gebieden in de Binnenstad. Op de evenementendruk wordt gestuurd met het recent geactualiseerde evenementenbeleid met plafonds op locaties, eisen aan het geluid en onderzoek naar alternatieve locaties naast het Vrijthof.

Zoals de indiener zelf ook aangeeft neemt de gemeente maatregelen tegen leegstand, bijvoorbeeld met tijdelijke pop-up winkels, maar bijvoorbeeld ook met een investering in de Bonbonnière. Bij langdurige leegstand van winkels, zal onderzocht moeten worden of transformatie naar andere functies zinvol is. Het blijft daarbij belangrijk dat het kernwinkelgebied bestaat uit aaneengesloten en aantrekkelijke looproutes.

De opmerkingen over de frequentie van afvalinzameling in de Binnenstad valt buiten de reikwijdte van de Omgevingsvisie, maar is doorgegeven aan de collega's van Afvalinzameling.

Tot slot benadrukt de gemeente dat met het vaststellen van de Omgevingsvisie het gesprek over de leefomgeving niet ophoudt. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties blijft de gemeente werken aan een leefbare stad, conform de participatieleidraad, met mogelijkheden voor maatwerk per buurt en per opgave. In het omgevingsprogramma 'Zorgvuldige verdichting' zal ook geëxperimenteerd worden met werkvormen zoals een (digitaal) wijk- of buurtatelier.

Zienswijze 41: Bewonersvereniging Jekerkwartier

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De Bewonersvereniging Jekerkwartier (BJK) waardeert de ambities in de ontwerp-Omgevingsvisie 2040, met name op het gebied van stadsontwikkeling, duurzaamheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd worden zorgen geuit over de leefbaarheid in het Jekerkwartier, met name door toenemende toeristische druk, hittestress en de complexiteit van verduurzaming in monumentale gebieden.

De vereniging pleit voor een integrale toeristische visie, gebaseerd op bezoekersprognoses en draagkrachtanalyses, om de groei van toerisme in het centrum te kunnen sturen. Daarnaast wordt voorgesteld om een regeling "Toerisme in Balans" op te nemen, waarin drukteprofielen en leefbaarheidscriteria worden vastgelegd en bij overschrijding maatregelen verplicht worden gesteld.

Op het gebied van wonen vraagt BJK om woningprogrammering op buurniveau, met nadruk op betaalbare gezins- en seniorenwoningen in het Jekerkwartier. Tegelijkertijd wordt gepleit voor het beperken van toeristische en tijdelijke verhuur, en het behoud van reguliere woonruimte.

Om hittestress tegen te gaan, stelt de vereniging voor om open binnenterreinen en tuinen te behouden, te vergroenen en openbaar toegankelijk te maken. Verdichting van deze ruimtes moet worden beperkt en een hittestresstoets moet worden opgenomen in het omgevingsplan.

Voor mobiliteit wordt gevraagd om een versnelde aanpak richting een verkeersluw Jekerkwartier, met specifieke aandacht voor de centrale straten en de Vrijthofgarage als bewonersvoorziening. Ook wordt voorgesteld om toeristische halteplaatsen beter te spreiden om overbelasting te voorkomen.

De vereniging benadrukt het belang van een groen-blauwe long via de Maas, het Stadspark en het Jekerdal, als verkoelende en rustgevendende verbinding. Het gebruik van het stadspark moet worden afgestemd op kleinschalige, rustige functies die bijdragen aan natuur en verkoeling.

Tot slot wordt aandacht gevraagd voor de verduurzaming van monumentale centrumgebieden. BJK stelt voor om een pilotproject “Duurzaam Centrum” te starten in het Jekerkwartier, als basis voor een bredere transitieaanpak. Participatie en overleg met bewoners moeten hierin centraal staan, onder andere via werkateliers.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De indiener doet zeven concrete voorstellen, waarop hierna wordt gereageerd:

1. Een integrale “Toeristische visie” om het stedelijk toerisme te sturen.
en
2. Een regeling “Toerisme in balans” als leefbaarheidsgarantie voor de Centrum buurten.

De zorgen over de omvang van het toerisme in Maastricht van de indiener zijn bekend bij de gemeente. Mede naar aanleiding van het stadsdeelbezoek Centrum, maar ook in aanvullende reacties van de indiener zijn de voor- en nadelen van de aantrekkingskracht van Maastricht onder meer op toeristen in de omgevingsvisie expliciet benoemd en is een aantal gerichte keuzes gemaakt om de nadelen van toerisme te beperken.

Maastricht heeft in haar huidig beleid een aantal gerichte keuzes gemaakt om de nadelen van toerisme te beperken, zie bijvoorbeeld:

- **Vigerend evenementenbeleid:** Het evenementenbeleid is recentelijk vernieuwd en daarbij is goed gekeken naar het draagvlak bij bewoners en ondernemers. Juist over overaanbod te voorkomen en overlast te beperken is een grens gesteld aan het aantal evenementlocaties, het aantal evenementen per jaar en de geluidproductie van evenementen. Ook wordt nadrukkelijk gekeken naar de kwaliteit van het aanbod, bijvoorbeeld of er voldoende diversiteit aan evenementen is.
- **Vigerend economisch beleid:** Stimulering van de toeristische sector gebeurt zeer specifiek op overnachtingen in Maastricht in de luwe periodes en het verlengen van het verblijf in Maastricht.
- **Vigerend woonbeleid:** Toeristische verhuur wordt via de Huisvestingsverordening 2022 gereguleerd door bijvoorbeeld het aantal nachten per kalenderjaar te beperken.
- **Vigerend hotelbeleid:** Het hotelbeleid is gericht op vernieuwing van de hotelmarkt. Initiatieven worden bijvoorbeeld getoetst op geschiktheid van de locatie en berekende marktruimte.

Daarnaast zijn in de omgevingsvisie de volgende aanvullende ruimtelijke keuzes gemaakt:

- We versterken de aantrekkingskracht van het centrum. Niet door meer mensen aan te trekken, maar door in te zetten op diversiteit, kwaliteit en vernieuwing.
- We koesteren de verscheidenheid aan sferen. Naast drukke(re) plekken zijn er ook bewust rustige plekken in het centrum, zodat er ook altijd ruimte is voor een rustige wandeling of een praatje maken op een bankje.
- De Maasoevers worden beter betrokken bij het dagelijkse stadsleven door het realiseren van meer (luwe) wandel- en fietsmogelijkheden.
- In stappen wordt het aantal parkeerplekken op afstand uitgebreid (P+R-terreinen). Waarna ook stapsgewijs het autoluwe gebied in het centrum wordt uitgebreid.
- Lopen en fietsen worden met aantrekkelijke inrichting en uitbreiding van stallingsmogelijkheden gestimuleerd.
- Door functiemenging in het centrum zal zowel het aantal inwoners als het aantal banen in het centrum toenemen. De bestaande panden worden efficiënter gebruikt of krijgen een nieuw leven. Het zorgt ervoor dat ook op doordeweekse dagen winkels en horeca voldoende aanloop hebben.

- De dynamiek in het centrum wordt ruimtelijk beter gespreid door een deel van de bezoekers – waaronder Maastrichtenaars – te verleiden naar het Sphinxkwartier, het Radium en de stadsweide, de Maasoeveren en via het stationsgebied naar Centrum Oost aan de Groene Loper.
- Daarnaast blijven we inzetten op activering van de drie andere specifieke (Eu)regionale ontmoetingsgebieden buiten het centrum: de Health Campus, Retailpark Belvédère en het Geusseltpark.

De spreiding van toerisme is gericht op de hierboven genoemde specifieke plekken. Bovendien hebben die plekken een eigen karakter en zijn dus niet een een-op-een vergroting en nadrukkelijk afwijkend van 'bestaand' centrum. Met die extra plekken krijgen de huidige centrumbezoekers meer keuze, wat zorgt voor enige ontspanning op de drukste plekken in de binnenstad en tevens behoud van relatieve rust op de luwere plekken.

3. Een "Woonfunctie in balans" door woningprogrammering op buurtniveau.

De indiener pleit voor het toevoegen van grotere woningen die aansluiten bij de behoefte van jonge gezinnen. Om een gezonde woon mix te waarborgen, is het belangrijk dat de gemeente actief stuurt op variatie in woninggrootte. In de visie geeft de gemeente aan te sturen op gemengde buurten en doorstroming. Toevoegingen (nieuwbouw, transformatie, splitsing) in buurten moet bijdragen aan de solidaire mix en verbetering van leefkwaliteit. De woningprogrammering in de visie is adaptief en zal naar gelang de uitkomsten van monitoring worden bijgestuurd. De indiener benoemt dat betaalbare woningen voor middengroepen, gezinnen en doorstroming voor ouderen nodig zijn. In reactie hierop stelt de gemeente dat we met de visie inzetten op het aantrekken en binden van inwoners in de leeftijdsgroep 25 tot 45 jaar. Door het realiseren van nieuwe woningen gericht op senioren, die binnen de buurt willen doorstromen naar een zorggeschikt en duurzaam appartement, komen er gezinswoning vrij voor deze middengroep.

Feit blijft dat stadsbreed de vraag naar kleiner en betaalbare woningen door het kleiner worden van het gemiddelde huishoudens groter is. Daarom is er in het gemeentelijk beleid en via het omgevingsplan (bestemmingsplan) vaak ruimte om in het centrum bestaand vastgoed te transformeren. Woningomzetting en/of het herbestemmen naar wooneenheden voor kamergewijze verhuur is in grote delen van het centrum, waaronder ook het Jekerkwartier, alleen mogelijk indien het maximumpercentage van 20% aan kamerverhuur per straat niet overschreden wordt. Bij initiatieven voor nieuwbouw of transformatie in de buurt, streeft de gemeente naar plannen die aansluiten bij het profiel van de buurt, met bijvoorbeeld aandacht voor doorstroming, vergroenen en voorzieningen. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal een volkshuisvestingsprogramma worden opgesteld, waarmee Maastricht voorziet in goede, betaalbare en passende huisvesting voor de bevolking.

De door de indiener genoemde locaties en hiervoor voorgestelde functies zullen beoordeeld worden als hiertoe een initiatief wordt genomen.

4. Hittestress bestrijding Jekerkwartier door behoud van "open" binnenterreinen.

In de visie zijn ambities opgenomen voor het vergroenen van de stad. Van deze ambities wordt werk gemaakt met twee uitvoeringsgerichte omgevingsprogramma's, te weten: 'Buitengebied en groenblauwe dooradering' en 'Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie'. In beide programma's wordt de vergroening gekoppeld aan meerdere opgaven zoals klimaatadaptatie, hittestress, kwaliteit openbare ruimte, biodiversiteit, gezond bewegen, stikstof, waterbeheer, recreatie, het versterken van ecologische verbindingen. De programma's kunnen uitgevoerd worden zodra de gemeenteraad instemt met een concreet voorstel over de scope en benodigde middelen.

Concreet ten aanzien van binnenterreinen bevat de omgevingsvisie ambities ten aanzien van het stimuleren van vergroenen van bestaande binnenterreinen en het beperken van verdichting op binnenterreinen. Zo

worden initiatieven voor verdichting van binnenterreinen enkel toegestaan als wordt voldaan aan een reeks voorwaarden, waaronder de groennorm op project- en buurtniveau.

Een generieke “hittestresstoets” verankeren we niet in de visie. We zullen een praktische toets- en ontwerptool in het omgevingsprogramma ‘Stedelijke Vergroening en klimaatadaptatie’ verkennen en deze vervolgens – indien wenselijk – opnemen in het omgevingsplan.

5. Een versnelde opstart naar een “Verkeersluw Jekerkwartier”.

Zoals in de visie aangegeven werken we toe naar een autoluwer centrum. Zo wordt in stappen het aantal parkeerplekken op afstand uitgebreid (P+R-terreinen). Waarna ook stapsgewijs het aantal parkeerplekken in het centrum wordt afgebouwd en het autoluwe gebied in het centrum kan worden uitgebreid. De gemeente stimuleert daarnaast lopen en fietsen door het verbeteren van de inrichting van de openbare ruimte. Ook wordt de toekomstige functie van de Vrijthofgarage onderzocht, mogelijk kan die wijzigen naar een stallingsgarage voor bewoners en ondernemer in plaats van bezoekers, en mogelijk kan een groter deel van de garage ingericht worden voor het parkeren van fietsen.

Een verkeersluwer Jekerkwartier past binnen deze beweging naar een autoluwer centrum en de gemeente staat dan ook positief tegenover deze ambitie. De daadwerkelijke uitvoering hangt echter af van meerdere zaken. Het idee dient nader uitgewerkt te worden om het daadwerkelijke draagvlak voor de maatregel te kunnen bepalen. Zo leidt bijvoorbeeld het afsluiten van wegen, mogelijk tot meer verkeer elders. Ook zullen op basis van beschikbare middelen (capaciteit en financiën) nog keuzes gemaakt moeten worden. Daarom kan een versnelde aanpak niet worden toegezegd.

6. Een versterkte groen/blauwe long “Maas/Stadspark/Jekerdal”.

De gemeente deelt de ambitie om de verbinding tussen de Maas, het Stadspark en Jekerdal te versterken. Hiertoe zal bijvoorbeeld ook het terrein van De Koompe voor een aanzienlijk deel betrokken worden bij de Jeker. Verder zal na vaststelling van de omgevingsvisie met twee uitvoeringsgerichte

Omgevingsprogramma’s aan de slag gegaan worden, te weten:

- ‘Buitengebied en groenblauwe dooradering’
- ‘Stedelijke vergroening en klimaatadaptatie’

In beide programma’s wordt de vergroening gekoppeld aan meerdere opgaven zoals klimaatadaptatie, hittestress, kwaliteit openbare ruimte, biodiversiteit, gezond bewegen, stikstof, waterbeheer, recreatie, het versterken van ecologische verbindingen. De programma’s kunnen uitgevoerd worden zodra de gemeenteraad instemt met een concreet voorstel over de scope en benodigde middelen.

7. De transitie naar een “Duurzaam Centrum”.

De gemeente werkt gebiedsgericht aan het verduurzamen van de gebouwde omgeving. We delen met de indieneer het beeld dat de verduurzamingsopgave van historische panden aandacht verdiend. Hierover staat in de omgevingsvisie: “We beperken de energievraag door isolatie van de gebouwde omgeving. Daarvoor zetten we in op een gebiedsgerichte aanpak met aandacht voor de betaalbaarheid van energie voor inwoners met een lage financiële draagkracht. Ook volgen we een gecoördineerde aanpak van de verduurzaming van historische panden in het centrum.” We denken met die gecoördineerde aanpak individuele pandeigenaren te kunnen ondersteunen bij de verduurzaming. Denk hierbij aan het delen van informatie over toepassingsmogelijkheden en vergunningverlening, maar ook een gecoördineerde uitvoering zodat het voor aannemers aantrekkelijker en makkelijker wordt om opdrachten aan te nemen, overlast beperkt kan worden en de verduurzaming van panden wordt versneld. Vanzelfsprekend zal deze

gebiedsgerichte aanpak in overleg gaan met bewoners en eigenaren.

Zienswijze 42: Klankbordgroep Trichterveld

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De Klankbordgroep Trichterveld wijst in haar zienswijze op de structurele parkeerproblematiek in de wijk, die al meer dan vijftien jaar speelt. Als eerste gratis parkeerzone nabij het centrum wordt Trichterveld intensief gebruikt door externe parkeerders, waaronder studenten en bewoners uit omliggende gereguleerde wijken. Dit leidt tot langdurige parkeerdruk, verkeersonveiligheid en verlies aan leefkwaliteit. De situatie heeft inmiddels geleid tot meerdere ernstige incidenten, waaronder een dodelijk ongeval en een ongeluk met een kind.

Hoewel de ontwerp-Omgevingsvisie Trichterveld erkent als stedelijk gebied en daarmee randvoorwaarden biedt voor toekomstige maatregelen, acht de klankbordgroep dit ontoereikend zonder concrete uitvoering. Er wordt nadrukkelijk verzocht om invoering van combiparkeren (betaald parkeren in combinatie met vergunningen), eventueel aangevuld met parkeervakken.

De zienswijze onderbouwt dit verzoek met drie kernargumenten:

- *Verkeersveiligheid: De huidige situatie leidt tot onoverzichtelijke en gevaarlijke verkeerssituaties, met risico's voor kwetsbare verkeersdeelnemers.*
- *Leefbaarheid: De parkeerdruk tast het woongenot aan en staat haaks op het oorspronkelijke ontwerp van Trichterveld als tuindorp.*
- *Gelijke behandeling: Trichterveld is de enige deelwijk van Mariaberg zonder parkeerregulering, terwijl omliggende wijken al jaren profiteren van maatregelen. Dit wordt als ongelijk en onrechtvaardig ervaren.*

De klankbordgroep verzoekt de gemeenteraad om de Ontwerp Omgevingsvisie vast te stellen en daaraan de opdracht te koppelen om parkeermaatregelen in Trichterveld daadwerkelijk te implementeren.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. De gemeente begrijpt de zorgen die de klankbordgroep uit over verkeersveiligheid in Trichterveld. De signalen over onveilige situaties en de impact op de woonkwaliteit worden serieus genomen.

De Omgevingsvisie Maastricht 2040 biedt een kader op hoofdlijnen en is geen instrument voor het direct vaststellen van concrete parkeermaatregelen. Wel erkent de visie Trichterveld als stedelijk gebied, waarmee de ruimtelijke voorwaarden aanwezig zijn om parkeerregulering, zoals combiparkeren of aanvullende voorzieningen, in de toekomst mogelijk te maken.

De uitvoering van dergelijke maatregelen vraagt om nadere uitwerking door Team Mobiliteit. Daarbij worden de bestaande parkeerdruk, verkeersveiligheid en bewonerservaringen betrokken. Maar zal ook onderzocht moeten worden wat de gevolgen zijn voor omliggende buurten. De buurtbewoners worden geïnformeerd zodra dit traject wordt opgepakt.

Zienswijze 43:

5.1.2e

De volledige zienswijze is [hier](#) te vinden.

Samenvatting van zienswijze

De indiener beoordeelt de conceptvisie als een goed en helder document. De belangrijkste thema's die worden onderschreven zijn: het inzetten op groei, het levendig houden van de binnenstad (waarbij het voorstel van D66 om terrassen dagelijks tot 02.00 uur open te houden wordt gesteund), het toevoegen van meer groen en het versterken van werkgelegenheid en economie. Voor de laatste twee thema's wordt verzocht om een prominentere positie in de visie, inclusief concrete maatregelen.

Daarnaast wordt aangegeven dat verdere groei van de Universiteit Maastricht niet wenselijk is; de huidige omvang wordt als voldoende beschouwd en verdere uitbreiding zou de draagkracht van de stad overschrijden.

De zienswijze distantieert zich van de zienswijze van BuurtBalans, die volgens de indiener onvoldoende aansluit bij de realiteit van werkenden en economische dynamiek.

Tot slot wordt aandacht gevraagd voor het onderhoud van de openbare ruimte, waaronder huisvuilinzameling en groenbeheer. De gemeente is volgens de indiener op de goede weg, maar verdere verbetering is gewenst.

Reactie Gemeente Maastricht op zienswijze

De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en waardeert de betrokkenheid van de indiener bij de ontwikkeling van Maastricht. Indiener geeft een positieve beoordeling van de Omgevingsvisie Maastricht 2040 af en steunt de hoofdlijnen.

De visie is nadrukkelijk opgebouwd rond het principe van brede welvaart: een evenwicht tussen economische ontwikkeling, ecologische ontwikkeling en sociale ontwikkeling. Vanuit dat uitgangspunt wordt gewerkt aan een veerkrachtige en kennisgedreven stad, waarin de Universiteit Maastricht een belangrijke partner blijft. Ten aanzien van de omvang van de universiteit doet de visie geen uitspraak. De stad wil nadrukkelijk meer profiteren van de jaarlijkse instroom aan talent en toekomstig arbeidspotentieel dat door de universiteit naar Maastricht komt. Daarbij zetten we in op het vasthouden van een groter aandeel van de afstudeerders door het bieden van interessante banen, geschikte woningen en een aantrekkelijk leefomgeving. Bij de verdere ontwikkeling van de universiteit en daaraan gelieerde aspecten zoals studentenhuisvesting vormt leefbaarheid een belangrijk aandachtspunt.

De thema's werkgelegenheid, het bredere gesprek over economie en vergroening krijgen nadrukkelijk vervolg in de uitvoeringsprogramma's die op de Omgevingsvisie aansluiten. Hierin worden de maatregelen en prioriteiten per thema nader uitgewerkt.

Wat betreft het onderhoud van de openbare ruimte geldt dat dit onderwerp buiten de reikwijdte van de Omgevingsvisie valt. De gemeente heeft dit separaat opgepakt via het Onderhoudsplan openbare ruimte (Nibor), waarmee wordt ingezet op een hoger kwaliteitsniveau voor beheer en onderhoud.

Reclamant 1

Initiatiefgroep Gezond Wonen in Maastricht

e-mail: gezondwoneninmaastricht@gmail.com

Osebosch 17

6228 SG Maastricht

Zienswijze op Omgevingsvisie Maastricht 2040

Samenvatting:

- De Omgevingsvisie Maastricht 2040 is een omvangrijk en lezenswaardig document waar veel werk aan is besteed. Op alle beleidsterreinen worden uitdagende ambities in het vooruitzicht gesteld. De samenstellers en het gemeentebestuur verdienen wat dat betreft een compliment.
- De initiatiefgroep Gezond Wonen stelt echter teleurgesteld vast dat er in de Concept Omgevingsvisie Maastricht 2040 geen enkele concrete maatregel wordt voorgesteld om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de directe nabijheid van woningen, scholen en andere kwetsbare gebieden, te beperken of zelfs maar te reguleren, terwijl dit gebruik schadelijk is voor onze gezondheid.
- De gemeente verzaakt o.i. daarmee haar plicht om de gezondheid van omwonenden te beschermen; een plicht die omschreven is in de Europese richtlijn 2009/128/EG te weten de plicht om kwetsbare groepen (omwonenden, zwangere vrouwen, kinderen en kwetsbare ouderen te vrijwaren van bestrijdingsmiddelen die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid.
- Bezorgde inwoners vragen de Gemeente om de blootstelling aan bestrijdingsmiddelen nabij woningen, scholen en kwetsbare locaties zoals verzorgingstehuizen en speeltuinen aan banden te leggen.
- Veel toegelaten bestrijdingsmiddelen (niet alle) verlaten de akkers op allerlei manieren en zijn (mede) verantwoordelijk voor allerlei ziektes – dit is wetenschappelijk bewezen. Bij langdurige blootstelling neemt het gezondheidsrisico toe. Op dit moment kunnen de inwoners, waaronder scholieren, zelfs de basisadviezen van de GGD niet opvolgen. De telers informeren ons niet wanneer en waarmee ze spuiten.
- In hoger beroep in de Sevenumzaak (in 2025) oordeelt de rechter dat het gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen die een mogelijk of waarschijnlijk negatieve invloed hebben op de ontwikkeling van de hersenen en het zenuwstelsel (mogelijk neurodegeneratieve effecten) een onrechtmatige daad is, ondanks de goedkeuring van deze middelen door het Ctgb. Het Ctgb erkent inmiddels dat deze effecten op de ontwikkeling van de hersenen en het zenuwstelsel helemaal niet onderzocht worden. Daarom verbiedt de rechter - ook in hoger beroep- het gebruik hiervan in de buurt van omwonenden in Sevenum. Het gaat onder meer om fungiciden (schimmelbestrijdingsmiddelen), pyrethroïden en neonicotoïden (o.a. Gazelle en Antilop). Zie bijlage 3. Welnu deze middelen worden met grote waarschijnlijkheid ook ingezet bij de (poot)aardappel teelt rondom Maastricht.¹
- De gemeente is in deze het wel degelijk het bevoegd gezag. De gemeente heeft de instrumenten in de Omgevingswet en is verplicht voorzorgsmaatregelen te nemen die de gezondheid van inwoners beschermen. Dit is geen zaak tussen burger en teler.
- Wij willen niet meer langdurig (jarenlang) elk seizoen aan gevaarlijk bestrijdingsmiddelen blootgesteld worden, waaronder glyfosaat. We vragen een spuitvrije zone van 500 m rondom woningen, scholen en kwetsbare locaties. Indien er middelen worden gebruikt binnen 500 m,

¹ Dit kunnen we niet bewijzen omdat we ook na herhaalde verzoeken geen informatie krijgen van de telers m.b.t. de gebruikte middelen. Maar het betreft reguliere middelen die in het algemeen in de (poot)aardappelteelt worden ingezet in de niet biologische landbouw. Zie o.m. <https://edepot.wur.nl/690433>

kan dit alleen indien wetenschappelijk bewezen is dat deze de akkers niet verlaten en dat er geen enkele blootstelling plaatsvindt. Tot die tijd is het voorzorgsprincipe bepalend.

- Er zijn vier belangrijke grondslagen waarom de gemeente het gebruik van bestrijdingsmiddelen moet en kan reguleren, zie pag. 10 e.v..
- Tenslotte vragen we op korte termijn bescherming van onze gezondheid, niet pas medio 2040 (nog 15 jaar!).

De initiatiefgroep Gezond Wonen Maastricht, even voorstellen:

Wij zijn bewoners van Maastricht, die zich zorgen maken over het effect op onze gezondheid van langdurig en meerjarig pesticiden blootstelling, door het gebruik hiervan in de onmiddellijke omgeving van woningen, scholen en andere gevoelige gebieden (zoals verzorging- en verpleeginstellingen, speeltuinen en parken). Wij willen dat de gemeente deze zorgen serieus neemt en voorkomt dat gif onze woningen, scholen en gevoelige gebieden binnendringt. Om zo te voorkomen dat we hier ziek van worden. De gemeente heeft hiervoor in de Omgevingswet de middelen. We nemen kennis van het feit dat de gemeente dit ook erkent² en van mening is dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen gereguleerd moet worden³. Helaas zien we hier echter niets van terug in de Omgevingsvisie 2040. Hierin wordt regulering van bestrijdingsmiddelen wel benoemd maar (voornamelijk) in relatie tot de bescherming van het drinkwater en

natuurgebieden. Maatregelen om de belasting van bestrijdingsmiddelen voor omwonenden, scholen en andere gevoelige gebieden te beperken worden niet concreet voorgesteld. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen in en rondom natura 2000 gebieden en drinkwaterwinning mag nu al niet volgens Europese regels. Het is nogal cynisch te constateren dat de natuur kennelijk beter beschermd wordt worden dan onze inwoners. Daarom pleiten wij in onze bijdrage om effectieve maatregelen te bescherming van inwoners en schoolkinderen, op korte termijn.

Wat constateren we, wat is er aan de hand?

Er worden de laatste jaren op de akkers grenzend aan de Oude Molenweg (Amby, Scharn, Heer, Vroendaal, de Heeg) veel meer bestrijdingsmiddelen gebruikt dan een aantal jaren geleden. Dit hangt waarschijnlijk samen met veranderd gebruik van de akkers. Een voorbeeld is afgelopen jaar werden er (poot-)aardappelen geteeld die tenminste twee keer per week bespoten worden met bestrijdingsmiddelen.

² Uit het verslag van de raadsvergadering: De wethouder (Mackus) geeft aan dat in het beleid rekening moet worden gehouden met spuitvrije zones in kwetsbare gebieden en dat dit aspect moet worden meegenomen in de omgevingsvisie. (toezegging).

³ Zie persbericht in De Limburger van 30 oktober 2024, waarin de gemeente aangeeft het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de buurt van woningen te gaan ontmoedigen.

De middelen dringen de merkbaar de woningen binnen (je kunt het regelmatig ruiken). Bij overvloedige regenval (en dat komt òòk steeds vaker voor) overspoelt een schuimende massa modder het fietspad van de Molenweg, openbaar groen, straten en zelfs tuinen (erf). We hebben dit schuim geanalyseerd –

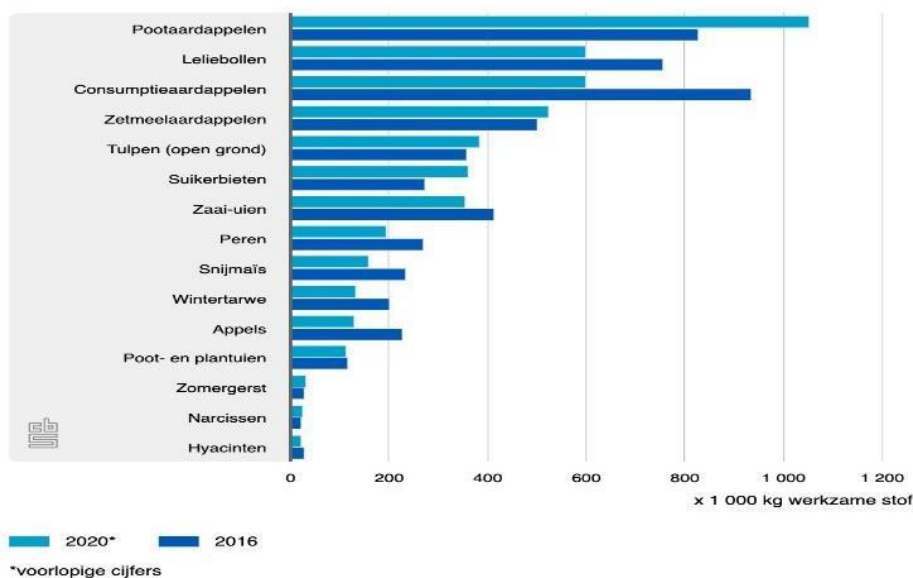

en gemeld aan de gemeente – het schuim wordt veroorzaakt door oppervlakte actieve stoffen. Chemische stoffen die niet in onze wijk of voor de scholen thuishoren. Daarnaast wordt er tenminste twee keer per jaar met glyfosfaat gespoten. Weliswaar (nog) een toegelaten maar bewezen kankerverwekkende stof⁴.

In het land is momenteel veel te doen rondom het pesticiden gebruik bij sierteelt, waaronder lelies. Terecht. Waar wij als bezorgde inwoners van schrikken is dat wat we aflezen bij het CBS dat er voor aardappelen evenveel gif gebruikt wordt als voor bv. tulpen – ca 45 kg werkzame stof/ ha. (Poot-)aardappelteelt is verantwoordelijk voor het leeuwendeel van het pesticiden gebruik in Nederland. Zie de onderstaande overzichten. Bron CBS 2020⁵.

Naast de directe bedreiging van deze middelen voor onze gezondheid zien we ook de biodiversiteit achteruitgaan. Met name de afname van insecten, zoals bijen, hommels, libellen valt op. Daardoor ook minder vogels.

**Gewassen met hoogste gebruik
gewasbeschermingsmiddelen**

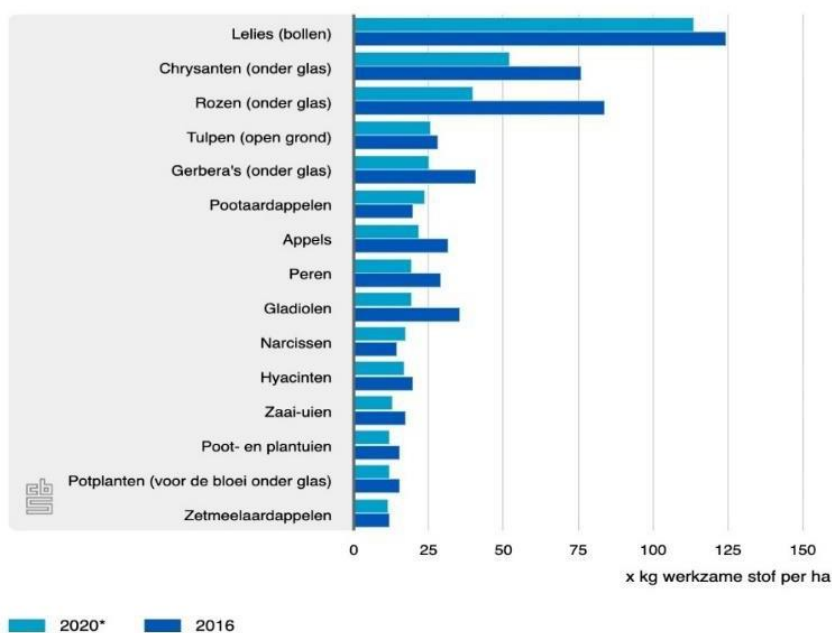

Ook als het gaat om de hoeveelheid per hectare scoren (poot)aardappelen aanzienlijk, het hoogste als het gaat om consumptieteelt, en wat verontrustend is: bij pootaardappelen is ook nog sprake van een behoorlijke toename, zelfs tegen de algemene trend in. En dat is ook wat wij waarnemen.

⁴ Zie bijlage 1 en 2

⁵ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/02/landbouw-gebruikt-minder-gewasbeschermingsmiddelen>

Hoogste gebruik gewasbeschermingsmiddelen per hectare¹⁾

Dat betekent dat ook in Maastricht bewoners, waaronder kwetsbare bewoners zoals kinderen, zwangere vrouwen en ouderen met gezondheidsproblemen structureel en langdurig aan pesticiden worden blootgesteld. Het is nog steeds niet verboden om PFAS toe te voegen aan bestrijdingsmiddelen. Deze spoelen dus ook uit en komen in het oppervlaktewater en onze tuinen terecht en blijven dus voor altijd onze omgeving belasten.

Wij krijgen geen informatie van de telers over welke middelen toegepast worden en worden niet gewaarschuwd wanneer er gespoten wordt.

De GGD erkent dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen gezondheidsrisico's voor de omgeving met zich mee kan brengen en stelt adviezen op (zie ook GGD website). Daarom heeft zij ons per brief geadviseerd om, zodra er gespoten wordt, ramen en deuren te sluiten, de was binnen te halen en schoenen niet binnen te dragen. We worden echter niet gewaarschuwd wanneer er gespoten wordt. Er is dus geen tijd om ramen en deuren te sluiten. Op herhaald verzoek aan diverse telers om ons te informeren over het middelen gebruik komt geen reactie. Het advies van de GGD is dus niet opvolgbaar.

Zodra er gespoten wordt heeft het Porta Mosana Mosana College te maken met tegenstrijdige en dus ook niet op te volgen adviezen van de GGD. Zie de slotparagraaf van dit document.

Wat vragen we van de gemeente?

Met een beroep op het voorzorgprincipe vragen we aan de gemeente om in de omgevingsvisie regels te stellen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de directe omgeving van gevoelige zones, zoals woningen, scholen, kinderopvanglocaties, speelplaatsen, zieken- en verpleeghuizen en verzorgingstehuizen. Regels die het gebruik van bestrijdingsmiddelen binnen een straal van 500 meter van deze gevoelige zones verbieden of drastisch beperken. Wij menen dat de gemeente op grond van Europese regels verplicht is deze regels te stellen. Wij vragen ook om deze regels zo spoedig mogelijk in te voeren en niet te wachten tot medio 2040. Met name om te voorkomen dat het aantal inwoners dat lijdt aan neurodegeneratieve ziekten zoals Parkinson, of andere ziekten die gerelateerd zijn aan

pesticiden gebruik, verder stijgt. De gemeente is het hier primair het bevoegd gezag. In het vervolg van deze notitie zullen we dat beargumenteren.

Waarom nemen onze zorgen toe?

Onze zorgen nemen toe omdat het middelen gebruik toeneemt. We worden in onze directe omgeving de laatste jaren vrijwel voortdurend belast met bestrijdingsmiddelen. De zorgen nemen ook toe omdat de wetenschappelijke bewijzen dat veel bestrijdingsmiddelen schadelijk zijn voor de volksgezondheid,

ondanks formele toelating, hand over hand toenemen. We komen hierop terug. Het meest schrijnende voorbeeld is de kwestie glyfosfaat. Nog maar een jaar geleden beweerde het College voor de Toelating van de Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Ctgb) dat glyfosfaat volstrekt veilig is. Nu erkent men schoorvoetend dat de onderzoeksmethode op het risico van kanker niet deugde en dat

het effect op neurodegeneratieve ziekten zoals Parkinson helemaal niet is onderzocht. Inmiddels is bewezen dat glyfosfaat kankerverwekkend is en vraagt zelfs het LTO om een spoedige herbeoordeling. Maar ondertussen kleuren de akkers in Limburg ook in 2025 op grote schaal toch weer oranje. Dit zwaar gif is ook dit jaar weer gebruikt, op enkele meters afstand van schoolplein en woningen.

Wij kunnen niet vertrouwen op de toelatingsprocedure door het Ctgb; deze is onvolledig en vertoont significante gebreken stelt ook de rechter vast.

Volgens het RIVM worden bestrijdingsmiddelen in verreweg de meeste gevallen niet of niet goed beoordeeld op neurotoxiciteit en neurodegeneratieve gevolgen.⁶ Het gaat daarbij om neurologische ziekten zoals Parkinson, Alzheimer en ALS. Het Ctgb erkent dat er op dit punt een hiaat is in de risicobeoordeling van bestrijdingsmiddelen.⁷ Maar het Ctgb herroept de goedkeuring niet.

Het RIVM stelt in dit verband *“De relatie tussen blootstelling aan chemische stoffen, inclusief gewasbeschermingsmiddelen, en neurodegeneratieve aandoeningen is plausibel.”*⁸

Daarnaast wordt in de goedkeuringsprocedure geen rekening gehouden met de risico's van het gebruik van cocktails van bestrijdingsmiddelen. Het is gebruikelijk dat gewassen met meerdere middelen tegelijk worden bespoten. In de toelatingsprocedure wordt alleen gekeken naar de risico's bij blootstelling aan

⁶ Heusinkveld e.a., Gewasbeschermingsmiddelen en neurodegeneratieve ziekten: mogelijkheden om de toelatingsvereisten te verbeteren, RIVM-rapport 2021

⁷ Brief van Ctgb aan EFSA, 9 maart 2021, kenmerk 202103090024. Citaten: “We would like to express our concerns with regard to a possible relation between the use of specific pesticides and the development of Parkinson’s disease” en “there are many more currently approved active substances for which we do not know whether exposure could be associated with Parkinson’s disease”. Te downloaden via: https://www.ctgb.nl/binaries/ctgb/documenten/brieven/2021/03/23/ef-sa-mogelijke-relatie-gewasbeschermingsmiddelen-en-ziekte-van-parkinson/Letter_possible+relation+PPP+and+Parkinson_Geredigeerd.pdf

⁸ Heusinkveld e.a., Gewasbeschermingsmiddelen en neurodegeneratieve ziekten: mogelijkheden om de toelatingsvereisten te verbeteren, RIVM-rapport 2021.

een individueel middel. Cocktails van middelen zijn vaak vele malen giftiger zijn dan wanneer de betreffende middelen separaat worden gebruikt.⁹

Ten derde wordt in de goedkeuringsprocedure geen aandacht besteed aan blootstelling via huisstof.¹⁰ Daarom bestaat géén inzicht in de gezondheidsrisico's van deze verspreidingsroute, terwijl uit onderzoek van het RIVM blijkt dat omwonenden van bollenvelden via huisstof chronisch worden blootgesteld aan bestrijdingsmiddelen.¹¹ En dat geldt vooral voor kleine kinderen, blijkt uit onderzoek van de Wageningse Universiteit.¹² En wat voor bollenteelt geldt, geldt in principe ook voor andere teelten met een overvloedig gebruik aan bestrijdingsmiddelen, zoals (poot)aardappelteelt.¹³

De rechter heeft inmiddels herhaalde malen vastgesteld dat de toetsing van bestrijdingsmiddelen op de gezondheid van mensen door het Ctgb niet in alle gevallen zorgvuldig is en hiaten vertoont.¹⁴

Erg verontrustend is dat de hernieuwde toelating van glyfosaat door de Europese commissie hoofdzakelijk gebaseerd lijkt te zijn op pseudo-onafhankelijk onderzoek van wetenschappers die sterk door de producent zelf zijn beïnvloed (of erger). Onderzoeken die aantonen dat glyfosaat kankerverwekkend is en mogelijk Parkinson veroorzaakt worden weggemoffeld.

Zie de uitzendingen van Zembla <https://www.bnnvara.nl/zembla/artikelen/geen-verbod-op-glyfosaat-tien-jaar-langer-toegestaan> en <https://www.bnnvara.nl/zembla/videos/612619>

We zijn geen expert, maar op basis van algemeen toegankelijke informatie is onze conclusie: een toegelaten middels is absoluut niet bewezen veilig voor de gezondheid van mens en dier.

Bepaalde pesticiden zijn schadelijk voor mens en dier, zeker bij langdurige blootstelling

Er is steeds meer wetenschappelijk bewijs voor de stelling dat chronische blootstelling aan bestrijdingsmiddelen risico's met zich meebrengen voor de gezondheid. Wetenschappers wijzen op een verband met het ontstaan van neurodegeneratieve ziektes zoals Parkinson,¹⁵ Alzheimer¹⁶ en ALS.¹⁷ Boeren die met bestrijdingsmiddelen werken hebben een hoger risico om Parkinson te krijgen dan andere mensen.¹⁸ In Frankrijk is Parkinson inmiddels erkend als beroepsziekte, voorkomend bij met name landbouwers.

Verder is er een mogelijk verband tussen autisme en ADHD en chronische blootstelling van kinderen aan **lage** hoeveelheden bestrijdingsmiddelen.¹⁹ Daarnaast zijn er aanwijzingen voor een relatie tussen blootstelling aan bestrijdingsmiddelen en verschillende kankersoorten, longaandoeningen, voortplantingsproblemen en immuniteitsproblemen.

⁹ K.C. Paul e.a. 'A pesticide an iPSC dopaminergic neuron screen identifies and classifies Parkinson-relevant pesticides', Nature Communications 16 Mei 2023, p.1-18.

¹⁰ Dit vormt op basis van Verordeningen 283/2013 en 284/2013 geen onderdeel dat moet worden onderzocht voordat goedkeuring voor een werkzame stof of gewasbeschermingsmiddel kan worden verkregen.

¹¹ M.H.M.M Montforts e.a., Bestrijdingsmiddelen en omwonenden: Samenvattend rapport over blootstelling en mogelijke gezondheidseffecten, RIVM rapport 2019.

¹² <https://www.facebook.com/watch/?v=295000936974315>

¹³ Zie overzichten op pagina 2.

¹⁴ Rechtbank Noord-Nederland 12 juni 2023, ECLI: NL: RBNNE:2023:2333.; Rechtbank Oost-Brabant 19 juli 2024, ECLI:NL: RBOBR:2024:3440.; Rechtbank Limburg 8 mei 2024 ECLI: NL: RB LIM:2024:2330.; Hof Arnhem-Leeuwarden 10 juli 2023 ECLI: NL: GHARL:2023:6083

¹⁵ Shrestha e.a., 'Pesticide use and incident Parkinson's disease in a cohort of farmers and their spouses', Environmental Research 2020, afl. 191, p. 1-14.

¹⁶ A.M. Aloizou e.a., 'Pesticides, cognitive functions and dementia: A review', Toxicology Letters 2020, afl. 326, p. 31-51.

¹⁷ A.M. Malek e.a., 'Environmental Research 2012, afl. 117, p. 112-119.

¹⁸ P.L. Gamache, I. Salem, N. Roux- Dubois., J. Le Bouthillier, Z. Gan-Or & N. Dupré, 'Exposure to pesticides and welding hastens the age-at-onset of Parkinson's disease', Canadian Journal of Neurological Sciences 2019, 46(6), p. 711-716.

¹⁹ J.R. Roberts, E.H. Dawley & J.R. Reigart, 'Children's low- level pesticide exposure and associations with autism and ADHD: A review', Pediatric research 2019, 85(2), p. 234-241

In 2024 verscheen in het tijdschrift *Journal of Parkinson's Disease* een rapport van de hand E. Ray Dorsey, en de Nederlandse top-neuroloog van het Radboud Ziekenhuis Nijmegen Bastiaan R. Bloem getiteld: *"Parkinson's Disease is Predominantly an Environmental Disease"*²⁰. In dit rapport worden heel veel onderzoeken besproken en aangehaald. De conclusie is onverbiddelijk: Parkinson is een ziekte die voornamelijk door omgevingsfactoren wordt veroorzaakt en beïnvloed, omgevingsfactoren waarbij luchtverontreiniging maar vooral bestrijdingsmiddelen, waaronder ook glyfosfaat de grootste veroorzakers zijn. Deze conclusie is enerzijds schokkend en tegelijk hoopgevend, want door te stoppen met bestrijdingsmiddelen en door te zorgen voor betere luchtkwaliteit kan de explosieve toename van Parkinson worden gestuit.

Tot slot halen we hier het RIVM-advies aan waarin eveneens wordt gewezen op de gezondheidsrisico's van bestrijdingsmiddelen. Het betreft een flyer op verzoek van en uitgegeven door het ministerie van Sociale Zaken.²¹ We citeren enkele zinnen onder het kopje werken met zware bestrijdingsmiddelen:

"Risico's van bestrijdingsmiddelen: een aantal bestrijdingsmiddelen (niet allemaal) hoort bij de 'voor de voortplanting giftige stoffen'. Deze stoffen kunnen schadelijk zijn voor je vruchtbaarheid, de zwangerschap en je ongeboren kind. Sommige stoffen kunnen ook schadelijk zijn als je borstvoeding geeft".

"Als je in contact komt met bestrijdingsmiddelen kun je minder vruchtbaar worden. Dat geldt voor mannen en vrouwen. Ook kunnen bestrijdingsmiddelen al vóór de zwangerschap van invloed zijn op de gezondheid van je kind".

"Kom je tijdens de zwangerschap in contact met bestrijdingsmiddelen? Dan heb je meer kans op een kind met bijvoorbeeld een open ruggetje of een gespleten lip of verhemelte (schisis). Op latere leeftijd hebben kinderen een iets hogere kans op sommige vormen van kanker".

Deze flyer is primair geschreven voor landbouwers en medewerkers die werken met bestrijdingsmiddelen. Het risico op gezondheidsschade is bij deze categorie groter dan bij omwonenden, dat snappen wij ook, maar voor omwonenden is het risico geenszins afwezig. En het gaat hier om toegelaten middelen die van het Ctgb het predicaat *"veilig"* hebben gekregen.

Blootstelling van omwonenden aan pesticiden en gezondheidsrisico's voor Maastrichtenaren.

Bestrijdingsmiddelen blijven niet op de akkers. Dat staat inmiddels vast. Uit het RIVM-onderzoek 'Bestrijdingsmiddelen en omwonenden'²² maar ook uit recente onderzoeken van "Meten is Weten" en "Aardige Buren" blijkt dat deze middelen tot een afstand van tot wel 500 meter rondom akkerbouw in aanzienlijk verhoogde concentraties worden aangetroffen. Onder meer in huisstof, in bladeren van bomen en in ook urine (o.a. van baby's en kleine kinderen²³) en bloed van omwonenden. Stoffen die niet in de urine en het bloed van omwonenden thuishoren. Ook na 500m worden stoffen aangetroffen. Maar hoe dicht bij de akker, hoe hoger de concentraties.

Volgens UNICEF wordt maar liefst één op de twaalf Nederlandse kinderen blootgesteld aan te hoge concentraties bestrijdingsmiddelen²⁴.

²⁰ *Journal of Parkinson's Disease* 14 (2024) pages 451–465 DOI 10.3233/JPD-230357, IOS Press

²¹ <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2024-10/Werken%20met%20bestrijdingsmiddelen.pdf>

²² M.H.M.M. Montforts e.a., Bestrijdingsmiddelen en omwonenden: Samenvattend rapport over blootstelling en mogelijke gezondheidseffecten, omwonenden; RIVM-rapport 2019.

²³ <https://vito.be/nl/nieuws/212-kinderen-nemen-voor-een-tweede-keer-deel-aan-uniek-gezondheidsonderzoek>

²⁴ Places and Spaces: Environments and children's well-being, Innocenti Report Card 17, UNICEF Office of Research – Innocenti: Florence 2022 (www.unicef.nl/files/RC17-UNICEF-Places-and-paces.pdf), p. 26-27.

Zijn deze concentraties bewezen schadelijk voor onze gezondheid? Waarschijnlijk wel. Is dat bewezen? Veel studies wijzen in die richting en als artsen en toxicologen de noodklok luiden, dan moeten we luisteren. U moet het ons niet kwalijk nemen maar wij willen geen onvrijwillig proefkonijn zijn in een experiment met hoge risico's. We lezen niet alleen de studies waarin een schrikbarende stijging van Parkinson voorkomt. We zien het ook in onze omgeving. Daarom willen wij niet nog langer wachten op onderzoek waarin die relatie, inmiddels statistisch overtuigend aangetoond, nog eens causaal wordt bewezen. Wij willen dat de gemeente ons een leef- en woongebied garandeert waarin geen onnodige gezondheidsrisico's worden gelopen. Onnodig inderdaad omdat er alternatieven zijn voor het agrarisch gebruik van de velden die grenzen aan woongebieden.

Het landelijk kader, de zorg voor drinkwater en de natuurbeschermingsplicht.

Het tegengaan van het gebruik bestrijdingsmiddelen langs de stadbebouwing van Maastricht levert vierdubbel voordeel op. Nederland is een van de landen met het hoogste bestrijdingsmiddelengebruik per hectare agrarische grond. Natuurgebieden en de drinkwatervoorziening worden ook bedreigd.

Bestrijdingsmiddelen dringen diep door in Nederlandse natuurgebieden en spoelen uit naar het oppervlaktewater.²⁵ Dit heeft gevolgen voor de dieren en de natuur. Zo wordt de afname in de insectenpopulaties door wetenschappers onder meer toegeschreven aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen.²⁶ Het Nederlandse oppervlaktewater is sterk vervuild met PFAS en pesticiden. Zie de bestrijdingsmiddelenatlas.²⁷ In Maastricht Oost zijn diverse drinkwaterputten die met pesticiden

²⁵ M. Mantingh & J. Buijs, Onderzoek naar de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in vier natura 2000 gebieden in Drenthe en de mogelijke invloed van de afstand van natuurgebieden tot landbouwgebied-en op de belasting met bestrijdingsmiddelen, Mantingh Environment and Pesticides: Assen / Buijs AgroServices, Bennekom 2020

²⁶ D. Kleijn e.a., Achteruitgang insectenpopulaties in Nederland: trends, oorzaken en kennislacunes, Wageningen Environmental Research 2018; F. Geiger e.a., 'Persistent negative effects of pesticides on biodiversity and biological control potential on European farmland', Basic and Applied Ecology 2010, afl. 11.

²⁷ www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl

worden belast. Het kost de drinkwaterbedrijven steeds meer moeite en geld om het water zuiver te houden. Ondanks de Europese richtlijn die gebruik van bestrijdingsmiddelen in drinkwaterwingebieden verbiedt, worden in de betreffende drinkwaterwingebieden aan de oostkant van Maastricht nauwelijks beperkingen opgelegd aan het pesticiden gebruik. Dit is met het oog op duurzame winning van zuiver drinkwater een zeer ongewenste situatie.

Bovendien heeft de Raad van State recent in 2025 vastgesteld dat het gebruik van pesticiden in de onmiddellijke nabijheid van Natura 2000 gebieden zonder expliciete vergunning *niet is* toegestaan. Het Savelsbosch en de St.Pietersberg zijn zulke **Natura 2000** gebieden en grenzen aan de betreffende akkers. Het verbieden of drastisch beperken van bestrijdingsmiddelen in dit gevoelige gebied kent dus vier winnaars: de bewoners, het drinkwater, de natuur en de dieren waaronder de insecten.

We vragen aan de gemeente Maastricht regels te stellen aan gebruik bestrijdingsmiddelen in gevoelige zones.

Er zijn vier belangrijke grondslagen waarom de gemeente het gebruik van bestrijdingsmiddelen moet en kan reguleren.

1. Toepassen voorzorgprincipe

Verordening (EG) 1107/2009 bevat de regels over de toelating van bestrijdingsmiddelen. Deze verordening bepaalt expliciet dat landen, in aanvulling op die regels, *uit voorzorg*, maatregelen kunnen treffen als er onzekerheid bestaat over de risico's voor mens, dier of milieu (art. 1 lid 4):

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State staat bestuursorganen expliciet toe om het voorzorgsbeginsel aan te voeren als rechtvaardiging voor het stellen van regels die het grondgebruik beperken.

2. De Richtlijn duurzaam gebruik: bescherming kwetsbare groepen

De Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden (2009/128/EG) verplicht Nederland om kwetsbare groepen, *waaronder omwonenden*, te beschermen tegen schade door bestrijdingsmiddelen. Artikel 12 lid 1, onder a van deze richtlijn bepaalt dat het gebruik van pesticiden verboden of geminimaliseerd moet worden in: “gebieden die door het brede publiek of door kwetsbare groepen, zoals omschreven in artikel 3 van Verordening (EG) nr. 1107/2009, worden gebruikt, zoals parken, openbare tuinen, sport- en recreatieterreinen, schoolterreinen en speelplaatsen, en gebieden in de nabijheid van zorginstellingen”. Kwetsbare groepen zijn: “mensen die specifieke aandacht behoeven als het gaat om de beoordeling van acute en chronische gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid. Hiertoe behoren zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven, ongeboren kinderen, zuigelingen en kinderen en ouderen, alsmede werknemers en bewoners die gedurende langere tijd blootstaan aan hoge doses pesticiden”. Het zal duidelijk zijn dat er in de wijken grenzend aan de akkers, ook kinderen, ouderen en zwangere vrouwen wonen. Bovendien zijn er scholen, parken en speelplaatsen die belast worden. Bij (poot-)aardappelen gaat het om hoge doses bestrijdingsmiddelen.

De Europese wetgever heeft dus bepaald dat bestrijdingsmiddelen *niet* veilig gebruikt kunnen worden in gebieden met kwetsbare groepen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze bepaling heeft het Rijk bij *gemeenten* gelegd. Gemeenten zullen dus, aanvullend op de risicobeoordeling

van middelen: “in nieuw op te stellen bestemmingsplannen (Ruimtelijke Ordening) regels moeten opstellen die bijdragen aan het verminderen van het risico op blootstelling”. Onder de Omgevingswet geldt dit onverkort voor regels in het omgevingsplan.

Ook de rechter heeft herhaalde malen vastgesteld dat Nederland de Europese Richtlijn onvoldoende naleeft: De gemeente heeft echter de mogelijkheid om aan dit hiaat te einde te maken door simpelweg de verplichting van artikel 12 van 2009/128/EG in de omgevingsvisie op te nemen en uit te werken. Zo moeilijk is dat niet.

3. Hiaten in de toelatingsprocedure; rechter verbiedt gebruik in gevoelige zones: bestuursorganen behoren de wet te volgen. Sterker nog: In hoger beroep constateert de rechter dat bepaalde bestrijdingsmiddelen wel degelijk schadelijk zijn voor de gezondheid van omwonenden ondanks het feit dat deze middelen zijn goedgekeurd.

Uit recente jurisprudentie blijkt dat er zoveel hiaten in de toelatingsprocedure door het Ctgb zijn dat bestrijdingsmiddelen niet zomaar in gevoelige zones mogen worden toegepast. Het gaat om uitspraken van rechtbanken in Noord-Nederland²⁸, Oost-Brabant²⁹, **Limburg**³⁰ en het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden³¹. Recent heeft opnieuw de rechter in hoger beroep in de Sevenum zaak vastgesteld dat de toelatingsprocedure van het Ctgb onvoldoende is en wettelijk niet door de beugel kan.³²

De rechter verbiedt daarom bepaalde stoffen die waarschijnlijk een negatief effect hebben op de ontwikkeling van de hersenen en het zenuwstelsel. Het gaat o.a. om organofosfaten, (dithio)carbamaten, pyrethroiden en neonicotinoïden.

De rechter stelt vast dat internationaal voldoende studies zijn uitgevoerd die neuro-ontwikkelingstoxiciteit van deze middelen bij kinderen van omwonenden van landbouwgebieden hebben aangetoond. **Let wel het betreft hier middelen die ook bij de (poot)aardappelteelt, dus ook in en rondom Maastricht worden ingezet.**

De rechter vervolgt:

“Bestrijdingsmiddelen zoals organofosfaten, (dithio)carbamaten en pyrethroiden, kunnen een aanzienlijke invloed hebben op de ontwikkeling van hersenfuncties en cognitieve effecten bij kinderen. Een breed scala aan gebruikte bestrijdingsmiddelen in [woonplaats] zou een risico kunnen zijn voor de omwonenden en hun kinderen, maar een adequate risicobeoordeling voor neurodegeneratieve ziekten, neuro-ontwikkelingstoxiciteit en EATS-interacties voor deze groep ontbreekt.

Deze ontbrekende risicobeoordelingen voor de laatstgenoemde eigenschappen is door de toelatingsinstanties zoals EFSA en Ctgb tot op heden niet gebeurd, terwijl experimenteel hiervoor de juiste tests wel beschikbaar zijn”

Dat is een fors verwijt aan het adres van het Ctgb, dat o.i. niet genegeerd kan worden.

4. De omgevingswet geeft gemeenten nadrukkelijk de bevoegdheid om bestrijdingsmiddelen te reguleren.

De omgevingswet geeft gemeenten nieuwe bevoegdheden. Was het onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening nauwelijks mogelijk om op lokaal niveau bestrijdingsmiddelen te reguleren. De nieuwe wet geeft gemeenten wel die bevoegdheid. Er bestaat geen verplichting meer om overgangsrecht op te nemen op bestaand agrarisch gebruik. Recent (30-07-2025) stelde de rechter de

²⁸ Rechtbank Noord-Nederland 12 juni 2023, ECLI: NL: RBNNE:2023:2333.

²⁹ Rechtbank Oost-Brabant 19 juli 2024, ECLI:NL: RBOBR:2024:3440.

³⁰ Rechtbank Limburg 8 mei 2024 ECLI: NL: RB LIM:2024:2330.

³¹ Hof Arnhem-Leeuwarden 10 juli 2023 ECLI: NL: GHARL:2023:6083

³² Gerechtshof 's Hertogenbosch 22-07-2025 <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHSHE:2025:2043>

gemeente Opsterland gemeente in het gelijk in een zaak die een lelieteler had aangespannen tegen de gemeente omdat deze gemeente de lelieteelt per bestemmingsplan had verboden ter bescherming van omwonenden. De lelieteler probeerde met een beroep op bestaand agrarisch gebruik dit verbod van tafel te krijgen. De rechter ging hier niet in mee.³³

En tot slot is ook het imago in het geding: Maastricht als gezondheidsstad willen profileren met MUMC campus Brightlands als speerpunt valt moeilijk te rijmen met grootschalig gebruik van bestrijdingsmiddelen rondom de stad.

Welke opties heeft de gemeente?

De gemeente heeft als bevoegd gezag een drietal opties om het gebruik te reguleren:

1. Het stellen van algemene regels

De gemeente kan algemene regels stellen t.a.v. het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Zo kan de gemeente het gebruik van bestrijdingsmiddelen in gevoelige zones verbieden. Daarnaast kan de gemeente ook bepaalde teelten verbieden, waarbij veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

2. Invoeren van een vergunningsplicht

De gemeente kan het gebruik van bestrijdingsmiddelen ook reguleren d.m.v een vergunningplicht waarbij nadere gebruiksvoorwaarden kunnen worden gesteld.

3. Het instellen van een maatwerkvoorschrift

Tot slot heeft de gemeente de bevoegdheid om op verzoek van bijvoorbeeld inwoners een maatwerkvoorschrift in te stellen dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen reguleert. Zo'n maatwerkvoorziening kan snel worden ingesteld maar geldt alleen voor het betreffende landbouwbedrijf.

De meest duurzame optie is het opleggen van algemene regels (optie 1). Wij hopen met deze zienswijze een bijdrage te leveren aan het zorgvuldig motiveren van algemene regels die het gebruik van bestrijdingsmiddelen in gevoelige zones verbieden of drastisch beperken.

Wat vragen we concreet aan de gemeente

Ons motto is: *“inwoners van Maastricht worden in hun woon-, werk- of schoolomgeving niet meer blootgesteld aan bestrijdingsmiddelen”*. Daarom vragen wij de gemeente om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verbieden in gevoelige gebieden. Gevoelige gebieden zijn gebieden met permanente bewoning, locaties met een onderwijs- of kinderopvangfunctie, locaties met een zorgfunctie en locaties waar veel kinderen en volwassenen komen en of verblijven (zoals speelplaatsen bv) en opvanglocaties voor vluchtelingen. Om deze gevoelige gebieden te vrijwaren van pesticiden is het nodig om een zone in te stellen van 500 meter waarin het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet is toegestaan. Deze 500 meter wordt gerekend vanaf de locatiegrens (erfgrens) tot het te bespuiten terrein.

Uit onderzoek blijkt in alle gevallen een sterk verhoogde concentratie van giftige bestrijdingsmiddelen tot tenminste 500 meter van de bespoten akkers. Niet een beetje verhoogd maar sterk verhoogd. Pas na 500 meter neemt de concentratie af. We sluiten met die 500 meter ook aan bij een uitspraak van de

³³ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBNNE:2025:3164>

Raad van State die een door de provincie Drenthe voorgestelde grens van 250 meter in een Natura 2000 zaak (in 2025) heeft verworpen.³⁴

Als deze regel (bestuurlijk) niet haalbaar zou zijn vragen we de gemeente om binnen die zone van 500 meter het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen drastisch te beperken door bv bepaalde teelten waarbij hoge doseringen van bestrijdingsmiddelen gebruikelijk zijn, zoals (poot)aardappelteelt en sierteelt te verbieden. Uitsluitend middelen die wetenschappelijk bewezen de akker niet verlaten mogen worden toegepast. Tot die tijd is het voorzorgsprincipe van toepassing.

Tegenwerpingen tegen lokale regulering van bestrijdingsmiddelen snijden geen hout:

“Middelen zijn goedgekeurd en dus veilig”

Deze stelling is niet houdbaar. Het Ctgb geeft zelf inmiddels toe dat de testprocedures lacunes en methodische fouten vertonen en dat effect op neurodegeneratieve ziekten niet worden onderzocht. Ook blijven cocktails van bestrijdingsmiddelen buiten de toets procedure. Uit reeds aangehaalde uitzendingen van Zembla blijkt dat het Ctgb soms voor de toelating belastend onderzoek terzijde schuift. Hierdoor is er niet alleen sprake van gebrekkige toetsing maar ook van misleidende conclusies. Uit recente jurisprudentie is duidelijk geworden dat toegelaten middelen lang niet altijd veilig zijn en dus eigenlijk niet in kwetsbare gebieden mogen worden gebruikt.

“Door moderne techniek blijven de middelen op de akkers”

Deze stelling houdt evenmin stand. Het RIVM heeft wetenschappelijk aangetoond dat omwonenden zeker tot een straal van 500 meter worden belast met pesticiden. Het gaat echt om fors verhoogde concentraties ten opzichte van bewoners die verder weg wonen.

“Regulering is geen lokale kwestie maar komt de landelijke politiek toe”

Deze opvatting is achterhaald. Zowel Europese regels als de nieuwe Omgevingswet geven de gemeente nadrukkelijk de bevoegdheid om nadere regels te stellen. Er is een plicht om te beoordelen of er nadere regels nodig zijn.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen is noodzakelijk voor de voedselzekerheid

Een drogreden. Het grootste deel van de agrarische opbrengst wordt geëxporteerd. Nederland importeert op haar beurt het grootste deel van haar voedsel uit het buitenland.³⁵ En wij vragen ook niet om bestrijdingsmiddelen overal te verbieden.

Boeren leiden ernstige schade indien het gebruik aan bestrijdingsmiddelen aan banden wordt gelegd.

Biologische teelt is een serieus alternatief, ook in economische zin. Bovendien: de door ons gevraagde spuitvrije zones betreffen maar een klein deel van het landbouwareaal.

³⁴ <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@149432/202104808-1-r2/#toonpersaankondiging>

³⁵ <https://www.ftm.nl/artikelen/hoe-nederland-miljoenen-extra-mensen-kan-voeden?share=Wc%2Frkdo0tCLZfPzkxWZ%2FR%2BHA0iiFbsNZUllY4Ppa%2FouTxXs9i5ErkP%2Bzre36zsl%3D>

Per slot van rekening

Het staat vast dat wij als omwonenden worden blootgesteld aan pesticiden. Dit is met de grootste mogelijke waarschijnlijkheid schadelijk voor onze gezondheid. Voor een aantal van de - ook in Maastricht gebruikte middelen- staat het, volgens de rechter, vast dat deze schadelijk zijn voor de ontwikkeling van de hersenen en het zenuwstelsel van kinderen en dat deze middelen in verband gebracht kunnen worden met neurodegeneratieve afwijkingen en ziekten. Het is niet te rechtvaardigen dat er pesticiden worden gespoten in de onmiddellijke omgeving van scholen, die hun ramen moeten openen vanwege het ventilatieadvies van de GGD, terwijl diezelfde GGD de school en omwonenden adviseert ramen en deuren te sluiten zodra er met bestrijdingsmiddelen gespoten wordt. Het is niet okay, om jeugdigen op deze manier bloot te stellen aan gezondheidsrisico's. Het is niet aanvaardbaar om omwonenden langdurig op te zadelen met pesticiden in en om hun woningen, waardoor hun gezondheid wordt bedreigd en de biodiversiteit wordt aangetast.

Dit moet stoppen en wel zo spoedig mogelijk. Dat hiermee andere belangen in het geding zijn snappen we. En we begrijpen ook dat de gemeente uiterst zorgvuldig moet omgaan met deze belangenafweging. De balans is nu echter zoek en we doen een beroep op het lokale bestuur om deze te herstellen. U heeft daartoe de bestuurlijke en juridische mogelijkheden.

De initiatiefgroep Gezond Wonen in Maastricht

Augustus 2025

Bijlagen (4)

Bijlage 1: Overzicht officiële adviezen landbouwgif en omwonenden

- Gezondheidsraad in 2024

In 2014 stelt dat de Gezondheidsraad voor het eerst dat uit (buitenlands) onderzoek blijkt dat boeren en omwonenden gezondheidsrisico's kunnen lopen door landbouwgif.³⁶

Op pag. 14-15: *“De afgelopen decennia is in binnen- en buitenland veel epidemiologisch onderzoek verricht onder agrariërs. Daarbij zijn geregeld associaties gevonden tussen blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en het optreden van uiteenlopende gezondheidseffecten, zoals een verminderde vruchtbaarheid, diverse vormen van kanker (ook bij het nageslacht) en aandoeningen van het zenuwstelsel. **Vooraf voor de ziekte van Parkinson en voor leukemie bij kinderen van agrariërs zijn die bevindingen consistent.** Buitenlandse bevindingen zijn echter niet zomaar naar de Nederlandse situatie door te trekken en de onderzoeksresultaten uit eigen land dateren van enige tijd geleden.”*

Op pag. 15-16: *“Epidemiologisch onderzoek naar mogelijke chronische gezondheidseffecten bij omwonenden, dat eveneens vooral in het buitenland is verricht, levert enige aanwijzingen op dat bepaalde aandoeningen wellicht vaker bij deze groep voorkomen. Het betreft onder meer effecten op het ongeboren kind, leukemie bij kinderen en de ziekte van Parkinson. Het aantal onderzoeken is echter gering en veel onderzoek kent aanzienlijke beperkingen.”*

³⁶ <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2014/01/29/gewasbescherming-en-omwonenden>

De Gezondheidsraad concludeert dat onvoldoende bekend is over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif, maar dat uit voorzorg wel maatregelen genomen moeten worden om blootstelling te verminderen (zie p. 18-20, o.a. het voortvarend instellen van spuitvrije zones).

De raad adviseert ook een blootstellingsonderzoek uit te voeren (dit zal het OBO worden uit te voeren door het RIVM).

- RIVM (2018): 'Gezondheidsverkenning omwonenden van landbouwpercelen'.³⁷

Hierin wordt de wetenschappelijke literatuur samengevat, met o.a.:

Op pag.3 "werd in de nabijheid van maisteelt een hogere sterfte aan luchtwegaandoeningen gevonden. We kunnen niet zeggen of het gebruik van bestrijdingsmiddelen hiervan de oorzaak is. Daarnaast viel in de nabijheid van landbouwpercelen een aantal aandoeningen op waarvoor het verband met de hoeveelheid of nabijheid van specifieke gewassen onvoldoende eenduidig was, maar die nader onderzoek verdienen. Het gaat om een hoger geboortegewicht in de nabijheid van zomergerst, de ziekte van Parkinson bij fruitteelt, oogirritaties bij fruitteelt en om leukemie bij afwisselende granen-bieten-aardappelteelt."

Ook het RIVM concludeert dat meer onderzoek nodig is om het causale verband met landbouwgif te bewijzen.

- 2019, RIVM: 'Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden' (OBO 1).³⁸

Op pagina 3 het bewijs dat blootstelling bij omwonenden plaatsvindt:

"Restanten van bestrijdingsmiddelen die op de onderzochte bollenvelden zijn gebruikt, zijn teruggevonden in de buitenlucht rond woningen in de buurt. Ook in het stof op de deurmat en in het huisstof zaten resten. Daarnaast zijn ze aangetroffen in de urine van omwonenden van bloembollenvelden, zowel bij volwassenen als bij kinderen. Dit was ook het geval in de urine van mensen die op meer dan 500 meter afstand van agrarische velden woonden. Bij bollentelers en hun gezinsleden zijn hogere concentraties bestrijdingsmiddelen gemeten dan bij andere omwonenden."

- 2020, De Gezondheidsraad: 'Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden'.³⁹

De Gezondheidsraad stelt opnieuw dat er, gebaseerd op internationaal onderzoek, daadwerkelijk gezondheidsrisico's zijn voor omwonenden.

Op pagina 3: *"Uit de internationale epidemiologische literatuur komen aanwijzingen dat gewasbescherming met chemische middelen gepaard kan gaan met gezondheidsschade bij mensen. Zo zijn er verbanden met de ziekte van Parkinson gevonden. Ook is er een verband gevonden tussen prenatale blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen. In het onderzoek is de bepaling van de blootstelling echter vaak onnauwkeurig. Daardoor is niet duidelijk hoe groot het risico precies is en welke gewasbeschermingsmiddelen verantwoordelijk zijn. Proefdieronderzoek en onderzoek naar werkingsmechanismen laten zien dat verbanden tussen blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en de ziekte van Parkinson en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen plausibel zijn."*

³⁷ <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2018-0068.pdf>

³⁸ <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2019-0052.pdf>

³⁹ <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/06/29/vervolgadvies-gewasbescherming-en-omwonenden>

De Raad adviseert opnieuw op pagina 4 om uit voorzorgmaatregelen te nemen om omwonenden te beschermen en om de toelatingsbeoordeling van middelen aan te passen: *“Streven naar een zo laag mogelijke blootstelling aan chemische gewasbeschermingsmiddelen is het uitgangspunt.” De raad noemt hierbij opnieuw spuitvrije zones.*

Opnieuw adviseert de raad dat er aanvullend onderzoek moet komen om (ook in Nederland) de link te kunnen leggen tussen de gevonden blootstelling en daadwerkelijke gezondheidsschade. Er gebeurt echter een paar jaar niets.

- In 2023 is het RIVM het OBO-2 onderzoek begonnen, om opnieuw de gezondheidsrisico's voor omwonenden te onderzoeken.⁴⁰

Dit onderzoek zal maar liefst 8 jaar duren. Het is onacceptabel om omwonenden (en kinderen die nu opgroeien) al die tijd nog bloot te stellen aan grote hoeveelheden gif, zoals teelten waarbij veel pesticiden worden gebruikt.

- 2024, De Gezondheidsraad: 'Resistentie ondermijnt de behandeling van schimmelinfecties'.⁴¹

De Gezondheidsraad wijst expliciet naar hopen plantenresten uit de bollenteelt als bron van resistente schimmels, omdat in de bollenteelt bovenmatig veel fungiciden worden gebruikt. Mensen kunnen ziek worden van deze schimmels, maar de anti-schimmelmedicijnen voor mensen werken dan niet meer, omdat die medicijnen vrijwel identiek zijn aan de landbouw-fungiciden. Als mensen met een verzwakt afweersysteem in aanraking komen met deze resistente schimmels, kan dat dodelijk aflopen.

Het advies op pag. 5: *“Dring er binnen de Europese Unie, en bij voorkeur op mondiaal niveau, op aan dat werkzame stoffen van nieuwe antimycotica (of daaraan nauw verwante stoffen) niet mogen worden gebruikt in fungiciden voor de landbouw of voor andere brede toepassingen, zoals houtconservering. Als dat niet haalbaar blijkt, verlang dan van fabrikanten van nieuwe fungiciden dat ze op voorhand aantonen dat hun middelen geen negatieve invloed zullen hebben op de effectiviteit van antimycotica voor de mens.”* En: *“Versterk het bestaande beleid om het gebruik van fungiciden en van gewasbeschermingsmiddelen in het algemeen verder terug te dringen.”*

Bijlage 2: Een aantal conclusies uit de uitspraak in hoger beroep in de Sevenum zaak (Gerechtshof 's- Hertogenbosch, 22-07-20250)

(tekst uit het arrest)

- Het gebruik van pesticiden kan bijzonder gevaarlijk zijn in zeer kwetsbare gebieden zoals Natura 2000-gebieden die bescherming genieten uit hoofde van Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG. Op andere plaatsen zoals openbare parken, sport- en recreatieterreinen, schoolterreinen en speelplaatsen voor kinderen, en in de nabijheid van zorginstellingen bestaat er een groot risico van blootstelling aan pesticiden. In dergelijke gebieden dient het gebruik van pesticiden tot een minimum te worden beperkt of te worden verboden. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van pesticiden, moeten passende risicobeheersmaatregelen worden genomen en moeten in eerste instantie pesticiden met een laag risico alsmede biologische bestrijdingsmaatregelen worden overwogen.

⁴⁰ <https://www.bestrijdingsmiddelen-omwonenden.nl/over-onderzoeken>

⁴¹ <https://www.gezondheidsraad.nl/onderwerpen/milieu/documenten/adviezen/2024/06/06/advies-resistentie-ondermijnt-de-behandeling-van-schimmelinfecties>

- Het RIVM heeft in haar rapport van 2021 al geconcludeerd dat de relatie tussen blootstelling aan chemische stoffen, inclusief gewasbeschermingsmiddelen, en neurodegeneratieve ziektes plausibel is en dat de huidige toelatingsprocedure tekortschiet waar het gaat om de beoordeling van neurotoxische effecten.
- Er zijn terecht zorgen over de gezondheidseffecten van bestrijdingsmiddelen voor omwonenden van landbouwgebieden binnen een straal van 250 meter.
- In de huizen van omwonenden worden in Nederland en daarbuiten hogere concentraties gevonden dan in het buitenmilieu.
- Voor het bepalen van neurodegeneratieve effecten ontbreken relevante toxicologische testen voor de toelating op dit moment in het geheel en dit bewezen effect wordt niet meegenomen in de risicobeoordeling en onderkend door de CTGB en EFSA.
- Blootstelling van kinderen en zwangere vrouwen zijn de primaire groep waar toxicologisch gezien de eerste zorg ligt.
- Internationaal zijn voldoende studies uitgevoerd die neuro-ontwikkelingstoxiciteit bij kinderen van omwonenden bij landbouwgebieden hebben aangetoond.
- Bestrijdingsmiddelen zoals organofosfaten, (dithio)carbamaten en **pyrethroiden**, kunnen een aanzienlijke invloed hebben op de ontwikkeling van hersenfuncties en cognitieve effecten bij kinderen.
- Deze middelen zijn deels van de markt gehaald, maar **pyrethroiden** worden ook tegenwoordig nog gebruikt.
- Agrariërs die met **pyrethroiden** werkten, daarvan hebben de kinderen meer kans hebben op neurocognitieve en neuromotorische problemen (zoals focus, werksnelheid en coördinatie).
- Een overzichtsonderzoek van epidemiologische studies vond een verband tussen hersenzenuwschade, verbaal begrip en werkprestatie scores bij kinderen na blootstelling aan pyrethroiden.
- EFSA heeft gevraagd om meer neuro-ontwikkelingstoxicologische studies met neonicotinoiden bij kinderen.
- Nadere evaluatie naar neuro-ontwikkelingstoxiciteit en gedragseffecten zijn in deze evaluatie uitgevoerd voor:
 - o Sumi alpha, Sumicidin Super (actieve ingredient esfenvalerate, **pyrethroïde** insecticide),
 - o Karate Zeon (actieve ingredient lambda-cyhalothrin, **pyrethroïde** insecticide),
 - o **Gazelle**, Afinto, **Antilop** (actieve ingredient acetamiprid, een **neonicotinoïde** insecticide)
 - o Stomp (actieve ingredient pendimethalin, dinitroaniline herbicide)
- Voor esfenvaleraat, lambda-cyhalothrin, acetaprimid en pendimethaline werden werkingsmechanismen gevonden die zowel neurodegeneratieve als neuro-ontwikkelings- en cognitieve effecten kunnen veroorzaken.
- Bij gebruikte bestrijdingsmiddelen in [woonplaats] moet voor neuro-ontwikkelingstoxiciteit eveneens rekening worden gehouden met de rol van endocriene hormoon gerelateerde processen.
- Effecten op de schildklier- en geslachtshormonen kunnen in de vroege levensfase effecten op de hersenontwikkeling en gedrag hebben.
- Genoemde endocriene effecten zijn o.a. gevonden voor acetamiprid, pendimethaline en mepanipyrim. De EFSA heeft de toelating van deze laatste stof inmiddels ingetrokken.
- Een breed scala aan gebruikte bestrijdingsmiddelen in [woonplaats] zou een risico kunnen zijn voor de omwonenden en hun kinderen, maar een adequate risicobeoordeling voor neurodegeneratieve ziekten, neuro-ontwikkelingstoxiciteit en EATS-interacties voor deze groep ontbreekt.

- Deze ontbrekende risicobeoordelingen voor de laatstgenoemde eigenschappen is door de toelatingsinstanties zoals EFSA en CTGB tot op heden niet gebeurd, terwijl experimenteel hiervoor de juiste tests wel beschikbaar zijn.

Namen in rood: Deze middelen worden in de (poot)aardappelteelt ingezet.

Bijlage 3: Glyfosaat is niet veilig

Een grootschalig internationaal onderzoek met ratten laat een statistisch significant verband zien tussen glyfosaat - de werkzame stof van onkruidverdelger Roundup - en kanker. Deskundigen noemen de bevindingen “baanbrekend” en “zorgwekkend”. Zij vinden dat de Europese toelatingsautoriteiten de stof zo snel mogelijk moeten herbeoordelen.

Onderzoekers uit Europa en de Verenigde Staten vonden onder meer een statistisch significant verband tussen glyfosaat en leukemie. Ook was er een link met meer dan tien andere tumoren, waaronder huid- en leverkanker. Daniele Mandrioli, die de leiding had over de studie, vertelt dat er met drie verschillende concentraties glyfosaat is getest. “We zagen in elke testgroep meerdere tumoren. Dat versterkt het bewijs dat de stof kankerverwekkend is.”

De onderzoekers van onder meer het Ramazzini Instituut, King’s College London en Boston College hebben niet alleen de werkzame stof glyfosaat getest, maar ook twee pesticiden mét glyfosaat, waaronder een type Roundup dat in Europa wordt gebruikt.

Wetenschappers van buitenaf beoordelen onderzoek: ‘baanbrekend’

Toxicoloog Paul Scheepers (Radboud Universiteit) noemt de studie “baanbrekend”. Hij denkt dat het wetenschappelijk veel impact gaat hebben. “Deze studie legt zoveel gewicht in de schaal. Er is nu voldoende reden om aan te nemen dat het middel kankerverwekkend is. Ook bij lage concentraties, waarvan we dachten dat ze veilig zijn.”

Dat zegt ook hoogleraar risicobeoordeling Ad Ragas (Radboud Universiteit). “Het is een zeer interessant en grondig proefdieronderzoek. De ratten zijn langdurig onderzocht, er is gekeken naar allerlei effecten en er komt een behoorlijk consistent patroon uit naar voren, namelijk dat de effecten vrij vroeg optreden, bij lage concentraties glyfosaat.”

Volgens Scheepers is het verband met leukemie in lijn met eerder gepubliceerd onderzoek⁴². “Daarin werd onder de bevolking een mogelijk verband gemeld tussen blootstelling aan pesticiden, waaronder glyfosaat, en non-Hodgkin kanker.”

Glyfosaat extra schadelijk in vroege levensfasen

Zowel Scheepers als Ragas benadrukken dat glyfosaat juist in de vroege levensfase extra schadelijk blijkt. Scheepers: “Wat opvalt, is dat juist jonge ratten leukemie ontwikkelen. Veertig procent van de ratten die leukemie krijgen, overlijdt binnen het eerste levensjaar. Als je dat vertaalt naar mensen, is dat vóór het vijfendertigste, veertigste levensjaar.” Ragas maakt zich daarom extra zorgen voor zwangere vrouwen en jonge kinderen: “Vroege blootstelling, tijdens de zwangerschap of de vroege jeugd, maakt je kennelijk extra kwetsbaar voor de kankerverwekkendheid van glyfosaat.”

Effect bij lage doseringen

Scheepers plaatst ook een kanttekening: mensen zijn geen ratten, ook al zijn we qua DNA vrijwel identiek. “Bij ratten wordt glyfosaat waarschijnlijk meer in het bloed opgenomen.” Aan de andere kant, merkt de toxicoloog op, hebben de onderzoekers aangetoond dat er al effecten optreden bij lage doseringen. “Dan gaat het om concentraties die nu nog als veilig worden gezien. Dat is zorgwekkend.”

⁴² <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31342895/>

Controverse rond glyfosaat

Mandrioli zegt opgelucht te zijn dat de studie eindelijk is afgerond. “We hebben als onderzoekers onder enorme druk gestaan, vanwege de belangen die op het spel staan en de controverse rond het onderwerp.”

Glyfosaat is een van de meest gebruikte bestrijdingsmiddelen ter wereld. De Europese Unie heeft het in 2023 weer voor 10 jaar toegelaten. De Nederlandse pesticide-autoriteit Ctgb speelde daarbij een sleutelrol. Volgens het Ctgb is glyfosaat niet kankerverwekkend. Dit is opvallend, omdat het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek (IARC) van de Wereldgezondheidsorganisatie de stof in 2015 “waarschijnlijk kankerverwekkend” noemde.

Scheepers vindt dat de overheid “vanwege het enorme belang” niet tot 2033 kan wachten met een herbeoordeling. “De balans lijkt nu echt door te slaan. Vanwege het grootschalige gebruik kan ik mij voorstellen dat de Europese Commissie het wetenschappelijk bewijs voor kanker al eerder wil wegen.” Ragas is het daarmee eens: “Je zal maar boer zijn, of zwangere boerin. Europa moet glyfosaat nu opnieuw gaan beoordelen.”

De woordvoerder van het Ctgb zegt tegenover Zembla dat hun toxicologen de studie gaan bestuderen. Een inhoudelijke reactie zal “naar verwachting nog enkele weken” op zich laten wachten.

Leekes op een veld in Vlieder, gemeente Westerveld. De leekbolenteelt staat te boek als een sector die veel bestrijdingsmiddelen vergt. FOTO SAKÉ ELZINGA

BESTRIJDINGSMIDDELENBESTRIJDING

Nieuwe route naar terugdringen van pesticiden: de gemeente kan ingrijpen

Gemeenten kunnen iets doen tegen gebruik van toegelaten bestrijdingsmiddelen. Milieuorganisaties zien volop mogelijkheden.

Steven Frölke
AMSTERDAM

Een nieuw hoofdstuk in het gevecht tegen inzet van bestrijdingsmiddelen? Gemeenten denken vaak dat ze gebruik van wettelijk toegelaten pesticiden niet mogen indammen, terwijl dat wel degelijk mogelijk is.

Wat blijkt uit juridisch onderzoek van milieuorganisaties Urgenda en Natuur & Milieu, dat zij donderdag presenteren aan alle Nederlandse gemeenten. Hun rapport opent nieuwe routes naar inperking van pesticidegebruik.

De laatste jaren staat de veiligheid van pesticiden geregeld ter discussie in de rechtszaal. Burgers, soms verenigd in burgerinitiatieven of actiegroepen, procederen tegen lage overheden of individuele agrariërs om pesticidegebruik tegen te gaan. Hoeveel ze in feite te hoop lopen tegen legale praktijken – bestrijdingsmiddelen zijn na uitvoerige testprocedures veilig bevonden en toegelaten op de Nederlandse markt – krijgen deze burgers met enige regelmaat gelijk.

Rechters blijken niet overtuigd dat elk toegelaten middel veilig is: de gezondheid van mens en natuur zou op het spel kunnen staan. Zo wijzen wetenschappers op een mogelijk verband tussen blootstelling aan de middelen en de ziekte van parkinson. Ook de biodiversiteit kan eronder lijden: pesticiden zijn simpelweg bedoeld om plagen van insecten, schimmels

of planten uit te roeien.

Tot dusver zijn twee juridische routes tegen pesticidegebruik wisselend succesvol geweest. De eerste is veelgebruikt door actiegroepen of burgerinitiatieven: bestuursrechtelijke zaken tegen lage overheden, die schade aan de natuur zouden aanrichten door pesticidegebruik toe te staan. Via die weg heeft burgerinitiatief Meten – Weten tientallen zaken lopen.

De tweede route is nieuwer. Verschillende groepen burgers die nabij bollenteelers wonen, hebben de laatste twee jaar in kort geding reductie van pesticidegebruik afgedwongen via rechterlijke uitspraken of schikkingen. De eerste succesvolle zaak speelde zomer 2023, in de buurtschap Boterveen, gemeente Westerveld.

Volgens het boekje

Pijnlijk aan deze route is dat burgers en boeren in de rechtszaal tegenover elkaar staan – en dat boeren zich moeten verantwoorden voor pesticidegebruik dat volgens het boekje gaat.

Dat vindt ook Hanna van Ormondt, ecoloog bij Urgenda. „Het is absurd dat bewoners tegenover telers in de rechtbank staan, omdat overheden niet doen wat ze moeten doen. Het blijkt dat gemeenten niet weten wat ze kunnen doen, of denken dat de verantwoordelijkheid bij het Rijk ligt.”

En volgens het rapport van de milieugroep zit dat dus anders. Het document, door hun juristen opgesteld, noemt wettelijke mogelijkheden voor

gemeenten om pesticidegebruik in te dammen ter bescherming van de gezondheid van omwonenden. „Hiermee hopen we juist rechtszaken te voorkomen”, zegt Ormondt.

Wat kunnen gemeenten precies doen? Ze kunnen bijvoorbeeld een beroep doen op het Europese ‘voorzorgsbeginsel’ en de Europese Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden, om regels op te stellen over grondgebruik. Zolang er wetenschappelijke onzekerheid bestaat over risico's, is

Gemeenten kunnen spuitvrije zones instellen rond kwetsbare locaties

Nederland namelijk verplicht met name kwetsbare groepen te beschermen, zoals kinderen, ouderen, vrouwen die zwanger zijn of borstvoeding geven – ook tegen middelen die zijn toegelaten op de markt.

„Een bekende aanname van lokale overheden is dat reguleren van bestrijdingsmiddelen in strijd is met de toelating ervan”, reageert Bente de Leeuw bij inzage van het document, dat ze „zeker juridisch gedegen” vindt. Zij is onderzoeker Europees en nationaal milieurecht aan de Universiteit Utrecht. Die aanname van machteloosheid klopt inderdaad niet, zegt ze: Europese richtlijnen moedi-

gen lidstaten juist aan risico's op lokaal niveau verder te beperken. „Logisch, want bij de toelating kan niet goed rekening gehouden worden met lokale omstandigheden.” Wel zegt de Leeuw dat het voorzorgsbeginsel ruim is te interpreteren. Daardoor is ingrijpen geen plicht, maar een politieke keuze.

Limiet aan hoeveelheid

Het rapport richt zich ook op het omgevingsplan, en specifiek de Omgevingswet die dit jaar in werking trad. Gemeenten kunnen spuitvrije zones instellen rond kwetsbare locaties als woningen, ziekenhuizen, verzorgingshuizen, kinderdagverblijven en scholen. Ze zouden een limiet kunnen stellen aan de totale hoeveelheid of soorten bestrijdingsmiddelen.

Omdat de Omgevingswet nog zo nieuw is, zijn alle mogelijkheden ervan nog onduidelijk, zegt De Leeuw. Ook jurist Sem Weinberg van Hekkelman Advocaten, met expertise op het gebied van bestrijdingsmiddelen en het omgevingsrecht, maakt dat punt: „Regulering via de Omgevingswet is nog geen gelopen route, maar vereist een zorgvuldige onderbouwing.” Zo zal de rechter onder meer het eigenomsrecht van agrariërs meewegen, omdat het nu eenmaal hun grond is.

Het ontbreekt nog aan uitspraken waaruit valt af te leiden hoe rechters die afweging bij nieuwe instrumenten van de Omgevingswet toebest. Weinberg: „We zullen moeten afwachten wat de bestuursrechter er-

van vindt.”

Hanna Schebesta, hoogleraar recht aan Wageningen Universiteit, is lovend over het rapport van de milieuorganisaties. „Ik vind het een van de meest overtuigende en juridisch onderbouwde stukken die ik over dit onderwerp heb gelezen.”

Een vraag die wel blijft hangen: willen lage overheden wel strenger optreden tegen pesticidegebruik? De eerste civiele pesticidezaak, die speelde in de Drentse gemeente Westerveld, spleet de gemeenschap. Pogingen de provincie pesticidegebruik te laten inperken, leidden tot niets. Bewoners van het Limburgse dorp Sevenum probeerden dit jaar eveneens lokale overheden in te schakelen om pesticidegebruik tegen te gaan. Daar verwezen provincie en gemeente naar elkaar.

Wel leeft het onderwerp breed bij gemeenten. Hun koepel VNG vroeg in mei het Rijk op te helderen hoe groot een pesticidevrije ‘bufferzone’ tussen akkers en woningen moet zijn om omwonenden te beschermen. Ruim 80 procent van de gemeenten steunde een motie die daartoe oproep.

Voordat Urgenda en Natuur & Milieu hun bevindingen versturen naar alle gemeenten in het land, wordt hun rapport donderdag op een symbolische plek gepresenteerd. Een groep burgers overhandigt het aan de gemeente Westerveld, strijdtooneel van de eerste civiele zaak tussen burger en boer. Van Ormondt hoopt dat gemeenten voortaan zelf optreden, zodat burgers niet meer naar de rechter hoeven.

Reclamant 2

From: "5.1.2e" 5.1.2e
Date: Thu, 3 Jul 2025 19:33:23 +0200
To: "post@maastricht.nl" <post@maastricht.nl>
Subject: Ontwerpomgevingsvisie

Beste,

Graag wil ik een reactie geven op de ontwerpomgevingsvisie.

Misschien nog als een mooie aanvulling, een fijne ontmoetingsplaats en culturele plek in de stad: de (gemeentelijke) bibliotheek met 3 vestigingen in Maastricht. Centre Céramique, Malpertuis en eind dit jaar ook in De Heeg. De bibliotheken zijn onderhand zoveel meer dan alleen het huis van de boeken en krijgen voor deze ontwikkeling ook enorme financiële injecties vanuit het Rijk.

Ik denk dat Staatssecretaris Fleur Gräper (Cultuur en Media) het goed verwoord: “We hebben het bibliotheeknetwerk flink versterkt. Daar ben ik ongelooflijk blij om. Want bibliotheken doen zo veel meer dan je op het eerste gezicht denkt. Het is een belangrijke ontmoetingsplaats voor mensen, een plek waar je makkelijk binnen kunt lopen, zo maar voor een kopje koffie, of voor een cursus of digitale hulp als je bijvoorbeeld je belastingaangifte moet doen. Je komt er mensen tegen uit alle hoeken van de samenleving. Het is een plek waar kennis, verhalen en andere perspectieven binnen handbereik liggen. Daarom is het belangrijk dat de bibliotheek voor iedereen bereikbaar is.”

Per 2026 heeft de gemeente de zorgplicht over de bibliotheek en het opnemen van deze fijne culturele ontmoetingsplaats in deze omgevingsvisie zou geheel in lijn zijn.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Reclamant 3

From: "5.1.2e" <5.1.2e@maastricht.nl>
Date: Thu, 3 Jul 2025 19:51:24 +0200
To: "post@maastricht.nl" <post@maastricht.nl>
Subject: Omgevingsvisie 2040

Hallo,

Belangrijkste om te vermelden is dat ik me goed kan vinden in de omgevingsvisie. Het jammere is dat ik altijd het gevoel heb dat de meeste mensen die hun mening laten horen een zwaar negatieve lading hebben. Vaak heb ik het gevoel dat deze mensen totaal geen contact met de realiteit hebben. Maar dit verder terzijde.

Mijn probleem is dat ik de ambities eigenlijk niet ver genoeg vind gaan. Er is zoveel mogelijkheden. Ooit is er een start gemaakt maar door allerlei redenen heeft de ontwikkeling zich niet doorgezet. Dit heeft vele mensen al doen besluiten om de stad te verlaten omdat de door hun gewenste dynamiek ontbrak. En die is zeker mogelijk in de toekomst. Graag zie ik dan ook dat zsm het eea in werking gezet wordt. Ik hoef eigenlijk maar 1 voorbeeld te noemen en dat is de omgeving mumc. Troosteloos. Niks is verbeterd sinds het Calatrava debakel. Zeer oninspirerend.

Ik zie graag onbegrensde ambitie. Een en al dynamiek, maximale herontwikkeling van bijvoorbeeld de sibemaweg, veel verscheidenheid in woonmilieus en niet te beperkt in hoogte. Mocht ergens bijvoorbeeld 85m heel mooi uitpakken dan daar niet over gaan piepen. En als u nog voorbeelden nodig hebt: kijk eens wat in Nijmegen al gerealiseerd is....waarom liggen wij dan zoveel jaar achter??? En zo zijn er nog wel meer steden in Nederland waar we zwaar op achter lopen....

5.1.2e

Reclamant 4

From: M@VBNL
Date: 17 Jul 2025 18:55:49 +0200
To: "Gemeente Maastricht" <post@maastricht.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e> "Voetgangersbeweging Nederland" <5.1.2e>
Subject: Reactie op Ontwerpomgevingsvisie Maastricht 2040 - aandacht voor de voetganger

Geachte gemeente Maastricht,

Hartelijk dank voor de mogelijkheid om te reageren op de Ontwerpomgevingsvisie Maastricht 2040. Wij waarderen de inzet om de stad toekomstbestendig, gezond en aantrekkelijk te maken. Graag willen wij echter enkele verbeterpunten aandragen vanuit het perspectief van de voetganger.

Hoewel de omgevingsvisie mobiliteitstransitie en inclusieve openbare ruimte benoemt, kan de positie van de voetganger nog explicieter en ambitieuzer worden verankerd. Ik vraag u daarom de volgende punten te overwegen:

1. Voetganger centraal in ontwerp

De Maastrichtse bevolking wordt ouder en de stad krijgt meer en meer te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Hanteer daarom zonder voorbehoud het STOP-principe (Stappen-Trappen-Openbaar Vervoer-Personenauto's). Maak lopen expliciet tot voorkeursmodaliteit in het mobiliteitsbeleid en het ontwerp van de openbare ruimte.

Pas het principe "lopen als norm" toe bij alle ruimtelijke ingrepen. Zorg dat bij gebiedsontwikkeling duidelijk prioriteit wordt gegeven aan veilige loop- en beweegroutes met een duidelijke fysieke scheiding tussen trottoir en het overig verkeer (o.a. voor blinde-geleide-honden).

2. Toegankelijkheid en inclusiviteit

Stel duidelijke eisen voor een toegankelijke voetgangersinfrastructuur voor mensen met beperkte mobiliteit, ouderen en kinderen. Stel regelgeving op om de stoep vrij te houden van alles wat daar belemmerend op wordt geplaatst, zoals terrassen, uitstallingen reclameborden, struikelfietsen, etcetera. Neem daarvoor bepalingen op in de Algemene Plaatselijke Verordening en zorg voor handhaving. Hanteer de CROW-eisen voor trottoirs met een minimale breedte van 180 cm en met een obstakelvrije doorgang van minimaal 150 cm. Creëer zitgelegenheden (rustpunten voor mensen met beperkte mobiliteit en ouderen) en ontmoetingsplekken.

3. Kwaliteit van de openbare ruimte met oog voor sociale veiligheid

Werk concrete ontwerpprincipes uit voor voetgangersvriendelijke ruimtes met aandacht voor groen, schaduw, verblijfskwaliteit en menselijke maat. Ondersteun het concept van de 15-minutenstad, waarbij voorzieningen zoals winkels, wijk- en buurtcentra, gezondheidscentra en verzorgingshuizen op loopafstand bereikbaar zijn. Voetgangers zijn kwetsbaar in de openbare ruimte. Zorg daarom voor voldoende sociale veiligheid voor de voetganger. Vrij zicht op de looproutes vanuit woningen, vrij zicht op andere verkeersdeelnemers, voldoende verlichting en geen donkere hoeken. Voorkom geblindeerde ramen op straatniveau.

4. Verbeteren van wijkverbindingen en gebruik OV

Stel in de komende jaren een duidelijk looprouten netwerk op dat geborgd is in de uitwerking van verdere deelplannen in de stad. Ontwikkel plannen voor doorlopende, veilige en aantrekkelijke voetgangersroutes tussen wijken, met extra aandacht voor het overbruggen van barrières zoals de Maas, het spoor en drukke wegen. Zorg voor voldoende ruime, goed verlichte en goed onderhouden korte looproutes naar haltes van het OV. Ondersteun de looproutes met veilige en voldoende oversteekplaatsen. Oversteekplaatsen die mogelijk zijn voorzien van vleugels (inmiddels standaard in Vlaanderen), die mogelijk zijn verhoogd (bevordert snelheidsverlaging) en die in ieder geval goed verlicht zijn en drempelvrij voor rollator, rolstoel en kinderwagen.

5. Klimaatadaptatie gericht op voetgangerscomfort

Combineer klimaatadaptatie met comfort voor voetgangers, bijvoorbeeld door beschutte en schaduwrijke looproutes, drinkwaterpunten en overdekte doorgangen. Zorg voor waterdoorlatende bestrating om plassen en gladheid te voorkomen.

6. Monitoring en uitvoering

Implementeer een voetgangersmonitor met indicatoren zoals stoepkwaliteit, comfort en veiligheid. Geef voetgangers de mogelijkheid feedback te geven op deze monitor en actief knelpunten aan te melden. Betrek voetgangers bij ontwerp en evaluatie van projecten.

Met deze verbeterpunten kan Maastricht zich stap-voor-stap ontwikkelen tot een écht voetgangersvriendelijke stad, waar de gezonde en duurzame keuze ook de gemakkelijke en aantrekkelijke keuze is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Voetgangersbeweging
Nederland

Afdeling Maastricht

Volg ons op Facebook

<https://www.facebook.com/groups/1783531329089074>

Reclamant 5

Inleiding: Vaart maken

Het rapport van Fietsbalans-2 uit 2006 constateert dat in het centrum en bij station Randwyck een tekort aan fietsparkeervoorzieningen is. Dit is in 2025 nog steeds het geval. Dit is een van de indicaties voor structureel niet effectief uitgevoerd fietsbeleid.

De Omgevingsvisie die vastgesteld is in 2020 schets een mooi beeld voor het toekomstig Maastricht. De concretisering moet gebeuren via plannen. De uitvoering van veel plannen wordt niet voltooid binnen hun looptijd. Het is vooral daar dat de schoen knelt. Dat ligt niet aan de beleidsuitgangspunten, aan de visie. Als plannen vertragingen oplopen, moet er bijgestuurd worden door extra inspanning.

De volgende link verwijst naar voorwaarden voor een meer effectieve uitvoering

<https://maastricht.fietzersbond.nl/actuele-dossiers/fietsbeleidsplan/>

De huidige actualisatie van de Omgevingsvisie lijdt een beetje aan dezelfde ziekte: “Om te voldoen aan de eisen van de Omgevingswet” “streeft de Gemeente Maastricht naar vaststelling van de Omgevingsvisie voor 31 december 2024.” zoals het geformuleerd is in de Notitie Reikwijdte en detailniveau van mei 2023. We zijn nu twee jaar verder.

De analyse in de oorspronkelijke Omgevingsvisie is een goede leidraad qua trends, ontwikkelingen in en opgaven voor Maastricht:

1. Het versterken van de agglomeratiekracht van de (Eu)regio;
2. Werken aan een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee kan doen;
3. Anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering;
4. Vormgeven van de transitie naar een CO2-neutrale samenleving; en
5. Verbeteren van de relatie tussen de overheid en samenleving.

De verkeersruimte toenemend inrichten volgens STOP-prioriteit die door de gemeenteraad is vastgesteld komt tegemoet aan de opgaven 2, 3 en 4 van Omgevingsvisie. Voor het bevorderen van fietsgebruik geldt hetzelfde.

De Fietzersbond zegt niet dat er niets gebeurt, maar stelt vast dat de uitwerking van de STOP-prioriteit te weinig vaart en focus heeft. Ook wordt voor deze prioritering een actuele analyse van het fiets- en wandelrouten netwerk gemist, inclusief bijbehorende netwerkkaarten..

Voorbeeld 1: als het fietsgebruik bevorderd wil worden, is aandacht voor de schoolomgeving en schoolroutes een logische en effectieve focus. De vorderingen sinds de vaststelling van de Omgevingsvisie zijn minimaal en niet zeer gestructureerd. Het overleg hierover tussen gemeente, VVN, VVGM en Fietzersbond ligt lange tijd stil en daarmee de mogelijkheden van synergie.

Voorbeeld 2: vanuit de 5 opgaven en de STOP-prioriteit zou het een doelstelling voor de verkeersregeling (het systeem wat de verkeerslichten aanstuurt) moeten zijn om de actieve mobiliteit (stappen en trappen) kortere wachttijden te geven. De gemeente Maastricht beschikt over een netwerk van zeer geavanceerde Verkeersregelinstallaties (VRI's). Maar de gemeente(raad) moet die gewijzigde prioritering via omgevingsbeleid wel in gang zetten.

Wanneer dit soort - reeds vastgesteld – beleid echt wordt uitgevoerd, wordt Maastricht inclusiever, wordt de klimaataantasting minder, wordt minder CO2 uitgestoten en steunt de overheid de zwakkeren in de samenleving.

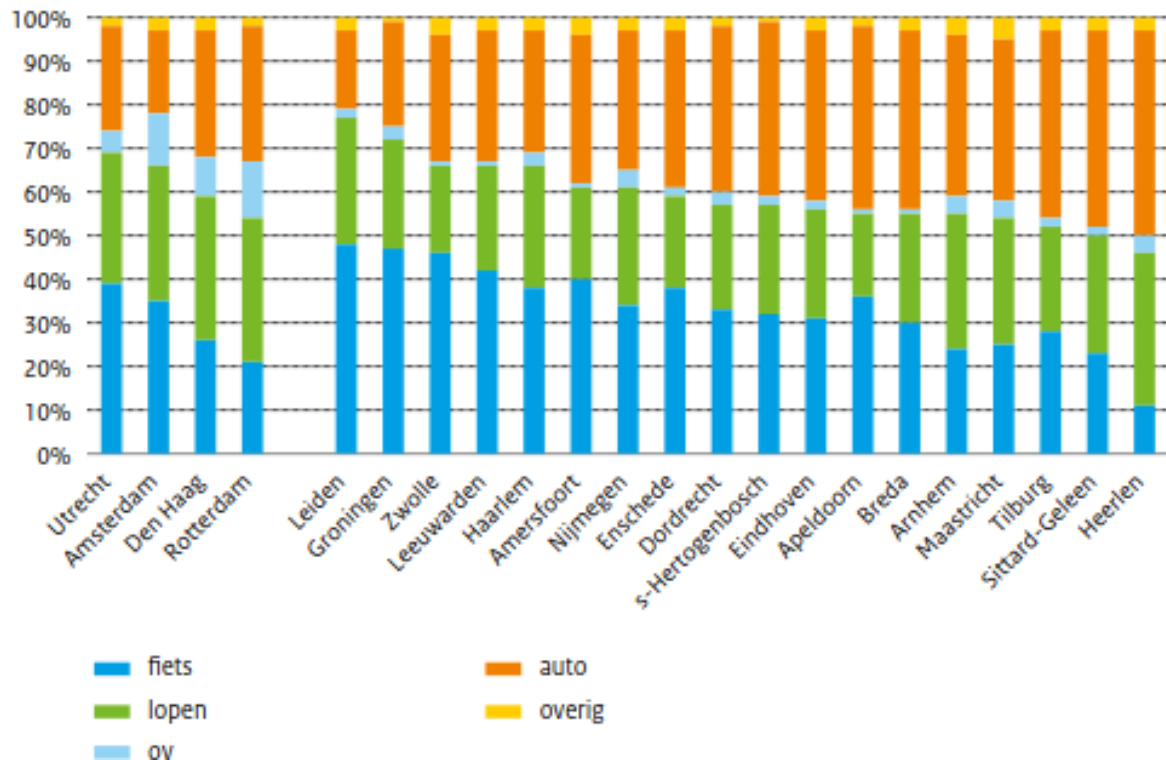
Van klein naar groot beleid

Wat we in de uitvoering zien is het klein houden van het fietsbeleid, soms maatregelen die het fietsklimaat schaden, zeer frequent niet/te laat meenemen van fietsmaatregelen bij integrale plannen en een lage prioriteit voor fietsvoorzieningen bij stedenbouw en stadsbeheer. Het in 2020 vastgestelde STOP-principe had daar verandering in moeten brengen.

In de Ontwerp Omgevingsvisie 2025 zien we veel kwalitatieve verwijzingen naar het bevorderen van de actieve mobiliteit. Wij zijn daar blij mee. Maar zonder kwantificering, zonder het beleid SMART te maken, dreigt het resultaat vrijblijvend te worden.

Wandel(loop)- en fietsroutes (koele en groen) worden herhaaldelijk in een adem genoemd. Dit gaat voorbij aan de achtergestelde positie van de fietsinfrastructuur, met name in en rond het kernwinkelgebied.

Het onderstaande plaatje laat zien dat met name een effectiever fietsbeleid nodig is; qua voetgangersaandeel in de Modal Split doet Maastricht het al goed.

De mooie stad Maastricht moet waken voor **overtourisme**. De toeristische economie heeft het centrum in zijn greep. Fietsroutes door het centrum worden bedreigd door de daarmee samenhangende voetgangersstromen, terrasuitbreidingen en horecalogistiek. Bewoners dreigen zich niet meer welkom te voelen in hun eigen stad. Van Venetië, Amsterdam en Zandvoort valt iets te leren.

Regelmatig wordt er geklaagd over fietsparkeren. Het gebruik van de fiets kan bevorderd en het geklaag over fietsparkeren verminderd worden door vaart te maken de ruimte voor het straatparkeren van auto's in te richten voor fietsparkeren. Dit wordt in het Ontwerp benoemd, maar zou gekwantificeerd moeten worden. Maastricht heeft immers naar verhouding heel veel autoparkeerplaatsen en er zijn parkeergarages die capaciteit over hebben.

Grotere fietsambities

Een paar algemene maatregelen die de Omgevingsvisie moeten helpen werkelijkheid te worden zijn verwoord in de Grotere Fietsambities die de Fietsersbond al enige tijd geleden heeft geformuleerd, zoals:

30 is het nieuwe 50 in de hele stad een maximum snelheid van 30 km. Voor de uitzondering - met bebording aangegeven - moet de reden gemotiveerd worden.

Fietsen naar school maatregelen om (basis)scholieren te voet of per fiets naar school te laten komen zijn primordiaal. Zo kan bewegingsarmoede, obesitas voorkomen worden en worden afgeleide ziekten vermeden.

8en88-netwerk bewegende mensen leven gezonder en hebben minder ziektekosten; het stedelijke fietsroutenetwerk moet geschikt zijn voor basisscholieren en gevorderde senioren.

Fietsstratenplan het spreekt vanzelf dat duurzame mobiliteit gebaat is bij meer fietsstraten en dat meer fietsstraten gebaat zijn bij een plan. Het is nodig vaart te maken, de visie is beschikbaar.

VRI-herprogrammering de actief mobiele inwoner van Maastricht staat te vaak en te lang wortel te schieten terwijl het autoverkeer voortraast.

Voortuitgang

Wij constateren met dank dat een aantal van deze ambities in het Ontwerp zijn opgenomen. Wel missen wij concretisering: 30 is het nieuw 50 wordt beschreven, maar zoals die beschrijving geformuleerd is, verplicht die weinig. Een concretere doelstelling is alle wegen zonder vrijliggend fietspad naar 30 km per uur.

Daar missen wij ook kwantificering.

Analyse van het Ontwerp Omgevingsvisie 2025

De hierna volgende 'uitdagingen' die geformuleerd zijn in het Ontwerp willen wij van commentaar voorzien.

p.20

“Maastricht moet, net als de rest van Nederland, doorpakken op de grote maatschappelijke transities zoals het verduurzamen van mobiliteit en transport, omgaan met klimaatverandering, de warmte- en energietransitie inclusief beschikbaarheid en betaalbaarheid van energie tijdens de transitie, herstel van natuur en biodiversiteit en de transitie naar een circulaire economie in het belang van het klimaat en het leefmilieu. Ook hier speelt dat de kosten van die transities niet door iedereen kunnen worden gedragen (denk bijvoorbeeld aan de gevolgen van hoge energiekosten voor huurders in een verouderde woning), waardoor verschillen tussen groepen mensen zonder aanvullende maatregelen groter kunnen worden.”

De klimaatcrisis is nu. Met name de landelijke overheid laat het afweten. Maar ook in Maastricht is er een grote kloof tussen de rijker wordende rijken en armen die per slot die rijkdom moeten opbrengen (en weinig vrijwillig doorsluizen). In actuele projecten zie je weinig vergroening waar mogelijkheden dus gemist worden. Doorpakken op klimaatverandering, warmte- en energietransitie gaat niet lukken als de terrassen 's winters verwarmd worden voor de rijke toeristen die naar parkeergarages in de binnenstad worden gelokt en fietsers geen goede stalling vinden.

p.28

“We verdichten de stad gebiedsgericht, rekening houdend met bestaand karakter en erfgoed, met helder onderscheid naar de gewenste woningdichtheden, mate van functiemenging en een prettige leefomgeving met een goede balans tussen groen en parkeren.”

Maastricht heeft een opgave tav. Omgevingslawaaï. Dit thema wordt gemist in het Ontwerp. Dat is te meer jammer omdat op dit vlak synergie mogelijk is met verkeersveiligheid en emissies via de ambitie **30 is het nieuwe 50**

p.112 ev **5.8 Mobiliteit**

Ruimte voor gezonde, veilige en duurzame mobiliteit

“Maastricht is in 2040 een compacte stad, waar voorzieningen goed en op korte afstand bereikbaar zijn. We investeren in aantrekkelijk, veilig en comfortabel lopen en fietsen. Nu al reist 58% van de Maastrichtenaren te voet of per fiets naar werk of onderwijs. In 2040 is dit aandeel verder gegroeid omdat de meerderheid van onze inwoners werken en studeren in eigen stad, vaker te voet of te fiets gaan en vaker thuis of in nabijgelegen werk- en meetingsruimtes studeren en werken.”

Wij hopen dat dit aandeel in 2040 gegroeid zal zijn, maar zien in de formulering geen aanknopingspunten voor deze groei. Ook missen wij een kwantitatieve groeidoelstelling.

p.113

“Een soortgelijke aanpak geldt voor fietsen. Een belangrijk thema daarbij is het verminderen van barrières, bijvoorbeeld door te werken aan de veiligheid en aantrekkelijkheid van het Kennedytracé voor zowel voetgangers en fietsers en het

realiseren van een nieuwe loop- en fietsbrug over de Maas en veiligere oversteken over de oude singelstructuur en bijvoorbeeld ook de assen Terblijterweg en Akersteenweg. Ook realiseren we een aantrekkelijke fietssingelring om het centrum en een fietsparkeerring met fietsstallingen (met toezicht) rond het kernwinkelgebied.

Deze investeringen dragen bij aan het fietscomfort en zorgen tegelijkertijd ervoor dat er meer ruimte is voor voetgangers in de binnenstad. In de regio zijn comfortabele doorfietsroutes die fietsen over langere afstanden in de regio aantrekkelijk maken.”

Wij zien niet hoe voetgangers meer ruimte zouden moeten vinden in de binnenstad, waar de voetganger al overal kan komen. Omdat in tegenstelling van de voetgangers de fietser in Maastricht bevordering behoeft (zie figuur Modal Split) maken wij ernstig bezwaar tegen het juist beperken van de fietsruimte waar die gedeeld wordt met de voetganger.

p.114

De bij behorende plaatjes geven een vertekend beeld. De suggestie wordt gewekt als zou hier een geschikte maaswijdte voor het fietsverkeer getoond worden. Dit is niet zo gelukkig in de huidige realiteit.

Figuur 35: Groene fietssingel, uit Visie Kennedybrugtracé door B+B landschapsarchitecten

“Knooppuntontwikkeling en goede verbindingen

In het afgelopen decennium is fors geïnvesteerd in goede autoverbindingen van en naar Maastricht. Met de combinatie van goede ruimtelijke ordening en aantrekkelijke alternatieven (OV en fiets) zetten we in op het beperken van de groei van het autoverkeer, ondanks een groeiend aantal inwoners. Om zo ook zonder nieuwe grote infrastructurele ingrepen te kunnen blijven profiteren van een goede autobereikbaarheid.”

Hier missen wij realiteitszin. Als we de actieve mobiliteit willen bevorderen en autoluwe gebieden willen realiseren en niet gaan slopen in Maastricht, dan zal de autobereikbaarheid minder worden. Iets wat inherent is aan diverse geformuleerde ambities.

p.116

“Een voorwaarde van succesvol parkeren op afstand is dat het aantal parkeerplaatsen voor bezoekers en forenzen in het centrum afneemt. Daarvoor worden verschillende instrumenten ingezet, zoals het hanteren van lage parkeernormen, de aanpak ‘De straat van de toekomst’ en ook de aanpak sfeergebieden waarbij wordt ingezet op toevoegen van groen en ontmoetingsruimte in plaats van parkeren op straat en binnenterreinen (zie thema

Ontmoeten). Dit betekent ook dat de Vrijthofparkeergarage voor bezoekers (deels) omgezet kan worden naar een parkeergelegenheid voor bewoners en specifieke doelgroepen als mindervaliden en of ambulante verzorgers (allen op vergunning of reservering).”

Centrum-west heeft grote behoefte aan (bewaakte) stallingsplaatsen voor fietsen. Ook daarvoor zal een deel van de Vrijthofgarage bestemd moeten worden. Dit laat onverlet dat ook vóór die tijd liefst inpandige maar anders op het maaiveld te realiseren bewaakte stalling voor fietsen gerealiseerd moet worden. Die behoefte culmineert wanneer het Vrijthof bezet is door evenementen.

p.136

“We zetten stappen om de EU-grenswaarden en de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) uit 2021 te halen. Deze waarden geven aan hoeveel fijnstof en stikstofdioxide maximaal in de lucht mogen zitten. We zijn verplicht om de EU-grenswaarden in 2030 te halen. De advieswaarden van de WHO zitten daar nog onder.”

Stappen zetten is goed, maar wat is het tempo. Met andere woorden: wanneer worden de WHO waarden gehaald en waar in Maastricht.

p.198

“Bij het thema Klimaat, energie en grondstoffen is sprake van meerdere knelpunten:

De Warmtetransitie in Maastricht verloopt minder snel dan in vergelijkbare regio's en is daarom beoordeeld als knelpunt. Omdat Maastricht concreet beleid heeft om een deel van de woningen te verduurzamen tot 2030 is de toekomstige situatie beoordeeld als aandachtspunt.”

Concreet beleid is een goede zaak. Maar een knelpunt kan geen aandachtspunt worden op grond van beleid, wel op grond van vastgestelde verbetering/uitgevoerd beleid.

“Het aspect Broeikasgassen vormt een knelpunt, omdat de uitstoot van broeikasgassen niet hard genoeg daalt om de doelen uit de Klimaatwet te halen. Maastricht heeft te weinig concreet beleid om de uitstoot van broeikasgassen conform eigen ambities te reduceren. Daardoor is het onduidelijk of de gestelde klimaatdoelen gehaald worden en blijft de indicator een knelpunt.”

Het aandeel autoverkeer tov. fietsverkeer daalt ook niet hard genoeg. Dat is geen probleem van te weinig concreet beleid, maar een probleem van onvoldoende uitvoering van beleid. Het is onduidelijk of gestelde doelen gehaald worden, maar trage uitvoering brengt de doelen duidelijk verder uit beeld.

p.198

“Het aspect Hittestress vormt een aandachtspunt omdat bijna overal een hitterisico is. In de toekomst blijft sprake van een aandachtspunt met een verslechtering omdat de kans op hitte in stedelijk gebied verder zal toenemen en het onduidelijk is welk beleid wordt gecreëerd op basis van de onderzoeken die worden gedaan.”

Voorbeeld 3: onlangs is het wegdek vernieuwd op de Pieterstraat en Hondstraat. De snelheden die gereden kunnen worden zijn nu hoger. Plaatselijk is de rijbaan versmald. Een prachtige mogelijkheid voor een stukje groen. De ontwerpers hebben kennelijk de Omgevingsvisie nog niet tot zich genomen.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid wordt in de analyse van de actualisatie niet als knelpunt gezien. Landelijk is de helft van de verkeersdoden fietser (geweest, helaas). Maastricht kent relatief weinig ongelukken. Registratie is beperkt en verspreid. Veiligheidsgevoel is belangrijk voor de actieve mobiliteit. De fietsdeelname in Maastricht is laag en we kennen situaties (zoals het Kennedytraject) waar de voetganger en de fietser zich meer kwetsbaar dan veilig voelt en voor de eigen veiligheid moet stoppen en van zijn voorrang is beroofd.

Onderzoekers van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) gaan er in een toekomstverkenning (tot 2040) vanuit dat het aantal eenzijdige fietsongevallen (dus een ongeluk zonder een auto) alleen maar zal toenemen. De onderzoekers verwachten dat het aantal ernstig verkeersgewonden zal stijgen – afhankelijk van de ernst van de verwondingen – met 80 tot 100 procent. Lees meer hierover op de [swov.nl](https://www.swov.nl).

5.1.2e van de Fietzersbond: 'Dit is een wat negatieve analyse op basis van beperkte data. Maar zeker is dat het aantal ongevallen nog wel zal stijgen doordat Nederland vergrijst en meer gaat fietsen. Interessanter is het om te kijken of het ons gaat lukken om het risico voor de oudere groep fietsers omlaag te krijgen. Zodat zij naast meer ook veiliger kunnen fietsen.

Stijgend aantal ongelukken vraagt ook om extra beleidsmaatregelen:

<https://www.fietzersbond.nl/veilig-fietsen/het-aantal-fietsongelukken-blijft-stijgen-wat-is-er-aan-de-hand/>

<https://www.fietzersbond.nl/veilig-fietsen/top-10-maatregelen-verkeersveiligheid/>

p.200

“Bij het thema Mobiliteit is sprake van enkele aandachtspunten:

Het aspect Verkeersveiligheid vormt geen aandachts- of knelpunt omdat het aantal verkeersdoden per 100.000 inwoners lager is dan het gemiddelde bij gemeenten van gelijke stedelijkheid (zeer sterk stedelijk), de provincie Limburg en Nederland.”

Het is naar verkeersslachtoffers en inwoners van Maastricht een cynische opstelling om je te beroepen op het slechter presteren van andere steden. En we weten dat de ongevallenregistratie verre van volledig is. Maastricht is deelnemer in het provinciale programma ‘Maak van de nul een punt’. Het is ‘knellend’ dat we nog ver verwijderd zijn van het doel van dat programma.

Om het langzaam verkeer te bevorderen moet ook de subjectieve veiligheid (veiligheidsgevoel) verbeterd worden (denk aan het Kennedytraject; de verbetering/herinrichting sleept al jaren). Het autoverkeer is intimiderend op veel meer plaatsen in Maastricht en vooral op hoogtijdagen. Op die dagen is de te goede bereikbaarheid van de (parkeerplaatsen/-garages in de) binnenstad juist het overduidelijke probleem.

p.200

“De Bereikbaarheid vormt een aandachtspunt waarbij sprake is van een wisselend beeld voor het openbaar vervoer, de auto, lopen en fietsen. Omdat de gemeente Maastricht actief inzet op het verbeteren van de bereikbaarheid voor auto’s, de (internationale) treinverbindingen en het fiets- en wandelnetwerk zal de bereikbaarheid verbeteren.”

Dit is een zeer vrijblijvend en daarmee overbodig stuk text. Ook gaat de formulering voorbij aan de ambitie om juist de actieve en minder belastende mobiliteit/bereikbaarheid te bevorderen ten opzichte van de bereikbaarheid voor autoverkeer.

p.200

“Duurzame en slimme mobiliteit vormt een aandachtspunt met name omdat het aantal elektrische auto’s per 1.000 inwoners lager is dan in de benchmark met steden van gelijke stedelijkheid (zeer sterk stedelijk), de provincie Limburg en Nederland. De autonome situatie zal verbeteren door beleid waarin emissieloos vervoer wordt gestimuleerd.”

Duurzame en slimme mobiliteit is meer dan het aantal particuliere elektrische auto’s. De ruimte in Maastricht is beperkt. Er zullen dus keuzes gemaakt moeten worden.

Slim en duurzaam is autoluw, meer mensen op de fiets of te voet of in het OV. Een concreet aandachtspunt zou moeten zijn te stimuleren om brandstoftweewielers in te ruilen voor elektrische exemplaren. Dit is ook van belang voor de inclusiviteit en voor de luchtkwaliteit.

Uitleiding

De Omgevingsvisie spreekt over het bevorderen van de actieve mobiliteit. Dit moet betekenen dat fiets- en wandelroutes als structurerend element worden gekozen, in kaart worden gebracht. Wat kan daar beter? Herkenbaarheid, veiligheid, aantrekkelijkheid, verknopingen van fiets- en wandelroutes. De auto met zijn navigatiesysteem vindt - beter dan soms gewenst is – wel zijn weg. De focus moet verschuiven van autoroutes naar waar auto's niet welkom zijn of slechts te gast (denk aan 'knippen' van routes die auto's nemen, aan verkeersremmende maatregelen of denk aan veel meer fietsstraten).

Sinds 1978 doet Maastricht iets voor de fiets, mede onder voortdurende druk van de Fietzersbond. Maar een werkelijke omslag, waarin de Trapper net als de Stapper leidend is voor de stadsontwikkeling, is anno 2025 nog ver te zoeken. Een methodiek van **omgekeerd ontwerpen** is wenselijk. Bij nieuwe ontwikkelingen eerst denken aan structuren voor het langzaam verkeer, dwz. niet alleen voor de voetgangers, maar ook voor de fietsers. Zodat de fietsroutes aan voetgangersroutes worden gekoppeld en niet aan de autoroutes.

Iedere nieuwe fietser in Maastricht rijdt er tegenaan: het gebrek aan een **herkenbaar systeem van fietsroutes** in Maastricht. De routes moeten logischerwijs aansluiten op elkaar en op de daadwerkelijk belangrijke bestemmingen.

Maastricht heeft de ambitie het fietsgebruik te bevorderen. Dat gaat alleen lukken door de fietsruimten **veiliger** te maken om de toenemende veiligheidsrisico's van **vergrijzing, meer drukte en meer snelheidsverschillen** op te vangen. Maastricht heeft nog steeds weinig vrijliggende fietspaden en uitbreiding daarvan is gewenst. Waar wij spreken over fietsers moet ook gedacht worden aan andere rollende vervoermiddelen, aan met name aan kwetsbare ouderen op scootmobielen maar ook aan jonge ouders met kinderen in bakfietsen of kinderen die hun eerste fietskilometers afleggen.

Het betekent ook dat er structureel geld wordt begroot voor de actieve mobiliteit: doorlopende meerjarenprogramma's. Structureel geld betekent ook structurele

sturing/bewaking van processen en projecten door een portefeuille ambtenaar te benoemen (fietsambtenaar of ambtenaar actieve mobiliteit).

Vaart maken

Er is nog veel werk aan de winkel en er is veel verbeteringspotentieel. Daarom moet in de herziene Omgevingsvisie, maar mn. in de daar van afgeleide (actie)plannen, niet alleen ambitieuze doelstellingen geformuleerd (of herhaald) worden, maar moet STOP echt handen en voeten krijgen en moet de gemeenteraad de uitvoering van de plannen beter monitoren. Ook daarvoor is kwantificering nodig.

Fietsersbond afdeling Maastricht en Heuvelland,

5.1.2e

voorzitter

5.1.2e

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN ARCHIVERING
D.D. 07-08-2025
No. 2025-02798 (Raad)
No. 2025-02799 (Mobiliteit)**

Stichting Samen Onbeperkt
Zwanenstraat 4
6211 BN Maastricht
Telefoon: 06-83824685
Email: samenonbeperkt@gmail.com
www.samenonbeperkt.nl
RSIN/fiscaal nr. 8552.84.900
KvK-nummer: 63546302
IBAN: NL36INGB0006937782

Aan het college van Burgemeester en Wethouders en de Raadsleden
van de gemeente Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Maastricht, 5 augustus 2025

Betreft: Zienswijze Stichting Samen Onbeperkt op Omgevingswet

Geacht college en gemeenteraad,

Gezien het feit dat Stichting Samen Onbeperkt niet betrokken is geweest bij het traject ontwerp omgevingsvisie 2025, vindt u bij deze onze zienswijze wat betreft deze ontwerp omgevingsvisie.

Wat ons als eerste opvalt is dat als onderliggende beleidsstukken voor deze ontwerp omgevingsvisie onder andere de Stadsvisie, economische visie, sociale visie en cultuurvisie genoemd worden. Maar het VN verdrag Handicap wordt pas voor het eerst op pagina 70 genoemd van deze lijvige ontwerp omgevingsvisie, en de vermelding van de Lokale Inclusie Agenda ontbreekt helemaal in dit document.

Dit is vreemd voor een zo groot en uitgebreid document en wel om twee redenen. Ten eerste is elke gemeente verplicht om een Lokale Inclusie Agenda te maken met daarin het (toekomstig) beleid op het gebied van toegankelijkheid en inclusie in de zo breed mogelijke zin van het woord. De nieuwe Lokale Inclusie Agenda is nog niet klaar, maar dat wil niet zeggen dat deze niet in dit document thuishoort of dan toch ten minste benoemd zou moeten worden.

Ten tweede is er het VN verdrag Handicap, zoals dit document officieel heet. Dit is geen gemeentelijk beleidsdocument, maar de Commissie VN verdrag Handicap in Geneve heeft Nederland in augustus 2024 er nogmaals met nadruk op gewezen dat huidige wet- en regelgeving, maar zeker toekomstige wet- en regelgeving, in lijn gebracht moet worden met het VN verdrag. Dus de Nederlandse wetgeving, zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk, moet voldoen aan dat wat in het VN verdrag handicap staat. Daarom is het van belang dit verdrag, net als alle andere onderliggende beleidsstukken in de inleiding te noemen en niet pas op pagina 70.

Wat betreft het onderdeel cultuur wordt vermeld dat cultuur beter en breder toegankelijk moet worden. Cultuur als bindmiddel. Dan is het toch wel op zijn minst vreemd te noemen dat wij signalen krijgen bij onze stichting dat het aantal rolstoelplaatsen in ons aller bekende Theater aan het vrijthof, om ons onduidelijke redenen, is, dan wel zeer binnenkort wordt teruggebracht van 6 naar maximaal 4. Ook zet u in op cultuur voor jongeren en hun belevingswereld. Maar jongeren met een beperking worden vergeten.

In het onderdeel compacte stad heeft u de ambitie beschreven dat belangrijke zaken als cultuur, werk, enzovoort lopend en per fiets goed bereikbaar moeten zijn. Maar andere vormen van vervoer van A naar B zoals bijvoorbeeld (electrische) rolstoelen en scootmobielen, waarvan we er toch een behoorlijk aantal hebben rondrijden in Maastricht, ontbreken totaal als weggebruikers in deze omgevingsvisie. Ook het verbeteren van verbindingen is een van uw ambities. Hierbij wordt in hoofdzaak gekeken naar voetgangers en fietsers. Als er dan om welke reden dan ook gebruik moet worden gemaakt van parkeerplaatsen, moet men die dan vooraf reserveren. Omdat er in uw visie in de toekomst ook minder parkeerplaatsen zullen zijn, of op een grotere afstand dan we nu gewend zijn, kiest u voor het laten reserveren van parkeerplaatsen. Dit levert voor mensen met een beperking en ouderen weer extra moeilijkheden en drempels op, wat niet in lijn is met het VN verdrag. Wij denken graag mee in oplossingsrichtingen wat dit betreft.

Wat wonen betreft zet u onder andere in op het hoger bouwen. Op bepaalde locaties zelfs meer verdiepingen op een bestaand gebouw. Wij vragen ons oprecht af of en wanneer er bij bestaande gebouwen opgetopt wordt, zoals in het document staat, dan de veiligheid nog wel te waarborgen is. Dit in verband met bijvoorbeeld vluchtwegen. Het is algemeen bekend dat liften niet gebruikt mogen worden in geval van wateroverlast, brand of andere calamiteiten.

Daarnaast is wat ons betreft het woonbeleid te veel gebaseerd op ouderen. En dit terwijl jongeren, al dan niet met een beperking, vaak langer bij hun ouders moeten blijven wonen omdat zij niet zelfstandig kunnen wonen vanwege het gebrek aan voldoende en geschikte woonruimte.

Wat betreft mobiliteit is het voor de doelgroep van onze stichting van groot belang dat het OV toegankelijker wordt voor iedereen. En dat geldt zeker ook voor het openbaar vervoer in de (Eu)regio. Ervaringsdeskundigen zijn onmisbaar om deze belangrijke ambitie vorm te geven. Ons advies is om hiermee niet te wachten tot 2030 of 2040, maar hiermee zo spoedig mogelijk een start te maken.

Ook valt het ons op dat er voor dezelfde doelgroep verschillende termen worden gebruikt. Iets wat de leesbaarheid verslechtert en voor verwarring zorgt.

Er wordt gesproken over invaliden, gehandicapten, personen met een functiebeperking, mensen met een zorgvraag, extra kwetsbare groep, hooggevoelige groep.

De term invaliden en gehandicapten wordt vrijwel niet meer gebruikt, alleen nog in officiële situaties zoals het VN verdrag Handicap en de Gehandicaptenparkeerkaart. De meest gebruikte term is mensen met een beperking. Eventueel de term mensen met een zorgvraag. Omdat een zorgvraag niet altijd hoeft te ontstaan vanuit een beperking. Wij adviseren dan ook deze termen zo veel mogelijk te gebruiken, ook in het onderliggende omgevingsplan wat nog opgesteld dient te worden.

Namens Stichting Samen Onbeperkt

5.1.2e

Bestuurder Stichting Samen Onbeperkt

Reclamant 7

Secretariaat Buurtraad Oud-Caberg
Malbergsingel 74c
6218 AV Maastricht,
tel. 06-52764407
info@oud-caberg.nl

Maastricht, 13 juni 2025.

Aan: College van B&W gemeente Maastricht en de gemeenteraad.
Onderwerp: Ontwerp Omgevingsplan Peilvraag 8.
(Mogelijkheid windturbines in het Lanakerveld)

Hooggeacht Bestuur,

Met grote schrik en verbijstering heb ik kennis genomen van de passage bij peilvraag acht in het ontwerp omgevingsplan. Daar wordt gesteld dat bij gunning van de Einstein telescoop er maar één plek is voor realisering van zeven 250 meter hoge windturbines, namelijk het Lanakerveld. Dat is een absolute misvatting : in het Lanakerveld is absoluut geen plaats voor turbines. Trouwens Oud-Caberg heeft al genoeg bijgedragen aan de energie transitie te weten: twee reusachtige zonneweides en Belgische turbines.

De in de bovengenoemde passage uit peilvraag 8 beschreven turbines zijn nog veel bedreigender dan de aangekondigde exemplaren waar in 2011-2012 een langdurige bittere strijd tegen is gevoerd, met als resultaat dat de toenmalige gemeenteraad de plannen heeft verworpen. Moeten de buurten Malberg en Oud-Caberg wederom eenzelfde uitputtende strijd gaan voeren om dreigend onheil af te wenden? Bovendien geeft U met het opnemen van de gewraakte tekst de Belgische burens als het ware een aansporing om hun desastreuze plannen ten aanzien van windturbines in het Lanakerveld te realiseren.

Bij zo'n voor vele inwoners van de stad angstaanjagende ideeën zou toch zeker een vooroverleg met de belanghebbenden op zijn plaats zijn geweest. Ik verzoek U dan ook met klem om met de buurtraad als vertegenwoordigers van de bewoners van Oud-Caberg in overleg te treden.

Hoogachtend,

Buurtraad Oud-Caberg en de inwoners van Oud-Caberg,
5.1.2e, voorzitter.

Reclamant 8

From: "5.1.2e" <5.1.2e@maastricht.nl>
Date: 12 Aug 2025 12:34:00 +0200
To: "'Post Gemeente Maastricht'" <POST@maastricht.nl>
Subject: Reactie Omgevingsvisie 2040

Gemeentebestuur van de Stad Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Maastricht, 12 augustus 2025. Betreft: Reactie Omgevingsvisie 2040

Beste,

In het kader van de vraag van het gemeentebestuur van de stad Maastricht, waarbij burgers/inwoners word gevraagd mee te denken aan de ontwikkeling van de stad Maastricht, zoals deze wordt geschetst in de 'Omgevingsvisie Maastricht 20240', welke ik groot en volledig onderschrijf, bij deze dan mijn op- en aanmerkingen en aanvullingen. Er zijn enkele stedelijk opmerkingen, de rest is gebaseerd op de ervaring, gesprekken en beleving in het deelgebied Maastricht-oost met name Heer. (ontvangst bewijs ontvang ik graag separaat).

1. In de gehele stad moet aandacht geschonken worden aan de leeftijdsopbouw van haar inwoners. Momenteel is vooral de 'oudere' generatie vertegenwoordigd. Derhalve moet ingestoken worden op het vastbinden/behouden van 'jong talent'. Jongeren die afstuderen moeten in

Maastricht, en/of omgeving Euregio een baan kunnen vinden.

2. Daartoe moet er ook bebouwing/bewoning voor deze jongeren/starters voldoende aanwezig zijn.
3. In het gebied Randwyck, meer (studenten)woningen toestaan, tussen de vele kantoren/bedrijven. In de plinten van de gebouwen, winkels toestaan. Groene Loper doortrekken. Je wilt er nu niet dood aangetroffen worden. Meer levendigheid aanbrengen. Belevenis als campus is bar slecht en dood.
4. De stad Maastricht moet meer inzetten op 'kunst in de openbare ruimte'. Niet de burger, de wethouder, máár de raad moet beslissen of een kunstwerk 'past' in het straatbeeld. Behoeft dit niet totaal te financieren. Kunstwerken die mensen aan het denken zet, overpeinzingen teweeg brengt, ook kritiek, moet geopenbaard worden. Maastricht moet geen 'Anton Pieckstadje' worden. Als men een 'draagvlakverkenning' loslaat op kunst komt er helemaal niets van terecht.
5. Ook om de jongeren te behouden, en de senioren/ouderen qua ontspanning Maastricht aantrekkelijk te maken, moet méér en intensiever treinvervoer zijn naar Aken en Luik. Nog steeds geeft de omroepinstallatie in de trein weer: Station Maastricht, eindpunt van deze trein! Terwijl het een begin-vertrek- en thuiskomstpunt moet zijn. Busvervoer moet daar aan gerelateerd zijn.
6. Ook voor de sport en ontspanning moet het aantrekkelijk worden om in Maastricht te blijven. Sporten, winkelaanbod, het niet haastige leefpatroon wat elders is,

is hier niet. De Bourgondische inslag nemen velen over. Daartoe moet de nieuwe sporthal aan de Demertdwarsstraat, voor kleine en grote verenigingen/clubs e.d., dus óók beschikbaar zijn (dus groter) voor de UM.

7. Werk méér en beter aan de contacten politiek/gemeente mét de burger. 'Thuis in Maastricht', beter betrekken bij het contact houden met de burger.
8. Deze nieuwe sporthal voor de eigen inwoners en de studenten, met horeca gedeelte, zorgt ervoor dat de integratie van studenten efficiënter is en kan, de 'normale burger' ziet nu ook dat de student ook sport en een open gesprek kan aangaan. Verbinden én ontmoeten kan zo breder ontstaan.
9. De 'groene omgeving', de longen van Maastricht moeten gekoesterd worden. Dus géén bebouwing aan de oostkant van Heer-Scharn-Amby.
10. Meer fietspaden, breder en het onderhoud ervan intensiveren.
11. Wateroverlast: Meer en betere grotere rioleringsbuizen vanuit Heer naar de Oeslingerbaan en verder. Waterproblematiek sámen met Eijsden- Margraten oplossen.
12. Geen bebouwing in het gebied Heer onder de kerk'. Laagste punt van Heer. Laat het hemelwater daar maar de grond insijpelen. Geef Woningcorporatie Maasvallei elders maar een (vervangend) uit- c.q. inbreiding gebied. (Zie vm. 'trepkeswoningen' 't Vloot).

13. Acties zoals 'tegel-wip' en de regentonacte moeten gecontinueerd worden.
14. Maastricht moet toezicht houden op het 'verstenen' van voortuinen. Niet alleen het straatbeeld veranderd in een 'blikken oase', maar het water insijpelen van hemelwater wordt ermee verstoort. Iemand die zijn voortuin wilt verstenen, moet een bepaald vastgesteld oppervlakte percentage openlaten voor stuiken/bloemen/planten/boompjes, dan wel voor waterinsijpeling (kiezel/gras).
15. Er mogen geen stoepranden verlaagd worden door de gemeente om de auto van een eigen dan wel huurwoning te verlagen, zodat de bewoner in zijn voortuin kan in- en uitrijden.
16. Plangebied 'De Burght' in Heer moet geoptimaliseerd worden.
17. De kinderspeeltuin (7 Januaristraat/Heerderbroek) moet 'veiliger' worden ingericht. Worteldruk van platanen en populieren maakt 'veilig' spelen door kinderen onwenselijk. Val- en struikelgevaar.
18. Er komt in het deelgebied 'Heer onder de kerk' meer parkeerdruk. Deels door het waterbedeffect van de parkeervergunningen oostzijde Akersteenweg, maar ook door parkeren van derden van de UM, MECC, MUMC+, gebied Randwyck. Daarop moet geanticipeerd worden.
19. Fietsenstalling Joseph Bechlaan moet uitgebreid worden.
20. Bij bouw sporthal, rekening houden met hemelwateropvang.

21. Heer in het algemeen moet ook voor 'starters' bereikbaar zijn om er te kopen en te huren.
22. Winkelvoorraad in Heer op peil houden. Diversiteit is genoeg, alsmede medische voorzieningen.
23. In geheel Heer de 30-km zone invoeren.
24. De Dorpsstraat en de Akersteenweg (de ventwegen en de middenberm ervan), meer bomen aanplanten. Het zijn de entrees van Heer vanuit Cadier&Keer en Gronsveld en verder.
25. Achterzijde kerk St. Petrus-Banden (Onder de kerk) is een houten sloop keten een doorn in het oog. Bouwvallig, onveilig. Tast het aanblik van dit gebied aan.
26. Mogelijke nieuw invulling van Esaote Europe b.v. (voorheen PieMedical) Philipsweg, bedrijven terrein nieuwe 'starts-ups' bedrijven toestaan. Brightlands project uitwerken.
27. Molukse buurt blijven aandacht geven. Deze woongemeenschap is qua bebouwing achter gebleven. Duurzaamheid e.d. Ook ligt deze wijk te kort op de A2 met twee afritten. Geluidsoverlast is er merkbaar in slecht onderhouden en oude woningen.
28. Ontmoetingscentrum 'Aen de Wan' moet aan de tijden van nu aangepast worden. Interieur is gedetailleerd.
29. Buurtcentrum Moetiara Maloekoe, Molukse buurt moet opgekappt worden aan de huidige wensen/eisen.
30. Aandacht houden, ondersteunen én faciliteren van verenigingen stichtingen, clubs e.d. die de doelen verbinden-ontmoeten-sociale cohesie, maatschappelijk belang onderstrepen. Zie

Scouting St. Jan en Scouting Anne Frank (als mede de twee ontmoetingscentra). De locatie van beide verenigingen in 'Sterre der zee' in oud, slecht onderhouden gebouw dient naar de huidige ideeën/wensen/eisen aangepakt te worden. Kinderen/jongeren leren daar meer van de maatschappelijke ontwikkeling (meisjes/jongens) krijgen sociaal spel en onderricht, blijven in beweging, kunnen werken aan ontmoeten/verbinden/sociale cohesie, maatschappelijke betrokkenheid voor mens, dier, natuur, klimaat, saamhorigheid. Koester en faciliteert dit

31. Meer differentiatie in woningbouw in Heer.
32. Studenten: Oppassen voor overcapaciteit, maar ze zijn wél nodig. Deze groep en de huisvesting ervan kunnen als een negatieve spiraal werken. Deze personen zijn tijdelijk hier en voegen niets/nauwelijks iets toe aan de Heerder kwaliteit.
33. Veel woningen in Heer zijn van matige kwaliteit (oud, slecht geïsoleerd, duurzame maken, zowel koop-huurwoningen).
34. Woningcorporaties, vooral Maasvallei, er op wijzen dat er veel bewoning is van alleenstaanden in te grote woonhuizen, alwaar een gezin met meerdere kinderen in kunnen wonen. Kinderen hebben woonruimte nodig om te ontplooien. Nu nog te veel alleenstaande ouderen in en te grote woning. Dus doorstroming bevorderen.
35. Inherent hieraan, zorg dragen voor woningen/appartementen voor ouderen en alleenstaanden.

36. Heer is overwegend een stenige woonomgeving, méér groene aanplant.
37. Méér en beter groenonderhoud aan de zieke platanen in de 7 Januaristraat én de Einsteinstraat.
38. De wateroverlast is hét grootste probleem van Heer. Dus derhalve inzetten op scheiding van hemelwater én rioleringswater.
39. Ook kijken of op sommige (parkeer)plekken of straten deze oppervlakte kan worden voorzien van hemelwater doorlaatbare klinkers (zie Heerdergroenweg). Water kan zo vroegtijdig de grond insijpelen.
40. De 'groene longen' van Heer, oostzijde/Molenweg maken wonen, wandelen, ontspannen, fietsen, hardlopen aantrekkelijk voor de Heerder bevolking. Dat zo laten en goed onderhouden.
41. De achterkant van de winkels aan de Akersteenweg, welk uitkomen op de Mathijs Heugenstraat is niet 'aantrekkelijk'. Belevingswaarde nihil. Rommelig, divers. Kijken of aangekocht kan worden en woningbouw kan geschieden.
42. Onderstreep de gedachte van het 'Netwerk Heer' om géén woningen toe te staan aan de te slopen 14 woningen aan 'Onder de kerk'. Dit is een 'complex gebied', zoals de gemeente al erkent heeft. Gebruik het voorhemelwateropvang (Wadi's).
43. Sportvoorzieningen zijn er voldoende in Heer en in de directe nabijheid.
44. Het stenige karakter van wateropvangbassin 't Vloot met vergroend worden. Meer bomen, struiken en heesters.

- Ook meer controle op loslopende houden. Dit zijn er meer dan er kinderen op af komen, helaas.
45. De eerdere ontwikkeling van Brightlands Maastricht Health Campus heeft een gunstige ontwikkeling op Heer. Die verbinding moet onder de aandacht blijven. De Joseph Bechlaan is mede door de andere vorm van 'niet gewenst verkeer', door de onveilige middenbermen (voorheen inzinkbare paal) niet of nauwelijks zichtbaar in de herfst/winter. Zie eerder ongeval met fietsers. Gekleurde, oplichtend verf markering aanbrengen is gewenst. Men heeft toch een snelheid indien men de viaduct afrijdt en de middenbermen niet ziet.
 46. Inbreiding van het gebied aan de Kruisstraat en de Haspengouw (Freddomatic).
 47. Voorkom dat Heer een 'fossielendorp' wordt.
 48. Heer heeft nog enkele 'inbreidingsgebieden/-plekken), edoch bewaakt de schaal, sfeer en herbergzaamheid van het gebied.
 49. Is de 'gastank'-installatie 1 Juliweg nog wel veilig voor de ernaast gelegen 'Bernard Lievegoed College'?
 50. Het Raadhuisplein biedt kansen voor vergroening en ontmoeting.
 51. Locatiekeuze nieuw te bouwen sprothal op/naast Station Randwyck, moet tegen de A2 aanliggen, dit dienende als 'geluidswal'.
 52. Het Kloosterpark beter en meer betrekken bij de 'groene longen' en doostek naar het Heuvelland.

53. Invulling van 'lege plek' aan het kerkhof aan de Gerard Walravenstraat. Inherent de vm. tennisvelden nabij De Burght.
54. Nieuwe in te richten plekken/gebieden, de aandacht geven m.b.t. hittestress.
55. Heer dient klimaatbestendig te worden gemaakt. Waterbuffers zijn goed, maar bewijst dat deze nu al onvoldoende zijn. Meer en betere hemelwaterafvoer dus. De klimaatverandering gaat gestaag door, de aanpak /gebrekkige energetische kwaliteit van veel woningen stukt.
56. Klimaat adaptatie en hittestress maatregelen aan de Akersteenweg en Dorpsstraat (meer aanplant) moet naar voren geschoven worden. Maken deel uit van het 'Groenplan Prins Bisschopssingel-Akersteenweg'.
57. Achterzijde flats Einsteinstraat biedt mogelijkheden voor meer (boom) aanplant.
58. Het kerkplein biedt mogelijkheden voor andere invulling en groen(boom) aanplant.
59. Het Pres. Kennedyplein biedt mogelijkheden voor meer ander groen (boom) aanplant. Nu slordig uiterlijk.
60. Druk van toerisme die in de binnenstad heerst, kan verlicht worden door meer initiatieven toe te staan op het gebied van onder meer b&b's en airbnb.
61. Invulling van lege plek Akersteenweg, nabij metalen fietsbrug (voorheen tankstation) is noodzakelijk. (Dit misschien meenemen met de ontwikkeling Akersteenweg).

62. Een opvangplek zoeken voor automobilisten die vanuit Cadier&Keer, Margraten, Vaals, de Maastrichtse binnenstad willen bezoeken. Parkeer en Rideplek is aan die zijde noodzakelijk, om drukte te voorkomen in de stad.
63. Indien huur- koopwoningen bewoners toch in hun 'voortuin' hun auto willen parkeren. Deze meer belasten inzake de WOZ/OGB-belasting. Deze 'baatbelasting' gebruiken voor aanpassingen wateroverlast. Anders dit 'dwangmatig' afdwingen. Esthetisch aanblik van sommige straten is zal zodanig aangetast dat wonen, wandelen, verblijven, ontmoeten nauwelijks denkbaar is.
64. Ondanks dat de gemeente veel meer en miljoenen heeft gestoken in hemelwateropvang, dient dit toch niet uit het oog verloren worden. Buien, flinke, komen er meer en de intensiteit heviger. Probleem blijft. Geen bouwplan op het te slopen gebied 'Onder de kerk' en beter afvoer naar elders.
65. Misschien wolkbreuktunnels bouwen zoals in Kopenhagen.
66. Intensiveren wateroverlast met buurgemeenten is nodig ,niet naast elkaar werken, maar mét elkaar.
67. Voorkomen dat er auto's geparkeerd mogen worden óp de soep én op het wegdek.
68. Busvervoer in Heer is goed.
69. Leefbaarheidscijfer voor Heer moge ik stellen op een 6. Er kan én moet méér gebeuren in Heer. Aantrekkelijke buurt moet het worden en blijven, dit ook voor student, hoge en lage inkomens. Sociale cohesie staat onder druk. Meer diversiteit in woningen. Betere doorstroming.

70. Gezien de ‘fossielendruk’ toename van ouderen kijken of her-en-der houten bankjes geplaatst kunnen worden van verzorgingscentrums naar winkelcentra en ‘groene longen’.
71. Op sociaal, cultureel, gezondheidsvoorzieningen gebied heeft Heer veel te bieden. De te verplaatsen van ‘de bieb’ behoeft geen aderlating te zijn voor Heer, de ongeletterdheid van Heer zal niet toenemen. Deze locatie van Heer naar De Heeg is wenselijk, de echte ‘grote bieb’ ligt op steenworp afstand.

Vriendelijk groetend,

5.1.2e

Pastoor De Weverstraat 8
6227 BE Maastricht
06-21128857

Reclamant 9

Secretariaat
BuurtNetWerk Limmel
Emmausstraat 65
6222 CH Maastricht
buurtraadlimmel@gmail.com

Maastricht, 20 augustus 2025

Geacht college en raad,

We spreken waardering uit voor de aanpak van de nieuwe Omgevingsvisie. Dit omdat er een tendens inziet om meer gebiedsgericht te werk te gaan i.p.v. algemeen en omdat er ook een Milieu-Effect-studie is uitgevoerd door Haskoning en dat deze getoetst is door de landelijke commissie- M.E.R. De visie wint daardoor aan uitvoerbaarheid en laat zien waar de uitdagingen zitten.

Helaas scoort Maastricht slecht op een groot aantal indicatoren, vooral op milieu-vlak. Het aangekondigde beleid - hoe goed bedoeld ook - brengt daar slechts ten dele de gewenste verandering op aan. Het is dus zaak om rigoureuzere maatregelen te nemen om de leefkwaliteit van de inwoners van onze stad te verbeteren. Niet alles kan, dat maakt deze visie met bijbehorende studies wel duidelijk. We missen nog de integraliteit. Welke keuzes voor economische groei hebben een bepaald effect op het leefklimaat. Welke alternatieve keuzes zou je kunnen of misschien wel moeten maken. We zien de huidige visie dus vooral als een goede analyse. De visie schiet tekort in het feit dat het vooral nog steeds een stapeling is van beleidsvoornemens en dat er dus geen duidelijke keuzes worden gemaakt. De omvang in aantal pagina's is daarvan een concreet bewijs.

Vanuit Buurtnetwerk Limmel onderschrijven we de oproep van Stichting Buurtbalans om ook een klimaatscenario uit te werken en in te brengen naast het huidige voorkeursalternatief. De visie kan in onze optiek pas vast worden gesteld, wanneer onderzoek uitwijst dat de visie een beter resultaat laat zien op de indicatoren die staan voor een goede leefkwaliteit.

Buurtnetwerk Limmel wil graag van de gelegenheid gebruik maken om op de concept-Omgevingsvisie te reageren.

Voor Limmel zijn de volgende punten van belang.

1. Toekomstige gebiedsontwikkeling Overmaze (ontbreekt nu)

Naast Limmel aan de Maas viel er in de huidige vigerende omgevingsvisie nog een tweede stedelijk transitiegebied in de buurt namelijk de voormalige gevangenis Overmaze. Overmaze was 1 van de 4 aangewezen transitiegebieden (samen met Trega-Zinkwit, Noordelijke Maasoeveren en het Enci-gebied).

Waarom dit transitiegebied nu niet meer specifiek wordt aangeduid, is ons niet duidelijk. Het gebied is sinds de sluiting als gevangenis omgebouwd naar Tbs-kliniek en heeft daarna jaren leeggestaan totdat het in 2014-2017 in gebruik was als het grote AZC-complex van Maastricht. Na die sluiting stond het weer jaren leeg en in de verkoop.

Sinds medio 2022 is het in gebruik als opvangplek voor Oekraïense vluchtelingen. Tussen beide opvanglocaties was er sprake van langdurige leegstand. Limmel zou graag zien dat er een

gebiedsstudie zou worden gemaakt voor Overmaze. Het is nu een geïsoleerd gebied met een hoogbouw die totaal niet passend is bij de buurt Limmel die door laagbouw gekenmerkt wordt en de omliggende kastelen uit de Landgoederenzone Buitengoed Geul en Maas. Bij de gebiedsstudie is een actieve inbreng van de direct omwonenden en buurt vereist. Het Buurtnetwerk zou graag zien dat de plek ontwikkeld wordt naar een plek die zich beter in het dorpse weefsel voegt en waar mensen permanent kunnen wonen. Limmel heeft namelijk al erg veel tijdelijke inwoners. Buurtnetwerk Limmel ziet een ontwikkelplek voor ons à la landgoed Zonnestraal in Hilversum. Een mix van wonen en werken in paviljoenachtige setting. We pleiten aldus voor de start van het opstellen van een gebiedsvisie binnen twee jaar en uitvoering binnen 10 jaar.

2. Aanpak van segregatie.

Maastricht heeft de twijfelachtige eer om na Enschede en Heerlen de derde plaats in te nemen van meest gesegregeerde steden van Nederland. We weten dat dit gegeven veel partijen aan het hart gaat. Treurig is het om te lezen dat de voorgestelde aanpak nauwelijks zoden aan de dijk zet om dit maatschappelijke thema ten goede te keren. De omgevingsvisie verdient op dit onderdeel aanpassing door zwaardere maatregelen in te zetten die wel resultaat bieden. Concreet betekent het in onze optiek dat de gemeente en corporaties zeer terughoudend dienen te zijn met het huisvesten van kwetsbare doelgroepen als ex-verslaafden, ex-delinquenten, opvang voor daklozen en plaatsing van asociale personen in de 7 buurten benoemd in het Veerkracht-rapport. Daarnaast moet geprobeerd worden om de koop-middenhuur-sociale huur meer in balans te brengen. Dit moet door ongelijk te investeren als overheid. Wanneer bouwgrond in een dure buurt te duur is voor een corporatie om te bouwen dan moet er subsidie vanuit de gemeente bij.

3. Uitbreiding P&R-Noord niet op maaiveld maar door een verdieping toe te voegen

We hebben vernomen dat de gemeente voornemens is om P&R-Noord uit te breiden op maaiveld ter plaatse van de huidige Politiehondenvereniging en een naastgelegen grasveld. De buurt is hier zeer op tegen. Op de eerste plaats wordt groen opgeofferd voor parkeren en dus verstening. Op de tweede plaats staat in de voorliggende Concept- Omgevingsvisie dat de stad, zeker bij parkeerterreinen inzet op dubbel ruimtegebruik. Op maaiveld een parking ontwikkelen voldoet hier niet aan. Op de derde plaats kan P&R- Noord uitgebreid worden op de bestaande locatie. Tenminste dit geldt voor het deel dat niet onder de hoogspanningskabels is gelegen. Op de vierde plaats is het opofferen van groene verbindingen ongewenst uit ecologisch oogpunt. De zone aan weerszijden van het spoor is al ontzettend smal. Op de vijfde plaats vreest de buurt voor meer auto's in dit wandelgebied richting Vaeshartelt en de andere landgoederen. Het trekt zoekverkeer aan. Op de zesde plaats blijkt ons uit eigen monitoring dat P&R - Noord zelfs op topdagen niet vol staat. Het gedeelte langs het spoor is ook dan nagenoeg leeg. De noodzaak ontbreekt dus. Wij stellen voor een uitbreiding bovenop de bestaande P&R-Noord en als alternatief naast de oprit van de Nieuwe Limmelderweg. Deze laatste locatie kan nu weer als alternatief dienen, omdat de plannen om hier garageboxen te maken niet zijn doorgegaan.

4. Restauratie en herbestemming van de monumentale St. Jan de Doperkerk

De monumentale kerk verkeert in een slechte staat van onderhoud en heeft momenteel een grote restauratieachterstand en nauwelijks inkomsten. Aan de binnenzijde kan niet de hele kerk gebruikt worden, een deel is afgezet omdat er delen van het plafond naar beneden komen. Tel daarbij op dat het gebouw momenteel op reguliere basis slechts een keer per week wordt gebruikt en de maandelijkse collecte ongeveer €65 oplevert en de ontkerkelijking doorzet. Op deze manier doorgaan is geen optie. Er zal een plan moeten komen om een herbestemming mogelijk te maken, want de inwoners waarderen het monument zeer. Het vormt samen met de kastelen Bethlehem, Jeruzalem en de Hoeve Rome het aanzicht van het stadsdorp Limmel. Qua herbestemming lijken een combinatie met het naastgelegen Lochtmanhuis of een functie die verband houdt met directe of indirecte activiteiten van de Hotelschool de meest voor de hand liggende opties om te onderzoeken.

De kerkfunctie zou dan mogelijk een deelfunctie moeten worden binnen het totale programma. De kerk ligt in de toekomst ook in de zichtas en aan de tweede groene wig van Limmel aan de Maas.

5. Aanpak van het drukke verkeer op de Balijeweg.

Het verkeer op de Balijeweg is te druk. Veel bedrijfs- en forensenverkeer benut deze verbinding nu omdat de overweg bij de Meerssenerweg ter hoogte van het crematorium definitief is gesloten. Volgens verkeersdeskundigen van de gemeente is het huidige aantal voertuigen ongewenst binnen het stadsrandmilieu. Er dient dus studie verricht te worden hoe dit aan te pakken. Daartoe dient dit ook in de visie benoemd te worden.

6. Meer aandacht voor plekken voor sportbeoefening, beweegtuin tussen Kinderboerderij en Campus Hotelschool.

Buurtnetwerk Limmel heeft sinds 2017 aandacht gevraagd voor de aanleg van een beweegtuin/route. Ergens tussen Campus Hotelschool- waterbekkens, Overmaze en Kinderboerderij zou een prima plek zijn. Dan kunnen al deze doelgroepen, aangevuld met medewerkers van bedrijven op de Beatrixhaven hier gebruik van maken. Voordeel is ook dat mensen van verschillende achtergronden elkaar kunnen ontmoeten wat bijdraagt aan de sociale cohesie en de segregatie tegengaat.

Verder zijn er nauwelijks speelvoorzieningen voor kleine kinderen in de oude kern. Een idee is om het groene veld tussen Bersebastraat en Sareptastraat in te richten voor kleine kinderen. Ook ontbreekt het de buurt aan een droge ontmoetingsplek voor de oudere jeugd. Op de waterbekkens bij Hoeve Rome zouden twee voetbaldoelen kunnen worden geplaatst want in de bekkens staat nooit water!

7. Doortrekken wandel-fietsroute sluis- W.A-weg

Tussen de keersluis Limmel en de Willem Alexanderweg lijkt een pad aangelegd maar in de praktijk sluit de verbinding niet aan. Dit zou wel een aantrekkelijke langzaamverkeerverbinding zijn die het gebied rondom Hoeve Rome verbindt met het Rivierpark Maasvallei.

8. In de buurt is geen gezondheidscentrum

In de buurt is geen gezondheidscentrum. De buurt zou graag een gezondheidscentrum zien, zeker voor de vele senioren die de buurt rijk is, zou het een uitkomst zijn als je in je eigen buurt naar de huisarts, fysiotherapeut en/of tandarts zou kunnen gaan. Een locatie voor een nieuw gezondheidscentrum zou de plek van het Van Boekelgebouw direct naast het spoor kunnen zijn, als dit gebouw, gelegen aan de Kasteel Verduynenstraat, eenmaal gesloopt is. Dan wordt meteen de verbinding met de buurt Nazareth versterkt.

9. Investeren in historische kern en infrastructuur van stadsdorpen om hun eigen karakter en uitstraling te versterken

Bij reconstructie en groot onderhoud van wegen en pleinen meer aandacht voor de eigenheid van de plek. We zien graag klinkers terug i.p.v. asphalt in de historische straten van Limmel. Dit versterkt het karakter van het originele dorp.

10. Camouflagegroen Mosa, schakelstation en Beatrixhaven

We zouden in het kader van de vergroening van de buurt graag aandacht vragen om bij de Mosa, schakelstation Tennen-Ziggo-Enexis en bij de aansluiting op de Beatrixhaven- P&R- Noord meer bomen en grote struiken aan te brengen. Dit kan de blik op de lelijke industriegebouwen meteen camoufleren. Ook het grote parkeerterrein bij het Winkelcentrum Masadastraat (Albert Heijn) kan wel een paar bomen gebruiken.

11. Woonbehoefte bestaande kern Limmel

Er is veel behoefte aan gelijkvloerse woningen met kleine tuin en zorgwoningen. Appartementen -

zeker in de koopsector - ontbreken bijna geheel in de buurt. Mensen willen graag in de eigen buurt blijven wonen maar dan moet dat wel kunnen. Graag dus op wijkniveau bekijken welke ingrepen gedaan worden i.p.v. op stadsdeelniveau wat de mensen niets zegt en waar ze ook geen binding mee hebben.

12. Hele Trega-Zinkwitterrein is aangeduid als stedelijk gebied

In de nieuwe omgevingsvisie in het gehele Trega-Zinkwitgebied aangeduid als stedelijk gebied. Dit terwijl ons altijd is toegezegd dat alleen het eerste deel van Trega aangeduid zou worden als stedelijk gebied. De rest van het Trega en zeker het Zinkwitterrein zou stadsrandmilieu worden, zo sluit het ook beter op bestaand Limmel aan.

13. Limmel wil en verdient ook schone lucht!

Met de luchtkwaliteit is het in Maastricht al niet best gesteld maar de buurten die gelegen zijn aan de tunnelmonden en de Noorderbrug en Kennedybrug krijgen helemaal een slechte portie lucht. We lezen in de voorliggende concept-omgevingsvisie dat de gemeente de WHO-normen niet wil hanteren omdat ook de hogere grenswaarden nauwelijks gehaald worden nabij deze verkeersstromen. Dit moet toch echt substantieel verbeteren.

14. Wijkateliers

Buurtnetwerk Limmel ziet graag dat naar de breed gedragen oproep van voormalig rijksbouwmeester Floris van Alkemade er wijkateliers gehouden worden waarin de agenda van de buurt wordt verbonden en nader uitgewerkt op de stedelijke agenda van de gemeente en haar partners zoals de corporaties.

Tot slot, aanpak Limmel aan de Maas als voorbeeld voor samenwerking buurt en gemeente

Limmel aan de Maas kent een voorgeschiedenis waarin de buurt bepalend was voor waar we nu staan. De gebiedsontwikkeling die nu nog in handen van de gemeente is en de participatie daaromheen is een mooi voorbeeld van hoe de lokale overheid en een buurt(netwerk) samen kunnen optrekken met respect voor de buurtambities en de stedelijke wensen. Buurtnetwerk Limmel gaat er van uit dat de buurt via het buurtnetwerk een reguliere gesprekspartner in projectgroepverband blijft, met name ook bij de beslissing over de tender en bij de uitvoering daarna. Het project is niet alleen van belang voor Limmel, maar voor de hele stad als voorbeeldproject. De start is voorzien in 2027 op het Tregaterrein en voor de invulling van Zinkwit moet in 2026 duidelijkheid komen. We rekenen op de voorgestelde planning die prioritair ingevuld/gerealiseerd moet worden.

Limmel aan de Maas is ook in inhoudelijke zin een belangrijk project voor stad en buurt, waar als proefproject een vernieuwende aanpak van de duurzaamheid, vergroening en groene wiggen, andere parkeeroplossing, warmtenet, benutting van de ligging aan de Maas, doorstroming, menging eengezinswoningen/appartementen, sociaal en vrije sector, gerealiseerd gaat worden. Een grote uitdaging met een groot draagvlak vanuit het bestaande Limmel, nadat de buurt in december 2020 zijn eigen plan naar buiten bracht.

Speciale aandacht wordt gevraagd voor de nu nog onduidelijke entreefunctie van het gebied, komende van de Noorderbrug, en voor het gebied ten westen van de Borgharenweg tussen Limmel aan de Maas en de rivier. Een gebied met een grote potentie en ook belangrijk als het begin van de recreatieve route onder de Noorderbrug door naar Borgharen. Op een ander schaalniveau aandacht voor het Beck kwartier als tuindorp aan de Maas en voor de overgangszone naar het bedrijventerrein Beatrixhaven.

Concreet stellen wij voor de volgende zaken aan te passen in de concept- Omgevingsvisie:

1. Het tweede deel van het Trega- en het Zinkwitterrein aan te passen van stedelijk naar stadsrandwoonmilieu.
2. De kerk van Limmel en het naastgelegen gemeenschapshuis aanduiden als ontwikkelplek.
3. De onduidelijkheden m.b.t. de entreefunctie van Limmel aan de Maas en het gebied ten westen van de Borgharenweg en de Maas binnen 3-5 jaar op te heffen, al dan niet in samenhang met een voorbereidingsbesluit en/of een actieve grondpolitiek.
4. Het gebied van Overmaze aan te duiden als transitiegebied met de opdracht om binnen twee jaar een gebiedsvisie voor het gebied op te stellen die aansluit op de omgeving.
5. P&R- Noord uit te breiden op de bestaande plek d.m.v. een gebouwde voorziening i.p.v. kostbaar groen op te offeren.
6. In de omgevingsvisie opnemen dat gemeente en corporaties zeer terughoudend dienen te zijn met het huisvesten van kwetsbare doelgroepen als ex-verslaafden, ex-delinquenten, opvang voor daklozen etc, plaatsing asociale personen in de 7 kwetsbare buurten benoemd in het Veerkracht-rapport.
7. Een wandel-fietspad aan te leggen tussen de Keersluis Limmel langs de Kanjel als aansluiting op de wandel-fietspaden achter Hoeve Rome richting Campus Hotelschool.
8. In het gebied achter Hoeve Rome een beweegtuin aan te leggen.
9. De Balijeweg in de omgevingsvisie aan te duiden als een weg met te veel verkeersintensiteit.
10. Een klimaatscenario te onderzoeken zoals Buurtbalans voorstelt.
11. In overleg met het Buurtnetwerk te treden om de vergroening van de buurt vorm te geven, daarbij rekening houdend met de wens van de buurt om de overgangen naar Beatrixhaven en de Mosa met bomen te camoufleren.
12. De Kinderboerderij aan te duiden als één van de ontmoetingsplekken in de buurt.
13. Op kaart aan te geven dat Limmel- Nazareth een gezondheidscentrum wensen in hun voorzieningenaanbod.
14. Maatregelen te treffen waardoor ook Limmel en andere buurten die gelegen zijn nabij de maaskruisende bruggen een luchtkwaliteit mogen inademen die voldoet aan de WHO-normen.
15. Nadere handen en voeten te geven aan de omgevingsvisie door wijkateliers in de richten.

Met vriendelijke groet het dagelijks bestuur van Buurtnetwerk Limmel,

5.1.2e voorzitter
5.1.2e , secretaris
5.1.2e , penningmeester
5.1.2e , bestuurslid

Gemeente Maastricht
T.a.v. het college van B&W Postbus
1992
6201 BZ Maastricht

Datum : 21 augustus 2025
Betreft : **Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040**

Per gewone post
Per e-mail: post@maastricht.nl

Geacht college,

De afgelopen periode is het ontwerp van de Omgevingsvisie Maastricht 2040 opgesteld. Dit ontwerp doorloopt een zienswijze- en overlegprocedure voor de periode van zes weken tot en met 29 augustus 2025.

Namens de cumelabedrijven (leden) van Cumela Nederland die in de gemeente Maastricht zijn gevestigd en werkzaam zijn, wordt een zienswijze ingediend in relatie tot de Omgevingsvisie. In deze zienswijze worden naast de motivatie als belanghebbende, de activiteiten van de cumelasector en diens maatschappelijke uitdagingen nader toegelicht. Tot slot wordt ingegaan op enkele inhoudelijke thema's.

Belanghebbende

Cumela Nederland is de brancheorganisatie van de ondernemers die met mensen en materieel als specialisten in de groen-, grond- en infrasector werken. Dat doen zij als dienstverlener voor belangrijke opdrachtgevers als agrariërs, gemeenten, waterschappen, provincies, Rijkswaterstaat, bedrijven en natuurschappen. De werkzaamheden van cumelabedrijven bestaan onder andere uit (agrarisch) loonwerk, grondwerkzaamheden, cultuurtechnische werkzaamheden, mestaanwending, infrastructurele projecten, be- en verwerking van meststoffen, compostering en onderhoud van (openbare) groenvoorzieningen, natuurgebieden en oppervlaktewater.

Eén van de kerntaken van Cumela Nederland is het behartigen van de belangen van de bedrijven in deze sector in de breedste zin van het woord. Namens onze leden die in de gemeente Maastricht zijn gevestigd wordt deze zienswijze ingediend.

Binnen de gemeente Maastricht is een aantal leden gevestigd. Deze bedrijven bieden een stabiele werkgelegenheid en dragen bij aan een sterk markteconomisch aandeel van de kern Maastricht en het omliggende landelijk gebied. Deze ondernemingen 'bewerken' op enigerlei wijze, als cumelabedrijf in de vorm van verhuur of (onder)aanneming, op basis van inschatting 80 - 85% van de gronden

(landbouw, watergangen, natuur, infrastructuur, groen-blauwe sector, stedelijk gebied etc.) binnen de gemeente.

Cumela Nederland kan derhalve worden aangemerkt als belanghebbende. Om de belangen van en omgevingswaarden voor deze bedrijven te beschermen is deze zienswijze ingediend.

Maatschappelijke uitdagingen en verantwoordelijkheden van de cumelasector

De cumelasector speelt met haar dienstverlening een belangrijke rol bij veel maatschappelijke uitdagingen in het algemeen alsmede bij 'uitdagingen' welke u als gemeente ook grotendeels benoemd in onderhavige visie, waarvan de meeste direct of indirect een positieve bijdrage leveren aan:

- De verbetering van lucht- en water- en bodemkwaliteit;
- De verbetering van waterveiligheid;
- Ecologisch verantwoord beheer van de groene ruimte;
- Bestendigen van duurzame landbouw en voedselproductie;
- Het creëren van korte circulaire stromen waarbij minder afval ontstaat;
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid;
- Het versnellen van de energietransitie;
- Het versterken van het landschap en natuur;
- Het behouden en versterken van werkgelegenheid en participatie in plattelandsgemeenten.

Hoe dragen cumelabedrijven bij aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en wat hebben ze daarvoor nodig

Cumelabedrijven dragen bij aan deze maatschappelijke opgaven vanuit hun technologische kennis, hun natuurlijke drang om te innoveren en hun mentaliteit om altijd hard te willen werken en probleemoplossend bezig te zijn. Hieronder zijn de belangrijkste pijlers voor cumelabedrijven weergegeven.

1. Vakbekwaam en goed opgeleid personeel

De basis voor ieder cumelabedrijf is gemotiveerd, goed opgeleid en getraind personeel. Maatschappelijke ontwikkelingen verlangen een steeds bredere en diepere vak kennis van de ondernemer en diens medewerkers. Ze moeten niet alleen kunnen uitleggen wat ze doen, maar ook waarom ze dit doen. Ondernemers doen dit door hun vakkrachten voortdurend op te leiden, te trainen en bij te scholen. Naast persoonlijke opleidingen en trainingen maakt ook procescertificering op bedrijfsniveau hier onderdeel van uit. Bovendien hebben cumelabedrijven door hun jarenlange ervaring zeer nuttige regio-specifieke gebiedskennis waardoor zij hun werkzaamheden effectief en rendabel realiseren.

Kennis van cumelabedrijven door opleiding of certificering bestaat o.a. uit:

- Veiligheid
- Keuring en onderhoud machines
- Green Deal 'Het nieuwe draaien' (efficiënt & zuinig machines bedienen)
- Bodemkunde
- Bemesting & teelt (precisielandbouw)
- (Water-)bodembetering
- Voedselveiligheid

CUMELA

2. Innovatief machinepark & dito werkwijze

Naast vakbekwame mensen is het moderne machinepark de tweede belangrijke pijler voor een cumela-ondernemer. Cumela-ondernemers onderhouden hun machines zorgvuldig, maken optimaal gebruik van technologische mogelijkheden en innovaties en staan regelmatig zelf aan de wieg van nieuwe ontwikkelingen. Oplossingen die zij voor de maatschappelijke uitdagingen bedenken zijn zeer uiteenlopend en divers.

Concrete voorbeelden zijn:

Precisielandbouw met gebruik van

- o GPS-technologie
- o Drone-technologie
- o Drukwisselsystemen / lage bandendruk

Natuurbeheer met gebruik van bovengenoemde systemen

Gebruik van een jong machinepark, vervanging iedere 6-10 jaar

Uitrusting nieuwe machines met

- o Roetfilter en scr.-katalysator
- o Hybride technologie
- o Retrofit nabehandelingssystemen

Gebruik schonere biobrandstoffen

Ontwikkeling en aanschaf van emissievrije aandrijvingen

- o Elektrisch
- o Waterstof
- o Mierenzuur

3. Moderne bedrijfslocaties, lokaal in het landelijk werkgebied

Cumela-ondernemers onderzoeken bij bestaande en nieuwe bedrijfslocaties steeds de mogelijkheden om de impact op de omgeving te minimaliseren en hun bedrijfsprocessen optimaal in te richten. Keuzes op het gebied van bovengenoemde maatschappelijke doelen worden weloverwogen gemaakt. Bij cumelabedrijven c.q. loonbedrijven heeft er de laatste jaren inherent aan de ontwikkelingen van het buitengebied in brede zin, een herverdeling van werkvelden plaatsgevonden. Niet enkel de agrariërs zijn beheerder van het buitengebied of opdrachtgever voor het uitvoeren van werken.

De feitelijke activiteiten en de aard van de cumelabedrijven op de bedrijfslocatie, zijn de afgelopen jaren beperkt gewijzigd. De ruimte van het bedrijfsterrein van een cumelabedrijf wordt hoofdzakelijk gebruikt voor:

Cumelosector: De bedrijven in de cumelasector zijn uniek in hun soort. De sector bestaat uit circa 3.000 bedrijven met een gemiddelde bedrijfsomvang van circa 15 FTE per bedrijf. De gemiddelde bedrijfsoppervlakte bedraagt ongeveer 1,25 hectare. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat de cumelasector de grootste werkgever is voor personeel in (en uit) het landelijk gebied met een totale jaarlijkse bruto omzet van vier miljard euro. Circa 90% - 95% van de bedrijven in de cumelasector zijn gevestigd in het buitengebied.

Definitie cumelobedrijf: bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het leveren van goederen en diensten in het landelijk gebied, aan agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven en overheden, waaronder begrepen dienstverlening ten behoeve van landbouw, grondverzet, groenbeheer, natuur, bosbouw, cultuurtechniek en infra, waarbij gebruik wordt gemaakt van (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines/ shovels) en transportmaterieel, met inbegrip van een strategische werkvoorraad aan hulp-, bouw-, grond- of reststoffen (circulariteit).

Stalling van landbouwmachines, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen en overige hulpmiddelen.

Onderhoud en reparatie aan eigen materieel.

Ruimte t.b.v. een strategische werkvoorraad van grond- en circulaire stoffen, welke primair vrijkomen bij eigen werkzaamheden en weer lokaal toegepast kunnen worden (hoofdzakelijk groen en grond).

Voldoende ranggeerruimte om veilig te kunnen werken.

Tot slot is de beschikbaarheid van een bedrijfswoning essentieel in de organisatie van de cumelabedrijven. Door de platte organisatie is een korte lijn tussen directie en uitvoering zowel bedrijfsmatig als economisch van groot belang.

Cumelabedrijven zijn hoofdzakelijk actief in het buitengebied. Het is derhalve essentieel dat deze bedrijven centraal in het werkgebied zijn gelegen met de bedrijfslocatie. Het is van groot belang dat deze positie van deze specifieke bedrijfstak in én voor het landelijk gebied (in brede zin) erkend wordt en behouden blijft, zodat deze bedrijven met inachtneming van de omgevingswaarden de bijdrage kunnen blijven leveren (continuïteit) voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

Middels deze zienswijze verzoeken wij u, om het bestaansrecht van onze (lid-)bedrijven - in het buitengebied - te erkennen en om qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn inzake de fysieke leefomgeving. Dit geldt in relatie tot de vigerende vestigingslocatie alsmede aangaande de uitvoering van werken i.c. 'de plicht' die onze bedrijven hebben om invulling te geven aan de omgevingswaarden, beheer en behoud van de openbare ruimte in brede zin alsmede op het gebied van lokale circulaire economie en duurzaamheid.

Aangaande de ambitie in de visie vervullen de cumelabedrijven reeds een belangrijke rol voor het landelijk gebied in relatie tot aanleg, behouden en versterken van natuur, landschap, economie en passend hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.

Gezien de omvang van de activiteiten, deels agrarisch maar ook aanverwant niet-agrarisch, het materieel en materiaal dat wordt toegepast en de ligging ten aanzien van de opdrachtgevers (veelal in het buitengebied) is de ligging van de bedrijfslocaties van cumelabedrijven in het buitengebied essentieel. In de visie wordt een transformatie van de landbouw beoogd. Dit kan en gaat niet zonder de inbreng en participatie van de cumelabedrijven. Zij zorgen voor een groot deel van het agrarische beheer en productie van de landbouwgronden. Daarnaast dragen de bedrijven zorg voor de aanleg, het onderhoud en het beheer van de overige gronden binnen de gemeente.

Wij vragen u dan ook om mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging in het buitengebied mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities.

Een belangrijk kenmerk hierbij is, zoals genoemd, de vestigingsplaats van de cumelabedrijven in het buitengebied. Dit typeert deze bedrijfstak, alsmede de concurrentiepositie in de sector.

Door cumelabedrijven niet naar een industrieterrein te verplaatsen worden mogelijke hinderlijke situaties voorkomen. Ontsluitingswegen nabij een industrieterrein zijn vaak niet op de machines berekend en het werk is veelal in het buitengebied. Zo worden onnodige verkeersbewegingen voorkomen (hetgeen bijdraagt aan de ambitie in de visie inzake 'goede toegankelijkheid en veiligheid').

Wij verzoeken u om het bestaansrecht van cumelabedrijven in het buitengebied te erkennen en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.

Cumelabedrijven in de gemeente Kampen zijn ook deels gevestigd in de bebouwde kom op daartoe gevestigde bedrijfslocaties. Van belang hierbij, is dat er een goede bereikbaarheid is van de bedrijfslocaties voor groot materieel. Ook dienen de plaatsen waar werk uitgevoerd wordt in de gemeente goed bereikbaar te zijn. Ontsluitingswegen in en rondom de gehele gemeente dienen daarom goed bruikbaar te zijn voor het materieel van onze leden. Het materieel bestaat onder andere uit (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines / shovels) en transportmaterieel.

Wij verzoeken u om bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van cumelabedrijven.

Vanuit Cumela Nederland nemen wij (tevens) onze verantwoordelijkheid aangaande landbouwverkeer, milieueffecten, natuur, biodiversiteit, energie en duurzaamheid alsmede circulariteit (circulaire economie).

Deze thema's zien wij ook reeds terug in uw visie. Aangaande deze onderwerpen kan de cumelasector een belangrijke bijdrage leveren in uw gemeente. De transitie naar een circulaire economie zal voor alle economische sectoren een omschakeling in productie- en logistieke processen betekenen. Uitdagingen hierbij zijn onder meer:

- de optimalisatie van de inzet van energie en grondstoffen;
- ketensamenwerking en het sluiten van kringlopen;
- zoeken naar andere productieprocessen en verdienmodellen.

Het hoogwaardig hergebruik van afval- en reststromen staat volop in de belangstelling. In september 2016 heeft het Kabinet het Rijksbrede programma Nederland circulair in 2050 gepresenteerd. Hierin zet zij het perspectief op een circulaire economie uiteen: een economie waarin onder meer biotische grondstoffen efficiënt worden ingezet en optimaal worden hergebruikt. Ook beleidsambities met betrekking tot de biobased economy leiden tot een herwaardering van (met name organische) reststromen, namelijk als grondstof voor hoogwaardige biobased producten.

Als organisatie en de afzonderlijke bedrijven zijn wij reeds doende met genoemde 'transitie'. Voormelde ontwikkelingen zijn voor opdrachtgevers en cumelabedrijven reeds aanleiding om 'anders' te 'kijken' naar de reststromen die zij produceren, bijvoorbeeld groenafvalstromen die vrijkomen bij het beheer van groenstroken en wegbermen of grond die beschikbaar komt als gevolg van verschraling van natuurgebieden. Niet langer zien zij deze stromen als 'waardeloos afval', maar veel meer als

potentiële grondstoffen voor nuttige toepassingen. Voor het uitvoering geven van een circulaire economie is voldoende (buiten)opslag noodzakelijk.

Wij verzoeken u om bij de bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.

Cumelabedrijven oriënteren en investeren steeds vaker in de productie en opslag van duurzame energie. Zonnepanelen komen reeds op menig cumelabedrijf voor. Er zijn cumelabedrijven die de komende jaren de zelf opgewekte elektrische energie willen opslaan in een energiehub. Door te investeren in energieopslagsystemen kunnen cumelabedrijven zelf voorzien in hun energiebehoefte, bijvoorbeeld door overdag opgewekte energie tijdelijk op te slaan en in de nachtperiode elektrisch materieel mee op te laden. Ook de productie van waterstof is voor sommige cumelabedrijven een gereede optie in combinatie met een windmolen en/of zonnepanelen.

Wij verzoeken u om bij de bedrijfslocatie van cumelabedrijven voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.

Resumé

Zonder uitputtend te zijn herkennen wij ons als organisatie (namens onze leden) reeds in grote mate in de voorliggende visie. Desalniettemin zijn er ook diverse thema's c.q. aspecten, zoals voormeld, welke specifiek en in belangrijke mate voor deze 'unieke' bedrijven bijzondere aandacht behoeven en redelijkerwijs erkend dan wel betrokken dienen te worden in de visie (en bij de verdere uitwerking van instrumenten in het kader van de Omgevingswet).

In de visie komt de uitnodiging om het met elkaar te doen nadrukkelijk tot uiting. Als organisatie gaan wij graag op deze uitnodiging in. Ten eerste via deze zienswijze, maar ook op andere wijze willen / kunnen wij participeren bij de verdere uitwerking van de ambities.

Gewijzigd vaststellen

Verzocht wordt deze zienswijze gegrond te verklaren en conform de beleidslijn van de Omgevingswet, waarbij de gedachte gericht is op 'Ja, mits.....', de ontwerp omgevingsvisie gemeente Maastricht op grond van de genoemde aspecten gewijzigd vast te stellen i.c. de genoemde aspecten in deze visie c.q. het op te stellen omgevingsplan te betrekken.

Verzocht wordt om samen met ons als belangrijke sector te kijken naar reële mogelijkheden om het grondgebied van de gemeente Maastricht veiliger, mooier en beter te maken. Wij verzoeken u derhalve om met inachtneming van onderhavige zienswijze deze belangen en gevolgen te heroverwegen.

Indien nadere informatie of een toelichting gewenst is, dan zijn wij uiteraard meer dan bereid om daaraan te voldoen. U en uw medewerkers zijn van harte welkom bij enkele van onze cumelabedrijven om een beter inzicht te krijgen in de uitdagingen en verantwoordelijkheden die onze leden elke dag weer aangaan en thema's gerelateerd aan het buitengebied zoals ruimtegebruik, duurzaamheid, verkeersveiligheid, de kringloop economie en afstanden tot gevoelige objecten te bespreken.

Voor (inhoudelijke) vragen, toelichting e.d. wordt verzocht u te wenden tot ondergetekenden, 5.1.2e
5.1.2e (M: 5.1.2e / E: 5.1.2e of 5.1.2e (M: 5.1.2e
5.1.2e / E: 5.1.2e .

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Juridisch adviseurs Omgevingsrecht

Cumela Nederland is een handelsnaam van de Vereniging Cumela Nederland Statutair gevestigd aan de
Nijverheidsstraat 13 in Nijkerk en ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder
nummer 40477842

Reclamant 11

College van Burgemeester en Wethouders
Maastricht
post@maastricht.nl

Maastricht, 19 augustus 2025

Onderwerp: reactie omgevingsvisie 2040

Geacht College,

Met deze brief geeft het Buurtnetwerk Wyckerpoort haar visie op de gepresenteerde Omgevingsvisie 2040 op een aantal hoofdlijnen. Met nadruk geven we aan dat het de visie is van het Buurtnetwerk en niet van de burgers van de wijk. De presentatie van de omgevingsvisie midden in de zomervakantie en de gevraagde reactie aan het einde van de zomervakantie verhindert een gedegen gesprek met inwoners. Een gemiste kans, naar onze mening. Niettemin weten we als Buurtnetwerk wel in grote lijnen wat onze bewoners bezighoudt en baseren we onze reactie op die kennis en op kennis zoals die uit o.a. de Veiligheidsmonitor 2023 blijkt.

Hieronder volgt onze reactie op een aantal punten uit de omgevingsvisie, zonder alomvattend te zijn.

De gemeente wil

... een 'gezonde, duurzame en leefbare' stad

Een mooie doelstelling. Wij constateren dat gezondheid, duurzaamheid én leefbaarheid onder druk staan in Wyckerpoort. Uit de leefbaarheidsmonitor 2023 blijkt een achteruitgang in ervaren veiligheid. We begrijpen dat woningbouw nodig is. Echter, in Wyckerpoort is de balans ver te zoeken. Door de enorme aantallen geplande woningen in onze wijk, zowel rond de Groene Loper als in de spoorzone, neemt de verkeersdruk toe en verdwijnt noodzakelijk groen. Hitte-eilanden zijn al aanwezig, de hittestress dreigt zo verder toe te nemen, wat een aantasting van het welbevinden en de gezondheid betekent. Met al gepresenteerde plannen door projectontwikkelaars voor bebouwing van het voormalig KNP-terrein, waarbij de bewoners op nog geen enkele wijze zijn geraadpleegd, vrezen we dat een ontwikkeling in gang wordt gezet die juist gesignaleerde problemen rond hitte, verdwijnend groen en toenemend verkeer en daarmee de duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheid aantast.

... 'sterke buurten'

Sterke buurten met toegankelijke voorzieningen. Wij constateren een wijk, waar nagenoeg alle voorzieningen zijn verdwenen. Waar je geen boodschap meer kunt doen zonder de Groene Loper of het spoor over te steken. Op afstanden die voor menig oudere letterlijk een barrière vormen. Te gemakkelijk gaat de omgevingsvisie ervan uit dat kernen, zoals de Voltastraat en het centrum goed bereikbaar zijn.

... ruimte voor ontmoeting

Ontmoeting is essentieel voor een gezonde buurt. Het kan isolement voorkomen en welzijn bevorderen. Wij constateren een gebrek aan laagdrempelige centraal gelegen ontmoetingsruimte. Ook culturele voorzieningen ontbreken in onze buurt en in de omliggende wijken. Er is behoefte aan een plek, en liever verschillende, waar je de hele dag terecht kunt, waar je tegen een betaalbare prijs koffie kunt drinken, een krant kan lezen, een lezing bij kunt wonen, om advies kunt vragen.

... een buurt waar je gezond kunt leven

Dat willen we ook. Wij constateren het verdwijnen van groen en toename van het aantal verkeersbewegingen door het grote aantal woningen dat nog gepland staat. We constateren plannen rond het spoor waarbij er juist meer verkeer komt door het verplaatsen van het busstation naar Wyckerpoort. We ervaren nu al lawaai en luchtverontreiniging door benzinescooters, auto's en vrachtwagens, door vliegtuigen richting MAA. Nu al heeft 40% van de mensen last van het verkeer. We missen een visie op het autoluw maken van de stad, het bevorderen van frequent elektrisch openbaar vervoer en het inzetten van elektrische deelauto's.

... dat buurten beter bereikbaar zijn

Goede bereikbaarheid willen we ook. We constateren dat met name de noordkant van Wyckerpoort geïsoleerd ligt. Het spoor vormt een barrière, voetgangers en fietsers moeten flinke omwegen maken om in de stad te komen, via de Noorderbrug, de passerel boven het spoor of via de Scharnerweg. Buslijn 3 stopt niet meer in het centrum, waardoor een nieuwe barrière ontstaat voor mensen die van het openbaar vervoer gebruik maken. De plannen rond de spoortunnel dragen evenmin bij aan het opheffen van deze barrières, met uitzondering van het plan waarbij het treinverkeer in een tunnel verdwijnt.

... aantrekkelijke openbare ruimte

Dat is een gezamenlijk streven. Wij constateren dat veel inwoners klagen over verloedering van de wijk, door graffiti, troep bij de milieuperrons, bouwterreinen die jarenlang braak liggen. We willen gezamenlijk optrekken om verloedering een halt toe te roepen.

... een buurt waar je veilig voelt

We constateren een achteruitgang in het gevoel van veiligheid. Wyckerpoort geeft een magere 6,8 als rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt. Een op de twaalf inwoners was

slachtoffer van geweld, maar liefst een op de vijf had te maken met een inbraak of /diefstal en elke zevende inwoner kreeg te maken met vernielingen. Dat is de realiteit van alle dag. We missen aanwezigheid van handhaving en politie. We gaan graag met de gemeente in gesprek over hoe dat terechte ideaal van een veilige buurt te verwezenlijken.’¹

Over participatie

We constateren dat in de omgevingsvisie 23 keer het woord participatie voorkomt, waarvan 5 keer als deel van het woord arbeidsparticipatie. Burgerparticipatie komt geen enkele keer voor, in de begrippenlijst ontbreekt het woord participatie. Wat participatie inhoudt blijft daarmee ongewis. Onze ervaring is echter, alle goede bedoelingen ten spijt, dat participatie door burgers volstrekt onvoldoende vorm krijgt. Er ligt veel te veel macht bij de projectontwikkelaars waar het de ruimtelijke ordening betreft. Verder is de invulling doorgaans er een waarbij bewoners in een reactieve rol worden geplaatst en waarbij voorbij wordt gegaan aan wat écht de essentie van participatie is, nl. een proces van gezamenlijke agendasetting waarin alle belangen transparant worden gemaakt. Zonder eerlijke vormen van burgerparticipatie verliest de stad juist aan kwaliteit.

Met vriendelijke groet,
Namens het Buurtnetwerk Wyckerpoort

5.1.2e [redacted], secretaris

¹ De cijfers die worden genoemd staan in de Veiligheidsmonitor 2023 van de gemeente.

Reclamant 12

Input Ondernemend Wyck – Omgevingsvisie Maastricht 2040

Kernpunten voor Wyck

Wyck wordt gepositioneerd als hoogwaardige stadsentree: “Centrum Wyck”.

- Van oudsher is Wyck grotendeels afhankelijk van klanten uit omliggende dorpen. Waar deze vroeger vooral met de trein kwamen, gebeurt dit nu in toenemende mate per auto.
- Dat betekent dat Wyck goed bereikbaar moet blijven en dat bestaande autoparkeervoorzieningen behouden moeten worden. Dit is een belangrijk onderscheidend kenmerk (USP) van Wyck – voor bezoekers, ondernemers én bewoners – en een van de redenen dat Retail en horeca hier goed functioneren.
- Het Rechtstraatkwartier (Rechtstraat, Cörversplein, Hoogbrugplein) heeft zich ontwikkeld van aanloopgebied tot een levendige en aantrekkelijke bestemming.
- Plein 1992 en Avenue Céramique moeten nadrukkelijker en structureel worden betrokken bij “Centrum Wyck” – als volwaardig onderdeel van het stedelijk centrum.
- Wyck biedt een grote diversiteit aan kleinschalige, kwalitatief hoogwaardige winkels en familiebedrijven, in combinatie met een sterk en onderscheidend horeca-aanbod.

- Behoud de bereikbaarheid van onze wijk – voor de toekomst van ons winkelhart. Het is van levensbelang dat onze wijk goed bereikbaar blijft voor auto's. Alleen zo kunnen we garanderen dat de diversiteit van ons unieke en onderscheidende winkelaanbod behouden blijft. Onze winkels zijn méér dan alleen verkooppunten – ze vormen samen het kloppend hart van de wijk. Mensen uit de buurt, maar ook bezoekers van buiten, komen hier juist vanwege het brede en verrassende aanbod. Om deze klanten te kunnen blijven verwelkomen, is bereikbaarheid cruciaal. Niet iedereen kan lopend of met de fiets komen, en veel aankopen zijn simpelweg te groot of te zwaar om mee te nemen zonder auto. Wanneer de toegang voor auto's beperkt wordt, verliezen we een belangrijke groep bezoekers. Dat zou rechtstreeks ten koste gaan van de diversiteit van ons winkelaanbod en daarmee van de levendigheid, werkgelegenheid en aantrekkingskracht van onze wijk. Laten we er samen voor zorgen dat onze wijk toegankelijk en gastvrij blijft – voor iedereen. Alleen dan kunnen we ons veelzijdige winkelaanbod behouden en versterken.
- OW wenst dat het (ver)plaatsen van fietsrekken in onze wijk uitsluitend kan plaatsvinden in overleg met de ondernemers. Dit om ervoor te zorgen dat de bereikbaarheid en het gebruik van de openbare ruimte zo goed mogelijk worden afgestemd

Spoorzone & inrichting openbare ruimte

- Het plan “Boven het Spoor” (5.1.2e) wordt door OW positief ontvangen: het draagt bij aan de ontsluiting van Wyck, biedt kansen voor woningbouw en maakt Park & Walk-oplossingen mogelijk.
- De herinrichting van Stationsstraat en Wilhelminasingel met focus op langzaam verkeer en

verblijfskwaliteit wordt in beginsel ondersteund. OW pleit voor een hoogwaardige invulling van openbare ruimte, met o.a. kwalitatieve terrassen op het binnenplein van de Stationsstraat en aan de Avenue Céramique (maar geen 'Ramblas'-scenario).

- OW ondersteunt een snelheidsverlaging naar 30 km/u in heel (oud) Wyck.
- In de Hoogbrugstraat moet extra aandacht komen voor verkeersveiligheid i.v.m. overlast door hardrijdende jongeren. OW stelt extra verkeersremmende maatregelen voor.
- OW ziet kansen voor functiemenging met Retail, horeca, cultuur én ruimte voor ambachten en ateliers (ambachtscentrum).
- De verbinding tussen Wyck en de Groene Loper wordt verder versterkt.
- Het doel blijft: een veilige, leefbare en uitnodigende omgeving voor bewoners, bezoekers, toeristen en ondernemers.

Bijdrage Ondernemend Wyck – 5 actielijnen

1. Identiteit & profilering

- Versterken van Wyck als stijlvolle, gastvrije en kleinschalige stadswijk met een sterke combinatie van Retail en horeca.
- Merkidentiteit uitdragen via evenementen zoals Route du Soleil en andere publieksgerichte initiatieven.
- Ondersteuning van verblijfs- en dagtoerisme dat past bij het karakter van Wyck.

2. Publieke ruimte & inrichting

- Input leveren vanuit ondernemerspraktijk bij herinrichting (routing, bevoorrading, verlichting, vergroening).
- Pleidooi voor een uitnodigende, groene en kwalitatief ingerichte buitenruimte.

3. Lokaal ondernemerschap behouden

- Beschermen van vestigingsruimte voor zelfstandige ondernemers.
- Waken over de functiemix en het karakter van Wyck bij toekomstige planvorming.

4. Duurzame mobiliteit & logistiek

- Meedenken over alternatieve bevoorradersconcepten (zoals logistieke hubs).
- Koppeling met bestaande of nieuwe bewaakte fietsenstallingen.
- Afstemming met gemeentelijk mobiliteitsbeleid noodzakelijk.

5. Pilot 'Autoluw Wyck'

- Dit project loopt onder verantwoordelijkheid van OW en sluit aan op de ambities van de Omgevingsvisie.
- OW stelt voor om deze pilot formeel te betrekken als uitvoeringsinstrument binnen gemeentelijke gebiedsprogramma's en beleidsplannen.

Reclamant 13

Aan Buurtbalans

Van Buurtnetwerk Céramique

Bestaande uit de beantwoording van de vragen die door Buurtbalans zijn aangereikt als startpunt; reacties van een aantal groeperingen en bewoners uit de buurt, zowel samengevat als in zijn geheel.

Buurtnetwerk Céramique juicht het initiatief van Buurtbalans van harte toe om de buurten te betrekken bij reacties op de Omgevingsvisie Maastricht 2040. Het is belangrijk dat de burger vroegtijdig en proactief betrokken wordt bij de ontwikkelingen van de stad. Bewoners hebben daar simpelweg ook recht op. Zij kunnen als individu veel minder gemakkelijk van zich laten horen dan lobbyorganisaties van Ondernemers, Horeca, Projectontwikkelaars en instanties als Centrum Management Maastricht.

Een algemene opmerking die ons van de bewoners bereikte is dat de Omgevingsvisie van 223 pagina's toch wel een erg lijvig stuk is voor de gewone burger om te lezen, laat staan in detail te reageren op de vele zaken die aan de orde komen in het stuk. Wel onderschrijven de reageerders het grote belang van dergelijke beleidsbepalende stukken voor de toekomst van een **voor bewoners** leefbare stad.

Namens het Bestuur van Buurtnetwerk Céramique,

5.1.2e

Vragen voor reflectie vanuit de buurt:

1. **Gebiedsprofiel** – Welk gebiedsprofiel heeft de gemeente aan jouw buurt toegekend? Herken je je in dit vertrekpunt? Klopt het of juist niet?

De buurt Céramique is in de Omgevingsvisie aangeduid als Stedelijk gebied. Dit is op zich een juist uitgangspunt, maar er past een aantekening bij, want de Gemeente voegt Céramique bij Wyck. Dat is NIET terecht omdat het karakter van beide wijken sterk verschilt. Terwijl Wyck, met z'n eigen Buurtplatform een Dynamisch karakter heeft is Céramique, met uitzondering van Plein 1992, een weinig dynamisch stedelijk gebied, waar vooral senioren en expats wonen in dure appartementen. Daarnaast is er een aantal kantoren met veel werknemers, die echter weinig bijdragen aan de levendigheid van de wijk; alleen tijdens lunchpauzes maken deze werknemers gebruik van de wijk en (eet-)voorzieningen.

2. **Kracht en kansen** – Wat gaat er goed in de buurt en wat kan er beter of anders?

De woonomgeving van Céramique wordt door de bewoners omschreven als prettig, maar er is weinig contact met andere bewoners. Dat is het gevolg van de architectuur van de gebouwen. Zelfs bewoners van hetzelfde straatnummer kennen

elkaar soms nauwelijks, omdat er geen ontmoetingen mogelijk zijn of men zou die moeten creëren. Het is bepaald geen volkswijk waar burens met elkaar op de stoep een babbeltje maken.

Of mensen ook echt eenzaam zijn is overigens een vraag, want als Buurtnetwerk hebben we de indruk dat veel bewoners geen behoefte hebben aan veel contact. Het Buurtnetwerk organiseert regelmatig bijeenkomsten, waaronder iedere veertien dagen een 'huiskamer' in Centre Céramique, lezingen in Centre Céramique en Eenzaamheidsbestrijdingsbijeenkomsten minimaal tweemaal per jaar in Ipanema. Van deze mogelijkheden wordt door bewoners gebruik gemaakt, maar het is niet zo dat deze ontmoetingsmogelijkheden overlopen worden. Ook ondersteunt het Buurtnetwerk de maandelijkse Koepelkerkkapelconcerten, die echter niet door ons georganiseerd worden, maar wel bevorderd en zo nodig financieel ondersteunt. Deelname loopt uiteen van ruim 20 bezoekers tot een kleine 100.

3. **Stadsdeelvisie** – Wat vind je van de stadsdeelvisie waarin jouw buurt valt? Zijn er belangrijke aanvullingen of wijzigingen nodig?
(*Bijvoorbeeld in Limmel: aandacht voor de transitie van de voormalige gevangenis Overmaze.*)

Céramique valt binnen het Stadsdeel Centrum en is daar *de facto* een vreemde eend in de bijt, omdat de wijk vooral de functie heeft van woonwijk en daardoor slechts een beperkte dynamiek kent, zoals bijvoorbeeld Oud-Wyck. Uitzonderingen hierop worden in de Stadsdeelvisie genoemd, namelijk Plein 1992 en Charles Eyckpark. Verder zijn de straten doods en is er behalve als je (op zich geslaagde) architectuur wil bestuderen weinig te beleven. Zo is de Avenue Céramique enerzijds een drukke verkeersweg waar vooral sluipverkeer de dienst uit maakt, terwijl er nauwelijks voetgangers van de straat gebruik maken, die ook volstrekt onaantrekkelijk is wat betreft de aantrekkingskracht van de langs de Avenue gevestigde bedrijven en kantoren. Er is daarbij veel leegstand, mede als gevolg van het feit dat het onaantrekkelijk is zich er te vestigen. Wat je mist zijn mensen aantrekkende vestigingen bijvoorbeeld van horecagelegenheden, winkeltjes die passen bij de structuur van de monumentenrijke stad, denk aan kleinschalige middenstand met speciaal ambachten, boekwinkeltjes vioolbouwers, etc.

Ons voorstel is dan ook in het kader van de hoogstnoodzakelijke aanpak van hittestress een flinke vergroening van onder meer de Avenue, maak er een park van met weinig verkeer dat aansluit bij de binnenterreinen van een aantal (toegankelijke) gebouwencomplexen. Vervang in ieder geval geleidelijk aan de niet inheemse invasieve Hemelbomen door in onze contreien inheemse boomsoorten als Eik, Beuk, Haagbeuk en dergelijke (schrijver dezes als plantenecoloog beschikt over voldoende informatie). De berken, hooikoorts veroorzakende bomen, in het Charles Eyckpark dienen eveneens geleidelijk vervangen te worden door inheemse boomsoorten,

bijvoorbeeld door Rode beuk te planten als vervanger voor het verlies van de oude machtige Rode beuk die destijds op de plaats van Stay-O-Kay stond.

Het Charles Eyckpark kan verder verlevendigd worden met speel- en gymnastiektoestellen en een Jeu de Boules baan. In de zomertijd worden hier toiletten node gemist: bewoners klagen over gebruikers van de ligweide die regelmatig hun kleine en grote behoefte doen tegen de betonnen muren van de wooneenheden. Overigens constateren wij überhaupt een gebrek aan openbare toiletten niet alleen in de wijk maar in de hele stad.

Niet alleen de Avenue moet meer als groene long en park dienen, maar ook de zijstraten verdienen een aanpak om hittestress te verminderen. En wat denken we van de vele platte daken in de wijk: ideale oppervlakken om te vergroenen (Sedumdaken) en mogelijk ook elektriciteit op te wekken. Vergroening van deze straten kan meteen ingezet worden als verkeersbelemmerende maatregel door groen te gebruiken om versmallingen in de straten aan te brengen. Ook het plan van MaasSaam om een trap aan te brengen van de Maaspuntweg naar de Kennedybrug om zodoende een wandelroute links en rechts van de Maas (Rondje Maas) te creëren verdient aanbeveling.

4. **Wonen** – Waar is er volgens de buurt ruimte voor woningbouw? Voor welke doelgroepen? In welke aantallen en met welke verdichting? Mist de buurt bepaalde type woningen?

De buurt is nagenoeg volgebouwd behalve een deel achter Il Fiori aan de Heugemerweg. Overigens zou hier door Servatius, als wij goed zijn ingelicht, gebouwd gaan worden. Het zou een project moeten zijn in onze visie dat een verbinding tot stand brengt tussen Heugemerveld en Céramique, een streven waar beide buurtnetwerken graag zich voor inzetten. Verdichten is verder niet mogelijk en ook niet wenselijk. Wel kunnen kantoren die leegkomen omgezet worden in woningen waarbij een menging van oudere en jongere bewoners is aan te bevelen. In een stad als Dordrecht worden leegstaande (winkel)panden na één jaar leegstand direct omgezet in woningen.

5. **Groen** – Waar en welk soort groen is gewenst in de buurt? Denk aan hittestress, klimaatadaptatie en welk tempo daarbij past.

Hittestress is een groot probleem in de stenige wijk Céramique. Samen met de directie van het Bonnefantenmuseum, dat ook helemaal omgeven is door steen, wil Buurtnetwerk Céramique voor de openbare ruimte een totaalplan van vergroening laten ontwikkelen. Niet enkel een boompje hier of een bloembak daar (à la een van de ‘successen’ van Centrum Management dat 6 bloembakken met bomen erin een bijdrage noemt aan de toename van de Biodiversiteit, waar halen ze het vandaan),

maar een plan dat aansluit bij de natuurlijke omgeving van de Stad Maastricht. Een mooie -helaas tijdelijke- opsteker is de waterecologische kunst op het voorplein van het Bonnefantenmuseum. Ook Plein 1992 schreeuwt om vergroening. Het Plein is nu een hete galmkamer, waar de overlast van hitte en lawaai erg groot is. Aangezien het garagedek lekt als een mandje zou een grootscheepse aanpak van het Plein een aantal vliegen in een klap slaan: het stoppen van lekkage, die nu enkel door Q-Park bestreden wordt door het dichtsmeren van het plafond, waardoor het water nu ook onder de bebouwing van La Résidence tevoorschijn komt met als gevolg de mogelijke aantasting van de wapening in het beton met alle gevolgen van dien.

Het bovendeck kan vervolgens grotendeels tegelvrij blijven en volledig vergroend worden met enkel voetgangers beweging langs de winkels, de rand van het Plein bij de Bordenhal en een heel smalle corridor voor uitsluitend fietsers richting Hoeg Bröck. Voor de Ruitersrij zijn al eens plannen ontwikkeld om er een Tiny Forest van te maken in plaats van de kinderkopbestrating.

Het nu nog onbebouwd stuk grond bij de Heugemerweg zou een prachtig potentieel tuingebied kunnen zijn, zo lang als daar nog geen bebouwing komt.

Op vergroening van de platte daken van de gebouwen is al gewezen.

6. **Water** – Is er sprake van wateroverlast of wordt die verwacht? Waar dan precies? Hoe kijkt de buurt tegen de gemeentelijke analyse aan?

Wateroverlast bij langdurig aanhoudende regen is er aan de kant van de Heugemerweg bij de Remalunet; daar loopt de parkeergarage vol als gevolg van de hoeveelheid water en de hoge grondwaterstand. Ook dreigt bij hoogwater in de Maas op het laagste punt van de Maaspuntweg de oever over te lopen. RWS is daar mee bezig, maar we worden als bewoners niet goed betrokken bij de planvorming, laat staan dat er inbreng van onze kant mogelijk is. Een oplossing zou kunnen zijn om een (groene) waterberging te creëren onder aan de Remalunet. Voorlopig zou daar wateroverlast voorkomen kunnen worden door het tijdig plaatsen van schotten.

De wateroverlast van de Q-Parkgarage is al ter sprake gebracht.

7. **Mobiliteit** – Waar is sprake van verkeers-, parkeer-, geluid- of milieuoverlast? Hoe is het gesteld met de voet- en fietspaden in de buurt?

Avenue Céramique is nu een doorgangsweg van de Franciscus Romanusweg via Wilhelminasingel naar Randwyck, MUMC, MECC en verder zuidwaarts. Daar MOET een eind aan komen. Invoeren van 30 km per uur, een harde knip in het Noord-Zuid verkeer ter hoogte van de Stationsstraat is de beste maatregel om van Avenue Céramique een wijkstraat te maken. In andere steden is ervaring met het aanbrengen van harde knoppen (Dordrecht, Groningen). Daar kan Maastricht van leren; het wiel hoeft niet meer uitgevonden te worden. Van lobby door ondernemers en horeca

hiertegen moet men zich niets aantrekken. Niemand zou verkeer terug willen zien in het tracé Grote Staat, Kleine Staat, Maastrichter Brugstraat. Het is vaak een kwestie van wennen.

Dan kan veel asfalt en klinkerbestrating verdwijnen en omgezet worden in een langgerekt stadspark. Fietsstroken worden nu ook veelvuldig verkeer gebruikt: fietsers, en brommers ook notabene, rijden in twee richtingen op de huidige fietspaden. Dit levert levensgevaarlijke situaties op voor de veelal oudere, overigens weinige voetgangers. De situatie bij het kruispunt Sphinxlunet Avenue is verslechterd. Zie de apart ingediende stukken van de betreffende commissie. Een aparte helling voor fietsers naast de huidige hellingbaan voor voetgangers en rollatorgebruikers is daar nodig. Opmerkelijk is dat er na herstructurering van het kruispunt regelmatig ruzie ontstaat tussen voetgangers en (brom)fietsers tijdens de 'groenperiodes', die soms synchroon geschakeld zijn.

Gebruik van ZOAB (asfalt) vermindert de geluidsdruk met 3 dB. Dat klinkt weinig maar is best veel en zou bijvoorbeeld bij een hertracering van de Sphinxlunet kunnen worden toegepast. Herstructureren van de straten door middel van Groenaanplant leidt tot hindernissen voor te hard rijdend verkeer. Er is dan geen Handhaving nodig om 30 km zones te controleren.

8. **Leefbaarheid** – Welk cijfer zou de buurt geven voor de leefbaarheid in de buurt? Wat kan verbeteren op het gebied van sociale veiligheid, criminaliteit of openbare ruimte?

Uit enquêtes die regelmatig ook door het Buurt netwerk worden gehouden blijkt dat de mensen die in Céramique wonen, daar graag verblijven. Verbeteringen in de openbare ruimte dienen vooral te komen van de hittestress bestrijding. Jaarlijks bij aanvang van het betere weer neemt de overlast op Plein 1992 (Voetgangerszone!) ieder jaar opnieuw toe. Daar is al veel werk van gemaakt in het verleden en Wijkagent en Handhaven verdienen een pluim voor het feit dat ze samen met bewoners alert zijn om tijdig in te grijpen. Helaas kan een flink aantal brommer- en scooterrijders niet lezen of ze begrijpen niets van de bebording rond Maaspuntweg, Plein 1992, Stenewal en Cörversplein, want scooter en brommerverkeer is nog steeds schering en inslag op de plekken waar geen scooter of brommer überhaupt mag komen. Bij de noodzakelijke grootscheepse vergroening van Plein 1992 en Ruiterij kan mogelijk door geleiding bereikt worden dat er inderdaad alleen fietsers gebruik maken van de versmalde corridor op het Plein, (zie hierboven bij Groen). Behoeft er aan Speel- en Gymtoestellen in het Charles Eyckpark en op een vergroend Plein 1992, analoog aan het schaakspel, dat voor leuke ontmoetingen en verbindingen leidt.

9. **Cohesie en ontmoeting** – Hoe kijkt de buurt aan tegen onderlinge verbondenheid, ontmoetingsmogelijkheden en zelfredzaamheid van de buurt?

Bewoners blijken in het algemeen tevreden. Ontmoeting is echter niet gemakkelijk. Er is geen buurthuis of openbaar toegankelijke buurtvoorziening. Die is er een tijd geweest bij het Sint Martinushuis/ The Masters op de Hoogbrugstraat (grens tussen Oud-Wyck en Céramique). Centre Céramique is weliswaar een veel en drukbezochte plek, maar hoewel het naar onze mening ook het kloppend hart van de buurt zou moeten zijn, is dit onrealistisch gezien de flinke exploitatie van Centre Céramique zelf. Weliswaar gebruikt het Buurtnetwerk een ruimte als huiskamer, tweemaal in de maand, maar dat is geen eigen ruimte voor het Buurtnetwerk. En voor de maandelijkse lezingen huurt het Buurtnetwerk de multifunctionele zaal in het souterrain. Is de leegstaande ruimte aan het eind van de Stoa bij Ipanema een geschikte plek voor een buurthuis, vragen wij ons af?

De meeste bewoners in de wijk zijn behoorlijk zelfstandig en zelfredzaam. Ook is men voldoende mondig, maar een volwaardige ontmoetingsplek waar men altijd terecht kan is wenselijk. Gezien de momentele leegstand op de Avenue zou een ontmoetingsplek aldaar wellicht een mogelijkheid zijn.

10. Betrokkenheid bij beleid – Hoe wordt de buurt momenteel betrokken bij gemeentelijke plannen, woningcorporaties of projectontwikkelaars? En hoe zou je die inbreng idealiter zien?

Wij zijn zeer ontevreden over het participatiebeleid van de Gemeente. Dit punt wordt herhaaldelijk betoogd zowel binnen Buurtbalans als in gesprekken met ambtenaren en politici. Het Buurtnetwerk zou graag meer proactief betrokken willen worden bij ontwikkelingen in de stad. Er is een groot potentieel aan kennis in de buurt en daar zou veel meer gebruik van gemaakt kunnen en moeten worden in brede zin.

11. Voorzieningen – Hoe is het voorzieningenniveau? Zijn er voorzieningen die ontbreken of locaties met leegstand die beter benut kunnen worden?

Op zich is het voorzieningenniveau voor de bewoners van Céramique goed te noemen. Op loopafstand zijn er de nodige voorzieningen beschikbaar. Over de inrichting van de ‘plint’ van de Avenue is al eerder gesproken. Dit zou veel levendiger kunnen zijn. Wel herhalen we hier nog eens dat het ontbreken van openbare toiletten sterk gevoeld wordt, vooral bij zomerse weersomstandigheden.

12. Leegstaande gebouwen – Zijn er grotere lege gebouwen of plekken in de buurt? Welke functie zouden deze volgens de buurt idealiter moeten krijgen?

De leegstand aan de Avenue is reeds ter sprake gekomen.

Reacties van buurtbewoners Ceramique (anoniem, maar wel volledige tekst)

Voornamelijk betrekking hebbend op:

- Verbetering verkeersveiligheid: snelheid gemotoriseerd verkeer, voetgangersoversteekplaatsen verkeerslichten (met name rondom Avenue Ceramique)
- Verbetering asfalt
- Meer aandacht/ruimte voor voetganger/fietser en minder voor auto's
- Vergroening
- Parkeerbeleid

N.B. Sommigen al in behandeling of aangeleverd bij de gemeente

10 puntenplan voor een veiliger Avenue Ceramique

Kruispunt voor het Centre Ceramique

1. **De bromfietsparkeerplaats moet zo spoedig mogelijk verhuizen** naar de plek rechts van de trappen naar het Plein 1992 om het voetpad zodanig te verbreden dat voetgangers met kinderwagens of rollators elkaar kunnen passeren zonder gebruik te moeten maken van het fietspad.
2. **De oversteeksnellheid moet z.s.m. verlaagd worden** naar de door het CROW voor langzame voetgangers geadviseerde snelheid van 0,8 m/s i.c. 2,9 km/uur in plaats van de huidige snelheid van 1,0 m/s i.c. 3,6 km/uur.
3. **De huidige hellingbaan moet in ieder geval verdubbeld worden**, zodat 1 hellingbaan voor voetgangers en 1 hellingbaan voor fietsers beschikbaar komt. Nog beter zou zijn om de huidige hellingbaan toe te wijzen aan de voetgangers en **een nieuwe hellingbaan aan te leggen** aan de rechterzijde van de trappen naar Plein 1992. Fietsers en voetgangers hoeven elkaar dan niet meer te kruisen.

Fietspad Kruispunt Serpentilunet en Avenue Ceramique

4. **Aan het eind van het fietspad moet duidelijk worden aangegeven dat fietsers ofwel linksaf moeten slaan** naar het Serpentilunet **ofwel rechtsaf moeten slaan** en de Avenue Ceramique over moeten steken om op de Avenue verder te fietsen. Beter zou zijn om **aan beide zijden van de Avenue tweerichtingsverkeer fietspaden** aan te leggen.
5. **Fietsroutes met stoepranden afzetten**, zodat fietsers gedwongen worden de voorgeschreven fietsroutes te volgen.

Avenue Ceramique tussen Sphinxlunet en Rotonde aan begin Limburglaan

6. **De snelheid terugbrengen naar 30 km/uur.** De lengte van dit deel van de Avenue is slechts 400 meter en op 3 plaatsen is er een zebrapad zonder verkeerslichten.
7. **De zebrapaden voortzetten op de fietspaden en veel beter verlichten.** 's Avonds, 's nachts en op regenachtige dagen zijn voetgangers nauwelijks zichtbaar.
8. **De busbaan maakt het oversteken bij een bushalte zeer gevaarlijk** omdat auto's een stilstaande bus met 50 km/uur mogen passeren en geen zicht hebben op overstekende voetgangers die zich achter de bus bevinden. Oplossing is **de busbaan op te heffen en uitvalhavens te maken** voor de bushaltes. De vrijgekomen ruimte kan weer gebruikt worden voor extra vergroening.

Handhaving voorwaarde voor succes

9. **Er moeten snelheidsmeters met flitsapparatuur komen** en automobilisten moeten hiervoor gewaarschuwd worden.

10. **Er is meer handhaving nodig** om ook voetgangers en fietsers te bekeuren als zij de verkeersregels overtreden.

Aanvullend aandacht voor vergroening

Meer vergroening is mogelijk als de busbaan wordt opgeheven. Daarnaast is vergroening gewenst op o.a. de pleinen voor Bonnefanten en Il Fiore. Hier ligt een koppelkans met verbetering van onveilige betegeling.

Aandacht voor de voetganger

Hoewel de omgevingsvisie mobiliteitstransitie en inclusieve openbare ruimte benoemt, kan de positie van de voetganger nog explicieter en ambitieuzer worden verankerd. Ik vraag u daarom de volgende punten te overwegen:

1. Voetganger centraal in ontwerp

De Maastrichtse bevolking wordt ouder en de stad krijgt meer en meer te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Hanteer daarom zonder voorbehoud het STOP-principe (Stappen-Trappen-Openbaar Vervoer-Personenauto's). Maak lopen expliciet tot voorkeursmodaliteit in het mobiliteitsbeleid en het ontwerp van de openbare ruimte.

Pas het principe "lopen als norm" toe bij alle ruimtelijke ingrepen. Zorg dat bij gebiedsontwikkeling duidelijk prioriteit wordt gegeven aan veilige loop- en beweegroutes met een duidelijke fysieke scheiding tussen trottoir en het overig verkeer (o.a. voor blinde-geleide-honden).

2. Toegankelijkheid en inclusiviteit

Stel duidelijke eisen voor een toegankelijke voetgangersinfrastructuur voor mensen met beperkte mobiliteit, ouderen en kinderen. Stel regelgeving op om de stoep vrij te houden van alles wat daar belemmerend op wordt geplaatst, zoals terrassen, uitstallingen reclameborden, struikelfietsen, etcetera. Neem daarvoor bepalingen op in de Algemene Plaatselijke Verordening en zorg voor handhaving. Hanteer de CROW-eisen voor trottoirs met een minimale breedte van 180 cm en met een obstakelvrije doorgang van minimaal 150 cm. Creëer zitgelegenheden (rustpunten voor mensen met beperkte mobiliteit en ouderen) en ontmoetingsplekken.

3. Kwaliteit van de openbare ruimte met oog voor sociale veiligheid

Werk concrete ontwerpprincipes uit voor voetgangersvriendelijke ruimtes met aandacht voor groen, schaduw, verblijfskwaliteit en menselijke maat. Ondersteun het concept van de 15-minutenstad, waarbij voorzieningen zoals winkels, wijk- en buurtcentra, gezondheidscentra en verzorgingshuizen op loopafstand bereikbaar zijn. Voetgangers zijn kwetsbaar in de openbare ruimte. Zorg daarom voor voldoende sociale veiligheid voor de voetganger. Vrij zicht op de looproutes vanuit woningen, vrij zicht op andere verkeersdeelnemers, voldoende verlichting en geen donkere hoeken. Voorkom geblindeerde ramen op straatniveau.

4. Verbeteren van wijkverbindingen en gebruik OV

Stel in de komende jaren een duidelijk looprouten netwerk op dat geborgd is in de uitwerking van verdere deelplannen in de stad. Ontwikkel plannen voor doorlopende, veilige en aantrekkelijke voetgangersroutes tussen wijken, met extra aandacht voor het overbruggen

van barrières zoals de Maas, het spoor en drukke wegen. Zorg voor voldoende ruime, goed verlichte en goed onderhouden korte looproutes naar haltes van het OV. Ondersteun de looproutes met veilige en voldoende oversteekplaatsen. Mogelijk verhoogd (bevordert snelheidsverlaging), mogelijk voorzien van vleugels (inmiddels standaard in Vlaanderen) en in ieder geval goed verlicht en drempelvrij voor rollator, rolstoel en kinderwagen.

5. Klimaatadaptatie gericht op voetgangerscomfort

Combineer klimaatadaptatie met comfort voor voetgangers, bijvoorbeeld door beschutte en schaduwrijke looproutes, drinkwaterpunten en overdekte doorgangen. Zorg voor waterdoorlatende bestrating om plassen en gladheid te voorkomen.

6. Monitoring en uitvoering

Implementeer een voetgangersmonitor met indicatoren zoals stoepkwaliteit, comfort en veiligheid. Geef voetgangers de mogelijkheid feedback te geven op deze monitor en actief knelpunten aan te melden. Betrek voetgangers bij ontwerp en evaluatie van projecten.

Met deze verbeterpunten kan Maastricht zich stap-voor-stap ontwikkelen tot een écht voetgangersvriendelijke stad, waar de gezonde en duurzame keuze ook de gemakkelijke en aantrekkelijke keuze is.

Onderwerp: Antw: Clermontlunet melding oversteekplaatsen en vergroenen

Naar aanleiding van de oversteek op de avenue Ceramique hoop ik dat de jong aangeplante struikjes hergebruikt worden. B. V. Voor de boomspiegels in de Clermontlunet en de Sphinxlunet, waar een aantal spiegels kaal zijn.

Op 29 jul 2025 om 11:36 heeft Frontoffice-mobiliteit <Frontoffice-mobiliteit@maastricht.nl> het volgende geschreven:

Beste

Bedankt voor uw melding betreffende de oversteek.

De oversteek richting Clermontlunet zal opnieuw worden aangebracht, weliswaar in een minder brede uitvoering. We zijn intern bezig met de laatste zaken af te ronden. De uitvoering zal waarschijnlijk in het najaar gaan plaatsvinden, e.e.a. afhankelijk van de planning van stadsbeheer.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Team Mobiliteit

Verzonden: maandag 21 juli 2025 13:41

Aan: 5.1.2e <5.1.2e>

Onderwerp: Re: vergroenen Clermontlunet

Geachte mevrouw

We hebben contact gehad over de vergroening van de Clermontlunet. Het is nu vakantie dus ik heb geduld. Ik heb inmiddels een ander probleem dat misschien bij u thuishoort en anders kunt u het vast doorsturen naar diegene die daarover gaat. In de afgelopen herfst/ winter zijn de stoplichten op de avenue Ceramique vervangen. Men heeft toen besloten om de twee oversteekplaatsen tussen de Sphinxlunet en de Akerstraat op te heffen een te beplanten. Ik en anderen hebben daartegen geprotesteerd en er is toegezegd dat een van de twee oversteekplaatsen zou terugkomen. Dit is tot op heden niet gebeurd. Ik vrees dat het vergeten wordt. Overigens zouden de planten die dan weer weggehaald moeten worden goed gebruikt kunnen worden bij de boomspiegels die kaal zijn. Dat zijn er twee bij mij in de straat en één in de Sphinxlunet. Ik heb niet gecontroleerd of er verder in de buurt nog kale spiegels zijn, maar als ik daarmee van dienst kan zijn ben ik bereid dit te inventariseren.

Parkeerbeleid Céramique

Ik heb een opmerking over het parkeerbeleid van de gemeente.

Wat ik zelf jammer vind is dat Céramique voor de gemeente niet gezien wordt als een eigen wijk, maar onderdeel is van Wyck.

Een gevolg hiervan is o.a. dat het parkeerbeleid onlogisch is.

Aanliggende wijken met zelfs een hogere verkeersdruk krijgen wel een dagkaart voor bezoekers van bewoners.

Bezoekers komen voor bijv. familie- en vriendenbezoek en mantelzorg. Dit wordt nu sterk ontmoedigd voor bezoekers van Céramique bewoners.

In Céramique krijg je geen dagkaart (terwijl er voldoende parkeerruimte is) wel de 50% korting per uur. Maar dit kan dan aardig oplopen.

Je betaalt normaal per uur € 3,60. Met de 50% korting (via de Bezoekersregeling parkeren) wordt dit € 1,80.

Als je bezoek krijgt kost dit voor een hele dag € 18,00 (en op donderdag zelfs € 23,40).

In aanliggende wijken zoals Heugemerveld en Wyckerpoort kunnen bezoekers van bewoners met korting een dagkaart kopen voor € 4.05.

Dus in Céramique kost dit 344% meer!

Snelheid en asfalt op de Avenue Céramique

Van: melddesk@noreplygemeentemaastricht.nl

Onderwerp: Uw melding over Ander straatmeubilair met [reg.nr](#) is afgehandeld Datum:

7 augustus 2025 om 07:44:08 CEST

Beste melder,

Uw melding over Ander straatmeubilair, met registratienummer is afgehandeld door ons. Helemaal onderaan in dit bericht vindt u mogelijk een verdere toelichting op uw melding.

Als u contact met ons op wilt nemen over deze melding, gebruik dan altijd het registratienummer 449961 als referentie.

Uw melding:

Datum: 20-07-2025

Onderwerp: Ander straatmeubilair

Buurt: 21 Wyck / Céramique

Locatie: Stellalunet

Toelichting:

Naar aanleiding van uw melding kunnen wij u het volgende berichten.

Heel vervelend dat er regelmatig te hard gereden wordt. Wij weten dat er weggebruikers zijn die het niet zo nauw nemen met het naleven van wettelijk geldende verkeersregels of anderszins ongepast verkeersgedrag vertonen. Gemeentelijk budget en capaciteit is beperkt en daarom dienen wij elk jaar prioriteiten te stellen waar wij onze middelen aan besteden.

Het toezicht op te hard rijden (en het handhavend optreden daartegen) is een exclusieve bevoegdheid van politie. Bestuurders zijn daarnaast zelf verantwoordelijk voor hun verkeersgedrag. Tegenwoordig hebben mensen altijd haast en hebben ze minder oog voor de medeweggebruiker.

U kunt verkeersonveilig gedrag melden bij het participatiepunt van Veilig Verkeer Nederland. Zij kunnen mogelijk samen met u en andere bewoners bekijken of het mogelijk is een buurtactie op te zetten om hardrijders te attenderen op hun gedrag. Kijk hiervoor op de site [Participatiepunt.vvn.nl](https://participatiepunt.vvn.nl).

Wat betreft de kwaliteit van het asfalt komt deze nog niet naar voren in de inspectierapporten, maar we verwachten wel dat in combinatie met het aanpassen van de verkeersregel installaties op de Limburglaan en de daarbij behorende werkzaamheden dat de deklaag binnen 2 jaar geheel te vervangen. Doch over een exacte datum kunnen wij u nog niets zeggen met name omdat nog niet duidelijk is hoe de fasering er zal uitzien van de vervanging van de verkeersregelinstallaties en de werkzaamheden aan de Limburglaan.

Hopelijk hebben wij u met bovenstaande voldoende geïnformeerd

Met vriendelijke groet,

Gemeente Maastricht

<http://www.gemeentemaastricht.nl/contact>

Gebiedsprofiel = Stedelijk gebied. Prima wat mij betreft, daar herken ik mij in.

Kracht en kansen

Kracht = de rust; dichtbij het drukker stadscentrum, maar in de wijk is het relatief rustig. Nog een kracht is dat de wijk dichtbij uitvalspunten ligt, zoals het station en de snelweg (zowel naar het noorden als het zuiden). Nadeel daarvan, is dat er veel autoverkeer door de wijk komt. Ook fijn dat er een supermarkt in de wijk is.

Kansen = veel meer groen! Meer hierover onder punt 5. En betere verkeersstromen, zie punt 7. Stadsdeelvisie - geen mening

Wonen - graag vaart maken met de invulling van het terrein van Servatius achter Il Fiore.

Groen - De straten en gebouwen worden loeiheet in de zomer. Er zijn veel mogelijkheden om te vergroenen; meer bomen in de zijstraten van de Avenue, vooral die ten westen, groenstroken in de straten en op Plein 1992, klimplanten tegen de gevels aan (eventueel icm roosters om de stenen niet te beschadigen), mos in plaats van grind op de vele platte daken (bijv. Fortezza, Jardin Céramique). Aan de zijkant van het Bonnefantenmuseum (bij Vodafone) is ook nog plek voor flinke groenstrook en/of bomen. Je zou dat kunnen gebruiken om duidelijk te maken waar auto's uit de parkeergarage het plein afmoeten. Dit zie ik heel vaak verkeerd gaan.

Sowieso zou een algemene regel toegevoegd moeten worden dat bomen en andere groen moet worden toegevoegd zodra er nieuwe bouwplannen zijn. Zo is er een parkeerplaats bij Limburglaan 5 gebouwd, zonder schaduw. Hier hadden meteen bomen gepland moeten worden.

Water - Aan de zijkant van het Bonnefantenmuseum (bij Vodafone) loopt het water niet goed weg na een flinke regenbui; het toevoegen van groenstroken (zie vorige punt) zou dit kunnen verhelpen.

Hetzelfde geldt voor Plein 1992.

Mobiliteit - Voor met name ouderen is het nieuwe kruispunt bij Plein 1992 erg ongeschikt. Ik zie veel mensen zoeken naar de verkeerslichten en bij het oversteken zijn ze niet te zien, waardoor men onzeker is hoeveel tijd men heeft. Er wordt gezegd dat "een voetganger altijd mag oversteken", maar die regel kennen veel automobilisten niet; zij toeteren als iemand nog aan het oversteken zijn en hun licht op groen springt. Ook mis ik het oversteekpunt dat verdwenen is. Vooral in de zomer loop ik 's ochtends graag aan die kant, omdat je dan in de schaduw loopt.

Verbeter de verkeersstromen, met name voor fietsers. In plaats van te vechten tegen fietsers over de stoep (bij de Wiebengahal bijvoorbeeld), kun je denk ik beter meebewegen en de fietspaden verbreden en tweerichtingsverkeer toestaan.

De hele wijk zou een 30-km zone moeten worden, vooral de Avenue Céramique, gecombineerd met betere verlichting ter hoogte van de oversteekplekken en duidelijkere 30-km inrichting van de Sphinxlunet.

Leefbaarheid - Leefbaarheid krijgt van mij een 8. Ik voel me over het algemeen veilig op straat. Natuurlijk lopen er soms 'verwarde personen' en fietsdieven, maar ik ben zelf nooit agressief benaderd. Wel vervelend dat er soms inbraakgolven zijn, dat voelt dan wel onveilig.

Cohesie en ontmoeting - Er is weinig cohesie. De ouderen trekken nog wel wat samen dankzij het buurtnetwerk, maar met name de jongeren tot een jaar of 45 zijn te druk met werk en kinderen om in de buurt naar ontmoeting te zoeken. Die behoefte komt denk ik wat later in het leven. Het is jammer dat het Buurtnetwerk geen vast 'honk' heeft zoals in andere wijken, er is geen echt gemeenschapshuis, dat zou wel kunnen verbeteren. Ik ben wel blij met de pogingen van het Buurtnetwerk om het een en ander op gang te brengen.

Betrokkenheid bij beleid - Ik heb -tot nu toe- niet veel gemerkt van betrokkenheid bij plannen, behalve de plannen voor de spoorovergang. Maar dat ligt misschien aan het feit dat ik mij daar nu pas meer voor inzet. Wat betreft beleid op het gebied van groen, moet je echt om informatie smeken bij de gemeente (via de burgerbegroting) en krijg je daar niet altijd antwoord op.

Voorzieningen - Het zou fijn zijn als er sportfaciliteiten (zoals in het Stadspark) en speeltoestellen voor kinderen zouden komen in het Charles Eyckpark. Vooral dat laatste ontbreekt echt!

Leegstaande gebouwen - Voor zover ik weet, zijn er geen leegstaande gebouwen meer in Céramique.

Reclamant 14

Zienswijze op ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 –

Wijk Heugemerveld

Datum: 26 augustus 2025

Aan:

Het college van B&W, Gemeente Maastricht

“onze buurt” Wethouder Jeroen Hoenderkamp

Leden van de gemeenteraad

t.a.v. ontwerp Omgevingsvisie 2040

Postbus 1992

6201 BZ Maastricht

Van:

Buurtnetwerk Heugemerveld

p.a. Paus Johannes XXIII straat 1

6221SG Maastricht

BNW.Heugemerveld@gmail.com

0651991855

Inleiding

Met deze brief dienen wij mede namens betrokken bewoners uit de wijk Heugemerveld, een zienswijze in op de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. Wij waarderen dat de gemeente inzet op een toekomstbestendige stad, en vragen aandacht voor het borgen van de belangen van Heugemerveld. Deze zienswijze is gebaseerd op de eerdere gebiedsvisie Heugemerveld (2022), zie Raadsinformatiebrief Gebiedsvisie voor Heugemerveld (ref nr 2022.13417) en onze ervaringen als bewoners.

1. Bescherming leefklimaat en sociale structuur

De gebiedsvisie Heugemerveld (RIB 2022) stelt kleinschaligheid, sociale samenhang en behoud van publieke ruimte centraal. In de ontwerpvisie ontbreekt borging van dit

karakter. Verdichting en multifunctionaliteit worden weliswaar als algemene beleidsrichtingen omschreven, maar zonder concrete uitsluitingen voor kwetsbare woonwijken.

Verzoek: Veranker de kleinschalige opzet en rust van Heugemerveld in de visie. Sta geen verdere verdichting toe zonder breed draagvlak en zonder waarborg dat groen verbetert (wij zijn de heetste wijk van Limburg!) en openbare ruimte behouden blijft voor ontmoeting, spel en rust.

2. Onzekerheid over invulling Rossumplein, Lidl-terrein en Don Boscokerk

Het Kardinaal van Rossumplein vormt het sociale hart van de wijk. De mogelijk commerciële herontwikkeling of intensieve bebouwing op dit plein, het Lidl-terrein of de Don Boscokerk bedreigt de laagdrempelige ontmoetingsfunctie en het open karakter van de wijk.

Verzoek: Behoudt het van Rossumplein als publieke ontmoetingsruimte. Verbindt eventuele herontwikkeling aan het behoud of herstel van sociale functies (zoals wijkzaal, buurtfunctie of buurtcafé). Geef bewoners zeggenschap bij eventuele functieverandering van de Don Boscokerk. Handhaaf voldoende groen (zie ook punt 3).

3. Onvoldoende concreet beleid voor vergroening en hittestress

Heugemerveld is een versteende wijk met weinig groen en veel hittestress, vooral voor ouderen. De omgevingsvisie noemt vergroening slechts in algemene termen. Echter, de in 2023 vastgestelde *KLIMAATADAPTATIESTRATEGIE MAASTRICHT 2023-2027* laat al zien dat we **NU AL** in het rood zitten! En deze baseert zich op gegevens van vóór 2021!! Zie Figuur 9. PET-kaart gemeente Maastricht in bovengenoemd rapport. Kijk op een willekeurige zomerdag op hittestress.nu en zoek onze wijk Heugemerveld op..... **IN HET ROOD!!!**

Dit plaatje is van 19 augustus 2025, een aangename halfbewolke dag met slechts 27 graden maximum buitentemperatuur.....

Heugemerveld is de heetste wijk van Limburg (onderzoek De Limburger 2024).

Hittestress zeker voor oudere bevolking is méér dan een gezondheidsrisico, het is strijdig met de rechten van de mens! Vergroening, maar ook pleinen en plekken waar men kan samenkomen en verkoeling vinden zijn belangrijk. Vandaar de ontwikkeling van het Kardinaal van Rossumplein inclusief échte groenvoorziening. We doen als buurt mee met de tegelwip actie van gemeenten maar dit is een druppel op de letterlijk gloeiende plaat.

Wij dringen aan op:

- a. Neem Heugemerveld op als **prioritaire wijk voor vergroening**. Maak dit concreet door doelstellingen te formuleren voor het principe 3, 30, 300. Bomenaanplant, groene daken, gevelgroen, waterelementen en -beheersing en klimaat adaptieve herinrichting van straten en pleinen.
- b. **Doe een hittestress inventarisatie en concretiseer een actieplan voor Heugemerveld waarbij overheid en burgers samenwerken.** Wij willen als pilot dienen voor de Gemeente bijvoorbeeld om tot een klimaatscenario te komen dat in balans is met de omgevingsvisie 2040 en dat snel sneller snelst voelbaar resultaat oplevert!
- c. **De (woning)bouw ontwikkelingen die de wijk nog aan kan dienen beperkt te worden tot 3 plekken:** il Fiore veldje (zie ook hieronder punt 6), het USA carwash gebied langs de Bloemenweg en het Kardinaal van Rossumplein/Don Bosco Kerk, **MITs bij al deze ontwikkelingen het groen (3, 30, 300 principe) leidend is. Indien mogelijk of zelfs nodig – als groen echt leidend is - kan het veldje bij Il Fiore tot een park gemaakt worden , immers dat is perfect om voor veel mensen van Ceramique en Heugemerveld de 300 meter doelstelling (3, 30 300 principe) in te vullen.**
- d. Bij de ontwikkeling van het Kennedytracé dient met name de luchtkwaliteit, naast geluidsoverlast, te worden meegenomen. Heugemerveld vindt dat **minimaal de WHO standaard geïmplementeerd moet worden.**

4. Bedrijvigheid begrenzen tot wijkversterkende functies

In de ontwerpvisie wordt economische activiteit breed gestimuleerd. In Heugemerveld is alleen kleinschalige, wijkgerichte bedrijvigheid passend. Grootschalige, externe of commerciële functies zijn niet in overeenstemming met de woonkwaliteit.

Verzoek: Beperk bedrijvigheid in Heugemerveld tot wijkversterkende functies (supermarkt, ambacht, daghoreca). Sluit grootschalige commerciële of logistieke functies uit. Pas de logistiek voor de supermarkt (Lidl en herontwikkeling Kardinaal van Rossumplein) slim in voor de wijk.

5. Gevolgen van ontwikkeling Brightlands Campus

De groei van de Brightlands Maastricht Health Campus richting het noordwesten (Randwyck) heeft mogelijk negatieve bijeffecten op Heugemerveld:

- Verkeersdruk en parkeerdruk in en rond de wijk;
- Prijsopdrijving van vastgoed door aantrekkelijkheid van de regio;
- Risico op functievermenging, zoals kantoren of short-stay in woonstraten.

Verzoek: Baken het Brightlandsgebied strikt af. Waarborg dat functies op de campus niet overslaan naar de woonwijk. Bescherm woonstraten tegen functievervaging en verkeerstoename. De kracht is de ligging van onze wijk, dicht bij Wyck en de Maas, en in de luwte van het verder te ontwikkelen Campus gebied. Wij zien het als een kans om de Groene

Loper niet (alleen) af te buigen naar de Campus en onze wijk letterlijk links te laten liggen. Maar dat de groene loper een verbinding heeft via Heugemerveld naar de Maas/het Bonnefantemuseum. De kans ligt er als de aanlanding en het tracé van de Kennedybrug opnieuw wordt ontwikkeld.

Wij dringen aan op:

Zie figuur 6.2 Raamwerk (structuren): maak van de roze fietsroute langs het Kennedytracé (6.2.10) een Groene Stedelijke lijn! Op deze manier maken we groene fietsroutes door Heugemerveld prioriteit. Ook de Bloemenweg een fietsstraat is een mooie gedachte. Maar we dienen als buurt te worden betrokken hoe dit te realiseren zonder dat het verkeersdruk in de overige straten teweeg brengt.

6. (Studenten)huisvesting en kamerverhuur

De toename van studenten en het tekort aan studentenhuisvesting zorgt voor druk op reguliere woningen. Heugemerveld is aantrekkelijk voor kamerverhuur vanwege ligging en prijsniveau. Dit leidt tot:

- Verlies van reguliere gezinswoningen;
- Overlast, vervuiling en verminderd toezicht in woonblokken;
- Verminderde sociale cohesie.

Wij dringen aan op:

- Wijs Heugemerveld aan als **beschermd woongebied**, waarin kamerverhuur en short-stay worden beperkt. Bescherm de wijk tegen ongerichte woningtransformatie.
- Het “Il Fiore veldje” aan de Jonkheer Ruysstraat ligt al 25 (!) jaar braak! Met een hek eromheen wil de woningbouwcorporatie Servatius voorkomen dat we gaan “wennen” aan een toegankelijk groengebied. Momenteel liggen er plannen voor het ontwikkelen van ca 70 woningen inclusief zorgwoningen. **De buurt dient tijdig betrokken te worden bij deze plannen** – het huidige bestemmingsplan spreekt immers van 24 woningen. De verdichting van woningen kan de buurt wat brengen, **MIT doorstroming uit ONZE buurt van ouderen die gelijkvloers willen wonen voorrang krijgt**. Dit levert immers een directe bijdrage aan de leefbaarheid en diversiteit in de buurt, want dan komen eengezinswoningen vrij waarbij ook de **relevantie van de lagere school** groot blijft. Dit sluit aan bij de omgevingsvisie blz 48: *Een belangrijk aandachtspunt bij het verbeteren van de woonvoorraad en het tegengaan van de mismatch op de woningmarkt is het bevorderen van doorstroming: het stimuleren van verhuizing naar een woning die beter past bij de grootte van het huishouden en de zorgbehoefte.*
- Wij zijn ons bewust van het **spanningsveld tussen wonen en groen**. Het Il Fiore veldje als park (zie 3c) of voldoende doorstroom woningen om onze wijk in balans te houden (zie 6b)? **Maatwerk in onze buurt waarbij een in balans plan voor én**

wonen én groen én verkeer én voorzieningen in samenhang worden ontwikkeld, samen met ons als burgers is cruciaal!

7. Wijkgerichte participatie en zeggenschap, cohesie

De omgevingsvisie spreekt over participatie, maar borgt deze niet per wijk. Heugemerveld is eerder betrokken geweest via bewonersbijeenkomsten, waaronder het opstellen van de gebiedsvisie. Die participatie moet niet eenmalig zijn.

Verzoek: Neem op dat participatie in gebiedsontwikkelingen plaatsvindt op wijkniveau, met representatieve bewonersinbreng bij belangrijke veranderingen.

Om cohesie te bevorderen kan Heugemerveld niet zonder verbindende activiteiten. Voorbeelden zijn international day, verbindingsdag, burendag, maar ook aandacht voor cultuur dat in onze wijk nog in de kinderschoenen staat. De laatste jaren is het aantal verenigingen bijna tot nul gedaald, waar vroeger nog een parochie, een carnavalsvereniging e.d. waren zijn die nu opgeheven. Het vinden en behouden van vrijwilligers is een grote uitdaging. Het hebben en houden van een structuur om de leefbaarheid te bevorderen zou op ontmoeting moeten zijn gericht.

Wij adviseren:

- a. Behoudt en bevordert (het gebruik van) een ontmoetingsplek in Heugemerveld.
- b. Stimuleer vanuit de gemeente het bereiken van mensen met diverse achtergronden en leeftijden door bijvoorbeeld cultuur. Zie ook de passage in de omgevingsvisie *Blz 71. We faciliteren en stimuleren de organisatie van kleinschalige cultuurevenementen met als doel om lokale kunstenaars een podium te bieden en bewoners actief te betrekken. We maken cultuur laagdrempeliger en minder kostbaar. **Heugemerveld staat hiervoor open en vraagt de gemeente dit inderdaad te faciliteren – bijvoorbeeld concertjes sponsoren in ons gemeenschapshuis La Belletsa.***

Slotopmerking

Wij doen met deze zienswijze een oproep om Heugemerveld niet op te nemen in generiek beleid voor verdichting, functiemenging of marktontwikkelingen, maar als een wijk waar rust, betaalbaarheid, sociale samenhang en publieke ruimte beschermd moeten worden. Wij verzoeken u deze punten serieus te betrekken bij de definitieve vaststelling van de Omgevingsvisie Maastricht 2040.

Met vriendelijke groet, **Buurtnetwerk Heugemerveld**

Namens 5.1.2e (voorzitter), 5.1.2e (penningmeester), 5.1.2e (lid),
5.1.2e (lid);

5.1.2e

Reclamant 15

Postbus 856 | 5201 AW | 's-Hertogenbosch

Magistratenlaan 116

5223 MB 's-Hertogenbosch

www.enexisnetbeheer.nl

KvK 17131139

Gemeente Maastricht
Het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

datum dinsdag 5 augustus 2025
onderwerp Zienswijze Enexis Netbeheer op de ontwerp-omgevingsvisie van Maastricht.

bijlagen
Inhoudelijke zienswijze

Geacht College,

Op 14 juli 2025 heeft u de ontwerp-omgevingsvisie voor de gemeente Maastricht ter inzage gelegd. Met deze zienswijze vragen wij uw aandacht voor de vroegtijdige inpassing van het ondergrondse én bovengrondse energienetwerk en hier een passende tekst over op te nemen in uw visie. Wij doen graag een tekstvoorstel. Volgens Enexis is dit van essentieel belang om de (duurzame) ambities uit uw omgevingsvisie te kunnen realiseren. Ons doel is een toekomstgerichte, duurzame en betrouwbare energievoorziening. Wij zouden graag de gelegenheid krijgen om dit in een gesprek nader aan u toe te lichten.

Ontwikkeling van het energiesysteem van de toekomst

Vanuit onze wettelijke taak als netbeheerder dienen wij te voorzien in een betrouwbaar en betaalbaar energienetwerk. Uitval van dit netwerk heeft een grote impact op onze maatschappij. Ons energienetwerk maakt een revolutionaire ontwikkeling door, waarbij het totaal anders benut wordt dan in het verleden. Het netwerk – één van de veiligste en betrouwbaarste ter wereld – werd aangelegd om te voorzien in de vraag naar energie. Die was goed voorspelbaar en de energiebehoefte groeide door de jaren heen gestaag. Door de energietransitie moeten zowel het gas- als het elektriciteitsnetwerk ingrijpend worden aangepast.

Voor het gasnet zijn er grote gevolgen: het aardgasverbruik vermindert en daarvoor in de plaats komen duurzame gassen zoals groen gas en waterstofgas. In bepaalde wijken verwijderen we het bestaande gasnetwerk geheel, omdat verwarming dan plaats vindt door middel van een warmtenet of elektriciteit.

Het elektriciteitsnet moet in een fors tempo gaan voorzien in een snel groeiend aanbod van duurzaam opgewekte elektriciteit én er ontstaat een sterk groeiende vraag. De ontwikkelingen op het gebied van elektrisch (vracht)vervoer zorgen voor een grote toename in de laadbehoefte, bedrijven gaan een andere energiemix gebruiken en ook de nieuwe woningvoorraad moet aangesloten worden. Dat vraagt alles bij elkaar om een veel grotere netcapaciteit met meer stations en dikkere kabels.

Zienswijze Enexis Netbeheer op de omgevingsvisie gemeente Maastricht.

De gemeente Maastricht heeft ambitieuze plannen op het gebied van o.a. een groene stad, vitale wijken en ruimte voor werken. Naast deze thema's heeft de gemeente ook een behoorlijke ambitie op het gebied van duurzaamheid en de energietransitie.

Wij hebben uw visie met belangstelling gelezen en constateren dat er al veel zaken goed benoemd zijn, wij verzoeken deze dan ook ongewijzigd te laten. Verder treft u in de bijlage enkele suggesties aan voor aanvullingen op de omgevingsvisie. Om deze ontwikkelingen succesvol uit te voeren is het verstandig ons vroegtijdig te blijven betrekken en te laten participeren bij verdere beleids- en planvorming, zoals tot op heden al is gebeurd.

Samenvatting van de opmerkingen van Enexis:

- Samenvatting (van de Omgevingsvisie): Benoem de energietransitie en de (investeringen in de) energie-infrastructuur als thema, om vertragingen te voorkomen en vereiste afwegingen met andere belangen aan te geven.
- Hoofdstuk 2 Waar staan we en wat komt op ons af? Keuzes hebben niet alleen te maken met aardgasvrij maken, energieopwekking etc. Nog een aantal jaren moet ook fors geïnvesteerd worden in verzwaring van het elektriciteitsnet (nieuwe stations en huisjes en zwaardere kabels).
- Hoofdstuk 3 Visie en Strategie: Onder kopje 'Het energiesysteem van de toekomst' handhaven van de teksten, met toevoeging dat ten behoeve van de voortgang en het voorkomen van netcongestie de procedure en voortgang van vergunningaanvragen in overleg bevorderd moet worden!.
- Hoofdstuk 4 Maastricht maakt vijf bewegingen: Voor de vitale wijken, het werken in de stad als het centrumgebied, toevoegen voor nieuwe initiatieven van de voorwaarde van een netaansluiting met voldoende ruimte voor tijdige investeringen in de netwerkcapaciteit.
- Hoofdstuk 5 Ruimtelijke vertaling per thema: voor Wonen, Economie én Energie handhaven van teksten, met voorstellen voor toevoegingen over de vereiste investeringen in de verzwaring van de netten om de netcongestie tegen te gaan en ruimte (qua locatie en qua tijdigheid met processen).
- Hoofdstuk 8 Rollen, uitvoering en monitoring: handhaven van teksten in par 8.7.2 over de kritische succesfactoren: 'Aanpak netcongestie elektriciteitsnetwerk'.

We gaan graag met u in gesprek

Gezien de impact van de omgevingsvisie op de ruimtelijke ordening en de ambities die u hierin vastlegt, pleiten wij ervoor om het huidige en toekomstige energienetwerk nadrukkelijk een plaats te geven in de definitieve omgevingsvisie. Wij kunnen de mogelijkheden en onmogelijkheden inschatten en u hierin terzijde staan. We bieden u daarom aan om met u in gesprek te gaan over de ruimtelijke impact van ons energienetwerk.

Mocht u hier gebruik van willen maken neem dan gerust contact op met **5.1.2e**, Adviseur Energietransitie voor uw gemeente.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Directeur Energiesysteem en Omgeving
Enexis Netbeheer

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met **5.1.2e**, Adviseur Energietransitie bij Enexis Netbeheer, bereikbaar op het nummer **5.1.2e** **5.1.1e**

Bijlage: Inhoudelijke zienswijze

Algemene opmerkingen

Vanuit onze rol als netbeheerder ziet Enexis bij deze zienswijze uiteraard toe op de gewenste aandacht voor de fysieke en ruimtelijke ontwikkelingen in relatie tot de energie-infrastructuur. Dit ook vanuit het besef dat thema's als de energietransitie niet automatisch voortvloeien uit participatie van burgers en/of bedrijven (hoe belangrijk die ook is!), maar daarom juist door ons als ketenpartner van de gemeente Maastricht soms krachtiger of explicieter benoemd moeten worden.

Enexis wil via deze reactie specifiek haar visie inbrengen; indien het gewenst is daarover aanvullend mondeling overleg te hebben, zijn wij daartoe graag bereid. Want, hoewel deze Omgevingsvisie een dynamisch en flexibel document is, vindt Enexis het belangrijk enkele punten aan te geven die reeds verwerkt kunnen worden in de vast te stellen Omgevingsvisie.

Samenvatting (hst. in ontwerp-Omgevingsvisie): Vanuit de achtergrond en het werkgebied van Enexis is het benoemen van de energie infrastructuur in lange termijnvisies zoals de Omgevingsvisie in Maastricht van cruciaal belang! Zeker ook in de gewenste evenredige en integrale belangenafweging met andere thema's. We constateren helaas dat ten opzichte van het Voorontwerp in de Samenvatting de energietransitie niet meer (of minder) expliciet benoemd wordt. In het voorontwerp werd nog gesproken over de uitdagingen rondom de capaciteit en de afstemming tussen gemeente en netbeheerders. Dat missen wij nu, terwijl wij hier graag ook benoemd zouden zien, dat de noodzakelijke energietransitie (en dat wat er aan voorbereidingen en realisatie noodzakelijk is) in het belang van inwoners en bedrijven een expliciet thema zal zijn voor de fysieke leefomgeving. Dat zou de basis moeten vormen ter voorkoming van onzekerheid bij ruimtelijke afwegingen en het risico op maatschappelijk ongewenste vertraging van de uitbreiding van de energienetstructuur. *Dus graag de vermelding van het belang van de noodzakelijke energietransitie benoemen en uitbreiden met de (uitbreiding en/of verzwaring van de) energie-infrastructuur!*

Waar staan we en wat komt op ons af? (hst. 2)

In par. 2.3 'Trends en ontwikkelingen' (en in par. 2.4 'De Maastrichtse uitdagingen samengevat') zijn wij verheugd te zien dat de ontwikkelingen ten aanzien van de gas- en elektriciteitsinfrastructuur geduid worden binnen de energietransitie, en met name ook de keuzes rond het vrij maken van ruimte daarvoor. Die keuzes hebben echter niet alleen te maken met aardgasvrij maken, energieopwekking etc.. *Want nu, en nog een aantal jaren, moet ook fors geïnvesteerd worden in de verzwaring van het elektriciteitsnet (met nieuwe stations en huisjes en zwaardere kabels). We verzoeken dit toe te voegen (zoals het elders in de Omgevingsvisie specifiek in jaren wordt aangeduid).*

Visie en strategie (hst. 3)

Er zijn zeven concrete ruimtelijke ambities geformuleerd, waarbij de energie-infrastructuur aan diverse ambities gerelateerd is zoals wonen en werken in de 'compacte stad'. De noodzakelijke afwegingen en keuzes zijn onder het kopje 'Compacte stad' aan de orde gesteld inclusief de inpassing van de energievoorziening. Onder het kopje '*Het energiesysteem van de toekomst*' wordt terecht gewezen op de noodzakelijke investeringen in de netverzwaring. Dit inclusief het overleg tussen gemeente en de netbeheerders en het zoeken en maken van ruimte voor energie! *We verzoeken deze teksten te handhaven, met de toevoeging dat ten behoeve van de voortgang en het voorkomen van netcongestie de procedure en voortgang van vergunningaanvragen in overleg bevorderd moeten worden!.*

Maastricht maakt vijf bewegingen (hst. 4)

In par. 4.2 worden de vitale wijken met kloppend hart beschreven. Dit gaat ook over de beoogde eigenschappen van het woningaanbod op termijn. Voor nieuwe initiatieven/woningbouwplannen zou naar onze mening een van de voorwaarden moeten zijn dat rekening moet worden gehouden met een netaansluiting (en drinkwatervoorziening), omdat belemmeringen rondom netcongestie al merkbaar zijn. *En omdat individuele netaansluitingen alleen mogelijk zijn bij voldoende netcapaciteit, zien wij graag toegevoegd dat er daarbij voldoende ruimte voor de energietransitie, en meer specifiek de investeringen in de lokale netwerkcapaciteit/verzwaring, moet zijn.*

Par. 4.3 'Ruimte voor werken in de stad' gaat over de lokale ruimte om te ondernemen. *We zouden graag hier de kanttekening zien over de uitdaging om ook deze gebieden te blijven voorzien van voldoende goede nutsvoorzieningen en de mogelijke aansluiting daarop. Hetgeen dan meebrengt dat tijdig en in de ruimte de voorzieningen daarvoor moeten kunnen worden gerealiseerd.*

Par. 4.4 'Een veelzijdig centrum' gaat over het Centrumgebied. We geven aan dat nieuwe (maatschappelijke) voorzieningen zich bij voorkeur vestigen in centrumgebieden. *Graag zien wij toegevoegd dat ook in centrumgebieden energie-infrastructuur gerealiseerd dan wel verwaard moet worden, en met respect voor de aangegeven randvoorwaarden, voldoende ruimte moet krijgen.*

Ruimtelijke vertaling per thema (hst 5)

Voor een negental thema's met de grootste ruimteclaim is het ruimtelijke beleid nader uitgewerkt, waarvan er enkele naar onze mening iets explicieter in de relatie met de energie-infrastructuur gezet kunnen worden:

- par. 5.1 Wonen: onder verwijzing naar onze eerdere opmerking bij par 4.2: Voor nieuwe initiatieven/woningbouwplannen zou naar onze mening een van de voorwaarden moeten zijn dat rekening moet worden gehouden met een netaansluiting (en drinkwatervoorziening), omdat belemmeringen rondom netcongestie al merkbaar zijn. *En omdat individuele netaansluitingen alleen mogelijk zijn als er voldoende netcapaciteit is, zien wij graag dan ook nog toegevoegd dat er daarbij voldoende ruimte voor de energietransitie, en meer specifiek de investeringen in de lokale netwerkcapaciteit/verzwaring, moet zijn.*
- Par. 5.2 Economie: Onder het kopje Verduurzaming en 'klimaatadaptatie' wordt de netcongestie kort benoemd. Onder verwijzing naar het gestelde bij par. 4.3 *zouden we graag ook hier de kanttekening zien over de uitdaging om ook deze gebieden te blijven voorzien van voldoende goede nutsvoorzieningen en de mogelijke aansluiting daarop. Hetgeen dan ook meebrengt dat tijdig en in de ruimte de voorzieningen daarvoor moeten kunnen worden gerealiseerd.*
- Par. 5.7 Energie: Bij de 'doelen en ambities' is het goed toe te voegen dat ten behoeve van de netverzwaring de komende jaren ook in Maastricht een aantal trafohuisjes en net- en verdeelstations geplaatst of vervangen moeten worden; dit wordt verzorgd door Enexis als Netbeheerder maar is ten behoeve van de inwoners en bedrijven van Maastricht; *we zouden dit graag toegevoegd willen zien bij de doelen en ambities.* Dit sluit dan goed aan bij hetgeen bij de Ruimtelijke Keuzes is gesteld (en aanvullend bij 'Netverzwaring en elektrificatie'): *We zouden graag hier de kanttekening zien over de uitdaging om ook deze gebieden te blijven voorzien van voldoende goede nutsvoorzieningen en de mogelijke aansluiting daarop. Hetgeen dan ook meebrengt dat tijdig en in de ruimte de voorzieningen daarvoor moeten kunnen worden gerealiseerd. Die tekst zien we graag gehandhaafd inclusief de cijfermatige opsomming van hetgeen in Maastricht verwacht wordt te moeten doen!* Eventueel (hier) toe te voegen: *Hetgeen dan ook meebrengt dat tijdig en in de ruimte de voorzieningen daarvoor moeten kunnen worden gerealiseerd.* Ook de later in die paragraaf opgenomen tekst over opslag, verduurzaming, warmtenetten, en de vereiste samenwerking, wordt door ons ondersteund! Vervolgens de tekst

onder het kopje 'Uitvoering Energie: 'hoe gaan we dit doen? We werken intensief samen met netbeheerders Tennet en Enexis op basis van een planmatige buurtaanpak richting een toekomstbestendig elektriciteitsnet, o.a. door het faciliteren van uitbreiding van het elektriciteitsnet'. *Graag daarbij de noodzakelijke toevoeging dat ten behoeve van de voortgang en het voorkomen van netcongestie ook de procedure en voortgang van vergunningaanvragen in overleg bevorderd moeten worden.*

Rollen, uitvoering en monitoring (hst. 8)

In par. 8.7.1 gaat het over de onzekerheden en de robuustheid van de keuzes en vervolgens in par 8.7.2 over de kritische succesfactoren: 'Aanpak netcongestie elektriciteitsnetwerk.

Netwerkbeheerders van het landelijke en regionale elektriciteitsnetwerk hebben naar verwachting 10 tot 15 jaar nodig om hun netwerken te verzwaren. Dit laatste is nodig voor de energietransitie, waarbij steeds meer elektriciteit lokaal wordt opgewekt en naar alle waarschijnlijkheid veel meer elektriciteit zal gebruikt worden dan nu. Gedurende deze periode zal sprake blijven van netwerkcongestie, wat leidt tot wachtlijsten voor nieuwe (grootverbruikers) aansluitingen of het leveren van energie voor bedrijven, maar ook voor woningbouw. Zonder een effectieve korte termijn aanpak voor deze netwerkcongestie komt de realisatie van onze ruimtelijke ambities in het gedrang. *Dit vinden wij zeer belangrijk, dus svp deze tekst handhaven!*

Reclamant 16

Aan: Gemeente Maastricht - t.a.v. ontwerp Omgevingsvisie 2040

Van: Bewoners en leden werkgroep Nieuwbouw Vroendaal (info@vroendaal.nl)

Datum: 26 augustus 2025

Onderwerp:

Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 – borging rustige, groene stadsrand Vroendaal en begrenzing plan projectontwikkelaar

Geachte leden gemeenteraad,

Geacht college,

Wij waarderen de ambitie in de Omgevingsvisie 2040 voor een gezonde, groene en toekomstbestendige stad. Tegelijk zien wij dat de voorgenomen ontwikkelrichting in Vroendaal als gevolg van het plan op de voormalige autosloperij op gespannen voet staat met de luwe en groene stadsrand en de leefkwaliteit die bewoners en bezoekers koesteren.

Met 421 handtekeningen van ruim 270 huishoudens in Vroendaal is duidelijk aangetoond dat er geen draagvlak is voor het voorgenomen plan en daarmee dus niet voor forse verdichting in en van de wijk. Dit massale “Nee toont de noodzaak om samen te zoeken naar een alternatief plan dat wel past bij de visie voor Maastricht en de wensen van de bewoners.

Wij vragen u om onderstaande verzoeken en voorstellen over te nemen en op te nemen in de definitieve Omgevingsvisie en deze te hanteren als kader voor besluiten in o.a. Vroendaal. Ons uitgangspunt daarbij is een leefbare en inclusieve wijk voor bestaande en nieuwe bewoners.

A. Algemeen

We lezen in de visie een aantal sterke punten, zoals de duidelijke koers op groen (groennorm + 3–30–300), bescherming en versterking van groen-blauwe structuren (inclusief grote binnenterreinen), de introductie van een groene stadszoom (50–250 m) en verdichten bij OV-knooppunten/hubs (niet in stille woonlinten). Dit heeft alles te maken om op lokaal niveau duurzame maatregelen te treffen om verdere opwarming van het klimaat te voorkomen.

Daarnaast vinden we het waardevol dat net als in de vorige visie nadrukkelijk wordt ingezet op doorstroming. Denk aan het stimuleren van seniorenwoningen, zodat ouderen kunnen verhuizen in hun eigen buurt en woningen vrijkomen voor starters en gezinnen die bijdragen aan de leefbaarheid van de stad.

De formuleringen om deze visie te realiseren zijn echter regelmatig te vrijblijvend en weinig richtinggevend. Daardoor kan in de uitvoering de ambitie van de visie uitgehold worden. Daardoor kan de realisatie van een gezonde, groene en toekomstbestendige stad met bewonersparticipatie op achterstand komen. Duidelijke en heldere kaders zijn nodig om de visie waar te maken.

B. Kernpunten aanpassing Omgevingsvisie

1. Vastleggen profiel stadsrandzone

Vroendaal is een luwe stadsrand met overwegend laagbouw en veel groen. Verdichting voldoet niet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening en tast het karakter van de wijk aan. Leg het huidige profiel expliciet vast voor Vroendaal als begrenzing voor massa, hoogte en korrelgrootte (maat van percelen, blokken en bouwvolumes) voor bestaande en nieuwe woonprojecten. Dat betekent concreet:

- maximaal twee bouwlagen met kap of setback als derde bouwlaag en geen hoogbouw (met

- uitzondering van bestaande hoogbouw);
- het aantal nieuwe woningen op woonlocaties afstemmen op de overgang tussen stad en platteland;
- meer woningen en stedelijke verdichting is slechts mogelijk bij aantoonbare kwaliteitswinst en breed draagvlak;
- functiemenging beperkt en passend bij woonkarakter;
- verplicht een stedenbouwkundig/beeldkwaliteitsplan voor de woonlocatie en in relatie tot de landelijke omgeving.

2. Aanpassing ambitie woningbouw: begrenzen + 50% openbaar groen

De ambitie om 8.000-12.000 extra woningen te bouwen is gebaseerd op een groeigedachte. De vraag is of deze groeigedachte houdbaar is. Het aantal inwoners in Maastricht bedroeg volgens het CBS in 2000 circa 122.000. Nu bedraagt de bevolking 125.000. Dat aantal inwoners weerspiegelt de natuurlijke omvang van Maastricht. In 25 jaar zijn veel woningen gebouwd, maar is de bevolking nauwelijks gegroeid. De bevolking van Maastricht groeit uitsluitend door migratie.

Een argument om toch meer (kleine) woningen te bouwen kan zijn gelegen in de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens. Toch gaat dit argument niet op:

- Maastricht heeft al veel kleine huishoudens. Volgens Maastricht in Cijfers telde de stad in 2023 70.726 huishoudens, waarvan 39.713 eenpersoonshuishoudens (circa 56%). De gemiddelde huishoudgrootte was 1,7. Verdere massale micro-bouw levert daardoor maatschappelijk minder op.
- De woningvoorraad groeit en de bevolking groeit niet mee. Dat wijst primair op dalende bezetting en doorstroomproblemen, niet op een structureel tekort aan woningen dat alleen met volume is op te lossen.
- Uit onderzoek in de gemeente Den Haag blijkt dat meer kleine woningen aantoonbaar zorgt voor verslechtering van de leefbaarheid door meer overlast en druk op de buitenruimte (geluid, rommel, fiets/auto-parkeerdruk, achterstallig onderhoud, minder sociale samenhang en meer verloop).
- Er ontstaat het risico op een onevenwichtige demografische opbouw van de stad en verdringen van gezinnen en gezinswoningen. Gezinnen zijn juist nodig zijn om voorzieningen te behouden (scholen, sport, clubs). De gemeente Amsterdam noemt dit zelfs expliciet als motief om gezinswoningen te behouden en extra te bouwen.

De feitelijke demografie van Maastricht is geen stabiel fundament voor onvoorwaardelijke bouw van duizenden extra (kleine) woningen. Beter is om een verhuisketting op gang te brengen en in te zetten op seniorenwoningen. Denk verder om bestaande gebouwen te transformeren en beter te benutten, zodat de woonkwaliteit wordt verhoogd en de bezettingsgraad wordt verbeterd. Segmenteer tenslotte bijzondere doelgroepen, zoals studenten, in een aparte programmering. Laat de vraag naar dit soort woningen niet leiden tot generieke micro appartementen in woonwijken.

Wil Maastricht toch groeien, dan moet Maastricht de concurrentie aangaan met andere regio's. Dat leidt tot een concurrentiestrijd waarbij de nadruk komt te liggen op de behoefte van de nieuwe instroom. De behoefte van de autochtone inwoner is secundair. Op de woningmarkt betekent dit dat een groot deel van de eigen inwoners niet is opgewassen tegen de nieuwe kapitaalcrachtige instroom. Voor de eigen inwoners blijft er woningnood, komt de doorstroom niet op gang en neemt de segregatie toe.

Bevolkingsgroei betekent ook het scheppen van nieuwe banen. Maastricht zet vol in op hoogwaardige banen door verdere ontwikkeling van o.a. de Bright en Health Campus in Randwyck. Volgens het CBS ligt het aantal laagopgeleiden in Maastricht circa 5% hoger dan in de rest van Nederland. Het aantal hoogopgeleiden ligt circa 7% lager dan in de rest van Nederland. Voor het vervullen van die hoogwaardige banen ligt wederom de nadruk op de nieuwe instroom en niet op de eigen inwoners.

Er is daarnaast ook groei voorzien in de toerisme en leisure sector. Dat zijn echter weinig aantrekkelijke banen vanwege lage lonen en onregelmatige werktijden. Deze banen worden daardoor vrijwel alleen uitgeoefend door studenten. De praktijk wijst dit uit, want een kopje koffie bestellen kan niet meer in het Mestreechs, maar moet veelal in het Engels.

Eigen inwoners profiteren dus niet of nauwelijks van de groeiambitie van Maastricht, terwijl de negatieve gevolgen voor de woningmarkt, werkgelegenheid, mobiliteit en leefbaarheid nadrukkelijk voelbaar zijn. Daar komt bij dat de groeiambitie niet houdbaar is gezien de opwarming van het klimaat. Het groeimodel zorgt voor nieuwe problemen en niet voor duurzame oplossingen die in deze tijd nu nodig zijn. Regionale samenwerking, kwaliteit in plaats van kwantiteit en maatregelen afgestemd op het voorkomen van klimaatschade moeten de norm zijn.

De groeigedachte kan voor een stadsrandzone als Vroendaal betekenen dat sprake is van een massale verdichting met overlast door extra verkeer en parkeren. Beperkt in ieder geval de programmatische druk en voorkom massale woningbouw in stadsrandzones voor bestaande en nieuwe woonprojecten. Verplicht dat tenminste 50% van nieuwe woonlocaties in stadsrandzones wordt ingericht als openbaar groen. Groene daken en binnentuinen zijn aanvullend en kunnen hiervoor niet in de plaats komen. Dit is tevens in lijn met de logische trend om een overgang te creëren tussen stad en platteland en natuur inclusieve ontwikkelingen die prioriteit geven aan de leefbaarheid.

3. Betaalbaar en passend programmeren voor gezinnen en senioren: woonmix buurtbalans

Het prioriteren van betaalbare woningen reduceert in theorie segregatie, maar biedt gezien de praktijk geen rem op kleine appartementen die niet matchen met de woningbehoefte van bestaande en eventueel nieuwe bewoners in stadsrandzones.

Voorkom eenzijdige en kleine appartementen in stadsrandzones. Leg vast dat in stadsrandzones 70% van de nieuwe woningen grondgebonden en geschikt voor gezinnen of senioren moet zijn, met een verbod op hoogbouw (groter dan twee bouwlagen met een kap of setback als derde bouwlaag). Dit ondersteunt de noodzakelijke doorstroming en woonmix voor de eigen buurtbalans en eventueel voor de nieuwe instroom.

4. Verdichting alleen bij knooppunten/hubs

De visie stuurt op verdichten nabij OV-knooppunten/hubs. Vroendaal is geen knooppunt en moet dat gezien het groene stadsrandprofiel ook niet worden. Veranker dat geen stedelijke verdichting in Vroendaal wordt nagestreefd om groen en leefbaarheid te behouden. Alleen kleinschalige woonprojecten passend bij de overgang tussen stad en platteland zijn wenselijk.

5. Groene stadszoom en biodiversiteit: groene bufferzone

De groene stadszoom is essentieel voor de gehele stad. Niet alleen om de biodiversiteit te behouden en te vergroten, maar ook als koeltebuffer en recreatieve uitloop. Tegen die achtergrond moet de groenambitie voor nieuwe woonprojecten in Maastricht en zeker in stadsrandzones zoals Vroendaal worden verhoogd. Voorgestelde uitzonderingen voor landschappelijk ingepaste bouwwerken moeten niet worden toegestaan.

Wijs de randen van Vroendaal aan als groene bufferzone. Hierin is geen woningbouw toegestaan en wel groene en natuur inclusieve recreatieve functies. Zorg er tevens voor dat er een goede overgang is van de bebouwing naar de groene bufferzone. Hanteer het principe dat nieuwe woonprojecten bijdragen aan herstel en de biodiversiteit vergroten. Mede gezien de gevoeligheid van het gebied zoals beschreven in de “Ecologische beoordeling stikstofdepositie woningbouw Vroendaal”.

6. Bevorderen duurzaamheid en klimaatadaptatie

Klimaatneutrale en koele wijken vragen harde eisen om duurzaamheid te bevorderen en hittestress te voorkomen. Die harde eisen leveren direct gezondheidswinst op dat een centraal thema is in deze visie. Verplicht bij nieuwe (woon)projecten tenminste:

- een klimaatadaptatie-scan (hitte, water, droogte);
- wadi's/infiltratie in openbaar en privédomein;
- zo groot mogelijke inzet op biobased bouwen;

- meer schaduwrijke verblijfsplekken;
- reductie van verharding;
- zo veel als mogelijk hergebruik materialen;
- vormgeven van energiegemeenschappen;
- onafhankelijke energiesystemen.

Wijs (woon)projecten af als niet of onvoldoende aan deze voorwaarden wordt voldaan. Probeer ontwikkelaars te verplichten om op deze gebieden een optimale maatschappelijke inspanning te leveren.

7. Overlast mobiliteit & parkeren: voorkomen in plaats van oplossen

Het promoten van duurzame mobiliteit en autoluwe centra is een nobel streven, maar biedt geen bescherming tegen parkeerdruk in stadsrandzones. Een waterbedeffect zal ervoor zorgen dat het parkeren van auto's van bewoners uit autoluwe wijken uiteindelijk parkeeroverlast gaat veroorzaken in aangrenzende wijken en de stadsrandzones. Ook kunnen, bij verplichte emissievrije wijken of het autoluw maken van hiervan, onvoldoende laadpunten en fietsfaciliteiten overlast veroorzaken. Op die manier wordt het probleem verplaatst en vergroot.

Stel bij nieuwe (woon)projecten verkeersimpactstudies verplicht. Wijs (woon)projecten af of stel ze bij in geval van de voorspelde overlast.

8. Vitale wijken waarin leefbaarheid & gezondheid centraal staat

Neem leefbaarheid en gezondheid op als harde toets, waarbij sociale cohesie en de fysieke leefomgeving integraal worden meegenomen. Het verbeteren van vitale wijken met kloppende harten benadrukt sociale cohesie, maar negeert andere aspecten voor behoud en verbeteren van de leefbaarheid en gezondheid.

De toenemende parkeerdruk en verkeersoverlast als gevolg van nieuwe (woon)projecten is een voorbeeld van vermindering van de leefbaarheid en gezondheid. Integreer een verplichte parkeernorm van 1,5 plek per woning in stadsrandzones. Wijs (woon)projecten af die leiden tot straat parkeren of verkeersoverlast. Dit is een logische stap om wijken leefbaar en gezond te houden.

9. Participatie: zwaarwegend advies + motiveringsplicht

De formuleringen over participatie zijn te vaag. Ondanks alle mooie voornemens in beleid hebben inwoners van Maastricht en specifiek in Vroendaal ervaren dat er onvoldoende naar hen wordt geluisterd, wat tot onvrede leidt. Het is bovendien niet logisch de uitvoering van participatie bij de projectontwikkelaar neer te leggen.

Maak participatie effectief door te waarborgen dat bewoners een zwaarwegend adviesrecht krijgen. Afwijken kan alleen met expliciete motivering. Zorg ervoor dat bewoners ondersteund worden tijdens de participatie. Leg de verantwoordelijkheid niet (alleen) bij de projectontwikkelaar. Verplicht naast de participatieparagraaf het maken en onderzoeken van tenminste één alternatief plan.

10. Nulmeting, monitoring resultaten en betrokkenheid bewoners

Om te voorkomen dat de ambities in de visie vrijblijvend zijn, verzoeken wij om waarborgen. Een nulmeting vooraf, heldere kaders & haalbare resultaten en monitoring & transparantie met betrokkenheid en participatie van bewoners gedurende de uitvoering van de Omgevingsvisie.

C. Tot slot

Tot slot nemen wij de ingediende zienswijze van Buurtbalans integraal over voor zover in de onderhavige zienswijze geen uitzonderingen of verbijzondering is opgenomen ten opzichte van de zienswijze van Buurtbalans.

D. Conclusie

Met onze verzoeken en voorstellen onder A, B en C sluit de Omgevingsvisie beter aan bij de noodzakelijke kwaliteit van Maastricht en in het bijzonder de stadsrandzone en de ambities die hiervoor geformuleerd zijn. Wij vragen u de aanpassingen vast te leggen, zodat vanzelfsprekend sprake is van een gezonde, groene en toekomstbestendige ontwikkeling. Concreet gaat het dan samenvattend om: minder woningbouw, minder massa/hoogte, meer en beter groen, klimaatadaptief bouwen, autoluwe ontsluiting, parkeren buiten de straat, en een solidaire woonmix die betaalbaarheid en doorstroming voor de eigen buurtbalans bevordert.

Wij verzoeken om een inhoudelijke reactie en uitnodiging voor een overleg.

Voor een verdere toelichting of vragen kunt u contact opnemen via nieuwbouw@vroendaal.nl.

Met vriendelijke groet,

Bewoners en leden Werkgroep Nieuwbouw Vroendaal,

5.1.2e

Reclamant 17

From: secretaris@buurtcampagne.nl
Date: 29 Aug 2025 09:46:01 +0200
To: post@maastricht.nl
Cc: 5.1.2e; info@aangenaamwoldercampagne.nl;
5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e
Subject: reactie Ontwerp Omgevingsvisie 2040

t.n.v.: Wethouder Stedelijke Ontwikkeling, de heer Frans Bastiaens
onderwerp: reactie Ontwerp Omgevingsvisie 2040

Geachte heer Bastiaens,

Graag willen we onze input geven op het voorliggend ontwerpdocument Omgevingsvisie 2040 van de gemeente Maastricht.

We zijn de samenwerkende organisaties m.b.t. bezwaar wijziging route Buslijn-3. Met de kennis opgedaan bij dit bezwaar hebben we naar het ontwerpdocument gekeken.

Dat brengt ons tot de volgende aandachtspunten:

We missen de aandacht voor een rechtstreekse OV centrumverbinding vanuit "buitenwijken" met een flink vergrijsde bevolkingsopbouw en geen winkels op loopafstand. Dat past ons inziens niet bij hetgeen Maastricht wil bereiken als inclusieve stad, woonstad en ontmoetingsstad. Een stad die solidair is aan al haar bewoners.

Als actieve verenigingen cq. stichtingen in de buurt zien wij ook de noodzaak voor gedeeld eigenaarschap (gemeente en buurten) waarvoor een nauwe relatie tussen gemeente en samenleving noodzakelijk is. Daarbij hoort als basis de genoemde duurzame dialoog tussen bewoners, partners en gemeente. Om in de toekomst juiste besluiten te kunnen nemen waarbij als kader de omgevingsvisie 2040 gehanteerd zal worden, is het noodzakelijk om een goed en up-to-date beeld te hebben van wat er speelt in de wijken. De behoeften en ideeën uit de buurten moeten helder zijn vóórdat er keuzes gemaakt worden zodat ook de consequenties van een besluit vooraf helder zijn. Hierbij hoort een eerlijke en transparante communicatie over en weer. Alleen op basis van een dergelijke samenwerking kunnen en willen wij als organisaties onze bijdragen (blijven) leveren aan een duurzame dialoog.

Om de samenwerking voor de toekomst te verbeteren, bieden wij bij deze ons ook aan als pilot-buurt (Wolder-Campagne-Biesland). Ons inziens interessant juist omdat we niet in of direct aan het centrum grenzen.

met vriendelijke groet,

namens onderstaande samenwerkende organisaties:

Stichting Aangenaam Wolder-Campagne

Buurtnetwerk Campagne

Buurtnetwerk Biesland (i.o.)

Zorgcentrum Campagne (Sevagram)

Zorgcentrum St.Gerlachus (Envida)

Stichting Samen Onbeperkt

Reclamant 18

Namens Rechtstraat Samen: Visiekader Rechtstraat – langs 5 actielijnen

1. Identiteit & profilering

De Rechtstraat is het **authentieke hart van Wyck**: een bestemmingsstraat waar bewoners en ondernemers samen zorgen voor levendigheid, gastvrijheid en kwaliteit.

- Van aanloopgebied naar **volwaardig centrumanker**.
- Authentiek, ambachtelijk en kleinschalig → complementair aan de drukte van de westzijde.
- Profilering via storytelling, gezamenlijke evenementen (bv. Route du Soleil), kunst en ambacht.

Kernboodschap: Rechtstraat = **authentieke beleavingsstraat** én herkenbaar onderdeel van het Maastrichtse centrum en waar het prettig werken en wonen is.

2. Publieke ruimte & inrichting

Een uitnodigende straat die zowel **functioneel** als **gastvrij** is.

- Vergroening, verlichting en zitplekken versterken verblijfskwaliteit.
- Goede balans tussen terrassen, bevoorrading en fietsvoorzieningen.
- Samen ontwerpen met bewoners en ondernemers (“Rechtstraat Samen”).
- **Nieuw:** Rechtstraat-zuid als schakel in de **centrumlus**: van station via Rechtstraat naar Plein 1992, Avenue Céramique en via de loopbrug naar Stadspark en Onze Lieve Vrouweplein.

Kernboodschap: De openbare ruimte versterkt **ontmoeting, veiligheid en beleving**, en maakt deel uit van een bredere centrumlus.

3. Lokaal ondernemerschap & functieharmonie

De Rechtstraat is drager van **kleinschalig ondernemerschap** en diversiteit.

- Ruimte voor zelfstandige ondernemers, makers en ambachten.
- Beschermen van betaalbare vestigingsruimte.
- Gezonde functiemix die wonen, horeca en retail in balans houdt.

Kernboodschap: **Bewoners en ondernemers samen** houden de ziel van de straat levend.

4. Duurzame mobiliteit & logistiek

Goede bereikbaarheid is essentieel om de straat aantrekkelijk en leefbaar te houden.

- Park & Walk en nabijgelegen parkeervoorzieningen behouden.

- Slimme bevoorrading via logistieke hubs of autoluwe oplossingen.
- Bereikbaar voor bezoekers uit de regio die vaak met de auto komen.
- **Nieuw:** De centrumlus maakt van Plein 1992 en Avenue Céramique een logisch onderdeel van de stadsentree. Hierdoor wordt bezoekersdruk beter verspreid tussen oost en west.

Kernboodschap: Bereikbaarheid en routing zijn levensaders voor de Rechtstraat en Plein 1992.

5. Pilot 'Autoluw Wyck'

De Rechtstraat is bij uitstek een plek om pilots voor **autoluwe en leefbare straten** te testen. Daarbij is het wel noodzakelijk dat de Antoniusstraat wordt opengesteld om sluipverkeer via de Rechtstraat-noord te ontzien.

- Balans zoeken tussen rust, veiligheid en economische vitaliteit.
- Leren van kleinschalige pilots om draagvlak en effect te meten.
- Ervaring gebruiken om te bepalen hoe de centrumlus leefbaar en bereikbaar blijft.

Kernboodschap: Autoluw waar het kan, **toegankelijk waar het moet.**

- **Samenvattend visiestatement**

De Rechtstraat ontwikkelt zich van **aanloopgebied** naar **bestemmingsstraat** en vormt de **schakel in een nieuwe centrumlus** die station, Plein 1992, Avenue Céramique en de binnenstad verbindt. Zo blijft de straat een levendig, authentiek en gastvrij hart van Wyck, waar bewoners en ondernemers samen de toekomst kleuren.

Kijk ook op www.rechtstraatsamen.nl

Gemeente Maastricht
t.a.v. de heer F. Bastiaens
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Amsterdam, 26 augustus 2025

Betreft: Zienswijze Omgevingsvisie Maastricht 2040 i.r.t. Gebiedsontwikkeling Annadal

Geachte heer Bastiaens,

Met grote interesse hebben we kennis genomen van de inhoud van de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040.

Wij zijn verheugd om te constateren dat veel kernambities die opgenomen zijn in de eerder besproken Gebiedsvisie Annadal nadrukkelijk overeenkomen met deze nieuwe Omgevingsvisie; zeker als het gaat over de volgende zaken:

- Woningen voor specifieke doelgroepen (pas-afgestudeerden, starters, studenten en senioren)
- Verdichten binnen bestaand stedelijk gebied
- Menging van functies
- Stedelijk groen
- Inzet op langzaam vervoer, beperking van autogebruik, versterken van verbindingen

Graag staan we nog even kort stil bij deze belangrijke punten, waarna we u enkele inhoudelijke denklijnen en een beperkt aantal verzoeken meegeven voor de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie 2040.

1. Doelgroep: alumni, starters, studenten en senioren

De ambities voor Annadal richten zich expliciet op het vasthouden van recent afgestudeerden (alumni) voor de stad én het creëren van meer ruimte/kwaliteit voor starters, studenten en senioren door het toevoegen van passende woningen voor deze doelgroepen. Dat sluit volledig aan bij de geformuleerde wensen in de Omgevingsvisie voor de noodzaak om talent en (studerende) jongeren aan de stad te binden en de wens om gemengde wijken te maken.

2. Verdichten binnen bestaand stedelijk gebied

Annadal past – in onze optiek – perfect binnen de beleidslijn van “verdichting binnen het bestaand stedelijk gebied” waarbij opgavegericht en gebiedsgericht de stad en de kwaliteit van de stedelijke omgeving verbeterd wordt. Annadal zal – ons inziens – op termijn hierin een belangrijke rol spelen, zowel op stadsniveau als onderdeel van het zg. “Hart van West”.

3. Gemengde functies (wonen, werken, zorg)

Zowel de Omgevingsvisie als de ambities voor Annadal (in de Gebiedsvisie) onderstrepen de wens voor multifunctionele stedelijke gebieden met wonen, werken, zorgvoorzieningen en startups als basis en versterking van vitale stadsdelen met voldoende voorzieningen in de buurt.

4. Stedelijk groen & vergroening

Ook op het vlak van groen zijn er grote parallellen te vinden tussen de ambities voor Annadal en de Omgevingsvisie; de grote nadruk op het belang van kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte en vergroening als onderdeel van gebiedsontwikkeling wordt in Annadal o.a. opgepakt door de realisatie van een buurtpark en de verdere versterking van de groene lineaire parkzone (het zg. “Kitasotopad”).

5. Stimuleren langzaam verkeer / doorwaadbaarheid

We zetten bij de ontwikkeling van Annadal in op veel mogelijk langzaamverkeer-routes (fietsen/lopen) om het gebied op deze manier te verbinden met omliggende wijken, het centrum van Maastricht en de huidige barrières aan de randen te doorbreken. Tevens streven wij naar het verder autoluw maken van de wijk Annadal om de mobiliteitstransitie hier vast gestalte te geven.

Denklijnen en verzoeken voor nadere uitwerking van Omgevingsvisie

Naast deze hoofdlijnen, waarvan wij menen dat de ambities grotendeels met elkaar in lijn liggen, zijn er ook enkele meer specifieke aandachtspunten die de Omgevingsvisie en de beoogde ontwikkeling van Annadal (op basis van de Gebiedsvisie) meer met elkaar in overeenstemming kunnen brengen. Daarbij formuleren we een aantal concrete verzoeken.

In dat kader lichten wij hieronder een aantal concrete passages uit de Omgevingsvisie toe en geven daarbij vijf wijzigingsverzoeken of verduidelijkingsvragen.

A. “Hart van West” is Brusselsepoort én Annadal

In “Figuur 9: Themakaart Wonen” op pagina 52 wordt “Hart voor West” gedeeltelijk aangeduid als “Dynamisch gebied”. Gezien de aard en schaal van de voorgenomen ontwikkelingen in dit nieuwe stadscentrum, bestaande uit de combinatie van de Brusselsepoort én Annadal, onderstrepen wij deze ambitie. Wij denken echter dat het beter aansluit bij de reeds besproken ontwikkelambitie voor Annadal om het gehele ‘Hart van West’ aan te duiden als ‘Hoogstedelijk Centrum’.

Dit sluit aan bij een bredere onduidelijkheid die wij ervaren in de toepassing van de term “Hart van West”. In de Omgevingsvisie wordt deze term op meerdere plekken gebruikt, maar ontbreekt er een consistente en eenduidige definitie. Hierdoor kan er bij de lezer onduidelijkheid ontstaan wat nu wel of niet tot het “Hart van West” wordt gerekend.

Het lijkt daarom verstandig eenduidig in de begrippenlijst te vermelden dat Annadal én de Brusselsepoort gezamenlijk het “Hart van West” vormen, met ieder zijn eigen accent op enerzijds retail (Brusselsepoort) en anderzijds zorg/welzijn/voorzieningen (Annadal) naast de beoogde woningbouw in het gehele “Hart”.

Desgewenst kunnen wij een concrete lijst met passages aanleveren waarin deze onduidelijkheid omtrent het gebruik van de term “Hart van West” zichtbaar wordt.

Wij verzoeken u daarom de term ‘Hart van West’ in de begrippenlijst eenduidig te definiëren als de krachtige combinatie van én de Brusselsepoort én het Annadal-complex gezamenlijk.

B. Juiste woningtypologieën hanteren

Graag wijzen wij u ook op de genoemde woontypologieën voor Annadal, die – ons inziens – geen recht doen aan de - in de besproken Gebiedsvisie - geformuleerde ambities op dit terrein. Op pagina 50 worden namelijk de stadsbuurten Trega-Zinkwit en Annadal gezamenlijk benoemd, gevolgd door een toelichting waarin wordt gesproken over “grondgebonden gezinswoningen met tuin”. Wij willen

hierbij opmerken dat dit - zoals reeds bekend - niet representatief is voor de gebiedsontwikkeling van Annadal. Om de gezamenlijke ambities voor Annadal ook op dit vlak te borgen, stellen wij voor om in de tekst een onderscheid te maken tussen beide ontwikkelingen.

Daarbij verzoeken wij u Annadal - conform de bekende Gebiedsvisie - correct te typen als een locatie met voornamelijk gestapelde (kleine) appartementen voor diverse doelgroepen: alumni, starters (pas-afgestudeerden), studenten en senioren.

Deze woningtypologie wordt nogmaals zo benoemd in paragraaf 7.5 (pagina 167), waar wordt gesteld dat Annadal bestaat uit “overwegend grondgebonden woningen in een kleine korrel”.

Ook hier stellen wij voor om het woord “grondgebonden” te laten vervallen, zodat de tekst eveneens overeenkomt met de feitelijke doelstelling conform de eerdere Omgevingsvisie én de – daarop gebaseerde en reeds bekende Gebiedsvisie met het daarin omschreven programma met kleinere appartementen.

C. Mobiliteit / terugdringen auto-gebruik

In het verlengde van de ruimtelijke opgaven, wordt zowel in paragraaf 5.8 (pagina 118) als in paragraaf 7.5 (pagina 167) benoemd dat in Maastricht-West wordt onderzocht of er een P+R-locatie kan worden toegevoegd.

In dat kader stellen wij voor om ook de locatie van de nabije omgeving van Annadal mee te nemen in deze verkenning. Een dergelijke locatie is meer strategisch gelegen binnen het “Hart van West” en biedt kansen om bij te dragen aan het terugdringen van het auto-gebruik voor een meer duurzame mobiliteitsoplossing in combinatie met de gebiedsontwikkeling van Annadal en het gehele “Hart van West”.

D. Doelgroepen voor wonen / niet-wonen

Graag wijzen wij u ook op de doelgroepenbenadering, zoals opgenomen in paragraaf 7.5 (pagina 167). Hierin wordt met betrekking tot het “Hart van West” terecht aandacht besteed aan senioren en starters (pas-afgestudeerden), maar blijft de reeds aanwezige doelgroep studenten nog onbenoemd.

Aangezien studenten reeds een belangrijk onderdeel vormen van het woonprogramma in Annadal, stellen wij voor om hen mee te nemen in de beschrijving van het woonaanbod en het nadrukkelijk stedelijk profiel van het gebied.

Ook willen we graag in deze mix van doelgroepen de diverse ondernemers in de zorg/welzijn/horeca niet ongenoemd laten. Het lijkt ons wenselijk om voor de gemengde invulling van de verschillende plinten in het gebied ook nog iets meer plek in te ruimen in de tekst ?

E. Gebiedsprofielen onderlegger toekomstig beleid

Tenslotte willen we u graag meegeven dat de aanstaande wijzigingen van het Woon- en Parkeerbeleid mogelijk ook aanleiding zijn om in deze gewijzigde beleidsdocumenten dezelfde gebiedsprofielen (vanaf pagina 139) als in deze Omgevingsvisie te hanteren, waardoor de Omgevingsvisie en overig beleid binnen de gemeente Maastricht hierin nadrukkelijk uitgelijnd zijn.

Wij verwachten dat grotere consistentie tussen de nieuwe Omgevingsvisie en het overige beleid, waaronder nadrukkelijker het Woon-en Parkeerbeleid, de uitvoerbaarheid nadrukkelijk versterkt.

Tenslotte

Met deze beperkte opmerkingen en concrete verzoeken beogen wij bij te dragen aan een heldere en uitvoerbare Omgevingsvisie, waarin de rol van Annadal als strategisch onderdeel van het 'Hart van West' eenduidig en herkenbaar wordt erkend.

Graag spreken wij onze waardering uit voor de openheid van het proces, uw interesse in de mening van andere partijen bij de vaststelling van deze Omgevingsvisie en zijn uiteraard graag bereid tot een nadere toelichting van deze zienswijze in een eventueel gesprek.

Wij vertrouwen erop u hiermee voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd en kijken uit naar de gewijzigde definitieve Omgevingsvisie.

5.1.2e

Buurtontwikkelaar

Advies Ontwerp Omgevingsvisie 2040

27 augustus 2025

Ons beeld

U heeft ons gevraagd naar onze zienswijze over uw Ontwerp Omgevingsvisie. Die vindt u terug onder 'Onze beoordeling'. Als Onafhankelijke Adviesraad Maastricht geven wij op pagina 3 onze adviezen die in lijn liggen met onze beoordeling. Op pagina 4 ziet u de bronnen die wij hebben geraadpleegd voor het onderdeel participatie.

Wat betreft het document zelf zien wij een lijvig document dat op zich gedegen in elkaar zit. Het vloeit voort uit een wettelijk verplichte opdracht met alle daarbij behorende regels. Niettemin zien wij nog diverse verbeterpunten. Op hoofdlijnen treft u die hieronder aan.

Onze beoordeling

Krachtens de Omgevingswet zijn gemeenten gehouden aan te geven, hoe zij hun eigen participatiebeleid invullen. Met het noemen van het voorbereidende werk van het Burgerberaad voor deze Omgevingsvisie zijn we er nog niet. De regels voor participatie die de Omgevingswet stelt, gelden niet alleen voor de Omgevingsvisie, maar ook voor omgevingsprogramma, omgevingsplan, omgevingsverordening en projectbesluit (zie Bron1). De beleidscyclus is na het aanvaarden van de Omgevingsvisie wat ons betreft nog niet voltooid. Participatie van onze inwoners is daarbij nog steeds aan de orde.

Ook het Maastrichtse Burgerberaad heeft geadviseerd over participatie en transparante communicatie. 'Er is (te) weinig te participeren', constateert het Burgerberaad voor Maastricht. Hun advies voor actieve participatie en transparante communicatie is door de gemeente overgenomen (zie Bron 2). Zo stellen wij voor ook bij het opstellen van het omgevingsplan (dat immers bindende juridische regels gaat bevatten) onze inwoners te betrekken. Bijdragen aan dat proces schept helderheid en draagt bij aan het vergroten van het vertrouwen

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning gelden dan weer andere regels. Dan moet de aanvrager het initiatief nemen. Hij moet aangeven of, en zo ja, hoe hij de omgeving betrokken heeft bij zijn project, wat de resultaten hiervan zijn en wat ons betreft vooral de motivatie waarom aanvrager eventueel is afgeweken van de inbreng van inwoners. Wij achten dit van belang bij grote aanvragers, zoals projectontwikkelaars en bedrijven. Daarom lijkt het ons helder en transparant, indien u voor hen geldende spelregels in de omgevingsverordening opneemt.

Cruciaal in de ogen van de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht is in die zin ook ons pleidooi voor een omkering van de logica als het gaat om het creëren van vitale wijken en buurten. Wij zien dat daarbij vaak een denkrichting wordt gevolgd vanuit ruimtelijke en 'gebouwelijke' concepten en dat daardoor de veerkracht van inwoners zal toenemen en de

saamhorigheid zal worden bevorderd. Wij vinden het van groot belang, dat de gemeente structureel en geregeld in gesprek is met haar inwoners, de fijnmazige sociale infrastructuur van haar inwoners begrijpt en samen met haar inwoners bouwt aan hun vitaliteit en saamhorigheid. De gebouwde omgeving zal daar dan op volgen en niet andersom.

Wat ons ook is opgevallen, is dat als onderliggende beleidsstukken onder andere de Stadsvisie, economische visie, sociale visie en cultuurvisie zijn gebruikt. Maar het VN-Verdrag Handicap wordt pas voor het eerst op pagina 66 van uw Ontwerp Omgevingsvisie genoemd. Nederland heeft het VN-Verdrag Handicap in 2016 geratificeerd en daarmee heeft dit verdrag kracht van wet gekregen, ook voor lagere overheden. In augustus 2024 heeft de Commissie VN-Verdrag Nederland er nog op gewezen, dat het op dit gebied ernstig tekortschiet en benadrukt dat huidige, maar zeker ook toekomstige wet- en regelgeving in lijn gebracht moeten worden met het VN-Verdrag Handicap. Daarom vinden wij het van belang dit verdrag, net als alle andere onderliggende beleidsstukken in de inleiding te noemen en niet pas op pagina 66.

In dit verband vinden wij het van belang, dat u in de omgevingsverordening ook bepalingen opneemt die exploitanten van restaurants, cafés e.d. voor het verkrijgen van een omgevings-c.q. bouwvergunning verplicht te voldoen aan de voorwaarden van toegankelijkheid in het VN-Verdrag. Dit is immers een instrument dat de gemeente hiertoe in handen heeft.

Op pagina 22 constateert u dat de leefomgeving in Maastricht achterblijft bij andere gemeenten qua beweegvriendelijkheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte. Dit is zeer zorgwekkend en vereist meer aandacht. Er is sprake van 'segregatie' en 'het welzijn staat onder druk'. U noemt wel punten langs welke weg dit te verbeteren, maar daar blijft het bij in uw Ontwerp Omgevingsvisie. Wij zouden dit graag verder willen zien uitgewerkt.

Op pagina 28 benadrukt u de verbondenheid van Maastricht met de (Eu)regio. Dat is prima, maar helaas is grensoverschrijdend Euregionaal vervoer voor mensen met een beperking op dit moment vrijwel onmogelijk. Het VN-Verdrag Handicap stelt, dat mensen met een beperking overal moeten kunnen komen. Verbeteringen in het grensoverschrijdend Euregionaal vervoer kunnen wat ons betreft niet wachten tot 2030 of 2040.

Op pagina 34 gaat het over Maastricht als 'groene stad'. Wij vinden het jammer dat u in dit hoofdstuk de 7 Natura2002-gebieden niet gewoon benoemt. Verder gaat het in dit hoofdstuk vooral over de buitengebieden en te weinig over het vergroenen van de stad zelf. Deze vergroeningsopgave is er wel, maar is moeilijk zichtbaar in een veel te klein kaartje op pagina 150. Mogen wij ervan uitgaan, dat de gebieden in de stad die in aanmerking komen voor de vergroeningsopgave, vanaf 2026 beter zichtbaar zullen zijn in uw gemeentelijke klimaatatlas of kaartviewer?

Mogen wij er tenslotte van uitgaan, dat de Omgevingsvisie straks voor alle inwoners van Maastricht goed leesbaar is en gemakkelijk te begrijpen? En in ten minste de Engelse taal beschikbaar is voor onze inwoners die de Nederlandse taal nog niet voldoende machtig zijn?

Onze adviezen

-Wij adviseren u bij de verdere beleidsmatige uitwerking van uw Omgevingsvisie onze inwoners vroegtijdig te betrekken, ook inwoners met een andere culturele achtergrond. Door structureel en geregeld in gesprek te gaan met de inwoners van onze stad, kunnen zij op zijn minst het gevoel krijgen dat ook met hun belangen -waar mogelijk- rekening wordt gehouden.

-Wij adviseren u aan uw Omgevingsvisie een hoofdstuk toe te voegen over de invloed van het VN-Verdrag Handicap op alle onderdelen van uw visie, ook het vervoer. Daarnaast adviseren wij u in uw omgevingsverordening op het gebied van toegankelijkheid voorwaardelijke bepalingen op te nemen voor het afgeven van vergunningen.

-Wij adviseren u in uw omgevingsverordening bepalingen op te nemen die grote initiatiefnemers als projectontwikkelaars en bedrijven ertoe verplichten bij het aanvragen van een omgevingsvergunning of, en zo ja, hoe zij de omgeving hebben betrokken bij hun plan of project, wat de resultaten hiervan zijn en vooral de motivatie waarom zij van de inbreng van inwoners eventueel zijn afgeweken.

-Wij adviseren u de 7 Natura2000-gebieden in uw Omgevingsvisie te noemen en de gebieden in de stad die u heeft aangemerkt voor de vergroeningsopgave vanaf 2026 beter zichtbaar te laten zijn in uw gemeentelijke klimaatatlas of kaartviewer.

-Wij adviseren u uw Omgevingsvisie gemakkelijk leesbaar en begrijpelijk te maken en beschikbaar in ten minste de Engelse taal, zodat u zoveel mogelijk inwoners kunt betrekken bij de verdere beleidsmatige uitwerking van uw Omgevingsvisie.

Namens de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht tekenen

Hoogachtend,

5.1.2e

i.o.

5.1.2e

voorzitter

5.1.2e

5.1.2e

secretaris

Geraadpleegde bronnen:

Bron 1: Informatiepunt Leefomgeving, Experts in Omgevingswet en leefomgeving

De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie. Daarmee kunnen overheden namelijk op tijd belangen, meningen en creativiteit op tafel krijgen. De wet zegt over participatie: *het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden[...] bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit*. Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties en bestuurders van overheden.

Gemeenten, provincies en waterschappen moeten ook aangeven hoe ze hun eigen participatiebeleid hebben ingevuld. Er is één uitzondering: bij het aanvragen van een omgevingsvergunning moet juist de aanvrager het initiatief nemen. Hij moet aangeven of, en zo ja hoe, hij de omgeving betrokken heeft bij zijn plan en wat de resultaten hiervan zijn.

Overzicht regels over participatie in instrumenten

De regels voor participatie gelden voor de volgende wettelijke instrumenten:

- omgevingsvisie
- programma
- omgevingsplan
- omgevingsverordening
- waterschapsverordening
- projectbesluit
- omgevingsvergunning

Ruimte voor maatwerk

De wet schrijft niet voor welke vorm participatie moet hebben. Daar zijn het bevoegd gezag en de initiatiefnemer vrij in. Ze kunnen eigen keuzes maken voor de inrichting van een participatieproces. Logisch, want de locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen zijn elke keer anders. En ook het moment waarop de participatie start, verschilt per situatie.

Bron 2: Eindrapport Burgerberaad 2023 Maastricht

1.3 Aangenomen adviezen

Advies 1. Actieve participatie en transparante communicatie

1. Aanleiding

Wat zien we? Wat is er aan de hand?

Al te vaak zijn participatieavonden of inspraakavonden niet meer dan informatieavonden. En is er (te) weinig te participeren. Daardoor laat de communicatie tussen de gemeente en de burger- en het bereik daarvan - sterk te wensen over. Je moet immers je doelgroepen kennen en weten hoe die te bereiken. Op sociale media is het actief volgen van de gemeente nog voor verbetering vatbaar. Ook weet niet iedere inwoner welke andere kanalen beschikbaar zijn.

Daardoor wordt de burger niet genoeg betrokken bij de vorming en uitvoering van het gemeentelijk beleid.

2. Ambitie

Wat willen we? Hoe willen we dat de stad eruitziet in 2040? Waarom vinden we dat belangrijk? We willen dat de bestuurders/gemeenteraad in 2040 inwoners actief betrekken bij het formuleren van beleid. Inwoners willen meer mogelijkheden om actief mee te praten en mee te denken: geef de burgers de kans (meer dan nu) om hun stem te laten horen. Dat lukt alleen als de juiste informatie over beleid (of voorgenomen beleid) op het juiste moment en via de juiste kanalen bij de (juiste) inwoners aankomt.

3. Denkrichting van het burgerberaad

Wat is daarvoor nodig?

Participatie is - in onze ogen - het actief betrekken van inwoners bij beleid. We realiseren ons dat wellicht niet iedere inwoner van Maastricht zit te wachten op permanente participatie. Tegelijkertijd zouden we willen dat inwoners weer (meer) geloof krijgen in de lokale overheid. De gemeente moet bovendien burgerinitiatieven van inwoners faciliteren en stimuleren. Zorg dus dat gemeentelijke communicatie zo veel mogelijk inwoners bereikt. Zodat inwoners weten wat er speelt en waarop inspraak mogelijk is. En zich realiseren dat participatie zin heeft, doordat hun inbreng serieus genomen wordt.

Participatie moet op lokaal niveau georganiseerd worden. En voor iedereen toegankelijk zijn. Inspraak moet serieus worden behandeld. En meegewogen in de besluitvorming. Wanneer iets niet kan, moet duidelijk worden gecommuniceerd waarom dat niet gebeurd is. De gemeente dient er op toe te zien dat de deelname aan participatieve trajecten (qua deelnemers) divers van aard is en blijft. Zodat er sprake is van een zo breed mogelijk gedragen mandaat. Tot slot is ook terugkoppeling aan deelnemers essentieel.

Reclamant 21

Aan: Gemeente Maastricht
ter attentie van Omgevingsvisie
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Uw kenmerk: Contact: Klant Contact Centrum (KCC)
Ons kenmerk: 809981 Telefoon: 14 043

Datum: 27 augustus 2025
Onderwerp: Zienswijze ontwerp omgevingsvisie gemeente Maastricht
Bijlagen:

Geachte gemeenteraad van Maastricht,

Met veel belangstelling hebben wij kennisgenomen van het ontwerp van de Omgevingsvisie Maastricht 2040. In de eerste plaats willen wij u complimenteren met de volledigheid en gedetailleerdheid van deze (ontwerp)visie.

Wij willen gebruik maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen met betrekking tot het volgende aspect:

In de ontwerpvisie wordt ruimte gereserveerd voor een (mogelijk) toekomstig tracé voor het regionale Warmtenet Zuid-Limburg (WZL). De beoogde route van dit tracé is zo ver wij weten nog niet bekend en afgestemd en vastgesteld door de stakeholders die hierbij betrokken zijn, waaronder de gemeente Meerssen. Op pagina 110 van het ontwerp van de omgevingsvisie wordt in hoofdstuk 5 bij de ruimtelijke vertaling van de thema's op de themakaart Energie deze tracéreservering echter doorgetrokken tot in de kern Rothem op het grondgebied van de gemeente Meerssen. Zoals bekend bevindt het WZL zich nog niet in een fase dat uitspraken kunnen worden gedaan over het tracé naar Maastricht en Meerssen. De bevoegdheid omtrent een keuze voor een dergelijk tracé binnen de gemeente Meerssen is aan Meerssen, niet aan Maastricht. Het is zodoende dan ook voorbarig om dit om dit op te nemen als de gemeente Meerssen hier geen besluit in heeft genomen.

Om deze reden verzoeken wij om de tracéreservering niet door te tekenen tot in de Gemeente Meerssen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester

ders van Meerssen

Gemeente Meerssen

Bezoekadres:
Bestuurscentrum
Markt 50
6231 LS Meerssen

Telefoon 14 043
Fax 04
Postadres
Postbus
6230 A

info@m
www.m
KVK-nu

5.1.2e

134.

50443089

.d.-aocamemnummer: 809987

1 van 2

/ /

Reclamant 22

Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

Gemeente Maastricht
T.a.v. het college van B&W
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Datum: 29-08-2025

Betreft: Zienswijze ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

Geacht college,

Namens Maatschap Hartmann-Marx en Hartmann Maastricht B.V., beiden gevestigd aan de Bronckweg 500 te Maastricht, dienen wij hierbij onze zienswijze in op het ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. Wij sluiten ons nadrukkelijk aan bij de zienswijzen van zowel Cumela Nederland als de LLTB en willen daarnaast specifieke zorgen voor onze bedrijven en percelen benadrukken. Het betreft onder meer onze bedrijfsgronden tussen de wijk Vroendaal en het Natura 2000-gebied Savelsbosch, waarop volgens de ontwerpvisie meerdere beleidsaanduidingen rusten: de groene stadszoom, groenblauwe dooradering en percelen in beoogd natuurrijk gebied. De mogelijke consequenties van deze aanduidingen voor onze bedrijfsvoering zijn aanzienlijk en onvoldoende duidelijk.

1. Gevolgen voor landbouw en bedrijfsvoering

In de ontwerpvisie wordt gesproken over emissiereductie, transitie naar duurzame landbouw en beperking van mest en gewasbeschermingsmiddelen. Wij benadrukken dat de moderne gangbare landbouw, zoals wij die bedrijven, momenteel niet alleen de meest economische, maar ook de meest duurzame vorm van landbouw is in termen van ecologische voetafdruk per kg verbouwd voedsel en reeds onder zeer strikte Europese en landelijke regelgeving valt. Onze bedrijfsvoering voldoet ruim aan alle normen, waaronder emissiearme bemesting en geïntegreerde gewasbescherming. We zijn nauw betrokken bij innovaties de sector en passen die toe waar mogelijk. Wij hebben bovendien vrijwillig ecologische maatregelen genomen, zoals akkerrandenbeheer en deelname aan het korenwolfprogramma, en behalen daarmee de hoogste ecopremiescores binnen het GLB.

Eventuele aanvullende gemeentelijke beperkingen op het gebruik van mest of gewasbeschermingsmiddelen zouden onze bedrijfsvoering ernstig schaden en zelfs onmogelijk kunnen maken. Dit is onacceptabel zonder volledige planschadevergoeding en voorafgaand overleg met ons als direct belanghebbende.

2. Economische en sociale impact

Onze bedrijven bieden werk aan meer dan tien vaste medewerkers en seizoenskrachten die dit werk met expertise en passie uitvoeren en hun gezinnen daarmee onderhouden.

Onzekerheid over toekomstige gebruiksbeperkingen belemmert investeringen in duurzame technieken en bedreigt de continuïteit van ons familiebedrijf. Daarnaast leidt het tot waardedaling van onze gronden wanneer landbouwkundige functies worden beperkt of herbestemd naar natuur. Wij verzoeken de gemeente expliciet rekening te houden met deze economische en sociale gevolgen.

3. Energie en hoogspanningsnet

Wij delen de duurzaamheidsambities van de gemeente en wekken reeds duurzame energie op. Wij zien kansen voor lokale energieopslag en buurtbatterijen, waarmee netcongestie vermindert kan worden. Wij betreuren het dat deze mogelijkheden onvoldoende worden benut, terwijl tegelijk een nieuw hoogspanningstracé dwars door onze gronden is beoogd, zonder voorafgaand overleg of duidelijkheid over gezondheidsrisico's en planschade.

4. Juridische en procedurele aspecten

De ontwerpvisie is op meerdere punten te vaag om de daadwerkelijke gevolgen voor onze bedrijven te kunnen beoordelen. Zonder concrete onderbouwing en effectstudies is het onmogelijk de proportionaliteit van de maatregelen te beoordelen. Wij verzoeken de gemeente daarom beleidskeuzes te baseren op feiten en niet moet laten leiden door allerlei gevoelens en meningen, transparant te communiceren en ons actief te betrekken bij nadere uitwerking. De inzet van allerlei zones en beperkingen is een zeer zwaar middel dat wanneer toegepast, dan ook significant moet bijdragen aan het probleem. Regels en verordeningen die niet gebaseerd zijn op feiten dragen niet bij aan vertrouwen in de overheid.

5. Conclusie en verzoek

Wij verzoeken het college om in de definitieve Omgevingsvisie Maastricht 2040 de volgende punten op te nemen:

- Behoud van gangbare landbouw op onze bestaande gronden zonder aanvullende gemeentelijke restricties;
- Volwaardige compensatie bij eventuele beperkingen of functieveranderingen;
- Actieve betrokkenheid van ons als grondeigenaren bij verdere planvorming;
- Ondersteuning van duurzame energie-initiatieven op onze bedrijven als alternatief voor nieuwe grootschalige infrastructuur.

Wij zien een constructieve dialoog over de toekomst van het buitengebied graag tegemoet.

Hoogachtend,

Maatschap Hartmann-Marx en Hartmann Maastricht B.V.

5.1.2e

Bronckweg 500
6228 XV Maastricht

Reclamant 23

From: 5.1.2e
Date: Thu, 28 Aug 2025 09:52:19 +0200
To: "post@maastricht.nl" <post@maastricht.nl>
Cc: 5.1.2e

5.1.2e

Subject: Reactie projectorganisatie Zuidelijk Maasdal op ontwerp-omgevingsvisie Maastricht 2040

Geachte heer/hevrouw,

Via uw bekendmaking zag ik de ontwerp-omgevingsvisie Maastricht 2040, welke op dit moment ter inzage ligt. Namens de projectorganisatie Zuidelijk Maasdal wil ik graag aandacht vragen voor een aantal passages in de visie die betrekking hebben op het project. Deze reactie kan - wellicht ten overvloede- overigens niet worden opgevat als een reactie vanuit de bij het project betrokken moederorganisaties.

Het project Zuidelijk Maasdal betreft een MIRT-verkenning in het gebied van de Belgische grens bij Eijsden tot en met de monding van de Geul bij Voulwames, waarin maatregelen nodig zijn om veilig te kunnen blijven wonen, werken, recreëren en varen. In het project Zuidelijk Maasdal werken we samen met u, de andere vijf betrokken overheden en de omgeving samen aan het integraal oplossen van vier grote opgaven: hoogwaterveiligheid op orde brengen, vlot en veilig transport over water, versterken van de natuur en ruimtelijke ontwikkeling. Het maatregelenpakket dat onderdeel uitmaakt van de voorkeursbeslissing, volgt (pas) aan het eind van de verkenning.

Zoals bij u bekend, bereidt de projectorganisatie Zuidelijk Maasdal, vanwege de integrale aanpak, ook een gebiedsvisie voor. De vaststelling van de gebiedsvisie is gepland in de eerste helft van 2026 en bevat een ruimtelijk kader voor het Zuidelijk Maasdal, dat gedurende de verkenning nader wordt uitgewerkt en geconcretiseerd. Vanuit deze aanpak ziet het project voor wat betreft de ontwerp-omgevingsvisie (alvast) een aantal suggesties die specifiek het gebied rondom de Maas in Maastricht ruimtelijk beter positioneren en de ruimtelijke kwaliteit binnen het gebied van het Zuidelijk Maasdal verhogen. Dit kan bijvoorbeeld door het belang van de Maas en haar oevers als levensader, identiteitsdrager, waterweg en stedelijke ontmoetingsplek op strategisch niveau een plek te geven (H3 en 4). Of door de Maas en oevers te benoemen als onderdeel van de groene stad (H 4.1). Een ander voorbeeld is het benoemen van de recreatieve verbindingen met de Maas bij de Health Campus te benoemen (H 4.5).

We zouden dit graag in een gesprek met u nader willen toelichten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Projectmanager Zuidelijk Maasdal

M 5.1.2e

www.zuidelijkmaasdal.nl

The logo for Zuidelijk Maasdal features the company name in a bold, sans-serif font. The word 'zuidelijk' is positioned above 'maasdal'. A thick yellow horizontal bar is located above the word 'zuidelijk', and a thick blue horizontal bar is located below the word 'maasdal'.

**zuidelijk
maasdal**

E-mail disclaimer: De inhoud van deze mail is vertrouwelijk en voorbehouden aan de geadresseerde. Wanneer deze mail niet voor u bestemd is, is verspreiding op welke manier dan ook, in strijd met de wet. Gelieve ons te verwittigen indien deze mail niet voor u bestemd is.

Aan het College van Burgemeester en Wethouder
T.a.v. Team Omgevingsvisie
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

College van Bestuur

uw kenmerk

ons kenmerk
C25.01454-LB

doorkiesnummer
5.1.2e

Maastricht
26 augustus 2025

Betreft: Reactie UM op ontwerp omgevingsvisie Maastricht 2040

Geachte leden van B&W,

De Universiteit Maastricht erkent de brede ambitie van de gemeente om Maastricht te ontwikkelen tot een gezonde, inclusieve en duurzame stad. Wij waarderen de ingezette koers en willen hierbij enkele punten onder de aandacht brengen die voor ons als belangrijke stakeholder in de regio (met 5.000 medewerkers en 24.000 studenten) cruciaal zijn. Deze schriftelijke reactie geven we op uitnodiging van de gemeente Maastricht in het kader van de publieke inspraakprocedure.

1. Doorontwikkeling Brightlands Maastricht Health Campus

De UM benadrukt dat de komst van de Einstein Telescoop en de verdere versterking van de Euregionale kennisinfrastructuur op de Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC) grote kansen bieden voor werkgelegenheid en kennisontwikkeling binnen de Euregio. UM zet de samenwerking met gemeente, MUMC+ en Provincie Limburg graag krachtig voort. Wij pleiten ervoor om de samenwerking rond het Einstein Telescoop en de verdere ontwikkeling van de BMHC expliciet te prioriteren en te versterken in het verdere beleid en de uitvoering van de visie. Met het doel om dit gebied te ontwikkelen tot motor van de Limburgse kenniseconomie; een aantrekkelijke leefomgeving te creëren en talent voor onze regio te behouden. UM deelt verder de opvatting dat er aandacht nodig is voor werkgelegenheid, ook voor praktisch opgeleiden. Als de economische groei ten goede komt aan alle inwoners zal dat helpen in het zijn van een meer inclusieve gemeenschap.

2. Verduurzaming van UM panden in de binnenstad

De UM ondersteunt de ambitie voor duurzame ontwikkeling, maar ziet dat er nog veel obstakels bestaan, met name voor renovaties van UM panden in de binnenstad. Het vergunningentraject en de strikte regels omtrent monumentenbeheer vormen momenteel grote knelpunten bij het snel kunnen doorvoeren van duurzame renovaties en energietransitieprojecten. Wij vragen de gemeente om de ruimte voor verduurzaming te

Bezoekadres
Minderbroedersberg 4-6
6211 LK Maastricht

Postadres
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Nederland

T +31 43 388 2222

Rekeningnr.: 065.76.18.705
IBAN: NL05 INGB 0657 6187 05
BIC: INGBNL2A
BTW identificatie EU
NL0034.75.268.B01

www.maastrichtuniversity.nl

KvK nr.: 50169181

vergroten middels een juiste invulling en uitwerking van de motie Versoepeling Monumentenbeleid d.d. 24 juni 2025 van het CDA die door een ruime meerderheid van de raad is aangenomen en hiermee meer flexibiliteit zou moeten bieden ten aanzien van verduurzaming van monumentale gebouwen in Maastricht zonder de historische kwaliteit van de gebouwen uit het oog te verliezen.

3. Maatschappelijke betrokkenheid, sociale cohesie en integratie van studenten

Veel medewerkers en studenten van de UM wonen in Maastricht en zijn maatschappelijk betrokken. Het faciliteren van initiatieven die bijdragen aan het verminderen van sociale ongelijkheid, vergroening en samenhang in de stad, past binnen onze maatschappelijke missie. Wij zien hier grote kansen om via onze onderwijs- en onderzoeksactiviteiten bij te dragen aan versterkte sociale cohesie en inclusie, wat niet alleen de leefbaarheid verhoogt, maar ook de langdurige betrokkenheid van onze gemeenschap bij de stad versterkt. UM deelt de visie dat het een belangrijke opgave is om de verschillen tussen de stadsdelen te verkleinen en voorzieningen breed beschikbaar te maken. UM is de jongste universiteit van Nederland en ziet het 50 jarig bestaan in 2026 als een kans om meer verbindingen tussen UM gemeenschap en Maastrichtse samenleving tot stand te brengen.

4. Mobiliteit en verkeersluwe binnenstad

De UM ondersteunt het streven naar een verkeersluwe en duurzame binnenstad. Desalniettemin blijft het van belang dat UM panden goed bereikbaar blijven met de auto en de bestaande parkeervoorzieningen in tact blijven. UM deelt de visie dat investeringen in goede fietsroutes, openbaar vervoer, en slimme mobiliteitsoplossingen cruciaal zijn en blijft graag met de gemeente in gesprek over het mobiliteitsbeleid.

5. Waterbeheer en klimaatadaptatie

De wateroverlastproblematiek en de bescherming van kwetsbare infrastructuur zoals onderzoeksfaciliteiten en medische voorzieningen in Randwyck vragen om extra aandacht voor waterveiligheid en klimaatadaptatie. Wij pleiten voor een integrale aanpak en intensievere regionale samenwerking op dit vlak, zodat de waterhuishouding in Maastricht toekomstbestendig wordt ingericht.

Conclusie

De UM onderschrijft de hoofdlijnen van de visie en ziet grote meerwaarde in nauwe samenwerking, met name rond de versterking van de regionale kennisinfrastructuur en het versnellen van verduurzaming. Wij vragen de gemeente hierbij meer ruimte en flexibiliteit te bieden voor duurzame initiatieven, zodat we samen kunnen bouwen aan een gezonde, inclusieve en innovatieve stad. Via de intensieve samenwerking met het MUMC+ wil de UM bovendien een wezenlijke bijdrage leveren aan het thema gezonde stad. Verder waarderen wij dat de gemeente zich uitspreekt voor Maastricht als internationale stad, een speerpunt dat wij nadrukkelijk delen en actief willen blijven ondersteunen. De gezamenlijke lobby tegen beperkende maatregelen voor de instroom van internationale studenten is daarvan een goed voorbeeld.

Wij kijken uit naar een constructieve voortzetting van de dialoog en de uitvoering van deze belangrijke beleidsopgaven.

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur
van de Universiteit Maastricht,

5.1.2e

Voorzitter

College van burgemeester en wethouders
Gemeente Maastricht

Raad van Bestuur

uw kenmerk

Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

ons kenmerk	25.0015301
doorkiesnummer	5.1.2v 5.1.1e
datum	28 augustus 2025

Verzending per email:
post@maastricht.nl

Betreft: Ontwerp Omgevingsvisie 2040

Geachte leden van het college van burgemeester en wethouders,

Met interesse hebben wij kennisgenomen van de 'Ontwerp Omgevingsvisie 2040' van de gemeente Maastricht. Als Maastricht UMC+ voelen wij ons op vele manieren verbonden met de stad: als één van de grootste werkgevers¹, als verlener² van basiszorg voor Maastricht en omgeving en academische zorg voor Zuidoost-Nederland en als opleider van artsen, wetenschappers en verpleegkundigen van de toekomst³. Maar ook voelen wij ons ook betrokken bij de gezondheid van de Maastrichtenaar: als kennis- en expertisecentrum op het gebied van preventie en vitaliteit willen we steeds meer bijdragen aan gezondheid van de maatschappij, dus ook de inwoners van Maastricht. Vanuit deze verbondenheid reageren wij op de 'Ontwerp Omgevingsvisie 2040'.

Gezondheid

Het toekomstbeeld van een gezonde, duurzame en leefbare stad delen wij met u. In de definitie van de Wereldgezondheidsorganisatie is gezondheid een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere gebreken. Daarom onderstrepen wij dat gezondheid een brede benadering vraagt, zoals u beschrijft. Concreet betekent dat de noodzaak tot een benadering waarin gezondheid onderdeel uitmaakt van alle beleidsterreinen (*Health in All Policies, HiAP*).

Als kennis- en expertisecentrum op het gebied van preventie en vitaliteit beschikken we over kennis die verder rijkt dan alleen genezen. Onze onderzoekers

¹ In 2024: 6.762 in dienst van het ziekenhuis, 2.055 in dienst van de Faculty of Health, Medicine and Life Sciences (FHML)

² In 2024: 23.580 opnamen, 24.715 dagbehandelingen en 569.353 consulten (polikliniek, SEH en digitaal).

³ Bijvoorbeeld: 5383 ingeschreven studenten aan de FHML op 1 oktober 2024, 278 promoties in 2023

Maastricht UMC+

verdiepen zich al jaren in gezondheidsvraagstukken in onder meer het onderwijs⁴ en in ruimtelijke ordening⁵. Daarnaast kennen we een jarenlange traditie van onderzoek op het gebied van gezondheidsverschillen en gezondheidsvaardigheden. Ook onze medici werken met overtuiging samen met de gemeente Maastricht en het sociaal domein om bij te dragen aan de gezondheid van inwoners, denk hierbij aan Your Coach Next Door als aanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas en het Beweeghuis, ons gezamenlijke beweegnetwerk dat onlangs werd erkend door de Vereniging Sport en Gemeenten als 'beste initiatief op sport- en beweegbeleid van het jaar 2023-2024'. Tot slot wijzen we graag op de diverse 'Academische Werkplaatsen' waarmee we concrete maatschappelijke problemen verbinden aan wetenschappelijke inzichten⁶.

Met deze voorbeelden willen wij u aantonen dat wij enorm gemotiveerd zijn om, buiten het domein van de zorg en genezing, bij te dragen aan de gezondheid in Maastricht. Wij roepen u dan ook op om het toekomstbeeld van een gezonde, duurzame en leefbare stad waar te maken door gezondheid integraal onderdeel te laten zijn van alle beleidsterreinen. We spreken daarbij ons commitment uit om daar met onze kennis en expertise aan bij te dragen. De intensieve samenwerking tussen de Universiteit Maastricht en het Maastricht UMC+ gaat hierbij helpen.

Brightlands Maastricht Health Campus

Als onderdeel van de Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC) geloven wij dat de versterking van de Euregionale kennisinfrastructuur op deze campus grote kansen biedt voor werkgelegenheid en kennisontwikkeling binnen Maastricht en de Euregio. Daarom zijn wij verheugd dat BMHC benoemd wordt als één van de vijf bewegingen om nieuw ruimtelijk beleid te definiëren. Dit past ook bij onze bestaande samenwerking en de wijze waarop we in gezamenlijkheid werken aan plannen voor de (nabije) toekomst op en rondom de campus. Hierbij ondersteunen we de ambitie van een autoluwe kern van de campus, waarbij we benadrukken dat een goede bereikbaarheid met alle vormen van vervoer voor onze patiënten, bezoekers en medewerkers van cruciaal belang is.

Arbeidsmarkt

In de 'Ontwerp Omgevingsvisie 2040' benoemt u kort de arbeidsmarkt, waarbij geconstateerd wordt dat 'het aantrekken en behouden van (inter)nationale studenten, grenswerkers in internationals onmisbaar is'. Wij begrijpen dat een

⁴ Denk aan Gezonde Basisschool van de Toekomst, Krachtvoer voor het VMBO en SuperFIT voor de kinderopvang.

⁵ Denk aan RuimteGIDS, een project waarin al wordt samengewerkt met de gemeente Maastricht.

⁶ Zie <https://www.gezonderegio-zon.nl/academische-werkplaatsen>

omgevingsvisie geen plek biedt aan uitgebreid arbeidsmarktbeleid, maar willen naar aanleiding hiervan onderstrepen dat het binden en behouden van werknemers één van de grootste uitdagingen is in deze tijd, niet alleen voor het Maastricht UMC+. Een initiatief als de Employer Board Maastricht Region is daarom zeer gewenst. Tegelijkertijd willen we benadrukken dat aandacht voor grensarbeid (13% van onze medewerkers woont over de grens) en arbeidsmarkt van groot belang is en blijft. Naast de aandacht die u reeds hebt voor beschikbare woningen voor studenten en doelgroepen gekoppeld aan de campus, willen wij ook vragen om ook aandacht te hebben voor de beschikbaarheid van betaalbare woningen voor medewerkers die aan het begin van carrière staan bij de UM en of MUMC+.

Klimaatverandering en gezondheid

In de 'Ontwerp Omgevingsvisie 2040' benoemt u terecht de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, hittestress en luchtvervuiling. Deze ontwikkelingen hebben directe impact op de gezondheid van de inwoners van Maastricht. Om hierop voorbereid te zijn lanceren wij op 29 augustus 2025 Climate HEALTH, een nieuw instituut dat zich richt op de gezondheidsgevolgen van klimaatverandering. Hierin bundelen de acht FHML-onderzoeksinstituten en de klinische afdelingen van het Maastricht UMC+ hun krachten. Samen ontwikkelen wij kennis en oplossingen om kwetsbare groepen in onze regio beter te beschermen en de zorg duurzaam toekomstbestendig te maken.

Belangrijk uitgangspunt van Climate HEALTH is dat onderzoek altijd verbonden is met maatschappelijke vraagstukken. Wij gaan dan ook graag met u in gesprek hoe onze ambities op het gebied van klimaat en gezondheid kunnen bijdragen aan de ruimtelijke thema's die u in de Omgevingsvisie 2040 agendeert.

Hoogwaterveiligheid en waterstofnet

Tot slot twee belangrijke thema's voor het MUMC+: ten eerste is hoogwaterveiligheid van cruciaal belang voor MUMC+ gezien de 'onmogelijkheid' van een totale ontruiming van MUMC+. Er heeft reeds correspondentie plaatsgevonden met het college van B&W over een tijdelijke additionele waterkering totdat er een structurele oplossing is in 2040 tot 2050.

Ten tweede is er sprake van een mogelijk waterstofnet en concentratie hiervan rondom de Beatrixhaven vanwege de concentratie van 'maakindustrie' alhier. Echter, ook voor MUMC+ kan een waterstofnet een enorm voordeel bieden richting een 'gasloos' ziekenhuis. Dit zou voor het ziekenhuis een enorm voordeel kunnen bieden op het gebied van noodzakelijke investeringen in duurzaamheid.

Samenwerking

Wij ondersteunen uw toekomstvisie en zien, zoals hierboven beschreven, diverse kansen. Gezondheidsvraagstukken vragen om domein overstijgende samenwerking. In meerdere opzichten zijn we als gemeente Maastricht en Maastricht UMC+ daarom al op de goede weg. Laten we deze weg voortzetten en onze samenwerking bestendigen en waar mogelijk verstevigen!

Hoogachtend,
Namens dé Raad van Bestuur Maastricht UMC+

Voorzitter Raad van Bestuur

Zienswijze op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

Datum: 29 augustus 2025

Aan: Gemeente Maastricht, ter attentie van Omgevingsvisie
Postbus 1992
6201BZ Maastricht

Ingediend per mail op: post@maastricht.nl ter attentie van Omgevingsvisie

Indieners: 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e Bemelen (mail@ 5.1.2e
5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e Amsterdam (5.1.2e
5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e Amsterdam 5.1.2e

Pagina's 1-25

Reden voor indienen visie:

- 1) Als eigenaren van Veldstraat 4-6 te Maastricht (Kadastraal perceel A 8667) zijn wij belanghebbend bij het herstel van de bebouwingsmogelijkheid op ons perceel in de Omgevingsvisie 2040. In de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 komt duidelijk naar voren dat sprake is van een groot woningtekort en een grote woningbouwopgave. Er zijn ruimere provinciale kaders voor herbouw en nieuwbouw. Bovendien biedt de Omgevingswet ruimere kaders. De woningbouwopgave tezamen met de ruimere stedelijke, provinciale en landelijke kaders, de economische rol van de Brighthlands Health Campus - die op een steenworp afstand ligt van ons perceel en trekpleister is voor diverse doelgroepen op zoek naar een woning- maken duidelijk dat er ruimte is voor het wederom opnemen van de bebouwingsmogelijkheid van een twee-onder-een-kapwoning (die opgenomen was in het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal) in de Omgevingsvisie Maastricht 2040. Daarnaast gaat van vele voorbeelden van recent gemeentelijk beleid over het teruggeven en/of uitbreiden van bebouwingsmogelijkheden aan eigenaren van andere nabijgelegen percelen in afwijking op het bestemmingsplan, een precedentwerking uit waarop wij ons beroepen in het kader van gelijke behandeling. Door de bebouwingsmogelijkheid op ons perceel te herstellen in de Omgevingsvisie Maastricht 2040 wordt ons de mogelijkheid geboden bij te dragen aan de woningopgave in Maastricht, waaraan aantoonbaar behoefte is. Zie nadere onderbouwing in deze brief.
- 2) Wij zien dat op alle kaarten van de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040, het gebied waarin ons perceel ligt, incorrect is aangeduid door verkeerde inkleuring van de zone aan de zuid zijde van de Veldstraat ofwel de even zijde. Daardoor lijkt het dat ons perceel, evenals de private percelen van andere eigenaren aan de even zijde van de Veldstraat gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg, publiek openbaar groengebied betreffen, terwijl het private afgesloten percelen zijn, niet openbaar toegankelijk voor publiek. De verkeerde inkleuring van de kaarten in de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 zijn strijdig met de werkelijkheid en met de kaarten van het Kadaster. Onze zienswijze betreft het verzoek tot correctie van de onjuiste inkleuringen opdat duidelijk zichtbaar is dat ons perceel geen openbaar publiek groengebied is. In onze zienswijze wijzen wij per kaart van de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 deel 1 aan wat onjuist is en onderbouwen wij hetgeen gecorrigeerd dient te worden. Deze aanpassingen zijn vanzelfsprekend ook van toepassing op de kaarten in deel 2 van de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040.

Samenvatting met kernpunten van de zienswijze

1) Herstel bouwbestemming op perceel Veldstraat 4-6 (A8667)

Het perceel A8667 had in het verleden een bouwbestemming voor een twee-onder-een-kapwoning. Deze was opgenomen in het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal. In het bestemmingsplan Heer-Scharn is deze bouwbestemming in onze ogen onterecht vervallen. Vermoedelijk door een administratieve fout, gegeven het ontbreken van plausibele redenen voor het vervallen van de bouwtitel. Wij verzoeken met steekhoudende onderbouwingen de bouwtitel te herstellen in de Omgevingsvisie 2040.

2) Verkeerde inkleuring van kaarten

Op een groot aantal kaarten in de ontwerp Omgevingsvisie is het gebied aan de even zijde van de Veldstraat ingekleurd als openbaar groengebied. Het gebied aan de even zijde tussen de straten Sint Servatiusweg en Rijksweg bestaat uit particuliere percelen die niet openbaar toegankelijk zijn. In de zienswijze zijn afbeelden opgenomen waarmee dit aangeduid is. Wij verzoeken correcties in de kaartinkleuringen door te voeren.

3) Gelijke behandeling / precedentwerking

Er zijn in de directe omgeving van ons perceel vergelijkbare percelen die wél van een woonbestemming zijn voorzien in afwijking tot en na vaststelling van het bestemmingsplan Heer-Scharn en als zodanig nu deel uitmaken van de Omgevingsvisie 2040. In aansluiting op de gegeven onderbouwingen voor herstel van de bouwtitel op ons perceel, beroepen wij ons op het zorgvuldigheidsbeginsel (art. 3:2 Awb) en het gelijkheidsbeginsel (art. 1 Grondwet / art. 4:84 Awb) en vragen om gelijke behandeling. Zie de bijlage met voorbeelden van afwijkend beleid gepubliceerd in De Limburger.

Wij verzoeken u om:

- a. De bouwmogelijkheid voor een twee-onder-een-kapwoning op het perceel A8667 opnieuw vast te leggen in de Omgevingsvisie 2040.
- b. De foutieve kaarteninkleuringen van het perceel Veldstraat 4-6 en de omliggende particuliere percelen aan de even zijde van de Veldstraat te corrigeren in deel 1 en 2.
- c. De motivering en achtergrond in de bijgevoegde zienswijze in behandeling te nemen.
- d. Ons uit te nodigen voor een eventuele hoorzitting.

Hieronder treft u aan:

- 1) Pagina 3 t/m 10: De onderbouwing, motivering en achtergrond incl. beeldmateriaal van onze zienswijze ten aanzien van het herstel van de bouwbestemming op perceel A8667.
- 2) Pagina 11 t/m 17: Een overzicht van de foutieve kaarten in deel 1 van de ontwerp Omgevingsvisie met het verzoek correcties door te voeren. Dit verzoek tot corrigeren is ook van toepassing op de kaarten in deel 2 van de omgevingsvisie in geval sprake is van dezelfde foutieve inkleuring in de zones in kwestie.
- 3) Pagina 18 t/m 25: Een bijlage met citaten uit de pers (De Limburger) die illustratief zijn voor gemeentelijke besluiten in afwijking op het vigerende bestemmingsplan.

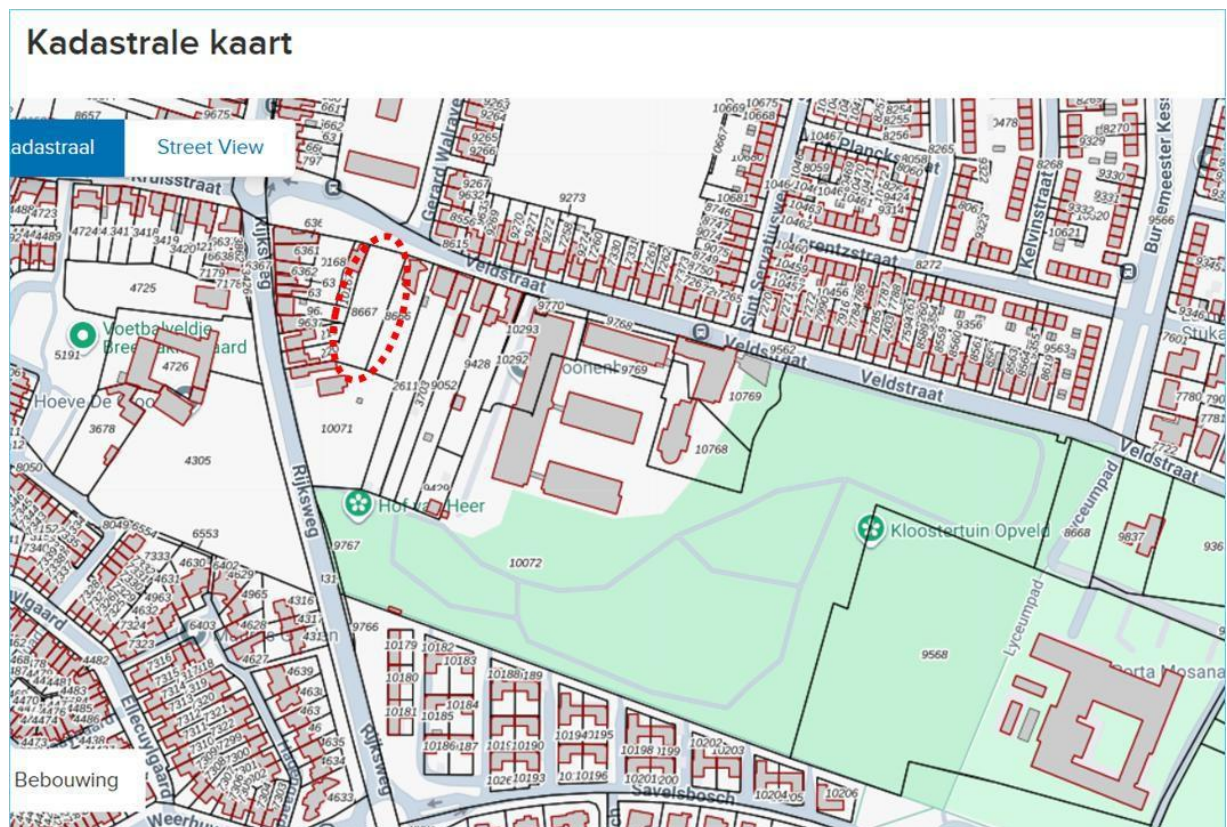
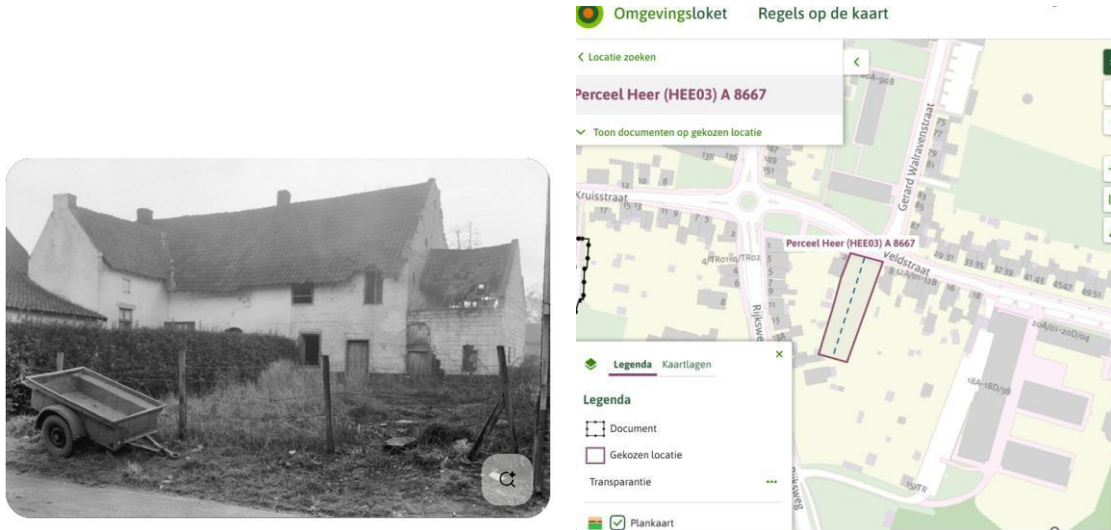
Met vriendelijke groet,

Ondertekening door Eigenaren van Perceel A8667 te Heer-Maastricht

5.1.2e

1) Bouwbestemming Veldstraat 4-6 Heer-Maastricht (kadastraal perceel A8667)

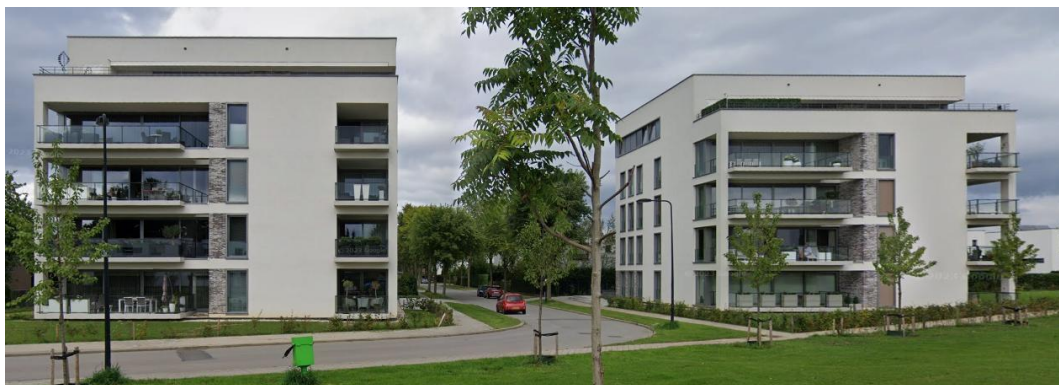

Historie van de bouwlocatie: Het perceel A 8667 (omringd door rode stippels op kadastrale kaart hierboven) bestond vroeger uit twee percelen met de adressen Veldstraat 4 en Veldstraat 6. Op deze percelen stonden in het verleden als onderdeel van de totale lintbebouwing aan de Veldstraat twee woningen, gebouwd als een grote twee-onder-een-kap boerderij. De woningen bestonden uit twee verdiepingen, een hoge zolder, kelders en bijgebouwen. Dit is te zien op de foto linksboven. De twee percelen waren door de voormalige bewoners gescheiden door een heg, zoals te zien is aan de straatzijde (zie foto). De woningen zijn gesloopt omwille van nieuwbouw. De gemeente heeft destijds toestemming voor de sloop gegeven onder de voorwaarde dat herbouw van de twee te

slopen woningen zou plaatsvinden. Naar mag worden aangenomen, hechtten B&W destijds waarde aan het herstel van de sedert jaar en dag aanwezige lintbebouwing. In 1992 (brief 14 december 1992) hebben B&W de voorwaarden aangegeven waaronder herbouw van de woningen mocht plaatsvinden. De bevestiging van de bouwmogelijkheid is door B&W herhaald in 1998 (brief 22 juli 1998). In die brief is tevens de toezegging gedaan dat de bouwmogelijkheid zou worden opgenomen in het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal. Aldus is ook gescheid. In het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal bestond op het perceel een directe bouwmogelijkheid voor herbouw van een twee-onder-een-kapwoning. Dat deze bouwmogelijkheid bestond is herbevestigd door B&W op 26 oktober 2017. In het vigerende bestemmingsplan Heer-Scharn is ten opzicht van het eerdere plan de bouwmogelijkheid op betreffend perceel vervallen. Welliswaar kent het perceel nog steeds de bestemming “wonen” maar herbouw mag niet plaatsvinden omdat de aanduidingen WT1 en/of WT2 ontbreken in Planviewer en er geen sprake is van een bestaande situatie als bedoeld in artikel 1.16 van de planregels.

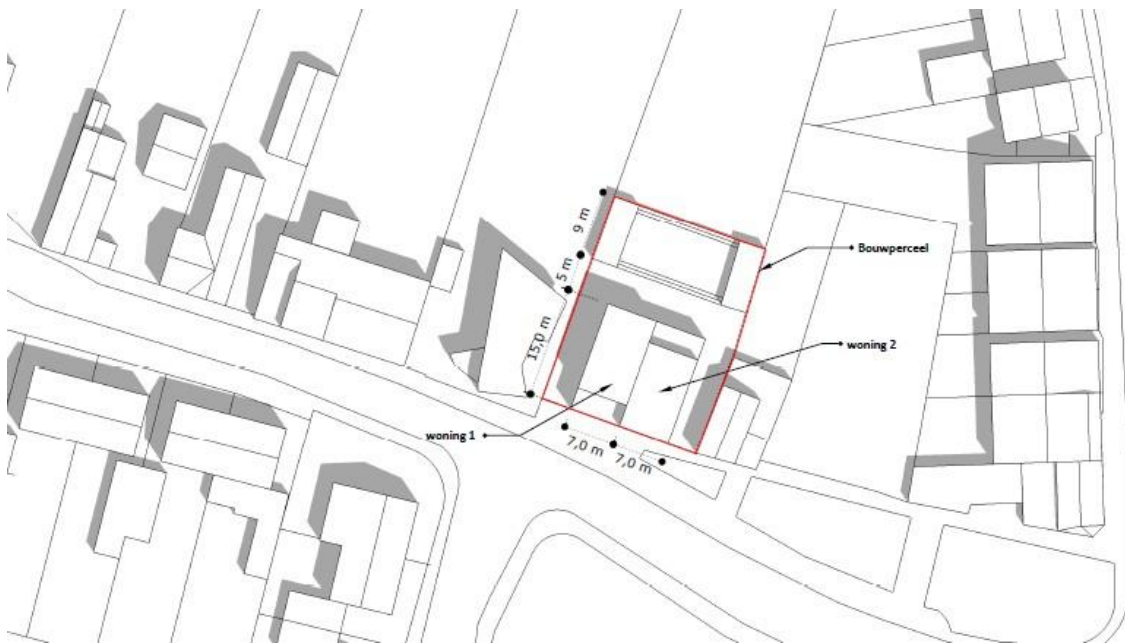
Het bestemmingsplan Heer-Scharn: In 2024 is de Omgevingswet ingegaan en moeten alle bestemmingsplannen omgezet worden naar omgevingsplannen. Het bestemmingsplan Heer-Scharn is het oudst, uit 2011. Het is een beheerplan met een grotendeels conserverend karakter. Maar beschrijft ook het gemeentelijk beleid over instandhouding van aantrekkelijke woongebieden onder andere door adequate ruimtelijke inpassing van nieuwbouwinitiatieven. Met geen woord wordt in dat plan gerept over de wijk Veldstraat en het wegbestemmen in die straat van bestaande bouwmogelijkheden. Alsdan dient de Veldstraat dus te vallen onder de niet genoemde, dus “overige aanwezig woonmilieu’s in het plangebied Heer-Scharn (centrum stedelijk, stadsrand en drop) die intact zullen blijven en, waar mogelijk, zullen worden versterkt. Het wel handhaven van de bestemming “wonen” maar het niet handhaven van de bouwtitel matcht niet met de toelichting op het conserverende bestemmingsplan en moet welhaast op een administratieve fout berusten, in die zin dat het erop lijkt dat de aanduidingen WT1 en WT2 bij het opstellen van de plankaart voor bestemmingsplan Heer-Scharn per abuis niet zijn overgenomen. Het enkel handhaven van de bestemming “wonen” is zinledig. Als het destijds de bedoeling van de gemeente was om deze locatie onderdeel te laten zijn van de “groene wig” naar het buitengebied, dan past daarin niet de onverkort geldende woonbestemming. Bovendien dient opgemerkt te worden dat het private perceel Veldstraat 4-6 aan de linkerzijde, rechterzijde en achterzijde ingesloten ligt tussen woningen en bijbehorende tuinen en geen enkele verbinding heeft met het park bij klooster Opveld (zie hierboven op de kadastrale kaart). De denklijn dat er destijds sprake is van een omissie bij het opstellen van de plankaart wordt versterkt door het feit dat wij jaren lang van de gemeente en daarna van BSGW, WOZ aanslagen ontvingen voor een bouwterrein in Heer. Het argument dat de stadsrand moet worden verdund omdat daar de woningvraag zal afnemen, doet geen opgeld voor het wegbestemmen van de bebouwingsmogelijkheid op deze specifieke locatie. Het gaat immers op deze plek om niet meer en niet minder dan het herstellen van de door sloop van twee huizen onderbroken en vervolgens te herstellen lintbebouwing. Met betrekking tot het argument verdunning van de stadsrand valt overigens nog op dat in het najaar aan Krapels BV nog toestemming is gegeven voor de bouw van twee grote -5 verdiepingen tellende- appartementen complexen in Vroendaal aan de straat Savelsbo ^{5.1.2e}, gelegen aan de feitelijke rand van de stad. Het gaat daar om daadwerkelijke nieuwbouw en niet om vervangende bouw, waartegen overigens veel protest werd aangetekend door de bewoners in de omliggende huizen vanwege de belemmering van hun uitzicht. Desondanks is door Gemeente Maastricht goedkeuring

verstrekt en de realisatie uitgevoerd in afwijking op het bestemmingsplan. Zie hieronder links het overzichtplaatje, ons perceel bij de zwarte ster en bij het locatieteken het perceel Savelsbosch. Het rechterplaatje geeft de kadastrale lijnen van Savolsbosch op perceel nr 10494 en 19496. De plaatjes daaronder geven beeld en foto's via googlemaps streetview.

Bebouwing Veldstraat 4-6: Het perceel A8667 vormt thans een vreemd eend in de buurt als braakliggende grond aan een volledig bebouwde Veldstraat met langs beide zijden van de weg een nagenoeg aaneengelosten lintbebouwing. De bestemming van het perceel is wonen. Op ons verzoek is door Architecten aan de Maas een massastudie uitgevoerd en bebouwingsvoorstel ontwikkeld voor een nieuwe twee-onder-een-kapwoning met garage en ruime achtertuin, goed passend in het straatbeeld en bij het grondstedelijke woonmilieu van de wijk. Met dit plan wordt de Veldstraat afgebouwd en de lintbebouwing volledig hersteld. Na realisatie van dit plan kan gesproken worden van een stedenbouwkundige kwaliteitsverbetering. Het initiatief is niet in strijd met de Stedelijke Woningprogrammering

die ruimte biedt voor kleinschalige initiatieven die goed passen binnen de behoefte, zowel qua woonmilieu als woontype. Aan ruime grondgebonden woningen in het groenstedelijk woonmilieu is volkshuisvestelijk behoefte, zeker gezien de ontwikkeling en behoefte van de diverse campusdoelgroepen in de nabij gelegen Brightlands Health Campus, de economische motor en trekpleister van Maastricht. In de realisatie van het plan zullen diverse maatregelen m.b.t. duurzaamheid toegepast worden. Denk hierbij aan gebruik van recycleerbare en onderhoudsarme maatregelen, goede isolatie, gebruik van HR++ glas, een gebalanceerd ventilatie systeem, zonnepanelen op het dak, sedum op de garage en koppeling aan het gescheiden rioolstelsel. De woningen worden levensloopbestendig gebouwd. Bovendien betreft de terreinverharding minder dan 20% van het perceel. 80% blijft derhalve groen. Het plan van Architecten aan de Maas (zie hieronder enkele details) – waarin wijzigingen overigens nog steeds bespreekbaar zijn – past uitstekend in de Omgevingsvisie Maastricht 2040.

situatie perspectief

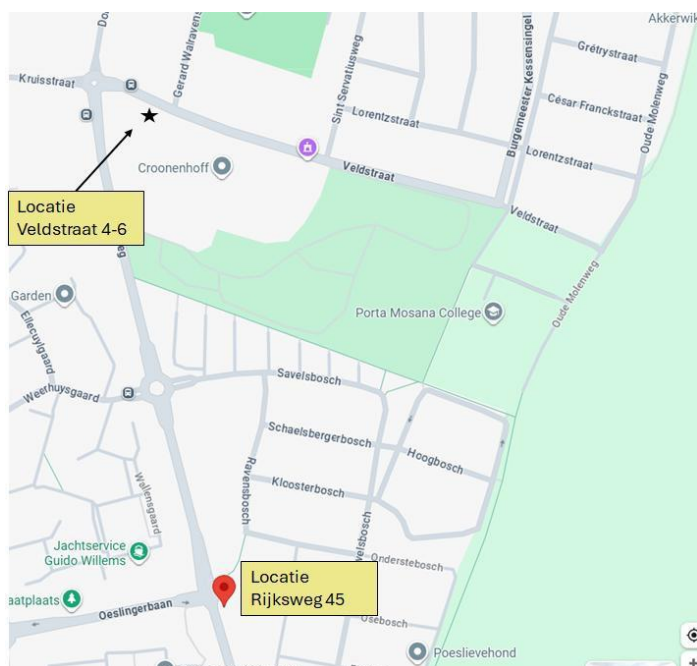
ARCHITECTENAANDEMAAS

Ruimere kaders voor grote woningbouw opgave: Als voorgaand juridischbeleid voor de bouwmogelijkheid gold hier het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal. Bij het

daarop volgende bestemmingsplan werd het perceel onderdeel van het bestemmingsplan Heer-Scharn. Daarin werd de bebouwingsmogelijkheid niet meer opgenomen zoals hierboven ook al toegelicht. Deze bouwbestemming is destijds in onze ogen ten onrechte wegbestemd door vaststelling van het bestemmingsplan Heer-Scharn dat onherroepelijk werd na de uitspraak van de Raad van State op 19-12-2012. In september 2017 is door de gemeenteraad het facetbestemmingsplan “opheffen verbod herbouw” vastgesteld. Dat bestemmingsplan gold ook voor het plangebied “Heer-Scharn”. Het begrip “bestaande bouw” werd niet gedefinieerd. Dan zou daar dus ook onder kunnen vallen de destijds bestaande woningen waarvoor toen de voorwaarde gold dat deze herbouwd moeten worden. De huidige woningnood en woningbouwopgaven versterken de nood tot herbouw waarvoor wij u verzoeken de bebouwingsmogelijkheid in de Omgevingsvisie Maastricht 2040 op te nemen. Provincie Limburg heeft de rem van de woningmarkt gehaald omdat onderzoek onder Limburgse gemeenten heeft aangetoond dat de huidige regels te streng zijn. Er is sprake van een groot woningtekort in Nederland en in Maastricht. Voornamelijk in het oosten van Maastricht (waar ons perceel ligt) wordt nu naar plek gezocht voor 8000 nieuwe woningen, aldus berichten in De Limburger over de Woningvisie 2040. Ons perceel wordt in de Woonvisie Maastricht 2040 ingedeeld in stadsdeel Zuid. Dit is conform de indeling in het bestemmingsplan *De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal* waarin sprake was van een bouwbestemming op ons perceel. Gezien de ruimere kaders in de omgevingswet, de hoge woningnood, de nieuwbouwopgave, de inhoud van de ontwerp omgevingsvisie Maastricht 2040 en de locatie van ons perceel A8667 in Maastricht Zuid-Oost nabij de Brightlands Health Campus, zien wij alle reden om aan ons perceel opnieuw de bouwbestemming toe te kennen.

Precedent werking en gelijke behandeling: Naast de woningbouwopgave, de ruimere kaders van de omgevingswet, het ruimere beleid van Gemeente Maastricht aangaande nieuwbouw van woningen (zie diverse voorbeelden uit De Limburger in de bijlage die integraal onderdeel uitmaakt van deze zienswijze), de thans geldende ruimere (provinciale) kaders voor realisatie van nieuwbouw en de inhoud van de ontwerp omgevingsvisie Maastricht 2040, wordt de weg vrij gemaakt om de bouwbestemming wederom toe te kennen aan ons perceel A8667 op basis van precedentwerking en gelijke behandeling. Dit wordt aangetoond met onderstaande twee casussen, waarin Gemeente Maastricht bebouwingsmogelijkheid terug bestemde en/of uitbreidde in afwijking tot bestemmingsplan:

- ❖ *Rijksweg 45:* In De Limburger stond te lezen dat in 2012 de Gemeente Maastricht de bestemming van een aantal bouwpercelen in Heer en Vroendaal van ‘wonen’ veranderde in ‘groen.’ Diverse projectontwikkelaars dienden razendsnel een bezwaar in en werden in het gelijkgesteld. Maar particuliere grondbezitters hadden het bericht erover gemist (dat gold overigens ook voor ons) en verloren zo de bouwbestemming. Een van de percelen die in 2012 ook de bouwbestemming verloor betrof het perceel aan de Rijksweg 45, op een steenworp afstand van ons perceel. (Zie ook in de bijlage citaten uit het artikel van 5.1.2e in De Limburger van 30-4-2021: *Gemeente verandert bestemming bouwgrond en stel ziet advertentie over het hoofd: wég nieuwbouwwoning.*)

De eigenaren van Rijksweg 45 probeerden negen jaar lang de bouwbestemming terug te krijgen. Nadat zij met hun verhaal de openbaarheid en de politiek hadden opgezocht, verblijdde de toenmalig wethouder Krabbendam de eigenaren met het bericht dat het woningbouwbeleid toch geen belemmering is. De gemeente bleek bereid van het stukje groen toch weer bouwgrond te maken (zie artikel 5.1.2e in De Limburger d.d. 2-7-2021 getiteld: *Echtpaar viert feest: na negen jaar wordt hun groenstrook in Maastricht toch weer bouwgrond*). Inmiddels is er voor het volledige terrein van het voormalige bedrijf van de eigenaren en het perceel in kwestie een nieuwbouwplan ontwikkeld door de firma 5.1.2e. Zie het plaatje hieronder. Rechts onderaan op het plaatje is te zien dat precies op de plek van het perceel dat de bouwbestemming verloor, nu plots twee woningen zijn voorzien en vergund. Zie ook het artikel in De Limburger *Plan voor 101 appartementen in villawijk Maastricht aangepast na felle kritiek omwonenden* door 5.1.2e d.d. 1-5-2024 en in de bijlage.

Een impressie van de aangepaste plannen. Volgens projectontwikkelaar Ruijters zijn de bouwhoogtes ten opzichte van de bestaande bouw goed met elkaar te vergelijken. © Architectenbureau CB5

bron De Limburger

❖ **Bouwbeleid Maastricht hoek Veldstraat / Gerard Walravenstraat** (pal tegenover ons perceel A8667): In de periode 2014-2016 wordt voor de locatie Maasvallei op de hoek

van de Gerard Walravenstraat en de Veldstraat in Heer Maastricht, het plan Heer & Meester ontwikkeld en vastgesteld. In dit plan staat voor betreffende locatie vermeld: 'De herontwikkelingen worden conform planning doorgezet.' Daarbij staat vermeld dat dit voor de Gerard Walravenstraat /hoek Veldstraat het volgende betekent: 'Sloop van 32 wooneenheden en nieuwbouw van 15 patiowoningen en 15 appartementen in sociale huursector', te realiseren in 2024. Dus een afbouw van het aantal bestaande woningen in het huidige twee verdiepingen hoge gebouw en realisatie van laagbouw in plaats van hoogbouw. Echter in de aanloop naar het geplande bouwjaar wijzigen de plannen drastisch met instemming van Gemeente Maastricht. In plaats van een reductie van 32 naar 30 grondgebonden woningen heeft de Gemeente Maastricht goedkeuring gegeven voor een drie-verdiepingen hoog woonblok met 72 levensloopbestendige huurappartementen, gelegen pal tegenover Veldstraat 4-6. De bouwplannen zijn inmiddels goedgekeurd, vergunningen zijn verstrekt en op afzienbare termijn zal de bouw van start gaan. Van verdunning van de stadsrand of de realisatie van laagbouw met grondgebonden woningen is hier geen sprake. Zie het plaatje hieronder en diverse artikelen in De Limburger waarvan citaten zijn opgenomen in de bijlage. Van behoud van groen in de wijk is hier evenmin sprake, gezien het feit dat een omgevingsvergunning is verleend op 28-8-2025 voor de kap van 12 bomen ter realisatie van dit plan.

Eerste impressie van de nieuwbouw in Heer. © Plan Buro B, Wijnen & Co Architecten.

bron De Limburger

De realisatie van herbouw van een twee-onder-een-kapwoning op ons perceel conform de massastudie en het plan dat door Architecten aan de Maas dat op ons verzoek is ontwikkeld past goed in de bestaande lintbebouwing en sluit volledig aan op de massaliteit van het naastgelegen buurpand aan de Veldstraat (dat overigens nu te koop staat) naar een ontwerp van architect 5.1.2e. Ook wordt verwezen naar het nabijgelegen pand De Croonenhoff bestaande uit drie verdiepingen. Het plan van Architecten aan de Maas past ook ruim binnen de maatstaven die zijn gehanteerd voor de goedkeuring van het drie-verdiepingen hoge gebouw van Maasvallei, dat pal tegenover ons perceel in de Veldstraat gerealiseerd zal worden.

Samenvatting zienswijze op bouwbestemming:

Gegeven onze zienswijze op het perceel A 8667 dat deel uit maakt van het plangebied van de Omgevingsvisie Maastricht 2040 en met in achtnahme van:

- de historie van het perceel met een twee-onder-een-kapwoning die na sloop herbouwd mocht worden, met een concrete bebouwingsmogelijkheid en bouwbestemming in het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal,
- de kwaliteitsverbetering van het leefmilieu door herstel van de lintbebouwing aan de Veldstraat en de massastudie van Architecten aan de Maas met als resultaat een plan dat de aantrekkelijkheid van het woongebied vergroot onder andere door adequate ruimtelijke inpassing van dit herbouw initiatief,
- de omgevingswet met ruimere mogelijkheden en het ruimere provinciale beleidskader voor herbouw en nieuwbouw,
- de woningnood en de forse woningbouwopgave die de rode draad vormde voor de ontwerp Woonvisie Maastricht 2040,
- de voorbeelden van precedentwerking aangaande (terug)bestemmen en/of uitbreiden van bebouwingsmogelijkheden op nabijgelegen percelen in afwijking op het vigerend bestemmingsplan, op basis waarvan wij beroep doen op het zorgvuldigheidsbeginsel (art. 3:2 Awb) en gelijke behandeling (art. 1 Grondwet / art. 4:84 Awb),
- de locatie van het perceel nabij Brightlands Health Campus, de economische trekpleister van Maastricht en nieuwe doelgroepen op zoek naar een woning,

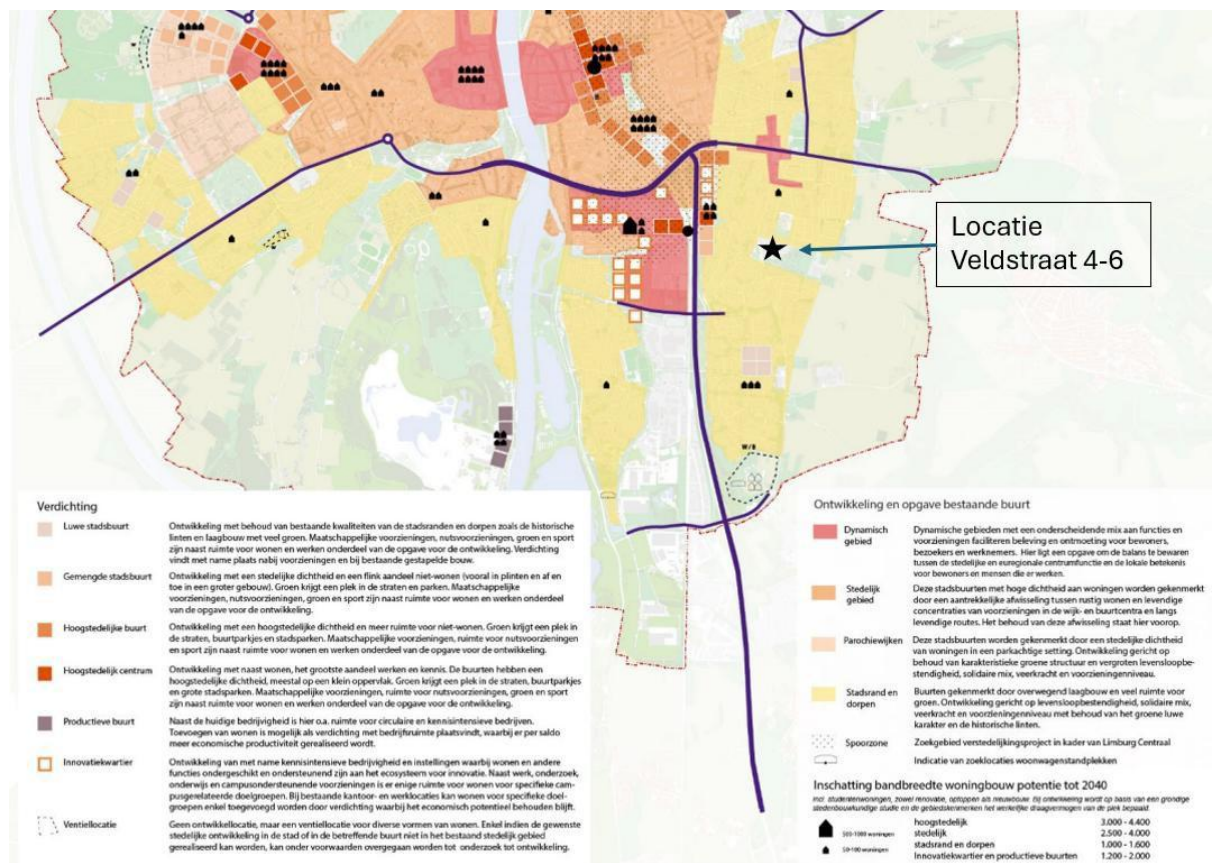
verzoeken wij u de bouwbestemming voor een twee-onder-een-kapwoning op perceel A8667 wederom op te nemen in de Omgevingsvisie Maastricht 2040, conform de oorspronkelijke bebouwingsmogelijkheid in het bestemmingsplan De Heeg-Eyldergaard-Vroendaal.

Nogmaals: het gaat niet om een omvangrijk stedenbouwkundig plan van nieuwbouwwoningen in de stadsrand waar nooit eerder woningen hebben gestaan. Het gaat simpelweg om herstel van de lintbebouwing door het realiseren -conform eerdere afspraken met de Gemeente Maastricht -van twee vervangende woningen. Het plan sluit naadloos aan bij de inhoud van de Omgevingsvisie Maastricht 2040 nu er door herbouw sprake zal zijn van een fysieke kwaliteitsverbetering en het bijdragen aan de woningbouw opgave.

2) Zienswijze op verkeerde inkleuring van de kaarten in de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 deel 1 welke zijn opgenomen op de pagina's 52, 74, 81, 103, 139 en 163.

2a) Zienswijze op Woonkaart pagina 52

- Op de Woonkaart op pagina 52 van de omgevingsvisie Maastricht 2040 is te zien dat het perceel A8667 (door ons hieronder aangeduid met een zwarte ster op de kaart) gelegen aan de even zijde van de Veldstraat met lintbebouwing en diepe tuinen, te midden van een gele zone ligt, maar zelf niet in een ingekleurd gebied ligt. De percelen aan de oneven zijde van de Veldstraat lijken wel in een gele zone te liggen. De private percelen aan de even zijde van de Veldstraat vanaf huisnummer 2 tot 20, waaronder De Croonenhoff op Veldstraat 18a -een 4 verdiepingen hoog gebouw voor 80 bewoners- liggen in een niet ingekleurde zone. Dit is onjuist. Het zijn private terreinen met woningen net als de percelen aan de overzijde (de oneven zijde) van de straat. Alle private percelen dienen geel ingekleurd te worden op deze kaart.
 - **Bezwaar:** Ons perceel dient in een geel ingekleurde zone te liggen, hetgeen ook geldt voor alle andere private percelen aan de even zijde van de Veldstraat tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg.

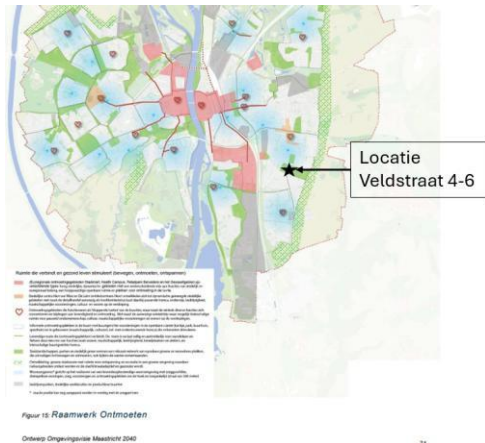

Figuur 9: Themakaart Wonen

Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

2b) Zienswijze op Kaart Raamwerk Ontmoeten pagina 74

- Op de kaart *Raamwerk Ontmoeten* op pagina 74 is ons perceel A8667 gesitueerd in een groen ingekleurde zone die de volgende betekenis heeft: “*Stadslandschappen, parken en stedelijk groen vormen een robuust netwerk van openbare groene en recreatieve plekken, die uitnodigen tot bewegen en ontmoeten, ook tijdens de warme zomermaanden*”. Deze groene inkleuring loopt over particuliere percelen aan de even zijde van de Veldstraat (nr. 2 tot 20) tussen Sint Servatiusweg en Rijksweg. Deze private terreinen in betreffend gebied zijn géén openbare gebieden, stadslandschappen, parken of stedelijk groen die ‘uitnodigen tot bewegen en ontmoeten’.

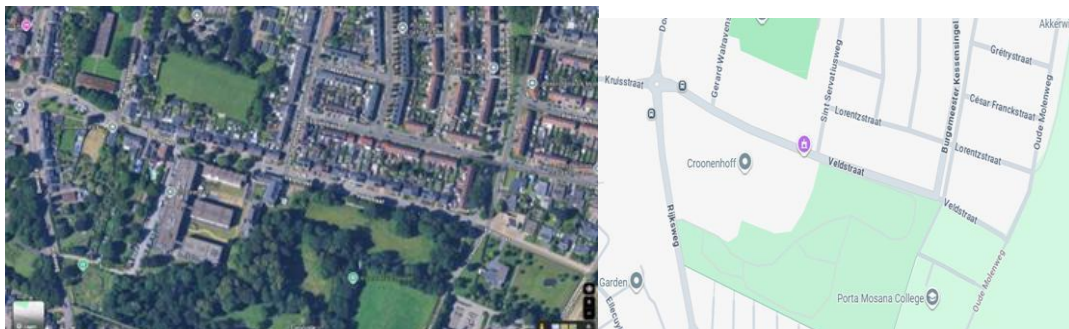
Raamwerk Ontmoeten p74

Raamwerk Ontmoeten p 74 uitvergroet

Op bovenstaande kaarten is duidelijk te zien dat de groene inkleuring over private terreinen loopt.

Op de kaart van het kadaster (zie pagina 3) en op onderstaande google-maps kaart is de werkelijke situatie afgebeeld. Het is goed bekend bij de BSGW waar sprake is van private terreinen en bij de Gemeente Maastricht die de bij de eigenaren gemeentelijke belasting in rekening brengen.

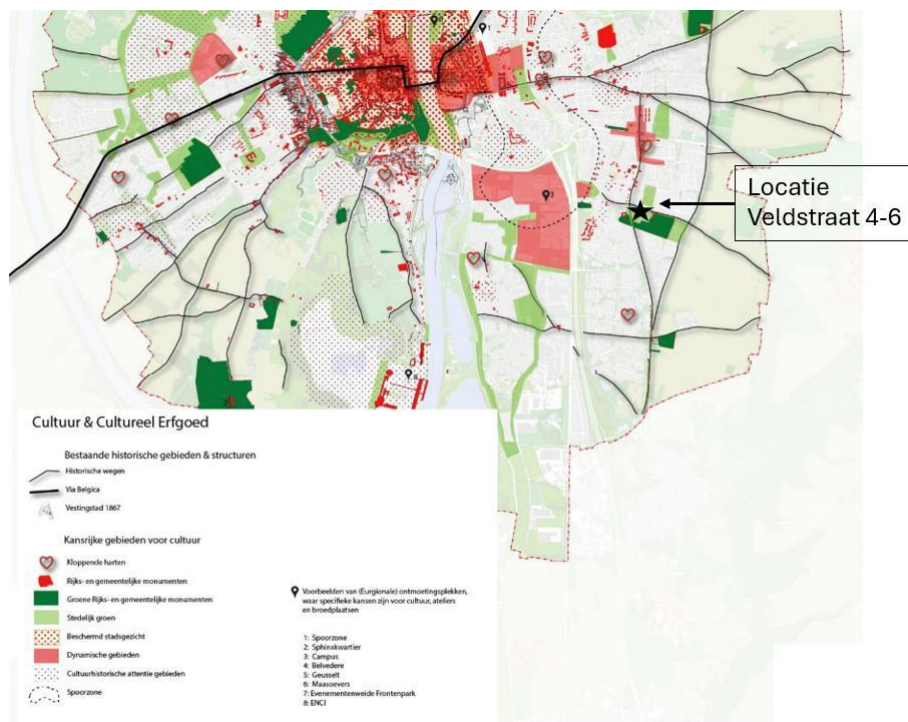

Zie boven: Google Street view (links) en Google maps (rechts) laten zien dat de percelen aan de even zijde van de Veldstraat, tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg, private bebouwde percelen zijn. Alleen het Veldstraat 4-6 perceel is niet bebouwd. Maar vroeger was het wel bebouwd.

- **Bezwaar:** De inkleuring van de kaart *Raamwerk ontmoeten* op pagina 74 is strijdig met de werkelijkheid en dient aangepast te worden. De private percelen met diepe tuinen zijn niet openbaar groen en niet publiek toegankelijk voor ‘ontmoeten en bewegen’. De onjuiste inkleuring geeft een vertekend beeld en dient gecorrigeerd te worden conform de kaarten van het kadaster.

2c) Zienswijze op Kaart *Raamwerk Cultuur & Cultureel Erfgoed* pagina 81

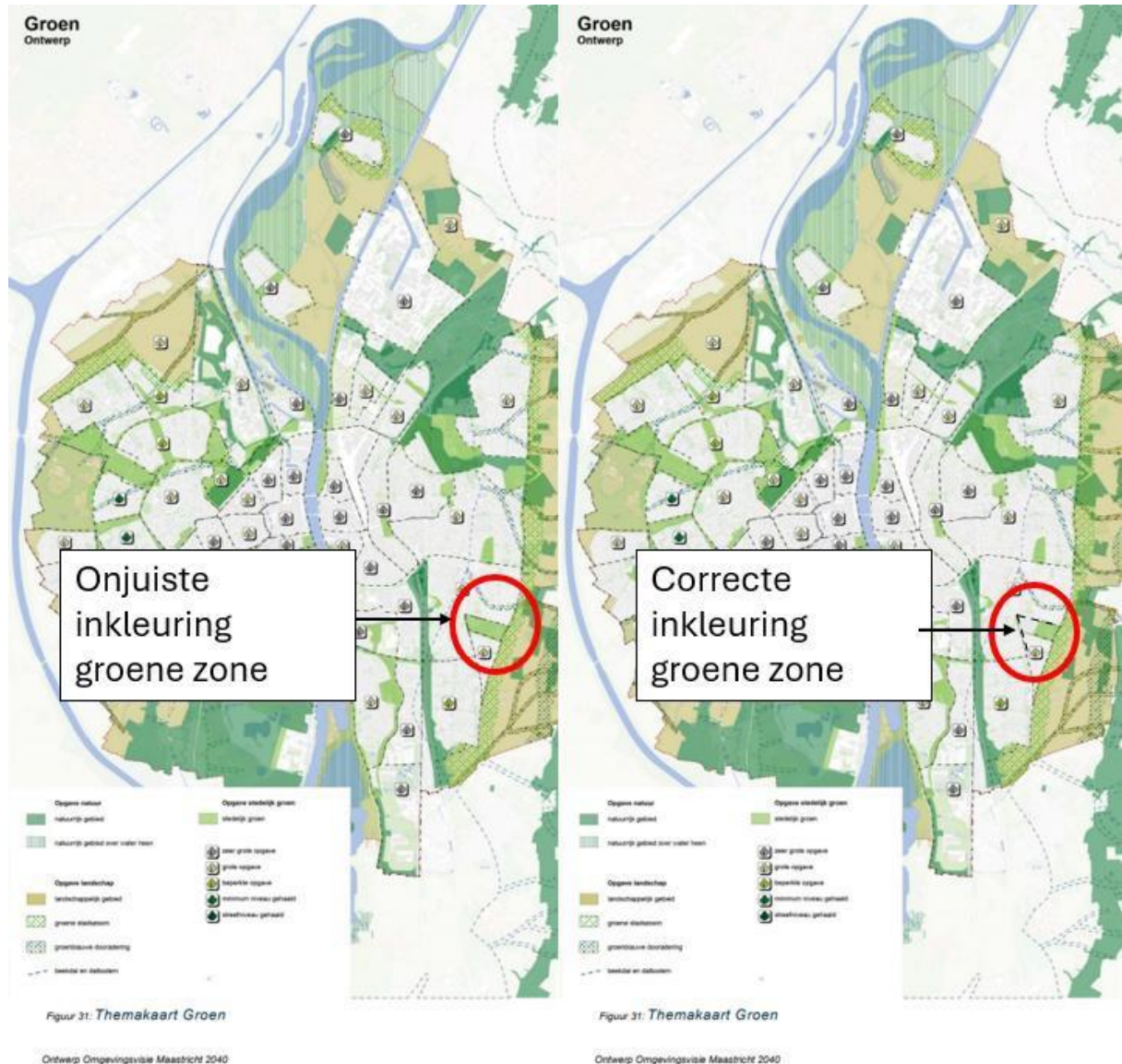
- Op de kaart *Raamwerk Cultuur & Cultureel Erfgoed* pagina 81 staat ons perceel A8667 in een zone (zie zwarte ster op kaart hieronder) die bestaat uit de kleur lichtgroen en wordt aangeduid met de woorden: “*Stedelijke groen*”. Hierboven is al duidelijk gemaakt dat dit onjuist is. De percelen van de adressen Veldstraat 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg, betreffen geen stedelijk groen maar zijn afgesloten privaat terrein en niet openbaar toegankelijk voor publiek.
- **Bezwaar:** De inkleuring van de kaart *Cultuur en Cultureel Erfgoed* op pagina 81 is strijdig met de werkelijkheid van de even percelen aan de Veldstraat op de nummers 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg en dient gecorrigeerd te worden. Betreffende percelen zijn private afgesloten percelen en zijn geen openbaar groen. De onjuiste inkleuring dient gecorrigeerd te worden.

Figuur 17: *Raamwerk Cultuur & Cultureel Erfgoed*
Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

2d) Zienswijze op Themakaart Groen, pagina 103

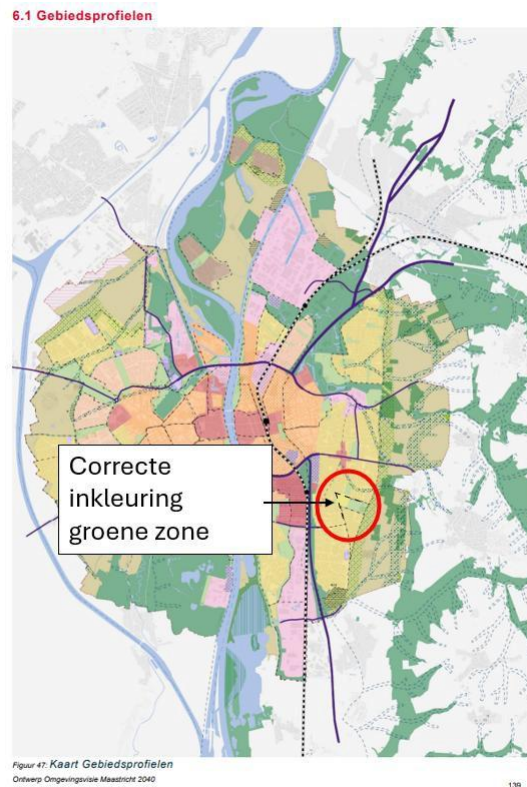
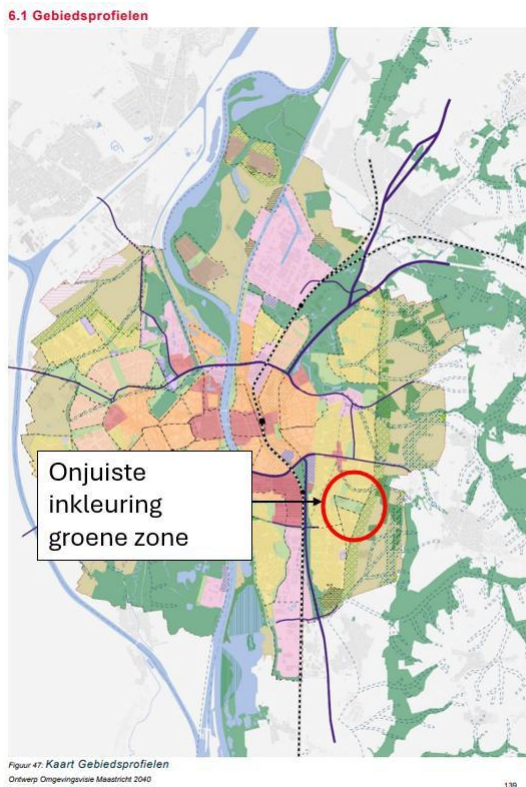
- Op de Themakaart Groen pagina 103 (hieronder aan de linkerzijde) is te zien dat het vak Stedelijk Groen aan de Veldstraat is ingetekend op private percelen. Op de rechterkaart hieronder is door ons aangegeven hoe de inkleuring zou moeten zijn, conform de feitelijke situatie bekend bij het Kadaster.

- **Bezwaar:** De inkleuring van de *Themakaart Groen* op pagina 103 is strijdig met de werkelijkheid van de percelen aan de Veldstraat op de nummers 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg en dient gecorrigeerd te worden. Betreffende percelen zijn private (afgesloten) percelen en zijn geen openbaar groen. De onjuiste inkleuring dient gecorrigeerd te worden.

2e) Zienswijze op 6.1 Gebiedsprofielen op pagina 139

- Op de kaart 6.1 *Gebiedsprofielen*, pagina 139, is de zone bij ons perceel A8667 onjuist ingekleurd. Zie hieronder aan de linkerzijde. Op de kaart aan de rechterzijde hebben wij aangegeven hoe het ingekleurd zou moeten zijn. De onjuiste inkleuring van de kaart dient gecorrigeerd te worden.

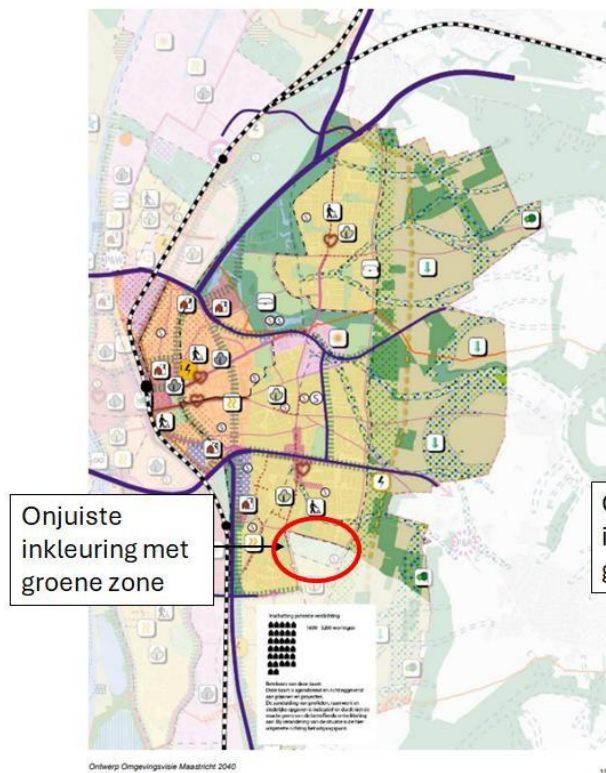

- **Bezwaar:** De inkleuring van de kaart Gebiedsprofielen pagina 139 is strijdig met de werkelijkheid van de percelen aan de Veldstraat op de nummers 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg en dient gecorrigeerd te worden. Betreffende percelen zijn private (niet publiek toegankelijke) percelen en zijn geen stedelijk openbaar groen. De percelen liggen in werkelijkheid in een gebied dat aangeduid dient te worden als een parochiewijk, net als de huizen aan de overzijde van de straat en in de omliggende straten van Heer en Vroendaal.

2f) Zienswijze op Stadsdeelkaart Oost op pagina 159

- Op de kaart *Stadsdeelkaart Oost* op pagina 159 is de zone bij ons perceel A8667 onjuist ingekleurd. Zie de foute inkleuring hieronder aan de linkerzijde. De adressen op Veldstraat 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg zijn privaat. De inkleuring van de kaart dient gecorrigeerd te worden.
- **Bezwaar:** De inkleuring van Stadsdeelkaart Oost op pagina 159 is strijdig met de werkelijkheid van de percelen aan de Veldstraat op de nummers 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg en dient gecorrigeerd te worden. Betreffende percelen zijn private (afgesloten) percelen en zijn geen openbaar groen. De percelen liggen in werkelijkheid in een gebied dat aangeduid dient te worden als een parochiewijk. Op de kaart aan de rechterzijde hebben wij aangegeven hoe het ingekleurd zou moeten zijn.

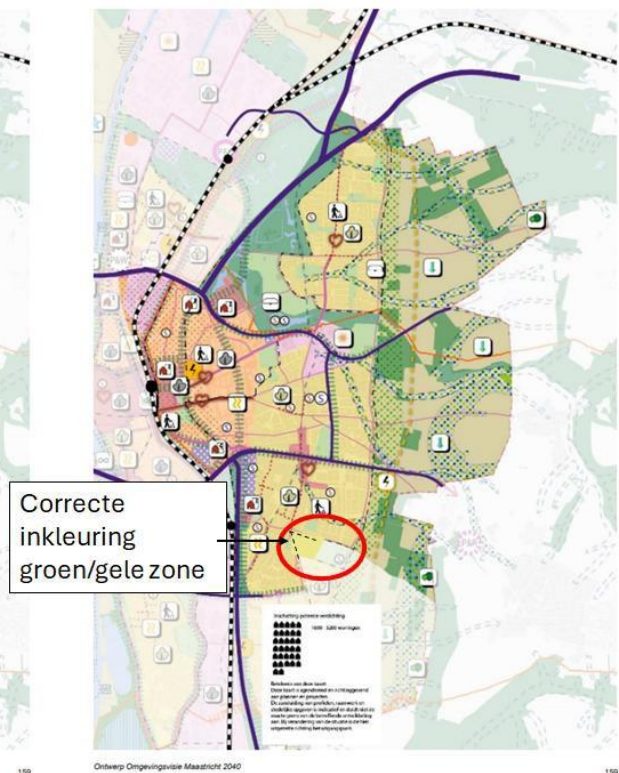
Figuur 50: Stadsdeelkaart Oost

Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

159

Figuur 50: Stadsdeelkaart Oost

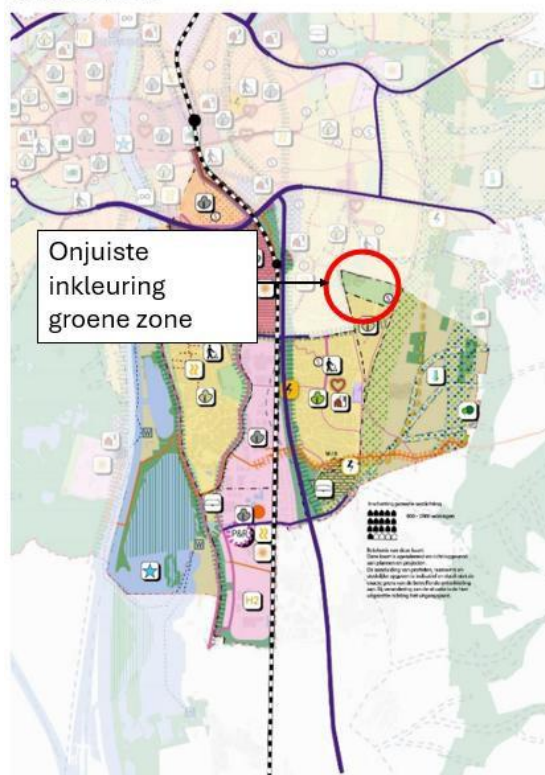
Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

159

2g) Zienswijze op Stadsdeelkaart Zuid op pagina 163

- Op de kaart Stadsdeelkaart Zuid (zie hieronder) op pagina 163 is de zone bij ons perceel A8667 onjuist ingekleurd. Zie de foute inkleuring hieronder aan de linkerzijde. De adressen op Veldstraat 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg zijn privaat. De inkleuring van de kaart dient gecorrigeerd te worden. Op de kaart hieronder aan de rechterzijde hebben wij aangegeven hoe het ingekleurd zou moeten zijn.
- **Bezwaar:** De inkleuring van Stadsdeelkaart Zuid op pagina 163 is strijdig met de werkelijkheid van de percelen aan de Veldstraat op de nummers 2 tot 20, gelegen tussen de Rijksweg en de Sint Servatiusweg en dient gecorrigeerd te worden. Betreffende percelen zijn private (afgesloten) percelen en zijn geen openbaar groen. De percelen liggen in werkelijkheid in een gebied dat aangeduid dient te worden als een parochiewijk.

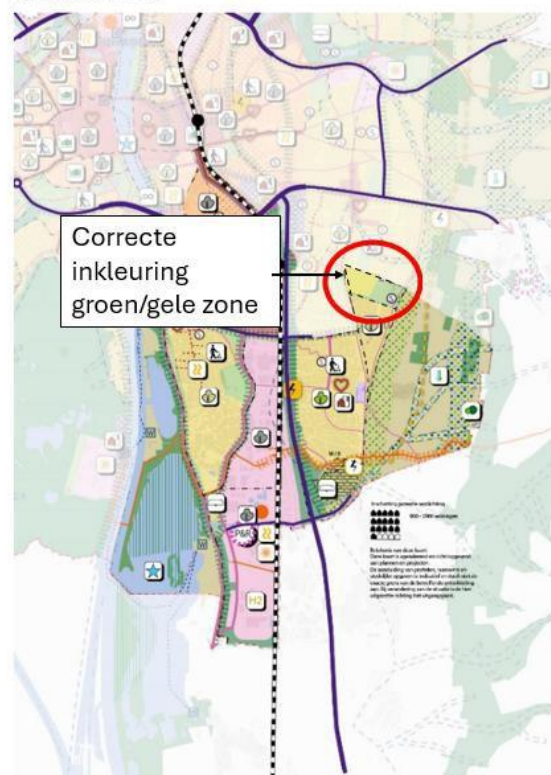
Figuur 51: Stadsdeelkaart Zuid

Ortsweg Omgevingsvisie Maastricht 2040

163

Figuur 51: Stadsdeelkaart Zuid

Ortsweg Omgevingsvisie Maastricht 2040

163

3) Bijlage bij zienswijze op de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

Citaten uit berichten in De Limburger (DL) aangaande beleid en besluiten Gemeente Maastricht over nieuwbouw c.q. de realisatie van nieuwe woningen, deels in afwijking met het bestemmingsplan.

17-8-2018 DL door 5.1.2e

‘Meer bouwlocaties Maastricht nodig’: Maastricht moet nieuwe bouwlocaties vaststellen. Die oproepen doen twee lokale projectontwikkelaars.

22-05-2020 DL door 5.1.2e

Studenten op plek postkantoor: De plek van het leegstaande kantoor van het Koninklijke PostNL in Maastricht is in beeld voor studentenhuisvesting. Een projectontwikkelaar heeft hiervoor een intentieovereenkomst gesloten met de gemeente voor sloop en nieuwbouw van 500 zelfstandige woningen.

28-7-2020 DL door 5.1.2e

Maastricht moet de woningachtbaan temmen: Meer tijdelijke woningen en dito huurcontracten, plus meer ‘stedelijk wonen’. Dat zijn enkele suggesties van het Nijmeegse bureau Stec voor Maastricht. De woonprogrammering 2021-2026 moet eind dit jaar rond zijn.

28-8-2020 DL door 5.1.2e

Druk nog hoog ondanks 576 nieuwe kamers: Vier nieuwe studentencomplexen met in totaal 576 kamers lopen dezer dagen vol. Goedkoop zijn de kamers niet en de druk op de kamermarkt in Maastricht blijft vooralsnog hoog

19-9-2020 DL door 5.1.2e

‘Ruimte zat voor bouw in bestaande stad’: Naoorlogse wijken die tussen 1950 en 1980 zijn gebouwd, maar ook oude industriegebieden, bieden enorme inbreidings-kansen. ‘Zo blijven weiland en schaarse natuur gespaard’.

19-9-2020 DL door 5.1.2e

Weer 62 nieuw woningen langs de Groene Loper: De bouw aan de Groene Loper lijkt niet te stoppen. Nu heeft corporatie Servatius het contract getekend voor 41 sociale huur appartementen. Aan de zijstraat verkoopt Servatius 21 vrije sector-woningen .

13-10-2020 DL door 5.1.2e

Nog nieuwe woningen in Wittevrouwenveld: De heropening van de Maastrichtse wijk Wittevrouwenveld grijpt steeds verder om zich heen. Nu wil corporatie Servatius nog eens vijftig tot zestig nieuw woningen bouwen.

9-12-2020 DL door 5.1.2e

Beperkende regels nieuwbouw verdwijnen: Een belangrijke bouwbeperking verdwijnt in Maastricht en het Heuvelland, namelijk de verplichte sloop voor (‘betaalbare’) nieuwbouw. Maastricht nam gisteren het voortouw.....In 2016, toen de woningbehoefte in Zuid-Limburg gering was, werd besloten dat voor elke nieuw woning er een gesloopt moest wordenMaastricht moet per direct stoppen met bovengenoemd beleid

19-12-2020 DL door 5.1.2e

Woningbouw-sprint tot 2030: De komende 10 jaar komen er in Maastricht maximaal 3500 nieuwbouwwoningen bij. Dat zijn er veel meer dan de 1100 die de afgelopen vijf jaar verrezen. Maar na 2030 neemt de behoefte waarschijnlijk sterk af.

17-2-2021 DL door 5.1.2e

Pleidooi voor veel woningen bij station: Grootscheepse woningbouw bij het station, die leidt tot een 'dynamisch stadsdeel voor dynamische mensen'. De lokale fractie GroenLinks bepleit een veel ambitieuzere aanpak.

27-2-2021 DL door 5.1.2e

Niet wonen in geouwehoer: De liberalisering van de woningmarkt heeft de woningnood niet opgelost, maar juist vergroot. Met als gevolg dat de huizenprijzen uit het dak gaan, starters achteraan moeten sluiten en iedereen moord en brand schreeuwt, ook in Limburg. Waar blijft de nieuw 5.1.2e ?

18-5-2021 DL door 5.1.2e

Zorgcomplex voor dementerende: Op de plek van het voormalige zwembad aan de Laan in den Drink in de Maastrichtse wijk Heer komt een kleinschalig zorgcomplex met maximaal 24 betaalbare huurwoningen. Daar wordt straks, in een parkachtige omgeving, 24-uurszorg verleend aan dementerende ouderen.

20-5-2021 DL door 5.1.2e

Wonen, werken en horeca in verborgen parel De Botermijn: Een verborgen parel, vlak bij het station in Maastricht. Het gebiedje De Botermijn krijgt een nieuw bestemming, met zo'n tweehonderd woningen en kamers voor studenten en starters. Verder werkplekken en horeca.

2-7-2021 DL door 5.1.2e

Echtpaar viert feest: na negen jaar wordt hun groenstrook in Maastricht toch weer bouwgrond: Negen jaar hebben ze moeten wachten, maar hun moestuin mogen ze nu toch inruilen voor een woning. 5.1.2e zijn dolblij nu de gemeente Maastricht bakzeil haalt. De wethouder vertelde hen zelf het goede nieuws.

Eijdsdenaren 5.1.2e kopen in 2010 een stuk bouwgrond aan de Rijksweg in Maastricht. Ze willen een huis bouwen naast hun zaak in tweedehands auto's. Twee jaar later zijn de bouwplannen klaar. Maar wat de R 5.1.2e niet weten is dat de gemeente een halfjaar eerder, in mei 2012, de bestemming van een aantal bouwkavels van 'wonen' heeft veranderd in 'groen.' Ze hebben die aankondiging over het hoofd gezien. Na vijf jaar hoop op clementie volgt begin 2017 een klap. Burgemeester en wethouders wijzen de bouwvergunning, ondanks een positief advies, af. Argument: er mogen geen woningen aan de randen van de stad bijkomen, zo is het woningbouwbeleid. Wel volgen excuses voor de manier waarop brieven zijn afgehandeld, en wordt erkend dat verwachtingen zijn gewekt.

Als 5.1.2e, adviseur van 5.1.2e, begin dit jaar leest dat Maastricht tot 2030 liefst 3500 nieuwe woningen wil bouwen, vraagt hij de gemeente om alsnog in te stemmen. „Deze ene woning kan toch geen probleem zijn?” Maar op 5 april antwoordt wethouder 5.1.2e dat bouwen aan de stadsrand onverminderd ongewenst blijft. „Ontluisterend onrecht”, oordeelt 5.1.2e die dreigt met een rechtszaak wegens planschade.

Na een artikel in *De Limburger* en raadsvragen van de Senioren Partij ligt de situatie ineens geheel anders. Krabbendam verblijdde het echtpaar donderdag met het bericht dat het woningbouwbeleid toch geen belemmering is. De gemeente is bereid van het stukje groen toch weer bouwgrond te maken. Dolle vreugde bij het echtpaar 5.1.2e.

6-7-2021 DL door 5.1.2e

‘Tekort aan woningen nog tot 2030’: Het blijft de komende jaren dringen op de huizenmarkt. In vrijwel alle regio’s is nu sprak van een woningtekort, de verwachting is dat dit in 2030 nog steeds zo zal zijn.

27-7-2021 DL door 5.1.2e

Wonen in zijstraat van Groene Loper: Aan de Groene Loper in Maastricht verrijzen zo’n 1175 woningen en appartementen. Waar 10 jaar geleden nog een autosnelweg lag, is nu een wandel- en fietspad van 2,3 kilometer. Aan weerszijden waarvan woningen gebouwd worden, ook sociale huur. De realisatie van de eerste 300 woningen is in volle gang, er zijn al woningen en appartementen bewoond.

14-10-2022 DL door onze verslaggevers

Ruim baan voor woningbouw, ook in Limburg: De provincies hebben zich grotendeels geschaard achter de kabinetsplannen om tot en met 2030 meer dan 900.000 woningen te bouwen. Per provincie kunnen de aantallen enigszins verschillen ten opzichte van wat het kabinet in maart voor ogen had, maar onder de streep willen ze de kabinetsambities waarmaken. Limburg heeft te kennen gegeven dat het bereid is tot de bouw van nog eens 20.000 woningen extra. Zo zou Limburg een deel van de bouwopgave kunnen overnemen van provincies die in de knel komen.

28-11-2022 DL door 5.1.2e

Grote stadsregio’s groeien, het noorden blijft achter: Het kabinet verdeelt 7,5 miljard euro voor weg, water en spoor – bewust – ongelijk over Nederland. Maandag debatteert de Tweede Kamer over de winnaars en de verliezers, over stad en platteland.Verbeteringen mobiliteit en afspraken voor versnelde woningbouw op specifieke locaties: Geplande woningbouw provincie Limburg in 2023-2030: 26.550

29-12-2022 DL door 5.1.2e

Ook appartementen achter Dinghuis gepland: De grote bouwprojecten trekken de meeste aandacht, maar in de Maastrichtse binnenstad worden op meer plekken appartementen gemaakt voor starters en expats. Zoals nu elk stuks achter het Dinghuis.

23-03-2023 DL door 5.1.2e

Deze 18 projecten in Maastricht moeten er grotendeels voor zorgen dat er 3.900 woningen bijkomen vóór 2025: Minister 5.1.2e wil bouwen, bouwen, bouwen. In Limburg moeten er in 2030 ruim 44.000 nieuwe woningen uit de grond gestampt zijn. De komende twee jaar alleen al ruim 16.000. Maastricht neemt daarvan in zijn eentje al een kwart voor zijn rekening. Bijna 4000 woningen in korte tijd, welke plannen liggen op tafel en waar wordt op dit moment gebouwd?

Gemeente	Plannaam	Toevoeging	Onttrekking
Maastricht	Trega Zinkwit	950	0
	Studentenhuisvesting Geusselt	500	0
	Geusselt Scheggen	336	0
	Studentenhuisvesting P0 locatie	265	0
	Blauwdorp Servatius	137	38
	Herontwikkeling Klevarie Klooster	123	0
	Kantoor Adelbert van Scharnlaan	106	0
	Caberg-Zuidoost	85	0
	Burg. Bauduinstraat Fase 2	70	13
	Centrum Malpertuis	45	36
	Mammoetflat	50	44
	Kam – Wittevrouwenveld	30	0
	Proosdijveld-Biedermeier	22	0
	Driehoek – Wittevrouwenveld	20	0
	Dak- en thuislozenopvang (locatie n.t.b.)	20	0
	Woonwagens (locatie n.t.b.)	18	0
	Stadhoudersstraat/Mondragonstraat fase 2	14	16
	Skaeve Huse – Toustruwe	8	0

De 'sleutelprojecten' in Maastricht-Heuvelland © Woondeal Limburg

23-05-2023 DL door 5.1.2e

Skyline Maastricht gaat flink veranderen: aan de Maas komen drie hoge, spitse woontorens: De skyline van Maastricht gaat ingrijpend veranderen. Naast het gebouw Landbouwbelang – dat behouden blijft – verrijzen aan de Maas drie spitse woontorens, waarvan de hoogste vijftig meter de lucht in steekt. Eind 2027 moet dit project van 105 miljoen euro voltooid zijn.

17-7-2023 DL door 5.1.2e

‘Maastricht verleent toch vergunningen voor 123 woningen, omwonenden reageren ontdaan: ‘Onbegrijpelijk en onbespreekbaar’: In maart vernietigde de rechter de vergunning voor 123 appartementen in het voormalige klooster Clavariënberg. Om de bezwaren weg te nemen, verleent Maastricht nu een nieuwe vergunning. Omwonenden reageren ontdaan: ‘Onbegrijpelijk en onbespreekbaar’.

01-12-2023 DL door 5.1.2e

Na tien jaar 34 nieuwe appartementen in Maastrichtse wijk Heer: ‘Het was een kwestie van volhouden’: Het heeft dan tien jaar geduurd, maar begin 2026 moeten 34 nieuwe appartementen aan de Sint-Josephstraat in Maastricht er dan toch echt staan. De beschermde status van de huidige gebouwen zorgde voor vertraging.

01-05-2024 DL door 5.1.2e

Plan voor 101 appartementen in villawijk Maastricht aangepast na felle kritiek omwonenden. Projectontwikkelaar Ruijters Vastgoed heeft de plannen voor nieuw te bouwen appartementencomplexen in de Maastrichtse wijk Vroendaal aangepast na felle kritiek van omwonenden. Op een participatieavond mochten buurtbewoners de nieuwe plannen bekijken en hun bevindingen delen.

Een impressie van de aangepaste plannen. Volgens projectontwikkelaar Ruijters zijn de bouwhoogtes ten opzichte van de bestaande bouw goed met elkaar te vergelijken. © Architectenbureau CB5

16-09-2024 DL door 5.1.2e

Teleurstelling in Maastricht over hoogte nieuwbouw: die derde verdieping, moet die nou?: Dat er achter hun tuinen gebouwd zou worden wisten bewoners van de Dorpsstraat in Heer al lang. Maar de hoogte van de geplande nieuwbouw valt tegen. De derde verdieping vinden ze er eentje te veel.

‘Een dergelijk massief gebouw hoort thuis in de binnenstad of aan de Groene Loper, maar niet in het dorpse karakter van Heer’, schrijven omwonenden aan de gemeenteraad. ‘Graag meer lucht en open ruimte’. 5.1.2e, directeur-bestuurder Maasvallei, zegt de teleurstelling aan de Dorpsstraat te begrijpen. „Mensen krijgen iets hogers dan ze verwachtten, dat is balen. Qua woningbehoefte zouden we nog een vierde of vijfde verdieping kunnen neerzetten, maar dat doen we echt niet op die plek. Daar kunnen maximaal drie verdiepingen, ook omdat het grasveld wat verlaagd ligt”. 5.1.2e worstelt met een dilemma. De vraag naar woningen voor senioren is heel groot, het aantal opties in Heer niet.

Eerste impressie van de nieuwbouw in Heer. © Plan Buro B, Wijnen & Co Architecten.

03-03-2025 DL door 5.1.2e

Nieuwbouw appartementen voor senioren in Maastrichtse wijk Heer wellicht al eind dit jaar van start: Woningcorporatie Maasvallei en bouwbedrijf Van Wijnen Sittard hopen al eind dit jaar met de bouw van 72 seniorenwoningen in Heer te kunnen beginnen.....Op dit moment staan er aan de Gerard Walravenstraat in de Maastrichtse wijk drie woonblokken met in totaal 32 sociale huurappartementen. Deze worden afgebroken en maken plaats voor 72 levensloopbestendige betaalbare huurappartementen met één of twee slaapkamers en een maatschappelijke ruimte. Afgelopen zomer presenteerde Maasvallei samen met zorgorganisatie Envida het eerste plan voor de nieuwbouw aan de wijk. Er was toen vooral kritiek op de hoogte van drie verdiepingen. Dit was volgens Maasvallei te verantwoorden omdat de vraag naar seniorenwoningen erg groot is en omdat het gebouw wat onder het maaiveld zou

komen te liggen. Andere op- en aanmerkingen van omwonenden neemt Maasvallei naar eigen zeggen mee in de verdere uitwerking van het nieuwbouwplan. Maasvallei en Van Wijnen hebben onlangs een bouwteamovereenkomst getekend en verwachten eind dit jaar of anders begin 2026 met de bouw te kunnen starten. De bouwtijd is ongeveer anderhalf jaar. De locatie ligt vlak bij woonzorgcentrum Croonenhoff. „Veel ouderen in Heer willen in hun buurt blijven. Ze willen dicht bij hun familie, vrienden en voorzieningen wonen”, zegt 5.1.2e, directeur-bestuurder van Maasvallei. „Met dit plan bieden we hen die kans. Zo helpen we ook de toekomst van de wijk.”

NB: In het artikel wordt gesproken over de Gerard Walravenstraat. Maar het betreft hier een complex aan de hoek van de Veldstraat. Zie ook de naam van het nieuwe gebouw Veldstaete.

04-04-2025 DL door 5.1.2e

Bewoners Vroendaal presenteren alternatief plan voor nieuwbouw: van 64 appartementen naar 30 huizen: Bewoners van de Maastrichtse wijk Vroendaal hebben zelf een alternatief plan gepresenteerd voor een nog te bouwen appartementencomplex in hun buurt. Daarmee willen ze de lokale politiek bewegen om tegen de vergunningsaanvraag van vastgoedontwikkelaar Ruijters te stemmen. Ooit was er sprake van dertien villa's die op het terrein van voormalig autosloper Remmers gebouwd zouden worden. Op de valreep van 2023 kwam vastgoedontwikkelaar Ruijters echter met een plan voor het bouwen van een complex met in totaal 101 appartementen, verdeeld over twee bouwfases.

30-04-2025 DL door 5.1.2e

Maastricht biedt investeerder ruim zes ton voor minder dure woningen V&D-gebouw: Eind dit jaar zijn vijftig nieuwe appartementen aan de Grote Staat in Maastricht klaar. Ze hoeven niet te voldoen aan de betaalbaarheidsregels die de gemeente zelf bepaalde (percentage sociale huur). De gemeente biedt nu 625.000 euro aan voor in elk geval middenhuur-woningen.

19-05-2025 DL door 5.1.2e

Gemeenteraad zet zichzelf soms buitenspel bij woningbouwplannen, jaren later merkt Maastricht de gevolgen: Het lijkt toch zo helder: de gemeenteraad beslist. Nou nee. In Maastricht blijken de 39 politici regelmatig buitenspel te staan. Hebben ze niet goed opgelet? De gevolgen zijn groot.

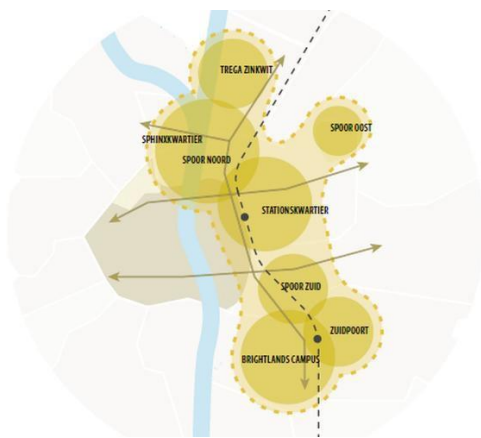
10-06-2025 DL door 5.1.2e

Machteloze politici mogen omstreden bouwplan in binnenstad van Maastricht alleen bekijken: Beslissen over grote bouwprojecten? Dat mag de gemeenteraad

steeds minder. Het bezoek aan de Apostelengang in Maastricht voelt voor de Maastrichtse raad dan ook als een blauwdruk voor de toekomst: meepraten, maar geen doorslaggevende stem hebben.

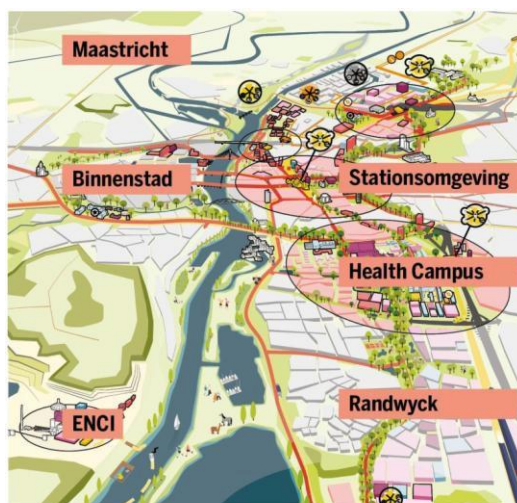
24-06-2025 DL door 5.1.2e

Ruimte voor 8000 woningen in Maastricht, maar plan voor spoortunnel gaat in de ijskast: In het oosten van Maastricht is plek voor 8000 nieuwe woningen, maar de geruchtmakende spoortunnel wordt op de lange baan geschoven. Dat blijkt uit de concept-gebiedsvisie GRAND MSTRG.Dat in het oostelijk deel van Maastricht de grootste kansen liggen, stond twee jaar geleden al in het rapport Wenkend Perspectief. Die visie op 2050 richtte zich op de vraag hoe de Maas beter benut kan worden en hoe Randwyck en de stationsomgeving verbeterd kunnen worden. „Geen uitgewerkt plan, maar een startpunt voor gesprekken met andere belanghebbenden”, stelde wethouder Frans Bastiaens.

12-06-2025 DL door 5.1.2e

Veel plannen voor een beter Maastricht: waarom de kansen vooral aan de oostkant van de Maas liggen: Hoe ziet de Maas er in 2050 uit? Hoe het station? En Randwyck? De gemeente Maastricht heeft haar visie klaar, die een startpunt vormt voor overleg, binnen én buiten Maastricht. ‘Het draagvlak om samen te werken, groeit.’

Kaart bij de visie 'Wenkend Perspectief'. © Gemeente Maastricht

De focus ligt op het oosten van de stad, met als een speerpunt de Brightlands Health Campus op Randwyck.

18-08-2025 DL door 5.1.2e

Akkoord over appartementen naast nachtclub in hartje Maastricht; ook koffiezaak Anne&Max komt: Ontwikkelaar 5.1.2e en nachtclub Roto hebben overeenstemming bereikt. Daardoor is de bouw gestart van in totaal 74 appartementen in hartje Maastricht, plus koffiezaak Anne&Max.

22-08-2025 DL door 5.1.2e

Woningen in hart Groene Loper Maastricht gaan in verkoop: van 'betaalbaar' tot penthouse van miljoen: Wonen aan de Groene Loper in Maastricht, vlak bij het station en de rechtbank? Dat kan straks voor tussen de 399.000 en 1.045.000 euro. Wooncomplex Cour gaat in de verkoop, een ander deel wordt later verhuurd. De bouwstart volgt over uiterlijk een jaar.....Ballast Nedam start op 3 september met de verkoop van de 62 koopappartementen, de overige 138 gaan in de verhuur.

25-08-2025 DL door 5.1.2e

500 studentenkamers vormen verdienmodel van renovatie Geusselt-stadion Maastricht: De gemeente Maastricht en voetbalclub MVV kiezen eind september welk bureau het renovatieplan voor het Geusselt-stadion mag maken. Onderdeel daarvan zijn 500 studentenkamers die langs de A2 gebouwd mogen worden. De raadsfractie van Volt wil in het stadion een zeer geavanceerd buurthuis.

Reclamant 27

Maastricht, 27 augustus 2025

Aan de gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

INLEIDING

De stichting BuurtBalans komt sinds 10 jaar als overkoepelende stichting met 30 aangesloten buurten op voor de belangen van de buurten in Maastricht, met de nadruk op de leefbaarheid en balans in de stad en de buurten.

Wij hebben actief deelgenomen aan de opstelling van de eerste Omgevingsvisie Maastricht uit 2020. In die omgevingsvisie was het kernthema nog niet de gezonde stad en ontbraken belangrijke onderwerpen als wonen, energie en klimaatadaptie. Ook werd ons pleidooi voor het opstellen van een Milieu effect rapportage (MER) niet gehonoreerd.

Wij zijn zeer verheugd dat voor de nieuwe omgevingsvisie deze MER in de vorm van de Omgevingseffectrapportage(Oer) wel is opgesteld en gebaseerd is op het door de gemeenteraad geaccordeerde onderzoek, vastgelegd in de notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Ook nu weer heeft onze stichting in overleg met de aangesloten buurten actief geparticipeerd in de verschillende fases van de totstandkoming van de voorliggende ontwerp omgevingsvisie en de Oer. De ter inzage legging van deze stukken heeft in de vakantieperiode gedurende 8 weken plaats gevonden. Op 14 juli en 18 augustus jl hebben wij intensief overleg georganiseerd met de buurten.

Wij constateren dat BuurtBalans door uitleg te geven over de voorliggende(nogal ondoordringbare) stukken, samen ruim 900 pagina's, en het zichtbaar maken van de belangen in de buurten in een duidelijke lacune heeft voorzien. (nb Dit is een grote inspanning geweest van onze kleine club, waarbij wij in herinnering brengen dat BuurtBalans al jaren moeizaam en zeer karig door de gemeente wordt ondersteund. De gemeente die zelf veel geld heeft uitgetrokken voor extra ambtenaren als stadsdeelregisseurs en mogelijk miljoenen voor de ondersteuning van de raad. Waar blijft fatsoenlijke ondersteuning van de burgers in Maastricht?)

Over het resultaat van onze interactie met de buurten zijn wij redelijk tevreden: een groot aantal buurten heeft met veel inzet rechtstreeks een zienswijze ingediend met herkenbare en er toe doende aanbevelingen en oproepen ter afweging en verwerking in de Omgevingsvisie. Onderstaand treft U onze (overkoepelende) zienswijze als BuurtBalans met bijlagen aan.

Wij vragen opnieuw aandacht voor onze eerdere bijdragen en met name onze reacties op de foto van de leefomgeving en de Oer (zie bijlagen, brieven van 7 maart en 21 januari 2025).

Het is nu aan het College van B en W en de gemeenteraad om adequaat en met open vizier onze en de andere zienswijzen te analyseren en een gedegen en zorgvuldige maar ook transparante afweging te maken, met voor iedereen te volgen duidelijke keuzes en te laten zien dat de voorliggende stukken niet in beton zijn gegoten.

Er staat volgens BuurtBalans en de buurten veel op het spel met nog talrijke ter discussie staande items uit de buurten en heroverweging van fundamentele keuzes in het licht van de aantoonbaar ongezonde ontwikkeling van de leefomgeving in Maastricht zoals die uit de voorliggende stukken naar voren komt. En dit alles in de komende periode van besluitvorming vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen.

REACTIE

1. Opstelling Oer positief, maar zeer uitgebreid en daardoor moeilijk toegankelijk.

BuurtBalans is positief en zeer ingenomen met de opstelling van de Omgevingseffectrapportage (OER) Maastricht als belangrijke input en afwegingskader voor de Omgevingsvisie Maastricht. De nu voorliggende stukken die ter inzage liggen zijn het resultaat van intensief en belangrijk voorwerk, vooral ambtelijk, en periodieke peilingen bij college en raad. Vanaf november 2024 is BuurtBalans na ingrijpen van de Raad in de positie gekomen om te reageren op de diverse producties na terugkoppeling naar de bij ons aangesloten buurten.

De nu voorliggende Oer, maar ook de ontwerp Omgevingsvisie zijn zeer uitgebreid en daardoor moeilijk te doorgronden. Het vergt een extreme inspanning om de hoeveelheid van ruim 900 pagina's te analyseren. Deze omvang werkt ook verbloemend. Dat geldt niet alleen voor de burgers, maar ook voor de raadsleden en bemoeilijkt de besluitvorming.

Verzoek:

BuurtBalans dringt aan op een eindversie en raadsvoorstel van Omgevingsvisie en OER, die aanzienlijk compacter en leesbaarder zijn, met een veel duidelijkere verantwoording van de gemaakte keuzes en richting bepaling van de toekomst van Maastricht.

2. De uitkomsten Oer zijn volgend ingezet in plaats van mede sturend voor keuzes in de Omgevingsvisie, onvoldoende wisselwerking ten nadele van de toekomstige leefomgeving van Maastricht.

Bovenstaand hebben wij de opstelling van een milieu effect rapportage toegejuicht in de vorm van de OER.

2

Echter wordt de Oer als richtinggevend instrument voor de inrichting van de Omgevingsvisie in grote mate onbenut. Wij moeten als belangrijke conclusie constateren dat qua proces de wisselwerking tussen de voortschrijdende resultaten uit de OER en de keuzes uit de Omgevingsvisie (zie het geaccordeerde onderzoeksvoorstel Reikwijdte en Detailniveau) op belangrijke onderdelen niet gerealiseerd is. Dit komt omdat de gemeente steeds de gewenste doelen, het beleid, voorop heeft gesteld en de uitkomsten van de OER als volgend in plaats van mede sturend heeft behandeld. Dat heeft ons inziens ernstige gevolgen. In die zin is het belangrijke instrument OER te weinig ingezet en wordt de weinig rooskleurige situatie uit de foto van de leefomgeving als nulmeting volstrekt onvoldoende ten positieve gewijzigd in het voorliggende ontwerp van de Omgevingsvisie, zie de meest recente doormeting van het voorontwerp.

Verzoek: Alsnog resultaten uit OER sturend inzetten en wisselwerking conform geaccordeerd onderzoeksvoorstel bewerkstelligen. Huidige ontwerp Omgevingsvisie maakt Maastricht geen gezonde stad.

3. Geen scherpe keuzes, duidelijke afweging en beschrijving van deze keuzes ontbreken, waarbij het grote doel van Maastricht als gezonde stad met sterk verbeterde leefomgeving sturend zou moeten zijn, maar in de praktijk ondergeschikt is gebleken bij de keuzes in de ontwerp Omgevingsvisie. Fundamentele heroverweging nodig, bovendien gevaar van strijd met de Omgevingswet.

Pas bij een aantoonbaar gezonde stad, vastgelegd in de omgevingsvisie en de OER, met bijbehorende gezonde leefomgeving kan er sprake zijn van een EVENWICHTIGE TOEDELING van FUNCTIES in de Omgevingsvisie. Dat is meer, verdergaand dan een goede ruimtelijke ordening uit de Wet ruimtelijke ordening. De bredere strekking van de fysieke leefomgeving moet in het gewenste evenwicht aantoonbaar worden meegewogen en herkenbaar zijn vertaling krijgen. Zo niet, dan dreigt het gevaar van strijd met de Omgevingswet. Opvallend is dat in de ontwerp Omgevingsvisie het criterium evenwichtige toedeling van functies niet wordt gehanteerd.

De foto van de leefomgeving als nulmeting laat zien dat in Maastricht deze leefomgeving ernstig in het geding is en op het vlak van met name de leefbaarheid/leefmilieu, de tweedeling in de stad, klimaatadaptie en zeker de hittestress, energietransitie, warmtetransitie, mobiliteit, broeikasgassen, luchtkwaliteit en geluids- en wateroverlast erg slecht scoort. Een en ander vraagt scherpe keuzes. Van een gezonde stad is geen sprake.

De onvoldoende vertaling van de metingsresultaten uit de Oer, met name op bovengenoemde aspecten, en dus van een slechte leefomgeving in de huidige situatie die in de toekomst niet echt verbetert, baart de buurten en BuurtBalans GROTE ZORGEN en is ONACCEPTEERBAAR door de te grote risico's bij de verdere ontwikkeling van Maastricht. Er is op grote schaal sprake van te beperkte aanpassingen/bijsturingen waardoor symptoombestrijding in plaats van fundamenteel andere keuzes op basis van nader onderzoek om de stad gezonder te maken.

3

De werkelijke oorzaken van een uitblijvend zicht op een gezonde stad zijn een te zwaar op economische groei gericht beleidsprogramma, dat het draagvlak van de leef- en verblijfsomgeving in Maastricht duidelijk te boven gaat.

Er is in de praktijk al langer sprake van onvoldoende klimaatadaptie en in de toekomst zal dat volgens het ontwerp niet echt verbeteren. Tekenend daarvoor is de beleidskeuze voor de bouw van 8000 tot 12000 woningen, overwegend op locaties die slecht scoren uit milieu oogpunt. Ook is er sprake van toename van verkeer en daarmee van broeikasgassen en geluid en de beperkte aandacht voor de effecten van (de forse omvang van) het toerisme en evenementen. Hittestress is een ondergeschoven kindje bij gemeentelijke ruimtelijke afwegingen.

Alle sectorale wensen en belangen van de gemeente worden in de lucht gehouden, alle beleid moet kunnen, met als gevolg dat er geen/te weinig integrale en doorslaggevende keuzes gemaakt worden om de overwegend slechte leefomgeving in Maastricht, zoals beschreven in de nulmeting, sprongsgewijs te verbeteren.

De poging die is gedaan in het onderdeel "*Bijsturing naar aanleiding van de beoordeling voorontwerp*" geeft aan dat bij belangrijke onderdelen van de leefomgeving er een knelpunt blijft en risico's aanwezig zijn, omdat de gemeente vasthoudt aan de gestelde doelen/zware programma's en zelfs een VERSLECHTERING van de huidige situatie voor lief genomen wordt.

Zie ter vergelijking de scores van het rad van de leefomgeving bij de nulmeting en de scores behorende bij de laatste meting van het voorontwerp Omgevingsvisie, met name de grote hoeveelheid scores in rood en oranje van beide metingen. Deze hoeveelheid slechte scores worden te vrijblijvend behandeld in de Omgevingsvisie. Van een gezonde stad zal daardoor ook in de toekomst onvoldoende sprake zijn.

Verzoek: maak het realiseren van de gezonde stad Maastricht het dominante thema in de Omgevingsvisie en zorg dat een nieuwe meting na onderzoek en heroverweging van het voorliggende ontwerp Omgevingsvisie een sterke verschuiving te zien geeft, met veel meer uitslagen in het groene gedeelte van het rad van de leefomgeving ten faveure van het hoofddoel van de Omgevingsvisie nl. de nagestreefde gezonde stad. Zie ook ons eindadvies aan het eind van deze Zienswijze.

Wordt dit verzoek terzijde gelegd bij de vaststelling van de Omgevingsvisie en het daarop te baseren Omgevingsplan, dan is er niet alleen onvoldoende draagvlak in de buurten, maar dreigt ook het gevaar van strijd met een van de hoofdbeginselen van de Omgevingswet, namelijk geen evenwichtige toedeling van functies. Van een vrijblijvende situatie is dan geen sprake meer.

4. De groene stad

Er is in ieder geval één positieve en belangrijke uitzondering van belang voor een gezonde leefomgeving en dat is de omvangrijke vergroening die in de ontwerp Omgevingsvisie en de OER is opgenomen. De groene stad is de eerste van de vijf bewegingen die het ruimtelijk beleid gaan veranderen en richting geven aan de toekomstige stedelijke ontwikkeling. Deze vergroeningsbeweging strekt zich nadrukkelijk uit in de stad én de buitengebieden.

Op pag. 95 van de ontwerp Omgevingsvisie wordt als criterium de 3-30-300 norm geïntroduceerd, waarbij wij constateren dat met name de 30 norm wordt afgezwakt, in die zin dat niet duidelijk sprake is van 30% schaduw op buurniveau en binnenstad via zogenaamde parasolbomen zoals in de raadsdiscussie gehanteerd, maar ook schaduw door (hoge) gebouwen. Dit terwijl hoge gebouwen ook nadelige warmte effecten kunnen hebben door beperking luchtcirculatie en reflectie van zonlicht (zie pag. 211 van het ontwerp).

Ook de warmteafgifte door verstening vraagt uitdrukkelijk aandacht en is in de hele doormeting sterk onderbelicht, met name in de toch al versteende binnenstad. Zie ook de beschrijving hierna onder punt 5. van het zogeheten hitte-eiland effect.

Op pag. 95 van het ontwerp worden ook streefpercentages van de groennorm bij nieuwe ontwikkelingen geïntroduceerd, die wij toejuichen met uitzondering van het o.i. te lage minimumpercentage voor de binnenstad van 15 %. Gelet op de bestaande verstening en hittestress dringen wij aan een minimum percentage van 25% op te nemen.

BuurtBalans is dus grote voorstander van het uitgangspunt de groene stad en dringt aan om daar versterkt en met prioriteit uitvoering aan te geven, daarbij in ogenschouw nemend dat er sprake is van een achterstand van Maastricht in de vergroening t.o.v. het gemiddelde in de Nederlandse steden. Zo heeft Maastricht maar 0,9 boom per inwoner volgens de ranglijst van Cobra Groeninzicht en scoort daarmee bovengemiddeld laag. Een redelijk vergelijkbare stad als Apeldoorn scoort 11,4 bomen per inwoner. De gemeente Maastricht zelf gaat uit van de huidige situatie met 29 bomen per 100 inwoners, terwijl het landelijk gemiddelde ligt op 52 bomen per 100 inwoners.

Verzoek: Zorgpunt is de omvang van de kosten die binnen enkele jaren bij een broodnodige start van het planten van een groot aantal parasolbomen van enige omvang als investering op de gemeente afkomt. De groene stad mag geen beleidsvoornemen blijven, maar schreeuwt om daadwerkelijke uitvoering en inhalen van de achterstand van met name het aantal bomen t.o.v. het landelijk gemiddelde. Wij dringen aan om prioritaire financiering ter oplossing van bestaande (hittestress) problemen en aanpak/voorkoming van nieuwe problemen. Dit vraagt om een concreet bomenplan, ter behandeling bij de volgende gemeentebegroting.

Verder constateert BuurtBalans dat in de ontwerp Omgevingsvisie de voorgestane vergroening te pas, maar ook te onpas wordt ingezet als oplossing voor (milieu)problemen van een zwaar (bouw)programma. Dit terwijl de vergaande versterking die is opgenomen in het ontwerp een veel grotere warmte/hittestress veroorzaker is, maar deze warmteontwikkeling nauwelijks of niet via concrete metingen zichtbaar is gemaakt. Dit geeft een scheef en te positief beeld van de hittestress in de voorgestane nieuwe situatie conform het voorliggende ontwerp.

Verzoek: Ter verwerking in de eindversie van de Omgevingsvisie en als actualisatie van de bestaande hittestresskaart uit 2015 een nieuwe hittestress kaart op te stellen, op basis van concrete metingen voor zowel de bestaande alsook een prognose van de voorgestelde nieuwe situatie. Bij behandeling van omgevingsplannen moet standaard een concrete hittestressmeting inclusief meting van de warmteontwikkeling door nieuwbouw ter beoordeling onderdeel zijn van de aanvraag, hetgeen nu standaard NIET het geval is.

5 Hittestress, onvoldoende klimaatadaptie

Wij zijn het niet eens met de o.i. gematigde beoordeling van de hittestress, niet zijnde een knelpunt volgens de beschrijving in de "Bijsturing" op pagina 211.

De doormeting van het voorontwerp Omgevingsvisie laat in het rad van de leefomgeving voor hittestress zien, dat uitsluitend de rode en oranje zones als score zichtbaar worden met maxima tussen 47 en 51 graden Celsius! Ook de bestaande hittestresskaart uit de klimaatatlas van de gemeente Maastricht bevestigt de slechte score van dit onderdeel. In de recente zomerperiode van 2025 is er t.o.v. 10 jaar geleden een veel groter aantal hitte hotspots met een veelheid aan ernstige klachten over extreme hitte van inwoners in de buurten als bijvoorbeeld Wittevrouwenveld, Heugemerveld en het Sphinxterrein, waarbij de gezondheid van de (oudere) en kwetsbare bewoners in het geding is. De gemeente mag niet vrijblijvend omgaan met het risico van oversterfte door klimaatverandering. Ook zijn er economische effecten door bijvoorbeeld sterk verlaagd bezoek aan het winkelbestand in de binnenstad.

(NB In de laatst genoemde gebiedsontwikkeling Sphinx is er anno 2019 tot nu sprake van een schrikbarende ontkenning van het belang van groen voor de leefbaarheid van een gebied en het voorkomen van hittestress. De gemeente was/is daar gebiedsontwikkelaar. We benoemen dit bij uitzondering, ook omdat alsnog ter correctie een inbreng van robuust groen uitblijft en de gemeente niet op voorhand garant staat voor de leefbaarheid in het gebied. Het verdienmodel/ de grondexploitatie staat voorop. Ook worden opvallend vaak bouwplannen van ontwikkelaars/initiatiefnemers gesanctioneerd door de gemeente, waarbij het verdienmodel dominant is. Het vastgestelde klimaatadaptiebeleid 2023-2027 is een loze letter gebleken. Het is dus niet vanzelfsprekend dat het grote belang van de leefbaarheid in een gebied en in de hele stad door de gemeente als topprioriteit wordt behandeld, hetgeen bij uitstek via de Omgevingsvisie het geval zou moeten zijn.

In de toekomst zal het aantal dagen tropische hitte nog sterk toenemen, zeker in onze meest zuidelijk gelegen stad in Nederland, terwijl de ligging in het Maasdal onveranderd zal blijven.

Zonder veel verdergaande maatregelen dan nu opgenomen in de ontwerp Omgevingsvisie, blijft Maastricht een van de warmste steden van Nederland met de meeste hittestress.

Opvallend is dat in de OER bij dit onderdeel verouderde onderzoeken worden opgevoerd, terwijl de laatste 10 jaar de feitelijke klimaatontwikkeling versneld in ongunstige zin gewijzigd is, zeker ook in Maastricht. Verwezen wordt naar:

- de weerstatistieken Maastricht 2025 met 15 hittegolven in Maastricht vanaf 2015, waarbij in 2015 de hoogste temperatuur 38,2 gr C was, in 2018 27 hittedagen met als max 36,7 gr C, in 2019 een hoogste temperatuur van 39,6 gr C (hoogste temperatuur in NL), in 2020 een hoogste temperatuur van 36,4 gr C, in 2023 28 hittedagen, in 2025 hoogste temperatuur 39 gr C.
- KNMI, 19 augustus 2025: hitte zoals vorige week komt nu 5 keer vaker voor dan vroeger
- 9 juli 2025, Onderzoekers (waaronder KNMI): klimaatverandering maakte Europese hittegolf drie keer zo dodelijk.

Op 23 Juli 2025 deed het Internationaal Gerechtshof in Den Haag een lang verwachte uitspraak, inhoudende dat landen/overheden het klimaat moeten beschermen om burgers zo een schone, gezonde en duurzame leefomgeving te garanderen. Hier is sprake van een mensenrecht. Als de overheden dat niet doen begaan ze mogelijk een onrechtmatige daad.

De HAMVRAAG voor Maastricht is of er in het ontwerp van de Omgevingsvisie en de OER sprake is van voldoende en adequate klimaatadaptie, met name voor de hittestress.

6

Wij menen gemotiveerd van niet!

Zowel de recente praktijk bij de gebrekkige of geheel afwezige gemeentelijke beoordeling op basis van concreet onderzoek, lees ontkenning hittestress bij omgevingsvergunningsaanvragen voor bebouwing in bekende hotspotgebieden (Achter de Stuers, de Beyart, de Apostelengang), als de veelheid aan woningbouwprojecties in hotspotgebieden in het ontwerp van de Omgevingsvisie baren ons grote zorgen.

Vergelijk de woningbouwkaart op pag. 52 met de reeds aanwezige hotspots qua hittestress (47/51 graden C) bijvoorbeeld in en rond de spoorzone en in de binnenstad en de grootschalige projectie van woningbouw aldaar, dan zal duidelijk zijn dat de invloed van de milieubedreigende factoren uit de Oer nauwelijks invloed hebben gehad op de keuze van de bouwlocaties.

Onze stelling is dat de hittestress in Maastricht zowel in de huidige hotspots met woningbouw of hotelbouw als in de nieuw voorziene woningbouwlocaties met een omvangrijke concentratie rond de spoorzone een ernstig knelpunt is en legt de bewijslast van een aantoonbare en realistische klimaatadaptie via nader onderzoek, op te nemen in de definitieve Omgevingsvisie, bij de gemeente.

Grote vraagtekens zetten wij in dit verband ook bij de voorgenomen woningbouwverdichting op binnenterreinen zoals opgenomen op pagina 132 van het ontwerp onder de noemer wonen achter wonen. Dit in tegenstelling tot het voornemen in het ontwerp (pagina 152) om de bestaande binnenterreinen te vergroenen, met name met forse bomen waarvoor aan de straatzijde onvoldoende of geen mogelijkheden zijn.

Wij verwijzen in relatie tot het bovenstaande uitdrukkelijk naar het belang van het voorkomen van zogeheten stedelijke hitte eilanden als een belangrijke vorm van klimaatadaptie. Bijgevoegd in de bijlage is een belangrijk artikel van recente datum: "Oorzaken van de toenemende hitte" van het Kennisportaal Klimaatadaptie.

Daaruit blijkt dat met name in sterk versteende gebieden de extreme hitte een groot probleem is, veroorzaakt door het hitte-eilandeffect. Dit effect wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

- stenige materialen absorberen zonnestraling, waardoor opwarming;
- er is een gebrek aan verdamping door weinig groen en water, waardoor omzetting van zonnestraling in voelbare warmte;
- menselijke activiteiten stoten warmte uit.

Verzoek: Ons dringend verzoek is om alsnog nader onderzoek te doen, met name naar (het tegen gaan van) hitte-eilandeffecten in Maastricht, zowel in de bestaande als toekomstige situatie. Dit effect krijgt nauwelijks aandacht in de ontwerp Omgevingsvisie en de OER.

6. Overtoerisme, overaanbod van evenementen in de binnenstad, weinig aandacht, geen onderzoek en plan van aanpak in de ontwerp Omgevingsvisie

Geconstateerd wordt door ons dat Maastricht een grote toeristische merkkracht heeft met een zeer hoog aantal toeristische bezoekers en overnachtingen. Met name op de vrijdagen en het weekend is er sprake van over-toerisme in de binnenstad met grote milieugevolgen en negatieve leefbaarheids- en bereikbaarheidsgevolgen voor de eigen bevolking. Een en ander komt volstrekt onvoldoende in de ontwerp Omgevingsvisie en de OER terug.

Er is geen onderzoek, laat staan een plan van aanpak voor de in Maastricht dominante functie Toerisme in de ontwerp Omgevingsvisie.

De hoofdgedachte in het ontwerp is niet het beteugelen van het Overtoerisme via concrete maatregelen, maar het spreiden van de bezoekers naar aanpalende wijken. Dit betekent in onze ogen een vergroting van het Overtoerisme ten nadele van aanpalende (woon)buurten in plaats van het remmen van het (dag)toerisme en is in onze ogen een verkeerde ontwikkeling met ernstig nadelige milieu, verkeers- en congestie effecten. De leefbaarheid in het centrum is in het geding. De functie wonen, maar ook de bereikbaarheid van de binnenstad en de bewinkeling zelf komen in het gedrang, letterlijk en figuurlijk. Deze effecten worden in het ontwerp nog versterkt door de grote concentratie van circa 8000 nieuwbouwwoningen in de spoorzone, die als een dichte gordel aan de noord-oostkant tegen het centrum wordt aangeplakt en voor verdere druk op dat centrum zal zorgen.

Bovenstaande effecten van overtoerisme gelden ook voor de veelheid aan evenementen. Met name Magisch Maastricht in de hele maand december (700.000 bezoekers) en de jaarlijkse Rieu uitvoeringen in juli met 150.000 bezoekers zijn qua milieu, verkeerscongestie en parkeren op grote schaal van bussen in de binnenstad negatief, naast positieve economische effecten voor de horeca, een deel van de winkels en Rieu zelf.

De positieve effecten worden overbelicht, de negatieve milieu en leefbaarheidseffecten, bijvoorbeeld de wekenlange verstopping van het maaskruisend verkeer in december en het in de zomer ca 5 weken lang ontoegankelijk maken van het Vrijthof en de ruime kring van openbare ruimte er om heen worden nauwelijks in kaart gebracht. Van enige kans op ontmoeting of verblijf van de eigen bewoners in de openbare ruimte van het hart van de stad is dan geen sprake.

Verzoek: Geef toerisme als een belangrijke functie een duidelijke plaats in de Omgevingsvisie. Doe daartoe vooraf gedegen onderzoek naar de draagkracht/laadvermogen van het toerisme en de evenementen in Maastricht; met name de binnenstad kan niet ongebreideld steeds meer toeristen accommoderen. Het vergroten van het gebied om de toeristen te accommoderen naar de zogenaamde sfeergebieden in het centrum, heeft het grote risico dat het daardoor geen sfeergebieden meer zijn. Het Jekerkwartier heeft nu al een overloop van bezoekers van de binnenstad van ruim 38 %.

Stel op basis van dit onderzoek een plan van aanpak en een actieplan op, waaronder concrete maatregelen om het dagtoerisme effectief te verminderen, met name in het weekend. De eigen bevolking mijdt tijdens deze dagen al jaren de binnenstad (zo blijkt ook uit Locatusonderzoek) Op voorhand vragen wij de volgende punten bij het onderzoek te betrekken:

Overweeg een stop van nieuwe hotels, die vervolgens weer meer toerisme nodig hebben om hun verdienmodel te realiseren. Er is al meer dan voldoende aanbod van hotels in en rond Maastricht.

Stop met evenementen als Magisch Maastricht in de huidige vorm met veel negatieve milieu- en bereikbaarheidseffecten en ga terug naar een veel kleinschaliger model met wel een ijsbaan en een beperkt aanbod van echte Kerstmisartikelen.

Stop de fysieke uitbreiding van horeca en terrassen in het centrum van de stad, vooral gericht op toerisme. Na corona is deze uitbreiding hand over hand toegenomen, het is voor de horeca nooit genoeg. De inzet moet zijn de kwaliteit van de horeca te vergroten, niet de kwantiteit, het is nu al grotendeels een eenheidsworst. De aantrekkelijkheid van de stad wordt er niet beter van, de eigen inwoners zijn minder welkom.

Overweeg een geleidelijke teruggang van het aantal dagen dat Rieu het Vrijthof in bezit neemt (dit evenement is veel kleiner begonnen) waarbij de hele openbare ruimte eromheen ook ontoegankelijk gemaakt wordt. Ook de geluidsoverlast verdergaand dan het Vrijthof is een aandachtspunt. Het verdienmodel heeft zijn grenzen, er is sprake van te ver gaande privatisering van de openbare ruimte gedurende een te lange periode.

Denk ook aan de vele Maastrichtenaren voor wie een bezoek aan Rieu financieel onhaalbaar is en daardoor de tweedeling in de maatschappij vergroot wordt.

7. Wonen, 8000-12000 woningen er bij waarvoor onvoldoende onderbouwing, gevaar van veel meer stedelijke hitte eilanden, onnodige druk op vol bouwen buurten en extra maatregelen nodig voor tegengaan segregatie.

Het inwonertal van Maastricht bedroeg per 1 januari 2025 125.666, een netto groei in een jaar van 381 personen. Dat is een mindere groei dan in 2023. Ook t.o.v. de rest van Limburg groeide Maastricht iets minder hard. Er overleden 1275 personen in 2024, er werden 771 baby's geboren. Het sterfteoverschot zal de komende jaren toenemen. Het migratiesaldo was afgelopen jaar positief: er kwamen 7171 personen vanuit het buitenland hier wonen, 6112 vertrokken juist naar het buitenland. Het aantal binnenlandse verhuizingen was negatief: vertrek 6420, instroom 6246 personen. (Bron CBS).

Rekening houdend met structureel mindere groei van studenten in de toekomst, is de belangrijkste vraag, waarom wordt er in de ontwerp Omgevingsvisie zo'n zwaar woningbouwprogramma van 8000-12000 woningen opgenomen? Daardoor ontstaat een enorme ruimedruk, ook in de buurten, en veroorzaakt de voorgestelde verdichting nog meer stedelijke hitte eilanden. Dit met name, omdat de nieuwe woningbouw zich concentreert in gebieden (Spoorzone en Centrum) waar al een hoge hittestress is.

In de foto van de leefomgeving, opgenomen in de OER, is over de ontwikkeling van de inwoner aantallen in Maastricht het volgende opgenomen:

De bevolkingsgroei van Maastricht staat al tientallen jaren praktisch stil en het aantal inwoners zal ook tot 2040 nauwelijks groeien.

Er is zelfs onderzoek dat laat zien dat het inwonertal gaat krimpen naar 114.000 in 2040. De samenstelling van de bevolking verandert wel in gestaag tempo: meer ouderen en studenten: meer sterfte dan geboorte. Tegenover jaarlijks ongeveer 1000 vertrekkers komen er vooral migranten uit het buitenland bij.

Bovenstaande is gebaseerd op onderzoek gegevens die ten dele niet actueel zijn. Door kabinetsingrijpen zal de migrantenstroom drastisch afnemen en is de groei van de instroom van buitenlandse studenten voorbij, ook bij de UM. Het aanbod van studentenkamers is dit jaar in Maastricht met een kwart gegroeid.

Deze gegevens moeten nog in de bevolkingsprognoses verwerkt worden, maar duidelijk is dat de autonome groei van de bevolking in Maastricht nu al zeer beperkt tot nul is en verder afneemt met mogelijk een kleine krimp.

Na het einde van de z.g. babyboomgeneratie in 2040/2050, zal de vraag naar kleine tot zeer kleine woningen gering zijn en gelet op de het aanbod daarvan in de woningvoorraad in Maastricht zelfs zienderogen tot leegstand leiden. Ergo, de bouw van zeer kleine woningen is niet duurzaam. De Raad voor de Leefomgeving adviseert in een recent rapport de bouw van woningen met een woonoppervlak van tenminste 50 m².

Waarom dan toch het beleidsvoornemen om 8000-12000 nieuwe woningen te bouwen?

De onderbouwing van de noodzaak daarvan vinden wij mager en gaat uit van de wensgedachte van een bovenmatig grote instroom van nieuwe bewoners van 25 tot 45 jaar, primair als werknemers om de gewenste groei van de Health Campus op Randwijck mogelijk te maken. BuurtBalans vindt een volgroeiende campus op Randwijck belangrijk om de economie van Maastricht te versterken en ook als tegenwicht tegen de eenzijdige horeca werkgelegenheid in Maastricht. De ontwikkeling van deze campus is echter de afgelopen 10 jaar om andere redenen dan personeelstekort niet van de grond gekomen.

Het is volgens BuurtBalans utopisch om uit te gaan van het aantrekken van vele duizenden nieuwe werknemers en daarvoor dito nieuwe woningen te bouwen zonder dat de campus bewijst daadwerkelijk tot wasdom te kunnen komen. Want de gouden regel is nog altijd dat wonen het werk volgt.

Een andere reden om voorzichtig te zijn met de bouw van nieuwe woningen voor bovengenoemde doelgroep, is dat direct buiten Maastricht ook gemikt wordt op nieuwe woningen voor de campus medewerkers.

Wij citeren uit de zienswijze van de gemeente Eijsden-Margraten op de ontwerp provinciale omgevingsvisie (povi) dd. 11 juli 2025:

"We anticiperen nadrukkelijk op groei van het aantal inwoners. Vanuit autonome groei, maar ook vanuit de behoefte van mensen die zich aangetrokken voelen richting de economische groei in de regio en onze gemeente. Met name vanuit de Maastrichtse campus en aanpalende ontwikkelingen. Dit betekent dat wij een substantieel aantal woningen gaan bouwen de komende jaren."

BuurtBalans ondersteunt de wens van de gemeente Eijsden-Margraten, om daarmee de druk van de bouw van grote aantallen nieuwe woningen in Maastricht te verminderen door regionale spreiding. Ook de mogelijkheid om in Eijsden een ander type woningen te bouwen voor de doelgroep 25-45 jarigen, meer grondgebonden en minder gestapeld, maakt het voornemen van Eijsden aanbevelenswaardig.

De geplande woningbouw (8000) in met name de spoorzone in Maastricht, overwegend gestapelde kleine tot zeer kleine woningen, is voor het starten van een gezin niet aantrekkelijk. Het baart ons zorgen dat er weinig aandacht is voor het behoud van gezinnen in Maastricht, waar het accent vooral ligt op eenpersoons huishoudens en gestapelde woningen in hoogbouw. Dit bevordert het ontstaan van nieuwe stedelijke hitte eilanden en eenzijdig samengestelde wijken.

Wij snappen de transitie van ongebruikte rails naar woningbouw achter het station, maar dan alleen met daadwerkelijke effectieve vergroening met parasolbomen van een behoorlijke maat en een

projectie van 3-5 lagen woningbouw en enkele juist geplaatste torens, zodanig dat de hittestress achter het spoor, nu al een hitte hotspot, bestreden wordt.

Wij blijven aandacht vragen voor het beter benutten van de bestaande voorraad en meer concrete aandacht voor de bouw van aantrekkelijke levensloop bestendige woningen. Ter voorkoming van het verlies bij splitsing van grotere bestaande woningen, stellen wij voor pas splitsingen toe te staan bij een woonoppervlak van 145m of groter en uit te gaan van woningen na splitsing van groter dan 50m².

Een laatste aandachtspunt bij wonen is een sterkere aanpak van segregatie.

Maastricht heeft de twijfelachtige eer om na Enschede en Heerlen de derde plaats in te nemen van meest gesegregeerde steden van Nederland. Treurig is het om te lezen in de ter inzage liggende stukken, dat de voorgestelde aanpak nauwelijks zoden aan de dijk zet.

Ons voorstel is concreet dat de gemeente en de corporaties zeer terughoudend dienen te zijn met huisvesting van kwetsbare groepen als ex- verslaafden, ex- delinquenten, daklozen en a-sociale personen in de 7 buurten benoemd in het Veerkracht rapport. Daarnaast moet de projectie van koop-midden huur—sociale huur meer in balans gebracht worden. Dit is mogelijk door ongelijk te investeren als overheid, primair via een actief grondbeleid en wanneer de grond te duur is in een "sjieke" buurt voor sociale woningbouw via subsidies.

Bovendien stellen wij als veel gehoord geluid uit de buurten voor om op wijkniveau in overleg met de bewoners de woonbehoefte en de locaties vast te stellen. Doel is meer doorstroming mogelijk te maken in de buurt met meer sociale cohesie, burenhulp en mantelzorg. De wijk is o.i. een beter aangrijpingspunt voor maatwerk dan het stadsdeel.

Onder verwijzing naar de bijeenkomst van de Raad met voormalig rijksbouwmeester 5.1.2e, gaan wij er van uit dat het gedragen voorstel van wijkateliers een dominante positie krijgt bij de uitwerking van gebiedsvisies, woonbehoefte etc.

Verzoek: Onder verwijzing naar het bovenstaande dringen wij aan het voorgestelde bouwprogramma van 8000-12000 nieuwbouw woningen terug te brengen tot 6000-8000 woningen. Wij hebben gemotiveerd aangegeven waarom de behoefte aan de zeer hoge aantallen nieuwbouw woningen lager is vanuit de autonome behoefte, de signalen uit de Oer, het aantrekken van 25-45 jarigen in de omvang als gewenst vraagtekens oproept (wonen volgt werk), Eijsden-Margraten een deel van de nieuwbouw wil overnemen en de aanpak van de hittestress in de geplande bebouwing van de spoorzone voor lagere dichtheden zal zorgen.

De druk van te hoge aantallen woningen toevoegen in het al verdichte centrum en in de buitenwijken moet ook voorkomen worden, c.q. is onwenselijk. Segregatie moet feller worden bestreden en wijkateliers ingericht.

EINDVOORSTEL

Bovenstaand hebben wij gemotiveerd voorstellen voor nader onderzoek gedaan en onze grote zorgen geuit over de negatieve ontwikkeling van Maastricht richting 2040 op het gebied van met name milieu, leefbaarheid, geluidsoverlast, overtoerisme, wateroverlast, klimaatadaptie energietransitie, warmtetransitie, broeikasgassen, luchtkwaliteit, en ook de o.i. beperkte aanpak van de tweedeling in de maatschappij. Speciale aandacht hebben wij gevraagd voor het grote risico van bovenmatige hittestress in Maastricht in de toekomst.

Er is sprake van verslechtering in plaats van verbetering bij realisatie van de voorliggende ontwerp Omgevingsvisie t.o.v. de situatie in de foto van de leefomgeving, de nulmeting uit einde 2024. Een lichtpunt zal de vergroende stad zijn, tenminste als de noodzakelijke investering daarvoor van vele honderden miljoenen euro's ook daadwerkelijk geprioriteerd wordt om die vergroening te realiseren.

Wij missen de scherpe keuzes die nodig zijn om het grote doel van Maastricht als gezonde stad waar te maken, waarbij wij constateren dat de uitkomsten van de Oer volgend en als afgeleide behandeld worden i.p.v. sturend bij de invulling van de Omgevingsvisie. De gemeente kan niet volhouden, zie de uitkomsten van de Oer, dat sprake is van een gezonde groei!

Ons eindvoorstel is afgeleid van het advies van de commissie MER over het onderzoek Reikwijdte en Detailniveau op pagina 6:

"Sommige ontwikkelingen komen van 'buiten'.

Klimaatverandering is daar een voorbeeld van, net als bevolkingssamenstelling en -ontwikkeling of de woningbouwopgave vanuit het rijk... Naast een scenario voor bevolkingsgroei, ligt het voor de hand om klimaatscenario's toe te passen. Hiermee kan de gemeente testen of de alternatieven voldoende toekomstbestendig zijn"

Naast de ontwikkelingen van buiten, zijn er belangrijke aspecten in de stad zelf, zoals de schadelijke invloed op de leefomgeving van het omvangrijke toerisme en grootschalige evenementen, de stijging van de verkeersdruk en de toename van de broeikasgassen, de negatieve milieuaspecten en

warmteontwikkeling van verdichting/hoogbouw, die onvoldoende meegenomen zijn en in een klimaatscenario alsnog gewogen kunnen worden.

Wij menen, gelet op de stukken die ter inzage liggen, dat het niet alleen voor de hand ligt maar voor de toekomst als gezonde stad Maastricht noodzakelijk is dat alsnog zo'n KLIMAATSCENARIO opgesteld wordt.

De aantrekkelijkheid van een stad zal in de naaste toekomst veel meer dan nu bepaald worden door de mate van het daadwerkelijk zijn van een gezonde stad. De nulmeting in de Oer heeft Maastricht met de neus op de feiten gedrukt.

Daarom is het alsnog inzetten van een klimaatscenario een must voor BuurtBalans en de buurten, een keuze waar we het gemeentebestuur en de politiek op blijven aanspreken, zeker in het licht van de komende verkiezingen.

Daarna kunnen op basis van de uitkomsten van dit scenario scherpe keuzes gemaakt worden en kunnen deze keuzes duidelijk beschreven worden in relatie tot de Oer en de gewenste gezonde leefomgeving inclusief concrete klimaatadaptie en aanpak hittestress.

Pas daarna kan een volwaardig voorstel voor de Omgevingsvisie aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd. In de tussentijd willen wij vroegtijdig betrokken worden bij de reactie op de zienswijzen, indachtig de belofte dat de inhoud van de aan de orde zijnde stukken niet in beton gegoten is.

Namens BuurtBalans,

5.1.2e , voorzitter

5.1.2e , secretaris

5.1.2e , penningmeester

5.1.2e , bestuurslid

5.1.2e , adviseur

Bijlagen

-Brieven BuurtBalans aan de gemeente dd. 7 maart en 21 januari 2025

-Een verwijzing naar het artikel "**Oorzaken van de toenemende hitte**" van het Kennisportaal Klimaatadaptatie, te vinden via onderstaande link:

<https://klimaatadaptatienederland.nl/kennisdossiers/hitte/oorzaken/>

- Foto Rad van de leefomgeving

Maastricht, 7 maart 2025

Aan de Raad en het College van B&W,
ter behandeling in de raadscommissie Fysiek Domein 11 maart 2025

Geachte Raads- en College leden,

A. Het Proces

Veel werk is de laatste maanden ambtelijk verricht voor de Omgevingsvisie 2040, de uitwerking van de verschillende scenario's, de foto van de leefomgeving en de diverse omgevingseffectmetingen. Essentiele stappen voor een afgewogen visie naar 2040. Buurtbalans heeft waardering voor de uitvoerige rapportages en de inbreng resultaten van de verschillende participatiemomenten. In het belang van de aangesloten buurten is ook "Buurtbalans" de ruimte geboden haar betrokkenheid en suggesties bij de totstandkoming van de definitieve Omgevingsvisie te kunnen inbrengen; waarvoor onze dank.

1

Wij hebben in onze laatste brief naar raad en college van 21 januari jl (opnieuw bijgevoegd) en onze deelname aan de discussie in de raadsinformatievergadering van 25 januari jl met voormalig rijksbouwmeester 5.1.2e (onder verwijzing naar de slechte resultaten uit de "Foto van de Leefomgeving" van Maastricht) een lans gebroken voor het maken van duidelijke keuzes bij het verder uitwerken van de Omgevingsvisie.

Dit om de leefbaarheid en gezondheid voor wonen en leven in onze stad naar de toekomst te kunnen garanderen. Daarbij is de wisselwerking met de resultaten van de door de Raad goedgekeurde MOER en de voorstellen voor de definitieve Omgevingsvisie van groot belang. De uitkomsten van de Moer worden o.i. nu nog te veel als volgend behandeld op de te behalen doelen in plaats van mede sturend. Of anders gesteld: de leefbaarheid van Maastricht en de verbetering daarvan ten opzichte van de nulmeting is een prioritair doel. Onze onderstaande reactie gaat daar verder op in.

B. Het Voorkeursalternatief en de 2 Alternatieve scenario's

Ter beoordeling van het voorliggende **Voorontwerp** omgevingsvisie en de **Peilingsvoorstellen** liggen nu uitgebreide effectstudies van Haskoning bv voor, een veelheid van stukken en effectmetingen. De nu bijgevoegde effectmetingen (bijlagen 2,3,5 in het raadsvoorstel) betreffen de "foto" van de bestaande leefomgeving, de 2 alternatieve scenario's (1: groei in de stad en 2: groei in de regio) en de omgevingseffectmetingen van het eerdere Voorkeursalternatief als gepresenteerd in de raadscommissievergadering van 5 november 2024.

Geen effectmetingen zijn nog voorhanden ten aanzien van het **Voorontwerp** zelf en de **Peilingsvoorstellen**. De omgevingseffectmeting van het **Voorontwerp** is pas eind april as beschikbaar. Voor een beoordeling kan nu alleen geput worden uit de effectmetingen en overwegingen over de 2 voornoemde scenario's en het Voorkeursalternatief.

Niet uit te sluiten is dan ook dat nu gemaakte peilingskeuzes in het **Voorontwerp** anders kunnen uitpakken dan nu is te voorzien. Zeker in geval van bestaande kritische situaties zoals ten aanzien van de hittestress- en andere risicovolle situaties.

De samenvattende conclusie van Haskoning/DHV van de genoemde effectmeting Voorkeursalternatief is als volgt:

*“Opvallend is dat de beoordelingsaspecten sociaaleconomische status, geluidhinder, duurzame energie en externe veiligheid knel- of aandachtspunten zijn/blijven, waarin naar verwachting met het voorkeursalternatief in een **VERSLECHTERING** (hoofdletters van BB) wordt voorzien ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Deze aspecten vormen daarom een belangrijk aanknopingspunt voor de aanscherping van het Voorkeursalternatief naar het **Voorontwerp**.”*

Wij voegen er als **extra aandachtspunt het voorkomen van hittestress** aan toe, gelet op de uitkomsten van de “Foto van de Leefomgeving”. Eerder schreef Haskoning/DHV bij de autonome ontwikkeling: *“De nog beschikbare ontwikkelruimte zal worden ingevuld met woningen en bedrijvigheid. Door deze toename in bebouwing zal de hittestress toenemen en komt de ruimtelijke kwaliteit onder druk te staan voor wat betreffende stedenbouwkundige structuren en samenhang.”*

CONCLUSIE 1: in plaats van de noodzakelijke verbetering van de leefbaarheid en de duurzaamheid, dreigt op onderdelen zelfs een verslechtering in het voorkeursalternatief. Het nu voorliggende voorontwerp kan zonder de milieueffect doorrekening niet zeer wel beoordeeld worden, er zitten plussen en minnen in, waarover hieronder meer.

CONCLUSIE 2: in het goedgekeurde onderzoeksvoorstel MOER staat op pag.6 onder andere: “Sommige ontwikkelingen komen van ‘buiten’. Klimaatverandering is daar een voorbeeld van, net als bevolkingssamenstelling en -ontwikkeling of de woningbouwopgave vanuit het rijk....Naast een scenario voor bevolkingsgroei, ligt het ook voor de hand om klimaatscenario's toe te passen. Hiermee kan de gemeente testen of de alternatieven voldoende toekomstbestendig zijn.

Onze conclusie onder 2 is onder verwijzing naar de slechte leefbaarheidsuitkomsten van de Foto van de Leefomgeving, dat er dringend behoefte is aan zo'n KLIMAATSCENARIO. Daarbij wordt primair uitgegaan van het halen van de klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen zodanig dat het Rad van de Leefomgeving overwegend groen of op de grens van groen scoort. Dit scenario is nodig omdat tot nu toe de gemeente stuurde op de te behalen beleidsdoelen en de milieumeting daarvan als een afgeleide gezien wordt. En uiteindelijk zal de definitieve Moer effectrapportage ook door de landelijke commissie Mer van een beoordeling worden voorzien.

- ❖ Wij adviseren zo'n klimaatscenario aanpak mee te nemen bij de vervolgstappen in het proces.

C. BB Reactie op de 12 Peilingsvoorstellen

ad peilvraag 1 Gezonde bevolkingsopbouw als voorwaarde voor brede welvaart

Er wonen op dit moment in Maastricht 125.666 inwoners, waarvan het grootste gedeelte (24%) tussen de 25 en 45 jaar oud is. Ongeveer 45% is ouder dan 45 jaar. Het aantal inwoners boven de 65

jaar is bovengemiddeld omvangrijk met 22% en zal de komende jaren nog groeien. Het inwonertal eind 2000 was 120.379. Tussen de jaren 2000 en 2010 was sprake van een bevolkingsdaling. Door de sterke groei van de Universiteit Maastricht werd de negatieve natuurlijke bevolkingsaanwas (laag geboortecijfer, hoog sterftecijfer) en het soms negatieve migratiesaldo in redelijke mate gecompenseerd. Per saldo is het inwonertal sinds het jaar 2000 grosso modo gelijk gebleven rond of iets boven de 120.000.

Op grond van deze groeicijfers van de laatste jaren zetten wij grote vraagtekens bij de haalbaarheid van het beleidsvoornemen om de nu al grootste groep van 25/45 jarigen binnen 15 jaar te laten groeien met 10.000 tot 15.000 inwoners. Daarmee zou Maastricht in 2040 op 130.000 tot 135.000 inwoners komen. Een trendbreuk met de afgelopen 25 jaar en niet gestoeld op nieuwe, sterk vergrote en aantrekkelijke bedrijvigheid. In deze bevolkingscategorie volgt in zijn algemeen wonen het werk.

Ook de omvang van het aantal nieuwe woningen dat de gemeente denkt nodig te hebben voor de gewenste groei van de groep 25/45 jarigen, in eerste instantie max 15000 woningen, nu terecht al teruggebracht tot 8000-12000, lijkt aan de zeer hoge kant. Juist in deze categorie is sprake van gezinnen, al dan niet met kinderen. Bovendien zal er primair sprake kunnen/ moeten zijn van doorstroming om de gewenste grotere woningen voor deze groep aan te kunnen bieden.

Buurtbalans steunt het streven naar een vergroting van het inwonertal van 25/45 jarigen, maar denkt dat een getal van 5000 in 15 jaar veel realistischer is, in het beste geval uitlopend naar 8000.

Daarmee raken de actuele voorstellen van de gemeente en het door Buurtbalans geachte max van 8000 extra inwoners elkaar: grosso modo een nieuwbouw inhoudend van circa 4000-6000 woningen (inclusief starters en passende woningen voor ouderen doorstroming leegkomende grotere woningen). Waarbij in het geval van een regioscenario er bovendien sprake van een mogelijke overloop van nieuwe woningen in de regio.

- ❖ Aanbevolen wordt nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden en omvang om de genoemde doelgroep 25/45 jarigen aan Maastricht te binden en onder welke condities.

Hierboven is al meermaals de grote groep inwoners van 65+ genoemd in Maastricht, een groep die in inwoneraantal de komende jaren zeker zal gaan stijgen. Als de gemeente het heeft over een gezonde bevolkingsopbouw, is extra aandacht voor deze zogenaamde dubbele vergrijzing zeer gewenst.

Tegelijk moet worden geconstateerd dat de doorstroming van deze groep naar geschikte levensloopbestendige woningen, al dan niet met voorzieningen, nog nauwelijks op gang gekomen is. Over de noodzaak om deze doorstroming te realiseren bestaat overeenstemming, wat daarvoor nodig is en welke partijen aanspreekbaar zijn blijft onduidelijk.

- ❖ In de nog op te stellen ontwerp Omgevingsvisie concrete voorstellen te formuleren met taakstellingen om de gewenste doorstroming van ouderen naar geschikte levensloopbestendige woningen in substantiële omvang te realiseren.

ad peilvraag 2 Transformatie Spoorzone naar nieuwe stadswijken met wonen, werken en voorzieningen en directe OV verbindingen

Buurtbalans ziet aantrekkelijke mogelijkheden hiervoor maar waarschuwt voor langdurige complexe en planprocessen met toenemend hoge dichtheden die jarenlang de stad in de greep houden en dan kunnen leiden tot een verhoging van hittestress(risico's).

ad peilvraag 3 Compacte stad in een groen landschap

De keuze voor een compacte stad in een groen landschap, kunnen wij van harte toejuichen. In de raadsbijeenkomst op 25 januari jl. zijn behartenswaardige uitspraken gedaan door de raadsleden om niet aan dit belangrijke uitgangspunt van de Maastrichtse stadsontwikkeling te tornen en de praktijk van scherpe stadsgrenzen te handhaven. Buurtbalans juicht in het bijzonder het spreiden van de betaalbare woningvoorraad over de stad toe, zeker in buurten met weinig aanbod op dit vlak. Het uitgangspunt om (Grootschalige) studentenhuisvesting zoveel mogelijk te positioneren bij OV-knooppunten en onderwijsconcentratiegebieden is een goed uitgangspunt. Zeer voorzichtig moet men omgaan met kleine toevoegingen in straten, zeker gezien het feit dat in Maastricht als gevolg van het ontbreken van een pure studentenhuisvester zoals DUWO in andere studentensteden, al bovengemiddeld verkamerd is.

ad peilvraag 4 Rekening houden met water en bodem

Buurtbalans kan zich vinden in de landelijke, provinciale en gemeentelijke koers om Water-bodemsturend te werk te gaan.

ad peilvraag 5 Versterken van vitaliteit en veerkracht

Vitaliteit en veerkracht in de buurten zijn essentiële voorwaarde voor gezonde en duurzame wijken, buurten en straten. Integratie van woonmilieus, diversiteit in woonvormen en voorzieningen zijn daarbij belangrijk. Passende nieuwbouw zal daaraan kunnen bijdragen.

ad peilvraag 6 Ruimte voor werken in de stad

“Schuifruimte” om productiebedrijven van bedrijfsterreinen uit te plaatsen naar gemengde- en woonbuurten zal kunnen leiden tot ongewenste confrontaties, hinder en problemen.

Anderzijds kan goed ingepaste multifunctionaliteit in buurten en wijken verlevendigend en vitaliserend werken. Daarbij zal altijd een zorgvuldig maatwerk proces met inbreng vanuit de buurt voorop moeten staan.

ad peilvraag 7 Sterke groenblauwe verbindingen

Bij stedelijke verdichting binnen het beperkte grondgebied van Maastricht is het behoud en versterking van de groenblauwe ruimte en onderlinge verbindingen essentieel. De huidige situatie zoals beschreven in de Foto van de Leefomgeving maakt dat volstrekt duidelijk. Om daar hittestress te verminderen zijn bij stedelijke verdichting zoals via wonen achter wonen, bebouwing van binnenterreinen met name in het centrum en de binnenstad verdichtingen met een te grote schaa sprong en verlies van open ruimte te vermijden. Essentieel is daarbij groenblauwenormeringen bij planontwikkelingen vast te leggen. Daarnaast moet geïnvesteerd worden in de meerwaarde van onderlinge verbindingen en veradering tussen de groenblauwe plekken: zowel in het stedelijk als landschappelijk gebied. We zullen zuinig moeten zijn op de beperkte open ruimtes die we nog hebben, die moeten vooral conserverend beschermd worden in het Omgevingsplan. Daarbij is van belang dat niet het verdienmodel van de initiatiefnemer dominant moet zijn, maar de door de gemeente voorgeschreven randvoorwaarden in een ontwikkelenvelop.

ad peilvraag 8 Het energiesysteem van de toekomst

Op het gebied van de energietransitie, duurzaamheid en energievoorziening en staat Maastricht ons inziens op achterstand. Geïnvesteerd moet worden in de isolatie- en verwarmingsproblematiek van oudere wijken en buurten die een extra duurzaamheidsrisico vormen. Ook het historische monumentale centrum staat op achterstand. De gemeente dient ook daar meer de lead te nemen, actiever te worden met structurele oplossingen en perspectief bieden voor de transitie-energie

(warmte) levering en -transport. Buurtbalans vindt dat terughoudend moet worden omgegaan met zon op land en al zeker windmolens in ons waardevol cultuurlandschap.

ad peilvraag 9 Loop- en fietsstad

Buurtbalans kan zich vinden in de aangegeven beleidslijnen. Zorgpunt blijft de aanpak van het parkeren in en bij het centrum door bezoekers. Het beleid zou zich in het verlengde van de doelstelling van een verkeersluw centrum moeten richten op de transitie van bezoekers parkeergarages in het centrum naar bewonersgarages onder afbouw van het straatparkeren. Daarmee meer ruimte vrijmakend voor verblijf, vergroening, lopen en fietsen en verminderde druk op de singels en maasboulevard.

ad peilvraag 10 Kloppende harten in de buurten

Buurtbalans acht “Kloppende harten” in buurten belangrijk zijn voor de leefbaarheid en het op peil houden van het voorzieningenniveau en ontmoeting in buurten. Juist de combinatie van diverse voorzieningen versterkt elkaar en bevordert sociale contacten en buurtbinding.

ad peilvraag 11 Internationale ontmoetingsplek

Onwaarschijnlijk acht Buurtbalans het voorstel om de toeristische druk in de binnenstad meer te spreiden over de centrumkwartieren (*met name beoogd voor het Jekerkwartier*) om daarmee meer ruimte te bieden voor Maastrichtse bewoners in de binnenstad. Een wat vreemde redenering om de woonkwartieren en primair het jekerkwartier in te zetten als toeristisch uitvalgebied. Dit terwijl juist de smalle straatjes van het kleinschalige Jekerkwartier nu al overspoeld worden door bovenmatige toeristische en overige drukte. Tekenend zijn de daar onlangs nog extra geplaatste beveiligingscamera's in de Koestraat en St. Pieterstraat. Niet realistisch zijn dan ook de suggesties het overdrukke Jekerkwartier nog verder te laten bijdragen aan een verdere opvang van de drukte uit de binnenstad.

In te zetten is op andere (sfeer) gebieden waar wel nog ruimte is voor toeristische potentie, ook buiten het centrum. Denk bijvoorbeeld aan het Enci-gebied, de landschapspark gebieden en in het centrum aan bijvoorbeeld ook het Bassin en Sphinx- gebied e.o. en benut de ruimte daar.

ad peilvraag 12 Zorgvuldige stedelijke verdichting

Buurtbalans ondersteunt het voorstel om de in het **Voorontwerp** beschreven keuze om bij nieuwe bouwplannen de initiatiefnemer voorwaarden op te leggen die ervoor moeten zorgen dat de belangen van zittende bewoners zorgvuldig worden meegewogen en tevens wordt bijgedragen aan gebied specifieke beleidsdoelen zoals vergroenen, draagvlak voor voorzieningen (leefbaarheid), ontmoeting, klimaatadaptatie en mobiliteitsbeleid. Bovenal moet de ruimtelijke kwaliteit die de stad kenmerkt behouden blijven en waar mogelijk versterkt.

Tevens zijn wij van mening dat daarbij een zorgvuldig participatieproces hoort waarin de gemeente het voortouw neemt. In ieder geval bij majeure ontwikkelingen, zo'n 15-25 per jaar zou de kwaliteit van plannen kunnen verbeteren wanneer de participatie niet ligt bij een ontwikkelende partij maar bij de gemeente die stuurt op haar beleidsdoelen afgewogen tegenover de lokale buurtagenda.

Tot slot willen wij aandacht vragen voor het unieke gegeven dat Maastricht de tweede Monumentenstad van Nederland is. In de peilvragen en discussies komt dit aspect, wat nog het meest Maastricht zijn eigen smoel geeft, te weinig tot uiting. We vragen ook de monumentenzorg zorgvuldig mee te wegen in de planvorming. Dit betekent niet dat niets kan maar wel dat monumentenzorg ook een prominente wegingsgrond moet hebben in de besluitvorming. Daarbij verdient het aanbeveling om het erfgoed ook meer zichtbaar te maken, liefst op de plek zelf.

Hoogachtend.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

voorzitter

lid

penningmeester

adviseur

www.buurtbalans.nl

stichting.buurtbalans@gmail.com

Maastricht, 21 januari 2025

Geachte heer Bastiaens, geacht college, geachte raadsleden,

In december 2024 is de Foto van de Leefomgeving als nulmeting voor de Moer, de (Maastrichtse Omgevings Effect Rapportage), vrijgegeven. Deze foto laat de staat van Maastricht zien op een breed scala aan omgeving, sociale en economische parameters: “*Planet, People en Profit*”. De foto geeft een duidelijk beeld hoe Maastricht er nu voor staat. En over het effect dat de autonome ontwikkeling bij voortzetting van de huidige (autonome) koers in 2030 heeft plus een beperkte doorkijk naar 2040.

Buurtbalans is zeer verheugd dat de gemeente als basis voor de omgevingsvisie een dergelijke rapportage heeft laten maken. Die conform de door de raad goedgekeurde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) uiteindelijk ook getoetst zal worden door de landelijke M.E.R.-commissie. Wij hebben met een aantal vertegenwoordigers uit de buurten op 13 januari j. een uitvoerige en heldere toelichting gekregen door de leden van het gemeentelijk projectteam (5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e) over zowel de laatste stand van de Omgevingsvisie (5 nov 2024) als van de Foto van de Leefomgeving en concluderen uit deze rapporten het volgende.

7

Maastricht heeft een sterk hart maar is niet gezond.

Wij constateren aan de hand van het rapport dat Maastricht in de top 3 staat van steden met een grote merkkraft en een hoog aantal toeristische bezoekers. Het doet het op economisch vlak goed en heeft potentie. Als merk is het sterk, zelfs het derde van het land achter Amsterdam.

Echter, op het vlak van de leefbaarheid en het leefmilieu scoort de stad erg slecht. Een keerzijde van het huidige economische groeimodel. De negatieve beoordelingen en aandachtspunten van de parameters geven dat duidelijk aan:

- Geluidshinder problemen
- Sociaal-economische status slecht
- Actieve sociale leefomgeving slecht
- Sociale segregatie 3e van Nederland
- Oppervlaktewater slecht
- Bodemkwaliteit slecht
- Natura 2000-gebieden slecht
- Stedelijk groen slecht
- Ruimtelijke kwaliteit onder druk
- Grote hittestress risico's
- Warmtetransitie onvoldoende
- Duurzame energievoorzieningen slecht

Aandachtspunt is dat een behoorlijk aantal scores op de foto binnen de oranje tussenzone ook “rood” zijn getint. Van de 31 scans betreft het circa 16 oranje , 8 rode scores 7 groene. Die circa 5-6

tegen de rode cirkel liggende “rood getinte” zijn bij de 8 roden op te tellen waardoor het beeld nog meer rood kantelt.

De autonome ontwikkeling (blz. 11 rapport Haskoning)

“Voor meerdere aspecten wordt een verslechtering ten opzichte van het bestaande kwaliteitsniveau verwacht. Het gaat daarbij om de aspecten maatschappelijke basisvoorzieningen, ruimtelijke kwaliteit, hitte, arbeidsmarkt en werklocaties en bedrijvigheid. Door de verandering van de bevolkingssamenstelling (met name vergrijzing), zal de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen veranderen en een groter arbeidstekort ontstaan. Daarnaast neemt de vraag naar werklocaties in de toekomst toe, waarin naar verwachting het huidig aanbod onvoldoende kan voorzien in de toekomstige vraag (kwalitatief en kwantitatief). De nog beschikbare ontwikkelruimte zal worden ingevuld met woningen en bedrijvigheid. Door deze toename in bebouwing zal de hittestress toenemen en komt de ruimtelijke kwaliteit onder druk te staan, voor wat betreft de stedenbouwkundige structuren en samenhang. “

Scherpe keuzes

De buurten verenigd in Buurtbalans zijn daar ernstig van geschrokken en vragen het stadsbestuur hierop in te grijpen. De vraag dringt zich op wat voor stad we willen zijn. Zeker nu het gaat om de toekomst van onze stad de komende 15 jaar moeten duidelijke keuzes gemaakt worden om de leefbaarheid en gezondheid voor wonen en leven naar de toekomst te kunnen garanderen. En daar de prioriteit op te leggen. En af te wijzen een eenzijdig verdienmodel voor bepaalde takken van het bedrijfsleven dat de nadelen op de leefomgeving en milieuvlak eenzijdig afwentelt op de omgeving. Dat kan en moet toch anders. Wij hebben begrepen dat er op dit moment twee alternatieven voorhanden zijn, te weten groei uitsluitend geaccommodeerd in de stad of groei meer gedeeld in de regio. Dit vanuit het uitgangspunt “gezonde groei”.

Wij zetten, kennisnemend van het voorgestelde zware programma voor die groei (o.a. 15.000 extra woningen als maximum) vraagtekens bij zowel de omvang van de voorgestelde groei als de gezondheid van die groei.

Wij vragen om de uitkomsten van de Foto van de Leefomgeving recht te doen en te streven naar een ontwikkeling van de stad waarbij het programma en de brede milieu- en sociale ontwikkeling meer in balans zijn en de noodzakelijke verbetering van de leefomgeving aantoonbaar bereikt wordt. Zorg dat de Moer éerst de keuzes voor het programma en voor de locaties/ gebieden onderbouwt op basis van milieu- gezondheidsinformatie, voordat de keuzes over inrichting van gebieden/ buurten aan de orde komt.

Wij pleiten voor meer sturing door scherpe keuzes te maken.

- Geef de energietransitie, verduurzaming en bestrijding hittestress een centrale rol in het plan voor de toekomst van de stad.
- Bouw in Maastricht geen 15.000 woningen bouwen (2040) maar bouw in de buurt naar behoefte en draagkracht ter bescherming van de leefbaarheid en leefruimte, leg het accent op doorstroming en zorg voor een vroegtijdige inbreng van buurten via gedragen buurtprofielen en vlekkenplannen uit de buurten. Geef dus niet de projectontwikkelaar een dominante rol bij bouwplannen, maar neem als gemeente samen met de buurten het voortouw/ de regie.
- Werk als regiocentrum samen met de regiogemeentes voor de opvangruimte voor wonen en werk waaronder de universiteit.
- Zet ook de regio in voor studenten huisvesting in combinatie met universiteit onderdelen in regio gemeenten.

- Terughoudende gronduitgifte aan ruimte verslindende bedrijvigheid ten koste van groene ruimte. Introduceer een groennorm bij (grootschalige) omgevingsplannen.
- Zet in op regionaal toerisme beleid om toerisme te spreiden over omliggende gemeentes.
- Terughoudend beleid bij uitgifte openbare stedelijke ontmoetingsruimte voor betaalde horeca(-terrassen) en overige uitgifte. Houdt de openbare ruimte ook echt openbaar.
- Zorg voor echte ontmoeting in buurten en binnenstad en dus voor minder overdruk door toerisme en evenementen ten faveure van de eigen bevolking.
- Stop het steeds verder dichtslippen met baksteen van de binnenterreinen in de binnenstad en realiseer daadwerkelijk het terugdringen van het verkeer en parkeren en de druk op het maaskruisend verkeer.
- Besteed veel aandacht aan de uitvoerbaarheid van het gewenste beleid, met name voldoende financiën voor structurele vergroening, aanpak hittestress en klimaatadaptie.

Wij gaan er dan ook vanuit dat voor de gemeente het leefmilieu van de eigen inwoners recht doet. Buurtbalans staat graag open om de gemeente hier verder mee te ondersteunen.

Namens Buurtbalans,

5.1.2e

voorzitter

bestuurslid

penningmeester

adviseur

In figuur 59 is de beoordeling op deze 20 thema's en de onderliggende aspecten in één oogopslag weergegeven Voor zowel de huidige als toekomstige situatie. Dit samenvallend overzicht noemen we het Rad Van de leefomgeving.

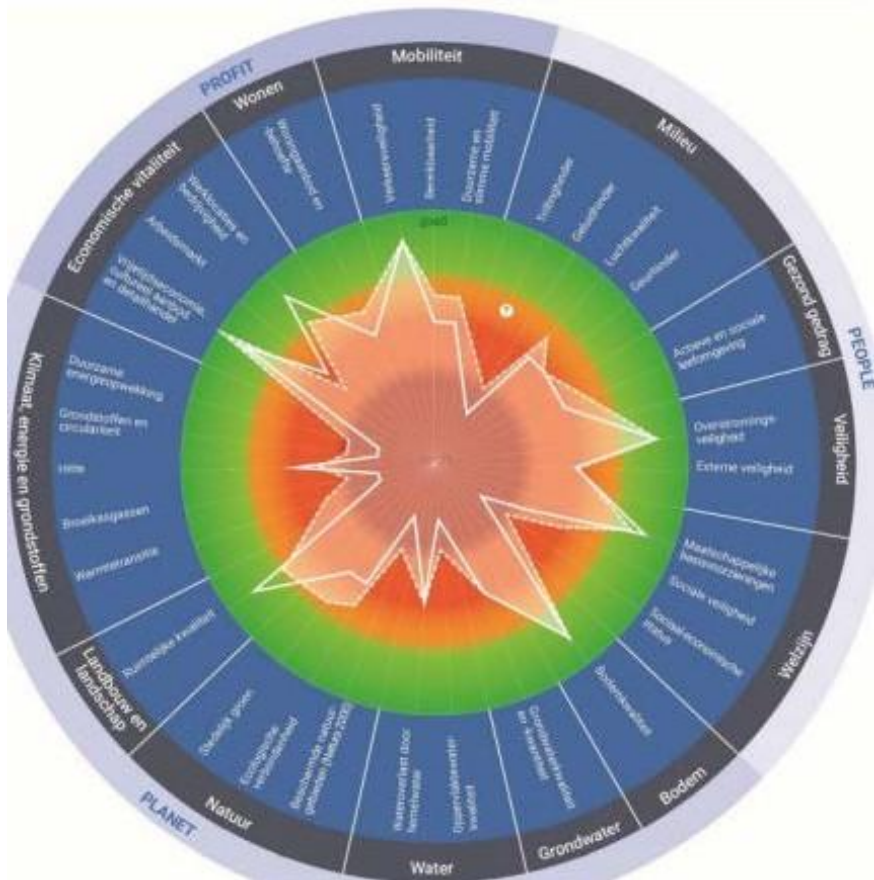
Huidige situatie

Autonome ontwikkeling 2030

Overwegend geen sprake van problemen/knelpunten

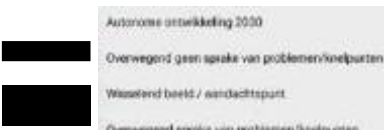
Wisselend beeld / aandachtspunt

Overwegend sprake van problemen/knelpunten

Fif, Juf y: Rad van de leefomgeving met beoordeling-saspecten in huidige situatie en (n de toekomst bij ongewijzigd beleid.

Bron: Foto van de Leefomgeving, HASKONING

u: Rad van de leefomgeving met beoordeling van

voorontwerp en ongewijzigd beleid

Bron: Omgevingseffectrapportage. HASKONING

Reclamant 28

Maastricht, 27 augustus

Geacht college en leden van de gemeenteraad,

Wij willen onze waardering uitspreken voor de aanpak van de nieuwe Omgevingsvisie. Het betreft documenten vol ambitie voor de komende 14 jaar (besluitvorming januari 2026 – 2040).

Het is uiteraard van belang om enig zicht te ontwikkelen op hoe diverse maatschappelijke aspecten zich in de toekomst zullen ontwikkelen. Tegelijkertijd constateren wij dat ontwikkelingen soms zeer snel gaan, maar in andere gevallen juist traag verlopen of zelfs helemaal niet van de grond komen.

Daarom achten wij het essentieel dat realisme en een “met beide voeten op de grond”-benadering als uitgangspunt worden genomen bij de verdere uitwerking van de visie.

Als bewonersplatform Belvédère hebben wij de bewoners binnen ons werkgebied gevraagd om te reageren op een aantal onderdelen van het ontwerp van de Omgevingsvisie. In deze brief presenteren wij de uitkomsten van deze consultatie.

Wij gaan ervan uit dat, in het kader van uw stelling “*meedenken over de Omgevingsvisie*”, onze reactie wordt meegenomen in het verdere proces.

1. Wonen en Groen

- Bij nieuwe woningbouwprojecten verzoeken wij nadrukkelijk te zorgen voor voldoende groene ruimte **tussen** en **op** de bebouwing.
- Gezien de stijgende temperaturen is uitbreiding van groenvoorzieningen dringend nodig, met name in **Sphinx-Zuid** en **Lindenkruis**, waar het groen momenteel onvoldoende is.
- In **De Cassij** zorgt de versteende inrichting bij warm weer voor extreme hitte, bovendien rijdt het verkeer er vaak alsof het een racecircuit betreft, ondanks de voetgangerszone.

2. Water en Klimaatadaptatie

- Bij hevige regenval raken bepaalde putten in de wijk overbelast, wat leidt tot wateroverlast. Wij verzoeken de gemeente dit snel en concreet in kaart te brengen, en een plan op te stellen voor structurele oplossingen.
 - De huidige inrichting versterkt het **hitte-eiland-effect**. Meer groen en water in de wijk kan dit verminderen en draagt bij aan gezondheid en leefbaarheid, zeker voor kwetsbare bewoners. Zo heeft een graad hogere temperatuur op zieke en oudere mensen, niet alleen met respiratoire klachten, al zeer negatieve effecten op gezondheid en leefbaarheid.
-

3. Mobiliteit en Verkeer

- Plaats meer afvalbakken en ondergrondse containers om zwerfafval tegen te gaan. In hoogbouwwijken is extra capaciteit in de zomer gewenst.
- Wij steunen een **autoluw centrum**, maar vragen om een duidelijk onderscheid in parkeerplekken voor bewoners en bezoekers. Tegelijk mag dit niet betekenen dat zich aan de rand van het centrum, zoals rondom Spinhxkwartier, verkeersophopping plaatsvindt met uiteenlopende vormen van overlast en gevaren die inbreuk maken op de leefbaarheid en gezondheid.
- Met de mogelijke verlegging van de vervoersas via het Sappi-terrein zal de druk op Maagdendries/Bosschstraat verminderen, maar mogelijk toenemen op de **Frontensingel**.
- Ons voorstel: herinrichting Frontensingel en omgeving als **30 km-zone** met aparte busbaan, duidelijke markeringen, veilige zebrapaden, en strikte handhaving (eventueel met camera's).
- De huidige situatie op de Frontensingel – vooral 's avonds en 's nachts – is ronduit gevaarlijk door te hard rijden en slechte zichtbaarheid van oversteekplaatsen.
- De tijdelijke parkeergarage aan de Frontensingel versterkt overlast. Enerzijds door luidruchtige centrumbezoekers – vooral in de late uren – die zich van en naar de garage begeven, en anderzijds door de inrichting met betonnen opritten, die hinderlijke slipgeluiden (rubber op beton) veroorzaken. Dit tast de leefbaarheid van bewoners aan de Frontensingel ernstig aan. Het oplossen van dit probleem heeft hoge prioriteit.

4. Milieu en Afval

- Het milieuperron bij de parkeergarage oogt als een stortplaats en trekt ongedierte aan. Meer ondergrondse grofvuilcontainers (zoals bij Lindenkruis) op voldoende afstand van woningen zijn gewenst.

5. Sociale Cohesie en Ontmoeting

- Iedere wijk verdient een centrale ontmoetingsplek, mede gefinancierd door de gemeente, waar bewoners elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten, verenigingen terechtkunnen, en een **wijkservicepunt** aanwezig is voor informatie en ondersteuning.
 - De maatschappelijke plint in Sphinx-Noord biedt hiervoor kansen, maar het huidige plan is te vaag. Wij vragen om concrete opname in de **Visie 2040**.
-

6. Betrokkenheid bij beleid

- Inspraak moet meer zijn dan een formaliteit. De gemeente dient ideeën en input van bewoners serieus te nemen en zichtbaar te verwerken, zoals bij **Sphinx-Noord** is gebeurd.
 - De gemeente kan en moet veel meer gebruik maken van de enorme kennis en ervaring die in de eigen stad aanwezig is. Buurtnetwerken en bewonersplatforms zijn hierbij onmisbare partners. **Bewonersplatform Belvédère** is een groot voorstander van de oprichting van een *Huis van Actief Burgerschap*:
Een plek waar inwoners en organisaties samen werken aan concrete initiatieven, **voor én door de samenleving**. Een huis van ontmoetingen, waar nieuwe coalities ontstaan. Een ruimte waar kennis en ervaring worden gedeeld en versterkt.
Dit huis staat symbool voor de kracht van samenwerking en actief burgerschap. Het is tijd om de handen ineen te slaan, zodat de stad kan profiteren van de energie, ideeën en betrokkenheid van haar inwoners.
-

7. Voorzieningen en Economie

- Naast grote supermarkten is er behoefte aan kleine detailhandel (slager, bakker, groenteboer, delicatessen, traiteur).
 - Leegstaande panden kunnen tijdelijk beschikbaar gesteld worden aan jonge ondernemers, of worden ingezet voor initiatieven zoals een open museum (vergelijkbaar met de Sphinxpassage).
-

8. Toekomst Bassin en Omgeving

- Wij zien kansen voor een bruisend Bassin zonder brug, in volle glorie hersteld, met een verbinding via het M-gebouw naar de Maas. Dit zal cultuur, levendigheid en economie stimuleren.
-

9. Gezondheid en Energievoorziening

- De geluid- en emissiebelasting door doorgaand verkeer heeft aantoonbaar negatieve effecten op gezondheid en leefbaarheid.
 - Inzake energie: beoordeel zonne-energiesystemen kritisch op zowel haalbaarheid als milieubelasting, en onderwerp de plannen aan een toets op realistische uitvoerbaarheid, kosteneffectiviteit en potentiële risico's. Kijkend naar wat in de onderhavige rapporten hierover is opgenomen is dit voor Maastricht niets nieuws en zien we in elke gemeente terugkomen. *Als voorbeeld:* Het idee van zonneweides is binnen Maastricht een utopie. Daarnaast moet er kritisch gekeken worden naar de milieubelasting van het zonne- energiesysteem (zonnepanelen/omvormer/batterij/vervanging-recycling)
-

10. Reactie van een bewoner

De belofte dat in de Omgevingsvisie 2040 wordt toegevoegd de 3-30-300 norm toepasbaar op Sphinx Noord

Haalbaarheid en toepasbaarheid groennormering

Eerste, grote bomen (bomen hoger dan 12 meter) zijn voorzien in de groene lanen aan de noord- en zuidzijde van de parkeergarage, het Petrus Regoutplein wordt verdergaand vergroend, groene hofjes en/of (collectieve) tuinen zijn openbaar toegankelijk en er wordt sterk ingezet op groene gevels en daken.

In lijn met de ontwerp omgevingsvisie 2040 en rekening houdende met de ontwikkelopgave, zou dit kwantitatief en kwalitatief voor het plangebied Sphinx Noord betekenen:

- Zicht op minimaal 3 bomen vanuit iedere woning en werkplek (dit mogen ook groene gevels en/of daken zijn of een natuurgebied in de direct nabijheid van de woning)
Minimaal 30% schaduw op buurtniveau, dit kan zowel schaduw zijn van bomen als van (hogere) gebouwen (doel: lagere temperatuur in de buurt)
- Minimaal 40% schaduw op wandel- en fietsroutes in de buurt (doel: koele routes)
- Maximaal 300 meter loopafstand naar een koele plek van minimaal 200 m² in de openbare ruimte (met beschaduwde zitplekken)
- Maximaal 300 meter loopafstand naar een groene openbare plek van minimaal 200 m² (genoeg groene plekken voor het aantal inwoners in de buurt)
- 20% groen oppervlak (ook gevels en daken tellen mee)
- Evenwichtige opbouw van het stedelijk groen: - 40% hoge vegetatie (bomen) - 20% middelhoge vegetatie (struiken) - 40% lage vegetatie (gras) Bovenvermelde criteria zouden kunnen gelden als minimumnorm, partijen via de tender uitdagen op meer en beter.

In vervolg op deze belofte ons sterk maken **voor uitbreiding frontenpark naar de frontensingel**, na demontage tijdelijke parkeergarage frontenpark en zo voor stad en onze wijk een groen long creëren. Het inbreiden/ verdichten van de stad met name in onze wijk en de daarmee beloofde groene zone wordt hierdoor versterkt, ook dit zie ik niet terug in de omgevingsvisie?

Tot slot

Wij hopen dat deze punten een waardevolle bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid en de toekomstplannen voor onze wijk. Wij rekenen op een open dialoog, daadwerkelijke opvolging en een gezamenlijke inzet voor een gezonde, veilige en levendige leefomgeving.

Met vriendelijke groet,

Namens Bewonersplatform Belvédère

5.1.2e [redacted] – voorzitter

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]

en de bewoners van onze wijk die meegewerkt hebben aan de reactie

Reclamant 29

From: "5.1.2e" <5.1.2e>
Date: Fri, 29 Aug 2025 15:14:40 +0200
To: "post@maastricht.nl" <post@maastricht.nl>
Cc: "5.1.2e" <5.1.2e>
Subject: Reactie omgevingsvisie Maastricht

Beste,

In het verleden hadden we reeds de kans om te reageren op het peilingsvoorstel van de omgevingsvisie. We zijn verheugd dat er in de mate van het mogelijke rekening gehouden werd met de reactie die we toen overmaakten. Het ging dan voornamelijk over de afstemming met ons recent goedgekeurde regionaal mobiliteitsplan. Naar aanleiding van de ter inzagelegging van het ontwerp van jullie omgevingsvisie wordt ons nu opnieuw de kans gegeven om te reageren, waarvoor dank.

We reageren specifiek op de vraag die gesteld werd n.a.v. ontsluitingsinfrastructuur voor gemotoriseerd verkeer, en het niet-selecteren van de verbinding doorheen Smeermaas in ons dragend wegennet. In het RMP van de VVR Limburg is ervoor gekozen om de verbinding via Smeermaas te beschouwen als een lokale verbinding. Dat wil zeggen dat de gemeente Lanaken deze weg verder zal categoriseren, vermoedelijk als een lokale ontsluitingsweg. We hebben deze niet in het dragend wegennet opgenomen om de leefbaarheid van Smeermaas te garanderen, en op die manier ook geen shortcut te creëren tussen de A2 en de op- en afrit met de E314 in Maasmechelen. Dit om de leefbaarheid van de kernen langs de N78 in Lanaken (m.n. Rekem) niet verder te verzwaken. Het niet-opnemen in het dragend wegennet is tevens een gevolg van de visie die werd opgemaakt voor de Albertknoop: de omleidingsweg zal t.h.v. het spoor voorzien worden van een lage tunnel voor enkel autoverkeer, doorgaand vrachtverkeer is dan sowieso niet mogelijk.

We hopen jullie hiermee correct geïnformeerd te hebben en blijven graag op de hoogte van het vervolg van jullie omgevingsvisie. Moesten er alsnog vragen voor verduidelijking zijn, aarzel niet ons te contacteren.

Met vriendelijke groeten

5.1.2e
Regionale beleidsmedewerker mobiliteit

Vlaamse overheid
DEPARTEMENT MOBILITEIT & OPENBARE WERKEN
Afdeling Beleid – Team regionale beleidsmedewerkers

M 5.1.2e

BEZOEKADRES

VAC Hasselt, Koningin Astridlaan 50, 3500 Hasselt

Wil je post versturen? Gebruik dan ons **postadres**: Koning Albert II-laan 15 bus 437, 1210 Brussel

vlaanderen.be/dmow

Experten in beweging

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Reclamant 30

STICHTING STADSPARK MAASTRICHT VEILIG EN LEEFBAAR

Aanbevelingen voor de omgevingsvisie 2040 d.d. 11-7-2025

De meeste onderstaande punten zijn snel en goedkoop te realiseren:

1	Verkeersdoden naar nul	blz 1-4
2	Lawaai reductie en luchtkwaliteit conform EU voorschriften	blz 5-7
3	Gezinnen terug naar het centrum	blz 8-9
4	Het Stadspark als natuur beschouwen	blz 10-21

1 Verkeersdoden naar nul.

Verkeersdoden: Nederland op plek 15 van de 27 landen in de EU

*Vergeleken met de officiële aantallen verkeersdoden die andere Europese landen rapporteren, stond Nederland met het werkelijk aantal verkeersdoden in 2022 op de 15e plaats in Europa [14]. [i] Daarbij is gecorrigeerd voor de grootte van elk land door niet het aantal slachtoffers, maar de verkeersmortaliteit (verkeersdoden per inwoner) onderling te vergelijken. Als het gaat om de verbetering in verkeersveiligheid gemeten als de daling in het aantal verkeersdoden per land in 2022 ten opzichte van 2012, dan staat Nederland op de 30e – de op twee na laatste – plaats met een toename van 13%. Ter vergelijking: in de best presterende landen zoals Litouwen, Polen en Estland werd in dezelfde periode 43% of meer reductie in verkeersdoden gerealiseerd. In de OER kleurt verkeersveiligheid **rood***

Het siert de gemeente dat, zie blz. 112 omgevingsvisie 11-7-2025, om te streven naar 0 doden (conform de verplichting van de EU en de WHO dat in 2050 géén verkeersdoden meer te betreuren mogen zijn).

Concrete termijnen, maatregelen of doel gerichte planning ontbreken echter nog.

Gezien de achterstand op het gebied van verkeersveiligheid in Maastricht verwijzen wij naar onderstaande rapporten en speciaal naar het recentelijke rapport uit 2025 van Sweco.

EU maatregelen :

<https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20210930IPR13926/european-parliament-issues-wake-up-call-on-road-safety>

WHO rapport:

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42871/9241562609.pdf>

Duitse 30km onderzoeken:

https://www.gruenes-schwielowsee.de/wp-content/uploads/2021/07/Maria_Limbourg_Tempo30-2.pdf
30 km/h innerorts als Regelgeschwindigkeit – Sicherheitsaspekte einer Debatte : DGUV forum 4/2024 :
[DGUV forum](#)

Helsinki:

[Tempo 3Suchergebnis für Vaillant Gasarmatur mit druckregler0 für mehr Lebensqualität umsetzen - Mobilität mit Zukunft](#)

Helsinki bracht de snelheid in 1987 terug naar 40km/ uur, dit scheelde 20% aan ongevallen.

In 2018 werd 30km/uur ingevoerd, gevolg géén doden meer in een stad van 660.000 inwoners!

Crow:

<https://corp-kentico-productie.crow.nl/downloads/pdf/verkeer-en-vervoer/wegontwerp/afwegingskader-30-km-per-uur.aspx>

Goudappel:

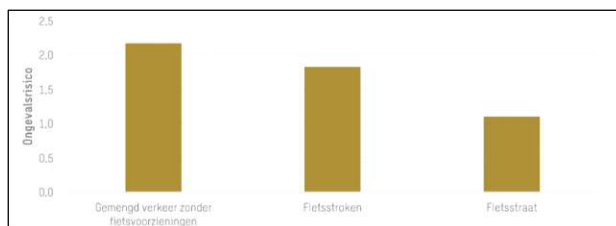
<https://www.goudappel.nl/sites/default/files/2022-04/Gereedschapskist%20GOW30%20Brochure%20Goudappel%2020322.pdf>

Cijfers:

Actuele verkeersongevallencijfers

Sweco fiets rapport:

<https://www.sweco.nl/actueel/nieuws/veiligheid-fietsroutes-niet-op-orde/>

▲ Nederland ligt nog vol met onveilige fietsroutes. © Rianne den Balvert

Veilig maken fietspaden in Maastricht levert komende dertig jaar 62,8 miljoen euro op

Het veiliger maken van gemeentelijke fietspaden en -stroken in Maastricht kost alles bij elkaar 16,9 miljoen euro, blijkt uit onderzoek van ingenieursbureau Sweco. Maar dan heb je ook wat: 62,8 miljoen euro aan baten omdat minder mensen verongelukken of gewond raken.

- 1) Bij 50km 8 doden te betreuren, bij 30km 1,8 doden te betreuren
- 2) Bij een fietspad kleiner dan 1,5m breed is het ongevalsrisico 1,1 bij een breedte van 2,5 – 3 m is het ongevalsrisico 0,6
- 3) Zie nevenstaand staafdiagram ongevalsrisico: geen fietsstrook (2,2 doden), fietsstrook (1,8 doden), fietspad (1,2 doden).

Anders gezegd: voor elke euro die je in deze gemeente in fietsveiligheid investeert, hoef je 3,72 euro niet uit te geven aan de gevolgen van ongelukken met fietsers. Dat is wel iets minder dan de vijftien gemeenten die qua leefomgeving en andere fysieke aspecten het meest op Maastricht lijken.

Sweco beweert dat de gemeente Maastricht slechts € 16,9 miljoen hoeft te investeren en de economische baten voor de burgers € 62,6 miljoen zal bedragen.

-Investeer in de afdeling mobiliteit en geef ze slagkracht

Kernpunt 30km/uur:

- >Minder ongevallen
- >Minder zware ongevallen
- >Ziet de chauffeur meer van de straat en kan beter anticiperen, minder stress voor iedere verkeersdeelnemer.
- >Wordt er meer rekening gehouden met kinderen.
- >Hebben voetgangers en fietsers drie keer zoveel kans om te overleven.
- >Zullen volwassenen en kinderen eerder de fiets, de bus pakken en te voet gaan.
- >Minder luchtverontreiniging
- >Veel minder lawaai-verontreiniging (lawaai is vlak na luchtverontreiniging het dodelijkst).
- >Is het tijdverlies te verwaarlozen. Zeker indien men deze tijd zet t.o.v. de tijd welke de dode en zwaargewonden inleveren.
- >Is er een betere doorstroming voor voetgangers, fietsers en voor automobilisten op kruispunten en rotondes.
- >Zal het leed voor de burgers sterk afnemen.

1) Fietsstroken:

-Waar fietsstroken zijn dient de snelheid van het verkeer te worden teruggebracht naar 30km/uur.

2) Oversteekplaatsen.

-Elke oversteekplaats voor voetgangers of fietsers de snelheid naar 30km/uur.

3) Kruispunten:

-Elk kruispunt met langzaam verkeer de snelheid 30km/uur.

4) Snelheidsverlaging binnenstad:

-Voor alle straten in de zeer kleine binnenstad in 2027 een maximumsnelheid van 30 km/u.

5) Singels naar 30km:

-Ook bij de singels dient de snelheid teruggebracht te worden naar 30km/uur. I.v.m. veiligheid én lawaai. De verkeersdoorstroming zal daar niet significant onder lijden.

6) Waarneming 90%:

-De waarneming voor de automobilist, welke onbekend is met de situatie, moet op minimaal 90% liggen.

7) Tweezijdige fietspaden:

Deze zijn goedkoper maar aantoonbaar gevaarlijker. De fiets snelheid is geen 15km meer maar 25km met veel zwaardere fietsen. Frontale botsingen zijn geen uitzondering. De breedte tweezijdige fietspaden dient minimaal 4,80m te zijn

-Er dient duidelijker aangegeven te worden bij elke in- of uitrit of kruising dat het een tweezijdig fietspad betreft.

-Bij kruispunten met een tweezijdig fietspad dient een drempel te liggen.

-Dat gestreefd moet worden naar fietspaden aan beide zijden van de weg.

8) Verkeersveiligheid:

-Dat bij de engineering van verkeerswegen wordt uitgegaan van schoolkinderen, van minder ambivalente, verkeerszwakken, slechthorenden en bejaarden.

9) Kennedy tracé:

Dagelijks passeren duizenden scholieren de diverse oversteekplekken.

-Prioriteit maken van een veilige oplossing. Versmal de afritten bij de fiets oversteek plekken.

-Goedkoop en snel uit te voeren met enkele betonblokken voor onze kinderen.

10) Voetgangers verdienen veilige stoepen:

Terrassen versperren vaak de stoep waardoor voetgangers gedwongen worden de rijbaan op te gaan en zo in conflict komen met fietsers en auto's. Dit doet zich voor bij zowel legale als illegale terrassen.

- Dat waar de stoep geen vrije doorgang heeft van 2,4m door terrassen of andere obstakels de vergunning wordt aangepast.

11) Risico afweging Infrastructuur investeringen en verantwoordelijkheid:

Het gemeentebestuur en de raadsleden nemen financiële beslissingen over infrastructurele projecten. Daarbij ontbreekt een heldere afweging tussen investering en het risico op verkeersongevallen.

De raadsleden dienen meer inzicht te krijgen tussen de verhouding van het investeringsbedrag c.q. het verkeersrisico.

-Dat bij elk groot onderhoud of aanleg van infrastructuur een financieel/verkeersrisico-overzicht wordt opgesteld. Een kosten/ baten analyse. (Hoeveel mag een leven kosten)

-Dat na elk zwaar ongeval verplicht een verkeersaudit wordt uitgevoerd. (Zoals de Arbo dit doet in het bedrijfsleven, de normale gang van zaken)

-Dat het bestuur per direct de verhouding investering/ongevalsrisico van de Maastrichtse infrastructuur in beeld brengt.

-Dat de raadsleden € 17.000.000, - beschikbaar stellen om de verkeersveiligheid te verbeteren conform de aanbevelingen van het Sweco rapport.

12) Gratis 17 flitspalen:

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat stelt kosteloos mobiele flitspalen ter beschikking. Al circa 20 gemeenten hebben dit gebaar omarmt. Ook Maastricht heeft 17 flitspalen aangeboden gekregen van het ministerie, gratis.

-Het versneld aangaan en implementeren van deze mogelijkheid

Samenvatting SWOV-onderzoek:

Nederland presteert het slechts van de EU

Met het aantal verkeersdoden bevindt Nederland zich in de top 10: achtste van 38 EU- en OECD-landen als we kijken naar de mortaliteit (aantal doden afgezet tegen het aantal inwoners) en tiende van 23 EU- en OECD-landen als we kijken naar het overlijdensrisico (aantal doden per afgelegde afstand). Bij de ontwikkelingen in het aantal verkeersdoden tussen 2009 en 2018 behoort ons land tot de slechtst presterende landen. In Nederland komen naar verhouding veel vrouwen van boven de 50 jaar en mannen van boven de 65 jaar in het verkeer te overlijden. Voor een deel zal dit terug te voeren zijn op het intensieve fietsgebruik van deze oudere verkeersdeelnemers. Per aantal inwoners kent Nederland het grootste aantal doden onder fietsers. Wanneer gecorrigeerd wordt voor het aantal per fiets afgelegde kilometers, bevindt ons land zich in de middenmoot van landen waarmee dit vergeleken kan worden.

Circa twee verkeersdoden en honderden gewonden in Maastricht per jaar te betreuren:

- Wij verzoeken om méér ambitie én empathie. Stel duidelijke streefdata vast;

- Dat Maastricht de EU doelstelling van nul doden eerder haalt dan 2050.

2 EU Actielawaai rapport 2025:

Structurele onder prestatie, gebrek aan ambitie

Maastricht is op grond van Europese regelgeving verplicht om elke 5 jaren een Actielawaai rapport op te stellen. Weliswaar doet Maastricht dit, maar de uitvoering is traag en ontbreekt aan enige ambitie.

Lawaai is vlak na luchtvervuiling de grootste milieu gerelateerde veroorzaker van gezondheidsproblemen in Nederland. Lawaai is nét zo dodelijk als luchtvervuiling.

Toch komt deze grote vervuiler in de omgevingsvisie 11 juli 2025 slechts summier aan de orde.

3.4 Noise Guidelines van de World Health Organization De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft verkeerslawaaï, inclusief weg-, trein- en luchtverkeer, als de op een na belangrijkste oorzaak van slechte gezondheid in West-Europa geclassificeerd, achter luchtvervuiling veroorzaakt door zeer fijne deeltjes. De WHO heeft in oktober 2018 de Environmental Noise Guidelines for the European Region uitgebracht. In de nieuwe richtlijn is de richtwaarde voor wegverkeersgeluid verlaagd tot 53 dB Lden. Het gaat om een forse aanscherping van de richtwaarden uit de eerdere richtlijn uit 1999.

31-7-2025

13) Lawaai door verkeer, 18 probleem straten:

In het verplichte EU Actielawaairapport 2025 zijn 18 straten genoemd met ernstig verkeerslawaaï overlast. Toch stelt de gemeente een termijn voor van 5 tot 10 jaar om dit probleem op te lossen.

-Verzoek om deze 18 straten nog dit jaar naar 30km te brengen.

14) Actielawaai rapport 2025 WHO normen:

De gemeente hanteert een bovengrens van 70 Lden. De WHO norm is 53 Lden.

-Verzoek dat de omgevingsvisie en in het volgende Actielawaaiplan 2030 uitgegaan wordt van de WHO normen.

-Verzoek dat deze waarden uiterlijk in 2035 worden behaald, en niet "op termijn" zoals ergens vermeldt in de visie.

15) Lawaai metingen

-Dat op 50 punten in de stad geluidsmetingen worden verricht. Zoals ook luchtmetingen worden verricht.

Zie Schiedam 2019:

Momenteel zijn er in Schiedam vijftien meetpunten operationeel, met name rondom het havengebied. Het doel is om dit aantal in Schiedam fiks uit te breiden naar vijftig meetpunten in totaal. De helft wordt geplaatst op bekende knelpunten (voor zowel lucht als geluid, denk aan kruispunten en tramovergangen).

16) Stille gebieden.

Conform het Actielawaairapport 2025 en volgens Artikel 4.23, lid 3, Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL) is de gemeente wettelijk verplicht om stille gebieden aan te wijzen.

-Wijs het Stadspark aan als stil/ geluid luw gebied.

Ten behoeve van de fauna, voor de studenten en voor de Maastrichtenaren.

17) Actielawaai rapport 2030 Evenementen

De gemeente streeft naar zoveel mogelijk evenementen, maar dat gebeurt ten koste van de leef kwaliteit van wilde dieren en omwonenden. Nergens in Nederland wordt op zo een kleine oppervlakte zoveel lawaai geproduceerd in de openbare ruimte als in Maastricht. Er dient gesproken te worden van lawaai en niet van muziek. De omwonenden krijgen binnen alleen maar verwrongen frequenties te horen het geen hun welzijn ernstig verstoort.

Dit is zeer belastend voor de gezondheid van bewoners en tevens zeer schadelijk voor de stadsnatuur en flora.

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/352277/9789240043114-eng.pdf?sequence=1>

Box 2:

The equal energy principle

The equal energy principle (23, 24) states that the total effect of sound is proportional to the total amount of sound energy received by the ear, irrespective of the distribution of that energy over time – i.e. equal amounts of sound energy are expected to cause equal amounts of hearing loss, regardless of how and when the exposure occurs. The amount of energy doubles for every 3 dB increase in sound intensity. Hence, a person may receive the same "sound dose" listening to music at 80 dB for 8 hours a day as listening to 100 dB for 5 minutes.

Conform de ARBO-wetgeving zijn gehoorbeschermers verplicht bij 80dB gedurende 8 uur, voor 100dB is dit slechts 5 minuten. Na 5 a 15 minuten kan men al gehoorschade oplopen

De WHO beveelt ook aan om goede voorlichting te geven over de grote schade welke het gehoor kan oplopen bij evenementen met muziek.

-Wij verzoeken om de geluidsnormen van de WHO uit 2022 voor evenementen volledig over te nemen.

-Dat men tijdens de evenementen goede geluidsvoorlichting verstrekt. Dit kan o.a. gemakkelijk en goedkoop door het geluidsvolume op een display zichtbaar te maken voor alle aanwezige.

-Dat continue een gediplomeerd iemand het evenementen geluid controleert op de normen.

-Neem de normen over van Brussel, van DLD, Frankrijk enz. desnoods alleen die van Rotterdam.

-Dat, net zoals Amsterdam, in het volgende EU Actielawaai Rapport 2030 het geluid van evenementen wordt meegenomen.

18) Brommers/scooters:

Brandstof Brommers en snorfietzers zijn de grootste lawaai en luchtvervuilers, zie rapport TNO:

<https://publications.tno.nl/publication/34619849/IASjds/TNO-2016-R10093.pdf>

<https://facetadvies.nl/kennisbank/is-er-nog-toekomst-voor-de-auto-2/#:~:text=2%2Dtakt%20brommers%20hebben%20echter,det%20geldt%20voor%20moderne%20personen%20auto's.>

Twee-tact motoren zijn dus volgens onderzoek uit 2014 van TNO meer dan 20 maal vervuilender dan moderne dieselauto's!

Dit houdt in dat als er bijvoorbeeld dagelijks 1.000 twee- tact brommers/scooters in het centrum rondrijden er feitelijk 20.000(!) Dieselauto's rondrijden.....

Wij zijn ervan overtuigd dat een einde hier aan d.m.v. een verbod en/of opkoopregeling de meest effectieve en tevens eenvoudigste en gunstigste oplossing is voor sterke verbetering van de slechte luchtkwaliteit in Maastricht.

In Amsterdam zijn nieuwe én oude brandstof brommers verboden in de bebouwde kom.

-Zo snel mogelijk brandstof brommers weren uit het centrum.

Sommige gemeenten hebben opkoopregelingen voor de eigenaren van oude brommers.

-Zo snel mogelijk opkoopregeling invoeren

19) Autobaan A2 Lawaai.

-Heel De Heeg heeft last van de autoweg. Verlaag de snelheid naar 80km op dat gedeelte van de A2

Zie Schiedam, zij nemen lawaai vervuiling wel serieus:

6.2. 80 km per uur op de A4 en A20

Momenteel is de maximumsnelheid op zowel de A4 als de A20 100 km/u, maar ervaring uit andere steden leert dat een verlaging tot 80 km/u een sterke positieve impact heeft op zowel de doorstroming, geluidsloverlast als de lokale uitstoot door het verkeer, en dus op de luchtkwaliteit. Daarom lobbyt Schiedam al meerdere jaren actief bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om deze snelheidsverlaging af te dwingen. Schiedam zet deze activiteit de komende planperiode voort, en gaat hierbij mede kijken of er gezamenlijk opgetrokken kan worden met de buurgemeenten.

De OER:

Zie de OER blz 28: Geluidsoverlast staat helemaal in het rood en is stijgend. Terwijl het niet veel kost om een groot verschil te maken.

3 Gezinnen terug naar de binnenstad

Gezinnen Binnenstad

Het wordt voor gezinnen steeds minder aantrekkelijk om zich in de binnenstad te vestigen door geluidsoverlast en parkeer problematiek.

Gezinnen en de retail

Zie de vorige structuurvisie 2040. Hfst3: Economische Speerpunten.

“Het voornaamste winkelgebied in de binnenstad bestaat uit het kleinstedelijke stadsdeel Wyck, het oude centrum tussen St Servaasbrug, Markt en Vrijthof en het gedeelte tussen de Markt en het nieuwe Sphinx Kwartier. De Maastrichtse binnenstad weet binnen de provincie Limburg in absolute zin ook de meeste bestedingen aan te trekken. De helft van de bestedingen komt van inwoners uit de eigen gemeente, het overige deel komt vooral uit andere Limburgse gemeenten en België”

Tijdens evenementen daalt de omzet van de winkels. Kopers vermijden dan de stad.

Het retail aanbod en de omzet zal stijgen met gezinnen in het centrum.

-Maak het aantrekkelijker voor gezinnen om in de binnenstad te vestigen

20) Verkamering:

-Stop de verdere verkamering van woningen in de binnenstad.

21) Woningtekort:

Het aandeel internationale studenten aan de Universiteit Maastricht bedroeg in 2024 61%, waarmee het de meest internationale universiteit van Nederland is.

Ook al verwelkomen we de hieraan gerelateerde diversiteit en de levendigheid van het bruisende centrum, ons begrip en solidariteit voor/met de horeca die uiteraard floreert dankzij deze ontwikkeling wordt ondermijnt door de aantasting van de leefbaarheid voor de gezinnen.

-Beperkt deze groei, het evenwicht raakt uit balans. Het woning/kamer tekort wordt daarmee gereduceerd en het monumentale centrum wordt niet verder aangetast door verdichting.

22) Parkeerterrein:

Waarom moeten binnenstadbewoners schuiven voor de horecatoeristen?

-Zorg dat de woonstraten in het centrum niet langer als parkeerterrein worden gebruikt door de horeca toeristen. In de avonduren zijn de garages leeg en lopen de woonstraten weer vol.

Maak de avonduren in de garages goedkoper, bijvoorbeeld €0,50 per uur.

-Dat in de woonstraten van het centrum alleen nog mag worden geparkeerd door vergunninghouders. Voer betaald **avond parkeren** in en maak de straat twee keer duurder dan garages.

23) Parkeervergunningen voor gezinnen

Het is voor gezinnen moeilijk te begrijpen waarom het recht op twee parkeervergunningen per huishouden is komen te vervallen met het argument dat er weinig ruimte is in de binnenstad terwijl gelijktijdig de vele openbare betaalde plekken behouden zijn gebleven....

Het is vanzelfsprekend dat gezinnen uit twee verdieners bestaan met als gevolg 2 auto's.

Nu worden gezinnen verjaagd; panden worden opgesplitst en dan worden er wél 3 of 4 parkeervergunningen afgegeven per pand.

- Dat de gezinnen in het centrum weer recht krijgen op twee parkeervergunningen.

Gelijke behandeling: Binnenstad bewoners betalen nu €360,- per jaar, i.p.v. €60,-.

- Voer een uniform laag vergunning tarief in voor alle Maastrichtenaren.

24) Bewoners en terrassen:

Gezinnen willen graag een gezonde, veilige en leefbare omgeving.

Een bruisend pretpark vol met toeristen, verkeer, terrassen en lawaai hebben Maastrichtenaren niet nodig. Meer gezinnen, meer kinderen, meer gezelligheid, meer duurzaamheid, meer groen, minder lawaai.

-Zorg dat de gezinnen zich weer welkom voelen in het centrum.

Terrassen versperren vaak de weg voor voetgangers, slechtienden, kinderen, rolstoelgebruikers en andere verkeerszwakken moeten de straat op waardoor deze in conflict komen met fietsers en auto's. Zowel legaal als illegaal is menig terras te groot.

-Dat op trottoirs minimaal 2,4 meter vrije doorgang wordt gegarandeerd.

-Dat waar die ruimte ontbreekt door te grote terrassen, de vergunning wordt aangepast.

-Dat er in het hele centrum géén terrassen meer extra worden vergund ten koste van de openbare ruimte.

-Dat de terrasruimte wordt teruggebracht naar het niveau van vóór de corona periode.

25) Buitenwijken

-Verlaag de terrassen precario rechten voor de buitenwijken met 90%

-Stimuleer terrassen en winkels in buiten wijken, zoals bij Intratuin. Of witgoedwinkels.

-Maak de buitenwijken weer **bruisend**.

26) Evenementen dagen:

Evenementen jagen gezinnen het centrum uit, ook diegene die hier geboren en getogen zijn.

(Een aantal jaren geleden werden met Carnaval nog geluidskarren in beslag genomen, nu kunnen Zate Hermenieke's hun eigen muziek niet meer horen, deze traditie wordt om zeep geholpen.)

-Beperking aantal evenementen-dagen in de binnenstad

27) Alcohol

Sinds april 2024 is er eindelijk een alcohol verbod van kracht in de binnenstad. Ook op dit vlak liep Maastricht achter t.o.v. Nederland

-Dat het alcohol verbod wordt aangegeven met bebording in het Stadspark.

28) Drugs

In meer dan 220 gemeenten geldt een wietverbod in de openbare ruimte. In Maastricht niet. De binnenstad en het Stadspark stinken regelmatig naar de penetrante, vieze wietlucht.

Wil Maastricht zich profileren als studenten stad, als trekpleister voor toeristen met drugs?

-Dat ook in Maastricht een rookwietverbod gaat gelden in het Stadspark.

(Zie ons brieven aan de raadsleden terug te vinden onder ingekomen stukken bij raadsleden onder de zoek term "Stadspark Veilig en Leefbaar")

4 Het Stadspark

Het Stadspark en de binnenstad is op 27-10- 1982 door minister Nijpels tot monumentaal gebied verklaard. Het Stadspark aangelegd in 1835 heeft in de loop der jaren flinke klappen moeten incasseren. Denk aan de Kazerne, het militair oefenterrein, de Kennedy brug, de vierbaans Maasboulevard, de zes baans Pr. Bisschopsingel, het politiebureau, de doorgaande straten zoals de St Hubertuslaan en de St Pieterskade, verbreding van de Maas en Stayokay. Het Stadspark is uiteengevallen in kleine stukjes.

De gemeente spreekt nu van “stedelijk groen”, wat de oorspronkelijke waarde ernstig tekort doet.

29) Status groen: Herstel van de natuurstatus van het Stadspark.

*- Het stadspark moet opnieuw de status “**groen en natuur**” krijgen, en niet worden aangeduid als “stedelijk groen”.*

In diverse gemeentelijke rapporten wordt benadrukt hoe belangrijk het Stadspark als verbindingsstrook is tussen de St Pieterberg, het Jekerdal en de Maas. Daarmee functioneert het Stadspark als een belangrijke koele verbindingsader.

De provincie erkend deze waarde en kent het gebied de ecologische waarde P2 toe.

OER blz 11: Gebieden in de stad die belangrijk leefgebied zijn voor beschermde soorten zijn als stedelijke natuurgebieden beschermd. Dit geldt onder andere voor het Groene Raamwerk Belvédère

Toch spreekt de gemeente liever over “stedelijk groen”. Waarom?

-De beschermde soorten in het Stadspark dienen dezelfde status als in de Lage Fronten te hebben.

Kwaliteit

De gemeente verzorgt het Stadspark niet naar behoren. Maastricht houdt zich niet aan hun zorgplicht.

De gemeente werkt niet conform:

- 1 Richtlijnen Bomen Effect Analyse
- 2 Crow richtlijnen boomveiligheid en bomenbeheer
- 3 Het combineren van onder- en bovengrondse infrastructuur met bomen (publicatie 280 CROW)
- 4 Conform beplanting en luchtkwaliteit (publicatie 218t)
- 5 Bijzondere en cultuurhistorische bomen krijgen geen extra aandacht en verzorging.
- 6 Er worden geen preventieve bovengrondse en ondergrondse onderzoeken verricht in het Stadspark.

-Dat de gemeente conform bovengenoemde richtlijnen de flora gaat verzorgen.

30) Arboretum: Dat het Stadspark wordt aangewezen als arboretum als levend bomenmuseum.

5.1.2e noemde het Stadspark al een dendrologisch paradijs. 800 bomen 160 soorten uit de hele wereld. De eerste stap tot aanplant werd gedaan in 1648.

Zelfs vanuit België worden schoolreizen georganiseerd om deze unieke verzameling bomen te bewonderen. Het Stadspark is daarmee van grote educatieve, historische en ecologische waarde. Veel van de bomen zijn zeldzaam, en sommige zijn wel 190 jaar oud en hebben nog 100jaar voor de boeg. In de vorige visie 2040 werd al voorgesteld om het Stadspark officieel aan te wijzen als Arboretum.

-Wijs het Stadspark officieel aan als Arboretum.

31) Asphalt: Asphalt wippen ten gunste van bomen en bodemleven.

Er ligt erg veel asphalt in het Stadspark, met name in het kleine Faliezusterpark. Het asphalt is niet alleen onesthetisch, maar vooral schadelijk voor de bomen, de ondergrondse flora en fauna.

Het past ook niet bij het historische engels parklandschap.

Asfalt, zware lasten en evenementen veroorzaakt bodemverdichting, waardoor wortels onvoldoende zuurstof, water en voedingsstoffen krijgen.

-Onderzoek en verwijder waar nodig het asphalt, begin in elk geval met het asphalt onder de boomkronen

Een groep bomen, een bos, koelt het beste, hier en daar een boom of een hele rij bomen hebben weinig effect op de temperatuur. Plant meer bomen bij elkaar, en geef ze het eerste jaar water.

-Plant de Tapijnkazerne en de Koompe vol met bomen.

32) Lawaai-luw gebied: voor rust, natuur en veiligheid

Lawaai vervuiling is direct na luchtvervuiling de grootste milieuvervuiler.

Conform de WHO richtlijnen van 1999 en 2009 dienen natuur gebieden en parken een zo laag mogelijk geluidsniveau te hebben. De EU richtlijnen bevelen het aanwijzen van geluids luwe gebieden in de stad aan.

-Daarom pleiten wij ervoor dat het Stadspark wordt aangewezen als een lawaai-luwte gebied, waarin stilte en rust actief worden nagestreefd.

Niet alleen ten behoeve van de dieren maar ook voor de studenten en omwonenden.

Om te beginnen met morgen alle straten rondom de parken terug te brengen naar 30km/u en motoren en brommers met brandstof te verbieden rondom de parken.

33) Verbinding tussen de parken

-Wij stellen voor om de parken meer met elkaar te verbinden.

34) Parkeerplekken Poort Waarachtig

- Dat voor de Poort Waarachtig parkeerplekken komen te vervallen om zo de Poort beter tot zijn recht te laten komen en de parken verbinden.

-Dat de overige parkeerplekken voor de poort alleen nog voor vergunninghouders zijn.

-Dat de Vijfkoppen Begijnenstraat alleen nog toegankelijk wordt voor bestemmingsverkeer.

-Dat de parkeertarieven in de woonstraten rondom de Stadsparken voor toeristen worden verdubbeld.

35) De Eendenvijver verbinden met de Zwanenvijver:

Zie omgevingsvisie 11-7-2025 blz 98

In 1961 heeft de gemeente besloten om de Poort Waarachtig af te sluiten en de twee vijvers met elkaar te verbinden. Uit protest van de omwonenden is dit toen niet uitgevoerd.

De water doorstroming zal sterk verbeteren wat positief zal uitwerken voor de flora en fauna.

Bij een open verbinding van de vijvers met de Jeker kan meer overtollig water worden afgevoerd.

(De twee kleine duikers hebben te weinig capaciteit.)

-Verbindt de twee vijvers alsnog en ook met de Jeker.

36) Pierre Kemppark/ O.I. Vrouwewal park.

Dit groot stuk grasveld gelegen boven op het garage dak wordt veel benut als rust plek en als evenementen terrein.

-Wij stellen voor om het groener te maken, meer flora en fauna met wilde dieren vriendelijke struiken en heesters te planten over 30% van de oppervlakte. Er blijft genoeg gras en plek over als rustplek.

37) Maasboulevard afsluiten:

-De Maasboulevard vanaf de Kennedy brug tot de Graanmarkt betrekken bij het Stadspark. De vierbaans race weg compleet afsluiten. De garages blijven bereikbaar

38) Evenementen:

Ontlast het Stadspark: blz 75 van de visie 2040 11-7-25. Wij pleiten voor:

- Geen grootschalige evenementen in het Stadspark.

- Geen mechanische muziek in het broedseizoen.

(Er zijn alternatieve locaties genoeg, en zelfs meer dan genoeg verharde locaties in de buurt.)

Officiële uitgave van de gemeente Maastricht

Nota Dierenwelzijn Gemeente Maastricht

1. Inleiding

In Maastricht wonen mens en dier samen, zowel huisdieren als dieren in de natuur. Wij hebben met zijn allen een zorgtaak voor deze dieren. In gebieden waar mens en dier samenleven, is het van essentieel belang om ervoor te zorgen dat het welzijn van beide partijen wordt beschermd. Een doordacht beleid zorgt ervoor dat bij besluitvorming en dagelijkse keuzes rekening wordt gehouden met het welzijn van zowel mensen als dieren.

Zie evenementen voorwaarden Rotterdam of Amsterdam:

- Een volgend evenement mag pas plaats vinden nadat de bodem zich voldoende heeft hersteld.
- Het instellen van een rust- en herstelperiode tussen de evenementen. Indien nodig is een periode van drie weken veelal voldoende voor herstel van een grasmat in combinatie met bijvoorbeeld verticuteren, bemesten en water geven. Zonder deze maatregelen is het maar de vraag of een herstelperiode zinvol is. Om onderbouwd te kunnen aangeven of en wanneer zo'n periode nodig is en hoe lang de periode moet zijn, is onderzoek nodig.
- Onderzoek is nodig om objectief vast te stellen of, wanneer en hoe lang herstel noodzakelijk is.

39) Stadspark achterstallig onderhoud.

De 100 nieuwe bomen zullen pas over 50 jaar het equivalent van groen evenaren van de oude 200 jarige gekapte bomen. Het achterstallig onderhoud zal miljoenen kosten, echter het heeft geen zin zolang de monumentale Stadsparken worden misbruikt als evenementen terrein....

-De bomen dienen beter beschermd te worden tegen bodemverdichting.

40) Boomkronen:

-Wij pleiten voor het instellen van beschermde zones bij bomen. De beschermde zone is in de basis gelijk aan de kroonprojectie plus 1,5 m. Juist die 1,5 m is belangrijk voor de fijne beworteling en regenwater dat langs de rand van de kroon op de grond drupt.

Zie: Handboek Bomen van het Norminstituut.

Kwetsbare bodems:

Een gezonde bodem is de basis voor gezonde bomen. Een gezonde bodem bevat voldoende organische stof, voedingsstoffen, zuurstof en vocht en vormt een belangrijk biotoop voor onder andere gewenste bodemschimmels, bacteriën, wormen en ander bodemleven. Dit bodemleven houdt zichzelf in stand en zet afgevalen bladeren om in opneembare nutriënten voor de bomen. Een gezonde bodem houdt vocht vast en is weerbaar tegen veranderingen zoals droogte en lichte belasting. Op een gezonde bodem ziet het gazon er vrijwel het jaar door gezond uit.

In met name in stadsparken staat de gezondheid van de bodem - en daarmee de gezondheid van de bomen continu onder druk. Inwoners van de stad recreëren het hele jaar door in de parken: wandelen, picknicken, voetballen, liggen in de zon et cetera. Een gezonde bodem is hier tot op zekere hoogte tegen bestand. Maar intensieve betreding van de parken zoals met name tijdens evenementen, kan zorgen voor overmatige belasting en daardoor voor verdichting en structuurbederf van de bodem. Vooral voertuigbewegingen over de groeiplaatsen van de bomen zorgen vaak voor onomkeerbare schade aan de bodem.

-Wees terughoudend met evenementen in de nattere winterperiode. Zonder aanvullende maatregelen geen grootschalige evenementen omdat de bodem dan verzadigd is met vocht. In een vochtige kleibodem ontstaat gemakkelijk structuurbederf en het risico op onherstelbare schade is dan te groot.

Hier zien we duidelijk hoe de wortels worden verdrukt.

Hier is te zien hoe de wortels van jonge- en van eeuwen oude bomen worden vermorzeld. Zij hebben geen grip meer in de grond, krijgen te weinig voeding, te weinig water, gaan rotten en knakken vervolgens om.

41) Tuingereedschap en lawaai:

De gemeente werkt gelukkig met bladblazers, grastrimmers en kantensnijders op accu.

- Dat de hoveniersbedrijven, welke in opdracht voor de gemeente werken in de stadsparken, ook overstappen op accu's.

- Ook wordt het tijd dat de gemeente overstapt op elektrische grasmaaiers met brede zachte banden. (Is goedkoper en effectiever dan te investeren in een elektrische marktkoopwagen voor 100 meter.)

42) Gras: grastrimmers met messen en elektrische grasmaaiers.

De grastrimmers waarmee de gemeente werkt zijn niet duurzaam, de plastic draad waarmee gesneden wordt verdwijnt in micro stukjes in het gras, het bodemwater, de Maas en vervolgens in magen.

-Het is waarschijnlijk beter indien de gemeente overstapt op elektrische messen grastrimmers.

-Dat het gras rondom de boomstammen niet wordt gekort met grastrimmers. Men beschadigt op deze manier de stam en de wortels, het is overbodig en kost geld.

43) Diversiteit:

Vergroot de diversiteit. Struiken, heesters voor vlinders, bomen voor eekhoorns en bijen, een bloemrijk gras voor insecten enz. enz.

- Dat veel meer flora wordt aangeplant, zonder dat de sociale controle wordt aangetast.

Bomen hebben ook last van de hitte, hoe meer bomen bij elkaar staan hoe beter voor de bomen.

Het vervangen van een oude boom door 10 kleine heeft pas na 50 jaar effect, dan pas zal het bladerendek te vergelijken zijn met dat van één oude boom.

44) Wilde Dieren:

Wilde dieren komen bijna niet aan bod in de visie, wel groen voor de bewoners.

-Wij pleiten om wilde dieren meer aandacht te geven in de omgevingsvisie.

45) Poelen:

-Dat er waterpoelen worden gerealiseerd naast de Jeker voor amfibieën en libellen in het Stadspark.

46) Verbod op lachgas:

Dit verbod in 2023 heeft zeer goed zijn vruchten afgeworpen.

47) Peuken:

<https://www.rug.nl/about-ug/profile/facts-and-figures/duurzaamheid/nieuws/sigaretten-vervuiling>

(Een peuk vervuult 1000 liter water!)

Uit onderzoek is gebleken dat niet alleen oppervlaktewater maar ook de zeeën sterk te lijden hebben van sigarettenpeuken. (Bijna niet voor te stellen). Iedereen (nagenoeg) die rookt in de openbare ruimte gooit zijn peuken op de grond alsof het de normaalste zaak van de wereld is. De vuilnismannen mogen de hele dag hun peuken opruimen, asocialer kan niet, vooral studenten zijn ware viespeuken

-T.b.v. het grondwatermilieu stellen wij een rookverbod voor in het Stadspark

48) Verbod op drugs.

Het monumentale stadspark stinkt regelmatig naar de penetrante vieze drugs lucht.

220 Gemeenten hebben een verbod op drugs gebruik in de openbare ruimte.

-Wij pleiten voor een rook- en drugsverbod in het Stadspark.

49) APV en Lawaai-overlast: subjectieve APV-wetgeving.

Volgens de huidige Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is het toegestaan om 24 uur per dag muziek af te spelen. Niet de omwonenden bepalen dat zij er last van hebben maar de opgeroepen langsrijdende Boa. Deze bepaalt vervolgens voor de omwonenden of de omwonenden er hinder van mogen hebben tijdens hun slaap.

De boa's vinden de muziek soms mooi, laten het misschien iets zachter zetten, en de omwonenden hebben het nakijken. Deze aanpak is volstrekt subjectief, werkt averechts, voldoet gewoon niet.

-Wij pleiten voor nieuwe lawaai – regelgeving in het park zodat lawaai geen subjectieve beoordeling meer is. (Wij verwijzen naar de waterdichte Belgische APV.)

50) Verbod op vissen en kamperen in en bij de stadsvijvers:

Men kan zich afvragen of het uitzetten van honderden vissen in de Zwanenvijver om ze dan vervolgens keer op keer te vangen verschilt met het houden van de beren Max en Pol tot 1993.

Wij denken dat vissen op deze manier niet meer van deze tijd is, zeker niet in het Stadspark, een stadse manier van vermaak. Wij denken dat het een slecht voorbeeld is voor de maatschappij om midden in het Stadspark in de kleine zwanenvijver op deze manier te vissen.

Wij zijn erg sceptisch over de ethiek van de gemeente wat betreft het wilde dierenwelzijn.

Een gemeente anno 2025 welke een glazen kooi subsidieert om vervolgens een wilde kat, een Serval, uit Amerika te importeren, en deze op te sluiten als vermaak op een kinderboerderij geeft te denken.

-Wij pleiten om geen nieuwe visvergunning meer af te geven voor de Zwanenvijver.

51) Verbod op fietsen door het Stadspark:

Er wordt meer gefietst door het park dan door de omliggende straten. Dit leidt tot gevaarlijke situaties voor kinderen, slechtzienden, ouderen en andere kwetsbare wandelaars.

Fietsers, elektrische fietsers, fat bikes, brommers, motoren onlangs weer een quad razen rakelings langs wandelaars.

Daarom verzoeken wij beleefd:

-Een expliciet verbod en barrières voor fietsen en gemotoriseerd verkeer.

52) Wilde dierenwelzijn: van papier naar praktijk

Tijdens de coronaperiode waren er volop: ratten, eekhoorns, reigers, zwanen, bevers en diverse soorten vogels te bewonderen. Het gras was mooi groen, het park stil, een natuurlijk evenwicht. Een plaatje. Maar zodra het evenementen seizoen begon verdwenen de wilde dieren en werd de flora beschadigd.

-Dat de gemeente niet op papier maar daadwerkelijk handelt conform en opneemt in de visie:

- 1 De Besluit Activiteit Leefomgeving (BAL)
- 2 Het verdrag van Bern (bescherming wilde dieren en hun leefgebieden)
- 3 De eigen "Nota Dierenwelzijn Gemeente Maastricht Nr. 194567 2 mei 2025".
- 4 De Bomen Effect Rapportage
- 5 Handelt conform de vele gemaakte flora en fauna rapporten over het Stadspark.

53) Honden losloop gebied:

(150.000 mensen worden per jaar gebeten door honden, 30% ervan moet naar de dokter of het ziekenhuis.)

In de APV staat dat honden op 20m afstand moeten blijven van speeltoestellen.

-Dat duidelijk wordt aangegeven dat honden op een afstand van 20m moeten blijven van speeltoestellen.

-Dat duidelijk wordt aangegeven met borden dat honden aan de korte lijn moeten lopen.

54) Afval:

Hele ploegen vuilnismannen moeten elke dag het afval opruimen van de minder sociale medemens. Het afval wordt gewoon naast de banken gegooid.

Wij stellen voor om flink te bezuinigen en nog maar een keer per week het Stadspark schoon te maken.

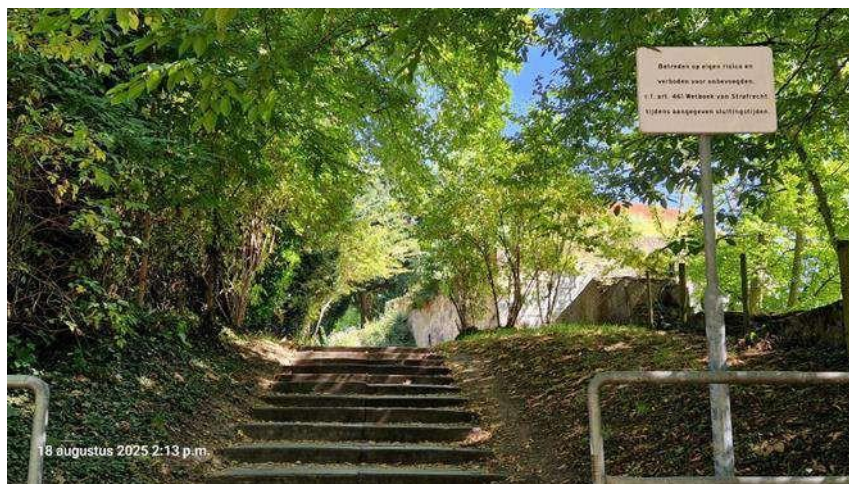
-Dat niemand zich nog mag ophouden in het stadspark na 23.00 uur, dit scheelt kapitalen aan vernielingen, schoonmaak kosten, milieuverontreiniging en handhaving.

55) Vernielingen:

Wat wordt niet vernield in het Stadspark?

- Dat men zich niet meer mag ophouden in het Stadspark na 23.00uur. Net zoals in andere steden, ook zonder hekwerken kan dit worden ingesteld.

-Dat net als vroeger de walmuur wordt afgesloten, zoals nu ook nog elke avond de Aldenhofwalmuur wordt afgesloten.

Literatuur:

-Stadspark Maastricht: uitgegeven door stichting Dierenpark Maastricht voor 175 jaar Stadspark
-Natuurlijk Maastricht "Compacte stad in een weids landschap" door Natuurhistorisch genootschap limburg.

- Monumenten gids Maastricht next

- De stad heeft goud in handen

- Bomenwandeling Stadspark Maastricht ISBN 978-90-813728-1-7

<http://www.floravannederland.nl/> <http://www.florakompas.nl/> <http://www.floradetermineren.nl/>
<https://www.plantendichterbij.nl/>

Bomen Effect Analyse Bomen

<https://bomenzijnbelangrijk.nl/kennisbank/>

<https://bark.today/wat-leeft-er-ondergronds/>

VERANKER GEZONDHEIDSVERBETERING ALS OPZICHSTAAND DOEL:

Om te komen tot deze aanpassing van het Nederlandse geluidbeleid worden in het RIVM-rapport de volgende voorstellen voor versterking van het Nederlandse geluidbeleid gedaan¹:

- Veranker gezondheidsverbetering als opzichzelfstaand doel in de Nederlandse wet- en regelgeving. Daardoor wordt gezondheidsverbetering mede leidend voor aanpassingen in de leefomgeving in plaats van een mogelijk gevolg van de voorgeschreven verplichting om een afweging te maken bij dreigende toename van het geluidniveau. Dit vereist in Nederland 'omdenken' van

geluid nummer 3 | september 2020

1) Hier stond tot 2024 een hele grote mooie eeuwen oude beuk.

2) Jonge boom geheel verrot van binnen. 8 november 2023, op tijd omgezaagd door de gemeente.

3) Bomen waaien bij het minste zuchtje wind om. 27 september 2024.

Door bodendruk, asfalt, geen onderhoud.

Bomen leven anno 2025 niet meer lang in het Stadspark.

Groen draagt bij aan een gezond netwerk

Gezonde stedelijke groen(blauwe) structuren nodigen uit tot bewegen en dragen bij aan het creëren van gezonde leefomstandigheden ([MOOI NL, 2024](#)). Mensen, die in een groene omgeving wonen, hebben minder vaak last van hart- en vaatziekten, overgewicht of diabetes. Ook hebben ze vaak een **beter mentale gezondheid**. Zo bevordert de aanwezigheid van groen herstel bij onder andere stress, depressie en angsten. Groen nodigt uit om te bewegen en sporten, waardoor gezond gedrag wordt gestimuleerd. Ook draagt groen bij aan het verminderen van schadelijke milieufactoren, zoals geluidsoverlast. ([RIVM, 2022](#)).

Wijken waar de kwaliteit van het groen door onafhankelijke beoordelaars als beter wordt beoordeeld, boeken ook betere resultaten. Bewoners voelen zich gezonder en brengen veel minder vaak een bezoek aan de dokter. Groen heeft ook een sterk effect op kinderen. Zo hebben kinderen in groene wijken bijvoorbeeld vijftien procent minder vaak last van overgewicht. Dergelijke verbanden bleken herhaaldelijk het sterkst te zijn binnen kansarme groepen. Kinderen in arme groene wijken krijgen bijvoorbeeld 10 procent minder vaak Ritalin voorgeschreven dan kinderen in even arme, maar duidelijk minder groene wijken ([WUR, 2018](#)). Mensen die beter in hun vel zitten en minder last van stress hebben, zijn gezonder en productiever. Dit draagt aanzienlijk bij aan de maatschappelijke baten van het investeren in groen.

Handreiking Groen in en om de stad | 13

Mogen deze jongen leven in het Stadspark of moeten ze ook naar Sibbe.
De bever is ook een beschermd dier. Wordt van alle kanten belaagd.

Reigers ten overvloede, gelukkig broeden ze erg vroeg en kunnen ze vluchten zodra de evenementen van start gaan.

Er waren 4 nesten óp de treurbeuk tot 2025, elk jaar werd er volop gebroed. Deze beuk in het mgr Nolenspark is er nu slecht aan toe en gehalveerd, nesten weg, reigers weg.

Evenementen maken niet alleen het gras kapot maar ook de bodem, kuilen, verdichting, op sommige plekken zo erg dat het gras niet meer herstelt en de bomen uiteindelijk afsterven.

Zelfs gras herstelt zich niet meer.

Er is verhard terrein genoeg op de Tapijnkazerne, maar de universiteit laat de Incom toch op het gras plaats vinden. Nu is het zo slecht gesteld met het gras dat de studenten moeten zoeken om op een stukje gras te zitten.

Dit is het aangezicht van ons historische walmuur, Falezusterspark, het gras is vernield.

Bij de o.l.Vrouwewal is het grasveld ingezaaid met flessendoppen.

Voordat de stofzuiger is langs geweest, ziet men honderden peuken liggen, elke dag weer.

11 april 2025: lawaai is subjectief in het Stadspark

Een mega box meegenomen zodat iedereen inclusief de bewoners tot midden in de nacht kan genieten.

Nagenoeg geen vernielingen volgens de gemeente;
Hier wordt het in brand gestoken kanon weggetakeld van het bastion op in 2022. Nog steeds niet teruggeplaatst, te riskant.

Alles wat kapot kan gaan wordt kapot gemaakt.

Wat hebben kinderen nog na 23.00 uur te zoeken in het Stadspark.
Verbieden, net zoals in andere steden. Met of zonder hek kan dit.

In 2025 heeft men de graffiti
eindelijk verwijderd.

Elke dag kan de stofzuiger naar
boven gedragen worden om de
rotzooi op te ruimen. Hier weer een
fles moedwillig kapotgeslagen.

Het is wachten op nieuwe graffiti.

Natuur zit in de weg.....

Er leven honderden soorten dieren in het Stadspark, de meeste zijn beschermd.

Op het icoontje klikken:

kikkers in de vijver
Sprak 240725_2321

Beschermde kikkers in de Vijvers, deze maken herrie en moeten ook maar verkassen

Vorige Visie 2040:

Stadspark als arboretum

Het stadspark van Maastricht staat bekend om zijn grote variatie aan boomsoorten. Een aantal van de bomen(structuren) is beschermd via de Rijksmonumentenstatus of als gemeentelijk waardevol groenelement. Veel van die mooie en bijzondere bomen zijn in de loop der jaren echter verdwenen door ouderdom, storm of aanpassing van de openbare ruimte. De gemeente hecht zeer grote waarde aan het stadspark en geregeld zijn in de loop der jaren nieuwe en bijzondere bomen aangeplant. Bomen hebben niet het eeuwige leven en daarom is het van belang om regelmatig nieuwe bomen aan te planten om dit 'arboretum' in stand te houden. Nader onderzoek dient plaats te vinden om het stadspark officieel aan te wijzen als arboretum.

Reclamant 31

06-55348595

info@pieterbuurt.nl

<https://pieterbuurt.nl>

Betreft:

Reactie Buurtnetwerk st.Pieterbuurt op Ontwerp Omgevingsvisie 2040

29 augustus 2025

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Het Buurtnetwerk stPieterbuurt heeft kennisgenomen van het Ontwerp Omgevingsvisie 2040. Op dit moment kunnen wij daar echter geen inhoudelijke reactie op geven, en wel om de volgende redenen:

1. Inconsistent en weinig concreet

Het ontwerp bevat tegenstrijdige passages en blijft op veel punten vaag. Daardoor is het niet mogelijk om de gevolgen voor onze buurt of voor de stad goed te overzien.

2. Onduidelijke rol van bewoners en buurtnetwerken

Hoewel in de samenvatting wordt gesteld dat "Uw mening telt", wordt in de inleiding vooral de rol van gemeente, projectontwikkelaars en woningcorporaties benadrukt. Het is daarmee onduidelijk hoe serieus de inbreng van bewoners en buurtnetwerken daadwerkelijk wordt genomen.

3. Te korte reactietermijn

De gekozen termijn – midden in de vakantieperiode – maakt het onmogelijk om het document zorgvuldig te bespreken met bewoners.

Gevolg

Door deze tekortkomingen ontbreekt de basis om een inhoudelijke bijdrage te leveren. Wij wachten daarom concrete, samenhangende voorstellen af, waarin de positie van buurtnetwerken en bewoners helder is vastgelegd en waarover op een realistische manier overleg kan plaatsvinden.

Vooruitblik

Voor de stPieterbuurt zullen wij, als buurtnetwerk daarbij vooral aandacht vragen voor thema's die direct invloed hebben op de leefbaarheid in onze wijk, zoals de transitie van de kerk 'St Pieter-beneden' (H. Petrus) naar het 'kloppend hart van de buurt' en de omvorming van de voormalige ENCI-gebouwen en de daarmee samenhangende infrastructuur, mobiliteit en leefbaarheid. Wij hopen dat de gemeente ons hier nadrukkelijk bij betreft en zien samenwerking graag tegemoet.

Met deze reactie willen wij onze betrokkenheid bij het proces benadrukken en aangeven hoe participatie en communicatie nog sterker vorm kunnen krijgen. Wij vertrouwen erop dat de gemeente dit signaal serieus oppakt en zien de verdere uitwerking met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

namens het Buurtnetwerk Jekerdal-St. Pieter-Villapark ("st.Pieterbuurt")

5.1.2e [redacted], Voorzitter

5.1.2e [redacted], Secretaris

Ingek.: 01 SEP 2025
Reg.nr.

Trichtervogdenstraat 70
6223 CT Maastricht
tel. 043-3626261
ivn maastricht@home.nl
Maastricht 24-08-2025

Maastricht, 26 augustus 2025

Gemeente Maastricht,
Aan het college van burgemeester en wethouders
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Geacht College van B&W Maastricht,

Bij de totstandkoming van de nu voorliggende Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040, heeft uw gemeente ook gesproken met - en advies ingewonnen van - het Instituut voor Natuureducatie Maastricht, {IVN-M), zowel schriftelijk als gedurende twee mondelinge overlegmomenten. Tijdens deze gesprekken is eerst het Voorontwerp Omgevingsvisie besproken, gevolgd door het Ontwerp Omgevingsvisie.

IVN Maastricht beziet deze omgevingsvisie vanuit een fundamenteel perspectief waarin {stads-)natuur een intrinsieke waarde vertegenwoordigt; Natuur niet alleen als middel tot een doel, maar een doel op zichzelf.

Bij de beoordeling van de Omgevingsvisie heeft IVN-M met name teruggerepen op het document Stadsnatuurvisie Maastricht "de stad heeft goud in handen", geschreven door burgers van Maastricht verenigd in Samenwerkingsverband Stadsnatuur Maastricht, in 2018 aangeboden aan - en omarmd door - de gemeenteraad van Maastricht.

Een tweede inhoudelijk ankerpunt van ons advies is het systeem van Basiskwaliteit Natuur, zoals ook onderschreven in de "Handreiking Groen in en om de Stad", uitgegeven door het Ministerie van LNV en het Ministerie van BZ in 2024.

Onze adviezen zijn bewust concreet en richten zich vooral op de uitvoeringsfase van de omgevingsvisie. We begrijpen dat niet alle uitvoeringsdetails een plek kunnen krijgen binnen het visiedocument zelf. Het is dan ook te begrijpen dat onze adviezen, waar ze zijn verwerkt, vaak op een meer globale en richtinggevende manier zijn opgenomen.

In dat licht is het bemoedigend dat in één van de twee reeds opgenomen omgevingsprogramma's expliciet aandacht wordt besteed aan het buitengebied en de groenblauwe dooradering. Tegelijkertijd vraagt deze globale benadering - ook waar al aandacht is voor natuur - om alertheid bij de verdere uitwerking, zodat belangrijke uitvoeringsaspecten niet uit beeld raken.

De IVN-Madviezen kunnen als volgt samengevat worden:

1. Er komt een Maastrichts Natuur Netwerk (MNN).

- a) De kern hiervan is een groenblauw netwerk dat aansluit bij het landschap en de cultuurhistorie van de stad. Langs dat netwerk kunnen dieren en planten, {regen)water, wandelaars en fietsers zich door de stad verplaatsen. Dit MNN wordt vastgelegd, en door de gemeenteraad vastgesteld.

- b) Idealiter spreken we niet van "groen" maar van stadsnatuur. Stadsnatuur gaat voldoen aan de minimale vereisten van het Basiskwaliteit Natuur (BKN) systeem. Een BKN-monitoringssysteem wordt ingericht, zodat we weten waar we staan en wat we (willen) bereiken, (nulmeting en permanente monitoring).

2. Compacte stad in weids landschap transformeert mee.

- a) Het buitengebied wordt ook meegenomen in de omgevings-programma's. De stadszoom wordt toekomstbestendig ingericht, naast de oostkant is ook de westkant aan de beurt. Natuurgebieden worden beschermd, landbouw wordt maximaal natuurbestendig ingericht. De relatief lage bebouwingsdichtheid binnen de singels wordt verhoogd en vergroend.

3. Stadsnatuur wordt een integraal onderdeel van alle ruimtelijke plannen.

- a) In alle gemeentelijke planvorming - van Omgevingsvisie tot bouwplan - wordt BKN | stadsnatuur als volwaardige doelstelling vanaf het begin meegenomen.

4. Er komt op korte termijn een 'permanent uitnodigend beleid'.

- a) Dit onder regie van een stadsecoloog die stadsnatuur en stadsbeleid verbindt, maar ook mensen enthousiast maakt, burgerinitiatieven aanwakkert en coproducties met groene organisaties initieert¹;
- b) Burgers denken en doen mee als individu en via groene verenigingen en initiatieven; ze zorgen ook voor eigen tuinen en gezamenlijke stadsnatuur. Alle grote publieke en private organisaties nemen stadsnatuur in hun (duurzaamheids-)beleid op en richten hun "groen" maximaal ecologisch volgens BKN in;
- c) Een "Natuurloket" biedt praktische ondersteuning, zoals informatievoorziening, 'eerste hulp bij procedures' etc.

IVN Maastricht ziet stadsnatuur als een essentiële bouwsteen voor een leefbare, klimaatbestendige en gezonde stad. Wij hopen dat onze inbreng bijdraagt aan een visie waarin het belang van stadsnatuur erkend wordt en ook daadwerkelijk vorm krijgt in beleid en uitvoering.

Graag blijven wij in gesprek over de verdere uitwerking van deze visie en de bijbehorende omgevingsprogramma's. IVN Maastricht denkt en werkt met plezier mee aan een groene, gezonde en toekomstbestendige stad.

Met vriendelijke groet,
Namens IVN Maastricht,

5.1.2e

¹ Zie bijvoorbeeld [Het Groene Huis Amersfoort](#)

Reclamant 33

Adviesnotitie Centrummanagement Maastricht

Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

29 augustus 2025

Inleiding

Centrummanagement Maastricht (CMM) heeft kennisgenomen van de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 en spreekt haar waardering uit voor de brede ambities die zijn opgenomen en herkent veel van de gedeelde doelstellingen. Tegelijkertijd zijn er nog enkele belangrijke aandachtspunten voor ondernemers, bezoekers en bewoners die uitgewerkt moeten worden. Hierbij delen we onze belangrijkste opmerkingen en aanbevelingen mede namens: SAHOT, VEBM, Les Tables, Ondernemersvereniging Stokstraatkwartier, Ondernemersvereniging Jekerkwartier, Ondernemersvereniging Stadshart (voormalig VOC), Stichting Sphinxkwartier en Ondernemend Wyck.

1. Autoluw beleid – behoefte aan duidelijkheid

- **Opmerking:** De visie benoemt de ambitie van een “autoluwer centrum” en verwijst naar de pilot in Centrum-Wyck. Echter, er ontbreekt nog steeds een heldere **definitie van ‘autoluw’**. Autoluw kan niet autovrij zijn. Welke verkeersstromen zijn daar toegestaan, en hoe worden uitzonderingen geborgd? Iedereen heeft hier op dit moment een ander idee bij. Als we kijken naar de markt, het Vrijthof en OLV-plein en de bruggen, dan is op dit moment het centrum al volledig autoluw. Er rijden geen auto's meer op het OLV-plein, Vrijthof en de Markt. Er is geen doorgaand verkeer meer dat door de binnenstad rijdt. De voetgangerszones en pleinen (Plein 1992) zijn al uitgebreid. We hebben ondergrondse garages gebouwd, waardoor er minder geparkeerd wordt op straat en meer in gebouwde voorzieningen. We hebben alleen 2 bruggen (van de 5) met Maas-kruisend autoverkeer.
- **Aanbeveling:** Definieer concreet wat “autoluw” precies inhoudt. Welke straten of zones vallen onder de definitie van autoluw? Veranker de Pilot Autoluw Centrum-Wyck ook als uitvoeringsinstrument in het omgevingsprogramma, inclusief monitoring en evaluatie.

2. Bereikbaarheid en parkeren – randvoorwaarden voor vitale binnenstad

- **Opmerking:** De visie stelt dat de auto welkom blijft voor bewoners, zorg en bevoorrading, maar schuift bezoekers parkeren steeds meer naar de stadsranden. We benadrukken dat de bereikbaarheid van het centrum met de auto essentieel is voor een vitaal centrum met diversiteit van winkelaanbod, groot én klein, (inter)nationaal én lokaal. Een paar belangrijke feiten:
 - Lokaal verkeer is dominant boven bezoekverkeer, inclusief goederenverkeer, pakketdiensten

- Parkeerders binnenstad binnen de singels in de gebouwde voorzieningen vormen slechts een klein deel van het totale autoverkeer in de binnenstad
- 38% van autoritten in steden is < 5 km
- 8% van de autoritten in steden is < 1 km
- De singels van Maastricht worden “misbruikt”: onnodige belasting door stadsverkeer, voornamelijk door inwoners en werkenden die niet parkeren in de binnenstad.
- **Aanbeveling:**
 - Maak **P+R** en **P+W** aantrekkelijker (sneller, goedkoper, gebruiksvriendelijk), zodat dit reële alternatieven zijn. Formuleer daarbij harde randvoorwaarden (maximale wachttijd, concurrerende tarieven). Zolang mensen sneller in het centrum zijn met de auto dan een alternatief vervoersmiddel, zullen ze dit blijven doen. Positioneer Wyck als hoogwaardige stadsentree: “Centrum Wyck”. Je hoeft de brug niet over om in het centrum te komen. Stuur eerst op parkeren in Oost (Griend, Colonel en Bonnefanten).
 - Zet in op **doelgroepgericht beleid**:
 - Inwoners:
Stimuleer wandelen en fietsen.
Stimuleer fietsgebruik voor ritten <5 km.
Beperk aantal parkeervergunningen per huishouden en verhoog deze prijs.
Maak fietsparkeren zoveel mogelijk bewaakt, gratis, veilig & toegankelijk.
 - - Forenzen:
Faciliteer overstappunten (transferia), snelfietsroutes en slimme hubs voor deelmobiliteit in samenwerking met werkgevers.
 - - Bezoekers:
Onbestemd verkeer uit de stad halen.
Stimuleer vooraf reserveren van parkeerplaatsen.
Parkeren aan de randen van de stad bij OV-hubs.
Topdrukke dagen -> schaal de verkeersregisseur op en faciliteer eventparking.
Verbied doorgaand autoverkeer in de binnenstad.
 - - Goederenverkeer:
Venstertijden voor goederenvervoer
Reguleer stadslogistiek (afval en pakketdiensten)
 - - Specials
Specifieke aandacht voor ouderen, minder validen, families met kinderen via deelmobiliteit en vervoer op maat

3. Vergroening en klimaatadaptatie – meer focus op publieke ruimte

- **Opmerking:** Vergroening wordt erkend als opgave, maar de visie richt zich vooral op binnenterreinen en daken. Voor ondernemers, pandeigenaren en bezoekers van het centrum is vergroening in **winkelstraten, pleinen en verblijfsgebieden** van vitaal belang.
Note: De grootste monetariseerbare baten van vergroening zijn gezondheid (35%), klimaatmitigatie (23%) en vermeden waterschade (21%). Vastgoedwaardestijging (14%) en hittestress (3%). Een belangrijk deel van de baten zijn niet monetariseerbaar, zoals biodiversiteit, een gezonde leefomgeving en mentale gezondheid. De dekking van monetariseerbare baten van de opgave is 83%. De resterende 17% is kwalitatief en niet monetariseerbaar, maar de verwachting is

dat die de opgave zullen dekken. De verwachting op termijn is dat de totale baten van groen eerder hoger dan lager zullen uitvallen, omdat meer baten monetariseerbaar worden door nieuwe onderzoeken en inzichten. Bron: financiële verkenning in en rondom de stad

- **Aanbeveling:** Benoem expliciet vergroening van **centrumstraten en pleinen** (o.a. Rechtstraat, Hoogbrugplein, Plein 1992, Griend, Thermen, Brusselsestraat, het Vrijthof, de Markt, Mosae Forum, Maasboulevard-Kesselskade) als speerpunt. Koppel dit aan een hittestress-aanpak voor economische vitaliteit, leefbaarheid en beleving.
-

4. De Maas – benutten voor veiligheid én beleving

- **Opmerking:** De Maas wordt in de visie vooral benoemd voor hoogwaterveiligheid en verkoeling. De koppeling met **het centrum als verblijfsrecreatie en beleavingsgebied** blijft nog onderbelicht.
 - **Aanbeveling:** Ontwikkel een duidelijke **strategie om de Maas sterker te verbinden met het centrum**, met aandacht voor beleving, veiligheid, recreatie en verblijfskwaliteit (terrassen, routes, evenementen).
-

5. Verkeersveiligheid Centrum-Wyck

- **Opmerking:** De visie ondersteunt autoluwe maatregelen en 30 km/u, maar specifieke knelpunten zoals de **Hoogbrugstraat** (overlast door hardrijdend verkeer), **Pieterstraat** en **Avenue Céramique** zijn niet benoemd. De Wyckerbrugstraat als A2 voor fietsers, zeker hellingafwaarts vanaf de St. Servaasbrug en versterkt door de opmars van fatbikes, en de pilot autoluw, is dit een zorg.
 - **Aanbeveling:** Neem concrete maatregelen voor **verkeersveiligheid op**, met prioriteit voor de Hoogbrugstraat, Pieterstraat (extra verkeersremmende ingrepen), **Avenue Céramique**, maar ook de Wyckerbrugstraat als hoofdader (A2) voor fietsverkeer.
-

6. Functiemix en ondernemerschap

- **Opmerking:** De visie benoemt functiemenging en versterking van de binnenstad, maar borgt niet expliciet de positie van **zelfstandige (kleine) ondernemers, familiebedrijven en ambachten** die Maastricht nog kenmerken. Het steeds groter worden van de gemiddelde winkelloppervlakte (m²) en de afname van kwaliteitswinkels is ook een punt van aandacht.
- **Aanbeveling:** Neem expliciete beleidsuitspraken op over het **behoud en versterken van kleinschalig ondernemerschap, ambachtelijke functies** en aantrekken van **kwaliteitsmerken** in het centrum. Daarnaast moet er aandacht zijn, niet voor een transformatie naar, maar naar een nieuwe aanvullende functie: een **“place to buy” én een “place to meet” én een “place to become of to be(e)”** – een multifunctioneel gebied dat economische vitaliteit, cultuur, recreatie, horeca en wonen combineert.

7. Plein 1992 & Avenue Céramique – volwaardig onderdeel van centrum

- **Opmerking:** Deze gebieden worden in de visie wel genoemd, maar hun rol als **volwaardig onderdeel van het centrum** blijft te vaag.
 - **Aanbeveling:** Benoem Plein 1992 en Avenue Céramique nadrukkelijk als **onderdeel van “Centrum Wyck”** en koppel dit aan profilering en inrichting.
-

8. Verduurzaming ondernemers, pandeigenaren & rol gemeente

- **Opmerking:** De visie benoemt de energietransitie, maar gaat nauwelijks in op de **praktische ondersteuning van ondernemers en pandeigenaren**, bij de verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Voor de transformatie- en verduurzamingsopgave hebben overheid, ondernemers en pandeigenaren elkaar nodig. Ook de rol van de gemeentelijke organisatie zelf in verduurzaming blijft beperkt uitgewerkt.
 - **Aanbeveling:**
 - Richt ook een concreet **ondersteuningsprogramma** in waarbij ondernemers actief worden begeleid bij verduurzamingsmaatregelen (energie, circulariteit, logistiek), zeker wanneer dit impact heeft op het functioneren van het centrum als geheel.
 - Ontwikkel **financiële en praktische instrumenten** die haalbaar zijn voor kleine ondernemers (advies, subsidies, gezamenlijke inkoop).
 - Benoem ook de **verantwoordelijkheid van de gemeente zelf** om haar vastgoed, dienstverlening en organisatie te verduurzamen, als voorbeeld en partner voor ondernemers.
-

9. Ondersteuning ondernemers & pandeigenaren & rol gemeente

- **Opmerking:** Het centrum is de kurk waar Maastricht op drijft en is de grootste werkgever van de stad. Dat betekent dat je ondernemerschap, van het MKB en ook van pandeigenaren moet ondersteunen met je ambtelijke organisatie. Dit is nog een belangrijk aandachtspunt dat ontbreekt in het huidige ontwerp. Er wordt in de visie niet ingegaan op de support voor ondernemers en pandeigenaren door de gemeente. Het vergunningenproces vraagt om een meer menselijke benadering; te veel bureaucratie zorgt voor een onaantrekkelijk vestigingsklimaat en belemmert bestaande ondernemers en eigenaren. Overheid, vastgoed en ondernemers hebben elkaar nodig en moeten hierover continu in gesprek zijn met elkaar. De verhoging van de toerisme belasting staat bijvoorbeeld haaks op het doel van de gemeente dat juist inzet op meerdaags toerisme. Door meer te investeren in de relaties met stakeholders in de stad,

zoals SAHOT, creëer je een beter (in)zicht op de impact van beleidsbeslissingen, waarbij we meer oog moeten hebben voor het centrum als economische motor van Maastricht.

- **Aanbeveling:** Neem het nieuwe vergunningstelsel op als leidend kader waarmee ondernemers en pandeigenaren op **persoonlijke, klantvriendelijke, servicegerichte en snelle wijze** begeleid worden bij hun (aan)vragen.
 - Voer een **integrale gebiedsaanpak** in, waarvoor de **domeinen** gestimuleerd worden om over eigen grenzen **heen samen te werken**.
 - Stimuleer meerdaags toerisme en doordeweeks bezoek met een lagere toeristenbelasting.
-

10. Handhaving – van ambitie naar uitvoering

- **Opmerking:** De visie formuleert ambities (autoluw, 30 km/u, vergroening), maar gaat niet in op **handhaving en naleving**. Zonder toezicht verliezen maatregelen hun effect, zeker bij verkeersveiligheid en gebruik openbare ruimte.
 - **Aanbeveling:** Benoem in de Omgevingsvisie dat er **voldoende capaciteit en een marktconform salaris voor handhaving** wordt ingericht, met prioriteit voor:
 - **Verkeersveiligheid** (naleving 30 km/u, brommers/scooters, overlastlocaties).
 - **Leefbaarheid** (handhaving op gebruik openbare ruimte, venstertijden, schoon, heel & veilig)
 - **Milieu & verduurzaming** (ondersteun ondernemers en pandeigenaren bij de transitie; faciliteer en maak mogelijk hoe het wél kan).
-

11. Wonen in de binnenstad – versterken van leefbaarheid en vitaliteit

- **Opmerking:** In de Ontwerp Omgevingsvisie wordt ingezet op een compacte stad en verdichting, onder meer door transformatie van bestaande gebouwen, optoppen en benutting van binnenterreinen. Toch blijft het specifieke belang van **wonen in de historische binnenstad** onderbelicht. Juist hier liggen kansen om de grote woningbouwopgave deels op te vangen, bijvoorbeeld door het beter benutten van verdiepingen boven winkels, kleinschalige transformaties en zorgvuldig gekozen inbreidingen.
- **Aanbeveling:** Neem nadrukkelijker op dat de **historische binnenstad een belangrijke rol speelt in de woningbouwopgave**. Meer bewoners in de binnenstad betekent meer **reuring, sociale controle en bestedingen**. Daarmee draagt woningbouw niet alleen bij aan de bouwopgave, maar ook aan de **leefbaarheid, veiligheid en economische vitaliteit** van Maastricht. Formuleer daarbij ook concrete ambities en borg dat er instrumenten komen voor realisatie van:
 - **Transformatie van verdiepingen boven winkels en kantoren** naar woningen.
 - **Gerichte inbreidingen** en optoppen op plekken waar dit stedenbouwkundig en historisch verantwoord is.

- **Behouden van een goede functiemix**, zodat wonen, retail, horeca, sport en cultuur elkaar versterken (de Agora).

12. Fietsproblematiek – van ambitie naar praktijk

- **Opmerking:** De visie zet sterk in op de fiets, maar de **praktische problematiek** blijft onderbelicht. Er is sprake van tekort aan gratis, duidelijk toegankelijke en beveiligde fietsenstallingen. Er is onvoldoende aandacht voor foutparkeren, onveiligheid door e-bikes/fat bikes en conflicten met voetgangers, bijvoorbeeld in het kernwinkelgebied waar buiten de venstertijden regelmatig doorheen gefietst wordt, met de nodige ergernissen van voetgangers en ondernemers.
- **Aanbeveling: Uitbreiden fiets parkeren** bij winkelgebieden en pleinen (Mosae Forum, Entre Deux).
- **Intensievere handhaving en versoepeling van wegslepen** van foutgeparkeerde fietsen. Opschalen van regelgeving zoals bij Station.
- **Aanpassen van verkeersinrichting** op drukke fietsassen (bv een hekje Servaasbrug-Wyckerbrugstraat)
- **Specifieke regels en toezicht** voor fat bikes en e-bikes in drukke verblijfsgebieden.

13. Schoon en gastvrij centrum – basisvoorwaarden voor aantrekkelijkheid

- **Opmerking:** De visie benoemt leefbaarheid, maar het thema **schoon, heel & veilig**, een verzorgd openbaar domein blijft helaas nog onderbelicht. Ondernemers en bezoekers ervaren dat afval, stickers, graffiti en volle prullenbakken afbreuk doen aan de gastvrijheid en het imago van Maastricht.
- **Aanbeveling:** Benoem “schoon, heel en veilig” expliciet als onderdeel van een gastvrije stad en scherp de norm aan voor het centrum (hoogste kwaliteitsniveau is nodig voor een monumentale binnenstad).
 - Zorg voor een **structureel programma** voor schoonmaak en onderhoud (prullenbakken vervangen, vaker legen én schoonhouden, graffiti/stickers verwijderen, snellere respons bij meldingen, ook een persoonlijk loket, niet alles via een app).
 - Voorkom het “broken window effect”. Zaken die vies zijn trekken meer viezigheid aan.
 - Verbind dit thema aan de leefbaarheid, toeristische aantrekkingskracht en economische vitaliteit van de binnenstad.

Conclusie

Centrummanagement ondersteunt de richting van de Omgevingsvisie, maar vraagt de gemeente om de bovenstaande punten expliciet te verwerken in de definitieve versie. Alleen zo kan het centrum zich ontwikkelen tot een **toegankelijke, gastvrije, veilige, duurzame en**

levendige stadsomgeving die aantrekkelijk blijft voor iedereen; inwoners, pandeigenaren, bezoekers en ondernemers.

Veel succes met de verwerking van deze input en het toewerken naar een definitieve versie van de Omgevingsvisie 2040. We kijken uit naar jullie reactie.

Mede Namens:

Ondernemend Wyck (OW)

Vastgoed Eigenaren Binnenstad Maastricht (VEBM)

SAHOT (Stichting Samenwerkende Hotels Maastricht)

Ondernemersvereniging Stokstraatkwartier

Ondernemersvereniging Jekerkwartier

Ondernemersvereniging Stadshart (voormalig VOC)

Stichting Sphinxkwartier

Les Tables

Centrummanagement Maastricht

5.1.2e

Directeur-Bestuurder

Ingek.: 01 SEP 2025
Reg.nr.

Gemeente Maastricht
t.a.v. Omgevingsvisie
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

post@maastricht.nl

Kenmerk: bb.2025.038
Behandeld door: 5.1.2e
Emailadres: 5.1.2e
Betreft: Zienswijze Omgevingsvisie Maastricht en Samenvatting
domeinronde fysiek 9 april inzake voorontwerp omgevingsvisie

Steegstraat 5
6041 EA Roermond

Postbus 960
6040 AZ Roermond

T0475-381777
F 0475 - 33 32 43

www.lltb.nl
KvK 12045362

Bijlage:
Datum: 29 augustus 2025

Geachte leden van het College,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van de LLTB op de volgende documenten:

- Ontwerp omgevingsvisie Maastricht;
- Samenvatting domeinronde fysiek 9 april inzake voorontwerp omgevingsvisie.

Voordat we ingaan op specifieke passages uit de documenten, merken we graag het volgende op:

De Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), provincie Limburg, het Limburgs Agrarisch Jongeren Kontakt (LAJK) en Rabobank hebben, onder begeleiding van een onafhankelijk projectleider, de handreiking 'Agrarische Blijversaanpak Limburg' opgesteld. De Blijversaanpak is voor boeren en tuinders uit alle sectoren in de provincie, die verder willen met toekomstgerichte ontwikkelingsplannen. Naast de provincie Limburg, LLTB, LAJK en Rabobank hebben ook andere partijen, waaronder gemeenten, natuurorganisaties en belangenbehartigers hun commitment aan de Blijversaanpak kenbaar gemaakt. Ze erkennen daarmee de cruciale rol van de agrarische sector in onze samenleving en economie. In de Blijversaanpak staat niet de boer die stopt staat centraal, maar de boer die toekomst ziet. Waar boeren nu tegen obstakels aanlopen in het verwerven van geld, grond en/of (ver)gunning, verkennen experts van de bij de Blijversaanpak betrokken organisaties, of het voorgenomen ondernemersplan toch gerealiseerd kan worden aan de hand van specifiek, plaatsgebonden maatwerk. De Blijversaanpak verbindt ondernemerschap met maatschappelijke doelen. Boeren, tuinders en telers met realistische en toekomstbestendige plannen krijgen zo de ruimte om die uit te voeren, in balans met landschap, natuur en samenleving.

Daarnaast vragen we met deze zienswijze nadere aandacht voor onderstaande punten:

Document: Ontwerp omgevingsvisie Maastricht

H. 4.1 Een groene stad (pag. 34)

We investeren in het landschap en gaan op zoek naar goede combinaties van recreatie, duurzame landbouw, energieopwekking, water en natuur. We creëren een parkachtige groene stadszoom, waterretentie en groene uitlooproutes naar de buitengebieden.

Reactie:

De landbouw heeft een prominente rol in de aankleding en functie van het landschap rondom de stad. De definitie "duurzaam" is een begrip dat voor velen op een eigen manier kan worden uitgelegd.

Wat is duurzaam en wie geeft hier uitvoering aan? Het instellen van bufferzones is niet per definitie een 'tool' welke leidt tot herstel van natuur. De dynamiek van de ecologie houdt niet op bij de grens van een bufferstrook, gemeente- of landsgrens. Laat deze zone haar huidige functie behouden en beheren door de zittende agrariërs.

We beschikken over kennis en technieken om mogelijke emissie naar kwetsbare gebieden te reduceren. De landbouw steekt zijn nek uit om middels een convenant structuur tussen burgers, landbouw en overheid de ruimte van bufferzones tot een werkbare en acceptabele afstand te brengen in Noord- en Midden-Limburg.

Het is wel nodig om heldere doelen te formuleren waarmee zo'n convenant tot stand kan komen.

Een dergelijke aanpak is vele malen goedkoper en daarmee realiseerbaar en houdbaar dan het instellen van generieke buffers die veel geld kosten en de waarde van de landbouwgrond doet dalen.

Laat deze zones zijn functie behouden door de agrariërs die hier leven en werken. Stel doelen die langdurig geborgd zijn én die ook een bedrijfseconomisch perspectief geven. Doelsturing en maatwerk aanpak werpen momenteel al hun vruchten af en worden ook door de landelijke politiek omarmd om te komen tot functiebehoud. Daarmee zijn beheer en functie op duurzame wijze geborgd

H. 5.2 Economie

Circulaire economie (pag. 60)

Zoals beschreven in het programma circulaire economie heeft gemeente Maastricht een ambitie (en eerste ervaringen) ten aanzien van circulariteit op alle facetten: bouw, bedrijven incl. landbouw, woningen, inkoop, monumenten, etc...

Reactie:

Circulaire economie en dus ook circulaire landbouw of kringlooplandbouw worden vaak als containerbegrip weggezet zonder duiding van wat er daadwerkelijk wordt bedoeld.

Voor de LLTB is de volgende betekenis aan circulaire landbouw gegeven: Onder circulaire landbouw verstaan we een landbouw die gebaseerd is op een economisch systeem van gesloten kringlopen waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeemdenken centraal staat.

H. 5.6 Groen

Ruimtelijke keuzes Groen

Groen (en blauwe) uitloop en toekomstbestendig buitengebied

(Pag. 100 en 145)

De buitengebieden worden ontwikkeld tot een groen uitloopgebied van de stad. Er wordt een groene stadszoom van 50 tot 250 meter breed gemaakt, als buffer tussen het agrarisch gebied en de woningen. In deze zone krijgen specifieke groene recreatieve functies een plek, zoals: groene uitloopgebieden, recreatie en sport, pluk- en voedselbossen en stads- en moestuinen (voedselcoöperaties en stedelijke voedselproductie) en waterbuffering.

Reactie:

Er blijkt uit metingen en onderzoek dat er geen correlatie is tussen de afstand en de hoogte van de depositie. We pleiten er dan ook voor om via doelsturing en maatwerkaanpak ondernemers uit te dagen, door het toepassen van emissiearme technieken bij zowel gewasbescherming als bij uitstoot van ammoniak. Dit moet leiden tot reductie naar acceptabele niveaus.

Het verplaatsen van bedrijven of beperken van de gebruiksmogelijkheden op agrarische gronden heeft een enorme impact op betreffende ondernemers en de functie van het gebied. Bovendien is het opleggen van beperkingen en/of een bedrijfsverplaatsing kapitaalintensief. Wie gaat dit gebied beheren en tegen welke prijs?

Problemen aanpakken bij de bron heeft altijd een langere houdbaarheid dan symptoombestrijding. Stel heldere doelen, breng in kaart wie voor welk doel aan de lat staat (bronanalyse) en monitor de maatregelen die agrariërs en industrie nemen om het beoogde doel te halen. Nog meer onttrekken van landbouwgrond zorgt voor een verschraling van de landschappelijke diversiteit en zet de voedselvoorziening en voedselzekerheid onder druk. Het maakt de beschikbaarheid van betaalbaar, kwalitatief hoogwaardig en veilig voedsel onzeker. De opbrengst van voedselbossen en pluktuinen is onvoldoende om dit te compenseren. Verder zullen agrariërs die hun grond niet meer landbouwkundig mogen inzetten, financiële compensaties claimen.

Dit idee heeft een hoog gehalte aan wensdenken, maar heeft een laag gehalte aan realiteitszin. Maak de landbouw de oplossing van het probleem!

(Pag.102)

Tussen de omgevormde droogdalen en de terrassen is in 2040 nog steeds volop ruimte voor landbouw. De huidige landbouw zal doorontwikkelen en minder invloed hebben op het milieu (zowel richting de lucht als richting het grondwater). Vormen van lokale landbouw gericht op voedselproductie

(bijv. plantaardige eiwitten), de productie van bouwmaterialen en vormen van tuinbouw (vollegronds, in strokenteelt) worden meer gemeengoed. De productie wordt in beginsel lokaal/regionaal afgezet. De lokale agrariërs richten zich ook op het beheer van het landschap, daarmee is de financiële armslag van agrariërs op een toekomstvaste wijze vergroot.

Reactie:

De afzet van lokale landbouw op de lokale en regionale markt kent nog vele uitdagingen. We ervaren momenteel juist een tegenbeweging. De regio produceert momenteel met name voor de wereldmarkt of moet hier mee concurreren. Een enkel initiatief is in staat om het lokaal geteeld product ook lokaal te vermarkten. Dit zijn veelal kleinschalige projecten en vormen

bladnr. 4

veelal geen volwaardig en houdbaar verdienmodel. Bovendien past een dergelijke werkwijze niet bij iedere agrariër.

Aangezien er nog flink geïnvesteerd moet worden in een lokale infrastructuur voor de afzet van agrarische producten is het onwaarschijnlijk dat hiervoor in 2040 een volwaardig verdienmodel beschikbaar is. Het tegenovergestelde is momenteel aan de orde, bijv.

Fruitveiling Zuid-Limburg wat in handen is van een Betuwse coöperatie. Het is een kwestie van tijd dat de regionale functie in Margraten verdwijnt bij het om economische redenen afnemend aantal fruittelers.

Het is daarnaast voorbarig om bepaalde teeltsystemen te benoemen. De economie zal hierin leidend zijn. De burger zal als consument ook via zijn lokale aankoop waardering moeten uitspreken voor het lokaal geteelde product. Daar zijn we nog zeer ver van verwijderd.

(Pag. 102)

Door de realisering van de GBDA, brede ecologische verbindingszone op de hellingen en de nieuwe vormen van landbouw wordt ook de drinkwaterwinning in dit gebied duurzaam beschermd. Schoner grondwater leidt tot schoner oppervlaktewater, dit in het belang van de KRW-doelen.

Reactie:

Het labelen van een bepaald gebied of zone leidt tot het behalen van doelen, zoals de KRW-doelen of drinkwaterkwaliteit. Juist de inzet van alle gebruikers in dat gebied draagt bij aan het behalen van deze doelen. Concreet: bewoners dienen dan ook lokaal schoon en veilig voedsel te kiezen boven buitenlands geteeld product.

De LLTB zet al meer dan 3 jaar in op doelsturing en maatwerk aanpak. De opgedane kennis wordt nu verankert in het *Be Nitraat* actieprogramma en de KRW richtlijnen. Hier hoort een gedegen bronanalyse bij op afstroom- en gebiedsniveau. Het blijkt namelijk dat veel van de emissies niet afkomstig zijn van de agrarische sector maar via rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI), riool overstorten, buitenlandse wateren of vergunde lozingen door industrie.

Agrariërs zijn bereid hun verantwoordelijkheid te nemen, maar dan wel voor hun eigen emissies op gronden en stallen.

Uitvoering Groen: hoe gaan we dit doen? (pag. 104)

We ondersteunen Provincie en Rijk bij de transitie naar een duurzamere landbouw met geen of veel minder mest en bestrijdingsmiddelen, zodat de natuur kan herstellen en de waterkwaliteit van het oppervlakte- als grondwater verbeterd. Voedselproductie is meer gericht op de burgers in de regio dan op de wereldmarkt.

Reactie:

Als landbouw zijn we betrokken bij zowel landelijke (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, Weerbaarheid in de Praktijk) als regionale programma's (DSG, Waterwinst en Propositie Heuvelland) en projecten waarbij er praktijkkennis wordt opgedaan om minder afhankelijk te worden van chemie en het grondwater beschermingsgebied te verschonen van landbouwemissie.

Echter, het toepassen van geen of veel minder mest en bestrijdingsmiddelen is niet altijd mogelijk en vraagt een andere kennis om zonder buitensporige risico's de teelt tot een goed einde te brengen. Met de bovenstaande projecten wordt beoogd om hier nieuwe aanknopingspunten en kennis te realiseren. We staan pas aan het begin van deze leercurve.

De bovenstaande projecten hebben ons wel het inzicht gegeven dat er meerdere bronnen de oorzaak zijn. De bron- en afstroom- analyses door de WUR en het Waterschap maken dit inzichtelijk.

Wat betreft regionale voedselproductie en afzet: zie reactie bij pag. 102 hierboven.

H. 5.7 Energie

Doelen en Ambities (pag. 108)

De landbouw en het landgebruik worden emissievrij door gebruik van elektrische voertuigen, verduurzaming van de gebouwen en waar nodig vindt - conform de verstedelijkingsalternatieven onder thema Groen - opslag van CO2 in de natuurlijke kringloop plaats en overstap naar andere typen gewassen bijvoorbeeld ten behoeve van biobased bouwen en isolatie.

Reactie:

De doelstelling om de landbouw en landgebruik te transformeren naar emissievrij is zeer ambitieus en in onze optiek nog niet haalbaar en onnodig. Agrariërs zijn in toenemende mate al bezig met een zo efficiënt mogelijke vorm van landbouw waarbij emissies worden geminimaliseerd door toepassing van driftreducerende technieken en kennisontwikkeling. Voor de beeldvorming het toepassen van gewasbescherming is prijzig en wordt enkel toegepast wanneer dit echt noodzakelijk is. Tegelijkertijd zijn we als landbouw kampioen in het vast leggen van CO2 via de gewassen die op onze landerijen staan.

Het gebruik van elektrische voertuigen in de landbouw staat nog in de kinderschoenen en wordt op zeer beperkte schaal toegepast vanwege de beperkte technische prestaties en aanschafprijs.

H. 5.9 Leefkwaliteit (pag. 123-124)

We stellen prioriteiten omdat we simpelweg niet alles kunnen realiseren. En kiezen hierbij voor activiteiten en functies die het beste passen bij onze maatschappelijke opgaven en ambities. Waarbij we onze beperkte ruimte zo optimaal mogelijk inzetten, met oog voor behoud van de leef kwaliteit. Om het concreet te maken betekent dit bij voorkeur geen zonneweides (enkelvoudig gebruik van schaarse grond, terwijl zonnepanelen ook op daken en gebouwen kunnen).

Reactie:

Zoals ook wordt aangegeven in deze visie dient zuinig te worden omgegaan met de beschikbare ruimte en heeft het niet de voorkeur om grootschalige zonneweiden te realiseren op agrarische gronden. Hierbij verwijzen wij naar de zonneladder zoals die ook in de Provinciale Omgevingsvisie is opgenomen. D.w.z. dat goede landbouwgronden zoveel mogelijk gevrijwaard moeten worden en eerst de mogelijkheden in bebouwd gebied of braakliggende terreinen benut moeten worden.

H. 6.1.15 Groene stadszoom (pag. 145)

Belangrijke voorwaarde is een landschappelijke inpassing passend bij het Nationaal Landschap Zuid-Limburg (daar waar van toepassing), met een afwisseling van opgaand groen, hagen, grasland en kleinschalige natuurinclusieve landbouw zodat er vanaf de stadsrand op plekken zicht blijft op het

omliggend landschap. Hergebruik van vrijkomend vastgoed passend bij deze functies is mogelijk, nieuwe bebouwing is niet gewenst. Uitzonderingen zijn landschappelijk ingepaste kleinschalige bouwwerken die het landgebruik ondersteunen.

Reactie:

Natuurinclusieve landbouw wordt door diverse partijen gebruikt en krijgt vaak daarmee ook een diversiteit aan betekenissen. De LLTB omschrijft natuurinclusieve landbouw als volgt: Natuurinclusieve landbouw is een economisch landbouwsysteem, dat optimaal beheer van natuurlijke hulpbronnen duurzaam integreert in de bedrijfsvoering (zowel veehouderijsysteem als teeltsysteem) en inclusief zorgt voor ecologische functies en de biodiversiteit op en om het agrarisch bedrijf versterkt.

Belangrijk is dat bestaande bedrijven in deze groene stadszoom zich moeten kunnen blijven ontwikkelen, zoals een melkveehouder die vanwege nieuwe dierwelzijnseisen moet uitbreiden in staloppervlak om zijn bedrijf te kunnen continueren.

Deze keuze is altijd beter dan uitkopen en een nieuwe functie geven aan de vrijkomende ruimte. Vaak kan ook een multifunctionele bedrijfstak worden ontwikkeld waardoor het verdienvermogen overeind blijft. Dit moet echter wel bij betreffende ondernemer en specifieke situatie passen, en mag nooit met dwang opgelegd worden.

H. 6.3.9 Verlagen impact op natuur+water (pag. 152)

Het verlagen van de impact op de kwaliteit van natuur en water door ander landgebruik en -inrichting, bijvoorbeeld door een transitie van de huidige landbouw naar landbouwwormen met minder gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen en/of meer natuurinclusiviteit.

Reactie:

Het is niet noodzakelijk bewezen dat minder gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen altijd minder impact heeft op kwaliteit van natuur en water. Het is balanceren tussen agronomische noodzaak om een weerbaar gewas te telen met voldoende voeding en mogelijk ingrijpen van (biologische?) bestrijdingsmiddelen. Hierbij is het risico van emissie naar natuur en water essentieel en is de landbouw zich doordrongen van een juiste toepassing van gewasbescherming. Dit middels driftreducerende techniek en N-residu-(nitraat)metingen na een teelt om onnodige emissies te voorkomen en de omgeving te belasten. Laat landbouw de oplossing zijn van de uitdaging en betrek de agrariërs.

Bovenstaande reactie is ook van toepassing op dezelfde passage in meerdere stadsdeelvisies H7.

H. 9 Omgevingseffectrapport Maastricht (Pag. 198)

Het aspect landbouw is kwalitatief omschreven. Op dit moment is nog niet alle landbouw duurzaam. Er wordt ingezet op het toepassen van natuurinclusieve landbouw en stadslandbouw. De agrarische gronden die nu door de gemeente verpacht zijn, worden waar mogelijk geleidelijk omgevormd tot gebieden met biologische, natuur inclusieve landbouw of omgevormd naar natuur als deze uit de pacht komen. Naar verwachting zet hierdoor de transitie in de landbouw verder door. De verduurzamingsopgave en het toepassen van natuurinclusieve landbouw leggen een claim op het landschap, maar bieden ruimte voor het combineren van opgaven voor biodiversiteit, water vasthouden en voedselvoorziening. Wel staat het landschap onder druk van andere ruimteclaims zoals verstedelijking en de energietransitie.

Reactie:

Reeds eerder hebben wij in onze reactie gerefereerd aan het perspectief voor duurzame vormen van landbouw. Het staat en valt met het verdienmodel van de betreffende activiteit. Het heeft geen zin om ondernemers te laten verduurzamen als hiervoor geen verdienmodel beschikbaar is. Duurzaam betekent ook dat een activiteit economisch haalbaar is.

**H. 9.4.1 Bijsturing naar aanleiding van beoordeling voorontwerp
Oppervlaktewaterkwaliteit (Pag. 210)**

In het Omgevingseffectrapport Maastricht wordt daarnaast op **pagina 210**, zoals meermaals ook in de concept omgevingsvisie aan bod komt, gerefereerd naar het verminderen van gebruik van mest en pesticides.

Reactie:

Ondanks de erkenning, ook door de gemeente Maastricht, dat het merendeel van de kwaliteit van het oppervlaktewater wordt bepaald door het buitenland, zet de LLTB al meer dan 3 jaar in op doelsturing en maatwerkaanpak. De opgedane kennis wordt nu verankert in het 8e Nitraat actieprogramma en de KRW-richtlijnen. Agrariërs zijn bereid hun verantwoordelijkheid te nemen, maar dat kan alleen voor hun eigen emissies op gronden en stallen.

**Document: Samenvatting domeinronde fysiek 9 april inzake voorontwerp
omgevingsvisie**

(Pag. 5)

Ook waterkwaliteit, het terugdringen van bestrijdingsmiddelen, ruimte voor korte voedselketens en natuurinclusieve landbouw horen bij deze ecologische opgave.

Reactie:

Zie reactie bij H9.4.1 1 Bijsturing naar aanleiding van beoordeling voorontwerp Oppervlaktewaterkwaliteit (pag. 210).

(Pag. 12-13)

De natuur is er uitgebreid door bufferzones rondom en verbindingzones tussen Natura 2000-gebieden te ontwikkelen. Door slimme vrijwillige uitruil en verkoop van kavels is er nog steeds volop ruimte voor landbouw, maar wel op een veel duurzamere manier zonder bestrijdingsmiddelen en met veel minder kunstmest. Er worden voedsel en bouwmaterialen verbouwd die in beginsel lokaal worden afgezet. De lokale agrariërs richten zich ook op het beheer van het landschap, wat zorgt voor meer financiële armslag. Er bleek geen blauwdruk te zijn voor deze transitie. Er was maatwerk nodig dat rekening hield met belangen en dat kostte tijd.

Reactie:

Voor een gezond en weerbaar gewas is bemesting en inzet van chemie, indien nodig, de realiteit. Het gaat meer om de emissie naar kwetsbare omgeving tot een minimum te beperken. Tot op heden is zonder (kunst)mest en chemie telen (nog) niet mogelijk, of men moet een lagere productie en cosmetische kwaliteit accepteren wat in de biologische sector wel plaatsvindt. We zien echter dat de markt dit nog maar beperkt opneemt, waardoor er vaak

bladnr. 8

overproductie plaatsvindt en de biologische teler niet voldoende rendement maakt op zijn teelt. Vaak zijn aanvullende inkomstenbronnen dan ook noodzakelijk.

We vertrouwen erop dat bovenstaande zienswijze verwerkt wordt in de definitieve Omgevingsvisie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

voorzitter LLTB

Bestuur LLTB

Algemeen directeur LLTB

Zienswijze Biesland Omgevingsvisie 2040

Prioriteiten stad breed

Samenvatting: focus bij woningbouw, meer op vergrijzing / doorstroming ipv studentenhuisvesting en horeca. Zet meer in op behoud van internationale studenten. Meer maatregelen tegen segregatie, voor klimaatadaptatie en tegen hittestress. Neem burgerparticipatie bij herontwikkeling ENCI serieus. Benut meer lokale deskundigheid ipv het inhuren van dure bureau's. Sta nieuwe logistieke centra niet meer toe, focus meer op lokale productie, kennis, innovatie en campussen. Besteed meer aandacht in de Omgevingsvisie voor de positionering van Maastricht in de regio en Euregio.

Gebiedsprofiel

Samenvatting: Biesland: dorpse sfeer, ruime woningen, nabijheid stad én landschap. Kloppend hart ontbreekt nog; gebruik leegstand hiervoor. Studentenhuisvesting (XIOR) moet meegenomen worden in gemeentelijk profiel evenals de voormalige HBO-school aan het Theresiaplein als stedelijke hotspot van kunstenaarsateliers van SAM. XIOR studentenhuisvesting in Carré en Bonnefantencollege heeft de wijk verjongd; er is sprake van weinig overlast. Een opvallend groot aantal expats, vandaar de noodzaak van tweetalige communicatie.

Kracht & kansen

Samenvatting: Verjonging door studenten, recreatie in het groen, kansen voor ontmoetingsplekken en winkels.

Groot gemis: een actief buurtnetwerk en gemeentelijke ondersteuning. Daarom wordt nu ingezet op de heroprichting Buurtnetwerk Biesland met website, mailing en ondersteuning van bewonersactiviteiten. Subsidieaanvraag is in gang gezet. Belangrijke inzet op communicatie tussen bewoners onderling en met Gemeente, dit moet de betrokkenheid vergroten.

Stadsdeelvisie

Samenvatting: Algemeen passend, maar meer aandacht is nodig voor voorzieningen, vergroening, ontmoetingsruimte, leefbaarheid en studentenhuisvesting.

Wonen

Samenvatting: Ruimte voor betaalbare nultredenwoningen voor starters en senioren. Beleid zou ingezet moeten worden om doorstroming te bevorderen. De mogelijkheid van het optoppen van Carré zou onderzocht moeten worden. Evenals het realiseren van hofjeswoningen (Knarrenhof) en appartementen. In deze richting kan ook een mogelijk

herbestemming voor XIOR-vleugel gezocht kunnen worden bij afname internationale studenten. De buurt is tegen woningbouw op sportvelden naast het Bonnenfantencollege.

Groen

Samenvatting: Meer klimaatadaptief groen: wadi's, bomen tegen hittestress, daktuinen, minder verstening, plukfruitstroken, buurttuin op Theresiaplein, sportvelden voormalig Bonnenfantencollege benutten.

De ontwikkeling van de zg. Jardin des Bonnes Enfants buurttuin op de sportvelden voormalig Bonnenfantencollege kan een krachtige verbinding zijn met de Blauwe Loper. Waldeckpark en Jekerdal versterken groene karakter. Meer bankjes in Biesland, evenals elders in de stad zijn zeer gewenst,; plekken in overleg met de buurt ivm gevaar voor ongewenste hangplekken.

Water

Samenvatting: Goede maatregelen (nieuwe rioolbuizen voor ontkoppeling regenwater o.a. Muskietersplein, Vroenhovenweg, Susserweg en Cannerwe), maar capaciteit blijft beperkt bij zware buien. Ontkoppeling regenwater zal vooral moeten doorgaan. bied ook meer mogelijkheden voor riothermie.

Toch bieden deze 1.8m brede rioolbuizen slechts 0,5% opvang bij extreme waterbommen als 70mm in 2u. Wijs bewoners op eigen verantwoording voor maatregelen tegen binnendringen regenwater.

Een oplossing op korte termijn is nodig bij Cannerweg/Theresiaplein (onderaan helling).

Mobiliteit

Samenvatting: Tongerseweg en Bieslanderweg kenmerken zich als druk en onveilig. Er is een stevig pleidooi voor aangepaste snelheid autoverkeer (30 km/u zones) en een beter en veiliger fietsbeleid volgens het door de gemeenteraad besloten STOP-principe. Zienswijze op Omgevingsvisie vn de Fietzersbond wordt onderschreven. Onveilige kruispunten aanpakken, bruggetjes Jeker verbreden, fietstunnel onder Prins Bisschopssingel door. Gepleit wordt om Buslijn 3 te laten rijden via de oude route Vrijthof-Markt en elektrisch rijden te stimuleren.

De oversteek bij XIOR nr. 135 is gevaarlijk, er is een opstelplek nodig. De oversteek op het Tongerseplein is gevaarlijk; ook moet ingezet worden op een veilige opstelplek Waldeckpark. Klankbordgroep (bewoners/fietzersbond/gemeente) voor de herinrichting Bieslanderweg (2027) is stevig aan de slag. Evenals overal in Maastricht geldt dat de VRI's (verkeersregelinstallaties) bij de oversteken qua wachttijden prioriteit geven aan automobilititeit en niet aan fietsers/voetgangers; rolstoel- rollatorgebruikers hebben nauwelijks de tijd om over te steken. Geplaatste hekken over beide Jekerdal bruggetjes maken een doorsteek voor mensen met een beperking en mensen met boodschappentassen ontoegankelijk.

Leefbaarheid

Samenvatting: Waardering: een 8. Veiligheidsgevoel goed, ondanks soms inbraken. Met uitzondering van de nog niet gereconstrueerde Bieslander/Cannerweg (GOW-30 weg).

Er zijn meer en avontuurlijkere speelvoorzieningen gewenst op Theresiaplein en elders. Dit plein is een versteende vlakte vandaar dat ingezet moet worden op duurzame vergroening. De Petanquebaan alhier dient gerenoveerd te worden. Spelen gebeurt nu vaak op asfalt in rustige straten.

Cohesie & ontmoeting

Samenvatting: Veel initiatieven, maar deze zijn veelal onbekend bij bewoners. Hieraan wordt nu gewerkt middels de oprichting van het buurtnetwerk Biesland (website, nieuwsbrief, buurtactiviteiten). De Buurttuin 'Jardin des bonnes enfants', naast Athos, is ontwikkeld als ontmoetingsplek, samenwerking met Gemeente bij aankoop, financiering etc nodig.

Biesland kent een aantal ontmoetingsplekken: Athos Eet, Brasserie Gerlachkamer, Opus 9, Fanfare St. Servatius, De Bobbel (traditionele ontspanningsvereniging), Thee-resiamentuin, St. Josefkerk.

Betrokkenheid beleid

Samenvatting: Niettegenstaande de intentie van het stadsbestuur met de stadsdeelbezoeken is de inbreng van bewoners momenteel minimaal en vooral ontvangend. Gemeente moet bewoners tijdig en serieus betrekken, een gezamenlijke agenda bepalen, te ondernemen acties afspreken en serieus terugkoppelen. Een jaarlijks overleg is alleen zinvol bij structurele aanpak en communicatie. En bij een financiële vertaling van de te ondernemen acties in de gemeentebegroting. Koppel terug wat er met opmerkingen van bewoners tijdens stadsdeelbezoeken gebeurt is.

N.b.: Het buurtnetwerk i.o. heeft de onlangs opgetreden vertraging in de procedure voor de toekenning subsidie voor buurtnetwerk ervaren als knelpunt. In het algemeen wordt gepleit voor meer bottom-up beleid en een snellere schotloze besluitvorming.

Voorzieningen

Samenvatting: Redelijk goed (supermarkt, Action, Trekpleister, bakker, enkele eetgelegenheden). Maar een tekort wordt ervaren aan een gezellig centrum, bv. een café met terras, frituur, ijssalon. Daarom kijken of leegstand hiervoor benut kan worden. Zwembad Jekerdal is zeer populair (6000 leden, een mooi voorbeeld van burgerparticipatie, maar wel een wachtlijst van 12 jaar). Daarom zou het goed zijn de mogelijkheid voor zwembad elders in de stad te onderzoeken (max 1,4m diep, geen toezicht, geen onderhoud, dus goedkoop, en fraai). Extra wens: meer zitbankjes (o.a. trapveldje Cannerweg/Bieslanderweg).

Leegstand

Samenvatting: Enkele panden staan leeg (o.a. Bristol, Carré). Wens hierbij uit de buurt: zoek naar invulling met functies die bijdragen aan levendig buurtklimaat. De voormalige Bristol-hoeklocatie is in potentie een ideale locatie voor starters/bedrijven, maar huur (€90.000/jaar) is te hoog. Hier ligt een uitdaging voor de Gemeente (mogelijk in combinatie met SAM) om dit vastgoed aan te kopen en in de markt te zetten voor jonge start-ups en zodoende een bijdrage te leveren aan het behoud van talenten voor de stad.

Cultuur/ontmoetingsplekken

Opus 9 en harmoniezaal vervullen een belangrijke rol voor concerten en buurtbijeenkomsten. Veel optredens die niet bekend gemaakt worden, verplicht PhilZuid om die kalender beschikbaar te stellen voor het buurtnetwerk.

Er is een sterke culturele basis met ateliers, fanfare, theetuinen en traditionele verenigingen. De uitdaging voor de buurt is: hoe tradities levend houden en te vertalen naar deze tijd en jonge aanwas te trekken.

Energie/duurzaamheid

Samenvatting: i.c.m. klimaatadaptatie en hittestress, maar ook aanpak segregatie, bepalend en structurerend voor het scenario ter uitwerking van de Omgevingsvisie 2040.

Het plan voor het buurtwarmteproject Biesland (Biesland Duurzaam, project voor lokale energieopslag en isolatieacties) is een **voorbeeldproject** voor het (nog handen en voeten krijgende) gemeentelijk beleid inzake energietransitie. Kies hierbij bij voorkeur voor een bottom-up aanpak en voor samenwerking met CNME en andere relevante initiatieven. Er zit veel (praktijk)kennis in buurten. Laat zien wat de afdeling duurzaamheid doet zodat buurten hierop kunnen participeren.

Afsluitend

Aan deze kant is waardering voor de aanpak van de herijking van de Omgevingsvisie 2020. Met name ook omdat er van de kant van het gemeentebestuur een krachtige wens te constateren is aan een meer gebiedsgerichte aanpak i.o.v. een algemene aanpak van de ontwikkeling van de stad. Maar laat daarom de nieuwe omgevingsvisie meer zijn dan een stapeling van ambities met alleen maar ambitieuze doelstellingen zonder realistisch uitvoeringsprogramma. Richting 2040 kijkend, hebben we zorgen over milieu, leefbaarheid, klimaatadaptatie/energietransitie, en de aanpak van de tweedeling/segregatie in de stad, waar Maastricht landelijk op een bedenkelijke derde plek scoort.

Wij missen in het voorliggende concept-Omgevingsvisie 2040 nog de scherpe keuzes die nodig zijn om het grote doel van Maastricht als gezonde stad waar te maken. Keuzes die o.i. ingegeven dienen te worden door het fenomeen- **Klimaatverandering**. Met buurtbalans zijn we van mening dat naast -een scenario voor demografische ontwikkeling, voor economische ontwikkeling en voor woningbouwprogrammering- bij de vaststelling van de Omgevingsvisie 2040 ook, uitgegaan dient worden van een klimaatscenario. Op basis hiervan kunnen v.w.b. de uitvoeringsprogramma's scherpe keuzes gemaakt worden.

Voor wat betreft Biesland en de vertaling naar een Biesland-uitvoeringsprogramma pleiten wij voor de organisatie van wijkateliers à la de oproep van rijksbouwmeester **5.1.2e**, waarin de agenda's van de stad/Omgevingsvisie en de buurt met elkaar verbonden worden.

Reclamant 36

p/a Akersteenweg 5^e
6226 HR Maastricht

AAN:

Het College van Burgemeester en Wethouders
van der gemeente Maastricht
mailadres: post@maastricht.nl

Heer-Maastricht d.d. 29 augustus 2025
Onderwerp: Ontwerp Omgevingsvisie 2040

Geacht College,

“Uw mening telt” met deze slogan in het achterhoofd reageren wij mede namens betrokken bewoners uit de wijk Heer op het ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040. Wij hebben ons daarbij laten leiden door een 12-tal vragen die wij onderstaand met de antwoorden aan u doen toekomen.

Vragen en antwoorden voor reflectie vanuit de buurt:

1. **Gebiedsprofiel** – *Welk gebiedsprofiel heeft de gemeente aan jouw buurt toegekend? Herken je je in dit vertrekpunt? Klopt het of juist niet?*

Stedelijke centra op stadsniveau

De twee stedelijke centra, het Hart van West (Brusselse Poort) en De Leim (in Heer), zijn stadsdeelcentra met een grote winkelconcentratie gericht op de omliggende stadsdelen. Heer is gedefinieerd als stadsrand en dorp. Dat is adequaat.

2. **Kracht en kansen** – *Wat gaat er goed in de buurt en wat kan er beter of anders?*

Kracht

Nieuwbouw 7 januaristraat

Nieuwe speeltoestellen

Over het Buurtplatform/netwerk Heer: de Stichting Buurtplatforms Groot Heer is de centrale wegwijzer voor iedereen die in Heer advies of ondersteuning nodig heeft voor buurtinitiatieven.

Samen verantwoordelijk voor een leefbare buurt

Winkelcentrum De Leim en voorzieningen

Diversiteit in bewoners

Gemoedelijkheid

Betrokkenheid

Bereikbaarheid wijk. Ligt aan de toegangswegen, uitstekend openbaar vervoer

Nabijheid Heuvelland met zichtlijnen via oostwest straten

Wijk aan de Groene Loper

Gezondheidsvoorzieningen

Diverse groene eilandjes

Ontmoetingscentrum Aen de Wan, verbinden met nieuwbouw kindcentrum
Vlinderboom

Project Laan in den Drink, 24 zorgwoningen

Kansen (bedreigingen?)

De zone is een logistieke plek voor een nieuw hoogspanningstrace -> Niet bovengronds!

Gebied Demertdwarsstraat/De Burght

Meer differentiatie in woningbouw

Doorstroming van ouderen naar woon/zorgwoningen om zo starters een kans te bieden

Oppassen voor overcapaciteit studentenhuisvesting, aangezien deze tijdelijk er zijn en niets/nauwelijks iets toevoegen aan de Heerder-identiteit

Veel woningen van matige (energetische) kwaliteit

Overwegend stenige omgeving

Wateroverlast

Verkeersdruk Dorpstraat

Straatbeeld Mathijs Heugenstraat vs achterkant Akersteenweg

Doorsnijding woongebied en centrum door Akersteenweg

Over het Buurtplatform/netwerk Heer: de Stichting Buurtplatforms Groot Heer is de centrale wegwijzer voor iedereen die in Heer advies of ondersteuning nodig heeft voor buurtinitiatieven.

Samen verantwoordelijk voor een leefbare buurt

Stenig karakter park 't Vloot

Het Brightlands Maastricht Health Campus heeft een prominente plaats in de visie en de effecten zijn nu al merkbaar in de “tijdelijke” parkeervoorzieningen op het oude voetbalterrein aan de Demertdwarsstraat. Wij pleiten er nadrukkelijk voor om de ontwikkelingen in Randwyck zo vorm te geven dat de gevolgen daarvan niet de A-2 oversteken. Waar het gezien stedelijke belangen onvermijdelijk is, wanneer in Heer oplossingen moeten worden gezocht, moeten deze worden ingepast in een stedenbouwkundige visie, die past bij het woonkarakter van de wijk.

3. Stadsdeelvisie

Wat vind je van de stadsdeelvisie waarin jouw buurt valt? Zijn er belangrijke aanvullingen of wijzigingen nodig!

- Vanwege de ontwikkeling aan de Demertdwarsstraat vragen wij aandacht voor en het bewaken van de schaal, sfeer en herbergzaamheid van het gebied.
- Herontwikkeling gebied voormalige Mercedesgarage/Praxis/benzinestation.
- Het Raadhuisplein biedt kansen voor vergroening en ontmoeting.
- Oprit naar station Randwyck verleggen parallel aan A2, deze splitst de wijk in tweeën.
- De Molenweg moet de grens van de bebouwing blijven.
- Maak in het Kloosterpark een logischer doorsteek naar het Heuvelland.
- Integratie tussen Molukse buurt en andere bevolkingsgroepen.
- Meer senioren woningen.

4. Wonen

Waar is er volgens de buurt ruimte voor woningbouw? Voor welke doelgroepen? In welke aantallen en met welke verdichting? Mist de buurt bepaalde type woningen?

Het realiseren van meer grootschalige studentenhuisvesting in onder meer Randwyck met eigen parkeeroplossingen juichen wij toe, met name met het oog op de toenemende verbouwing van gewone huizen tot studentenhuizen ook in Heer.

Er is een grote behoefte aan seniorenwoningen, die de doorstroom bevorderen en het vertrek van jonge gezinnen tegen te gaan.

De druk van toerisme die in de binnenstad duidelijk voelbaar is, heeft in Heer nog geen hinderlijke vormen aangenomen, maar komt er onmiskenbaar aan. Daarom vinden wij het van groot belang dat er een helder en strikt beleid komt voor de groei van onder meer b&b's en airbnb.

Deelgebied 'Heer Onder de Kerk' zal altijd problemen met wateroverlast houden, met als voordeel dat deze bedreiging ook als kans gezien kan worden. Ontwikkel dit gebied als wateropvang en als groene omgeving, samen met de omwonenden.

Over het Buurtplatform/netwerk Heer: de Stichting Buurtplatforms Groot Heer is de centrale wegwijzer voor iedereen die in Heer advies of ondersteuning nodig heeft voor buurtinitiatieven.

Samen verantwoordelijk voor een leefbare buurt

In Heer signaleren we grote woningen met dunne bewoning. Mensen stimuleren om elders kleiner in Heer te wonen, om zo doorstroming mogelijk te maken.

De nieuwe sporthal aan de Demertdwarsstraat overwegen deze aan de zijde van het spoor te bouwen, zodat deze kan dienen als 'geluidswal'. Extra aandacht voor parkeren bij de en nieuw te bouwen sporthal. Sporthal kan 'hoger gelegen' gebouwd worden, alwaar het onderliggende gedeelte kan fungeren als opvangbassin voor overtollig hemelwateroverlast (zie Denemarken). Gezien het waterbed effect van de 'parkeervergunning' aan de noordzijde van de Akersteenweg, de parkeerdruk van het MUMC+, MECC, UM en het Bernard Lievegoed College, overwegen een 'parkeervergunning-houders kaart' in te voeren in het deelgebied van de nieuwe sporthal.

Mogelijke plekken voor uitbreiding:

- Noordzijde Mathijs van Heugenstraat, lage seniorenwoningen.
- Steegstraat.
- Tussen Kerkhof en Veldstraat.
- Laan In den Drink.
- Tennisvelden achter Burght.
- 1 juli weg (adrem).

In de visie is veel aandacht voor woningbouw als gevolg van mogelijke groei van de bevolking echter de laatste decennia is die er nauwelijks geweest. Er wordt wel zijdelings opgemerkt dat krimp mogelijk is echter scenario's en de daarbij behorende mogelijkheden blijven onopgemerkt.

5. Groen

Waar en welk soort groen is gewenst in de buurt? Denk aan hittestress, klimaatadaptatie en welk tempo daarbij past.

We missen in de visie ambities om als stad zelf een bijdrage te leveren aan het tegengaan van klimaatverandering. Daarmee wijzen we ook op de hiervoor beschreven gebrekkige energetische kwaliteit van veel woningen in onze wijk.

Andere voorbeelden:

- Onderhoud van de platanen in de Einsteinstraat en de 7 Januaristraat intensiveren.
- Akersteenweg en de Dorpsstraat vergroenen.
- Gevelgroen promoten.
- Dorpsplein, bomen erin, auto's eruit. Horecavoorziening als ontmoetingsplek.
- Achterzijde flats Einsteinstraat.
- Kennedyplein eo. slordig ruimtegebruik.
- Onder de Kerk/7 januaristraat. Te veel wateroverlast voor woningen.
- Kerkplein vergroenen.
- grasveld ten zuiden van het kerkhof maak er een ontmoetingsplek van voor sport, ontspanning en groen.

Samen verantwoordelijk voor een leefbare buurt

6. Water

Is er sprake van wateroverlast of wordt die verwacht? Waar dan precies? Hoe kijkt de buurt tegen de gemeentelijke analyse aan?

Heer is een verzamelpunt voor regenwater uit het heuvelland. Door klimaatverandering zal dit probleem gegarandeerd toenemen. Daarom:

- Proactief gemeentelijk beleid op waterbehandeling in de te verwachten toekomst en i.p.v. reageren achteraf.
- Samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten voor initiatieven voor opvang hoger in het gebied.
- Verbeteren wateropname in de wijk door slimme bestrating en vergroening.
- Flink vergroten afvoercapaciteit, bijvoorbeeld vergroten riolering Oeslingerbaan. Zorg dragen voor scheiding van riolering en hemelwaterafvoer met name waar wateroverlast dreigt.
- Tegengaan verharding voortuinen t.b.v. parkeren in eigen tuin bijvoorbeeld via OGB of het niet verlagen van stoepbanden.
- Gebied Onder de Kerk/7 januaristraat niet bebouwen, maar wateropvang in groen omgeving realiseren

7. Mobiliteit

Waar is sprake van verkeers-, parkeer-, geluid- of milieuoverlast? Hoe is het gesteld met de voet- en fietspaden in de buurt?

De vele ongelijke trottoirs rollator bestendig maken.

Fietspaden zijn op plaatsen waar de urgentie groot is niet aangelegd als gevolg van beperkte ruimte.

Parkeerdruk, met als gevolg in smalle straten moeten de auto's van de bewoners op het trottoir worden geparkeerd. Gevolg is dat voetgangers de straat als voetpad moeten gebruiken.

De hele wijk voorzien van een 30 km zone gebied. Frictie tussen smalle straten, bussen en fietsen.

8. Leefbaarheid

Welk cijfer zou de buurt geven voor de leefbaarheid in de buurt? Wat kan verbeteren op het gebied van sociale veiligheid, criminaliteit of openbare ruimte?

Cijfer: 6,5

Veiligheid is onder de maat, vooral verkeersveiligheid. Er wordt in de wijk niet gehandhaafd op bijv. snelheid.

De speelvoorzieningen voor kinderen zijn ondermaats. Zie de kinderspeelplaats aan de Heerderbroek/7 januaristraat. Worteldruk van de platanen en de

Samen verantwoordelijk voor een leefbare buurt

populieren drukken stoeptegels en trottoirbanden omhoog, zo ook op de asfaltbaan.

De wijk is wat betreft ligging en mogelijkheden geschikt voor drugsactiviteiten.

Er komt een nieuwe sporthal in de Demertdwarsstraat, die veel kan betekenen in negatieve zin voor de verkeersveiligheid. De vraag of deze voorziening ook mogelijkheden biedt voor kleine verenigingen is nog niet duidelijk.

9. Cohesie en ontmoeting

Hoe kijkt de buurt aan tegen onderlinge verbondenheid, ontmoetingsmogelijkheden en zelfredzaamheid van de buurt?

Op twee gebieden ziet de omgevingsvisie ontmoetingsplaatsen in Heer: Einsteinstraat en rondom De Leim. Aangezien de visie nauwelijks aandacht besteed aan sportvoorzieningen in het algemeen, willen wij aandringen op versterking van de ontmoetingsfunctie rondom Aen de Wan door met name daar meer sportvoorzieningen te realiseren.

In de Einsteinstraat is gevestigd het verouderde Ontmoetingscentrum Aen de Wan. Dit gebouw wordt al meer dan 50 jaar intensief gebruikt, zonder investeringen die de gebruikers van Aen Wan mogen verwachten. Het wijkcentrum is de ontmoetingsplaats van onze wijk met een hoge bezettingsgraad. De eerste investeringen hebben in 2025 plaatsgevonden dankzij o.a. crowd funding. Een eerste kleine stap op weg naar een ontmoetingscentrum passend in 2025.

In een vrijwel identieke situatie bevindt zich het verouderde Ontmoetingscentrum in het Molukse deel van de wijk Heer. Een middelpunt voor de Molukse gemeenschap en een plek van ontmoeting.

Wij wijzen verder op de potentie van het mooiste plein van Heer, het Raadhuisplein. Ooit het centrum van Heer en een ideale plek voor terrassen en ontmoetingen.

Behouw en onderhoud het Scoutinggebouw (Sint Jan en Anne Frank), en de locatie ervan (Langwaterstraat 1-3). Als verenigingslokaal voor bestaande/nieuwe jonge leden (meisjes/jongens) uit Heer en zeer recentelijk als huiskamer voor senioren.

Nieuwe bewoners blijven vaak buitenstaanders.

10. Betrokkenheid bij beleid

Over het Buurtplatform/netwerk Heer: de Stichting Buurtplatforms Groot Heer is de centrale wegwijzer voor iedereen die in Heer advies of ondersteuning nodig heeft voor buurtinitiatieven.

Samen verantwoordelijk voor een leefbare buurt

Hoe wordt de buurt momenteel betrokken bij gemeentelijke plannen, woningcorporaties of projectontwikkelaars? En hoe zou je die inbreng idealiter zien?

Het feit dat de lokale overheid de uitvoering van de participatie volledig overlaat aan de projectontwikkelaars en corporaties is de belangrijkste oorzaak van deze mislukte participatie. Participatie vindt hooguit plaats vanuit de burger zelf, waarbij de inbreng vaak minimaal is, in een te laat stadium. De gemeente moet dit eigenlijk afdwingen, participatie moet door de gemeente aan de hand worden genomen. Slechts bij de uitvoering worden bewoners er incidenteel bij betrokken.

11. Voorzieningen

Hoe is het voorzieningenniveau? Zijn er voorzieningen die ontbreken of locaties met leegstand die beter benut kunnen worden?

De voorzieningen in Heer steekt gunstig af, maar er zijn geen sportvoorzieningen voor de jeugd tussen 12 en 18 jaar. Weinig ontmoetingsplekken in de wijk, gedacht wordt aan bankjes tussen bijv. het verzorgingsstehuis en het centrum van Heer.

12. Leegstaande gebouwen

Zijn er grotere lege gebouwen of plekken in de buurt? Welke functie zouden deze volgens de buurt idealiter moeten krijgen?

Het project Kruisstraat 32, het voormalige terrein van Freddomatic, staat al vele jaren on hold. Voor de omwonenden is de situatie onduidelijk. De fabrieksgebouwen staan leeg, krakers hebben in het verleden hun slag geslagen. De tekeningen zijn in bezit van de omwonenden, maar er vinden geen bouwactiviteiten plaats.

Achter de kerk ligt een verlaten, no go area, houten skelet. Overwegen om het kerkbestuur dit een goede bestemming te geven. Dit op cultureel/sociaal gebied.

In een deel van de oude Philipsgebouwen aan de Philipsweg vinden nauwelijks activiteiten plaats.

Hopende op deze wijze een bijdrage geleverd te hebben voor de Omgevingsvisie 2040 wensen wij u veel wijsheid toe!

Hoogachtend,

Namens betrokken buurtbewoners en het Buurtplatform Heer

5.1.2e, secretaris

Reclamant 37

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e>
Verzonden: zaterdag 30 augustus 2025 11:49
Aan: Post Gemeente Maastricht <POST@maastricht.nl>
Onderwerp: Omgevingsvisie

Lecturi salutem,

Buitenlandse studenten en toeristen zijn de belangrijkste doelen in het gemeentelijk beleid.

Zie het aantal geplande en recent gerealiseerde hotel uitbreidingen en het aantal additionele geplande studenten kamers.

Geld is echter geen doel maar een middel tot een betere leefbaarheid voor iedere burger.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Mestreech.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

"DISCLAIMER gemeente Maastricht"

"De informatie in dit bericht is uitsluitend bestemd voor de persoon of personen aan wie dit bericht is verzonden.

Het bericht kan mogelijk vertrouwelijke informatie bevatten. Mocht dit bericht bij vergissing aan u zijn toegezonden, stuurt u het bericht dan s.v.p. retour afzender en verwijdert u het bericht uit uw bestanden. Het is, zonder onze toestemming, niet toegestaan de u toegezonden informatie te publiceren, te bewerken of verder te verspreiden. In het bericht mogelijk naar voren gebrachte informatie en ideeën zijn in de eerste plaats des schrijvers en vormen niet zonder meer de mening van de gemeente Maastricht."

Reclamant 38

Van: 5.1.2e

Verzonden: vrijdag 29 augustus 2025 13:50

Aan: 5.1.2e <5.1.2e

CC: 5.1.2e <5.1.2e

Onderwerp: Zienswijze Stichting Woonpunt - ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040

Beste 5.1.2e,

Met deze zienswijze reageert Woonpunt op de ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 die momenteel ter inzage ligt.

Woonpunt beheert en ontwikkelt woningen in uiteenlopende wijken van Maastricht en draagt daarmee substantieel bij aan de volkshuisvesting, leefbaarheid en verduurzaming van de stad.

Allereerst waarderen we de leesbaarheid en integraliteit van de visie. Tevens vinden wij het positief dat diverse ontwikkelingen waarin Woonpunt al actief is, terugkomen in de visie.

Voorbeelden van initiatieven die passen in de gekozen richting en die wij reeds uitvoeren zijn :

- “Friends-concept” als mogelijke strategie voor verdichting c.q. beter benutten van bestaand vastgoed;
- Stimuleren van doorstroming in Parkwijk Pottenberg, zoals bij de pilots bij de nieuwbouwcomplexen Poortgebouw en Mammoetflat;
- Het benutten van ruimte om hoger te kunnen bouwen bij nieuwbouw;
- Gezamenlijk met de gemeente zoeken naar mogelijkheden voor het realiseren van uitbreidings woonwagenvlekken.

Deze aansluiting geeft vertrouwen dat corporaties een vanzelfsprekende partner zijn in de uitvoering van de voorliggende visie.

Tegelijkertijd verzoeken wij nadrukkelijk om aandacht voor onderstaande aanvullingen die wij graag terugzien in de Omgevingsvisie :

- **Het opnemen van Lanakerveld als potentiële woningbouwlocatie.** Woonpunt ziet in Lanakerveld (deels) een strategische kans om invulling te geven aan de groeiende woningvraag.

De locatie heeft een gunstige ligging ten opzichte van bestaande infrastructuur, waardoor het zich leent voor een mix van betaalbare huur- en koopwoningen.

Door deze locatie expliciet op te nemen in de Omgevingsvisie, creëert de gemeente beleidsruimte om samen met corporaties en marktpartijen in te spelen op toekomstige woningbehoeften.

- **Een ruimere benadering van woonproducten, gericht op flexibiliteit en brede doelgroepen.** De woningmarkt vraagt steeds meer maatwerk, onder andere door vergrijzing, veranderende gezinssamenstellingen en toenemende druk op de betaalbaarheid.

Woonpunt pleit daarom voor een explicietere aandacht in de visie voor innovatieve woonvormen, gedeelde woonvoorzieningen, levensloopbestendige woningen en modulaire oplossingen.

Een breed inzetbaar woonproduct biedt betere mogelijkheden om doorstroming te bevorderen en beter tegemoet te komen aan de diversiteit binnen de Maastrichtse bevolking.

- **Een expliciete ondersteuningsparagraaf voor de verduurzamingsopgave van corporaties.** Woonpunt onderschrijft de ambitie om te verduurzamen, maar benadrukt dat de opgave voor corporaties zowel omvangrijk als urgent is.

Naast de technische uitdagingen (zoals de energietransitie en renovatie van bestaande bouw) spelen financiële randvoorwaarden een cruciale rol.

Wij vragen daarom om in de visie een ondersteuningsparagraaf op te nemen die de rol van corporaties in de verduurzaming erkent en die ruimte biedt voor afspraken over samenwerking, prioritering en mogelijke ondersteuning vanuit gemeente en rijksoverheid.

Met deze aanvullingen draagt de Omgevingsvisie ons inziens sterker bij aan een duurzame en inclusieve woningmarkt waarin ook onze huurders nu en in de toekomst goed kunnen wonen.

Tot slot willen wij een kanttekening plaatsen bij de expliciete groeidoelstelling die de gemeente Maastricht in de ontwerpvisie formuleert. Als corporatie hebben wij eerder al onze bedenkingen geuit bij deze ambitie.

De beoogde groei is immers afhankelijk van tal van externe factoren, zoals demografische ontwikkelingen, economische dynamiek en bovenregionale keuzes, die zich moeilijk met zekerheid laten voorspellen.

Het is belangrijk om deze onzekerheden onder ogen te blijven zien en in de verdere uitwerking van de visie ruimte te houden voor flexibiliteit en bijsturing.

Alleen zo kan Maastricht zich ontwikkelen op een manier die realistisch, veerkrachtig en toekomstbestendig is.

Wij zien met belangstelling uit naar uw reactie op deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Assetmanager

5.1.2e

Bezoekadres: Leidenlaan 18-20, 6229 EZ Maastricht

Postbus 1112, 6201 BC Maastricht

www.woonpunt.nl

Reclamant 39

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 27 augustus 2025 16:50

Aan: 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Onderwerp: Reactie Arriva | Vernieuwde versie omgevingsvisie Maastricht

Dag 5.1.2e,

Naar aanleiding van ons overleg van vorige week zouden wij nog een schriftelijke reactie sturen op de nieuwe versie van de omgevingsvisie. Kunnen jullie zorgen dat deze reactie bij de juiste personen van de omgevingsvisie terechtkomen?

Bij deze onze reactie vanuit Arriva in het kort:

Ons verhaal blijft hierin gelijk aan wat we de afgelopen maanden met jullie hebben gedeeld en besproken, alles is vanuit onze zijde gebaseerd op de recent opgeleverde "[Visie op Maastricht](#)". Dit is ook onderdeel geweest van onze presentatie en toelichting tijdens de domeinvergadering fysiek (op 4 februari 2025). Met onze Visie op Maastricht streven we naar een aantrekkelijk, betrouwbaar en gezond OV-netwerk inclusief een passende bereikbaarheid van het centrum en de binnenstad.

Specifieke vragen die we aan de gemeente stellen die we graag ook zouden willen terugzien in de mobiliteits-/omgevingsvisie van de gemeente Maastricht staan in de visie ook benoemd en vatten we hier nog even kort samen:

1. **Goede centrumroutes zijn essentieel voor de stad.**
 - a. Route door de binnenstad (Vrijthof/Markt) moet bereikbaar blijven
 - b. De geplande OV-as verlegging via het Bassin moet op een betrouwbare manier worden uitgevoerd
 - c. Extra verlegging naar de verlengde Maasboulevard heeft een grote impact op de kwaliteit van het OV en brengt daarmee ook financiële gevolgen mee.
2. **De Stationsomgeving is het schakelpunt van het OV.**
 - a. Voldoende capaciteit van het busstation Maastricht voor nu en in de toekomst
 - b. Drie toegangsroutes tot het station handhaven
 - c. Volgen de ontwikkelingen op het gebied van de stad en spoor ontwikkelingen
3. **Het OV is onmisbaar voor Maastricht.**
 - a. OV is essentieel voor het bereikbaar maken en houden van Maastricht, bijvoorbeeld met behulp van P+R's (parkeren op afstand)
 - b. Betrouwbaarheid moet tenminste het niveau van vandaag blijven houden en waar mogelijk samen verbeteren.
 - c. Betrouwbare bussen tijdens topdagen verdient hoge prioriteit

Daarnaast blijven we natuurlijk graag met de gemeente in gesprek over (actuele) ontwikkelingen. Bij vragen naar aanleiding van bovenstaande, horen we het graag!

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

Vervoerontwikkelaar

☐ 5.1.2e

☐ www.arriva.nl

Arriva Nederland | Postbus 626 | 8440 AP Heerenveen
Regio Limburg | Korvetweg 30 | 6222 NE Maastricht

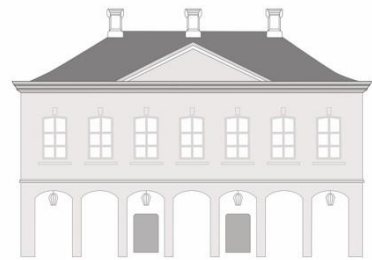

"DISCLAIMER gemeente Maastricht"

"De informatie in dit bericht is uitsluitend bestemd voor de persoon of personen aan wie dit bericht is verzonden. Het bericht kan mogelijk vertrouwelijke informatie bevatten. Mocht dit bericht bij vergissing aan u zijn toegezonden, stuurt u het bericht dan s.v.p. retour afzender en verwijdt u het bericht uit uw bestanden. Het is, zonder onze toestemming, niet toegestaan de u toegezonden informatie te publiceren, te bewerken of verder te verspreiden. In het bericht mogelijk naar voren gebrachte informatie en ideeën zijn in de eerste plaats des schrijvers en vormen niet zonder meer de mening van de gemeente Maastricht."

**Binnenstad
Maastricht**

Reactie op het ontwerp Omgevingsvisie 2040 Buurtnetwerk Binnenstad Maastricht

Maastricht, 29 augustus 2025

Aan: De gemeenteraad van Maastricht

CC: BuurtBalans, Bestuur Buurtnetwerk Binnenstad, Stadsdeelregisseur Centrum

Van: Buurtnetwerk Binnenstad Maastricht

Inleiding

De binnenstad van Maastricht ontvangt veel aandacht en is in de afgelopen decennia uitgegroeid tot een ware trekpleister, zowel voor bewoners als bezoekers uit binnen- en buitenland. Vooral Belgen, Duitsers, Luxemburgers en Fransen zijn regelmatig aanwezig, wat goed te zien is aan de diversiteit van kentekenplaten in het centrum. In recente berichtgeving, onder andere in De Telegraaf en De Limburger (augustus), blijkt dat veel bewoners bezorgd zijn over de toenemende drukte door dagjesmensen. Deze zorg lijkt terecht, want sinds de stad bekendheid verwierf door onder andere de invoering van de euro en het succes van André Rieu, is Maastricht steeds drukker geworden. Het Buurtnetwerk Binnenstad ondersteunt het initiatief van BuurtBalans om buurten te betrekken bij de reacties op de Omgevingsvisie 2040.

Toerisme en evenementen komen nauwelijks aan bod in de ontwerp Omgevingsvisie en het Omgevings-eTectrapport. Dit heeft zowel voor- als nadelen voor Maastricht.

Op basis van een gedegen onafhankelijk onderzoek naar het laadvermogen in de binnenstad van toeristen en evenementen, verzoeken wij een beleid met een plan van aanpak in de Omgevingsvisie op te nemen.

• Gebiedsprofiel

Volgens de gemeentelijke indeling wordt de binnenstad gekenmerkt als een 'dynamisch gebied'. Dit is een herkenbare typering, want het centrum bruist van de activiteit. Horeca en winkels zijn ruim vertegenwoordigd, evenals theater en musea voor culturele activiteiten. Belangrijke evenementen zoals de kermis, André Rieu-concerten, het Preuvenemint en Magisch Maastricht vinden plaats, vaak op Het Vrijthof. Op woensdag

is er een kleine Markt en op vrijdag trekt de grote Vrijdagmarkt op het Marktpllein veel bezoekers, waaronder velen uit België. Daarnaast zijn er diverse kleinere initiatieven, zoals het Buurtfestival, lokale kunstwandelingen en kleinschalige optredens in hofjes en galeries, die de levendigheid van het centrum verder versterken.

Een grote instroom van toeristen kan leiden tot druk op de openbare ruimte, extra belasting van de infrastructuur, milieueTecten, verstoringen voor bewoners en een mogelijke verandering van het karakter van een gebied. Toerisme kan echter ook economische voordelen opleveren, waardoor belastingopbrengsten kunnen toenemen ten gunste van de lokale bevolking.

De eigen bewoners mijden structureel het hart van de stad het meeste in het weekend, en met name in de middag.

Concrete voorbeelden zijn de toenemende druk op het wegennet om Maastricht, de singels en congestie op de bruggen van het maas-kruisend verkeer, vervuiling en verpaupering van de binnenstad, geluidsoverlast en opvallende toename van hotels en B&B 's.

De gemeente moet voorkomen dat een stad als Maastricht gaat dichtslippen door gerichte maatregelen te nemen die zowel bezoekers als bewoners ten goede komen. Door de juiste balans te vinden blijft de binnenstad aantrekkelijk, leefbaar en authentiek voor iedereen.

● Kracht en kansen

De binnenstad bestaat uit een mix van vaste en tijdelijke bewoners, ondernemers en studenten. Uit onderzoek blijkt dat circa 82% van de bewoners hun woonomgeving als prettig ervaart. De aanwezigheid van veel activiteiten zorgt voor zowel positieve aspecten als uitdagingen op het gebied van leefbaarheid, met name tijdens evenementen die tot laat doorgaan. Geluidsoverlast, geweld en vandalisme komen vooral 's nachts voor en kunnen problematisch zijn. Het reguleren van toerisme, evenementen en het nachtleven wordt gezien als noodzakelijk om de leefbaarheid te behouden. Tegelijkertijd dragen de aanwezige voorzieningen en ontmoetingsplekken bij aan sociale samenhang.

Beleid moet meer handhavers, politie en cameratoezicht inzetten om ongewenste situaties in de binnenstad te voorkomen of snel aan te pakken.

● Stadsdeelvisie

De visie op de binnenstad benadrukt vergroening, verkeersluwte en eTiciëntere bevoorrading van winkels. In het Stokstraatkwartier is vergroening al gerealiseerd en uitbreiding is wenselijk, alhoewel de smalle straten dit bemoeilijken. Vergroening blijft noodzakelijk vanwege toenemende hittestress. Het autoluw maken van de binnenstad is al ingezet met de Zero Emissie Zone, maar veel ontheTingen verminderen het eTect. Voor bevoorrading wordt ingezet op kleinere en schonere transportmiddelen. De

afvalinzameling verdient aandacht, met name het ophalen van PMD. Vanaf 2026 wordt de restafvalzak weer wekelijks opgehaald, wat noodzakelijk is in kleine woningen zonder veel opslagruimte.

• Hittestress

De gemeente moet meer doen om hittestress in het versteende centrum te voorkomen. Het huidige beleid onderschat dit risico, waardoor inwoners en bezoekers gezondheidsschade oplopen en winkels minder klanten krijgen bij hitte.

Bij de aanpak staat het planten waar mogelijk van grote parasolbomen voorop, bijvoorbeeld op De Markt en de bestaande binnenterreinen. Deze binnenterreinen moeten niet bebouwd worden, ter voorkoming van verstening en daardoor warmteontwikkeling. Ook op andere plekken, bijvoorbeeld langs de Maasoevers, is vergroening met bomen wenselijk en mogelijk.

Daarnaast zijn andere maatregelen nodig, denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van groene daken, het creëren van waterpartijen, het toepassen van lichtere bestrating die minder warmte vasthoudt, en het plaatsen van schaduwdoeken boven pleinen.

Daarnaast zal er een eTectiever afvalbeleid moeten komen

Afsluitend steunen wij BuurtBalans in het verzoek om met spoed een klimaatscenario op te zetten, om daarmee te ontdekken hoe duurzaam Maastricht ontwikkeld kan worden. Om daarna ook scherpere keuzes in de Omgevingsvisie te maken ten faveure van een gezonde leef-en verblijfsomgeving.

• Wonen

De binnenstad biedt een divers woningaanbod, variërend van studentenkamers tot stadswoningen. In de afgelopen jaren zijn vooral veel kleine woningen gerealiseerd, mede door het mogelijk maken van wonen boven winkels en projecten zoals De Lanscroon. Volgens het Woningmarktrapport 2023 bestaat 60% van de nieuwbouw uit woningen kleiner dan 35m², terwijl de vraag naar grotere woningen toeneemt onder jonge gezinnen. Hoewel een woonoppervlak van 20-35m² voor single starter vaak volstaat, ontstaat er bij bewoners na verloop van tijd behoefte aan meer ruimte. Parkeren blijft een hardnekkig knelpunt in de binnenstad. Vergunningen zouden bij voorkeur worden verstrekt aan bewoners en ondernemers, terwijl bezoekers gebruikmaken van parkeergarages of locaties net buiten het centrum. Bijvoorbeeld, na afloop van de contractperiode kan overwogen worden om bezoekers-parkeren in de Vrijthofgarage uit te sluiten, zodat de vrijkomende parkeerplaatsen beschikbaar komen voor werknemers in het Centrum en bewoners. Het is mogelijk om in de betreffende parkeergarage een grotere fietsenstalling te realiseren, zodat fietsen daar beveiligd kunnen worden gestald. Door de beperkte ruimte is een zorgvuldig en evenwichtig parkeerbeleid noodzakelijk ter ondersteuning van de leefbaarheid van het gebied.

Om een gezonde woon mix te waarborgen, is het belangrijk dat de gemeente actief stuurt op variatie in woninggrootte. De gemeente zou kunnen overwegen om bij nieuwe

bouwprojecten minimaal 30% van de woningen in het segment 50-125m² te laten vallen, zodat ook gezinnen in de binnenstad kunnen blijven wonen. Verder kan het handhaven van een evenwichtige verdeling tussen kleine en grotere woningen bijdragen aan de sociale samenhang en het toekomstbestendig maken van de binnenstad.

• Groen

De nauwe straatjes in de binnenstad maken het realiseren van vergroening tot een uitdaging, maar op locaties als het Stokstraatkwartier en het Onze Lieve Vrouweplein laten kleinschalige geveltuinen en plantenbakken zien dat het wél mogelijk is. Op De Markt en bij het Mosae Forum is het tekort aan bomen en speelvoorzieningen voor kinderen een probleem.

Om hittestress aan te pakken, zijn groene daken en het aanleggen van waterpartijen effectieve maatregelen. Groene daken zorgen niet alleen voor verkoeling, maar dragen ook bij aan biodiversiteit en vangen regenwater op, waardoor de druk op het riool vermindert. Waterpartijen, zoals een speelfontein op een plein, bieden niet alleen verkoeling voor bewoners en bezoekers, maar creëren ook een aantrekkelijke ontmoetingsplek in de zomer.

Het aanleggen van lichtere bestrating op zonrijke pleinen, zoals De Markt, helpt om de warmte-opname te beperken en zorgt voor meer comfort op hete dagen. Schaduwdoeken boven pleinen kunnen direct verlichting bieden tijdens hittegolven, zeker op plekken waar bomen niet geplant kunnen worden.

Voor een nieuw park aan de Maas heeft [5.1.2e](#) bij eerdere voorstellen voor de herinrichting van de Maasoevers een eerste schets gemaakt, gericht op vergroening van onder andere de Wilhelminakade. Deze schets kan dienen als uitgangspunt voor de gemeente om, in overleg met bewoners, een ontwerp te ontwikkelen dat inspeelt op de behoefte aan groen, ontspanning, ontmoeting en veiligheid.

Voor de Kesselskade zijn al concrete plannen in ontwikkeling en zowel de gemeente, het Centrum Management als de betrokken ondernemers besteden hier actief aandacht aan.

• Water

Wateroverlast is meestal beperkt tot hevige regenval, zoals in augustus/september 2023, toen enkele straten blank stonden. De Maas vormt doorgaans geen bedreiging; alleen de laaggelegen kades kunnen onderlopen.

De gemeente zou kunnen onderzoeken of er op specifieke locaties, zoals De Markt of Boschstraat of Graanmarkt, ruimte is voor waterbassins. Zulke bassins bieden meerdere voordelen: ze verminderen niet alleen wateroverlast bij extreme buien, maar dragen ook bij aan duurzaam watergebruik voor groenvoorziening. Denk bijvoorbeeld aan het opvangen van regenwater in ondergrondse reservoirs, die vervolgens in droge periodes kunnen worden ingezet om bomen, geveltuinen en plantsoenen te bewateren.

Door regenwater te hergebruiken voor het groen in de binnenstad, bespaart de gemeente bovendien op drinkwaterkosten en draagt die bij aan een duurzamere stad. Om dit te realiseren zijn verschillende stappen nodig: een onderzoek naar geschikte locaties, overleg met bewoners en ondernemers, en het uitwerken van een praktisch beheer- en onderhoudsplan. Hiermee wordt het voorstel concreet, haalbaar én toekomstgericht.

• Mobiliteit

Een belangrijk kenmerk van wonen in de binnenstad is dat de meeste winkels op loop- en fietsafstand beschikbaar zijn. Er zijn echter geen warme bakker of slager meer in het centrum, maar wel verschillende supermarkten waar bewoners brood en vleeswaren kunnen kopen. Voor een warme bakker of slager moeten bewoners naar locaties buiten de binnenstad, zoals Jekerkwartier of Kommelkwartier.

De gemeente stimuleert het gebruik van de fiets, onder andere via Posifiets in samenwerking met Maastricht Bereikbaar. Het grootste knelpunt is de fietsenparkeer problematiek in de binnenstad, waarvoor de gemeente op kort termijn een goede oplossing voor moet vinden.

Op het vlak van openbaar vervoer zijn er de afgelopen jaren knelpunten ontstaan door wijzigingen in het openbaar vervoer. Bijvoorbeeld, de buslijnen naar Wolder en Nazareth zijn omgeleid via de singels en de bus rijdt niet meer door het Jekerkwartier en de binnenstad. Hierdoor moeten bewoners nu langere afstanden lopen of overstappen, wat vooral voor mensen met beperkte mobiliteit of zware boodschappen lastig kan zijn. Ook zijn verbindingen naar bestemmingen zoals de Brusselse Poort en het MUMC minder frequent geworden, waardoor de bereikbaarheid van voorzieningen is verminderd.

Buurtnetwerk en buurtorganisaties zijn in gesprek gegaan met de gemeente, Provincie Limburg en Arriva om aandacht te vragen voor de OV-bereikbaarheid. Naar aanleiding hiervan staat de verbetering van het openbaar vervoer op de agenda van de gemeente en worden opties zoals kleinere elektrische bussen onderzocht, waarmee het centrum en belangrijke bestemmingen beter bereikbaar zouden moeten worden. Er is inmiddels hoogstwaarschijnlijk zicht op een oplossing voor deze lijn 3 met stopplaatsen op De Markt en Het Vrijthof.

• Leefbaarheid

Richting 2040 zal het aantal evenementen op Het Vrijthof waarschijnlijk dalen, mede door overwegingen rondom geluidsoverlast en leefbaarheid. Voor winkeliers resulteert het afsluiten van Het Vrijthof in een directe omzetsdaling tijdens de concertdagen, terwijl daarbuiten juist sprake is van een omzetsstijging. Bewoners ervaren zowel voordelen als nadelen van deze evenementen: enerzijds dragen ze bij aan de levendigheid van het centrum, anderzijds zorgen tijdelijke afsluitingen en nachtelijke overlast ervoor dat de toegankelijkheid en rust worden aangetast.

Ongeveer 74% van de bewoners voelt zich veilig in de binnenstad, maar tijdens drukke periodes neemt het gevoel van overlast toe. Beperking van dagtoerisme in de zomermaanden zou de leefbaarheid verbeteren, al is toerisme ook van groot belang voor veel ondernemers.

De concerten van André Rieu illustreren de uiteenlopende belangen in de stad. Ondernemers zien hun omzet stijgen dankzij de toestroom van bezoekers, terwijl sommige winkeliers merken dat klanten wegblijven vanwege afgesloten straten en drukte rondom Het Vrijthof. Bewoners ondervinden extra hinder van verminderde bereikbaarheid, geluidsoverlast en zoeken vaker buiten het centrum hun vertier of boodschappen.

Om zowel de leefbaarheid als de economische belangen te waarborgen, wordt aanbevolen om het aantal concertweekenden op Het Vrijthof geleidelijk te verminderen en alternatieve locaties voor enkele evenementen, zoals de kermis te onderzoeken.

• Cohesie en ontmoeting

Het Buurtnetwerk heeft gewerkt aan het vergroten van de onderlinge verbondenheid, onder andere door 'Tafels' te organiseren sinds 2022 en, vanaf 2025, met de huiskamer in de Sterzaal i.s.m. De Koninklijke Harmonie Ster van Maastricht. Hier kunnen bewoners elkaar ontmoeten en hulpvragen delen. In de toekomst kan er wellicht een centrale verzamelplaats voor bewoners worden ingericht wanneer zich calamiteiten voordoen.

Een knelpunt blijft het vinden van vrijwilligers; de gemeente kan hierin een stimulerende rol spelen

• Betrokkenheid bij beleid

Het Buurtnetwerk is niet tevreden over het participatiebeleid van de gemeente, vooral door het korte tijdsbestek voor inspraak bij nieuw beleid. Dit komt geregeld terug in het centrumoverleg en speelt ook bij andere buurtorganisaties.

• Voorzieningen

Zoals eerder besproken is het voorzieningenniveau in de binnenstad goed, met meerdere supermarkten en een breed aanbod aan horeca, winkels, theaters en musea. Voor enkele voorzieningen, zoals bakkers en slaggers, moeten bewoners naar omliggende wijken. Ook toiletvoorzieningen in het Stadspark kan beter.

• Leegstaande gebouwen

De gemeente neemt voldoende maatregelen tegen leegstand, bijvoorbeeld met tijdelijke pop-up winkels. In het centrum wordt verwacht dat de leegstand zal afnemen, behalve

Reclamant 41

Bewonersvereniging Jekerkwartier www.bewonersjekerkwartier.nl

bij Mosae Forum, waar het aantrekken van nieuwe ondernemers moeizaam verloopt, ondanks de aanwezigheid van twee supermarkten.

Het belangrijke monument de Bonbonnière, in gemeentelijk bezit, staat al lange tijd leeg en verdient een prioritaire aanpak op korte termijn. Er zijn plannen in ontwikkeling, maar nu moet doorgepakt worden

Er bestaat onzekerheid over de vraag of de gemeente afdoende maatregelen treft tegen leegstand. In diverse straten, zoals de Nieuwstraat en de Maastrichtse Smedenstraat, staan nog steeds panden langdurig leeg. Pop-upwinkels vormen slechts een tijdelijke oplossing voor dit probleem. Structurele maatregelen worden als noodzakelijk beschouwd. De bijna gerealiseerde plannen voor het voormalige V&D-gebouw, waarin ook woningen zijn opgenomen, worden als positief voorbeeld aangehaald. Deze ontwikkeling kan bijdragen aan meer levendigheid en veiligheid in de avonduren.

Prioriteit

De drie punten welke we als prioriteit zien voor de binnenstad.

- **Leefbaarheid:** Doelstelling is het vergroten van het wooncomfort in de binnenstad. Concrete acties zijn het verminderen van geluidsoverlast, het verhogen van de veiligheid en het onderzoeken van alternatieve locaties voor evenementen op Het Vrijthof.
- **Vergroening:** Doelstelling is het creëren van een gezondere en aantrekkelijkere leefomgeving en het tegengaan van hittestress. Gepleit wordt met spoed een klimaatscenario te ontwikkelen, alvorens de Omgevingsvisie kan worden vastgesteld. Meer bomen waar mogelijk met name op bestaande binnenterreinen, bebouwing/verdichting op die terreinen wordt ernstig ontraden.
- **Mobiliteit:** Het doel is de bereikbaarheid van de binnenstad te verbeteren. De voorgestelde maatregelen zijn gericht op het optimaliseren van het openbaar vervoer in het stadscentrum en het verminderen van autoverkeer in dit gebied. Daarnaast wordt in de Omgevingsvisie opgenomen dat de Vrijthofgarage niet langer bedoeld is voor bezoekers-parkeren, maar beschikbaar zal zijn voor bewoners en fiets-parkeren.

Maastricht, 29 augustus 2025

ZIENSWIJZE ONTWERP OMGEVINGSVISIE 2040.

Geachte leden gemeenteraad, geacht college,

Namens de Bewonersvereniging Jekerkwartier (BJK) doen wij u hierbij onze zienswijze toekomen op uw uitgebreide ontwerp Omgevingsvisie 2040. Wij waarderen dat in de visie belangrijke ambities worden uitgesproken zoals op het gebied van de stadsontwikkeling, duurzaamheid en leefbaarheid. Alsook dat op diverse punten door ons eerder ingebrachte reacties zijn verwerkt.

Inleiding

Met dit ontwerp van de Omgevingsvisie 2040 wordt een breed georiënteerde toekomstvisie in procedure gebracht, voorzien van vele afgewogen voorstellen. De bijgevoegde omvangrijke Omgevingseffectrapportage (OER) tilt de visie bovendien naar een hoog beleidsmatig niveau. Waarbij onze waardering voor de diverse ambtelijke informatierondes en overlegsessies waar wij aan konden deelnemen.

Toch zien wij in de voorstellen aanzienlijke risico's voor de leefbaarheid in onze buurt. Zorgelijk zijn de diverse onopgeloste milieuknelpunten zoals hittestress en de warmte- en energietransitie. Voor de duurzaamheid van de oude monumentale Centrumgebieden en het Jekerkwartier biedt dat een onzeker toekomstperspectief.

Onze grootste zorg richt zich op de **voortdurend toenemende (en onbeheerste) toeristische druk op de binnenstad en de centrumbuurt** zonder **concrete garanties voor de effecten op de leefbaarheid**. Al in onze brieven van 4 maart jl. lieten wij u weten de nu voorgestelde spreidingsaanpak voor toerisme volstrekt onvoldoende te vinden.

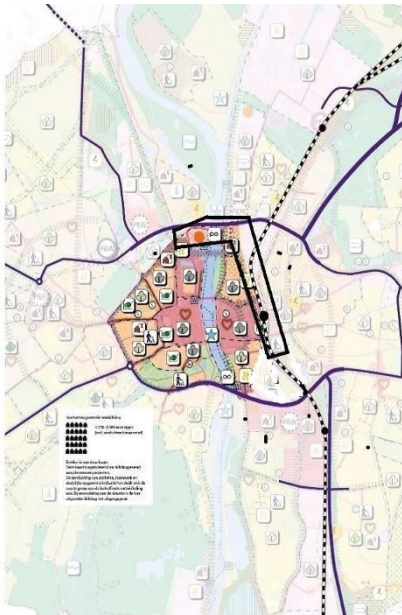
Onze zienswijze betreft de volgende reacties en concrete voorstellen.

- 1.** Een integrale **"Toeristische visie"** om het stedelijk toerisme te sturen.
- 2.** Een regeling **"Toerisme in balans"** als leefbaarheidsgarantie voor de Centrum buurten.
- 3.** Een **"Woonfunctie in balans"** door **woningprogrammering** op buurtniveau.
- 4.** **Hittestress bestrijding Jekerkwartier** door behoud van "open" binnenterreinen.
- 5.** Een versnelde opstart naar een **"Verkeersluw Jekerkwartier"**.
- 6.** Een versterkte groen/blauwe long **"Maas/Stadspark/Jekerdal"**.
- 7.** De transitie naar een **"Duurzaam Centrum"**.

Zienswijze Jekerkwartier

1. Een integrale "Toeristische visie" om het stedelijk toerisme te sturen.

*Een van de meest ingrijpende ruimtelijke voorstellen in de Visie is de nieuwe **Centrum lus "spoorzone"** aan de noord en oostzijde van het Centrumgebied met ca 8000 nieuwe woningen en economische functies.*

Een planontwikkeling die de stad nieuwe kansen kan bieden, maar ook de druk op het centrum sterk zal doen toenemen. Ten opzichte van de huidige 20.000 centrumbewoners gaat het om een toename met circa 10.000 inwoners, plus extra economische functies en bezoekers. Terwijl er in het centrum nu al sprake is van een aanzienlijke overdruk door het voortdurend toenemende toeristisch en evenementgericht bezoek.

De Omgevingsvisie en de OER gaan daar volledig aan voorbij en onderschatten de Maastrichtse toeristische ontwikkeling voor het centrum volstrekt. Er ontbreekt dan ook een **integrale "Toeristische visie"**. Een plan dat daar duidelijkheid over had moeten geven op basis van bezoekersgegevens, prognoses en draagkrachtanalyses. Gegevens die nu worden gemist; kortom er wordt "gekoerst in de mist".

Ook de voorgestelde "spreidingsaanpak sfeergebieden" biedt geen inzicht. Dat plan gaat uitsluitend over de gebiedsinrichting zonder bezoekersprognoses, capaciteitstoets en sturingsmogelijkheid.

Wij verzoeken:

- ◆ De visie aan te vullen met een **integrale "Toeristische visie"** gebaseerd op bezoekersprognoses en -analyses om de toeristische ontwikkeling te bewaken en sturen. Een deelvisie die is af te stemmen op de bepalende centrumontwikkeling "spoorzone" en waarbij mogelijk aanvullende keuzes niet zijn uit te sluiten.
- ◆ Ook spreiding van het toerisme buiten het Centrum een reële kans te geven.

2. Een garantieregeling "Toerisme in Balans"

*De gemeente wil een spreiding van het toerisme in de binnenstad over de centrum buurten realiseren met een "sfeergebieden aanpak" (uitvoeringsplannen voor (5) sfeergebieden), te starten met het Jekerkwartier. 'Plannen die zich richten op een kwaliteit/inrichting verbetering van het gebied maar zonder begrenzing of criteria voor de **toeristische druk en de leefbaarheid**.*

Volgens cijfers van het CMM (De Limburger, 5-4-25) bezoekt echter nu ook al 38% van de binnenstadbezoekers het Jekerkwartier, tegen slechts 15% het Sphinx-gebied. Cijfers die de zorg van de bewoners Jekerkwartier bevestigen. De bewoners vrezen dat het uitvoeringsplan vooral de aantrekkelijkheid voor toeristen en toeristisch bezoek aan de buurt nog verder vergroot, zonder enige garantie om overbelasting te voorkomen.

Wij stellen daartoe als (harde) voorwaarde:

- ◆ Voor de Centrum buurten te voorzien in een garantieregeling **“Toerisme in Balans”**.
 - Waarin drukteprofielen en leefbaarheidscriteria worden vastgelegd en gemonitord.
 - Met waarborgen tav. Bezoekers bandbreedtes en toeristische draagkracht.
 - Met regels die de gemeente bij overschrijding verplichten maatregelen te nemen.
- ◆ Bij voorkeur **–als in Amsterdam–** vast te leggen in een verordening.

3. Woonfunctie in balans door woningprogrammering op buurtniveau

Het centrum, en met name het Jekerkwartier, kent een scheef woonbestand met een oververtegenwoordiging van ouderen, alleenstaanden en studenten. Alsook door tijdelijke (toeristische) verhuur, die ten koste gaat van de sociale cohesie. Voor de leefbaarheid en doorstroming zijn echter meer betaalbare woningen voor middengroepen, gezinnen en doorstroming ouderen nodig.

Wij verzoeken:

- ◆ Per buurt/wijk een daarop afgestemde woningprogrammering te handteren.
 - Voor het Jekerkwartier nieuwe woningbouw en omzetting naar woningbouw primair in te zetten voor betaalbare gezins- en seniorenwoningen.
 - Locaties met goede mogelijkheden zijn onder meer het leegstaande Molenhof en het vroegere weeshuis Prins Bisschopssingel 22.
- ◆ Grenzen te stellen aan het voortdurende proces van omzetting van grotere woningen naar kleine (zelfstandige) woonunits, zoals voor tijdelijke bewoning, studenten- en toeristische verhuur.
- ◆ Straatcriteria in te zetten ter begrenzing van de toelaatbare toeristische verhuur en behoud van woonruimte voor reguliere bewoning; te koppelen aan de voorgestelde regeling “Toerisme in balans”.

4. Hittestress bestrijding Jekerkwartier door behoud stedelijke open ruimte en beperking verdichting.

De OER stelt vast dat Maastricht en het centrum te maken hebben met ernstige hittestress, die bij ongewijzigd beleid zal toenemen. De ruimte om dit te verbeteren is volgens de OER beperkt. Tegelijkertijd zet de visie in op forse verdichting van het centrum. Een aanpak die in het Jekerkwartier in het verleden en ook onlangs nog heeft geleid tot aanzienlijke verdichtingen.

Wij verzoeken:

- ◆ De **“Hittestress”** in het Jekerkwartier te bestrijden door nog aanwezige open ruimtes, binnenterreinen en tuingebieden conserverend te bestemmen, te vergroenen/verkoelen en zo mogelijk openbaar toegankelijk te maken.
- ◆ Een restrictief beleid te voeren voor nieuwbouw door verdichting van binnenterreinen en open ruimtes.
- ◆ Een **hittestress toets** voor bouwplannen op te nemen in het omgevingsplan en bouwregelgeving.

5. Een verkeersluw Jekerkwartier.

De visie zet voor het Centrum in op een verkeersluw Centrum: bezoekers parkeren op afstand, bewoners parkeren in parkeergarages, afbouw van straat parkeren en prioriteit loop- en fietsverkeer. De visie vermeldt daarbij een optie voor (gedeeltelijke) omzetting van de Vrijthofparkeergarage naar een bewonersgarage en de bereidheid om gezien (onze) actuele oproep uit het Jekerkwartier "te onderzoeken welke stappen richting een autoluwer centrum gewenst en haalbaar zijn om deze vervolgens te effectueren".

Wij verzoeken:

- ◆ Om een **versnelde prioritaire aanpak** voor een verkeersluw Jekerkwartier, in ieder geval voor de krappe centrale as Sint Pieterstraat, Hondstraat en Brede straat.
- ◆ Daarbij ook de mogelijkheid te onderzoeken om de Vrijthofgarage (vooruitlopend op 2032) als fietsenstalling, bewonersgarage en mobiliteit hub in te zetten.
- ◆ De chaotische overbelastingssituatie op de "Graanmarkt entree" te verbeteren en ontlasten door spreiding van de toeristische halteplaatsen Maasboulevard (autobussen annex dubbele bootaanleg steiger) over andere centrum locaties.

6. Een groen/blauwe long " Maas/Stadspark/Jekerdal"

"Groen en Water" zijn een belangrijk bij de bestrijding van hittestress. De visie beoogt daar sterk op in te zetten door vergroening van de openbare ruimte in het Centrum. Het stadspark biedt daartoe nog een extra "blauwe" potentie om samen met de Maaszona en het Jekerdal een doorgaande centrale long te vormen voor verkoeling, rust, natuur en ontspanning.

Wij verzoeken:

- ◆ De potentie van het stadspark als verbindende stedelijke groen/blauwe long **Maas - Stadspark-Jekerdal** voor verkoeling, rust en natuur te versterken door de onderlinge aansluitingen te optimaliseren. Als een aantrekkelijke verkoelende wandelroute vanaf de "**Boulevard**" langs de Maas, via een "**Groene route**" langs de Jeker naar het koele "**Jekerdal**".
- ◆ Het gebruik van het stadspark is daartoe af te stemmen op de kernfuncties die het park levert in het kader van de hittebestrijding, verkoeling, natuur en rust.
 - Zuinig om te gaan met het gebruik, te beperken tot kleinschalige rustige functies en verblijf passend binnen die kernfuncties.

7. De transitie naar een "duurzaam Centrum".

De visie biedt slechts een beperkte zekerheid over de transitie van het Centrum naar een "duurzaam" Centrum. Knelpunten en aandachtspunten liggen zowel op het gebied van de warmte- en energietransitie als de hittestress problematiek. Met nieuwbouw kan daarop geanticipeerd worden op de huidige en toekomstige eisen en technieken. Echter voor stadsdelen met een overheersend oudere monumentale bebouwing en een hoge bebouwingsdichtheid ligt dat anders, veel complexer en soms onmogelijk. Die monumentale oudere delen in het centrum en ook het Jekerkwartier staan daardoor qua duurzaamheid op achterstand met een onzeker toekomstperspectief.

Wij verzoeken:

- ◆ Voor dergelijke oude (monumentale) Centrumgebieden door inzet van een pilotproject "Duurzaam centrum" (bijvoorbeeld voor het Jekerkwartier) de transitieproblematiek en - aanpak naar een "Duurzaam (monumentaal) Centrum" in kaart te brengen.
- ◆ Om op basis daarvan de opstart van een planmatige toekomstige transitie plan voor de overige delen naar een duurzaam monumentaal centrum te kunnen voorbereiden, te plannen en te stimuleren.
- ◆ Bewoners en eigenaren daarbij vanaf het begin te betrekken en in dat proces mee te nemen.

Tot slot: Proces en uitvoering

Wij verzoeken u onze aanvullende voorstellen in de visie mee te nemen.

Daarbij gaan wij er van uit dat Participatie en overleg een centrale rol zullen spelen dat bij het vervolgproces,

Ook verzoeken wij u in te zetten op "werkateliers" waarin samen met betrokken bewoners en overige belanghebbenden plannen voor de uitvoering en inrichting van de omgeving worden voorbereid.

Verder verwijzen wij naar de ook door ons bekrachtigde zienswijze van onze stichting Buurtbambans.

5

De Kerngroep Omgevingsvisie BJK

5.1.2e

Bestuurslid BJK

5.1.2e

5.1.2e, Bestuurslid BJK

Reclamant 42

Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 – Parkeer- en verkeersveiligheid in Trichterveld

Geachte voorzitter en raadsleden,

Namens bewoners van Trichterveld en de klankbordgroep parkeren brengen wij onze reactie uit op het voorliggende Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040.

1. Structurele parkeerproblematiek

Trichterveld kampt al meer dan vijftien jaar met ernstige parkeerproblemen. Als eerste gratis parkeerzone vanuit het centrum wordt onze wijk structureel overbelast door (Duitse) studenten en bewoners uit omliggende wijken met parkeerregulering. Auto's worden langdurig geparkeerd, soms wekenlang, wat leidt tot overvolle straten, parkeeroverlast en verkeersonveiligheid. Vooral kinderen en fietsers lopen gevaar door beperkt zicht en onoverzichtelijke verkeerssituaties. Dit gevaar heeft zich inmiddels ook al meerdere keren verwezenlijkt.

2. Erkenning in de visie: eerste stap, maar niet voldoende

Wij waarderen dat de gemeente onze problematiek heeft erkend met het burgerparticipatietraject, en dat in de ontwerpvisie Trichterveld als stedelijk gebied wordt aangemerkt. Hierdoor worden de randvoorwaarden geschetst voor toekomstige parkeermaatregelen. Dit is een belangrijke erkenning, maar onvoldoende zolang concrete maatregelen uitblijven. Voor bewoners is het noodzakelijk dat dit jarenlange traject leidt tot de invoering van parkeermaatregelen bestaande uit combi-parkeren (betaald parkeren gecombineerd met vergunningen), zo nodig gecombineerd met parkeervakken.

3. Tragische incidenten onderstrepen urgentie

De noodzaak voor maatregelen is helaas versterkt door recente ernstige ongevallen in onze wijk:

- Op 11 juli 2024 kwam een 66-jarige fietsster om het leven na een aanrijding met een bestelbusje op de Karimatastraat in Maastricht. Dit tragische ongeval toont pijnlijk aan hoe kwetsbaar fietsers in onze wijk zijn.
- Op 25 juni 2025 raakte een jong kind gewond na een valpartij met de fiets op de Madoerastraat. Volgens ooggetuigen moest het kind uitwijken voor een passerende auto, waarna het ten val kwam en per ambulance naar het ziekenhuis werd gebracht.

Deze gebeurtenissen laten zien dat de verkeersveiligheid in Trichterveld geen theoretisch probleem is, maar een feitelijke bedreiging van de leefbaarheid en veiligheid van onze wijk. Zonder concrete maatregelen, zoals de invoering van parkeermaatregelen blijven deze risico's voortduren.

4. Onze kernpunten

Wij vragen de gemeenteraad nadrukkelijk om de Omgevingsvisie niet alleen vast te stellen met de benodigde randvoorwaarden, maar ook te verbinden aan de concrete opdracht om in Trichterveld parkeermaatregelen bestaande uit combi-parkeren in te voeren. Alleen zo kan onze wijk rekenen op:

- **Veiligheid**

De huidige parkeerdruk zorgt voor chaotische en gevaarlijke situaties: auto's worden op alle hoeken en bochten geparkeerd, waardoor zichtlijnen verdwijnen en fietsers en spelende kinderen dagelijks risico lopen. De recente ongelukken, waaronder zelfs een dodelijk ongeval en een ongeluk met een jong kind, laten zien dat dit geen abstract probleem is maar letterlijk levensgevaarlijk. Combi-parkeren vermindert de druk, maakt straten overzichtelijker en voorkomt dat onze wijk nog langer blootstaat aan dit onaanvaardbare veiligheidsrisico.

- **Leefbaarheid**

Door de voortdurende toestroom van auto's van buitenaf is Trichterveld al jaren overbelast. Bewoners ervaren overlast, een verlies aan woongenot en parkeerstress. Bezoekers kunnen vaak geen plek vinden en het zoekverkeer neemt toe. Dit staat haaks op het beeldkwaliteitsplan waarin Trichterveld als tuindorp is ontworpen met hofjes om juist rust en ruimte te waarborgen. Parkeerdruk verdringt bovendien de ruimte die er moet zijn om te leven, elkaar te ontmoeten en voor kinderen om veilig buiten te spelen en te recreëren. Het nemen van de benodigde maatregelen zal direct bijdragen aan de kernwaarde leefbaarheid en gezondheid die de Omgevingsvisie nastreeft.

- **Gelijkheid**

Trichterveld heeft een veel kleinere oppervlakte dan de omliggende buurten zoals Annadal en Biesland waar parkeerregulering al jaren wél van kracht is. Daarbovenop heeft Trichterveld vele smalle straten, waarbij naast een geparkeerde auto nog slechts ruimte is voor één andere auto. Juist door die beperkte schaal is onze wijk extra kwetsbaar voor de gevolgen van parkeeroverlast. Bovendien is Trichterveld momenteel ook de enige deelwijk van Mariaberg die nog zonder parkeerregulering moet functioneren, terwijl de andere deelwijken Blauwdorp en Proosdijveld al jaren profiteren van regulering. Dat is onrechtvaardig en ondermijnt het principe van gelijke behandeling van (deel)wijken binnen één stad. Door ook in Trichterveld combi-parkeren in te voeren, wordt Mariaberg als geheel eerlijk behandeld en krijgen alle bewoners dezelfde kansen op een leefbare woonomgeving.

5. Verzoek aan de gemeenteraad

Wij vragen u de Ontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040 in deze vorm vast te stellen, maar daaraan direct te koppelen dat de gemeente ook de vervolgstap zet: het concreet invoeren van combi-parkeren in Trichterveld. Alleen zo ontstaat er zekerheid voor bewoners dat hun leefomgeving daadwerkelijk veiliger en leefbaarder wordt.

6. Afrondend

Trichterveld wil bijdragen aan een veilige, gezonde en leefbare stad, in lijn met de kernwaarden van Maastricht 2040. Maar visie zonder concrete uitvoering biedt onze wijk onvoldoende perspectief in een traject dat al jaren lang loopt. Wij vragen u daarom om naast het vaststellen van de visie ook daadwerkelijk werk te maken van de invoering van parkeermaatregelen bestaande uit combi-parkeren in Trichterveld.

Met vriendelijke groet,

Namens de Klankbordgroep Parkeren Trichterveld,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Reclamant 43

Van: 5.1.2e <5.1.2e> **Datum:**
6 september 2025 om 15:56:06 CEST **Aan:**
"secretariaat.burgemeester"
<secretariaat.burgemeester@maastricht.nl>
Onderwerp: concept omgevingsvisie

geachte heer Hillenaar,

Mijn reactie op de concept omgevingsvisie: prima stuk. Voor

mij zijn de belangrijkste thema's:

- Inzetten op groei,
- levendig houden van de binnenstad (prima voorstel van D66 terrassen openhouden tot 02.00uur alle dagen per week);
- en (veel)meer groen.
- plus veel aandacht voor werkgelegenheid en economie.

De laatste 2 thema' s mogen een prominentere plek krijgen in de visie (plus concrete maatregelen).

Verder: geen groei meer van de UM. De universiteit is groot genoeg. De stad kan goei van de UM niet meer aan.

De Brief van Buurtbalans inzake deze visie onderschrijf ik niet. Dit is de visie van club "oude mannen" die buiten het arbeidsleven staan (dat mag ik zeggen want ben inmiddels ook gepensioneerd.).

En uiteraard: onderhoud openbare ruimte (huisvuil;onderhoud groen ed): de gemeente is op goede weg, maar kan een tandje bij !

Graag uw reactie. met

vriendelijke groet,

5.1.2e
Maastricht.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 1 sub e	Nummers betreft die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven	171, 202
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	4, 9, 40, 70, 74, 80, 101, 102, 103, 104, 114, 117, 121, 122, 132, 137, 144, 147, 148, 150, 160, 169, 171, 179, 180, 186, 190, 193, 196, 197, 198, 199, 201, 202, 207, 208, 210, 213, 214, 215, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 242, 243, 244, 249, 250, 252, 259, 260, 271, 283, 285, 292, 293, 300, 304, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 320, 328, 331, 332